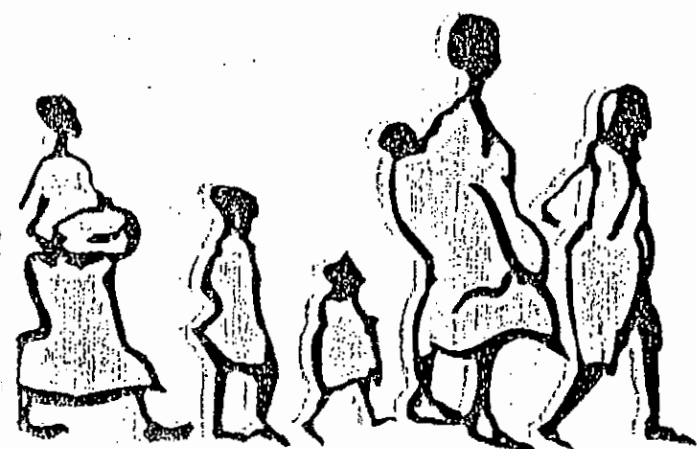

ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΤΗΣ
ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΟΙ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥΣ

ΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΜΑΝΟΣ
ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ
ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ ΟΥΡΑΝΙΑ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΨΗ
ΠΤΥΧΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟ
ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ
ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΟΥ Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ

ΠΑΤΡΑ ΜΑΙΟΣ 1996

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	1802
----------------------	------

Κατά κάποιον τρόπο, το να 'σαι πρόσφυγας κάνει τη ζωή απελπιστικά απλή. Και άδεια. Δεν έχεις σπίτι, δεν έχεις εργασία, δεν έχεις να πάρεις αποφάσεις σήμερα. Ούτε αύριο ή την επόμενη ημέρα. Οι περισσότεροι ελπίζουν πως θα υπάρξουν ξανά με κάτι περισσότερο από ένα όνομα.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

..... ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ ΔΥΡΑΝΙΑ

(ΥΠΟΓΡΑΦΗ)

..... ΒΑΡΙΑΔΑΚΗ ΛΙΛΥ

(ΥΠΟΓΡΑΦΗ)

..... ΣΚΟΥΡΑ ΕΛΕΝΗ

(ΥΠΟΓΡΑΦΗ)

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας στην υπεύθυνη καθηγήτρια της πτυχιακής εργασίας κ. Αλεξοπούλου - Δαμασκοπούλου Ουρανία για την συμβολή της, καθώς επίσης στην καθηγήτρια κ. Σκούρα Ελένη για τον πολύτιμο χρόνο που διέθεσε προκειμένου να γίνει αρτιότερο το ερευνητικό μέρος της μελέτης μας.

Στον κ. Θεοδωρόπουλο Χρήστο, υπεύθυνο Νομικής προστασίας των προσφύγων και στην κ. Κεχαγιόγλου Μαίρη υπεύθυνη ενημέρωσης καθώς και σ' όλο το προσωπικό του Ελληνικού Γραφείου της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε.

Επίσης ευχαριστούμε τους Κοινωνικούς Λειτουργούς και όλους τους υπαλλήλους των υπηρεσιών στις οποίες πραγματοποιήθηκε η έρευνα, για την συνεργασία τους.

Την κ. Γιαννακού Τέσση για τη βοήθεια και τη διάθεση του πολύτιμου υλικού.

Τέλος θέλουμε να εκφράσουμε τις θερμές μας ευχαριστίες σ' όλους όσους μας συμπαραστάθηκαν ηθικά και έμπρακτα, ο καθένας ξεχωριστά και με τον τρόπο του, όπως:

την κ. Βαριδάκη Λίλη
τον κ. Κολοκυθά Κωνσταντίνο
τον κ. Παπαδημητρίου Θάνο

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η προσφυγιά είναι ένα μεγάλο "ανοικτό" ζήτημα για την Ελλάδα. Η δεκαετία που διανύουμε σημαδεύεται από την ύπαρξη προσφύγων παλλινოსτούντων, μεταναστών και την ορίζει ως μείζον πρόβλημα σε μια κοινωνία που μετεωρίζεται στις "παραδοσιακές" της αξίες και στον δρόμο των Ευρωπαϊκών συγκλίσεων. Στο μεταίχμιο της κληρονομιάς του Ξένιου Δία και στις επιταγές της Ευρωπαϊκής ένωσης για χάραξη κοινής πολιτικής για τους πρόσφυγες.

Πρόκειται για ένα θέμα που είναι ήδη πειστικό και αναμένεται να απασχολήσει την Ελλάδα για πολλά χρόνια ακόμα.

Με ερέθισμα τα παραπάνω, τέθηκε ως σκοπός της πτυχιακής μας εργασίας, η ανάλυση και μελέτη του προσφυγικού προβλήματος και συγκεκριμένα εκείνων που εμπίπτουν στα κριτήρια αναγνώρισής τους ως πρόσφυγες, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης.

Συνοπτικά η μελέτη αυτή περιέχει:

- Εξελικτική πορεία της Διεθνούς νομοθεσίας με καταγραφή όλων των διεθνών κειμένων που αφορούν τους πρόσφυγες.
- Παρουσίαση των χωρών προέλευσης και εκτενής αναφορά στους λόγους που τους αναγκάζουν να τις εγκαταλείψουν.
- Τα αίτια, τους τρόπους εισόδου στην Ελλάδα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν κατά την διαδικασία αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας και παροχής ασύλου.
- Τα κριτήρια για τον καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα.
- Συνοπτική αναφορά του προβλήματος της Ανιθαγένειας και των συνεπειών που προκαλεί.
- Την διαδικασία αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας σύμφωνα με την προϋπάρχουσα και την νέα - ισχύουσα νομοθεσία καθώς και τον ρόλο της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες.
- Παρουσίαση του ρόλου του Ο.Η.Ε. στο προσφυγικό ζήτημα.
- Τα πρακτικά, ψυχολογικά προβλήματα, τα προβλήματα υγείας καθώς και τα προβλήματα που απορρέουν από την πολιτισμική διαφορά, την προκατάληψη και τον εθνοκεντρισμό.
- Την παρουσίαση των οικονομικών, κοινωνικών, δημογραφικών και εθνικών - πολιτισμικών επιπτώσεων της εισόδου των προσφύγων για την Ελλάδα.
- Εκτενή παρουσίαση του έργου και του ρόλου των υπηρεσιών εξυπηρέτησης προσφύγων στην Ελλάδα.
- Την διερεύνηση των προβλημάτων των προσφύγων όπως αυτά γίνονται αντιληπτά από τους Κοιν. Λειτουργούς των υπηρεσιών εξυπηρέτησής

τους και τον ρόλο της Κοινωνικής Εργασίας στην εφαρμογή της με πρόσφυγες.

- Την μελέτη των αποτελεσμάτων της έρευνας, την διατύπωση συμπερασμάτων και εισηγήσεων/προτάσεων για την επίλυση των προσφυγικών προβλημάτων.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

αρ.	αριθμός τεύχους
αρθ.	άρθρο
β.	βιβλίο
δες, βλ.	δες, βλέπε
εικ.	εικόνα
εκδ.	έκδοση
επιμ.	επιμελητής
κ.ε.	και έπειτα
κεφ.	κεφάλαιο
μτφρ.	μετάφραση
ο.π.	όπως παραπάνω
παρ.	παράγραφος
π.χ.	για παράδειγμα
σ., σσ.	σελίδα, σελίδες
σημ.	σημείωση
στ.	στήλη
τμ.	τμήμα
τ.	τόμος
χ.τ.	χωρίς τόπο (έκδοσης)
χφο.	χειρόγραφο
χ.χ.	χωρίς χρονολογία (έκδοσης)
Υ.Α.	Ύπατη Αρμοστεία
Δ.Α.	Διεθνής Αμνηστεια

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

α. Το πρόβλημα	1
β. Σκοπός της μελέτης	3
γ. Ορισμοί όρων.	4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ιστορική αναδρομή της προσφυγιάς και του Ασύλου	9
---	---

ΕΝΟΤΗΤΑ Α. ΔΙΕΘΝΗ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΟΥΝ ΤΟΝ ΟΡΟ «ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ». ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ Ο.Η.Ε. ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

1. ΔΙΕΘΝΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΑΣΥΛΟΥ	11
α. Η Συνθήκη της Γενεύης (1951) και το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης (1967). 11	
β. Η Συμφωνία του Σένγκεν - νέα πραγματικότητα για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα	15
2. ΟΙ ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΚΑΣΑΝ ΝΑ ΤΙΣ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΟΥΝ	20
α. Οι πρόσφυγες από το Ιράκ	21
β. Οι πρόσφυγες από το Ιράν (Περσία)	21
γ. Οι Κούρδοι Πρόσφυγες	22
δ. Οι πρόσφυγες από τον Λίβανο	24
ε. Οι Παλαιστίνιοι πρόσφυγες	25
ζ. Οι πρόσφυγες από το Βιετνάμ	26
η. Οι Τούρκοι πρόσφυγες	27
θ. Οι πρόσφυγες από τις χώρες της Αφρικής	28
ι. Οι πρόσφυγες από την Αλβανία και τις χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας	29
3. ΑΙΤΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΙΣΟΔΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	31
4. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΣΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΟΥ ΜΕΣΟΛΑΒΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΟΥΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΑΣΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ	33

ΕΝΟΤΗΤΑ Β. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

1. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΗΣ Ν. ΥΟΡΚΗΣ	39
2. ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΑ, ΑΠΕΛΑΣΗ, ΕΚΔΟΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	41
3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΥΠΑΤΗΣ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΩΣ ΤΟ 1993 ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ	43

4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ - ΙΣΧΥΟΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	48
--	----

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ Ο.Η.Ε. ΣΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.....	51
---	----

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ. ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ - ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ.....	54
2. ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.....	57
α. Το πρόβλημα της γλώσσας επικοινωνίας.....	57
β. Το πρόβλημα της εργασίας.....	58
γ. Προβλήματα στην ανεύρεση κατοικίας.....	59
δ. Οικονομικά προβλήματα.....	60
3. ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.....	61
4. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ:.....	62
α. Την πολιτισμική διαφορά και τον εθνοκεντρισμό.....	62
β. Τον ρατσισμό και την προκατάληψη.....	62
5. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ - ΨΥΧΟΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ.....	66

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε. ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ.....	68
2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ.....	69
3. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ.....	70
4. ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ.....	71

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

1. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΑΡΜΟΣΤΗ ΤΟΥ Ο.Η.Ε. (U.N.H.C.R.).....	74
2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.....	76
α. Ίδρυμα Κοινωνικής Εργασίας (Ι.Κ.Ε.).....	76
β. Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (G.C.R.ή Ε.Σ.Π.).....	77
3. ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ - ΚΕΝΤΡΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΛΑΥΡΙΟΥ.....	79
4. ΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΘΥΜΑΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ.....	81
5. ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΜΝΗΣΤΕΙΑ.....	83
6. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ.....	84
α. Διεθνής Καθολική Επιτροπή Μετανάστευσης.....	84
β. Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (Δ.Ο.Μ.).....	84
7. ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ.....	84
α. Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός (Ε.Ε.Σ.).....	84
β. Κάριτας Ελλάς.....	86
γ. Χριστιανική Ένωση Νεανίδων Χ.Ε.Ν.....	87
δ. Ίδρυμα «Μαραγκοπούλου» για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.....	88
ε. Οργάνωση «Φιλαλληλία».....	88

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

1. Σκοπός της Έρευνας - Ερωτήματα - Υποθέσεις.....	90
2. Είδος Έρευνας.....	91
3. Ερευνώμενος Πληθυσμός.....	92
4. Πλαίσιο.....	92
5. Απόφαση για τη φύση των Πληροφοριών.....	92
6. Απόφαση για τον τρόπο Συλλογής των Πληροφοριών.....	92
7. Τρόπος αντιμετώπισης των αποτυχιών.....	93
8. Διοικητικά, Κόστος, Χρόνος.....	94

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV

ΑΝΑΛΥΣΗ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	95
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ.....	157
Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ.....	157
Κοινωνικά δικαιώματα και Κοινωνική Εργασία.....	158
Κοινωνική Εργασία με Άτομα (πρόσφυγες).....	160
Κοινωνική Εργασία με Οικογένειες προσφύγων.....	166
Κοινωνική Εργασία με Κοινότητες για τους πρόσφυγες.....	168
Προβλήματα Κοινωνικού Λειτουργού.....	169
α. Κοινωνική Εργασία μέσω Μεταφραστή.....	169
β. Επαγγελματική Εξουθένωση - burn out.....	171

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

1. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	174
2. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ.....	180

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α - Ι

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

1. Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ 1951 ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΕΝΕΥΗΣ)
2. ΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΟΥ 1967 ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ Ν. ΥΟΡΚΗΣ)
3. ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΑΡΜΟΣΤΗ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ (ΑΠΟΦΑΣΗ 428(v) ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ 14.12.1950)
4. Ο ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ (Ν. 1975/91 ΦΕΚ Α' 184 ΤΗΣ 4.12.1991)
5. Ο ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΣ
6. ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 83 ΤΗΣ 16/19.3.1993

7. ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1949 ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ
8. Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΟΥ ΣΕΝΓΚΕΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ:

1. ΟΔΗΓΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
2. ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ - ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΑΜΕΝΟΥΝ ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ:

1. ΑΡΘΡΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
2. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε:

1. ΕΝΤΥΠΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΑΣΥΛΟ (ΥΠ. ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ)
3. ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΑΘΡΟΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΥΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ:

1. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
2. ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
3. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΥΠ. ΑΡΜΟΣΤΕΙΑΣ Ο.Η.Ε. ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ:

1. ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΛΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΔΙΑΣΚΕΨΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
2. ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ
3. ΕΙΔΗ ΚΑΙ ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ
4. Η ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ: ΕΙΔΗ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η:

1. ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΩΝΤΑΣ ΤΟ ΜΙΣΟΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΦΑΝΙΣΜΟ ΕΝΑΣ ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Θ:

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

1. ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
2. ΑΠΑΝΤΗΣΗ Ε.Σ.Υ.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΒΙΒΛΙΑ
- ΕΝΧΕΙΡΙΔΙΑ - ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΕΝΤΥΠΑ
- ΑΡΘΡΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ - ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ - ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ
- ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ - ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΗΜΕΡΙΔΕΣ
- ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ
- ΑΔΗΜΟΣΙΕΥΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
- ΛΕΞΙΚΑ
- ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ
- ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

α. Το πρόβλημα

"Η δεκαετία του '90 έχει χαρακτηριστεί ως δεκαετία της προσφυγιάς. Κύματα προσφύγων διαρκούς κινητικότητας αποτελούν μέγιστο πρόβλημα για κάθε κράτος σε όλο τον κόσμο. Οι υπηρεσίες του Ο.Η.Ε. μιλούν για 23-24 εκατομμύρια ανά τον κόσμο όταν μόλις πριν από ένα χρόνο οι πρόσφυγες δεν ξεπερνούσαν τα 18 εκατομμύρια και πριν από 10 χρόνια, το 1983 τα 11 εκατομμύρια. Κοντά σ' αυτά τα 23-24 εκατομμύρια προσφύγων ο Ο.Η.Ε. κάνει λόγο για περισσότερους από 26 εκατομμύρια εκτοπισμένους πρόσφυγες μέσα στην ίδια τους τη χώρα." (Τραΐου, 1995, σελ. 3)

Ασύλληπτο είναι για τους πολίτες των ανεπτυγμένων χωρών το δράμα που βιώνουν ή μοιράζονται εκατομμύρια κάτοικοι των υπανάπτυκτων περιοχών. Πάνω από το 80% είναι γυναικόπαιδα, στοιβαγμένα σε στρατόπεδα και πρόχειρους καταυλισμούς των γειτονικών τους χωρών. Γεγονός είναι ότι το φορτίο της προσφυγιάς το σηκώνουν κυρίως οι φτωχίες χώρες που βρίσκονται δίπλα στις εστίες συγκρούσεων.

Η Ελλάδα, στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων, βρίσκεται αναπόφευκτα στο δρόμο των ξεριζωμένων και από χώρα διαμετακομιστική μετατρέπεται σε χώρα-άσυλο.

Το προσφυγικό πρόβλημα επιδεινώνεται αφού η Ελλάδα ως μέλος του Ο.Η.Ε. και έχοντας κυρώσει τις Συμβάσεις και Συμφωνίες για τους πρόσφυγες οφείλει να τις σεβαστεί αλλά ως κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αναγκάζεται να προβεί σε απελάσεις με αποτέλεσμα να δυσχεραίνει τη θέση της απέναντι στο προσφυγικό ζήτημα.

Τα Μ.Μ.Ε. ασχολούνται εκτενώς με το προσφυγικό ζήτημα κρατώντας το πάντα στο φως της δημοσιότητας και ασκώντας πίεση σε μια εποχή που η Ελλάδα καλείται να επιλύσει μια σειρά από εθνικά προβλήματα και κινδύνους, ενώ οι πρόσφυγες που ήδη έχουν περάσει τα ελληνικά σύνορα βρίσκονται σ' ένα διαρκή αγώνα επιβίωσης.

Με αφορμή τα παραπάνω επιλέξαμε το προσφυγικό ζήτημα, επικεντρώνοντας όμως τη μελέτη μας -λόγω της μεγάλης του έκτασης- στους πολιτικούς πρόσφυγες ή αλλιώς πρόσφυγες της Σύμβασης της Γενεύης, θέλοντας να διερευνήσουμε τις Συνθήκες, Συμβάσεις και Πρωτόκολλα που τους προστατεύουν, τις διαδικασίες αναγνώρισης, τις συνθήκες διαβίωσης τους και τις παροχές που το ελληνικό κράτος εξασφαλίζει μέσω των αρμοδίων υπηρεσιών του.

Επιπλέον ο ένας σπουδαστής κατάγεται από προσφυγική οικογένεια (Τσερμέντασι Τραπεζούντας 1922) και το προσφυγικό ζήτημα το βίωσε μέσα από τις εξιστορήσεις των προπατόρων του.

Επίσης βασικό κριτήριο για την επιλογή του θέματος υπήρξε ο ζωτικός ρόλος που ο Κοινωνικός λειτουργός καλείται να επιτελέσει σε μια πληθώρα προβλημάτων για τους πρόσφυγες καθώς και το γεγονός, ότι δεν υπάρχει ανάλογη μελέτη για την κατηγορία αυτή των προσφύγων.

Εν κατακλείδι είναι ένα θέμα για το οποίο απαιτείται ιδιαίτερη ευαισθητοποίηση και μας αγγίζει ως μέλλοντες επαγγελματίες Κοινωνικούς Λειτουργούς.

β. Σκοπός της μελέτης

Βασικός σκοπός αυτής της εργασίας είναι η μελέτη, διερεύνηση και ανάλυση του προβλήματος των προσφύγων στην Ελλάδα και των Υπηρεσιών που ασχολούνται με το παραπάνω πρόβλημα.

Ειδικότερα επιδιώκονται οι παρακάτω στόχοι:

α. Να εντοπιστεί το πρόβλημα, όπως αυτό ραγδαία εξελίσσεται στις μέρες μας, να καταγραφεί και να παρουσιαστεί η Διεθνής νομοθεσία ασύλου.

β. Να αναφερθεί σε ποιες συμβάσεις, συμφωνίες και πρωτόκολλα συμμετέχει η Ελλάδα και να μελετηθεί, τι προβλέπει η Ευρωπαϊκή Κοινότητα για τους πρόσφυγες.

γ. Να γίνει σαφής διαχωρισμός του όρου "πρόσφυγας", με βάση την Σύμβαση της Γενεύης, σε σχέση με άλλες μεταναστευτικές και προσφυγικές ομάδες.

δ. Να παρουσιαστούν αναλυτικά οι κυριότερες χώρες προέλευσης προσφύγων, οι λόγοι που τους αναγκάζουν να τις εγκαταλείψουν και να προσδιοριστούν τα αίτια που τους ωθούν να επιλέξουν την Ελλάδα ως χώρα άσυλο και οι τρόποι εισόδου σ' αυτή.

ε. Να διερευνηθεί η μεταστροφή της Ελλάδας από χώρα διαμετακομιστική προσφύγων σε χώρα - άσυλο.

στ. Να παρουσιαστούν τα κριτήρια για τον καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα, η σπουδαιότητα της αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας, οι δυσκολίες μέχρι την αναγνώριση καθώς επίσης ο ρόλος της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. και των Ελληνικών αρχών στη διαδικασία αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας.

ζ. Να επισημανθούν και να καταγραφούν τα προβλήματα των προσφύγων στην Ελλάδα, και οι επιπτώσεις της εισόδου των προσφύγων για την Ελλάδα.

η. Να καταγραφεί, να διερευνηθεί και να παρουσιαστεί το έργο όλων των υπηρεσιών (κυβερνητικών και μη) που ασχολούνται με τους πρόσφυγες.

θ. Να διερευνηθεί η συμβολή και ο ρόλος της Κοινωνικής Εργασίας στις υπηρεσίες εξυπηρέτησης προσφύγων.

ι. Να γίνει έρευνα στους Κοινωνικούς Λειτουργούς των υπηρεσιών εξυπηρέτησης προσφύγων με σκοπό να παρουσιαστούν τα προβλήματα των προσφύγων, όπως αυτά γίνονται αντιληπτά στις υπηρεσίες, καθώς και η ιδιαιτερότητα εφαρμογής της Κοινωνικής Εργασίας σ' αυτόν τον τομέα.

γ. Ορισμοί όρων.

Ύπατη Αρμοστεία Ο.Η.Ε. (U.N.H.C.R.)

Είναι το γραφείο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες. (UNITED NATIONS HIGH COMMISSIONER FOR REFUGEES) που δημιουργήθηκε με την απόφαση 428(ν) από την Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. το 1950 στη Γενεύη.

Πρόσφυγας της Σύμβασης της Γενεύης.

Είναι "κάθε πρόσωπο που λόγω δικαιολογημένου φόβου δίωξης για λόγους, φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ορισμένη κοινωνική ομάδα, βρίσκεται έξω από τη χώρα υπηκοότητάς του και δεν μπορεί ή εξαιτίας αυτού του φόβου, δε θέλει να προσφύγει στην προστασία της χώρας αυτής".

(Σύμβαση Γενεύης, 1951)

(Πρωτόκολλο Ν.Υόρκης, 1967)

Σύμφωνα με τους Τεγόπουλο - Φυτράκη

Πρόσφυγας είναι:

"Είναι κάθε πρόσωπο που υποχρεώνεται από πιεστικές καταστάσεις να εγκαταλείψει τον τόπο της μόνιμης διαμονής του και να καταφύγει αλλού".

(Τεγόπουλος - Φυτράκης, ΑΘΗΝΑ, 1991, σελ. 648)

Σύμφωνα με τον Γιοβάνη

Πρόσφυγας είναι:

"Είναι αυτός που εγκαταλείπει μετά από διωγμούς και κακουχίες την πατρίδα του και ζητά προστασία και εγκατάσταση σε κάποια άλλης χώρα".

(Γιοβάνης, ΑΘΗΝΑ, 1988, σελ. 1421)

Σύμφωνα με την Μανωλοπούλου - Βαρβιτσιώτη

Πρόσφυγας είναι:

"Κάθε άτομο που ζητά άσυλο σε ξένη χώρα".

(Μανωλοπούλου - Βαρβιτσιώτη, ΑΘΗΝΑ, 1993 σελ. 39)

Για τις ανάγκες της εργασίας επιλέχτηκε η χρησιμοποίηση του όρου της Σύμβασης της Γενεύης.

Οικονομικός πρόσφυγας

"Είναι κάθε πρόσωπο που υποχρεώνεται να εγκαταλείψει τον μόνιμο τόπο διαμονής του, λόγω δυσχερών οικονομικών συνθηκών".

(Τεγόπουλος - Φυτράκης, ΑΘΗΝΑ, 1991, σελ. 648)

Πολιτικός πρόσφυγας

"Είναι κάθε πρόσωπο που υποχρεώνεται να εγκαταλείψει τον μόνιμο τόπο διαμονής του λόγω δυσχερών πολιτικών συνθηκών".

(Τεγόπουλος - Φυτράκης, ΑΘΗΝΑ, 1991, σελ. 648)

Αλλοδαπός

"Είναι κάθε πρόσωπο που δεν είναι υπήκοος των κρατών-μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων".

(Σύμβαση Γενεύης, 1951)

(Πρωτόκολλο Ν.Υ , 1967)

Σύμφωνα με τον Γιοβάνη

Αλλοδαπός είναι:

"Αυτός που κατάγεται από άλλη χώρα, αλλοεθνής".

(Γιοβάνης, ΑΘΗΝΑ, 1988, σελ. 74)

Για τις ανάγκες της εργασίας επιλέχτηκε η χρησιμοποίηση του πρώτου όρου.

Μετανάστης

"Είναι κάθε πρόσωπο που μετοίκησε σε ξένη χώρα".

(Τεγόπουλος - Φυτράκης, ΑΘΗΝΑ, 1991, σελ. 457)

Μειονότητα

"Ομάδα πολιτών ενός κράτος που διαφέρει κατά την καταγωγή, τη γλώσσα ή τη θρησκεία από τον επικρατούντα πληθυσμό".

(Τεγόπουλος - Φυτράκης, ΑΘΗΝΑ, 1991, σελ. 449)

Σύμφωνα με τον Γιοβάνη

Μειονότητα είναι:

"1. Σύνολο ατόμων ξένης υπηκοότητας που αποτελούν μικρό ποσοστό του πληθυσμού μιας πολιτείας 2. όρος συνώνυμος με τις εθνικές, φυλετικές και θρησκευτικές ομάδες που χρησιμοποιείται όταν υπονοείται η ύπαρξη διακρίσεων".

(Γιοβάνης, ΑΘΗΝΑ, 1988, σελ. 1049)

Για τις ανάγκες της εργασίας επιλέχτηκε η χρησιμοποίηση του δεύτερου όρου.

Άσυλο

"Η αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας ενός ατόμου από τις Δημόσιες αρχές μιας χώρας και η προστασία του".

(Σύμβαση Γενεύης, 1951)

(Πρωτόκολλο Ν.Υ. , 1967)

Σύμφωνα με τον Γιοβάνη

Άσυλο είναι:

"Τόπος ιερός και απαραβίαστος, στην αρχαιότητα αλλά και στο μεσαίωνα, σαν άσυλο θεωρούνταν οι ναοί και τα ιερά και σ' αυτά κατέφευγαν άτομα που αντιμετώπιζαν κίνδυνο σύλληψης για κάποιο λόγο· οι διάφορες νομοθεσίες απέκλεισαν κατά καιρούς την παροχή ασύλου σε ορισμένες κατηγορίες φυγάδων, όμως ο θεσμός διατηρήθηκε για αιώνες, το άσυλο υπήρχε και στην νομοθεσία των Εβραίων".

(Γιοβάνης, ΑΘΗΝΑ, 1988, σελ. 239)

Για τις ανάγκες της εργασίας επιλέχτηκε η χρησιμοποίηση του πρώτου όρου.

Ιθαγένεια

"Είναι ο νομικός δεσμός του πολίτη με το κράτος του".

(Τεγόπουλος - Φυτράκης, ΑΘΗΝΑ, 1991, σελ. 323)

Ανιθαγένεια

"Το άτομο εκείνο, το οποίο δεν έχει την ιθαγένεια κανενός κράτους, το οποίο καμία πολιτεία δεν το θεωρεί υπήκοό της".

(Μανωλοπούλου - Βαρβιτσιώτη, ΑΘΗΝΑ, 1993, σελ. 47)

Έκδοση ενός ατόμου

"Η παράδοση ενός ατόμου το οποίο κατηγορείται ή έχει καταδικαστεί για ένα έγκλημα από το κράτος στο οποίο έχει καταφύγει στο κράτος που το ζητάει, προκειμένου να το δικάσει".

(Μανωλοπούλου - Βαρβιτσιώτη, ΑΘΗΝΑ, 1993, σελ. 47)

Σύμφωνα με τους Τεγόπουλο - Φυτράκη

Έκδοση είναι:

"Παράδοση αλλοδαπού εγκληματία στις καταδιωκτικές αρχές της χώρας του".

(Τεγόπουλος - Φυτράκης, ΑΘΗΝΑ, 1991, σελ. 229)

Για τις ανάγκες της εργασίας επιλέχτηκε η χρησιμοποίηση του πρώτου όρου.

Απέλαση

"Το δικαίωμα ενός κράτους να διώχνει έναν αλλοδαπό του οποίου η παρουσία κρίνεται ως ανεπιθύμητη".

(Μανωλοπούλου - Βαρβιτσιώτη, ΑΘΗΝΑ, 1993, σελ. 35)

Σύμφωνα με τον Γιοβάνη

Απέλαση είναι:

"(Για έναν αλλοδαπό) διώξιμο από τη χώρα".

(Γιοβάνης, ΑΘΗΝΑ, 1988, σελ. 183)

Επαναπροώθηση

"Η αποπομπή ενός αλλοδαπού από τα σύνορα μιας χώρας".

(Μανωλοπούλου - Βαρβιτσιώτη, ΑΘΗΝΑ, 1993, σελ. 51)

Διαμετακομιστική χώρα

"Η χώρα την οποία ένας αλλοδαπός χρησιμοποιεί για την προσωρινή του ασφάλεια με σκοπό την μετάβασή του σε μια άλλη χώρα για μόνιμη εγκατάσταση".

(Μανωλοπούλου - Βαρβιτσιώτη, ΑΘΗΝΑ, 1993, σελ. 57)

Ξενοφοβία

"Η ξενοφοβία είναι αίσθημα. Είναι μία λανθάνουσα «μνησικακία», μια στάση που προηγείται του ρατσισμού, η οποία μπορεί να του προετοιμάσει το έδαφος, αλλά αυτή καθ' αυτή δεν εμπίπτει στο πεδίο του δικαίου και της καταστολής".

(Ευριγένης, ΑΘΗΝΑ, 1987, σελ. 118)

Σύμφωνα με τον Γιοβάνη

Ξενοφοβία είναι:

"Ο φόβος, η αποστροφή για τους ξένους".

(Γιοβάνης, ΑΘΗΝΑ, 1988, σελ. 1169)

Για τις ανάγκες της εργασίας επιλέχτηκε η χρησιμοποίηση του πρώτου όρου.

Ρατσισμός

"Ο ρατσισμός συνίσταται σε αντικοινωνικές πεποιθήσεις και πράξεις που βασίζονται στην πλάνη ότι υπάρχουν βιολογικοί λόγοι οι οποίοι δικαιολογούν τις διακρίσεις στις σχέσεις μεταξύ των φυλετικών ομάδων. Με το σκεπτικό αυτό ο κοινωνικός στόχος του ρατσισμού είναι να φροντίσει ώστε οι υπάρχουσες διαφορές να παραμένουν άθικτες προκειμένου να διατηρούνται οι τρέχουσες σχέσεις μεταξύ των ομάδων".

(Ευριγένης, 1987, σελ. 24-25)

Σύμφωνα με τους Τεγόπουλο - Φυτράκη
Ρατσισμός είναι:

"Θεωρία που υποστηρίζει την ανωτερότητα μιας φυλής και υποβλέπει στην διατήρηση της «καθαρότητάς» της και στην κυριαρχία της επί των άλλων".

(Τεγόπουλος-Φυτράκης, ΑΘΗΝΑ, 1991, σελ. 664)

Σύμφωνα με τον Γιοβάνη
Ρατσισμός είναι:

"Δόγμα του οποίου οι υπέρμαχοι ισχυρίζονται ότι υπάρχει ένας σύνδεσμος μεταξύ φυλετικών και πολιτιστικών γνωρισμάτων και ότι ορισμένες φυλές είναι ανώτερες από άλλες. Παρέχει έτσι θεωρητική κάλυψη στην επιθετικότητα και στους πολιτικούς ανταγωνισμούς".

(Γιοβάνης, ΑΘΗΝΑ, 1988, σελ. 1447)

Για τις ανάγκες της εργασίας επιλέχτηκε η χρησιμοποίηση του πρώτου όρου.

Προκατάληψη

"Είναι μία γνώμη που σχηματίζεται πρόωρα, είναι συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουμε πριν να λάβουμε υπόψη όλα τα δεδομένα. Η προκατάληψη προϋποθέτει κατηγορηματικές γενικότητες βασισμένες σε ατελή συμπεράσματα που δε δίνουν το ανάλογο βάρος σε ατομικές διαφορές. Η προκατάληψη μπορεί να είναι θετική ή αρνητική. Τις περισσότερες φορές όμως ο όρος λαμβάνεται με την αρνητική έννοια".

(Johnson - Τουρνά, 1990, σελ. 7)

Σύμφωνα με τον Γιοβάνη
Προκατάληψη είναι:

"Αρνητική δυσμενής στάση απέναντι σε μια εθνική ομάδα ή στα μέλη της, βασικό χαρακτηριστικό της είναι ότι εκπηγάζει από στερεότυπες πεποιθήσεις και διαδικασίες που συντελούνται σε όσους τηρούν αυτή τη στάση και όχι από την πραγματική εξακρίβωση των πραγματικών χαρακτηριστικών της ομάδας".

(Γιοβάνης, ΑΘΗΝΑ, 1988, σελ. 1403)

Για τις ανάγκες της εργασίας επιλέχτηκε η χρησιμοποίηση του πρώτου όρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ιστορική αναδρομή της προσφυγιάς και του Ασύλου

"Ο Αριστοτέλης είχε χαρακτηρίσει την Ελλάδα, σαν τη γέφυρα της Ασίας, της Ευρώπης και της Αφρικής."

(Σταθόπουλος, 1993, σελ 19)

Ο πρώτος πρόσφυγας υπήρξε πολύ παλαιότερα: στα χρόνια του Θησέα, βασιλιά της Αθήνας - Κι αυτός ήταν ο Οιδίππος, ο οποίος όταν εκδιώχθηκε από την Θήβα ζήτησε άσυλο στην Αθήνα.

Στο έργο «Οιδίπους επί Κολωνών» του Σοφοκλή, ο Θησέας λέει στον Οιδίποδα: «Καημένε Οιδίπους, πες μου τι ψάχνεις; τι ζητάς ερχόμενος σ' αυτή την πόλη και τι ζητάς από μένα; Τι τρομερά συμβάντα θα πρέπει να έχεις να μου διηγηθείς ώστε εγώ να μη σου αρνηθώ τη βοήθειά μου; Σαν εσένα θυμάμαι πως κι εγώ μεγάλωσα σε σπίτι ξένο και σ' άλλη χώρα από την πατρίδα μου κι αντιμετώπισα θανάσιμους κινδύνους. Έτσι όποιος ζητά τη φιλοξενία μου, δεν μπορώ να του την αρνηθώ. Στο μέλλον θα μένεις εδώ, μαζί μου, ασφαλής όσο κι εγώ.»

Δύο μεγάλοι, νομαδικής προέλευσης λαοί, οι Εβραίοι και οι Μουσουλμάνοι, δίνουν σπουδαία παραδείγματα φιλοξενίας, καθώς αυτό υπαγορεύεται από τη θρησκεία και τους νόμους τους. Στην Παλαιά Διαθήκη γίνονται πολλές αναφορές στην αξία της φιλοξενίας, που καθιερώθηκε από τον Μωϋσή. Στο κοράνι επίσης, δίνονται αυστηρές προειδοποιήσεις στους πιστούς που δεν δίνουν στέγη και φροντίδα σε ξένο που να τη χρειάζεται.

Για τον Πλάτωνα πάντως, η προστασία του ξένου πρέπει να δίνεται επειδή είναι ανυπεράσπιστος, που είναι συνέπεια της απομόνωσης από το λαό και την οικογένειά του. Η ηθική αυτή δικαίωση της προστασίας του ξένου είναι η βάση για την ερμηνεία του ασύλου.

Αλλά κι αργότερα υπήρξαν μαζικές μετακινήσεις λόγω διωγμών, όπως αυτή των Μεταρρυθμιστών στο 16ο αιώνα, μετά τη σφαγή της Νύχτας του Αγίου Βαρθολομαίου, ή στον επόμενο αιώνα ο διωγμός των Ουγεννότων, που ζήτησαν άσυλο σε διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες. Ακόμα και με την κατάκτηση της Αμερικής, πόσες και πόσες φυλές δεν αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα μέρη τους και να μετακινούνται συνεχώς;

Για την Ελλάδα η προσφυγιά είναι συνδεδεμένη με τον διωγμό δυο εκατομμυρίων ανθρώπων που ζούσαν στον Εύξεινο πόντο, την Ανατολική

Θράκη και τα παράλια της Ιωνίας. Μετά την επικράτηση του Κεμάλ όλοι οι Ελληνικοί πληθυσμοί υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν τις πατρογονικές τους εστίες κάτω από το βάρος της άδικης Συνθήκης της Λωζάννης.

Σήμερα που η Ελλάδα παραμένει σταυροδρόμι τριών ηπείρων, «μία γέφυρα» επικοινωνίας λαών, πολιτισμών, ανθρώπων που ως «ικέτες» ζητούν άσυλο στην χώρα του Ξένιου Δία, ο αναγνώστης μπορεί να σταθεί στο παρακάτω:

"Η λέξη «ΑΣΥΛΟ» αποτελείται από το στερητικό -α και το ρήμα συλώ που σημαίνει συλλαμβάνω, καταπατώ, βιαιοπραγώ. Άρα η λέξη σημαίνει «χωρίς βία και καταπάτηση». Αξιοσημείωτο είναι ότι η Ελληνική ρίζα χρησιμοποιείται σ' όλες τις γλώσσες: asylum, asilo, asile κ.τ.λ." (Γιαννακού, 1992, σελ 2)

ΕΝΟΤΗΤΑ Α. ΔΙΕΘΝΗ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΟΥΝ ΤΟΝ ΟΡΟ «ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ». ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ Ο.Η.Ε. ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

1. ΔΙΕΘΝΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΑΣΥΛΟΥ

α. Η Συνθήκη της Γενεύης (1951) και το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης (1967)

Σύμφωνα με την Συνθήκη της Γενεύης και το πρωτόκολλο της Ν. Υόρκης "Πρόσφυγας είναι κάθε πρόσωπο, που, λόγω εξωτερικής επιδρομής, κατοχής, ξένης κυριαρχίας, γεγονότων που διαταράσσουν σοβαρά τη δημόσια τάξη, είτε σε τμήμα, είτε ολόκληρη τη χώρα καταγωγής ή ιθαγένειας του, εξαναγκάζεται να εγκαταλείψει τον τόπο της συνήθους διαμονής του και να αναζητήσει καταφύγιο αλλού, έξω από αυτή τη χώρα" (Εγχειρίδιο για τις διαδικασίες και τα κριτήρια καθορισμού του καθεστώτος των προσφύγων, 1993)

Οι πρόσφυγες είναι φυσικό να μην προσδοκούν την προστασία της χώρας τους, ούτε -συνήθως- κάποιου άλλου κράτους. Από την άποψη αυτή ήταν εύλογο να επιδιωχθεί η προστασία τους από υπερεθνικούς οργανισμούς. Η αφετηρία της τάσης αυτής, τοποθετείται στην κοινωνία των εθνών, η οποία μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο πόλεμο κλήθηκε να λάβει μέτρα για την προστασία των προσφύγων, που προκάλεσε η επανάσταση των Μπολσεβίκων στη Ρωσία, αλλά και η κατάρρευση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

"Ως πρόσφυγες αντιμετωπίστηκαν εκείνοι που διέτρεχαν κίνδυνο σε περίπτωση επιστροφής στην πατρίδα τους και το πρώτο συγκεκριμένο μέτρο ελήφθη το 1921, όταν η κοινωνία των Εθνών δημιούργησε την Ύπατη Αρμοστεία για τους Ρώσους πρόσφυγες." (Θεοδωρόπουλος, 1996)

"Με την πάροδο των ετών η κοινωνία των εθνών ανέλαβε την προστασία και άλλων προσφύγων -Ασσυρίων, Τούρκων, Ελλήνων, αλλά και Εβραίων από την Αυστρία και την Γερμανία. Και μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο, ο Οργανισμός των Ενωμένων Εθνών πλέον, συγκρότησε την Διεθνή Οργανισμό Προσφύγων (IRO) που εκλήθη να αντιμετωπίσει τα 21 εκατομμύρια ατόμων που βρέθηκαν διασκορπισμένα ανά την Ευρώπη, σε χώρες που δεν ήταν οι πατρίδες τους." (Θεοδωρόπουλος, 1996)

Το 1951, όταν πλέον η προστασία των προσφύγων είχε εμπεδωθεί ως ανθρωπιστική αρχή, ο (IRO) αντικαταστάθηκε από την Υπατη Αρμοστεία για τους πρόσφυγες (με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών το Δεκέμβριο του 1950) και, παράλληλα καταρτίστηκε η Διεθνής Σύμβαση για την κατάσταση των προσφύγων, ιστορική και για τη νομική δεσμευτική φύση της αλλά και για το γεγονός ότι αναγνώρισε ως αρχή της, πως κανείς δεν μπορεί να υποχρεώσει παρά την θέλησή του, να επιστρέψει σε μια επικράτεια όπου μπορεί να εκτεθεί σε παράνομες διώξεις.

Ως το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου είχαν υπογραφεί μόνο AD HOC συμφωνίες που προορίζονταν για συγκεκριμένες καταστάσεις προσφύγων. Η ανάγκη για ένα Διεθνές Νομικό κείμενο που να καθορίζει το νομικό καθεστώς των προσφύγων, έγινε αισθητή -όπως προαναφέρθηκε- αμέσως μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο, καθώς το προσφυγικό πρόβλημα δεν είχε λυθεί. Τότε προβλήθηκε η απαίτηση για ένα κείμενο που να περιέχει ένα γενικό ορισμό για το ποιος θα έπρεπε να θεωρείται «πρόσφυγας».

"Η Σύμβαση σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, υιοθετήθηκε από την Συνδιάσκεψη των Πληρεξουσίων και τέθηκε σε ισχύ την 21η Απριλίου 1954." (Υπατη Αρμοστεία, 1989, σελ 6)

Σύμφωνα με το άρθρο ΙΑ΄ της Σύμβασης της Γενεύης (όπως κυρώθηκε με νομοθετικό διάταγμα, 3989/59), ο όρος «πρόσφυγας» αποδίδεται σε κάθε πρόσωπο που:

"Συνεπεία γεγονότων των επελθόντων προ της 1ης Ιανουαρίου 1951 και δικαιολογημένου φόβου διώξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή λόγω του φόβου τούτου δεν επιθυμεί να απολαύει της προστασίας της χώρας ταύτης, ή εάν μη έχων υπηκοότητα τινά και ευρισκομένου συνεπεία τοιούτων γεγονότων εκτός της προηγούμενης συνήθους αυτού διαμονής, δεν δύναται, ή λόγω του φόβου τούτου δεν επιθυμεί να επιστρέψει εις αυτή." (Ο.Π. σελ. 13)

Η Σύμβαση αυτή θέτει ως χρονικό όριο το 1951. Επίσης προβλέπει τη δυνατότητα να εισαχθούν γεωγραφικοί περιορισμοί κι αυτό λόγω της επιθυμίας των κρατών να μην αναλάβουν υποχρεώσεις, η έκταση των οποίων δεν θα ήταν δυνατόν να προβλεφθεί. Επίσης να περιορίσουν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από την Σύμβαση σε πρόσωπα που είχαν ήδη γίνει πρόσφυγες εξαιτίας γεγονότων που είχαν συμβεί στην Ευρώπη.

Με την πάροδο του χρόνου εμφανίζονται νέες προσφυγικές ομάδες και έγινε αισθητή η ανάγκη να εφαρμοστούν οι διατάξεις της Σύμβασης του 1951 σε παρόμοιους νέους πρόσφυγες. Για τον σκοπό αυτό καταρτίστηκε ένα πρωτόκολλο αναθεωρημένο, βάσει των αλλαγών και των εξελίξεων

που δημιούργησαν οι νέες αυτές προσφυγικές ομάδες. Ύστερα από την εξέτασή του από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών άνοιξε για προσχωρήσεις στις 31 Ιανουαρίου του 1967 και τέθηκε σε ισχύ στις 4 Οκτωβρίου του 1967. Αν και το Πρωτόκολλο συνδέεται με τη Σύμβαση, είναι ανεξάρτητο και η προσχώρηση σ' αυτό δεν περιορίζεται μόνο στα κράτη-μέλη της Σύμβασης.

"Η Σύμβαση του 1951 και το Πρωτόκολλο του 1967 περιλαμβάνουν τρεις τύπους διατάξεων:

- α. Διατάξεις που δίνουν τον βασικό ορισμό για το ποιος είναι και ποιος δεν είναι και για το ποιος, ενώ ήταν πρόσφυγας, έχει πάψει να είναι.
- β. Διατάξεις που καθορίζουν το νομικό καθεστώς των προσφύγων καθώς επίσης τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στη χώρα καταφυγής.
- γ. Άλλες διατάξεις που αφορούν την εφαρμογή κειμένων από διοικητική και διπλωματική άποψη." (Ύπατη Αρμοστεία, 1989, σελ. 7)

Το άρθρο 35 της Σύμβασης του 1951 και το άρθρο 2 του Πρωτοκόλλου του 1967 περιλαμβάνουν την υποχρέωση που έχουν αναλάβει τα συμβαλλόμενα κράτη να συνεργάζονται με το Γραφείο του Ύπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, στην άσκηση των αρμοδιοτήτων του και, ειδικότερα, να διευκολύνουν την αποστολή του να επιβλέπει την εφαρμογή των διατάξεων αυτών των κειμένων.

Η Ύπατη Αρμοστεία είναι το γραφείο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNITED NATIONS HIGH COMMISSIONER FOR REFUGEES-U.N.H.C.R.) που δημιουργήθηκε με την απόφαση 428 από τη Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. και τα καθήκοντα που η Διεθνής Κοινότητα της ανέθεσε, είναι να προστατεύει τους πρόσφυγες και να τους βοηθά να ξαναφτιάξουν τη ζωή τους. Τα δυο αυτά καθήκοντα είναι αλληλένδετα, αφού δεν έχει νόημα να παρέχεται άσυλο σ' ένα άτομο, το οποίο σε συνέχεια εγκαταλείπεται στη φτώχεια και την ηθική κατάπτωση. Ο άνθρωπος είναι κοινωνικό ον, ανήκει σε μια Κοινότητα. Αν αποκλειστεί από μία κοινότητα - πράγμα που αποτελεί χαρακτηριστικό των προσφύγων - πρέπει να επανενταχθεί σε μία άλλη.

Πρέπει να σημειωθεί, ότι το γεγονός του χαρακτηρισμού ενός ατόμου ως «πρόσφυγα» από μία χώρα, δεν σημαίνει ότι αναγνωρίζεται η ιδιότητα αυτή και από άλλα κράτη ή από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. και αντιθέτως. Σε μερικές χώρες οι Διεθνείς Συμβάσεις είναι υπεράνω του εθνικού νόμου. Σε άλλες απαιτείται ειδική νομοθεσία για να δώσει εσωτερική νομική ισχύ στις Διεθνείς Συμβάσεις. Επίσης κάποιες χώρες έχουν δεχτεί μόνο την Σύμβαση του 1951 και όχι το Πρωτόκολλο του 1967 και αντιστρόφως.

Η ουσία του ορισμού της Σύμβασης του 1951 βρίσκεται στη φράση «βάσιμος φόβος δίωξης». Για τη φράση αυτή δεν υπάρχει μία μόνο

ερμηνεία. Σύμφωνα με μια αυστηρή προσέγγιση η φράση αυτή αποκλείει τα θύματα φυσικών καταστροφών, όσους εγκαταλείπουν τη χώρα τους για προσωπικούς λόγους, τους φυγόδικους, τους «τυχοδιώκτες», άτομα που θέλουν να διαφύγουν από στερήσεις, οι οποίες όμως, επιβάλλονται σ' όλους τους πολίτες, και τους οικονομικούς φυγάδες/μετανάστες.

Σύμφωνα με τον Ο.Η.Ε., το άτομο που εγκαταλείπει τη χώρα του για καθαρά οικονομικούς λόγους δεν είναι πρόσφυγας, εάν όμως υπάρχει κάποιος βάσιμος φόβος δίωξης ή συντρέχουν κι άλλοι λόγοι εκτός του οικονομικού, το ότι μπορεί να έχει κάποιο οικονομικό κίνητρο, δεν αποκλείει την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα. Εξαιρούνται επίσης από τη συνθήκη άτομα που αντιμετωπίζουν μεν φόβο δίωξης, λόγω όμως εγκλημάτων που έχουν διαπράξει εναντίον της ειρήνης, εγκλημάτων πολέμου και εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας. Επίσης άτομα που έχουν διαπράξει μη πολιτικά εγκλήματα εκτός της χώρας προσφυγής τους, ή όσοι έχουν βρεθεί ένοχοι πράξεων που αντιτίθενται στους σκοπούς και στις αρχές των Ηνωμένων Εθνών, όπως αναφέρεται στο πρώτο άρθρο της Σύμβασης του 1951. Επειδή οι διακρίσεις αυτές δεν ήταν απολύτως κατανοητές εκδόθηκε από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων εθνών για τους πρόσφυγες το 1979, το εγχειρίδιό, το οποίο περιέχει και οδηγό για την ερμηνεία του ορισμού.

Το 1959, η Ελλάδα προχώρησε στη Σύμβαση του 1951 για τους πρόσφυγες με επιφυλάξεις. Το 1968 προχώρησε στο Πρωτόκολλο του 1967. Το 1978 η Ελλάδα απέσυρε τις επιφυλάξεις της εκτός από εκείνες που αφορούν το άρθρο 17 (μισθωτή απασχόληση) και το άρθρο 26 (ελευθερία μετακίνησης).

Το 1991, η Ελλάδα επικύρωσε τη Σύμβαση του Δουβλίνου που αφορά την ευθύνη κρατών σχετικά με την εξέταση των Σένγκεν που αποτελεί αρνητική τομή στα μέχρι τώρα Διεθνή κείμενα για τους πρόσφυγες δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ.

Άλλα Διεθνή κείμενα και Συμβάσεις για την προστασία των προσφύγων είναι: Η Σύμβαση για το καθεστώς των απάτριδων της 28ης/11/1954 που τέθηκε σε ισχύ το 1960, η Σύμβαση για τον περιορισμό της Ανιθαγένειας του 1961 που τέθηκε σε ισχύ το 1975, τα Διεθνή Σύμφωνα του 1966 από την επιτροπή Ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Ο.Η.Ε. Το Διεθνές σύμφωνο του 1966 για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα, το Διεθνές Σύμφωνο του 1966 για τα πολιτικά και Αστικά δικαιώματα και η Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών της 4ης Νοεμβρίου 1950 του Συμβολαίου της Ευρώπης.

Επίσης η Σύμβαση για τη ρύθμιση ειδικών θεμάτων των προσφύγων του Οργανισμού Αφρικανικής Ενότητας και η Διακήρυξη της Καρθαγένης στις χώρες της Λατινικής Αμερικής για διεύρυνση παροχής βοήθειας.

Τέλος επικουρικές οργανώσεις για τους πρόσφυγες είναι: η Οργάνωση Αρωγής και Έργων του Ο.Η.Ε. για τους Παλαιστίνιους πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή (U.N.R.W.A.), η οργάνωση Ελσίνκι Γουότς για τα ανθρώπινα δικαιώματα, η Διεθνής Αμνηστία, η Επιτροπή Τέταρτου κόσμου κ.α.

β. Η Συμφωνία του Σένγκεν - νέα πραγματικότητα για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα

"Στις 14 Ιουνίου του 1985 η Ευρωπαϊκή επιτροπή ενέκρινε τη «Λευκή Βίβλο» της για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, που απέβλεπε στην εξάλειψη των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα, ένας στόχος ο οποίος στη συνέχεια ενσωματώθηκε στη Συνθήκη για την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης." (Παπαϊωάννου, 1995, σελ. 9)

"Την ίδια μέρα, το Βέλγιο, η Γερμανία, η Γαλλία, το Λουξεμβούργο και η Ολλανδία υπέγραψαν τη «Συμφωνία του Σένγκεν» για τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά τους σύνορα, μια Συμφωνία που πήρε τ' όνομά της από τη μικρή πόλη του Λουξεμβούργου, Σένγκεν." (Κουβέλης, 1996)

"Από τις υπόλοιπες χώρες της κοινότητας, τον ίδιο χρόνο προσχώρησε η Ιταλία, το 1991 η Ισπανία και η Πορτογαλία και το 1992 (6/11/92) η Ελλάδα. Τον Μάρτιο του 1994 η Δανία και τον Ιούνιο η Αυστρία ζήτησαν να έχουν θέση παρατηρητή, με την προοπτική να ενταχθούν αργότερα. Δυο χώρες αρνήθηκαν κατηγορηματικά να ενταχθούν στη Συμφωνία: η Βρετανία και Ιρλανδία." (Παπαϊωάννου, 1995, σελ. 9)

"Για τις πρώτες πέντε χώρες η ημερομηνία ισχύος της Συνθήκης ήταν η 1η Σεπτεμβρίου 1993, για την Ισπανία και την Πορτογαλία η 1η Μαρτίου του 1994. Για την Ιταλία και την Ελλάδα υπήρξε πρόβλημα: δεν είχαν (και δεν έχουν) συμπληρωθεί όλες οι προϋποθέσεις, δηλαδή δεν έχει οργανωθεί το σύστημα πληροφοριών που θα συνδέει τα δεδομένα που κατέχουν οι δυο χώρες με το σύστημα πληροφοριών του Σένγκεν, ενώ εκκρεμεί και η επικύρωση από τα κοινοβούλιά τους." (Παπαϊωάννου, 1995, σελ. 9)

Με τη συμφωνία του Σένγκεν καταργούνται τα εσωτερικά σύνορα μεταξύ των χωρών που την κύρωσαν και την εφαρμόζουν, αλλά γίνονται πιο αδιαπέραστα τα εξωτερικά σύνορα του πρώτου αυτού πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόκειται για μία από τις σοβαρότερες -σε

συνέπειες- συμφωνίας στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής ένωσης, η οποία θα αλλάξει ριζικά την εικόνα της Ευρώπης.

Δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση πλέον το γεγονός και καλλιεργείται ώστε να γίνει κοινή συνείδηση σε όλους τους Έλληνες, ότι η Ελλάδα είναι αναπόσπαστο τμήμα της Ευρωπαϊκής κοινότητας, ότι κοινή πλέον είναι η μοίρα που συνδέει τη χώρα μας με την Ε.Ο.Κ.

"Τα σύνορα της Ελλάδας είναι και σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή κοινότητα πιέζει να κλείσουν τα Ελληνικά σύνορα." (Ριντμάτεν, 1996)

"Η Συμφωνία του Σένγκεν σηματοδοτεί μια νέα τάξη πραγμάτων για την Ευρώπη και για τη χώρα μας, που είναι η απόληξή της στα Νότιο Ανατολικά σύνορά της. Όφελος από τη συμφωνία αυτή θα έχουν οι πολίτες μη Ευρωπαϊκών κρατών: η θεώρηση, δηλαδή η «βίζα» που θα παίρνουν σε μία από αυτές τις επτά χώρες του Σένγκεν, θα ισχύει στο σύνολο των χωρών της Συνθήκης, όπου θα μπορούν να κινούνται για τρεις μήνες χωρίς καμία άλλη διατύπωση. Αντίστοιχα όσοι ζητούν άσυλο θα κάνουν μόνο μία αίτηση για το σύνολο των χωρών της συνθήκης." (ΟΥΤΡΙΒ, 1995, σελ. 123-124)

"Όμως, παράλληλα με τη «συνθήκη του Σένγκεν» τίθεται σε εφαρμογή ένα ηλεκτρονικό «φακέλωμα» γιγαντιαίων διαστάσεων, το οποίο επιτρέπει στους Ευρωπαίους: α) να έχουν στοιχεία και πληροφορίες για εκατομμύρια πολίτες των χωρών τους ή του κόσμου ολόκληρου και β) να χειρίζονται τα θέματα της κίνησης των ανθρώπων κατά τον τρόπο που εκείνοι θέλουν! Ίσως είναι το μεγαλύτερο «φακέλωμα» που υπήρξε ποτέ στην ιστορία της ανθρωπότητας, με πλήρη στοιχεία, αυτή τη στιγμή για 2.300.000 ανθρώπους, τα οποία παρά πολύ γρήγορα μπορούν να φτάσουν τις 9.000.000 εγγραφές." (Παπαϊωάννου, 1995, σελ. 12)

Μ' αυτά τα δεδομένα λειτουργούν οι συνοριακές αστυνομικές αρχές και αυτά συμβουλευούνται για να ελέγξουν τους πολίτες που ταξιδεύουν σε ολόκληρο τον χώρο που καλύπτει η Συμφωνία του Σένγκεν... Ο κεντρικός υπολογιστής περιέχει εκτός των άλλων κατάλογο καταζητούμενων και κατάλογο «μη αποδεκτών» ατόμων, στον οποίο κάθε χώρα μπορεί αν προσθέσει τα δικά της ονόματα.

Το σύνολο αυτών των καταλογών θα είναι στη διάθεση των αστυνομικών στα σύνορα, των τελωνειακών ή των αρχών μετανάστευσης για να ελέγξουν τους ταξιδιώτες, πολίτες ή όχι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι θα εμφανίζονται σε ένα από τα εξωτερικά σύνορα του νέου αυτού φρουρίου, που λέγεται ευγενικά «χώρος του Σένγκεν».

"Από την πρώτη στιγμή που η «Συμφωνία του Σένγκεν» έφτασε στα κοινοβούλια των κρατών-μελών της κοινότητας για επικύρωση, υπήρξαν

αντιδράσεις, πολλές και ποικίλλες. Σε γενικές γραμμές αντιδράσεις προκλήθηκαν για: 1) Το «ηλεκτρονικό φακέλωμα» που δεν (θα) έχει στην πράξη όρια, καθώς υπάρχουν πολλές κατηγορίες πολιτών που κάλλιστα μπορούν να μπουν στους καταλόγους του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή χωρίς να έχουν κάνει ποτέ κάποια αξιόποινη πράξη. Με ποια κριτήρια, για παράδειγμα, ένα άτομο ανεπιθύμητο από τις αρχές μιας χώρας θ' αποκλείεται απ' όλες τις άλλες χώρες της Ένωσης; Και με ποιο δικαίωμα ένας «ύποπτος» για λόγους ενδεχομένως πολιτικούς, θα μπαίνει στην ίδια κατηγορία των κακοποιών ή των εγκληματιών ή απλώς των κοινών απατεώνων, που διώκονται ή καταζητούνται από τις αστυνομικές αρχές του κόσμου; 2) Για τις ιδιαιτερότητες που υπάρχουν σε κάθε χώρα, οι οποίες με τη «Συμφωνία», αγνοούνται και ισοπεδώνονται." (Παπαϊωάννου, 1995)

Η Συμφωνία του Σένγκεν, δεν εφαρμόστηκε ακόμα στη χώρα μας, κυρίως λόγω της επιμονής του ως πριν ένα χρόνο υπουργού Δικαιοσύνης Γ.Κουβελάκη. Και δεν μπορεί να γίνει πριν η κυβέρνηση ψηφίσει ένα νόμο που προβλέπει την «προστασία του πολίτη από την επεξεργασία προσωπικών πληροφοριών» (δηλαδή προστασία από το «ηλεκτρονικό φακέλωμα» και την ανάλογη παρακολούθηση, είτε αυτά τα κάνει η πολιτεία, είτε ιδιώτες...) που ξεκίνησε κατά την πρώτη 4ετία διακυβέρνησης της χώρας από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. (συγκεκριμένα από τον τότε υπουργό Δικαιοσύνης κ. Γ. Αγ. Μαγκάκη) και προχώρησε πολλές φορές χωρίς ποτέ να ψηφιστεί.

"Κύριοι άξονες του νομοσχεδίου, στους οποίους κατέληξε ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή είναι: 1. Η διαβάθμιση των πληροφοριών σε αυστηρά προσωπικές που αναφέρονται στον προσδιορισμό συγκεκριμένου φυσικού προσώπου. Απαγορεύεται επεξεργασία των πληροφοριών αυτών. 2. Η ίδρυση και λειτουργία αρχείου πληροφοριών, είτε στο δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα επιτρέπεται, μετά από άδεια της επιτροπής που θα αναφέρει μεταξύ άλλων: τον σκοπό της επεξεργασίας των πληροφοριών, το σύστημα ασφαλείας κατά κινδύνων διαρροής και τους αποδέκτες των πληροφοριών, αν μεταδίδονται. 3. Καθένας έχει δικαίωμα να γνωρίζει αν προσωπικές πληροφορίες που τον αφορούν έχουν γίνει αντικείμενο επεξεργασίας από αρχεία πληροφοριών. 4. Συγκροτείται 9μελής επιτροπή για την επίβλεψη της εφαρμογής των διατάξεων του νόμου." (Παπαϊωάννου, 1995, σελ. 16)

"Η θέσπιση νομοθεσίας προστατευτικής της ιδιωτικής ζωής και της προσωπικότητας των ατόμων από την αυτόματη επεξεργασία των προσωπικών πληροφοριών αποτελεί υποχρέωση σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης, του οποίου μέλος είναι και η Ελλάδα." (Βάγια, 1987, σελ 208)

"Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 6 Απριλίου 1995, εξέδωσε ένα ψήφισμα με τίτλο: «Ελάχιστες προϋποθέσεις για το δικαίωμα ασύλου». Λαμβάνοντας υπόψη ότι η έναρξη της ισχύος της Σύμβασης εφαρμογής των Συμφωνιών του Σένγκεν μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες για την προστασία των αιτούντων άσυλο επισημαίνει, ότι η ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εσωτερικής αγοράς και των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ζητεί μεταξύ άλλων να εφαρμοστούν αντισταθμιστικά μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν την εσωτερική ασφάλεια κατά την κατάργηση των μεθοριακών ελέγχων, χωρίς η ένωση να μετατραπεί σε «φρούριο της Ευρώπης». Ακόμη υπενθυμίζει στις χώρες του Σένγκεν τον δημοκρατικό ρόλο που πρέπει να διαδραματίσουν τα εθνικά κοινοβούλια και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως εκπρόσωποι των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε ένα θέμα που αποτελεί τον πυρήνα της «Ευρωπαϊκής ιθαγένειας»." (Ψήφισμα Λ3-336/92, σελ. 160)

"Απαιτεί από τα κράτη - μέλη, με την έναρξη της ισχύος της Συμφωνίας του Σένγκεν, την οποία εν καιρώ θα διαδεχθεί η Σύμβαση του Δουβλίνου, να εφαρμόσουν ελάχιστες εγγυήσεις για δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες ασύλου και να μην ενεργούν στον τομέα αυτό υιοθετώντας απλώς τον «ελάχιστο κοινό παρονομαστή», όπως προτείνεται από το Συμβούλιο. Ακόμα θεωρεί ότι η συνθήκη Σένγκεν δεν είναι σύμφωνη με τις αρχές της Σύμβασης της Γενεύης και καλεί το Συμβούλιο να την τροποποιήσει προς την κατεύθυνση αυτή." (Ο.Π. σελ. 161)

Παρόλη την αναταραχή που προκάλεσε η «Συμφωνία του Σένγκεν» και τις αλλεπάλληλες διαπραγματεύσεις στα πλαίσια συνεδριάσεων και συζητήσεων, οι πρώτες 5 χώρες άρχισαν την εφαρμογή της Συμφωνίας παράνομα.

"Παράλληλα με τις διαβουλεύσεις και την εφαρμογή της Συνθήκης, προβάλλονται σταθερές αντιρρήσεις, όπως:

1. Η νομοθετική διαδικασία είναι πλέον τυπική γιατί δεν είναι δυνατή η υποβολή τροπολογιών. Τονίζεται ότι είναι απαράδεκτο να προσφέρεται μόνο η δυνατότητα επικύρωσης ή απόρριψης θεμάτων που έχουν τόσο σοβαρές επιπτώσεις.
2. Υπάρχει κίνδυνος να αναπτυχθεί ένα Δίκαιο στις 9 χώρες της Συνθήκης, επί του οποίου δεν μπορεί να ασκηθεί επιρροή ούτε εκ μέρους της επιτροπής, ούτε εκ μέρους του Ευρωκοινοβουλίου.
3. Δεν υπάρχει δικαστική εποπτεία αφού την αρμοδιότητα και εποπτεία διαθέτει η εκτελεστική επιτροπή των χωρών του Σένγκεν, της οποίας η ικανότητα αμφισβητείται από το Ευρωκοινοβούλιο." (Van Outriv, Έκθεση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, 1995, σελ 124-128)

Σύμφωνα με την εισήγηση Van Outriv, της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών «Οι έννοιες εγκληματικότητα, τρομοκρατία, πολιτική για τα ναρκωτικά, παράνομα αλλοδαποί και αιτούντες άσυλο, αναφέρονται σωρηδόν σε περίπτωση που υπάρχει επιθυμία να τονιστεί η σπουδαιότητα της αστυνομικής συνεργασίας. Αυτές οι λαϊκιστικές τάσεις αποτελούν - πάντα κατά τον κ. Outriv- λυπηρό φαινόμενο αφού οι συνοριακές δοκοί έχουν πάψει προ πολλού να αποτελούν μέσα για την καταπολέμηση της βαριάς διεθνούς εγκληματικότητας.

"Στις παραπάνω αντιρρήσεις και επιφυλάξεις έρχονται να προστεθούν: α) η απουσία νομικής βοήθειας προς τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα και β) και η χαοτική κατάσταση που δημιούργησε μια πληθώρα ομάδων εργασίας, οι οποίες κρατούν μυστικά, τα αποτελέσματα των εργασιών τους με αποτέλεσμα να μη γνωρίζει πλέον η μια με τι θέματα ασχολείται η άλλη. Οι ομάδες αυτές είναι: Ομάδα Συντονιστών, Trevi, Bompidou, Επιτροπή ειδημόνων, η λέσχη των 5, ομάδες ad hoc, ikro - eygoool, Το Συμβούλιο της Ευρώπης, STAR, Δουβλίνο κ.λ.π." (Παπαϊωάννου, 1995, σελ. 9)

Μπορεί κανείς να συμπεράνει ότι η Συμφωνία του Σένγκεν είναι μια αντιδημοκρατική και παρακινδυνευμένη Συμφωνία από την ίδια της τη φύση, αλλά και από τη μορφή με την οποία παρουσιάζεται δηλ. ως «αναγκαίο κακό».

Όπως διαφαίνεται από τα κύρια άρθρα της Συμφωνίας, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις Συμβάσεις για τους πρόσφυγες καθώς και τα δικαιώματα του ανθρώπου καθίστανται ευτελή. Ο σιδηρούς δακτύλιος του Σένγκεν κλείνει και η Ευρώπη απειλεί να γίνει απόρθητο οχυρό. Στο επίκεντρο της Συμφωνίας βρίσκονται σ' ολόκληρη την Ευρώπη, οι μαζικοί περιορισμοί των δικαιωμάτων αυτών που ζητούν, άσυλο, η τιμωρία των μεταφορικών εταιρειών που μεταφέρουν πρόσφυγες, και η ζώνη προστασίας προς Ανατολάς που θα συμβάλλουν στο να μην φτάνουν καν στην Ευρώπη οι πρόσφυγες και να μη μπορούν να υποβάλλουν αίτηση ασύλου.

Για την Ελλάδα τα προβλήματα και διλήμματα θα είναι μεγάλα. Ως κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής κοινότητας και μέλος της Συμφωνίας του Σένγκεν, υπαγορεύεται η τήρηση των βασικών άρθρων της εφαρμογής της Συμφωνίας. Η Ελλάδα είναι η μεγαλύτερη πύλη των προσφύγων για την Ευρώπη. Θα αφήσει εκτός των τειχών της τους πρόσφυγες ή θα τους τείνει το χέρι;

"Από μια τράπεζα δεδομένων με τα δακτυλικά αποτυπώματα των προσφύγων, που θα επεκτείνεται σ' ολόκληρη την Ευρώπη, μέχρι την υπερεθνική υπηρεσία αναζήτησης τους, φτάνουν άλλα μέτρα, τα οποία

αφήνουν να διαγραφούν οι βασικές γραμμές του κράτους παρακολούθησης «Ευρώπη»." (Παπαϊωάννου, 1995, σελ. 51)

Από την προσεκτική μελέτη των κειμένων/άρθρων της Συμφωνίας του Σένγκεν, διαπιστώνεται ότι για τους υπογράφοντες της Συμφωνίας, ο φιλελεύθερος χαρακτήρας τους μετριέται από το πως θα αντιμετωπίζουν τις ασθενέστερες ομάδες του πληθυσμού. Η περικοπή των δικαιωμάτων από τους πρόσφυγες, σήμερα, είναι χαρακτηριστική για τις πολιτικές συνθήκες στο σύνολό τους. Αυτό που προς τα έξω εμφανίζεται σαν φρούριο, απειλεί, ολοένα και περισσότερο, να αποδειχθεί στο εσωτερικό του φυλακή.

2. ΟΙ ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΚΑΣΑΝ ΝΑ ΤΙΣ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΟΥΝ

Η φτώχεια από τη μια πλευρά και ο φόβος του θανάτου και της προσωπικής ασφάλειας από την άλλη, είναι βάσιμοι λόγοι για να επιλέξει κανείς να φύγει από τη χώρα του. Αλλά ενώ το πρόβλημα της φτώχειας μπορεί να επιλυθεί με την εσωτερική οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας, η καταπίεση που ασκεί ένα κράτος σ' ένα άτομο μπορεί μόνο ως ένα βαθμό να μετριαστεί, με την παραχώρηση ασύλου σε κάποιο άλλο.

"Σήμερα υπάρχουν ακόμα αυξανόμενοι αριθμοί προσφύγων. Ανέρχονται συνολικά σε 23.000.000 με 24.000.000 σ' όλο τον κόσμο ενώ άλλα 26.000.000 είναι εκτοπισμένοι στις ίδιες τους τις πατρίδες." (Καστριώτης, 1995, σελ. 3). Η Ευρώπη δέχεται ένα σχετικά μικρό αριθμό των ανθρώπων αυτών.

Η Ελλάδα αν και είναι μία από τις φτωχότερες χώρες της Ε.Ο.Κ., έχει σχετικά υψηλό βιοτικό επίπεδο και προσελκύει μετανάστες και πρόσφυγες από Ευρωπαϊκές ή μη Ευρωπαϊκές χώρες. Οι μετανάστες εγκαταλείπουν ηθελημένα τις χώρες τους για να βρουν μια καλύτερη ζωή. Οι πρόσφυγες όμως αναγκάζονται να αφήσουν τον τόπο τους για να ξεφύγουν από καθεστώτα πολιτικά ή ιδεολογικά αυταρχικά και τυραννικά, που υπονομεύουν την ζωή τους και τους απειλούν με βασανιστήρια ή με αφανισμό.

Η Ελλάδα δεν ήταν κατ' εξοχήν χώρα υποδοχής. Συνήθως χρησιμοποιούνταν σαν ενδιάμεσος σταθμός για παραπέρα μετανάστευση σε άλλες χώρες. Αυτό δεν οφείλονταν μόνο στην απροθυμία των προσφύγων να παραμείνουν στη χώρα, αλλά και στην πολιτική της Ελλάδας, όσον αφορά τους πρόσφυγες.

"Η Ελλάδα αναγνωρίζει ένα πολύ μικρό αριθμό προσφύγων και κανένας πρόσφυγας δεν αποκτά το δικαίωμα μόνιμης εγκατάστασης, ούτε το δικαίωμα εργασίας και λίγοι εργάζονται στην παραοικονομία, παραμένοντας μετέωροι, αφού η Ελλάδα κατά την κύρωση της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 διατύπωσε αυτές τις επιφυλάξεις." (Πουλοπούλου, 1992, σε. 52)

Η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχει δεχθεί ένα μεγάλο αριθμό ατόμων από τη Μέση Ανατολή και άλλες χώρες της Ασίας, Αφρικής και της Ανατολικής Ευρώπης. Τι αναγκάζει αυτούς τους ανθρώπους να εγκαταλείπουν τις χώρες τους και να γίνουν πρόσφυγες;

"Τα κυριότερα αίτια είναι οι πολιτικές κρίσεις στις χώρες προέλευσής τους, χωρίς να θεωρούνται άνευ σημασίας κοινωνικές και οικονομικές κρίσεις, οι οποίες μπορεί να είναι αποτελέσματα των πρώτων. Ανώμαλες πολιτικές καταστάσεις, δικτατορίες, πραξικοπήματα, εσωτερικές συγκρούσεις, διώξεις (φυλακίσεις, απειλές με εκτελέσεις, ακρωτηριασμούς, βασανισμούς, διαπομπεύσεις γυναικών κ.τ.λ.), ο πόλεμος οι εμφύλιες συρράξεις, έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία του μεγάλου αριθμού που υπάρχει σήμερα." (Πουλοπούλου, 1992)

α. Οι πρόσφυγες από το Ιράκ

"Από το 1976 που ήρθαν στην Ελλάδα 3.000 Ιρακινοί Χριστιανοί μέσω Λιβάνου, άρχισαν να φτάνουν στη χώρα πρόσφυγες από τις περιοχές που αναφέρθηκαν οι πρόσφυγες της Σύμβασης του 1951." (Πουλοπούλου, 1990, σελ. 7)

Ο οκτάχρονος πόλεμος μεταξύ Ιράν-Ιράκ ανάγκασε ένα μεγάλο αριθμό ατόμων να εγκαταλείψουν τη χώρα τους. Μετά τον τερματισμό του πολέμου, η προσέλευση Ιρακινών προσφύγων μειώθηκε αλλά δεν σταμάτησε. Υπάρχει στη χώρα μας ένας μεγάλος αριθμός Ιρακινών που ακόμη δεν έχει γίνει δεκτός για μόνιμη εγκατάσταση σε Τρίτη χώρα. Φαίνεται να έχουν ξεχαστεί. Δεν μπορούν να φύγουν, ούτε όμως να εγκατασταθούν μόνιμα στην Ελλάδα και να ενσωματωθούν στην κοινωνία της. Δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα τους, όπου το καθεστώς δεν έχει αλλάξει. Οι περισσότεροι έφυγαν, όχι γιατί δεν μπορούσαν να πολεμήσουν για την πατρίδα τους, αλλά γιατί δεν μπορούσαν να συμβιβαστούν μ' ένα τυραννικό πολιτικό καθεστώς και τις ενέργειές του.

β. Οι πρόσφυγες από το Ιράν (Περσία)

Ο πληθυσμός των προσφύγων από το Ιράν, δεν μειώθηκε μετά το τέλος του πολέμου με το Ιράκ. Το καταπιεστικό θεοκρατικό καθεστώς που

επικράτησε στη χώρα μετά την Ισλαμική επανάσταση του 1979 επέφερε τη βία, τις απειλές, τον θάνατο πολλών ατόμων που το μοναδικό έγκλημά τους ήταν η απροθυμία τους να συμβιβαστούν με ένα καθεστώς που δεν σέβεται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η χώρα ταλανίζεται από ένα δίκτυο τρομοκρατίας της κυβέρνησης Αγιατολάχ Χομεϊνί και τώρα του διαδόχου και συνεχιστή της πολιτικής του Ραφσατζανί, εναντίον των ζωτικών κοινοτήτων της χώρας.

"Οι Φανατικοί Ισλαμιστές οραματίζονται την επιστροφή στο μεσαιωνικό Ισλάμ και την κάθαρση από τις «φθοροποιές» επιδράσεις της Δύσης. Δόγμα της πίστης τους είναι η αποθέωση της αυτοθυσίας προς χάρη της παγκόσμιας Ισλαμικής κυριαρχίας. Όποιος δεν ενστερνίζεται τις ιδέες αυτές θεωρείται προδότης. Έτσι το Ιράν βρίσκεται κάτω από το απόλυτο έλεγχο των φανατικών Ισλαμιστών που επιδιώκουν να κατευθύνουν τη ζωή κάθε Ιρανού." (ADAMS, 1985)

"Συμμορίες φρουρών της «επανάστασης» περιπολούν για να εφαρμόσουν τον Ισλαμικό νόμο. Οι παραβάτες σέρνονται σε παρωδίες Δικαστηρίων που προεδρεύονται από Σηίτες κληρικούς, δικάζονται και καταδικάζονται με συνοπτικές διαδικασίες. Γυναίκες που δεν κρύβουν το πρόσωπό τους, στους δημόσιους χώρους, εκτελούνται ως πόρνες, μερικές φορές με τα παιδιά στο πλευρό τους. Πολλοί από τους κατάδικους μεταφέρονται πρώτα στις διαβόητες φυλακές Εβίν, έξω από την Τεχεράνη, όπου χιλιάδες έχουν χάσει τη ζωή τους από το εκτελεστικό απόσπασμα. Οι κατάδικοι υφίστανται ολοκληρωτική αφαίμαξη (το αίμα τους χρησιμοποιείται με διάφορους τρόπους)." (ADAMS, 1985σελ. 113-114)

Ενώ η λογοκρισία είναι αφόρητη στο Ιράν, ιστορίες καθημερινής τρέλλας φανερώνουν οι μαρτυρίες των προσφύγων που κατόρθωσαν να δραπετεύσουν, σώζοντας τη ζωή τους και να φτάσουν στην Ελλάδα.

γ. Οι Κούρδοι Πρόσφυγες

Με άγνωστη την αλώτατη καταγωγή και αταύτιστη, με ασύλληπτη την ιστορική πορεία του, ένας λαός με πρόσφατη συνείδηση και αρχέτυπα χαρακτηριστικά, επέχει σήμερα το κέντρο της πανάρχαιας Ασσυριακής δόξας: Οι κούρδοι. Ένας λαός φύλων και απύθμενου εσωτερισμού, έθνος μυσταγωγίας και παραδόσεων, άθικτων σε μεγάλο βαθμό από το Δυτικό τεχνολογικό κόσμο. Απ' όπου κι αν η αποικιοκρατία προσπάθησε να εισέλθει στον κόσμο της Μέσης Ανατολής, οι Κούρδοι ήταν οι τελευταίοι στους οποίους έφτασε.

Το Κουρδικό πολιτισμικό φαινόμενο είναι από τα λιγότερο μελετημένα. Ο χώρος των Κούρδων κατανέμεται σε πέντε κράτη. Στο

Ιράκ, στην Τουρκία, στο Ιράν (Περσία), στη Συρία και στις χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. Πρόκειται όμως περί ενιαίου γεωγραφικού συνόλου. Σημαντικές νησίδες Κούρδων υπάρχουν και εκτός αυτού του ενιαίου χώρου. Μία πρώτη συγκέντρωση των Κούρδων της διασποράς γίνεται με αναφορά τη συσσώρευση σε μεγάλες πόλεις και πρωτεύουσες: Τεχεράνη, Βαγδάτη, Κωνσταντινούπολη, Άγκυρα, Χαλέπι, Δαμασκός. Κουρδική διασπορά εξαρτάται συχνά (π.χ. στο Ιράκ) από την εκάστοτε κυβερνητική πολιτική καταναγκαστικών μεταφορών πληθυσμιακών συνόλων σε άλλες επαρχίες, η οποία χαρακτηρίζεται από τη διάθεση αλλοίωσης των φυσικών δεδομένων.

"Το Κουρδιστάν είναι πολύ πλούσιο σε υπέδαφος και σε φυσικούς πόρους. Ποτέ οι Κούρδοι δεν εγκατέλειψαν τις πατρογονικές τους εστίες με τη θέλησή τους. Η εξόντωση και η αναγκαστική μετανάστευση ξεκίνησε να εφαρμόζεται από τους Οθωμανούς και τους Πέρσες, οι οποίοι προσπάθησαν να αντιμετωπίσουν τους ξεσηκωμούς των Κούρδων τον 17^ο αιώνα. Η πολιτική αυτή υιοθετήθηκε και μέχρι σήμερα εξακολουθείται από το Ιράν, Ιράκ, Συρία και Τουρκία. Οι Κούρδοι που ζουν στις χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ., έχουν υποφέρει πολύ εξαιτίας της αναγκαστικής εγκατάστασης. Ο Στάλιν έδωσε τέλος στην αυτονομία της Κουρδικής διοίκησης του Λάτσιν που βρίσκεται μεταξύ της Αρμενίας και του Αζερμπαϊτζάν, εξορίζοντας τους Κούρδους στην κεντρική Ασία." (Ζιουμπέρ, 1995, σελ. 8)

"Οι περισσότεροι Κούρδοι που ζουν στη Δυτική και Νότια Ευρώπη, αποτελούν τα χαμηλότερα στρώματα, κάνουν τις χειρότερες εργασίες, αντιμετωπίζουν προβλήματα μάθησης της μητρικής τους γλώσσας και ανάπτυξης του πολιτισμού τους. Οι Ευρωπαϊκές χώρες βλέπουν τους Κούρδους της Τουρκίας σαν Τούρκους, τους Κούρδους του Ιράν σαν Πέρσες και αυτούς της Συρίας και του Ιράκ σαν Άραβες. Έτσι λοιπόν, οι Κούρδοι στην Ευρώπη είναι θύματα διπλής αφομοίωσης." (Ο.Π. σελ. 9)

"Οι Κούρδοι πρόσφυγες που βρίσκονται στην Ελλάδα προέρχονται από το Ιράν, Ιράκ και την Τουρκία. Η πλειοψηφία αυτών και η ομάδα που έχει απασχολήσει περισσότερο την κοινή γνώμη είναι οι Κούρδοι του Ιράκ. Τον Αύγουστο του 1988 μετά τη χρήση χημικών όπλων που σκότωσαν 25.000 άτομα οι Κούρδοι έφυγαν από το Ιρακοκρατούμενο Κουρδιστάν. Κατέφυγαν στην Τουρκία όπου περιορίστηκαν σε στρατόπεδα. Τα αυστηρά μέτρα που έλαβε η χώρα αυτή για τους Κούρδους που ζουν στην επικράτειά της είχε ως αποτέλεσμα την μαζική αναχώρησή τους. Η Ελλάδα ήταν η κοντινότερη και ευκολότερα προσπελάσιμη χώρα. Μετά την απόδρασή τους από τα στρατόπεδα που οι Τούρκοι τους εγκλώβισαν κάτω από συνθήκες εξαθλίωσης, άρχισαν να φτάνουν στην Ελλάδα από τον Νοέμβριο του 1989 πληρώνοντας 1.000-

1.500 δολάρια το άτομο για να περάσουν τον Έβρο. Οι συνθήκες διαβίωσης τους εξακολουθούν να είναι ακατάλληλες, όμως τουλάχιστον έχουν προστασία...." (Ζιουμπέρ, 1995)

Μια άλλη Κουρδική ομάδα, αυτή της Τουρκίας που αποτελεί το 12% του πληθυσμού της είναι ο στόχος της πλέον απάνθρωπης και μεθοδικής γενοκτονίας. Πολλοί πρόσφυγες είναι επικηρυγμένοι. Στην Τουρκία υπάρχουν εκατοντάδες κληρονομήματα κεφαλών. Απ' αυτούς, όσοι δεν βρίσκουν Κούρδους αντάρτες, σκοτώνουν αθώους ανθρώπους και τους «βαφτίζουν» αντάρτες.

Μέχρι το 1991 η χρήση της Κουρδικής γλώσσας ήταν απαγορευμένη στην Τουρκία, η οποία έχει κατηγορηθεί για κατάφωρη παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου και του Ανθρωπισμού, ιδιαίτερα εξαιτίας στρατιωτικών επιχειρήσεων κατά του άμαχου πληθυσμού στις Κουρδικές περιοχές.

Πρόσφατα ήρθαν στο φως νέες βαρβαρότητες κατά των Κούρδων:

"Στην Τουρκία, στρατιώτες της ταξιαρχίας των Χακαρί, -ειδικών δυνάμεων- αποκεφάλισαν 7 βοσκούς. Ο στρατιώτης Ντονέρ πήρε 500 διαφορετικές φωτογραφίες από αυτή τη θηριωδία που τις πουλά 50 μέχρι 100 χιλιάδες τουρκικές λίρες (περίπου με 1,5 δολάριο)." (Φωνή του Κουρδιστάν, 1996, σελ. 17)

"Στρατόπεδα προσφύγων - γκέτο είναι μια από τις απολήξεις του δράματος των Κούρδων στην Τουρκία. Σ' ένα από αυτά, στο στρατόπεδο της Κωμόπολης Σεμπντιλί σημειώθηκαν επεισόδια μεταξύ Τούρκων στρατιωτών και συμμαχικών δυνάμεων γιατί οι πρώτοι εξαφάνιζαν τα αποθέματα της δυτικής βοήθειας για να τα πουλήσουν στα γειτονικά χωριά. Στο ίδιο στρατόπεδο 4 παιδιά πέθαναν από αστία τον Νοέμβριο του 1990." (Ασσοσιεντεντ πρες, Μάης 93, σελ. 3)

Πως μπορεί να απορριφθεί η αίτηση ασύλου αυτών των ανθρώπων; Ο «βάσιμος φόβος δίωξης» που ζητείται από τον αιτούντα να αποδείξει ότι υπήρχε και τον οδήγησε να εγκαταλείψει τη χώρα του, στην περίπτωση των Κούρδων, ως εθνικότητα και όχι ως μεμονωμένα άτομα, αποδεικνύεται από τα παγκοσμίως γνωστά γεγονότα, από την γενοκτονία που έχουν υποστεί και που όλοι γνωρίζουν.

Γι' αυτό το λόγο έγινε εκτενέστερη αναφορά στους Κούρδους πρόσφυγες καθώς και γιατί στην Ελλάδα αποτελούν ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά προσφυγικού πληθυσμού που συνεχώς αυξάνεται.

δ. Οι πρόσφυγες από τον Λίβανο

Πρόσφυγες έρχονται επίσης από τον Λίβανο καθώς και Μουσουλμάνοι και Χριστιανοί Άραβες. Φεύγουν λόγω του εμφυλίου πολέμου,

θηρσκευτικών συγκρούσεων ή της κατοχής περιοχών της χώρας από Συριακά και Ισραηλινά στρατεύματα. Η Βηρυτός είναι το κέντρο των αιματηρών συγκρούσεων. Για το αλλοτινό «Παρίσι της Μέσης Ανατολής» η λέξη χάος θα ήταν πολύ επιεικής για να περιγράψει τη σημερινή του κατάσταση. την καταλληλότερη περιγραφή δίνουν τα λόγια ενός ανταποκριτή του Ασοσιέντεντ πρες:

"Σκηνές ανθρώπινης παραφροσύνης διαδραματίζονται στα ερείπια μιας σύγχρονης πόλης-φάντασμα. Σήμερα τα 6/7 των κατοίκων της, την έχουν εγκαταλείψει! Κι αυτοί που μένουν εγκλωβισμένοι, αντιμετωπίζουν κάθε μέρα σκηνές Δαντικής κόλασης. Το πρωί, η αφόρητη ζέστη και η σκόνη από τα χαλάσματα σμίγει με τον ιδρώτα από τις βρώμικες στρατιωτικές στολές που επιμένουν να φορούν οι στρατιές των φαντασμάτων που αυτοαποκαλούνται «μαχητές» της μιας ή της άλλης παράταξης. Το βράδυ η υγρασία της νεκρής πόλης απλώνεται σε μια παράξενη ησυχία που κάθε λίγα δευτερόλεπτα διακόπτεται από εκκωφαντικές εκρήξεις και το ρυθμικό κροτάλισμα των πυροβόλων." (Ροντ, 1992, σελ. 37)

Στην Ελλάδα ζουν πολλοί πρόσφυγες από τον Λίβανο καθώς και Λιβανέζοι από τη Συρία.

ε. Οι Παλαιστίνιοι πρόσφυγες

Πρόκειται για μια εθνική ομάδα που επλήγη περισσότερο από κάθε άλλη, τουλάχιστον από άποψη χρονικής διάρκειας. Από τον Αραβοισραηλινό πόλεμο του 1943 και την ίδρυση του κράτους του Ισραήλ άρχισε μια διαδικασία συγκρούσεων και διώξεων που είχε ως αποτέλεσμα, οι Παλαιστίνιοι να πάρουν το δρόμο της προσφυγιάς.

"Το 1949 ο αριθμός των προσφύγων ανέρχονταν σε 700.000. Το 1993 ο αριθμός αυτός έχει ξεπεράσει τα 2,7 εκατομμύρια, ο κύριος όγκος των οποίων είχε αναζητήσει καταφύγιο στα κατεχόμενα από το Ισραήλ εδάφη (τη Δυτική όχθη και τη λωρίδα της Γάζας) την Ιορδανία τη Συρία και τον Λίβανο." (Καστριώτης, 1995, σελ. 13)

Οι Παλαιστίνιοι πρόσφυγες προέρχονται κυρίως από τη Συρία, τον Λίβανο και το Ισραήλ. Για όσους ζουν στα κατεχόμενα, υπεύθυνη είναι η οργάνωση του Ο.Η.Ε., οργάνωση Αρωγής και έργων των Ηνωμένων εθνών για τους Παλαιστίνιους πρόσφυγες στην εγγύς Ανατολή (U.N.R.W.A.) η οποία λειτουργεί από το 1949 παρέχοντας υλική βοήθεια, υλικές και κοινωνικές υπηρεσίες, οπότε δεν μπορούν να αναγνωριστούν ως πρόσφυγες της Ύπατης Αρμοστείας ή βάσει της Σύμβασης του 1951.

Οι Παλαιστίνιοι με τη δημιουργία της P.L.O. (οργάνωση για την απελευθέρωση της Παλαιστίνης - αρνούμενοι να αναγνωρίσουν το κράτος του Ισραήλ - άρχισαν από το 1964 ανταρτοπόλεμο εναντίον των

Ισραηλινών. Η βίαιη τακτική τους για την προάσπιση των δικαιωμάτων τους και όχι η διπλωματία έφεραν συχνά το αντίθετο αποτέλεσμα από αυτό που επιθυμούσαν.

"Ακόμα και σήμερα στο Ισραήλ γίνονται βασανιστήρια γεγονός για το οποίο έχει γράψει ο Δανικός και ο Βρετανικός τύπος ύστερα από καταγγελίες Γιατρών των χωρών τους." (Πίνη, 1995, σελ. 51)

"Ναι λένε τα 2/3 των Ισραηλινών, στα βασανιστήρια, σε έρευνα που έγινε στην Ιερουσαλήμ και σε άλλες μεγάλες πόλεις του Ισραήλ." (ΕΦΗΜ. «ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ», 1995)

Σήμερα η δολοφονία του Ισραηλινού πρωθυπουργού Γιτζάκ Ράμπιν αντικατοπτρίζει μια σοβαρή διαπάλη που διεξάγεται στην Ισραηλινή κοινωνία από το 1973 μεταξύ των Κοσμικών και των φανατικών θρησκευτικών παρατάξεων και η οποία έχει άμεσο αντίκτυπο στις τρέχουσες ειρηνευτικές διαδικασίες.

"Ο δολοφονημένος πρωθυπουργός, υπέρμαχος της ειρήνης ήταν εκείνος που το 1948 ήταν επικεφαλής της ταξιαρχίας που εκδίωξε 70.000 παλαιστίνιους μετά από σφαγές που στοίχισαν τη ζωή σε 250 άοπλους πολίτες. Το 1988 διέταξε τον στρατό να «τσακίσει» τους λιθοβολιστές της οργάνωσης των Παλαιστινίων, «Ιντιφάντα». Κι όμως οι Παλαιστίνιοι έχασαν έναν ανανήψαντα Ειρηνοποιό, στην πιο κρίσιμη καμπή του Μεσανατολικού." (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 1995, σελ. 18)

Στην Ελλάδα υπάρχει ένας υπολογίσιμος αριθμός Παλαιστινίων προσφύγων, που θεωρείται ομάδα επικίνδυνη. Για πολλούς Έλληνες «Παλαιστίνιος» είναι συνώνυμο με το «τρομοκράτης». Κι αυτό οφείλεται σε τρομοκρατικές ενέργειες για τις οποίες κάποιες οργανώσεις τους ευθύνονται. Δύσκολα χορηγούνται άδειες παραμονής, δύσκολα γίνονται δεκτοί για επανεγκατάσταση σε Τρίτη χώρα.

ζ. Οι πρόσφυγες από το Βιετνάμ

Η πρώτη μεγάλη έξοδος από το Βιετνάμ έμεινε γνωστή ως κύμα των «boat people» κατά τον αγγλικό όρο που επικράτησε. Με βάρκες και επισφαλή πλεύσιμα, εκατοντάδες χιλιάδες Βιετναμέζων εγκατέλειψαν τη χώρα κατά την τετραετία 76-79, ενώ το 1986 και επί τρία χρόνια εκδηλώθηκε δεύτερο κύμα εξόδου από το Βιετνάμ.

Οι «boat people» του Βιετνάμ αποτέλεσαν μία από τις σπάνιες περιπτώσεις διεθνούς προσπάθειας επανεγκατάστασης προσφύγων σε τρίτες χώρες, άλλες απ' αυτές στις οποίες είχαν αρχικώς καταφύγει.

"Περισσότεροι από 700.000 Βιετναμέζοι πρόσφυγες έγιναν δεκτοί από Τρίτες χώρες - κυρίως από δυτικά κράτη. Ήταν μια εντυπωσιακή εξαίρεση στην κατά κανόνα άρνηση των χωρών αυτών να δέχονται

εγκατάσταση προσφύγων στο έδαφός τους. Το 1992, ο κανόνας ίσχυσε αμείλικτος αφού επί συνόλου 18,2 εκατομμύρια προσφύγων στον κόσμο, μόνο 34.000 έγιναν δεκτοί προς μετεγκατάσταση σε τρίτες χώρες." (Καστριώτης, 1995, σελ. 12)

Απ' αυτούς, 300 πρόσφυγες ζουν σήμερα στην Ελλάδα.

"Μετά τη Διεθνή Συνδιάσκεψη που οργάνωσε το 1979 στη Γενεύη η γενική γραμματεία του Ο.Η.Ε., επέτρεψε σε 200 Βιετναμέζους να εγκατασταθούν μόνιμα στην Ελλάδα. Το 1989 βρίσκονται 300 άτομα σ' όλη την χώρα, από τους οποίους 99 ζουν στη Ρόδο." (Πουλοπούλου, 1990, σελ. 20)

η. Οι Τούρκοι πρόσφυγες

"Αρκετά μεγάλος και ολοένα αυξανόμενος αριθμός προσφύγων από την γείτονα Τουρκία, βρίσκεται στην Ελλάδα. Είναι κυρίως μέλη αριστερών κομμάτων και οργανώσεων." (Δελαστίκ, 1995, σελ. 18)

Μόνο το 1991 στον ετήσιο απολογισμό του ελληνικού γραφείου της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. εμφανίζονται 26 αιτούντες άσυλο από τη χώρα μας.

Στην ετήσια έκθεση για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε 57 χώρες ανά την υφήλιο, η Χιούμαν Ράϊτς Γουότς της οργάνωσης Helsinki Watch, αφιέρωσε 10 σελίδες στις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τουρκία.

"Παιδιά ηλικίας 13-17 ετών ανακρίθηκαν και κρατήθηκαν σε φυλακές ενηλίκων και υποβλήθηκαν σε διάφορες ανατριχιαστικές μεθόδους βασανιστηρίων, από γρονθοκοπήματα, κλοτσιές και χτυπήματα με κλομπ, μέχρι φάλαγγα, «παλαιστινιακό κρέμασμα» και ηλεκτροσόκ στα γεννητικά όργανα." (ΕΦ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 1992. σελ 27)

Βασανισμοί, εξαφανίσεις και εκτελέσεις αντιφρονούντων στην Τουρκία αποτελούν πάγια τακτική της αστυνομίας, με την ανοχή και συχνά με τη συμμετοχή του κράτους, όπως καταγγέλλεται συχνά. Στην Κωνσταντινούπολη τόλμησαν εκατοντάδες πολίτες να διαδηλώσουν υπέρ των αγνοουμένων αφηφώντας τη βαρβαρότητα της Ασφάλειας.

"Στην Άγκυρα ανάβουν κεριά μπροστά στο άγαλμα για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Οι Δημοσιογράφοι της εφημερίδας «Τζουμχουριέτ» κρέμασαν στην πρόσοψη του κτιρίου, φωτογραφίες δολοφονημένων συναδέλφων τους, στολισμένες με κόκκινα γαρύφαλλα." (Κυριακάτικη, 1995, σελ. 35)

θ. Οι πρόσφυγες από τις χώρες της Αφρικής

Από τη «μαύρη ήπειρο», η Σομαλία, Η Αιθιοπία, η Αίγυπτος, η Νότια Αφρική, το Σουδάν, το Ζαΐρ είναι οι κυριότερες χώρες προέλευσης προσφύγων, που χτυπούν τις πύλες της Ελλάδας ζητώντας άσυλο. Όμως σε μικρότερα ποσοστά πρόσφυγες έρχονται και από τις άλλες χώρες της Αφρικής όπως Λιβερία, Ερυθραία, Γκάνα, Μαρόκο, Νιγηρία κ.τ.λ.

"Πρόσφατα η κρίση που ξέσπασε στη Ρουάντα ανάγκασε 3 εκατομμύρια να πάρουν τον δρόμο της προσφυγιάς." (ΤΑ ΝΕΑ, 1996, σελ. 22)

"Τον Μάρτιο του 1996 έληξε επίσημα η αποστολή των ειρηνευτικών δυνάμεων του Ο.Η.Ε., ύστερα από 2 και πλέον χρόνια ατελέσφορης και επώδυνης παραμονής. Τι άφησαν πίσω τους; Το χάος. Η διαμάχη ανάμεσα στους Χούτου (φυλή Γεωργών) και στους Τούτσι (φυλή κτηνοτρόφων), δεν επηρεάζεται από καμία διεθνή παρέμβαση." (Κυριακάτικη, 1996, σελ. 32)

"1.700.000 πρόσφυγες που βρίσκονται σε γειτονικές χώρες τρέμουν από τον φόβο τους ότι μπορούν να σφαγούν ή να υποχρεωθούν να επιστρέψουν πίσω για να σαπίσουν στις φυλακές..." (ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ, 1996, σελ. 32)

Το συμβούλιο Ασφαλείας του Ο.Η.Ε. αποφάσισε ομόφωνα, ότι η παρουσία της ειρηνευτικής δύναμης είναι απαραίτητη για την ενθάρρυνση των προσφύγων να επιστρέψουν στις εστίες τους.

Ο πόλεμος Αιθιοπίας - Ερυθραίας που διαρκεί 23 χρόνια και ο πόλεμος μεταξύ των διαφόρων φυλών που υπάρχουν στις χώρες αυτές ανάγκασαν πολλά άτομα να εγκαταλείψουν τη χώρα τους.

"Σήμερα μόνο από την Ερυθραία υπάρχουν 700.000 πρόσφυγες σε Αφρική, Ασία, Ευρώπη και Αμερική και χιλιάδες είναι οι πρόσφυγες από εσωτ. συγκρούσεις." («ΠΟΝΤΙΚΙ», 1991, σελ. 30-31)

Η περίπτωση της Σομαλίας προδίδει ότι η ανυπαρξία σταθερού καθεστώτος - έστω αυταρχικού - και η κατάργηση της έννομης τάξης, μπορούν να πυροδοτήσουν ακόμη μεγαλύτερες προσφυγικές εξόδους. Η χώρα επλήγη ταυτοχρόνως από πρωταρχική ξηρασία, όσο και από κατάρρευση του κράτους και της Διοίκησης. Η εξουσία πέρασε στα χέρια αντιμαχόμενων ενόπλων ομάδων και συμμοριών που έλεγχαν η καθεμιά συγκεκριμένα τμήματα της χώρας και «διοικούσαν» εν μέσω οργίου βίας και αυθαιρεσίας.

"Υπολογίζεται ότι μέσα στο 1992 περισσότεροι από 285.000 Σομαλοί αναζήτησαν καταφύγιο στην Κένυα! Στην ίδια τη Σομαλία, οι συμμορίες λεηλατούσαν τη Διεθνή ανθρωπιστική βοήθεια καταδικάζοντας τον πληθυσμό σε λιμοκτονία. Μόνο τον Σεπτέμβριο του 1992, οι ειδικοί του Ο.Η.Ε. ανέφεραν ότι χιλιάδες Σομαλοί πέθαναν από την πείνα." (Καστριώτης, 1995)

"Το αποτέλεσμα της επέμβασης των Αμερικανών και του Ο.Η.Ε. πέτυχε να περιορίσει τη λιμοκτονία, όχι όμως και να συμβάλλει στην αποκατάσταση πολιτικής σταθερότητας στη χώρα. Ο δρόμος της προσφυγιάς παραμένει ανοικτός για τους κατατρεγμένους Σομαλούς ενός εμφύλιου σπαραγμού." (Καστριώτης, 1995, σελ. 10)

"Στη Λιβερία η κυβέρνηση οπλαρχηγών, αφού οδήγησε τη χώρα σε εμφύλιο πόλεμο και τη μετέτρεψε σε κρανίου τόπο, αφού οδήγησε στο θάνατο 150.000 ανθρώπους και 12 φορές προκάλεσε την κατάρρευση των συμφωνιών εκχειρίδας οδήγησαν στην προσφυγιά 800.000 πολίτες." (Fisk, 1995)

"Ο πόλεμος της Αλγερίας μεταξύ της κυβέρνησης και των φανατικών ισλαμιστών, έχει πολλά μυστήρια. Στα βουνά υπάρχουν νέοι πολιτοφύλακες που προτείνουν τα όπλα τους στα οδοφράγματα. Σκηνές φρίκης στα κέντρα των πόλεων. Πόσοι σκοτώθηκαν; κανείς δεν γνωρίζει. Πόσοι οι πρόσφυγες; Πόσες χιλιάδες οι χήρες και τα ορφανά;" (Fisk, 1995, σελ. Α34)

"Οι χώρες του «τρίτου κόσμου» και μετά την ανεξαρτησία τους διατηρούν πολλά στοιχεία από το αποικιακό τους παρελθόν. Όπου η ανεξαρτησία δεν κερδήθηκε με εθνική λαϊκή επανάσταση, τους αποικιοκράτες αντικατέστησε η άρχουσα τάξη των χωρών αυτών, η οποία καταπιέζει τους ίδιους τους λαούς της." (Κωνσταντινίδης, 1992, σελ. 4)

Στην Ελλάδα σημαντικός αριθμός προσφύγων από τις χώρες της Αφρικής υπήρχε από την 10ετία του 1970 με σταδιακές εξάρσεις ανάλογα με τα πολιτικά γεγονότα και συγκρούσεις στις χώρες αυτές.

Δεν επιχειρείται εκτενέστερη καταγραφή για τους πρόσφυγες της Αφρικής και τους λόγους που τους αναγκάζουν να τις εγκαταλείψουν. Η διαχρονικότητα και η πολυπλοκότητα του θέματος επιδέχεται παράθεση και ανάλυση που είναι πέρα των βασικών σκοπών της μελέτης αυτής.

ι. Οι πρόσφυγες από την Αλβανία και τις χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας

"Οι Αλβανοί και οι κάτοικοι των χωρών της πρώην Γιουγκοσλαβίας δεν θεωρούνται πια πρόσφυγες. Για τους Αλβανούς, το άσυλο δεν χορηγείται μετά τις εκλογές του 1993 στη χώρα τους και δεν θεωρούνται πρόσφυγες." (Καλατζή, 1996)

"Πάντως το 1991 το Υπουργείο Δημόσιας τάξης εκτιμούσε ότι στην Ελλάδα υπήρχαν διακόσες πενήντα χιλιάδες Αλβανοί ενώ η τότε Υφυπουργός εξωτερικών, μιλούσε για περισσότερα από τριακόσιες πενήντα χιλιάδες άτομα. Σήμερα εκτιμάται ότι είναι διπλάσιος ο

αριθμός των λαθρομεταναστών στην Ελλάδα. Ένδειξη αποτελεί ο αριθμός των Αλβανών που απελάθηκαν με συνοπτικές διαδικασίες, το 1992. Σύμφωνα με το Υπ. Δημόσιας Τάξης ήταν περίπου τριακόσιες πενήντα χιλιάδες άτομα. Οι Αλβανοί αντιπροσωπεύουν σήμερα στην Ελλάδα, το ήμισυ τουλάχιστον των λαθρομεταναστών." (Τράϊου, 1995, σελ. 30)

"Η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. σχεδιάζει για το 1996 την επιστροφή ή επανεγκατάσταση πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) προσφύγων που βρίσκονται στη Βοσνία και άλλων τετρακοσίων χιλιάδων από άλλες πρώην Γιουγκοσλαβικές δημοκρατίες και από το εξωτερικό." (ΕΠΑΡΧ. ΤΥΠΟΣ, 1996, σελ. 4)

"Για όλους τους πρόσφυγες των χωρών της πρώην Γιουγκοσλαβίας ο Ο.Η.Ε. παρέχει προσωρινή προστασία και απελευνούνται μόλις η κατάσταση στον τόπο τους ομαλοποιηθεί. Εκκλήσεις εκ μέρους της Ύπατης Αρμοστείας γίνονται σε όλες τις χώρες που έχουν δώσει καταφύγιο σε πρόσφυγες να μην αρχίσουν τους βίαιους επαναπατρισμούς για να μη διαταραχθεί η ευπαθής ειρηνευτική διαδικασία." (Θεοδωρόπουλος, 1996)

"Πολλοί πρόσφυγες από την πρώην Γιουγκοσλαβία βρίσκονται στην Ελλάδα, όπως και πολλά παιδιά από την Βοσνία και Σερβία, ορφανά του εμφυλίου πολέμου, σ' ένα караβάνι αλληλεγγύης που οργάνωσαν κυβερνητικές και μη οργανώσεις, Δήμοι και Νομαρχίες της Ελλάδας." (Σκαϊ, 1996)

"Πρόσφυγες στην Ελλάδα υπάρχουν σε μικρότερα ποσοστά και από τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Από την Πολωνία δύο χιλιάδες τριακόσια εξήντα οχτώ άτομα έχουν την ιδιότητα του πρόσφυγα. Επίσης Ρουμάνοι, Τσεχοσλοβάκοι και Ρώσοι είναι τα μεγαλύτερα ποσοστά." (Τράϊου, 1996, σελ. 9)

Οι Έλληνες Πόντιοι (επαναπατριζόμενοι), οι πρόσφυγες από την Κωνσταντινούπολη και τα νησιά Ίμβρο, Τένεδο, οι Έλληνες της Αντιόχειας, οι Έλληνες της Β. Ηπείρου, οι πολιτικοί πρόσφυγες του ελληνικού εμφυλίου πολέμου που θεωρούνται παλιννοστούντες καθώς και οι πρόσφυγες της Κύπρου δεν αναφέρθηκαν γιατί αφ' ενός δεν αναγνωρίζονται ως «πρόσφυγες» αλλά ως «ομογενείς» και αφ' ετέρου αποτελούν ιδιαίτερο κομμάτι έρευνας και μελέτης και δεν είναι εφικτό να παρουσιαστούν στην παρούσα εργασία.

3. ΑΙΤΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΙΣΟΔΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Χώρα φιλόξενη η Ελλάδα, κατά παράδοση, και ευρισκόμενη σε καίρια θέση μεταξύ Ασίας και Ευρώπης, στο σταυροδρόμι τριών Ηπείρων - Ευρώπης, Ασίας και Αφρικής- διαθέτει μια τεράστια και εύκολα προσπελάσιμη παραμεθόρια περιοχή από τη θάλασσα και τον ποταμό Έβρο.

"Κατά τη διάρκεια του έτους 1995 συνελήφθησαν 5.815 αλλοδαποί που επιχειρήσαν να περάσουν λάθρα στο ελληνικό έδαφος μέσω του ποταμού Έβρου. Επίσης συνελήφθησαν 61 αλλοδαποί που διέμεναν παράνομα και απελάθησαν. Επίσης συνελήφθησαν 36 διακινητές, Έλληνες και αλλοδαποί." (Αστυν. Διεύθυνση Αλεξανδρούπολης, 1996, σελ. 6)

"Οι λαθρομετανάστες που πιάστηκαν τα τελευταία τρία χρόνια και διείσδυσαν στην Ελλάδα από τον Έβρο ξεπερνούν τους 16 χιλιάδες. Υπολογίζεται όμως ότι ο αριθμός όσων έχουν περάσει χωρίς να εντοπιστούν είναι τετραπλάσιος στο ίδιο διάστημα." (Μαρνέλλος, 1995, σελ 67)

"Το τελευταίο διάστημα παρουσιάζεται μια έξαρση της λαθρομετανάστευσης προς την Ελλάδα, ενώ η «διάβαση» από τα τουρκικά παράλια προς τα νησιά του Αιγαίου θεωρείται ένας σχετικά εύκολος δρόμος. Τα θύματα των δουλεμπόρων καταβάλλουν «εισιτήριο» που μπορεί να φτάσει ακόμη και σε 2.000 δολάρια κατά κεφαλή. Τα δυο τελευταία χρόνια έχουν συλληφθεί από τους Λιμενικούς περισσότεροι από 44 δουλέμποροι και 1.500 λαθρομετανάστες." (Ο.Π. σελ. 67)

"Το Λιμενικό σώμα αδυνατεί να αστυνομεύσει τις ανοικτές θάλασσες, αλλά ούτε και οι εισβολές ομάδων προσφύγων από τα χερσαία σύνορα μπορούν να ελεγχθούν όπως δηλώνει το Γενικό Επιτελείο Στρατού." (Λακόπουλος, 1995, σελ 30)

Οι πόρτες είναι πολλές και άδηλες. Έλεγχος και καταγραφή υπάρχει μόνο για όσους εισέρχονται από τα αεροδρόμια και τα επίσημα λιμάνια της χώρας. Από τις χώρες της Ασίας ήρθαν το 1990 320.000 άτομα ως τουρίστες. Με τον ίδιο τρόπο την ίδια χρονιά ήρθαν 75.000 άτομα από χώρες της Αφρικής και 500.000 από χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Πολλοί απ' αυτούς ποτέ δε γύρισαν πίσω. Επιδιώκουν είτε την μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα ή την μεταφορά τους σε κάποια «γη της επαγγελίας». Οι ελληνικές αρχές αντιλαμβάνονται την παρουσία τους μόνο όταν ζητούν άσυλο, ενέργεια που δεν κάνουν πάντα ή το κάνουν ύστερα από ένα μεγάλο διάστημα παραμονής.

"Σύμφωνα με στοιχεία που προκύπτουν από έρευνα του Παντείου Πανεπιστημίου, που πραγματοποιήθηκε το 1996, στη χώρα μας ζουν περισσότεροι από τριακόσιες χιλιάδες Αλβανοί λαθρομετανάστες ενώ οι Πολωνοί ανέρχονται σε εκατό χιλιάδες. Ακολουθούν οι Λαθρομετανάστες από την Αίγυπτο, που φτάνουν σε πενήντα πέντε χιλιάδες, από τις Φιλιππίνες τριάντα πέντε χιλιάδες, το Ιράκ δεκατέσσερις χιλιάδες, την Ιορδανία, τη Συρία κ.τ.λ." (Κατσέλη, 1996, σελ 6)

Απρόβλεπτο ήταν πριν από 45 χρόνια, όταν η Ελλάδα υπέγραψε τη Σύμβαση του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων, ότι θα εξελίσσονταν σε διαμετακομιστικό κέντρο και τα τελευταία χρόνια σε χώρα - άσυλο.

"Το 1985 οι αναγνωρισμένοι πρόσφυγες και τα άτομα που ζητούσαν άσυλο δεν ξεπερνούσαν τις τρεισήμισι χιλιάδες. Σήμερα στον Ηλεκτρονικό Υπολογιστή του Υπουργείου Δημόσιας τάξης έχουν καταγραφεί 61.506 άτομα που διαμένουν νομίμως στην Ελλάδα ως πρόσφυγες. Απ' αυτούς μόνο οι είκοσι χιλιάδες επτακόσιοι είκοσι εννιά έχουν άδεια εργασίας." (Λακόπουλος, 1995)

"Σύμφωνα με τις ελληνικές αρχές όμως υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός αλλοδαπών που κυμαίνεται από 100.000 - 175.000 άτομα, τα οποία διαμένουν και εργάζονται παράνομα στη χώρα. Κατά τη διάρκεια του 1990 δόθηκαν 59.000 άδειες παραμονής. Όλοι μαζί ισοδυναμούν με το 2% του ελληνικού πληθυσμού. Σε καμία χώρα της Ευρώπης αυτό το ποσοστό δεν ξεπερνά το 1%." (Λακόπουλος, 1995, σελ. Α34)

Ένας σημαντικός παράγοντας που προσελκύει πρόσφυγες είναι η έλλειψη εργατικού δυναμικού που δέχεται να εργαστεί με χαμηλούς μισθούς. Σε τέτοιες εργασίες απασχολούνται πρόσφυγες. Η παραοικονομία επίσης έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις στην Ελλάδα: Χαμηλοί μισθοί και απουσία ασφαλιστικής κάλυψης. Οι πρόσφυγες που δεν έχουν άδεια εργασίας, προσφέρονται γιατί δεν εμφανίζονται στα επίσημα στοιχεία με αποτέλεσμα να αποφεύγονται φόροι και εισφορές. Από τη μια οι πρόσφυγες γίνονται αντικείμενα εκμετάλλευσης, από την άλλη όμως βρίσκουν εργασία που τόσο χρειάζονται, έστω με χαμηλούς μισθούς και άσχημες συνθήκες εργασίας.

"Ο βασικός λόγος απασχόλησης των παράνομων προσφύγων στην Ελλάδα είναι η χαμηλή ανταγωνιστικότητα πολλών βιομηχανικών κλάδων και μικροεπιχειρήσεων οι οποίες οφείλουν την ύπαρξή τους στην εκμετάλλευση των αλλοδαπών οι οποίοι όχι μόνο αμείβονται 50% χαμηλότερα αλλά και χάνουν τις ασφαλιστικές εισφορές του εργοδότη τους. Οι ίδιοι οι συνδικαλιστές παραδέχονται ότι οι αλλοδαποί

καλύπτουν ένα πραγματικό «κενό» της ελληνικής αγοράς εργασίας και δεν συνέβαλαν στη διόγκωση της ανεργίας." (Ευθυμίου, 1993)

Πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι στην Ελλάδα υπάρχει διεθνής υποδομή που διευκολύνει την άφιξη των προσφύγων. Στην Αθήνα τα γραφεία της Υπ. Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. παρέχουν νομική βοήθεια και ένα μικρό επίδομα του Εθνικού Συμβουλίου Προσφύγων και του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (ΔΟΜ πρώην ΔΕΜΕ), που τα τελευταία χρόνια στέλνει στις υπερπόντιες χώρες 3.000-3.200 άτομα ετησίως. Υπάρχουν ακόμα, εθελοντικές οργανώσεις που μεριμνούν για τους πρόσφυγες.

"Το κανάλι του Έβρου μόνο, διοχετεύει κάθε εβδομάδα στην Ελλάδα 1.000 περίπου άτομα - τα οποία προηγουμένως - συγκεντρώνει κατά κύματα ολόκληρο κύκλωμα έμμισθων εμπόρων. Όλα αυτά με την ανοχή της Τουρκικής στρατιωτικής διοίκησης σε μια τοποθεσία μεταξύ Κεσάκης και Κεράσουφλα δίπλα στην μεθόριο." (Κωσταντινίδης, Νικολοπούλου, 1996)

Ένας μεγάλος αριθμός αυτών, φεύγουν από την Ελλάδα επίσης παράνομα, αναζητώντας μια καλύτερη τύχη στην Ευρώπη, Αμερική ή Αυστραλία. Παράνομα κυκλώματα τους χορηγούν - έναντι αδράς αμοιβής - ένα πλαστό διαβατήριο ώστε να ξανά δραπετεύσουν στο εξωτερικό.

Σύμφωνα με τα παραπάνω οι αλλοδαποί επιλέγουν την Ελλάδα ως χώρα αναζήτησης ασύλου εξαιτίας της εύκολης προσπέλασης των συνόρων της και της απασχόλησής τους στην παραοικονομία.

4. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΣΤΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΠΟΥ ΜΕΣΟΛΑΒΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΟΥΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΑΣΥΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ

Φτάνοντας λοιπόν στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες. Λίγοι γνωρίζουν ότι είναι απαραίτητο να ζητήσουν άσυλο από τις αρχές αμέσως. Οπότε συλλαμβάνονται.

"Όσον αφορά την χερσαία μεθόριο του Έβρου, στην περίπτωση που εντοπιστούν από στρατιωτικές περιπόλους, αποπλίζονται και μεταφέρονται στο φυλάκιο προκαλύψεως που ανήκει η περίπολος. Εκεί περνούν λίγες μέρες ώσπου να έρθει η ημέρα της επαναπροώθησης. Για τον χειμώνα 1995-96 οι μέρες αυτές ήταν η Δευτέρα, η Τετάρτη και η Παρασκευή. Τις επαναπροωθήσεις αναλαμβάνει για τον Νότιο Έβρο (από Διδυμότειχο ως το Δέλτα του ποταμού) το αστυνομικό τμήμα Φερρών με

50 άνδρες σε συνεργασία με τις στρατιωτικές δυνάμεις των 15 φυλακίων της προκάλυψης και την σύμπραξη της XII Μεραρχίας Πεζικού (Αλεξανδρούπολη)." (Κωνσταντινίδης/Νικολοπούλου, 1996)

"Κάθε Αξιωματικός του Ε.Σ. ή Αστυνομικός που συμμετέχει σε επαναπροώθηση, παίρνει έξτρα 8.000 δρχ. Αυτό βέβαια δεν δικαιολογεί τον υπερβάλλοντα ζήλο που δείχνουν στις επιχειρήσεις αυτές. Κάθε επαναπροώθηση γίνεται τη νύχτα. Οι στρατιώτες λαμβάνουν θέσεις μάχης (με πραγματικά πυρά!) και δεν είναι λίγες οι φορές που ανταλλάσσουν πυρά με Τουρκικές περιπόλους ενώ στο ενδιάμεσο βρίσκονται οι απελαθέντες λαθρομετανάστες." (Κωνσταντινίδης/Νικολοπούλου, 1996)

"Η απουσία εγκαταστάσεων υποδοχής - κράτησης για τους εισερχόμενους λαθρομετανάστες που αυξάνουν ανεξέλεγκτα, σε συνδυασμό με τη νέα απόφαση της ηγεσίας του Υπουργείου Δημόσιας τάξης, σύμφωνα με την οποία παύει η (ομολογουμένως απάνθρωπη) διαδικασία της «άμεσης επαναπροώθησης» δημιουργούν οξύτατο κοινωνικό πρόβλημα που σε λίγο θα ξεφύγει απ' τα στενά όρια των αστυνομικών τμημάτων της περιοχής του Έβρου." («ΕΠΑΡΧ. ΤΥΠΟΣ, σελ. 2)

"Εξαθλιωμένες οικογένειες με μικρά' παιδιά, άνθρωποι από το Πακιστάν, το Ιράκ, το Ιράν ταλαιπωρημένοι, ασθενείς απ' το πολύμηνο ταξίδι, τις κακουχίες, την κακομεταχείριση που υπέστησαν, αφού παραδοθούν ή συλληφθούν στοιβάζονται καθημερινά στα μικρά κρατητήρια των αστυνομικών τμημάτων Ορεστιάδας, Διδυμοτείχου, Σουφλίου, Τυχερού, Φερρών και Αλεξανδρούπολης." (Ο.Π. σελ. 2)

Για τους Αλβανούς λαθρομετανάστες τα δεδομένα είναι κάπως διαφορετικά αφού ο έλεγχος δεν είναι επαρκής σε πολλά σημεία της συνοριακής γραμμής. Αλλαγή στάσης απέναντι στο πρόβλημα αποφάσισε η κυβέρνηση: Οι Υπουργοί Εθνικής Άμυνας, Δημόσιας Τάξης και Εσωτερικών κατέληξαν σ' ένα σχέδιο όπου μεταξύ άλλων προβλέπεται και ενίσχυση με ειδικές περιπόλους που θα καλύπτουν μεγαλύτερο μήκος της μεθορίου, ένταση των περιπολιών της Αστυνομίας σε μεγάλες πόλεις όπου καταφεύγει το μεγαλύτερο ποσοστό των λαθρομεταναστών, ενίσχυση του τμήματος αλλοδαπών της Ασφάλειας, ώστε να γίνει ακριβής καταμέτρηση των φυγάδων. Τα μέτρα αυτά δεν αφορούν Έλληνες της Β. Ηπείρου αλλά μόνο Αλβανούς πολίτες.

"Όμως τα κρούσματα αυξημένης εγκληματικότητας που τουλάχιστον η Αστυνομία αποδίδει στους Αλβανούς, οδήγησε στην απόφαση των αρμοδίων Υπουργείων να δημιουργηθεί «Συνοριακή Αστυνομία» κατά μήκος των Ελλ. συνόρων από την Κέρκυρα ως τον Έβρο." (Ρουσόπουλος, 1995, σελ. 7)

"Όσον αφορά τα νησιά του Αιγαίου απ' όπου καταφθάνουν στην Ελλάδα επίσης μεγάλα κύματα λαθρομεταναστών τα πράγματα είναι κάπως διαφορετικά. Στις περισσότερες περιπτώσεις τους περισυλλέγουν άνδρες του Λιμενικού σώματος και τους μεταφέρουν στους χώρους και τα προαύλια των Λιμεναρχείων και των αστυνομικών τμημάτων. Διαβιώνουν σε άθλιες συνθήκες και προκαλούν αναστάτωση στα ακριτικά νησιά." (Χριστοδουλίδου, 1995, σελ. 9)

"Πανικός στην Κάλυμνο. Κάτω από άθλιες συνθήκες διαμονής και με ορατούς τους κινδύνους για τη δημόσια υγεία βρίσκονται εκεί 99 λαθρομετανάστες· ανάμεσά τους πολλά παιδιά ακόμη και νήπια. Από την αρχή του 1995 ως τον Σεπτέμβριο το κύκλωμα Τούρκων δουλεμπόρων και εμπόρων ναρκωτικών έβγαλε στην Κάλυμνο 340 λαθρομετανάστες. Ο Δήμος Καλύμνου μόνο για τη σίτισή τους έχει ξοδέψει περίπου 6 εκατομμύρια δραχμές." (Ο.Π. σελ. 9)

"Παρά τις συνεχείς εκκλήσεις, επιστολές και τηλεφωνικές επαφές του Δημάρχου με τα υπουργεία Εθν. Άμυνας, Εξωτερικών, Εσωτερικών, Υγεία Πρόνοιας και Αιγαίου, η Κάλυμνος παραμένει το πιο προσοδοφόρο νησί για τους αδίστακτους Τούρκους δουλεμπόρους." (Ο.Π., σελ. 9)

"Οι 13 λαθρομετανάστες (9 Αφρικανοί από Ρουάντα και 4 Ιρακινοί), συνελήφθησαν στην περιοχή του Μανταμάδου Λέσβου προερχόμενοι από τα μικρασιατικά παράλια. Από το Λιμενικό οδηγήθηκαν στην Αστυνομία κι από εκεί στο Δικαστήριο, δικάστηκαν και καταδικάστηκαν σε ποινές φυλάκισης των οποίων η έκτιση ανεστάλη για να απελαθούν άμεσα." (Μπαλάσκας, 1995, σελ. 22)

Πως όμως θα απελαθούν όταν, όπως και οι προηγούμενοι, στερούνται ταξιδιωτικών εγγράφων; Έτσι η απέλαση δεν πραγματοποιείται, παρά σε ελάχιστες περιπτώσεις, και οι λαθρομετανάστες οδηγούνται στο κέντρο Αλλοδαπών προσφύγων του Λαυρίου, απ' όπου στη συνέχεια φεύγουν μετατρεπόμενοι σε φθηνό εργατικό δυναμικό. Διαδικασίες που για τους λαθρομετανάστες, τουλάχιστον αυτούς που βγαίνουν στη Λέσβο μεταφράζεται σε διαμονή στις άθλιες συνθήκες του «κρατητηρίου» της Αστυνομίας, ένα δωμάτιο τρία επί τέσσερα όπου στο παρελθόν έχουν μείνει μέχρι και τριάντα άτομα.

"Αυτή τη φορά οι αρχές πρωτοτύπησαν. Μετά την επίσκεψη στη Λέσβο του Υπατου Αρμοστή του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες, ο οποίος διαμαρτυρήθηκε για τις συνθήκες κράτησής τους, επιλέχθηκε το προαύλιο των παιδικών κατασκηνώσεων στη Νεάπολη. Το φαγητό τους το φέρνει ο Στρατός, έχουν μία κουβέρτα που σκεπάζονται 13 άτομα, με τον φόβο του αέρα, τη βροχή και το κρύο, ζουν τον πολιτισμό και τον ανθρωπισμό της

δυτικής κοινωνίας που ονειρεύτηκαν φεύγοντας από την πατρίδα τους." (Ο.Π. σελ 22)

Ανησυχητικές είναι τα τελευταία χρόνια αποτρόπαιες πράξεις δουλεμπόρων που πετούν στη θάλασσα τους λαθρομετανάστες από τον φόβο δίωξης του Λιμεναρχείου.

"Τραγικό τέλος είχε στις 12/1/96 μια Ιρακινή και τα δυο ανήλικα αγοράκια της που πνίγηκαν στα ανοικτά της Κω όταν ο Τούρκος κυβερνήτης ενός ταχύπλοου πέταξε στη θάλασσα 25 λαθρομετανάστες που μετέφερε, όταν τον κατεδίωξαν άνδρες του Λιμενικού με περιπολικό σκάφος. Οι υπόλοιποι 12 Ιρακινοί περισυλλέγησαν από τους Λιμενικούς." (Βήμα, 1996, σελ. 20)

"Στην ίδια περιοχή, άλλος Τούρκος «κομιστής» είχε πετάξει στη θάλασσα 25 λαθρομετανάστες με αποτέλεσμα να πνιγούν όλοι. Συνολικά, σύμφωνα με τα στοιχεία του Λιμενικού σώματος, τα τελευταία 3,5 χρόνια η «μαφία» των Τούρκων μεταφορέων ευθύνεται για τον θάνατο 57 ανθρώπων που ζητούσαν μια «καλύτερη ζωή»." (Ο.Π. σελ. 20)

"Έλληνες στρατιώτες των φυλακίων της προκάλυψης αναφέρουν ότι συχνά δημιουργούνται φρικιαστικές σκηνές με κακοποίηση γυναικόπαιδων έχοντας πάντα παρατεταμένα τα όπλα. Οι Αστυνομικοί τους «γδύνουν» από χρήματα και άλλα αντικείμενα αξίας και τους υποχρεώνουν να έρπουν ως τα φυλάκια τη στιγμή που μπορεί να βρίσκονται μέρες μέσα στην ουδέτερη ζώνη, πεινασμένοι και καταβεβλημένοι. Όταν πιάνονται από τις ενέδρες του φυλακίου, μέσα στη γενική σύγχυση οι Αξιωματικοί και μερικοί στρατιώτες τους βρίζουν και τους προσβάλλουν." (Κωνσταντινίδης/Νικολοπούλου, 1996)

"Βέβαια το 2ο Επιτελικό γραφείο της XII Μεραρχίας Πεζικού που είναι υπεύθυνο για θέματα ασφαλείας έχει συντάξει και αναρτήσει στα κυλικεία (Κ.Ψ.Μ.) των φυλακίων «οδηγίες ελέγχου λαθρομεταναστών και συμπεριφοράς απέναντι αυτών». Είναι ένα κείμενο καθ' όλα ανθρωπιστικό που όμως τα περισσότερα σημεία του καταπατούνται." (Ο.Π.)

"«1. Αντιμετώπιση φυγάδων α. Πρέπει να γίνει κατανοητό απ' όλους ότι οι φυγάδες είναι άτομα που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους και πρέπει να αντιμετωπίζονται με διάθεση διευκολύνσεως μέσα στα πλαίσια συμβατικών υποχρεώσεων της χώρας μας έναντι τρίτων κρατών»" (Ο.Π.)

"Άξιο αναφοράς επίσης είναι τα συνθηματικά που χρησιμοποιούνται αυστηρά από τον ασύρματο, στα φυλάκια της Μεραρχίας: «σπουργίτια» είναι οι φυγάδες, «αλήτες» είναι οι λαθρέμποροι μεταφορείς, «βόδι» το

Τουρκικό περίπολο, «σπηλιά» είναι η ενέδρα για λαθρομετανάστες ενώ «κοράκι» είναι ο Τούρκος παρατηρητής." (Ο.Π.)

"Οι λαθρομετανάστες αδυνατούν να εξηγήσουν στις αρχές (Αστυνομία και Στρατό) τον λόγο της παράνομης εισόδου τους στη χώρα. Ένας μεγάλος αριθμός δε μιλά άλλη από τη μητρική του γλώσσα που μπορεί να είναι Ιρακινά, Αραβικά, Κουρδικά, γλώσσες άγνωστες δηλαδή για τους Έλληνες. Μένουν έτσι συχνά, μήνες στη φυλακή ακόμα κι αν συνεννοηθούν και πρόκειται συχνά για παιδιά ή ανθρώπους που είχαν φυλακιστεί και βασανιστεί στις χώρες τους, έχοντας έτσι άσχημες αναμνήσεις και βιώματα από τέτοιους χώρους. Όταν αποφασίζεται η αποφυλάκιση τους πληρώνουν ένα ποσό που μπορεί να είναι τα τελευταία τους χρήματα ή να μην τα έχουν καθόλου. Υπάρχουν βέβαια και εθελοντικές οργανώσεις που πληρώνουν συχνά τα χρήματα της εγγύησης." (Ο.Π.)

"Αίτηση για αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας μπορεί να κάνει κάποιος κατά τη διάρκεια της παραμονής του στη φυλακή χωρίς να παρουσιαστεί στο Υπουργείο Δημόσιας τάξης εάν έχει βέβαια αρκετά ισχυρά αποδεικτικά στοιχεία." (Ο.Π.)

"Υπάρχει όμως και ένας αριθμός ατόμων που πέφτουν θύματα εκμετάλλευσης ανθρώπων, που ενώ πληρώνονται το ποσό της εγγύησης για την αποφυλάκιση, ύστερα τους χρησιμοποιούν με διάφορους τρόπους. Μετά την αποφυλάκιση πηγαίνουν στην Αθήνα όπου ξεκινά η διαδικασία αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας." (Ο.Π.)

"Είναι αξιοκατάκριτο το ότι ενώ οι άνθρωποι αυτοί φυλακίζονται χωρίς να έχουν διαπράξει κάποιο αδίκημα - στην περίπτωση των προσφύγων και όσων ζητούν άσυλο, η παράνομη είσοδος στη χώρα δεν θεωρείται αδίκημα - η έκταση ποινής δεν σβήνεται από το ποινικό μητρώο τους, όπου επίσης δεν αναφέρεται και ο λόγος φυλάκισης, ούτε όταν αναγνωριστεί η προσφυγική ιδιότητά τους." (Κωνσταντινίδης/ Νικολοπούλου, 1996)

"Βέβαια το Υπουργείο Δημόσιας τάξης, σε συνεργασία με την Αστυνομία έχει κυκλοφορήσει στα μεθοριακά αστυνομικά τμήματα ένα δισέλιδο με τίτλο «βασικές πληροφορίες για τους αιτούντες άσυλο», όμως είναι κοινό μυστικό πως καταχωρείται στα έργα βιτρίνας." (Ο.Π.)

Από τα παραπάνω μπορεί να υποστηριχθεί ότι ο Έβρος που είναι η κυριότερη δίοδος των λαθρομεταναστών παραμένει και σήμερα, αιώνες μετά, η πανάρχαια Εγνατία που εισάγει τον «τρίτο κόσμο» στην Ευρώπη.

Το Ελληνικό κράτος κάνει προσπάθειες για την καλύτερη φύλαξη των συνόρων όπως υποχρεώνεται από τα Ευρωπαϊκά δεδομένα.

Έτσι οι λαθρομετανάστες, απομακρυσμένοι από πηγές πληροφοριών για τα δικαιώματα αιτήσεων ασύλου και πανικοβλημένοι, λαμβάνουν μια «πρώτη γεύση» της χώρας του Ξένιου Δία. Κατάκοποι όλοι, φορτωμένοι με υποθήκες θανάτου στοιβάζονται στα μικρά κρατητήρια, περιμένοντας ίσως έναν ξένο ρεπόρτερ που θα φωτογραφίσει την απάνθρωπη αδιαφορία του Ελληνικού κράτους μέσα σ' ένα αστυνομικό τμήμα των συνόρων μας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

1. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΗΣ Ν. ΥΟΡΚΗΣ

"Σύμφωνα με τη Σύμβαση του 1951 ένα πρόσωπο είναι πρόσφυγας από τη στιγμή που συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις του σχετικού ορισμού." (Υπ. Αρμοστεία Ο.Η.Ε., εγχειρίδιο, 1989, σελ. 11)

Αυτό πρέπει να συμβαίνει αναγκαστικά πριν του αναγνωριστεί επίσημα το καθεστώς του πρόσφυγα. συνεπώς η σχετική αναγνώριση έχει δηλωτικό και όχι δημιουργικό χαρακτήρα. Δε γίνεται δηλαδή κανείς πρόσφυγας εξαιτίας της αναγνώρισης, αλλά αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας επειδή είναι.

"Οι διαδικασίες για τον καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα εξελίσσεται σε δυο στάδια: Καταρχήν, είναι απαραίτητη η διαπίστωση των στοιχείων της κάθε περίπτωσης. Στη συνέχεια οι ορισμοί της Σύμβασης του 1951 και του πρωτοκόλλου του 1967 πρέπει να εφαρμοστούν στα γεγονότα που κατά τα παραπάνω διαπιστώθηκαν." (Ο.Π. σελ. 11)

"Οι διατάξεις της Σύμβασης του 1951 που καθορίζουν ποιος είναι πρόσφυγας διακρίνονται σε τρία μέρη, που έχουν τιτλοφορηθεί αντίστοιχα ρήτρες «υπαγωγής», «παύσης» και «αποκλεισμού»." (Ο.Π. σελ. 11)

"Οι ρήτρες «υπαγωγής» καθορίζουν τις προϋποθέσεις που πρέπει να συγκεντρώνει ένα πρόσωπο προκειμένου να χαρακτηριστεί πρόσφυγας. Έτσι συνιστούν τη θετική τάση για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα, δηλαδή τα άτομα που έχουν αναγνωριστεί ως πρόσφυγες σύμφωνα με διατάξεις προγενέστερων της Σύμβασης του 1951, διεθνών κειμένων είναι αυτόματα πρόσφυγες κατά τη Σύμβαση του 1951." (Ο.Π. σελ. 11-13)

"Αντίθετα οι ρήτρες «παύσης» και οι ρήτρες «αποκλεισμού» έχουν αρνητική σημασία. Οι πρώτες ορίζουν τις συνθήκες κατά τις οποίες επέρχεται η παύση της ιδιότητας του πρόσφυγα. Βασίζονται στην εκτίμηση ότι η Διεθνής Προστασία δεν πρέπει να παρέχεται όπου δεν είναι πλέον αναγκαία ή δικαιολογημένη εφ' όσον αναγνωρίστηκε το καθεστώς του πρόσφυγα διατηρείται, εκτός αν συντρέχουν οι όροι κάποιας από τις ρήτρες παύσης." (Ο.Π. σελ 31)

"Στο άρθρο ΙΓ' της Σύμβασης του 1951 (όπως κυρώθηκε με το Ν.Δ. 3989/59), προβλέπεται ότι η παρούσα Σύμβαση παύει να εφαρμόζεται στις εξής περιπτώσεις: 1) Εκούσια, με εκ νέου χρήση της εθνικής προστασίας. 2) Εκούσια επανάκτηση της ιθαγένειας. 3) Απόκτηση νέας ιθαγένειας. 4) Εκούσια επανεγκατάσταση στη χώρα όπου υπήρχε φόβος δίωξης. 5) Όταν παύουν να υπάρχουν λόγοι για τους οποίους αναγνωρίστηκαν πρόσφυγες, όταν δηλαδή συμβούν θεμελιώδεις αλλαγές στη χώρα προέλευσης. 6) Ανιθαγενείς ως προς τους οποίους έπαψαν να υπάρχουν λόγοι για τους οποίους αναγνωρίστηκαν πρόσφυγες." (Υπ. Αρμοστείας, εγχειρίδιο, 1989, σελ.31)

"Εξαίρεση στον 5ο κανόνα «παύσης» αποτελεί ειδική περίπτωση όπου το άτομο έχει υποστεί πολύ σοβαρή δίωξη στο παρελθόν και για το λόγο αυτό δεν παύει να είναι πρόσφυγας ακόμα κι αν μεσολάβησαν στη χώρα καταγωγής του, σοβαρές αλλαγές." (Ο.Π. σελ. 37)

"Εξαίρεση στον 6ο κανόνα παύσης, αναφέρεται σε πρόσωπα που δεν έχουν ιθαγένεια και μπορούν να επιστρέψουν στην χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής τους." (Ο.Π. σελ. 38)

"Οι ρήτρες «αποκλεισμού» απαριθμούν τις περιπτώσεις αποκλεισμού ενός προσώπου από την εφαρμογή της Σύμβασης του 1951, αν και ανταποκρίνεται στα θετικά κριτήρια που προβλέπουν οι ρήτρες υπαγωγής." (Ο.Π. σελ. 11)

"Τα πρόσωπα αυτά κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες: 1) Πρόσωπα που απολαύουν ήδη της προστασίας ή της αρωγής των Ενωμένων εθνών, π.χ. Παλαιστίνιοι πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή 2) Πρόσωπα που κρίνεται ότι δεν έχουν ανάγκη από Διεθνή προστασία. Πρόκειται για άτομα που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις για αναγνώριση και έχουν γίνει δεκτοί σε άλλη χώρα όπου απολαύουν τα περισσότερα από τα δικαιώματα που απολαύουν οι πολίτες της αλλά δεν τους δίνεται η ιθαγένεια 3) Πρόσωπα που θεωρείται ότι δεν αξίζουν να τύχουν διεθνούς προστασίας." (Ο.Π. σελ. 39-41)

"Ειδικά η Τρίτη ρήτρα αποκλεισμού αφορά πρόσωπα: α) που έχουν διαπράξει εγκλήματα κατά της Ειρήνης, εγκλήματα πολέμου, εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας. β) πρόσωπα που έχουν διαπράξει σοβαρό αδίκημα ποινικού δικαίου ευρισκόμενα εκτός της χώρας της εισδοχής. γ) πρόσωπα που είναι ένοχα συνεργειών, αντιθέτων προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ενωμένων Εθνών. Το τελευταίο αυτό άρθρο δεν εισάγει κανένα καινούριο συγκεκριμένο στοιχείο. Έχει σκοπό να καλύψει κατά γενικό τρόπο πράξεις που αντιστρατεύονται στις αρχές και τους σκοπούς των Ενωμένων Εθνών, οι οποίες δεν καλύπτονται εξ' ολοκλήρου από τις δυο προηγούμενες ρήτρες αποκλεισμού." (Ο.Π. σελ. 41-46)

"Όσον αφορά το δεύτερο άρθρο της τρίτης ρήτρας «αποκλεισμού» προβλέπεται εξέταση εάν το έγκλημα διαπράχθηκε ως μέσο ή ως συνεπακόλουθο της απόδρασης από τη χώρα όπου απειλείται με δίωξη. Εάν ο πρόσφυγας διαπράξει έγκλημα στη χώρα καταφυγής, παραπέμπεται εκεί σε δίκη και μόνο σε ακραίες περιπτώσεις σύμφωνα με το άρθρο 33 της Σύμβασης, επιτρέπεται η απέλασή του." (Υπ. Αρμοστεία, εγχειρίδιο, 1989, σελ. 43-44)

"Οι ρήτρες αποκλεισμού λόγω του περιεχομένου τους και των σοβαρών συνεπειών που επιφέρει η εφαρμογή τους στο πρόσωπο που φοβάται δίωξη, πρέπει να εφαρμόζεται με περίσκεψη." (Ο.Π. σελ. 46)

Όλα τα παραπάνω αποτελούν τα κριτήρια καθορισμού του καθεστώτος των προσφύγων βάσει της Συνθήκης της Γενεύης. Η Ελλάδα καταπατά βασικά άρθρα αυτής της Συνθήκης που είχε υπογράψει.

"Η Ελλάδα δεν τηρεί τις συμβάσεις που έχει υπογράψει· πρώτα-πρώτα δεν τηρεί την αρχή της απαγόρευσης απέλασης ή επαναπροώθησης του άρθρου 33 της Σύμβασης της Γενεύης, που αναφέρει ότι κανένα συμβαλλόμενο κράτος δεν θα απελαύνει με οποιοδήποτε τρόπο πρόσφυγες. Η Ελληνική κυβέρνηση δεν συνεργάζεται αρμονικά με το Ελλην. γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες. Τα τελευταία χρόνια απελαύνονται από τη χώρα όλο και περισσότεροι πρόσφυγες που δικαιούνται άσυλο." (Ριντμάτεν, 1996)

2. ΑΝΙΘΑΓΕΝΕΙΑ, ΑΠΕΛΑΣΗ, ΕΚΔΟΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

"Όσον αφορά την Ανιθαγένεια, στη χώρα μας επικρατεί σύγχυση. Ξεκίνησε από ψήφισμα του 1947 περιορισμένης ισχύος που προέβλεπε τη στέρηση της ιθαγένειας για πολιτικούς λόγους. Το μέτρο όμως έμελλε να ισχύσει για δεκαετίες. Από το 1943 ως το 1963 τουλάχιστον 22.266 άτομα έχασαν την Ελληνική ιθαγένεια για πολιτικούς λόγους." (Παπαδημήτρης, 1975, σελ. 55)

"Ο κώδικας Ελληνικής ιθαγένειας ταλαιπωρεί και σήμερα πολλούς πολίτες ενώ παραμένουν αδιευκρίνιστα πολλά σημεία του. Αν επιχειρηθεί να ξεκαθαριστούν οι όροι «ομογενής», «αλλογενής», «ιθαγένεια», «εθνικότητα», θα διαπιστωθεί ότι ακόμα και στα επίσημα κείμενα των νόμων, οι λέξεις αυτές εμφανίζονται με διαφορετικές έννοιες." (Τρίμης, Ψαρρά, 1994, σελ. 55)

"Την ιθαγένεια θα πρέπει να τη διακρίνουμε από την εθνικότητα, όρο ευρύτερο, που σημαίνει την καταγωγή λόγω γένους. Έτσι, ένα άτομο υπήκοος ενός κράτους, μπορεί να έχει την εθνικότητα ενός άλλου λαού, να είναι αλλογενής, όπως π.χ. Έλληνας της Κωνσταντινούπολης,

Τούρκος υπήκοος. Το να είναι κανείς ομογενής ή αλλογενής έχει οπωσδήποτε ορισμένες νομικές συνέπειες, όμως ο όρος είναι σαφώς διάφορος της ιθαγένειας." (Μανωλοπούλου-Βαρβιτσιώτη, 1993, σελ. 25)

"Με τον όρο «ανιθαγενής» εννοούμε το άτομο εκείνο, το οποίο δεν έχει την ιθαγένεια κανενός κράτους, το οποίο καμία πολιτεία δεν το θεωρεί υπήκοό της. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου κάποιος γεννιέται ανιθαγενής π.χ. συμβαίνει στις περιπτώσεις που ένα παιδί γεννιέται από ανιθαγενείς γονείς." (Ο.Π. σελ. 39)

"Το φαινόμενο της ανιθαγένειας δεν συναντιέται μόνο σε μεμονωμένα άτομα αλλά, πολλές φορές μπορεί να αφορά και ολόκληρες ομάδες προσώπων, όπως π.χ. συνέβη μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου σε υπηκόους κυρίως ανατολικών χωρών που κατέφυγαν σε διάφορες άλλες χώρες. Ιδίως μετά από πολέμους ή επαναστάσεις είναι μεγάλος ο αριθμός ατόμων που βρίσκονται χωρίς ιθαγένεια. Η έλλειψη ιθαγένειας δημιουργεί πολλά προβλήματα τόσο στα ανιθαγενή άτομα όσο και στα κράτη, στο έδαφος των οποίων βρίσκονται. Το κυριότερο μειονέκτημα είναι ότι τα άτομα αυτά δεν έχουν το δικαίωμα διπλωματικής προστασίας από κανένα κράτος." (Μανωλοπούλου-Βαρβιτσιώτη, 1993, σελ. 27)

"Στην Ελλάδα ως το 1984 ένας ξένος εγκατεστημένος στη χώρα, μπορούσε έπειτα από τρία χρόνια -νόμιμης και «δηλωμένης» στις τοπικές αρχές- παραμονής, να ζητήσει από τον υπουργό Εσωτερικών την ελληνική ιθαγένεια. Το αν τελικά θα τα κατάφερνε είναι μια άλλη ιστορία." (Τρίμης, Ψαρρά, Ψαρράς, 1994, σελ 56)

Το μεταναστευτικό ρεύμα συνδυασμένο με μεγάλη παλλινόστηση φόβισε το ελληνικό κράτος.

"Έτσι σήμερα ζητείται 10ετής διαμονή πριν από την υποβολή της αίτησης για πολιτογράφηση ή στα πέντε χρόνια διαμονής μετά τη δήλωση (Ν. 2130/23.4.93). Οι ανακτήσεις χαμένων ιθαγενειών επίσης γίνονται με το σταγονόμετρο σύμφωνα με στοιχεία από την εφημερίδα της κυβερνήσεως. Για την περίοδο 1987-92 δόθηκαν πίσω 820 ιθαγένειες." (Ο.Π. σελ. 56)

Μπορεί λοιπόν για κάποιους, πατρίδα, να είναι οι κάμποι, τα άпарта ψηλά βουνά, ο ήλιος που ξεπροβάλλει και λοιπά παρόμοια. Για κάποιους άλλους όμως, πατρίδα είναι μια πρόταση στο φύλλο της εφημερίδας της κυβερνήσεως που υπογράφεται από τον Υπουργό Εσωτερικών.

"Ένα άλλο σημαντικό σημείο στο οποίο γίνονται κατάφορες παραβιάσεις είναι η «απέλαση» και η «έκδοση».

Με τον όρο «έκδοση» εννοούμε την παράδοση ενός ατόμου το οποίο κατηγορείται ή έχει καταδικαστεί για ένα έγκλημα, από το κράτος στο

δικάσει ή να το υποχρεώσει να εκτίσει ποινή που έχει ήδη επιβληθεί." (Μανωλοπούλου Βαρβιτσιώτη, 1993, σελ 46)

"Με τον όρο «απέλαση» εννοούμε την απομάκρυνση αλλοδαπών, των οποίων η παρουσία κρίνεται ως ανεπιθύμητη σε μία χώρα." (Ο.Π. σελ. 35)

Αν και μοιάζουν αυτοί οι δυο όροι είναι διαφορετικοί. Άλλο «έκδοση» άλλο «απέλαση». Πολλές φορές πίσω από μία απέλαση κρύβεται μία έκδοση, σε περιπτώσεις που η έκδοση δεν μπορεί να στηριχθεί τυπικά. Μια τέτοια περίπτωση για την Ελλάδα ήταν η υπόθεση Ρασίντ που απασχόλησε τις αρχές και τον τύπο μια 14ετία.

"Η άρνηση κάποιου κράτους να επιτρέψει την είσοδο αλλοδαπών μπορεί να θεωρηθεί ως μη φιλική πράξη και να προκαλέσει ανάλογες ενέργειες στα πλαίσια του Διεθνούς Δικαίου, θεωρείται περισσότερο ως πράξη πολιτική παρά ως νομική και, κατά συνέπεια, δεν δημιουργεί έννομες συνέπειες." (Ο.Π. σελ 39)

"Ωστόσο και παρόλο ότι η παροχή ασύλου δεν απαγορεύεται από το Διεθνές Δίκαιο, δεν υπάρχει δικαίωμα ασύλου που να το εγγυάται το Διεθνές Δίκαιο. Το άτομο, δηλαδή, που ζητά άσυλο δεν μπορεί να το απαιτήσει βασισμένο σε συγκεκριμένο κανόνα του Διεθνούς Δικαίου. Στην οικονομική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του ανθρώπου αναφέρεται πως «κάθε άτομο που διώκεται έχει το δικαίωμα να ζητά και να του παρέχεται άσυλο από άλλες χώρες». Η διάταξη όμως αυτή δεν έχει νομική δεσμευτικότητα και το περιεχόμενό της δεν έχει αποτελέσει έναν αναγκαστικό κανόνα Δικαίου." (Ο.Π. σελ. 39)

3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΥΠΑΤΗΣ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΩΣ ΤΟ 1993 ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ

"Το γραφείο του Υπατου Αρμοστή για τους πρόσφυγες σύμφωνα με ορισμούς σχετικά με τα πρόσωπα στα οποία εκτείνεται η αρμοδιότητά του, οι οποίοι περιέχονται στο καταστατικό του και μοιάζουν αν και δεν ταυτίζονται με τους αντίστοιχους της Σύμβασης του 1951, είναι αρμόδιο για πρόσφυγες ανεξάρτητα από οποιοδήποτε γεωγραφικό ή χρονικό περιορισμό. Έτσι ένα πρόσωπο ακόμα κι αν δεν είχε αναγνωριστεί ως πρόσφυγας από την φιλοξενούσα χώρα σύμφωνα με ένα από τα δυο κείμενα (1951 ή 1967) ή βρισκόταν σε χώρα που δεν είναι μέρος της Σύμβασης του 1951 ή του πρωτοκόλλου του 1967 μπορούσε να αναγνωριστεί ως πρόσφυγας από την Υπατη Αρμοστεία, εάν ανταποκρινόταν στα κριτήρια του καταστατικού της και δικαιούταν της

ανταποκρινόταν στα κριτήρια του καταστατικού της και δικαιούταν της προστασίας των Ενωμένων Εθνών που παρεχόταν δια του Ύπατου Αρμοστή. Πρόσφυγες που συγκέντρωναν αυτές τις προδιαγραφές ενέπιπταν στην εντολή του Ύπατου Αρμοστή και αναφερόταν συνήθως ως πρόσφυγες «εντολής» (MANTATE REFVGEES)" (Εγχειρίδιο για τον καθορισμό του καθεστώτος των προσφύγων, 1989)

"Ένας πρόσφυγας μπορούσε να είναι ταυτόχρονα, τόσο πρόσφυγας «εντολής» όσο και πρόσφυγας σύμφωνα με την Σύμβαση του 1951 ή το πρωτόκολλο του 1967." (Ο.Π.)

"Ο Ύπατος Αρμοστής ορίζεται ως η αρχή που είναι επιφορτισμένη με την παροχή Διεθνούς Προστασίας στους πρόσφυγες και του ανατίθεται μεταξύ άλλων, η προώθηση της σύναψης και επικύρωσης Διεθνών Συμβάσεων για την προστασία τους και η επίβλεψη της εφαρμογής τους. Η συνεργασία κρατών και της Ύπατης Αρμοστείας σε συνδυασμό με την εποπτική αποστολή του, αποτελούν την βάση για το καίριο ενδιαφέρον του Ύπατου Αρμοστή, στη διαδικασία για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα, σύμφωνα με την Σύμβαση του 1951 και το πρωτόκολλο του '67. Ο ρόλος του Ύπατου Αρμοστή αντικατοπτρίζεται σε διάφορους βαθμούς στις διαδικασίες για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα που καθιερώνει ένας αριθμός κυβερνήσεων." (Ο.Π.)

Όπως αναφέρεται στη Σύμβαση του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων, η αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας εναπόκειται στο κράτος, στο έδαφος του οποίου βρίσκεται εκείνος που τη ζητά. Ως συνεργάτης των κρατών-μελών της Σύμβασης του 1951 και του πρωτοκόλλου του 1967, λειτουργεί το γραφείο του Ύπατου Αρμοστή για τους πρόσφυγες σχετικά με την εφαρμογή της συνθήκης και ότι αφορά το καθεστώς των προσφύγων σε κάθε κράτος-μέλος.

Η απόφαση 428(v) και το καταστατικό της Υπ. Αρμοστείας καλούν σε συνεργασία τις κυβερνήσεις και το γραφείο του Ύπατου Αρμοστή στην αντιμετώπιση των προβλημάτων των προσφύγων.

Η συνεργασία κρατών και Ύπατης Αρμοστείας είχε μεγάλη σημασία, ιδιαίτερα στο στάδιο κατά το οποίο ο αλλοδαπός ζητούσε να του αναγνωριστεί η προσφυγική ιδιότητα. Η Ύπατη Αρμοστεία πρέπει πάντα να ενημερώνεται από τις αρχές της χώρας και ο Ύπατος Αρμοστής είχε δικαίωμα άμεσης επικοινωνίας με τον αιτούντα, όπως και συμμετοχή στην διαδικασία επανεξέτασης μιας απορριπτικής απόφασης. Η συμμετοχή της Ύπατης Αρμοστείας, στη διαδικασία για τον καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα, βασίζεται στο άρθρο 35 της Σύμβασης του 1951 και στο αντίστοιχο άρθρο 11 του πρωτοκόλλου του 1967, όπου προβλέπεται συνεργασία των συμβαλλόμενων κρατών με το γραφείο του Ύπατου Αρμοστή.

Επειδή το θέμα χορήγησης ασύλου δεν ρυθμίζεται ειδικά από τη Σύμβαση του 1951, οι διαδικασίες για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα που υιοθετούσαν τα κράτη-μέλη, ποίκιλλαν σημαντικά. Για την αποφυγή αυθαιρεσιών, η εκτελεστική επιτροπή για το πρόγραμμα του Ύπατου Αρμοστή στην 18η Σύνοδό της τον Οκτώβριο του 1987, συνέστησε ότι οι διαδικασίες πρέπει να συγκεντρώνουν ορισμένες βασικές προϋποθέσεις. Αυτές οι βασικές προϋποθέσεις, οι οποίες απεικονίζουν την ειδική κατάσταση του προσώπου που υποβάλλει την αίτηση για να του αναγνωριστεί το καθεστώς του πρόσφυγα και οι οποίες θα του διασφάλιζαν ορισμένες ουσιώδεις εγγυήσεις, ήταν οι ακόλουθες:

1) Η Αρμόδια αρχή (π.χ. ανώτερος υπάλληλος της μεταναστευτικής υπηρεσίας ή αξιωματικός της συνοριακής Αστυνομίας) στην οποία ο αιτών απευθυνόταν, είτε στα σύνορα είτε μέσα στην επικράτεια ενός Συμβαλλόμενου κράτους έπρεπε να έχει σαφείς οδηγίες για τη διευθέτηση των υποθέσεων που ενδεχομένως ενέπιπταν στο ρυθμιστικό πεδίο των σχετικών διεθνών κειμένων. Όφειλε εξάλλου να ενεργεί σύμφωνα με τον κανόνα της μη επανοπροώθησης και να αναφέρει τις περιπτώσεις αυτές σε ανωτέρα αρχή.

2) Ο αιτών έπρεπε να καθοδηγείται κατάλληλα ως προς την τήρηση της προβλεπόμενης διαδικασίας.

3) Έπρεπε να υπάρχει μία σαφώς καθορισμένη αρχή, κατά το δυνατόν, μία μόνο κεντρική αρχή με αρμοδιότητα, την εξέταση των αιτήσεων αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα και την λήψη σχετικής αποφάσεως σε πρώτο βαθμό.

4) Στον αιτούντα έπρεπε να παρέχονται οι αναγκαίες διευκολύνσεις, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών ικανού διερμηνέα, προκειμένου να υποβάλλει την υπόθεσή του στην κρίση των αρχών. Στους αιτούντες έπρεπε να παρέχεται επίσης η δυνατότητα να επικοινωνήσουν με έναν εκπρόσωπο της Υπ. Αρμοστείας.

5) Εάν ο αιτών δεν αναγνωριζόταν ως πρόσφυγας έπρεπε να του παρέχεται το δικαίωμα προσφυγής, μέσα σε εύλογη προθεσμία, για μία - με τήρηση των τύπων - επανεξέταση της πρωτοβάθμιας απόφασης, ενώπιον είτε της ίδιας, είτε διαφορετικής διοικητικής ή δικαστικής αρχής, ανάλογα με το σύστημα που επικρατούσε.

6) Εάν ο αιτών αναγνωριζόταν ως πρόσφυγας έπρεπε να ενημερωθεί σχετικά και να του χορηγηθούν τα έγγραφα που πιστοποιούν το καθεστώς του ως πρόσφυγα.

7) Έπρεπε να επιτρέπεται στον αιτούντα να παραμένει στη χώρα όπου, εκκρεμεί η έκδοση της απόφασης επί της αρχικής του αιτήσεως από την αρμόδια αρχή - που αναφέρεται παραπάνω - εκτός αν η εν λόγω αρχή διαπίστωνε ότι η αίτησή του είναι προφανώς καταχρηστική. Έπρεπε

επίσης να του επιτρέπεται να παραμένει στη χώρα όσο εκκρεμεί ενώπιον ανώτερης διοικητικής αρχής ή Δικαστηρίου.

"Παρόλα αυτά η Σύμβαση δεν εφαρμόζονταν πάντα με αντικειμενικότητα, ούτε επαρκούσαν οι αρμόδιες υπηρεσίες των κρατών για να διεκπεραιώσουν εγκαίρως όλες τις αιτήσεις. Για το λόγο αυτό, βάσει αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως των Ενωμένων Εθνών στις 14/12/1951, η Ύπατη Αρμοστεία μπορούσε να προβεί σε αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας και να χορηγεί Διεθνή προστασία, χωρίς οι αποφάσεις της να είναι δεσμευτικές για τα κράτη. Υπήρχε βέβαια σεβασμός στις αποφάσεις αυτές λόγω του κύρους της Ύπατης Αρμοστείας." (Δημητριάδου, 1993, σελ 5-6)

"Στην Ελλάδα αρμόδιος φορέας για την αναγνώριση του πρόσφυγα, σύμφωνα με τη συνθήκη του 1951 και του πρωτοκόλλου του 1967 για το καθεστώς των προσφύγων που αποτελούν ισχύουσα νομοθεσία στην Ελλάδα, δεν ήταν η Ύπατη Αρμοστεία αλλά το Υπουργείο Δημοσίας Τάξης." (Ο.Π. σελ. 5-6)

Παρόλο που η επίσημη αναγνώριση του πρόσφυγα άνηκε στην αρμοδιότητα των ελληνικών αρχών, η αποδοχή της προσφυγικής ιδιότητας από το ελληνικό γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας είχε ουσιαστικές συνέπειες.

"Στον πρόσφυγα δίνονταν η γαλάζια κάρτα (BLUE CARD), η οποία κάλυπτε και τα μέλη της οικογένειάς του, αν βρίσκονταν στην Ελλάδα και χρησίμευε σαν είδος ταυτότητας του, ο οποίος στερούνταν άλλου νομιμοποιητικού εγγράφου. Η κάρτα αυτή γίνονταν δεκτή από τις Δημόσιες αρχές. Επίσης η αναγνώριση από την Υπ. Αρμοστεία αποτελούσε σοβαρό ανασχετικό παράγοντα σε περίπτωση απόφασης απέλασης από τις ελληνικές αρχές, ενώ λαμβάνονταν σοβαρά υπόψη από πρεσβείες χωρών στις οποίες απέβλεπε ο πρόσφυγας για μετεγκατάσταση. Εκτός αυτού του παρέχονταν υλική και κοινωνική βοήθεια δια μέσω των κοινωνικών υπηρεσιών της Ύπατης Αρμοστείας. (Ε.Σ.Π. και Ι.Κ.Ε.)" (Δημητριάδου, 1993)

"Ο αιτών συμπλήρωνε ένα ειδικό ερωτηματολόγιο μεταφρασμένο στη γλώσσα του και πρόσθετε όσα επιπλέον στοιχεία επιθυμούσε. Σε σύντομο χρονικό διάστημα ορίζονταν η ημερομηνία της συνέντευξης με τον Νομικό της υπηρεσίας. Ο αιτών μπορούσε να προσκομίσει όσα αποδεικτικά στοιχεία διέθετε την ημέρα της συνέντευξης. Στο τέλος της συνέντευξης σχηματίζονταν προσωπικός φάκελος και το υπόμνημα που συντάσσονταν, αποτελούσε τη βάση για συζήτηση για τον καθορισμό της προσφυγικής ιδιότητας." (Καλαϊτζή, 1996)

"Η αξιολόγηση των στοιχείων γίνονταν με προσοχή. Τα γεγονότα συνδυάζονταν, ελέγχονταν και διασταυρώνονταν. Πληροφορίες επίσης παρέχονταν από τα αρχεία της Νομικής Υπηρεσίας που ενημερώνονταν συνεχώς από τον ειδικό πολιτικό επιστήμονα της Ύπατης Αρμοστείας, με αναφορές από τα κεντρικά και περιφερειακά γραφεία, τις πρεσβείες άλλων χωρών, Διεθνείς οργανώσεις κ.τ.λ." (Καλαϊτζή, 1996)

"Η απόφαση συνήθως εκδίδονταν σε μια εβδομάδα. Σε ορισμένες περιπτώσεις αναβάλλονταν η έκδοση της απόφασης, όταν κρίνονταν σκόπιμο να προσκομιστούν περισσότερα αποδεικτικά στοιχεία, ή να σταλεί ο φάκελος στη Γενεύη λόγω ιδιαίτερων δυσκολιών της υπόθεσης. Η πορεία της υπόθεσης και οι πληροφορίες που συλλέγονταν ήταν αυστηρά απόρρητες και το αρμόδιο προσωπικό απόλυτης εμπιστοσύνης για λόγους ασφαλείας του αιτούντος." (Ο.Π.)

"Υπήρχαν τρεις περιπτώσεις απαντήσεων:

1) Ο αιτών θεωρούνταν «ELIGIBLE». Στην περίπτωση αυτή προσκομίζονταν η γαλάζια κάρτα με τις συνέπειες που προαναφέρθηκαν. 2) «INELIGIBLE» ήταν η αρνητική απάντηση. Ο αιτών δεν θεωρούνταν κατάλληλο άτομο για χορήγηση ασύλου. Είχε όμως δικαίωμα να καταθέσει προσφυγή στην Νομική υπηρεσία της Ύπατης Αρμοστείας ώστε η υπόθεση να επανεξεταστεί και 3) «OF CORCERN» που ήταν μια ενδιάμεση κατάσταση, όταν η έρευνα δεν ήταν απόλυτα επιτυχής ή τα αποδεικτικά στοιχεία δεν αρκούσαν. Σ' αυτή την τρίτη περίπτωση δίνονταν στον αίτούντα μία βεβαίωση, η οποία είχε μεν θετικές συνέπειες και ήταν αξιόπιστο έγγραφο, όμως θεωρείτο σαφώς κατώτερο πιστοποιητικό από τη γαλάζια κάρτα." (Καλατζή, 1996)

"Οι αναγνωρισμένοι - από το ελληνικό γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας - πρόσφυγες, δικαιούνταν να τύχουν αμέριστης αποδοχής και υποστήριξης για όσο διάστημα παρέμεναν στην Ελλάδα, μέχρι να επιστρέψουν εκούσια στη χώρα τους ή να μεταναστεύσουν σε Τρίτη χώρα." (Ύπατη Αρμοστεία, 1996, σελ. 16)

Η μετατροπή του καθεστώτος αυτού έχει σαν αποτέλεσμα τον περιορισμό του έργου του ελληνικού γραφείου της Ύπατης Αρμοστείας σε ρόλο παρατηρητή. Ο νέος νόμος αφαιρεί το δικαίωμα του Ο.Η.Ε. να παρέχει βοήθεια (π.χ. γαλάζια κάρτα) καθώς και να παρεμβαίνει στη διαδικασία αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας γεγονός που δυσχεραίνει την επιβίωση των προσφύγων.

4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ - ΙΣΧΥΟΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

"Από τον Μάρτιο του 1993 παύει να ισχύει ο προηγούμενος νόμος (5401/1-166958/28 Μαΐου 1977) για τους αλλοδαπούς, με βάση τον καινούριο νόμο 1375/21/4/91 και το προεδρικό διάταγμα 83/16-19/3/1993" (ΦΕΚ Α' 184, 1991)"

"Καταργεί την προστασία που προσέφερε το ελληνικό γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας για τους πρόσφυγες. Ανακαλεί την αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας που παρείχε η Υπ. Αρμοστεία." (Προεδρικό διάταγμα 83 της 16-19/3/1993)

Συγκεκριμένα ανακαλείται το άρθρο 1 της Σύμβασης της Γενεύης βάσει του οποίου αναγνωρίζονταν και από το ελληνικό γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας οι πρόσφυγες και το περιορίζει σε ρόλο απλώς παρατηρητή. (άρθρο 24 ν.1975/4-12-91)

"Διατηρεί την διάταξη του ν.389/1968, σύμφωνα με την οποία, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τριών μηνών, όποιος επιχειρεί να εξέλθει από το ελληνικό έδαφος ή όποιος εισέρχεται σ' αυτό χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις." (άρθρο 4 παρ. 3 ν.1975/4-12-91, ΦΕΚ Α' 184)

"Σύμφωνα με το άρθρο 25 του ίδιου νόμου, η αίτηση του αλλοδαπού για την αναγνώριση του ως πρόσφυγα είναι απαράδεκτη αν α) δεν υποβληθεί αμέσως κατά την άφιξή του στο μεθοριακό σημείο ελέγχου ή στην πλησιέστερη δημόσια αρχή β) δεν προέρχεται απευθείας από χώρα όπου απειλείται η ζωή ή η ελευθερία του." (άρθρο 25, παρ. 1-2, ν.1975/4-12-91)

"Αίτηση αλλοδαπού, που υποβάλλεται κατά τρόπο έκδηλα καταχρηστικό, ιδιαίτερα προς εξυπηρέτηση σκοπών μετανάστευσης ή ματαίωσης νόμιμα διαταχθείσης απομάκρυνσής του από το ελληνικό έδαφος, απορρίπτεται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας τάξης, δυναμένου να διατάξει και την άμεση απέλαση του αιτούντος. Κατά της απόφασης αυτής δεν επιτρέπεται προσφυγή." (Ο.Π. παρ. 3)

"Η διαμονή εν όψει εξέτασης αίτησης για την αναγνώριση αλλοδαπού ως πρόσφυγα και η τυχόν κατά την προηγούμενη παράγραφο παραμονή, θεωρούνται προσωρινές και ο ενδιαφερόμενος δεν αποκτά κανένα επιπλέον δικαίωμα απ' αυτές." (Ο.Π. παρ. 7)

"Κατά τον χρόνο που διαρκούν οι ανωτέρω διαδικασίες ο αλλοδαπός παραμένει στη διάθεση των αρχών." (Προεδρικό διάταγμα υπ' αριθμ. 83 της 19-3-1993, ΦΕΚ Α' 36)

"Ο αλλοδαπός που υπέβαλε σχετική αίτηση αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης ύστερα από γνώμη 3μελούς επιτροπής αξιωματικών εκ των υπηρετούντων στη Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας/ Υ.Δ.Τ., η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης." (Προέδρ. Διάταγμα υπ' αριθμ. 83 της 19-3-93, ΦΕΚ Α' 36)

"Αν αποφασισθεί η αναγνώριση του αλλοδαπού ως πρόσφυγα, εφοδιάζεται ο ίδιος, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 27 της Σύμβασης της Γενεύης, με ειδική ταυτότητα, με την προσκόμιση της οποίας στις αρμόδιες αρχές, επιτρέπεται η χορήγηση στον ενδιαφερόμενο, ατελώς, ετήσιας άδειας παραμονής με δυνατότητα ανανέωσης." (Ο.Π. άρθρο 4, παρ. 2)

"Εάν απορριφθεί το αίτημα για αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να προσφύγει εντός πέντε ημερών στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης. Νέα 4μελής επιτροπή συγκροτείται και σ' αυτή την περίπτωση δύναται να παραστεί με την ιδιότητα του παρατηρητή ο εκπρόσωπος της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες ή εξουσιοδοτημένος νομίμως απ' αυτόν υπάλληλος." (Ο.Π. άρθρο 4, παρ. 3,4)

"Ο αλλοδαπός, του οποίου το αίτημα για αναγνώρισή του ως πρόσφυγα απορρίπτεται, αλλά του έχει εγκριθεί η υπό ανοχή παραμονή του στη χώρα μας σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 25 του Ν.1975/91, εφοδιάζεται με ειδικό δελτίο βμηνης διάρκειας, η ισχύς του οποίου δύναται ν' ανανεώνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπ. Δημόσιας Τάξης, μέχρι να καταστεί δυνατή η αναχώρησή του στο εξωτερικό. Το ανωτέρω δελτίο σε καμία περίπτωση δεν επέχει θέση άδειας παραμονής και ο κάτοχός του δεν αποκτά κανένα επιπλέον δικαίωμα." (Ο.Π. άρθρο 4, παρ. 5)

Ιδιαίτερα σημαντικές και καθοριστικές για τη διαβίωση των προσφύγων είναι οι νέες διατάξεις που αφορούν την άδεια εργασίας.

"Αλλοδαπός εισερχόμενος στο ελληνικό έδαφος υποχρεούται όπως εντός μηνός από την άφιξή του, να παρουσιαστεί στην αρμόδια αστυνομική αρχή του τόπου διαμονής του μαζί με τον εργοδότη του και υποβάλλει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση άδειας εργασίας." (άρθρο 23, παρ. 2, ν. 1975/4-12-91, ΦΕΚ 184)

"Η άδεια εργασίας ισχύει για ορισμένη χρονική περίοδο και χορηγείται για συγκεκριμένο εργοδότη, είδος απασχόλησης και τόπο εργασίας. Μεταβολή ενός από τους ανωτέρω όρους, χωρίς την προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Εργασίας, συνεπάγεται την ανάκληση της άδειας εργασίας." (Ο.Π. παρ. 3)

"Επιπλέον απαγορεύεται η είσοδος αλλοδαπού στο ελληνικό έδαφος εάν: 1) Πάσχει από ασθένεια, η οποία μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. 2) Δεν διαθέτει εξ' ιδίων τα αναγκαία μέσα συντήρησης του εαυτού του και της οικογένειάς του. 3) Όντας διερχόμενος (TRANSIT) δεν έχει θεώρηση εισόδου (VISA), εφόσον απαιτείται, ούτε εισιτήριο για τη συνέχιση του ταξιδιού του. 4) Περιλαμβάνεται στον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών." (ν. 1975/4-12-91, ΦΕΚ 184, άρθρο 10)

Όπως προκύπτει από τη μελέτη του νέου ελληνικού νόμου για τους πρόσφυγες -και παρουσιάστηκε στα παραπάνω άρθρα- η Ελληνική Πολιτική εξομοιώνεται στις επιταγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως διαμορφώθηκαν με τις τελευταίες εξελίξεις από την κύρωση της Σύμβασης του Σένγκεν.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ Ο.Η.Ε. ΣΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΣΕ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

"Στις 25 Απριλίου του 1945, στο Σαν Φραντζίσκο πραγματοποιήθηκε με την συμμετοχή 50 κρατών η διάσκεψη που έγινε γνωστή ως «Διάσκεψη των Ενωμένων Εθνών για το Διεθνή Οργανισμό». Οι εκπρόσωποι των 50 χωρών συνέταξαν τα 111 άρθρα του καταστατικού χάρτη και το καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, τα οποία και τέθηκαν σε ισχύ στις 24 Οκτωβρίου 1945." (Κουφουδάκης, 1996, σελ. 18)

"Σκοπός του Ο.Η.Ε. είναι να διατηρεί τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια και να επιτυγχάνει με ειρηνικά μέσα και σύμφωνα με τις αρχές της δικαιοσύνης και του Διεθνούς Δικαίου, της διευθέτησης και διακανονισμού διαφόρων που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε διατάραξη της ειρήνης. Διαμέσω εξειδικευμένων οργανισμών που τον περιστοιχίζουν, ασχολείται με βασικά θέματα, όπως: η θέση της γυναίκας στον κόσμο, τα δικαιώματα του παιδιού, την πείνα στον κόσμο, τα δικαιώματα του ανθρώπου, την υγεία και την καταπολέμηση του αναλφαβητισμού, τη βοήθεια στους πρόσφυγες." (Ο.Π. σελ. 19)

"Ωστόσο το χάσμα ανάμεσα σ' αυτούς τους στόχους και το ρόλο που έχει διαδραματίσει μέχρι σήμερα ο Ο.Η.Ε. είναι μεγάλο. Είναι γεγονός ότι ο Ο.Η.Ε. δεν υπήρξε μια υπερεθνική δύναμη με δυνατότητα επιβολής στα κράτη μέλη του. Ήταν αντίθετα δημιούργημα των κρατών - μελών του από τα οποία χρησιμοποιήθηκε επανειλημμένως σαν όργανο εξυπηρέτησης των συμφερόντων και προώθησης της πολιτικής τους." (Ο.Π. σελ. 19)

"Σήμερα μέλη του Ο.Η.Ε., είναι 185 κράτη ενώ η ειρηνευτική δύναμη που διαθέτει -οι γνωστοί κυανόκρανοι- είναι μία δύναμη 64.493 ανδρών. Για το 1992 βρίσκονταν εν δράσει 45.000 κυανόκρανοι σε 12 διαφορετικά σημεία του πλανήτη. Στην Κύπρο, στο Λίβανο, στη Συρία, στην Ιερουσαλήμ, στο Σαλβαδόρ, στην Δυτική Σαχάρα, στην Αγκόλα, στο Ισραήλ, στο Ιράκ-Κουβέιτ, στην Καμπότζη, στη Σομαλία και στην τέως Γιουγκοσλαβία." (Κωστόπουλος, 1992, σελ 74)

Άλλα όργανα του Ο.Η.Ε. είναι η UNISEF (Υπηρεσία για τα παιδιά), το UNEP (πρόγραμμα για το περιβάλλον), η UNRWA (Υπηρεσία για τους πρόσφυγες της Παλαιστίνης στην εγγύς Ανατολή), περιφερειακές επιτροπές και ειρηνευτές δυνάμεις. Όλα εποπτεύονται από έξι κύρια όργανα που είναι η Γενική συνέλευση, το οικονομικό και κοινωνικό συμβούλιο, το συμβούλιο ασφαλείας, το συμβούλιο κηδεμονίας, η Γραμματεία και το Διεθνές Δικαστήριο.

"Σήμερα οι μεταρρυθμίσεις στον Ο.Η.Ε. βρίσκονται σε αδιέξοδο γιατί τα μέλη του δεν μπορούν να συμφωνήσουν για το πως ακριβώς θέλουν τον Ο.Η.Ε. στο μέλλον. Τα πέντε μόνιμα κράτη-μέλη (Κίνα, Γαλλία, Βρετανία, Η.Π.Α. & Ρωσία) του Συμβουλίου Ασφαλείας μπορούν να ασκούν βέτο σε κάθε απόφαση του Ο.Η.Ε. που θίγει τα συμφέροντά τους και κυρίως οι Η.Π.Α., είναι υπεύθυνη για μία σειρά από αποτυχίες, καθώς και για την υποβάθμιση και αναποτελεσματικότητα του Ο.Η.Ε." (BOGERT, 1995, σελ. 28)

"Οι μεγαλύτερες αποτυχίες του σημειώθηκαν στη διάρκεια του «ψυχρού» πολέμου, όταν εκδηλώθηκαν 140 τοπικοί και περιφερειακοί πόλεμοι και στους οποίους ο Ο.Η.Ε. δεν μπόρεσε να επέμβει, λόγω της περιθωριοποίησής του από τις μεγάλες δυνάμεις. Αντιπροσωπευτικές περιπτώσεις αποτυχιών ήταν οι Αραβοισραηλινοί πόλεμοι και ο πόλεμος του Βιετνάμ, από τον οποίο ήταν απολύτως απών." (Σπάθη, 1995, σελ. 22)

"Οι παρεμβάσεις του στον εμφύλιο της Σομαλίας, στον πόλεμο στην πρώην Γιουγκοσλαβία καθώς και η αδυναμία να αποκαταστήσει τη διεθνή νομιμότητα στην Κύπρο και στο Ισραήλ καθώς και η απουσία του από το Κουρδιστάν είναι ίσως οι θλιβρότερες αποτυχίες τους." (Ο.Π. σελ. 22)

"Η αναβάθμιση του ρόλου του αρχίζει στα μέσα της 10ετίας του '80 με τη λήξη του «ψυχρού» πολέμου και η κατάρρευση του Σοσιαλιστικού συνασπισμού επέτρεψαν τις Η.Π.Α. να διευθετήσουν κρίσεις που απειλούσαν τη διεθνή κρίση αλλά και τα συμφέροντά τους. Στον πόλεμο Ιράν-Ιράκ, στη Νικαράγουα, στο Αφγανιστάν και στην αποχώρηση της Κούβας από την Αγκόλα θεωρήθηκαν επιτυχίες του Ο.Η.Ε." (Ο.Π.)

Η περισσότερο σεβαστή υπηρεσία του Ο.Η.Ε. είναι η Ύπατη Αρμοστεία για τους πρόσφυγες. Ο Ύπατος Αρμοστής του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες είναι μια από τις λίγες υπηρεσίες του Ο.Η.Ε. που έχει κερδίσει τη γενική επιδοκιμασία.

Ο ρόλος του Ο.Η.Ε. είναι σήμερα αμφιλεγόμενος εξαιτίας κυρίως της μονομερούς πολιτικής και του βέτο, όπως εκφράζεται από το «διευθυντήριο» των 5 μόνιμων μελών του.

"Ο οργανισμός δεν είναι παρά αυτός που του επιτρέπουν να είναι τα μέλη του, μικρά και μεγάλα και κυρίως το μεγαλύτερο." (Σωμερίτης, 1995, σελ. 53)

Παρ' όλες τις επικρίσεις, ο Ο.Η.Ε. έχει προγράμματα που βοήθησαν εκατομμύρια ανθρώπους σ' όλο τον κόσμο και κυρίως στους πρόσφυγες.

Έτσι η παρακάτω συμβατική άποψη, αποτελεί την σημερινή «ιδέα» που έχει ο κόσμος για αυτόν τον οργανισμό.

"Για τους ανθρώπους που ζουν σε αυταρχικά καθεστώτα, η ύπαρξη και μόνο του Ο.Η.Ε. αποτελεί σανίδα σωτηρίας. Οι περισσότεροι άνθρωποι δεν αναρωτιούνται αν τους αρέσει ο Ο.Η.Ε. ή όχι. Απλώς τον έχουν ανάγκη." (Γουέλγουντ, 1995, σελ. 53)

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ. ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ - ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Προσφυγική οικογένεια

Οι περισσότεροι πρόσφυγες στην Ελλάδα σήμερα προέρχονται από χώρες της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής και επί το πλείστον από χαμηλά κοινωνικά και οικονομικά στρώματα.

"Τα χαρακτηριστικά της οικογένειας που προέρχεται απ' αυτές τις περιοχές είναι:

1. Εκτεταμένη ως προς τη δομή της

δηλαδή συνύπαρξη και συχνά συγκατοίκηση της οικογένειας προέλευσης (γονείς ζεύγους) με την οικογένεια προορισμού (ζευγάρι συζύγων και παιδιά). Σε αρκετές περιπτώσεις συνυπάρχουν με τους ηλικιωμένους γονείς του συζύγου και τα ανύπαντρα αδέρφια.

2. Πολυμελείς ως προς τον αριθμό των παιδιών

με μέσο όρο πέντε με οκτώ παιδιά σε κάθε ζευγάρι και τουλάχιστον τρία σε οικογένειες υψηλότερου μορφωτικού και κοινωνικού επιπέδου." (Γιαννακού, 1992, σελ 7)

3. Με σαφή διαχωρισμό των ρόλων του ζεύγους

δηλαδή με την αναμφισβήτητη κυριαρχία του άνδρα και την εξάρτηση και πλήρη υποταγή της γυναίκας σ' αυτόν.

4. Με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο

κατά την πλειοψηφία των περιπτώσεων. Οι άντρες είναι πιθανότερο να έχουν παρακολουθήσει μερικές τάξεις ενώ οι γυναίκες στη συντριπτική πλειοψηφία είναι αναλφάβητες." (Ο.Π.)

"Η οικογενειακή κατάσταση των προσφύγων διαφέρει ανάλογα με την εθνικότητά τους. Οι περισσότεροι αν και είναι έγγαμοι έρχονται μόνοι τους γιατί δεν μπορούν να βγάλουν διαβατήρια για τα άλλα μέλη της οικογένειάς τους και γιατί η έξοδος από την χώρα τους δεν ήταν προσχεδιασμένη." (Πουλοπούλου, 1990, σελ. 55)

"Η μετακίνηση και οι διαπολιτισμικές διαφορές συχνά προκαλούν έντονη ανασφάλεια, δυσκολία στην προσαρμογή και πολλές φορές περιθωριοποίηση στις προσφυγικές οικογένειες. Τα προβλήματα αυτά έχουν επιπτώσεις στις ενδοοικογενειακές σχέσεις." (Κοντογιάννη, 1992, σελ. 210)

"Η οικογένεια αποκόπτεται από το ευρύτερο σύνολό της, δηλαδή γονείς, αδέρφια κ.λ.π. οπότε δημιουργούνται συναισθήματα απομόνωσης, μοναξιάς, ανασφάλειας και αποθάρρυνσης. Χάνεται το παραδοσιακό

σύστημα στήριξης και υπάρχει δυσκολία κοινωνικής προσαρμογής κι επικοινωνίας. Παρατηρείται ακόμα διαφοροποίηση και ανακατανομή των ρόλων, όπου επειδή η αγορά εργασίας είναι πιο πρόσφορη για τις γυναίκες, πολλές φορές το κύριο βάρος συντήρησης της οικογένειας το αναλαμβάνουν αυτές." (Γιαννακού, 1992, σελ. 10)

"Η εξορία στερεί τους συζύγους από τον παραδοσιακό ρόλο του προστάτη της οικογένειας. Ταπεινωμένοι και καταπιεσμένοι μερικοί στρέφουν το θυμό τους κατά της συζύγου και των παιδιών τους." (U.N.H.C.R., 1996)

"Το πλήγμα που δέχεται ο άντρας όσον αφορά την αξία του και τον ρόλο του μέσα στην οικογένεια δημιουργεί προβλήματα στη σχέση του ζευγαριού καθώς και απώλεια προσανατολισμού με κρίση ταυτότητας." (Γιαννακού, 1992, σελ. 11)

"Τέλος η οικογένεια υφίσταται πολιτιστικό σοκ, με τη βίαιη προσαρμογή σε νέα πολιτιστικά πρότυπα, τα οποία καλούνται μερικές φορές να ενστερνιστούν για την καλύτερη προσαρμογή τους. Όλες αυτές οι αλλαγές στους ρόλους και τα ήθη, γίνονται χωρίς ταυτόχρονη αλλαγή των εσωτερικών ιδεολογικών και γνωστικών χαρακτηριστικών της προσφυγικής οικογένειας. (Γιαννακού, 1992, σελ 12)

Προσφυγική οικογένεια

"Η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες και οι υπηρεσίες εξυπηρέτησής τους έχουν σαν σκοπό να προστατεύουν και να φροντίζουν όλους τους πρόσφυγες, χωρίς να κάνουν διακρίσεις μεταξύ του. Αναγνωρίζεται όμως ότι μεταξύ των προσφύγων υπάρχουν «ευάλωτες ομάδες» όπως χαρακτηρίζονται, οι οποίες έχουν ιδιαίτερες ανάγκες, οι οποίες πρέπει να ικανοποιηθούν." (UNHCR, 1996)

Ως «ευάλωτες ομάδες» μπορούν να χαρακτηριστούν:

1. Τα θύματα βασανισμών

"Οι δήμιοι σήμερα είναι σε θέση να δημιουργούν συνθήκες τέτοιες, στις οποίες το λύγισμα της προσωπικότητας του θύματος είναι εγγυημένο. Οι πιο επώδυνες επιπτώσεις των βασανιστηρίων είναι ακριβώς αυτές που πλήττουν την ψυχή του ανθρώπου." (Πανταζής, 1993, σελ. 6)

"Τα βασανιστήρια δεν είναι μόνο μια σωματική οδύνη που περνάει μαζί με το κλείσιμο των πληγών. Οι πληγές της ψυχής παραμένουν και ταλαιπωρούν τον επιζήσαντα για μεγάλο χρονικό διάστημα." (Ο.Π.)

"Ως επακόλουθο των βασανιστηρίων ο επιβιώσας έχει δυσκολίες προσαρμογής, να εργάζεται κανονικά και να εκπληρώνει στο έπακρο τις οικογενειακές και κοινωνικές του υποχρεώσεις." (Ο.Π. σελ. 7)

"Όλα αυτά δείχνουν τη σημασία και την αναγκαιότητα της άμεσης θεραπευτικής παρέμβασης, καθώς ο σωματικός και ψυχολογικός πόνος που βιώνουν αυτά τα άτομα και οι προσπάθειές τους να αντεπεξέλθουν συναισθηματικά δεν αφήνει περιθώρια για γραφειοκρατικές διαδικασίες. (Κοκκέβη, 1996)

2. Οι ηλικιωμένοι

"Συνήθως υιοθετούν περιθωριακούς, μη προσαρμόσιμους μηχανισμούς και προσκολλούνται στην παράδοση, αρνούμενοι να κάνουν οποιαδήποτε προσπάθεια. Επίσης χάνουν τη θέση ισχύος, που είχαν πριν, από τους νεώτερους." (Γιαννακού, 1992, σελ. 13)

3. Οι γυναίκες

"Η μοίρα είναι συχνά σκληρή για τις γυναίκες πρόσφυγες, και ιδιαίτερα για εκείνες των οποίων ο σύζυγος ή πατέρας έχει πεθάνει ή αγνοείται. Η διάλυση της οικογένειας αφήνει τις γυναίκες και τις νεαρές κοπέλες ιδιαίτερα ευπρόσβλητες στη βία, στον εκφοβισμό και την σεξουαλική κακοποίηση." (UNHCR, 1996)

"Οι γυναίκες πρόσφυγες βρίσκονται συχνά μοναδικές υπεύθυνες για την επιβίωση των παιδιών τους, σε μια περίοδο όπου είναι αδύναμες για να κουβαλήσουν ένα τόσο μεγάλο βάρος και όπου η ίδια τους η ζωή βρίσκεται σε κίνδυνο." (Ο.Π.)

"Οι γυναίκες που βρίσκονται στην παραγωγική ηλικία είναι πιο ευαίσθητες στην κακή διατροφή, από τους άνδρες. Οι έγκυες και αυτές που θηλάζουν υποφέρουν από έλλειψη θρεπτικών στοιχείων και όταν η γυναίκα πρόσφυγας αρρωστήσει, πράγμα που συχνά συμβαίνει, δεν πηγαίνει να ζητήσει ιατρική βοήθεια γιατί... ποιος θα ασχοληθεί με τα παιδιά της κατά την διάρκεια της απουσίας της;" (Ο.Π.)

"Οι γυναίκες πρόσφυγες είναι εκτεθειμένες στη βία σε όλα τα στάδια της φυγής τους. Τα προβλήματά τους είναι άπειρα και οι επιλογές τους σχεδόν ανύπαρκτες..." (Ο.Π.)

4. Τα παιδιά

"Τα παιδιά έχουν υποστεί πολλά τραύματα: χωρισμένες οικογένειες, γονείς με άγχη, κρύο και πείνα, βαρετές μακρόχρονες διαμονές σε στρατόπεδα ή χώρες πρώτου ασύλου, χωρίς εκπαιδευτικές δραστηριότητες ή μαθησιακή εξέλιξη." (Γιαννακού, 1992, σελ. 14)

"Για τα παιδιά και τους εφήβους των προσφύγων, οι παράγοντες στρες δεν είναι μόνο οι σχετιζόμενοι με την προσφυγική ιδιότητα, αλλά και αυτοί της φυσιολογικής εξέλιξης: αναζήτηση ταυτότητας και σεξουαλικότητας. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν είναι

συναισθηματικές διαταραχές, κακή διατροφή και προβλήματα στην ανάπτυξη." (Γιαννακού, 1992, σελ. 14)

2. ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

α. Το πρόβλημα της γλώσσας επικοινωνίας.

"Το πρόβλημα της γλώσσας είναι το πρώτο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες με την άφιξή τους στην Ελλάδα. Η πλειοψηφία αυτών μιλά μόνο την μητρική γλώσσα, Αραβικά, Περσικά, Κούρδικα, Γιουγκοσλάβικα, γλώσσες άγνωστες στην Ελληνική κοινωνία." (Ματαθία, 1996)

"Ένας αριθμός προσφύγων βέβαια μιλάει την Αγγλική ή Γαλλική γλώσσα, γι' αυτούς τα πράγματα είναι πιο εύκολα. Η εκμάθηση όμως της νέας γλώσσας αποτελεί βασική προτεραιότητα για όλους τους πρόσφυγες. Η ικανότητα επικοινωνίας είναι καθοριστική για όλες τις πλευρές της νέας τους ζωής." (Ο.Π.)

"Αν δεν μιλά κάποιος την τοπική γλώσσα όλα του γίνονται πιο δύσκολα, η αναζήτηση στέγης, η απόκτηση εργασίας, η διαπροσωπική σχέση με άτομα της φιλοξενούσας χώρας, η συνεννόηση με κρατικούς υπαλλήλους και η πρόσβαση σε υπηρεσίες-αρμόδιες για τα προβλήματά τους. Είναι λοιπόν πολύ σημαντικό να παρέχεται στους πρόσφυγες μια από τις σημαντικότερες ικανότητες επιβίωσης, η ικανότητα της επικοινωνίας." (Ο.Π.)

"Η διδασκαλία μιας νέας γλώσσας δεν είναι εύκολη υπόθεση καθώς οι άμεσες ανάγκες τους επιβάλλουν να μάθουν όσο το δυνατόν περισσότερα σε όσο το δυνατόν λιγότερο χρόνο." (Γκίνη, 1996) - - - -

"«Παιδιά ενός κατώτερου Θεού» θυμίζουν βλαστάρια χιλιάδων προσφύγων που ζουν στην χώρα μας, καθώς αντί ν' απολαμβάνουν την ανεμελιά της παιδικής ηλικίας και να παρακολουθούν μαθήματα στο σχολείο αναγκάζονται να ζητιανεύουν ή να δουλεύουν για να εξασφαλίσουν τα απαραίτητα για την επιβίωσή τους." («Καθημερινή», 5/4/96, σελ. 7)

"Συνολικά σε όλη τη χώρα υπολογίζεται ότι μόνο το 1/3 των παιδιών από άλλες χώρες πηγαίνουν σε σχολεία. Η αναλογία όμως είναι πλασματική καθώς αναφέρεται μόνο στους νόμιμους πρόσφυγες και δεν περιλαμβάνει τους εκατοντάδες χιλιάδες λαθρομετανάστες που φοβούνται να στείλουν τα παιδιά τους σε σχολεία." (Ο.Π.)

"Η αποτελεσματική εκμάθηση μιας νέας γλώσσας προϋποθέτει την κατανόηση της σκέψης και της κουλτούρας των ανθρώπων που την χρησιμοποιούν. Σήμερα όμως, πολλοί πρόσφυγες βρίσκονται σε χώρες

όπου η φιλοσοφία της ζωής και η κοινωνική δομή τους είναι εντελώς άγνωστες. Η καθημερινή πραγματικότητα οικονομικών και εκπαιδευτικών ανισοτήτων που συναντά ένας πρόσφυγας καθώς και τα αισθήματα αποπροσανατολισμού, απομόνωσης, αβεβαιότητας και έντασης που του δημιουργούνται στη διαδικασία μετοίκησης, επηρεάζουν την αυτοαντίληψή του και δημιουργούν δυσκολίες στη μάθηση." (Γκίνη, 1996)

Η κοινωνική θέση των προσφύγων στη χώρα υποδοχής καθορίζεται από την εθνικότητα, το κοινωνικό περιβάλλον απ' το οποίο προέρχονται, το επίπεδο εκπαίδευσης, το φύλο, τη γλώσσα, τη θρησκεία. Συνεπώς οι πρόσφυγες μη γνωρίζοντας τη γλώσσα του τόπου που φιλοξενούνται και έχοντας πολιτισμικές διαφορές αδυνατούν να ενσωματωθούν στην κοινωνία της χώρας υποδοχής και να γίνουν αυτόνομοι.

β. Το πρόβλημα της εργασίας.

Αυτό που δημιουργεί τα μεγαλύτερα προβλήματα σ' αυτόν τον τομέα είναι η άρνηση της Ελληνικής Κυβέρνησης να παρέχει άδειες εργασίας. Η παροχή αδειών εργασίας είναι δυνατή μόνο στους αναγνωρισμένους από τις Ελληνικές αρχές πρόσφυγες με μεσολάβηση του εργοδότη.

"Σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση της Γενεύης για το νομικό καθεστώς των προσφύγων (άρθρο 17) που κυρώθηκε με το νόμο 3989/1959 από το Ελληνικό κράτος, η χώρα μας είχε αναλάβει την υποχρέωση να επιφυλάσσει σε κάθε πρόσφυγα που διαμένει νόμιμα στο έδαφός της την ευνοϊκότερη με τις ίδιες συνθήκες μεταχείρισης που επιφυλάσσει σε υπηκόους άλλου κράτους όσον αφορά την άσκηση μισθωτής απασχόλησης." (Καλατζή, 1996)

"Η τήρηση της διαδικασίας της μετάκλησης, δεν εξασφάλιζε στους πρόσφυγες, καμία ευνοϊκή μεταχείριση, πολύ περισσότερο ίση μεταχείριση προς τους άλλους αλλοδαπούς οι οποίοι απολαμβάνουν της προστασίας του κράτους του οποίου είναι υπήκοοι. Θετική εξέλιξη σημειώθηκε στην απασχόληση των προσφύγων με την εγκύκλιο του Υπουργείου Εργασίας (Αριθ. Πρωτ. 32002/1 Οκτωβρίου 1989) που ορίζει ότι «προκειμένου για την χορήγηση άδειας εργασίας σε αλλοδαπό πρόσφυγα, σύμφωνα με την αληθή έννοια της Σύμβασης που έχει κυρώσει η χώρα μας, δεν είναι απαραίτητο να τηρείται εφεξής η διαδικασία της μετάκλησης»." (Ο.Π.)

Η έλλειψη αδειών εργασίας δυσκολεύει τους πρόσφυγες να βρουν δουλειά και σε περίπτωση που βρίσκουν δεν μπορούν να την κρατήσουν για μεγάλο χρονικό διάστημα. Επίσης δεν τους παρέχεται ασφαλιστική κάλυψη εφ' όσον δεν μπορούν να την διεκδικήσουν καθώς εργάζονται παράνομα. Αλλά και αυτοί που έχουν άδεια εργασίας τις περισσότερες φορές δεν ασφαλιζονται από τους εργοδότες, επειδή η ασφάλιση για τους αλλοδαπούς είναι υποχρεωτική μόνο για την περίπτωση μόνιμης

απασχόλησης. Συχνά οι απασχολούμενοι πρόσφυγες δεν δηλώνονται στο Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας.

—Έως τώρα υπήρχε μία ανοχή των Ελληνικών αρχών ως προς την παράνομη εργασία των προσφύγων. Οι αυστηρές ποινές που επιβάλλει όμως το καινούριο νομοσχέδιο σ' όσους απασχολούν αλλοδαπούς δυσχεραίνει την κατάσταση. Οι πρόσφυγες που δεν έχουν άδεια εργασίας αναγκάζονται να εργάζονται στην παραοικονομία.

"Η εξεύρεση εργασίας για τις γυναίκες είναι πιο εύκολη. Εργάζονται κυρίως στην φύλαξη παιδιών και ηλικιωμένων και ως οικιακοί βοηθοί. Οι άντρες απασχολούνται κυρίως σε οικοδομικές δραστηριότητες και στην γεωργία, δουλειές δηλαδή που απορρίπτει το γηγενές εργατικό δυναμικό και που δεν χρειάζονται ιδιαίτερες γνώσεις." (Λουκαδούνου, 1996)

Λέγεται ότι κάθε κράτος είναι υπεύθυνο για τους πολίτες τους και γι' αυτούς πρέπει να δημιουργεί θέσεις εργασίας. Οι πρόσφυγες δεν πρέπει να παίρνουν δουλειές στις οποίες μπορούν ν' απασχοληθούν Έλληνες.

Σύμφωνα με έρευνα του Εργατικού Κέντρου Αθηνών (ΕΚΑ) οι αλλοδαποί δεν θεωρούνται υπαίτιοι για την αύξηση της ανεργίας στην χώρα μας. Συγκεκριμένα το 60,7% των ερωτηθέντων θεωρεί αρνητική για την κοινωνία την παρουσία των αλλοδαπών, το 53% θεωρεί αρνητική την παρουσία τους για την οικονομία και το 72,7% την θεωρεί ως απειλή για την απασχόληση των Ελλήνων." («Τα Νέα», 5-10-95, σελ. 58)

"Το σκεπτικό όμως αυτό δεν ισχύει αν ληφθεί υπόψη ότι η ανεργία στην Ελλάδα περιορίζεται στα επαγγέλματα που απαιτούν μόρφωση και υψηλή ειδίκευση. Στις χειρωνακτικές, ανειδίκευτες, βρώμικες και χαμηλού γοήτρου εργασίες υπάρχει έλλειψη εργατικού δυναμικού. Σπάνια οι πρόσφυγες παίρνουν τις ευκαιρίες απασχόλησης του εργατικού δυναμικού της χώρας στην οποία βρίσκονται. Αντίθετα η έλλειψη εργατικού δυναμικού σε ορισμένα επαγγέλματα μπορεί να καλυφθεί από τον προσφυγικό πληθυσμό." (Λουκαδούνου, 1996)

γ. Προβλήματα στην ανεύρεση κατοικίας.

Αν οι Έλληνες έχουν πρόβλημα στην ανεύρεση κατοικίας λόγω υψηλών ενοικίων και λίγων διαθέσιμων σπιτιών, πολύ μεγαλύτερο πρόβλημα έχουν οι πρόσφυγες και ιδιαίτερα οι πολυμελείς οικογένειες.

"Η χαμηλή αμοιβή, η ανασφάλεια ως προς την παραμονή στην Ελλάδα και οι προκαταλήψεις του ντόπιου πληθυσμού απέναντι στους ξένους αποτελούν τα μεγαλύτερα εμπόδια για τους πρόσφυγες και οξύνουν το πρόβλημα." (Γκίνη, 1996)

"Τα χαμηλά εισοδήματά τους τους αναγκάζουν να κατοικούν στα φθηνότερα και αθλιότερα καταλύματα, χωρίς θέρμανση και χωρίς να

πληρούν τους στοιχειώδεις κανόνες υγιεινής. Συχνά μοιράζονται πολλές οικογένειες ένα διαμέρισμα ή ζουν 4-5 άτομα σ' ένα δωμάτιο. Ορισμένοι ζουν σε φθηνά ξενοδοχεία πληρώνοντας οι ίδιοι ή εθελοντικές οργανώσεις. Οι υπόλοιποι ζουν σε κοινόβια που θυμίζουν γκέτο κάτω από άθλιες συνθήκες." (Θεοδωρόπουλος, 1996)

"Τέλος ένα μέρος των προσφύγων στην Ελλάδα φιλοξενείται στο Κέντρο Πολιτικών προσφύγων Λαυρίου το οποίο έχει δυνατότητα φιλοξενίας 300 με 350 άτομα, αλλά και αυτό δεν είναι παρά μια προσωρινή λύση αφού έχουν περιορισμένη δυνατότητα παραμονής." (Λουκαδούνου, 1996)

δ. Οικονομικά προβλήματα.

"Η υποαπασχόληση, η ανεργία, η έλλειψη εκπαίδευσης και η άγνοια της γλώσσας δημιουργούν σοβαρά προβλήματα στον οικονομικό τομέα." (Γιαννακού, 1992, σελ 6)

"Όσον αφορά τους εξειδικευμένους πρόσφυγες, η τεχνολογία των χωρών υποδοχής είναι πολύ πιο προχωρημένη από τις πατρίδες τους, ως επί το πλείστον των περιπτώσεων, και πρέπει να καλύψουν το κενό." (Ο.Π. σελ. 6)

"Στην Ελλάδα το ημερομίσθιο είναι 1.500-3.000 δραχμές για σκληρή πολύωρη εργασία, ενώ των Ελλήνων είναι για την ίδια εργασία 4.000-5.000 δραχμές συν την κοινωνική ασφάλιση. Από τη χαμηλή αμοιβή τους κάνουν αιματηρές οικονομίες για να στέλνουν ένα μέρος στους δικούς τους. Επειδή δεν έχουν το δικαίωμα εξαγωγής συναλλάγματος δεν είναι σπάνιες οι περιπτώσεις κατάσχεσης των χρημάτων, τα οποία προσπαθούν να εξάγουν παράνομα φίλοι και συγγενείς τους." (Πουλοπούλου, 1990, σελ. 61)

"Για τους ναυτεργάτες, από Ασία και Αφρική, ο μισθός είναι 40.000-80.000 δρχ., από τον οποίο παρακρατείται η προμήθεια του μεσιτικού γραφείου." (Ο.Π. σελ. 61)

"Το κράτος - πρόνοιας στην Ελλάδα είναι ανύπαρκτο για τους πρόσφυγες." (Τέλλογλου, Καρακούση, Κοτόφωλου, 1996, σελ. 51)

Η Ελλάδα, κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Οικον. Κοινότητας αναγκάζεται να κάνει γενικότερα περικοπές ούτως ώστε το κράτος - πρόνοιας απειλείται.

"Οι πρόσφυγες στην Ελλάδα λαμβάνουν μικρά χρηματικά βοηθήματα 15-30.000 δρχ. μηνιαία και ανάλογα με τον αριθμό των μελών της οικογένειας και για διάρκεια ενός έτους. Σε μεμονωμένες περιπτώσεις παρέχεται υλική βοήθεια από διεθνείς εθελοντικές οργανώσεις όπως το Παγκ. Συμβούλιο εκκλησιών, Η Διεθνής καθολική υπηρεσία κ.α. Τα

χρήματα όμως αυτά είναι τελείως ανεπαρκή για να καλύψουν έστω και το ενοίκιο και τα κοινόχρηστα ενός υπόγειου διαμερίσματος, επομένως για να επιβιώσουν εργάζονται παράνομα.

3. ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

"Η προσφυγική εμπειρία μπορεί να διακριθεί σε τρεις περιόδους: 1) Πριν τη φυγή, όπου ο πρόσφυγας υπομένει τις πιέσεις που τον οδηγούν ν' αποφασίσει τη φυγή και τις δυσκολίες που σχετίζονται με το να πάρει την απόφαση. 2) Η περίοδος της φυγής που τελειώνει με τη μετανάστευση στη χώρα μόνιμης υποδοχής. Για μερικούς το διάστημα αυτό κρατά εβδομάδες ή και μήνες, ενώ για άλλους μπορεί να σημαίνει χρόνια αναμονής και απογοήτευσης και 3) Η τελική φάση μόνιμης μετανάστευσης." (Γιαννακού, 1992, σελ 1)

Εκτός από την σωματική και ψυχολογική βία που τους ασκείται στη χώρα προέλευσης και τον πανικό από συνεχείς διώξεις, οι πρόσφυγες κινδυνεύουν σ' όλη τη διάρκεια της φυγής, που σε πολλές περιπτώσεις τους οδηγεί έγκλειστους σε στρατόπεδα όπου ζουν κάτω από το καθεστώς ψυχολογικής πίεσης, αβεβαιότητας και απώλειας ελέγχου πάνω στις ίδιες τους τις ζωές. Ιδιαίτερα επικίνδυνη είναι η κατάσταση για τις γυναίκες.

"Όταν μετακινείται, κυρίως η οικογένεια, αναγκάζεται να προσαρμοστεί σε πολλά επίπεδα. Καλείται να ζήσει σε άλλο τόπο και να βιώσει σε άλλο χώρο. Η αλλαγή του τόπου συνεπάγεται και αποκοπή από τον κοινωνικό περίγυρο της οικογένειας." (Χαλίφε - Μπαμπαγιώργη, 1993, σελ. 51)

"Η κοινωνική απομόνωση προκαλεί στους πρόσφυγες στρες, χαμηλή αυτοεκτίμηση, συναισθήματα εγκατάλειψης κ.λ.π." (Γιαννακού, 1992, σελ. 2)

"Οι πιο συχνές κοινές ψυχικές διαταραχές των προσφύγων είναι: κατάθλιψη, ψυχοφυσιολογικές διαταραχές, αγχώδεις διαταραχές, μετατραυματικό στρες, παράνοιες, σχιζοφρένεια, ψυχώσεις, αντικοινωνική συμπεριφορά, αλκοολισμός." (Ο.Π.)

Ειδικά για πρόσφυγες που υπέστησαν σωματικά και ψυχολογικά βασανιστήρια, παρουσιάζονται σύνδρομα όπως:

"1) Σύνδρομο στρατοπέδου συγκέντρωσης, 2) σύνδρομο επιβιωσάντων, 3) σύνδρομο καταδίωξης, 4) Μεταδιασεισικό σύνδρομο και 5) σύνδρομο ψυχρού ώμου." (Πινίου - Καλλή, 1995, σελ. 3)

"Η αγριότητα του ανθρώπου φθάνει σε επίπεδα πέρα από κάθε φαντασία. Βασανιστήρια σωματικά, που αφήνουν βαθιές πληγές και αναπηρίες, σεξουαλικά, ψυχολογικά με βαθιές ψυχικές αναπηρίες φέρνουν τους ανθρώπους αυτούς στο σημείο να πιστεύουν στην απώλεια κάθε ανθρώπινης επαφής, σχέσης και ανθρωπιάς." (Κοκκέβη, 1995, σελ. 2)

"Χωρίς θεραπεία πολλοί από τους επιζήσαντες υποφέρουν για πολλά χρόνια. Στον ύπνο τους ξαναζούν συνεχώς το τραγικό συμβάν μέσα από επαναλαμβανόμενους εφιάλτες. Όταν είναι σε εγρήγορση, ερεθίσματα που συνδέονται με αυτή τους την εμπειρία (όπως για παράδειγμα η θέα ένστολου προσωπικού ή ο θόρυβος της σειρήνας, κτλ) τους προκαλούν μεγάλη ένταση. Μερικές φορές, ακόμη και η πιο απλή επαφή με τα όργανα της εξουσίας είναι αρκετή για να τραβήξει τη σκανδάλη αντιδράσεων πανικού." (Πανταζής, 1993, σελ. 6)

"Όλοι ανεξαιρέτως οι πρόσφυγες στη χώρα ασύλου κι αργότερα μόνιμης παραμονής, βιώνουν μια μακρά διαδικασία πένθους και απώλειας για την οικογένειά τους, την περιουσία τους, την πατρίδα τους, δηλαδή βιώνουν περίοδο κρίσης." (Γιαννακού, 1992, σελ. 1)

"Σ' αυτό το πρώτο στάδιο, εκφράζουν το πένθος με κυρίως αρνητικά συναισθήματα, όπως θυμό, επιθετικότητα, υπερβολικές απαιτήσεις, δυσπιστία, επιφυλακτικότητα, φόβο και οπωσδήποτε μια αίσθηση αδικίας, αφού σ' ότι έγινε υπάρχει το στοιχείο του εξαναγκασμού." (Ο.Π. σελ. 2)

Όμως δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι οι πρόσφυγες είναι «ψυχιατρικά» άρρωστοι. Τα προβλήματά τους πηγάζουν από τους διωγμούς που υπέστησαν. Οι «ασθένειες» τους είναι «φυσιολογικές» αντιδράσεις σε μη φυσιολογικές καταστάσεις.

4. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ:

α. Την πολιτισμική διαφορά και τον εθνοκεντρισμό

β. Τον ρατσισμό και την προκατάληψη

"Ο πρόσφυγας βιώνει ένα πολιτισμικό σοκ. Το σοκ οφείλεται στο ότι οι πολιτισμικές αρχές του τόπου υποδοχής δεν είναι εκείνες του δικού τους τόπου καταγωγής. Έχει ανάγκη χρόνου ώστε να ενταχθεί στα καινούρια δεδομένα. Κατά τη συμβατική περίοδο της ένταξης ο ίδιος διαμορφώνεται σε «προβληματικό» άτομο, ενώ η οικογένειά τους καθίσταται ομάδα «περιθωριακή», δυσλειτουργική και, φαινομενικά, νοσηρή." (Χαλίφε - Μπαμπαγιώργη, 1993, σελ 51)

"Η πορεία κοινωνικής προσαρμογής και συμβιβασμού με τα συστήματα του ντόπιου πληθυσμού, είτε της δεσπόζουσας εθνότητας, οδηγεί πάλι σε εντάσεις, ψυχικές συγκρούσεις, αισθήματα καταδίωξης και φόβο απώλειας της πολιτικής τους ταυτότητας. Η μη κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων και διαφορών από τους ιθαγενείς αυξάνει το άγχος και το στρες, η δε παρουσία πιθανού ρατσισμού και εθνοκετρισμού πολλαπλασιάζει αυτά τα αισθήματα. Τέτοια αισθήματα είναι πιο ισχυρά

κατά περιόδους οικονομικών δυσχερειών, μαζικής ανεργίας και έλλειψης κατάλληλων οικισμών, όπως συμβαίνει σήμερα στην Ελλάδα." (Τρισελιώτης, 1993, σελ 36)

Ο εθνοκεντρισμός μοιάζει αρκετά με τον ρατσισμό, αλλά είναι πιο λεπτός και φίνος. Αντί να αποδίδει την κατωτερότητα άλλων φυλών σε έμφυτες τάσεις, την αποδίδει στην πολιτιστική τους κουλτούρα, παραδόσεις, θρησκεία κ.τ.λ. Εκείνοι που δεν συμπεριφέρονται σύμφωνα με τα εθνοκεντρικά κριτήρια θεωρούνται ως μειονεκτικοί παθολογικοί ή παρεκτροπικοί.

Βέβαια, η εθνική ταυτότητα δεν είναι στατική όταν, προπάντων, μέλη εθνοτήτων ζουν γειτονικά η μια με την άλλη, επηρεάζονται και ενσωματώνουν αξίες και τρόπους ζωής η μια από την άλλη. Αυτό όμως γίνεται από θέση ισοτιμίας και εκλογής παρά καταπίεσης.

Στα παραπάνω έρχεται να προστεθεί η ξενοφοβία που μπορεί να θεωρηθεί εγγενής.

"Σύμφωνα με τον Ζωγράφου, κάθε κοινωνική ομάδα έχει την τάση να απορρίπτει ή να αντιμετωπίζει με δυσπιστία κάθε τι ξένο και διαφορετικό. Ψυχολογικά οι προκαταλήψεις συναντιούνται σε άτομα με έλλειψη αυτοπεποίθησης και αδύνατο «εγώ». Τα άτομα αυτά προβάλλουν τις αρνητικές τους ιδιότητες σε μια μειονότητα ανθρώπων με σκοπό να σταθεροποιήσουν το αδύνατο «εγώ» τους." (Ζωγράφου, 1991, σελ. 175)

"Στενά συνδεδεμένος με τις προκαταλήψεις είναι ο ρατσισμός, ο οποίος εκμεταλλεύεται τις προκαταλήψεις και την άγνοια των μαζών για να τις αποπροσανατολίσει από τα προβλήματα της ως κοινωνική ομάδα και να την στρέψει ενάντια σε μια ξένη ή ακόμα σε μια ντόπια μειονότητα π.χ. ξένους εργάτες, αθίγγανους κ.τ.λ." (Ο.Π. σελ. 177)

"Έρευνες διαπιστώνουν ότι τα άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο έχουν μεγαλύτερες προκαταλήψεις. Εκτός από τον πρωτογενή (οικογένεια) και δευτερογενή (σχολείο) θεσμό κοινωνικοποίησης, αποφασιστικός παράγοντας για την αύξηση ή μείωση των προκαταλήψεων είναι ο κοινωνικός περίγυρος και ιδιαίτερα τα μέσα μαζικής επικοινωνίας (τύπος, ραδιόφωνο, τηλεόραση" (Ο.Π. σελ. 117)

"Η Τζόνσον - Τουρνά διαπιστώνει ότι οι ρίζες της προκατάληψης, βρίσκονται στα στάδια της νηπιακής ηλικίας και δεν ελαττώνονται όσο κι αν προχωρεί η ωριμότητα. Για το λόγο αυτό, οι προκαταλήψεις δύσκολα υποχωρούν, αφού οι ρίζες τους μπαίνουν τόσο νωρίς στη νηπιακή ηλικία." (Τζόνσον - Τουρνά, 1990, σελ. 53)

Η άποψη αυτή -που είναι αντιπροσωπευτική της ψυχοδυναμικής προσέγγισης- των αιτιών της προκατάληψης και κατ' επέκταση του

ρατσισμού που ενδυναμώνεται όσο η ψυχολογική ωριμότητα εμποδίζεται από την ακαμψία και αλυγισία της προσωπικότητας.

Σημαντική είναι, όμως και η συνεισφορά, στα προβλήματα των προσφύγων, των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

Η δραματοποίηση των ειδήσεων διαστρεβλώνει την πραγματικότητα με αποτέλεσμα να προκαλούν περιφρόνηση και εχθρότητα της ελληνικής κοινής γνώμης προς τους αλλοδαπούς. Η πληροφόρηση για αυτούς είναι ιδιαίτερα μεροληπτική. Τονίζεται η εθνότητα του «αλλοδαπού» χωρίς αναφορά στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν ή στα επιτεύγματα τους και υπερτονίζονται τα «εγκλήματα» κάποιων μελών τους με πρωτοφανή εντυπωσιοθηρικό τρόπο." (Ευριγένης, 1987, σελ. 112)

Οι πρόσφυγες -μέσα στην μεγάλη ομάδα των αλλοδαπών- έχοντας να αντιμετωπίσουν δεκάδες προβλήματα μπαίνουν διπλά στον φαύλο κύκλο περιθωριοποίησης απ' όπου είναι αδύνατο, οι περισσότεροι να ξεφύγουν.

"Η κοινωνική απομόνωση και ο αποκλεισμός, η συνεχής υποβάθμιση με δουλειές χαμηλότερου επιπέδου, το πολιτιστικό σοκ, η άγνοια των γηγενών για τη διαφορά του πρόσφυγα από τον μετανάστη και τον αλλοδαπό, οι απώλειες περιουσιακών στοιχείων, εργασίας, διαπροσωπικών σχέσεων, μελών της οικογένειας καθιστούν δύσκολη την προσαρμογή τους στην ελληνική πραγματικότητα." (Γιαννακού, 1992, σελ. 13)

Υπάρχουν διάφοροι τύποι προσφύγων ανάλογα με το βαθμό προσαρμογής τους. Ο Δαμανάκης διακρίνει τέσσερις τύπους:

"α) Εθνοκεντρικός τύπος, ο οποίος εξιδανικεύει το κοινωνικοπολιτισμικό σύστημα της χώρας προέλευσης και αποκρούει φανερά ή συγκεκαλυμμένα το σύστημα της χώρας υποδοχής. β) Ο υπερπροσαρμοσμένος τύπος, ο οποίος προσανατολίζεται προς το κοινωνικοπολιτισμικό σύστημα της χώρας υποδοχής εσωτερικεύει τις αξίες και κανόνες της και απόξενώνεται από την μειονότητα του, γ) ο αμφιταλαντευόμενος τύπος ή περιθωριακός, ο οποίος δεν προσανατολίζεται σε κανένα από τα δύο και ζει στο περιθώριο και των δυο οδηγώντας τον σε μία σύγχυση ταυτότητας και σε μαρασμό των προσδοκιών και ενδιαφερόντων του και δ) Ο Διπολιτισμικός τύπος, ο οποίος κατορθώνει να κοινωνικοποιηθεί στα πλαίσια δύο διαφορετικών κοινωνικοπολιτισμικών συστημάτων ή τα ταυτίζει με το δικό του τρόπο σ' ένα ενιαίο σύνολο." (Δαμανάκης, 1987, σελ. 99)

Μια άλλη διάκριση, παρόμοια με την παραπάνω, κάνουν οι Lin, Masuda και Tazuma. Σύμφωνα με αυτούς υπάρχουν πέντε τύποι προσφύγων ανάλογα με την προσαρμογή τους:

"α) Ο περιθωριακός - νευρωτικός που παραλύει προσπαθώντας να ταυτιστεί και με τις δύο κουλτούρες κι έχει υψηλά επίπεδα άγχους 2) Ο

περιθωριακός αποκλίνων τύπος, που βλέποντας ότι δεν μπορεί να ικανοποιήσει και τους δύο πολιτισμούς ταυτόχρονα, αγνοεί τις νόρμες συμπεριφοράς και των δύο 3) Ο παραδοσιακός τύπος, που προσκολλάται στην κουλτούρα καταγωγής του για να εξασθενήσει το πολιτισμικό σοκ που βιώνει και τα συναισθήματα αποπροσανατολισμού 4) Ο υπερπροσαρμοστικός, που αποκολλάται εντελώς από την αρχική κουλτούρα και έτσι χάνει το παραδοσιακό σύστημα στήριξης, και 5) Ο δια-πολιτισμικός, που αφομοιώνεται επιτυχώς και από τις δύο κουλτούρες." (Γιαννακού, 1992, σελ. 3)

Σύμφωνα με τους ίδιους υπάρχουν τρεις κατηγορίες προσαρμογής: 1) Υλιστική προσαρμογή, π.χ. ψώνια στο σούπερ μάρκετ ή χρήση μέσω μεταφοράς ή χρήση οικιακών συσκευών. 2) Προσαρμογή στην επίσημη κοινωνική δομή, π.χ. στη χρήση υπηρεσιών και 3) Κοινωνικοπολιτισμική προσαρμογή, για τη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία, την συνειδητοποίηση κοινωνικών νορμών και αξιών.

"Πολλοί πρόσφυγες προέρχονται από χώρες που τους διδάσκεται η αρμονία, η ταπεινότητα, ο σεβασμός στους ηλικιωμένους και καλούνται να ενσωματωθούν σε μια βιομηχανοποιημένη κοινωνία που πρωτεύοντα ρόλο παίζει η προσωπική επιτυχία, οι ηλικιωμένοι είναι στο περιθώριο, η μετριοφροσύνη θεωρείται αδυναμία και η ποσότητα υπερिσχύει της ποσότητας. Ή προέρχονται από χώρες που το παζάρι θεωρείται εξυπνάδα, που οι φωνές είναι τρόπος διεκδίκησης των δικαιωμάτων τους και ο φόβος θεωρείται σεβασμός. Έτσι, ερχόμενοι στη χώρα υποδοχής παθαίνουν πολιτισμικό σοκ." (Ο.Π. σελ. 6)

Η Ελλάδα και η ευρωπαϊκή κοινότητα μπορούν να διαλέξουν ανάμεσα στην εγκατάλειψη των προσφύγων στην τύχη τους και στην κοινωνική τους ένταξη...

Όπως διαφαίνεται από τα προαναφερθέντα, η εναλλακτική λύση στην εγκατάλειψη, είναι η ένταξη... Η ένταξη είναι η προσπάθεια να γίνει ο πρόσφυγας αυτόρκης, κοινωνικά, οικονομικά και στοιχειωδώς πολιτικά. Η ένταξη είναι μια διαδικασία που επιτρέπει να εμποδιστεί η περιθωριοποίηση των προσφύγων. Είναι αναγκαία για μια πολυπολιτισμική ή διαπολιτισμική προοπτική. Η ένταξη νομιμοποιείται κοινωνικά μέσω της αλληλεγγύης με τους φτωχότερους που είναι μια θεμελιώδης αξία της Ελλάδας. Νομιμοποιείται πολιτικά διαμέσω της ανθρωπιστικής αρχής της ίσης αντιμετώπισης. Όσο για την οικονομική της νομιμοποίηση, αυτή βρίσκεται στα οφέλη που μπορεί η κοινωνία να αντλήσει από ένα πλήρως παραγωγικό πληθυσμό. Με μια καλά εφαρμοσμένη πολιτική ένταξης μπορεί να παταχθεί η παραοικονομία.

Το πρόβλημα για την Ελλάδα δεν είναι η αύξηση του ρεύματος των «ξένων», αλλά οι αντιδράσεις του ελληνικού λαού προς αυτές τις μειονότητες λόγω έλλειψης ανάλογου πολιτισμού και παιδείας.

5. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ - ΨΥΧΟΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ

"Τα προβλήματα υγείας - εκτός ελάχιστων εξαιρέσεων είναι απολύτως σχετικά με την εθνικότητα των προσφύγων και τις συνθήκες διαβίωσης στη χώρα τους. Π.χ. οι Αιθίοπες έχουν δερματολογικά προβλήματα και οι γυναίκες γυναικολογικά (σαν αντίδραση στα αυστηρά ήθη της χώρας τους παρουσιάζουν έντονη ερωτική ζωή κατά την παραμονή τους στην Ελλάδα) και καταθλιπτικές συνδρομές εξαιτίας διαφορετικού ρυθμού ζωής και πολιτισμικού περιβάλλοντος. Οι Πολωνοί έχουν οφθαλμολογικά κυρίως προβλήματα ενώ οι Ρουμάνοι οδοντιατρικά (λόγω έλλειψης φθορίου στη χώρα τους), τις καρδιακές παθήσεις και νευρώσεις λόγω φόβου καταδίωξης στη χώρα τους." (Γιαννακού, 1992, σελ. 10)

"Επίσης παρουσιάζουν σύνδρομα όπως: Σύνδρομο ακουστικού τραύματος, Αιμόλυση μετά από απεργία πείνας, Νευροπάθεια χειροπεδών, Μεταδιασεισικό σύνδρομο κ.α., καθώς και σύνδρομα από άλλα σωματικά και ψυχολογικά βασανιστήρια." (Πινίου - Καλλή, 1995, σελ. 3)

"Οι Κούρδοι είναι ένας νομάδικός και πολεμικός λαός, ισλαμιστές οι περισσότεροι, με χαμηλό μορφωτικό και βιοτικό επίπεδο και παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα υγείας, που οφείλονται: α) στην άγνοια κανόνων υγιεινής και διατροφής και γ) στην ελλιπή ιατρική μέριμνα." (Γιαννακού, 1992, σελ. 10)

"Μερικά από τα προβλήματα υγείας των προσφύγων είναι: πνευματική και σωματική καθυστέρηση, δυσπλασίες, αφρόντιστα τραύματα με επώδυνες συνέπειες, καθυστερημένη ανάπτυξη και ελλιπές βάρος, προβλήματα του μυοσκελετικού συστήματος, κυκλοφοριακές διαταραχές, διαβήτη, φυματώσεις, εγκεφαλικά, οδοντιατρικά προβλήματα, γυναικολογικά προβλήματα, επιπλοκές κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και του τοκετού, εύκολη απόκτηση ιώσεων κ.α." (Γιαννακού, 1992, σελ. 10)

"Ένας ιδιαίτερα επιβαρυντικός παράγοντας στην υγεία κυρίως των γυναικών προσφύγων, είναι η συχνή τεκνοποίηση και ο μεγάλος αριθμός παιδιών. Αυτό σχετίζεται με την αντίληψή τους για το «πεπρωμένο» και πιστεύουν ότι κάθε τι που τους συμβαίνει στη ζωή είναι απόφαση του θεού." (Ο.Π. σελ. 10)

"Ψυχικές διαταραχές, έλκος, έμφραγμα μυοκαρδίου είναι συχνά προβλήματα των προσφύγων." (Ο.Π. σελ. 10)

Για πολλούς πρόσφυγες, εργαζόμενους σε ανθυγιεινά επαγγέλματα και επικίνδυνα, η έλλειψη κοινωνικής ασφάλισης δημιουργεί σοβαρά προβλήματα, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις ανάγκης νοσοκομειακής περίθαλψης. Η επαφή με βλαβερά προϊόντα έχει επιπτώσεις στην υγεία τους. Η νοσταλγία της οικογένειας και της πατρίδας τους δημιουργεί σε ορισμένους και ψυχολογικές διαταραχές.

Οι αναγνωρισμένοι από την ελληνική κυβέρνηση πρόσφυγες δικαιούνται ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης (μέσω των Κρατικών και Δημοτικών κέντρων υγείας). Στο στρατόπεδο του Λαυρίου υπάρχει ιατρική και κοινωνική υπηρεσία, που η αποτελεσματικότητά τους αμφισβητείται από ορισμένους πρόσφυγες.

Προβλήματα παρουσιάζονται στην επίτευξη της προστασίας και προαγωγής της υγείας των προσφύγων, λόγω της δυσκαμψίας των νοσοκομειακών φορέων, της χρονοβόρας διαδικασίας (ραντεβού) με τους αντίστοιχους νοσοκομειακούς φορείς. Τέτοια ραντεβού κλείνονται πολλές φορές μετά από ένα τουλάχιστον μήνα. Επίσης υπάρχει δυσκολία επικοινωνίας και έλλειψης επαφών οικονομικών πόρων.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε. ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

"Τον Ιανουάριο του 1995 ζούσαν και εργάζονταν στην Ελλάδα πάνω από 500.000 λαθρομετανάστες. Υπολογίζεται ότι το ποσοστό που ζουν και εργάζονται σήμερα, ανέρχεται στο 4 - 4,5% του πληθυσμού." (Ελευθεροτυπία, 8/1/95, σελ. 27)

"Το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ εκτιμά ότι, σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ευρώπης, η Ελλάδα έχει το (αναλογικά) υψηλότερο ποσοστό μεταναστών και ξένων εργατών. Οι παράνομοι μετανάστες υπολογίζονται μέχρι και τις 550.000, ποσοστό που αντιστοιχεί στο 10% του ενεργού πληθυσμού και στο 20% των μισθωτών." (Ταχυδρόμος, 6/10/93, σελ. 8)

"Η Ελλάδα από χώρα μετανάστευσης μέχρι το τέλος του 1970, μετατράπηκε σε χώρα αποδοχής μεταναστών." (Ο.Π. σελ. 8)

"Ο βασικός λόγος απασχόλησης των παράνομων μεταναστών και προσφύγων στην Ελλάδα, είναι η χαμηλή ανταγωνιστικότητα πολλών βιομηχανικών κλάδων και μικροεπιχειρήσεων, οι οποίες οφείλουν την ύπαρξή τους στην εκμετάλλευση των αλλοδαπών, οι οποίοι όχι μόνο αμείβονται κατά 50% χαμηλότερα, αλλά και χάνουν και τις ασφαλιστικές εισφορές του εργοδότη τους. Οι ίδιοι οι συνδικαλιστές παραδέχονται ότι οι αλλοδαποί καλύπτουν ένα πραγματικό "κενό" της Ελληνικής αγοράς εργασίας και δεν συμβάλλουν στη διόγκωση της ανεργίας." (Ευθυμίου, 1993, σελ. 112)

"Σύμφωνα με τα στοιχεία έρευνας τριών καθηγητών πανεπιστημίου, οι παράνομοι μετανάστες στην Ελλάδα είναι 470.000 δηλαδή το 13% του συνόλου των εργαζομένων. Συνεισφέρουν μάλιστα το 2,3 % του Ακαθάριστου Εθνικού προϊόντος. Παρά ταύτα το κράτος δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του." (Σελάμαζίδης, 1996)

"Από στοιχεία της ίδιας έρευνας προκύπτει, ότι αμείβονται με το 1/3 της αμοιβής των Ελλήνων συναδέλφων τους με τα ίδια προσόντα, κάνοντας μάλιστα δουλειές που δεν τις κάνουν οι Έλληνες..." (Ο.Π.)

"Τελικά -σύμφωνα πάντα με την ίδια έρευνα- το επιχείρημα πολλών ότι «οι ξένοι εργάτες παίρνουν τη δουλειά των Ελλήνων» καταρρίπτεται, αφού αυτό συμβαίνει μόνο σε ποσοστό 5,8%." (Ο.Π.)

Από έρευνα που πραγματοποίησε το Εργατικό Κέντρο Αθήνας προκύπτουν εξάλλου τα εξής:

"α) Περίπου ένα στα τρία νοικοκυριά έχει χρησιμοποιήσει αλλοδαπούς για κάποια εργασία -κυρίως περιστασιακή. β) Ως βασικότεροι λόγοι προτίμησης αλλοδαπών, αναφέρθηκαν το χαμηλό κόστος και η έλλειψη προθυμίας από Έλληνες εργαζόμενους." (Γεωργάκης, 1996, σελ 11)

Ενώ τα ερευνητικά στοιχεία δείχνουν ότι ο Έλληνας δεν κινδυνεύει στην αγορά εργασίας από τους αλλοδαπούς αλλά αντίθετα εμμέσως ωφελείται, τον τελευταίο χρόνο (95-96) γίνονται προσπάθειες παρεμπόδισης και ελέγχου των αλλοδαπών στην εργασία.

"Στις 26 Απριλίου του 1996 το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε νομοσχέδιο του Υπουργείου Εργασίας - Κοιν. Ασφαλίσεων που προϋποθέτει κάρτα εργασίας για τους αλλοδαπούς. Με την καθιέρωση κάρτας ελέγχου θα επιδιώξει η κυβέρνηση να σταματήσει το κύμα της παράνομης απασχόλησης λαθρομεταναστών, που παίρνει μεγάλες διαστάσεις." (Γεωργάκης, 1996, σελ. 11)

"Η κάρτα αυτή θα είναι υποχρεωτική και θα έχει ισχύ 2 έως 6 μήνες και στη συνέχεια θα εκδίδεται κάρτα περιορισμένης χρονικής διάρκειας αλλοδαπών με ισχύ από 1-3 έτη." (Ο.Π. σελ. 11)

"Ενώ η ελληνική κοινωνία εκφράζει διάρκως την ανησυχία της για την μόνιμη διαμονή των αλλοδαπών στην Ελλάδα, ιδιαίτερα αυτοί που καρπούνται από την εκμετάλλευσή τους, δεν ενοχλούνται όταν οι αλλοδαποί διαμένουν παράνομα. Συνεπώς το πρόβλημα δεν είναι οι αλλοδαποί, αλλά τα δικαιώματά τους, τα οποία θα οδηγήσουν στην εξάλειψη της διπλής εκμετάλλευσής τους.

Πάντως όσον αφορά τους πρόσφυγες που είναι υποομάδα σ' αυτή τη μεγάλη κατηγορία των αλλοδαπών αξίζει να σημειωθεί, ότι δεν επιβαρύνουν τον κρατικό προϋπολογισμό μιας και δεν υπάρχει καμία κυβερνητική οργάνωση ή υπηρεσία γι' αυτούς. Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης τους είναι εθελοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις και άλλες, επιχορηγούμενες από τον Ο.Η.Ε. και άλλους φορείς.

2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποίησε το Εργατικό Κέντρο Αθήνας, στο λεκανοπέδιο της Αττικής το 1995 διαφαίνεται η αρνητική στάση των Ελλήνων απέναντι στους ξένους:

Το 60,7% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι η παρουσία των αλλοδαπών εργαζομένων αποτελεί αρνητικό παράγοντα για την ελληνική κοινωνία, ενώ το 53,2% θεωρεί ως ιδιαίτερα αρνητικές τις επιπτώσεις από την παρουσία των αλλοδαπών στην ελληνική οικονομία. Το 55% θεωρεί ότι η παρουσία των αλλοδαπών συμβάλλει στην αύξηση της εγκληματικότητας.

Από το 31,2% των ερωτηθέντων που απάντησαν ότι η παρουσία των ξένων είχε επίδραση στην προσωρινή τους ζωή, μόνο στο 6% δικαιολογήσε τη θέση του με τη δυσκολία να βρει δουλειά, ενώ το 15% απάντησε ότι η παρουσία των αλλοδαπών δημιουργεί φόβο και το 14,8% απέδωσε την αρνητική τους στάση στο γεγονός ότι υποβαθμίζεται η περιοχή κατοικίας, λόγω της εγκατάστασης των ξένων.

Επίσης η πλειοψηφία της κοινής γνώμης τάσσεται υπέρ της επιλεκτικής εισόδου των μεταναστών στην Ελλάδα και υπέρ της νομιμοποίησης όσων κρίνονται απαραίτητοι για την ελληνική οικονομία.

Αντίθετα η πρόεδρος του Δ.Σ. του Ελλ. Συμβουλίου για τους πρόσφυγες σε τηλεκπομπή τον Απρίλιο του 1996, ισχυρίστηκε μεταξύ άλλων ότι: "δεν υπάρχει ρατσιστική αντιμετώπιση των προσφύγων στην Ελλάδα αλλά ίσως υπάρχει ξενοφοβία για θέματα δουλειάς λόγω ανεργίας. Σε άλλες χώρες υπάρχει μεγαλύτερη ξενοφοβία. Στην Ελλάδα η γειτονιά τους φέρεται καλά και με ανθρωπιά. Γι' αυτό μπορεί κανείς να πει ότι οι πρόσφυγες «ψηφίζουν με τα πόδια τους»." (Μπρισίμη, 1996)

"Οι «ξένοι» θεωρούνται απειλή για την ασφάλεια, ιδιαίτερα όταν εγκαθίστανται, προσλαμβάνονται ως μόνιμο προσωπικό και οργανώνονται. Επίσης η επιρροή τους στην κοινωνία και ιδιαίτερα στη νεολαία, από πολλούς θεωρείται αρνητική. Κατηγορίες ότι δημιουργούν προβλήματα ηθικής και χαλάρωσης των ηθών, ακούγονται συχνά." (Πουλοπούλου, 1990, σελ. 47)

Η Πουλοπούλου αναφέρει ότι από έρευνες που έγιναν "προκύπτει ότι ένα μεγάλο ποσοστό εργαζομένων ζευγαριών χρησιμοποιεί αλλοδαπές γυναίκες για τη φύλαξη των παιδιών αφού πληρώνονται με τα μισά χρήματα των Ελληνίδων. Επίσης πολλοί χαμηλόμισθοι συνταξιούχοι προσλαμβάνουν αλλοδαπές κάτι που δεν είναι εφικτό με την πρόσληψη μιας Ελληνίδας. Αναφέρονται πολλές περιπτώσεις που υπερήλικες και ασθενείς, παράλυτοι και μη αυτοεξυπηρετούμενοι λύνουν το πρόβλημα της «οικογενειακής βοήθου» προσλαμβάνοντας μια χαμηλόμισθη αλλοδαπή." (Ο.Π. σελ. 47-48)

3. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

"Η Ελλάδα βρίσκεται σε εποχή εντυπωσιακών μεταναστευτικών ρευμάτων. Οι τελευταίες στατιστικές δείχνουν ότι το ποσοστό των αλλοδαπών στη χώρα μας ανέρχεται στο 5% του πληθυσμού. Υπολογίζεται ότι στις αρχές του προσεχούς αιώνα, ο ένας στους επτά κατοίκους στην Ελλάδα θα είναι αλλοδαπός." (Καθημερινή, 1994)

"Δυσμενείς δημογραφικές εξελίξεις, υπογεννητικότητα και γήρανση χαρακτηρίζουν την Ελλάδα." (Πουλοπούλου, 1990, σελ. 49)

"Από την Ελληνική και Διεθνή βιβλιογραφία προκύπτουν οι δυσμενείς επιπτώσεις της αποδημίας και οι ευνοϊκές της παλιννόστησης και της εισόδου μεταναστών στη διάρθρωση του πληθυσμού της χώρας υποδοχής κατά ηλικίες, αφού οι περισσότεροι πρόσφυγες είναι νέοι 20-35 ετών και στην εξέλιξη του ρυθμού γήρανσης που επιβραδύνεται με την είσοδο μεταναστών - προσφύγων." (Ο.Π. σελ. 49)

"Βέβαια η γονιμότητα των ξένων αποτελεί αντικείμενο διαμάχης καθώς για άλλους αποτελεί μεγάλο κίνδυνο για την εθνική ενότητα, ενώ για άλλους εννοεί την αντικατάσταση των γενεών." (Ο.Π. σελ. 49)

"Στην Ελλάδα η έλλειψη στατιστικών στοιχείων δεν επιτρέπει την έρευνα των δημογραφικών χαρακτηριστικών των προσφύγων και των φαινομένων της γαμηλιότητας, γονιμότητας και θνησιμότητας τους και κατά συνέπεια δεν είναι δυνατό να υπολογιστεί η επίδραση της εισόδου στο μέγεθος και κυρίως στη διάρθρωση κατά ηλικίες του Ελληνικού πληθυσμού." (Ο.Π. σελ. 49)

4. ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Ο Ευρωπαϊκός πολιτισμός, πέρα από τα μεγάλα επιστημονικά και τεχνικά του επιτεύγματα, γενικά και νέες μορφές βαρβαρότητας. Η επανεξέταση της Ευρωπαϊκής ταυτότητας γίνεται σήμερα πάλι αναγκαία, καθώς διανύουμε μια περίοδο στην οποία, η σκοτεινή όψη της Ευρώπης - που εδώ και κάμποσα χρόνια είχε γίνει λιγότερο ορατή- επανεμφανίζεται θανάσιμα απειλητική και τείνει να γίνει κυρίαρχη.

Μπροστά στην επανεμφάνιση των εθνικισμών, της ξενοφοβίας, του ρατσισμού χρειάζεται να θυμηθούμε ότι η ζωτικότητα του Ευρωπαϊκού πολιτισμού αντλεί την προέλευση και τη δύναμή της από την διαφορετικότητα, από την ικανότητα για διασταύρωση ετερογενών ριζών, για συνάντηση και σύνθεση των πολιτισμών και των παραδόσεων, από τον πλούτο των ανταλλαγών και από τη γονιμότητα των αντιφάσεων.

Οι τραγικές συγκρούσεις που ματοκύλισαν στο παρελθόν ή ματώνουν ακόμα και σήμερα την Ευρωπαϊκή ήπειρο υπήρξαν σε μεγάλο βαθμό το αποτέλεσμα προσπαθειών για να καταργηθεί αυτή η ποικιλία και να επιβληθεί με τη βία μια τεχνητή ομοιογένεια στο όνομα της εθνικής ή θρησκευτικής ή άλλης «καθαρότητας».

"Σήμερα, μετά το Ιράκ, το Κουβέιτ, την Αμερική, τη Ρουμανία, την Αλβανία κ.τ.λ. η Ευρώπη σκέφτεται τον εαυτό της, αποκλείει με τρόπο διακριτικό τους ξένους, τους μετανάστες, φροντίζοντας να δει να αναγνωρίζονται οι δικές της αξίες. Το έθνος δεν πέθανε." (Κρίστεβα, 1995, σελ. 21)

"Η ιδέα του έθνους δεν αποκλείει το πνεύμα του κοσμοπολιτισμού. Η ελευθερία του σύγχρονου ατόμου μετριέται από την ικανότητά του να επιλέγει τη δική του ένταξη." (Ο.Π. σελ. 21)

"Σήμερα ο όρος «εθνικός πολιτισμός» δεν έχει πια την έννοια που είχε πριν τριάντα χρόνια. Ένας πολιτισμός δεν είναι στατικός, είναι μια ενότητα που εξελίσσεται. Στην Ευρώπη οι μετανάστες συνέβαλλαν στην ενσωμάτωση των διαφόρων πολιτισμών που θα συντελέσουν τον Ευρωπαϊκό πολιτισμό του αύριο." (Πουλοπούλου, 1990, σελ. 51)

"Η Ελληνική κοινωνία χαρακτηρίζεται κυρίως «από την αίσθηση της πολιτισμικής και ιδιαίτερα της θρησκευτικής ομοιογένειας (και καμία φορά δυστυχώς από κίβδηλα επιχειρήματα περί κοινής βιολογικής καταγωγής από τους Αρχαίους, τότε γεννάται το ερώτημα, αν η Ελλάδα θα μπορέσει να βρει τη δύναμη για να αντιμετωπίσει αυτές τις εξελίξεις χωρίς βλαβερούς κλυδωνισμούς." (Κύρτσης, 1994, σελ. 12)

"Η Ελλάδα έχει γίνει μια πολυπολιτισμική κοινωνία στην οποία διαβιούν άνθρωποι διαφορετικών πολιτισμών γλωσσικών και θρησκευτικών προσανατολισμών. Ο σημερινός ξένος δεν θέλει να αφομοιωθεί στη νέα κοινωνία, αλλά αναγνώριση της ιδιαιτερότητάς του, δηλαδή της ιστορίας του, του πολιτισμού του, των παραδόσεων, της γλώσσας του. Βέβαια η αναγνώριση της ιδιαιτερότητας, όπως έχουμε ήδη αναφέρει, δεν αρκεί για την ειρηνική συμβίωση των ανθρώπων σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία, αλλά καθιστά αναγκαίο τον προσδιορισμό νέων αποδεκτών κανόνων." (Χέλερ, 1993, σελ. 122)

"Ο πολυπολιτισμός, δεν είναι ούτε πανάκεια, ούτε απειλή, είναι ήδη μια πραγματικότητα που κυοφορεί μια ελπίδα για το μέλλον." (Ο.Π. σελ. 122)

"Όμως επηρεάζουν οι μετανάστες και πρόσφυγες την πολιτισμική ταυτότητα των γηγενών; Τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά των ξένων, είναι διαφορετικά με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται το φαινόμενο της απόρριψης. Οι ίδιοι, που ονειρεύονται να επιστρέψουν στη χώρα τους κάνουν ότι μπορούν για να διατηρήσουν την πολιτισμική τους ταυτότητα." (Πουλοπούλου, 1990, σελ. 51)

"Οι αλλοδαποί διαβρώνουν τις εθνικές αξίες των κατοίκων της χώρας; Αναφομοίωτες εθνικές μειονότητες όταν γίνουν πολυπληθείς, δημιουργούν lobby κάθε μορφής, ευνοϊκών για την πατρίδα τους. Η ιστορία μας μαθαίνει ότι καταπιεσμένες μειονεκτικές, υπό εκμετάλλευση περιθωριακές κοινωνικές ομάδες έχουν τη δύναμη να θέσουν σε αμφισβήτηση τις κυρίαρχες νόρμες. Προτείνουν νέες αξίες που έρχονται σε ριζική διάσταση με την άρχουσα ιδεολογία και αγωνίζονται να

νομιμοποιήσουν τις απόψεις τους, να επιβάλλουν το σκεπτικό τους και να αναγνωρίσουν τα δικαιώματά τους." (Πουλοπούλου, 1990, σελ. 51)

Οι πρόσφυγες όμως μέσα στη γενικότερη κατηγορία των αλλοδαπών, των «ξένων» δεν αποτελούν κίνδυνο για την πολιτισμική κοινότητα και τις εθνικές αξίες των γηγενών. Βέβαια στην Ελλάδα δεν υπάρχουν έρευνες που να το επιβεβαιώνουν.

Παρ' όλα αυτά οι πρόσφυγες, οι «άλλοι», ζουν στο περιθώριο της Ελληνικής κοινωνίας, παροπλισμένοι και περιφρονημένοι:

"Στα Ελληνικά σχολικά βιβλία, οι «άλλοι» περιγράφονται συνήθως από την οπτική γωνία της εθνικής ομάδας και σε σχέση μ' αυτήν: οι «άλλοι» χωρίζονται έμμεσα σε «κατώτερους» και «ανώτερους». Οι υποτιθέμενοι «ανώτεροι», ωστόσο, περιγράφονται συχνά ότι οφείλουν την ανωτερότητά τους σε πολιτισμικές επιδράσεις του Αρχαιοελληνικού παρελθόντος." (Φραγκουδάκη, 1994, σελ. 130)

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

1. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΑΡΜΟΣΤΗ ΤΟΥ Ο.Η.Ε. (U.N.H.C.R.)

"Το Γραφείο του Υπατού Αρμοστή για τους πρόσφυγες δημιουργήθηκε με την Απόφαση 428(v) από την Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. και άρχισε τις δραστηριότητές του την 1η Ιανουαρίου 1951. Είναι ένας ανθρωπιστικός, μη πολιτικός φορέας." (Πουλοπούλου, 1990, σελ. 70)

"Το γραφείο της Υπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα άνοιξε τον Μάρτιο του 1952... κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1950 είχαν καταγραφεί περίπου 20.000 πρόσφυγες στην Ελλάδα. Κυρίως Αρμένιοι, Λευκορώσοι, Ρουμάνοι και Ρώσοι Ελληνικής καταγωγής. Το 1955 ξεκίνησε η εφαρμογή ενός κοινού προγράμματος της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Υ.Α., για την εκκένωση των καταυλισμών, που παρείχε στέγη, εκπαίδευση και απασχόληση κυρίως σε πρώην Έλληνες πρόσφυγες. Αυτά τα προγράμματα συνεχίστηκαν με επιτυχία στη δεκαετία του 1960 οπότε και οι ευεργετηθέντες πήραν την Ελληνική υπηκοότητα." (Ενημ. δελτίο Υ.Α του Ο.Η.Ε., 1996, σελ. 1)

"Στην δεκαετία του 1970 η Υ.Α. ασχολείτο με αρκετές εκατοντάδες Ανατολικοευρωπαϊών προσφύγων, απ' τους οποίους οι περισσότεροι εγκαταστάθηκαν σε Τρίτες χώρες. Τον Ιούλιο του 1979, η Ελλάδα προσέφερε μόνιμη εγκατάσταση σε 200 Βιετναμέζους «ανθρώπους των πλοιαρίων»." (Ο.Π., σελ. 2)

"Η δεκαετία του 1980 έφερε μία σημαντική εισροή αιτούντων άσυλο από την Τουρκία, την Πολωνία, το Ιράν, την Αιθιοπία και διάφορες χώρες της Μέσης Ανατολής. Το 1987-88 ο αριθμός τους ήταν ιδιαίτερα αυξημένος. Το 1990-'91 σηματοδεύτηκε από την μεγάλη άφιξη Αλβανών σαν αποτέλεσμα εσωτερικής αναταραχής, οικονομικής δυσπραγίας και με την ευκαιρία του ξαφνικού ανοίγματος των συνόρων. Φιλοξενήθηκαν σε κέντρα υποδοχής στη Βόρειο Ελλάδα τα οποία έκλεισαν τον Μάρτιο του 1992 μετά τις εκλογές στην Αλβανία. Από το 1992 οι περισσότεροι αιτούντες άσυλο στην Ελλάδα προέρχονται από την Τουρκία, το Ιράκ, το Ιράν και σε μικρότερη κλίμακα από την πρώην Γιουγκοσλαβία. Περίπου 100 νέοι αιτούντες άσυλο καταγράφονται στις Ελληνικές αρχές κάθε μήνα." (Ο.Π. σελ.2)

"Στις 31 Δεκεμβρίου 1995, ο συνολικός προσφυγικός πληθυσμός στην Ελλάδα έφτασε τα 5.000 άτομα. Οι κύριες ομάδες προέρχονται από το Ιράν, Ιράκ, Τουρκία, μικρότερες ομάδες από 30 και πλέον διαφορετικές

χώρες ενώ υπάρχει και ένας περιορισμένος αριθμός προσφύγων από την πρώην Γιουγκοσλαβία οι οποίοι έχουν πάρει άδεια παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους." (Υ.Α. του Ο.Η.Ε., αριθμητικά δεδομένα, 1995, σελ. 3)

"Περίπου 25% των προσφύγων στην Ελλάδα είναι γυναίκες, 52% άνδρες και 23% παιδιά. Με εξαίρεση τους Κούρδους από την Τουρκία και Ιράκ οι περισσότεροι πρόσφυγες είναι αστικής προέλευσης." (Ο.Π. σελ. 3)

"Η Υ.Α. έχει στόχο να παρέχει προστασία και να εξασφαλίζει το σεβασμό των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων όσων emπίπτουν στην αρμοδιότητά της σύμφωνα με το καταστατικό του 1950. Η βασικότερη ανάγκη των προσφύγων είναι η προστασία τους από την επαναπροώθηση ή τον εξαναγκασμό τους σε επιστροφή σε μια χώρα στην οποία έχουν βάσιμους λόγους να φοβούνται ότι θα γίνουν θύματα διωγμού ή επίθεσης." (Θεοδωρόπουλος, 1996)

"Η Υ.Α. επίσης παρέχει υποστήριξη σε ανθρώπους οι οποίοι δεν μπορούν να ανταποκριθούν σε βασικές ανάγκες επιβίωσης και δεν υπάρχουν άλλοι φορείς που να διατίθενται να επιληφθούν. Τα είδη βοήθειας συμπεριλαμβάνουν επείγουσα βοήθεια για μείζονες κρίσεις, εκπόνηση και υποστήριξη προγραμμάτων διαρκούς παροχής υπηρεσιών για εξασφάλιση ζωτικών αναγκών, εθελοντικούς επαναπατρισμούς, υποστήριξη προσπαθειών για να καταστεί δυνατή η επανεγκατάστασή τους σε τρίτες χώρες." (Ο.Π.)

"Στο παρελθόν τα προγράμματα βοήθειας της Υ.Α. στην Ελλάδα είχαν σαν κύριο στόχο την φροντίδα και υποστήριξη των νεοαφιχθέντων, σε αναμονή ανεύρεσης μόνιμων λύσεων, κυρίως μετανάστευσης σε τρίτη χώρα. Με τις νέες όμως νομικές ρυθμίσεις (προεδρικό διάταγμα 83/1993) έχει αρχίσει ο επαναπροσανατολισμός των προγραμμάτων αυτών προς την κατεύθυνση της τοπικής εγκατάστασης και ενσωμάτωσης των προσφύγων. Επειδή όμως οι κρατικές κοινωνικές υπηρεσίες πρόνοιας παραμένουν πολύ περιορισμένες οι αιτούντες άσυλο και οι πρόσφυγες χρειάζονται ακόμα τη βοήθεια της Υ.Α. για υλική και οικονομική υποστήριξη." (Θεοδωρόπουλος, 1996)

"Το 1994 η Υ.Α. παρέσχε υλική βοήθεια σε 17,6 εκατομμύρια πρόσφυγες ανά τον κόσμο." (Αριθμ. δεδομένα, Υ.Α. του Ο.Η.Ε., 1995)

"Επίσης η Υ.Α. παρέχει βοήθεια στους πρόσφυγες μέσω μη κυβερνητικών οργανώσεων σε σχέση με τα δικαιώματά τους στους τομείς απασχόλησης, στέγασης, υγείας και μόρφωσης με κατεύθυνση την αυτάρκεια. Δίνεται έμφαση στην εξακρίβωση των αναγκών ειδικών ομάδων όπως γυναίκες και παιδιά, ανάπηροι και ηλικιωμένοι.

Συμβουλευτική υποστήριξη παρέχεται στους αιτούντες άσυλο και σ' αυτούς που διαμένουν στο κέντρο Προσφύγων Λαυρίου." (Θεοδωρόπουλος '90)

"Μέσω του ελληνικού τύπου, του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης, το Γραφείο της Υ.Α. στην Αθήνα παρέχει πληροφορίες για τη δράση της Υ.Α. παγκοσμίως και αναλαμβάνει να ευαισθητοποιήσει την κοινή γνώμη στα προβλήματα των προσφύγων. Σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας ιδιαίτερες προσπάθειες γίνονται για την ευαισθητοποίηση της νέας γενιάς στα προσφυγικά θέματα μέσω εντύπων και ειδικών εκδηλώσεων.

Στενοί συνεργάτες της Υ.Α. για την υλοποίηση των παραπάνω στόχων και προγραμμάτων της στην Ελλάδα είναι το Ε.Σ.Π., το Ι.ΚΕ. - τα οποία χρηματοδοτεί εξ' ολοκλήρου - αλλά και αρκετές άλλες υπηρεσίες και μη κυβερνητικές οργανώσεις που παρέχουν βοήθεια σε πρόσφυγες με ειδικευμένο προσωπικό. Το Γραφείο το Υ.Α. δρα βασικά ως προγραμματιστής και συντονιστής αυτής της προσπάθειας." (Θεοδωρόπουλος, 1996)

2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

α. Ίδρυμα Κοινωνικής Εργασίας (Ι.Κ.Ε.)

"Το ίδρυμα Κοινωνικής Εργασίας είναι κοινωφελής οργανισμός ιδιωτικής πρωτόβουλίας. Λειτουργεί από το 1967, παρέχοντας ποικιλία πρωτότυπων προγραμμάτων στην Κοινωνική Πρόνοια, στην Κοινοτική Ανάπτυξη και στην Αποκατάσταση Ατόμων με αναπηρίες." (Ενημ. φυλλάδιο Ι.ΚΕ., 1995)

"Το 1983 σχεδιάστηκε και λειτούργησε από το Ι.ΚΕ μία Κοινωνική Υπηρεσία για πρόσφυγες και τις οικογένειές τους ύστερα από πρόταση της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες - Τοπικό τμήμα Ελλάδας. Η Κοιν. Υπηρεσία προσφύγων λειτουργεί σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Υ.Α. του Ο.Η.Ε. από την οποία και επιχορηγείται. Το πρόγραμμα προσφέρει προσωπική βοήθεια και κοινωνικές παροχές σε πρόσφυγες όσο ζουν στην Ελλάδα, περιμένοντας να εγκριθεί η μετανάστευσή τους σε Τρίτη χώρα." (Ο.Π.)

"Το Ι.ΚΕ με την πρωτοβουλία που ανέλαβε μεσολαβεί μεταξύ των προσφύγων και της Ελληνικής κοινωνίας. Συγκεκριμένα παρέχει:

- Συμβουλευτική και κοινωνική εργασία με άτομα και οικογένειες.
- Βοήθεια στην εξεύρεση στέγης και στην καθημερινή διαβίωση.

- Δυνατότητες για εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση, εξεύρεση εργασίας και αποκατάστασης.
- Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- Προάσπιση των κοινωνικών και ατομικών δικαιωμάτων των προσφύγων.
- Συμμετοχή των εξυπηρετούμενων στην επίλυση των προβλημάτων τους.
- Καλλιέργεια θετικού κλίματος και εξομάλυνσης των σχέσεων στην κοινότητα.
- Διατομική και διυπηρεσιακή συνεργασία." (Λουκαδούνου, 1996)

"Την ευθύνη εκτέλεσης του προγράμματος έχει αναλάβει ομάδα πεπειραμένων Κοιν. Λειτουργών. Παρέχεται ατομική και οικογενειακή υποστήριξη με συνεντεύξεις στο γραφείο, επισκέψεις στους τόπους κατοικίας, συνοδεία στις διάφορες υπηρεσίες, Διερεύνηση των πηγών της κοινότητας με ιδιοκτήτες κατοικίας, εργοδότες, υπαλληλικό προσωπικό, οργανισμούς κοινής ωφελείας για διευθέτηση προσωπικών προβλημάτων και τακτοποίηση υποθέσεων των προσφύγων.

Δημόσιες σχέσεις και ενημέρωση του κοινού για το προσφυγικό πρόβλημα. Διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων, εφημερίες για την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών. Ιδιαίτερα σημαντική τέλος, κρίνεται η συνεργασία και ο διάλογος με όλες τις οργανώσεις για αλλοδαπούς και πρόσφυγες για τον καλύτερο συντονισμό των ενεργειών στις ατομικές περιπτώσεις και για την εξεύρεση αποδοτικότερης πολιτικής στο χειρισμό του προσφυγικού ζητήματος." (Λουκαδούνου, 1996)

"Μέχρι το 1989 το Ι.ΚΕ. ήταν η μόνη οργάνωση που εξυπηρετούσε την πλειοψηφία των προσφύγων, αρμοδιότητας του Γραφείου της Υπατης Αρμοστείας για την Ελλάδα.

Στο Ι.ΚΕ. σήμερα μπορούν να ζητήσουν εξυπηρέτηση απ' ευθείας ή μέσω της Νομικής Υπηρεσίας του Ο.Η.Ε. πρόσφυγες από το Ιράν, Ιράκ, Λίβανο, Συρία, Παλαιστίνη και λοιπές χώρες της Ασίας." (Ενημ. φυλλάδιο, Ι.ΚΕ., 1995)

β. Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (G.C.R. ή Ε.Σ.Π.)

"Σωματείο μη κερδοσκοπικό που ιδρύθηκε το 1989 με σκοπό να βοηθήσει στην επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες στην Ελλάδα, όπου ζητούν άσυλο για να γλυτώσουν τη ζωή τους ή την ελευθερία τους από βέβαιο κίνδυνο." (Ενημ. φυλλάδιο, Ε.Σ.Π., 1995)

"Περίπου 7.000 άτομα έχουν αναγκασθεί να καταφύγουν στη χώρα μας για να σωθούν. Από την ίδρυσή του, έως τα τέλη του 1994, βοήθησε 4.190

πρόσφυγες. Οι ανάγκες όμως εξακολουθούν να είναι μεγάλες επειδή οι περισσότεροι δεν μπορούν να αυτοσυντηρηθούν." (Ο.Π.)

"Χρηματοδοτείται από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. Η Κοινωνική του Υπηρεσία εξυπηρετεί πρόσφυγες κυρίως από την Ανατολική Ασία, την Ανατολική Ευρώπη και την Αφρική. Προσφέρει συμβουλευτική βοήθεια, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, οικονομική ενίσχυση, βοήθεια για εξεύρεση στέγης, εκπαίδευση, τοποθέτηση παιδιών σε βρεφονηπιακούς σταθμούς, συμβουλευτική σε νομικά θέματα κατασκηνώσεις, επιμορφωτικές και ψυχολογικές δραστηριότητες. Για την πραγματοποίηση αυτών των προγραμμάτων υπάρχει στενή συνεργασία με κρατικές και ιδιωτικές υπηρεσίες, ώστε να αξιοποιηθεί κάθε πηγή βοήθειας που προσφέρει η ευρύτερη κοινότητα." (Ματαθία, 1996)

"Επίσης εκδίδονται άδειες εργασίας σε συνεργασία με το Υπουργείο, γίνονται ενέργειες για ασφάλιση των προσφύγων καθώς και προσπάθεια καταχώρησης των προσφύγων στους καταλόγους του Ο.Α.Ε.Δ. με τον οποίο υπάρχει πολύ καλή συνεργασία." (Ο.Π.)

— Μια άλλη πολύ σημαντική δραστηριότητα του Ε.Σ.Π. είναι το Πολιτιστικό Πρόγραμμα Δάφνης.

"Πρόκειται για ένα πιλοτικό κοινοτικό πρόγραμμα που ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 1995, εποπτεύεται και χρηματοδοτείται από το Ε.Σ.Π. Η κοινότητα Δάφνης επιλέχθηκε έπειτα από έρευνα που πραγματοποιήθηκε από κοιν. λειτουργούς του Ε.Σ.Π. για τις περιοχές διαμονής των προσφύγων. Παρατηρήθηκε ότι οι πρόσφυγες μένουν κυρίως στις περιοχές Περιστερίου, Αιγάλεω και Δάφνης. Συγκεκριμένα στη Δάφνη διαμένουν 9 οικογένειες (Ιρακινοί, Χριστιανοί και Κούρδοι)." (Γκίνη, 1996)

Στόχος του προγράμματος είναι να βοηθηθούν οι πρόσφυγες στην ομαλή ένταξή τους στην Ελληνική πραγματικότητα, διαμέσου εκπαιδευτικών, πολιτιστικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων σε συνεργασία με την Κοινότητα Δάφνης.

Ειδικότερα τα προγράμματα που λειτουργούν είναι τα εξής:

- α. Πρωινά και απογευματινά μαθήματα για την πρόοδο των παιδιών με εθελοντές "βοηθούς μελέτης".
- β. Μαθήματα εκμάθησης γλώσσας για μεγάλους.
- γ. Ομάδες χειροτεχνίας για γυναίκες.
- δ. Ομάδα θεάτρου με σκοπό την δημιουργική συνύπαρξη και ψυχαγωγία ντόπιων και προσφύγων.
- ε. Δημιουργική απασχόληση των παιδιών.
- στ. Πολιτιστικές εκδρομές - περιπάτους (επισκέψεις σε μουσεία - εκθέσεις).

- ζ. Επαφές με κοινότητα (επιθεώρηση εκπαίδευσης, συνεργασία με παιδικούς σταθμούς, Κ.Α.Π.Η.).
- η. Διοργάνωση εκδηλώσεων σε συνεργασία με την κοινότητα (Στις 16-24 Μάρτη, οργάνωθηκε στο 4ο Γυμνάσιο Δάφνης εβδομάδα φωτογραφίας με θέματα ενάντια στον ρατσισμό.). Σύμφωνα με εκτίμηση της κ. Γκίνη η συνεργασία με την κοινότητα Δάφνης είναι ιδιαίτερα επικοδομητική και η λειτουργία των προγραμμάτων εξελίσσεται με θετικά αποτελέσματα, τόσο για τους πρόσφυγες όσο και για την ίδια την κοινότητα που δείχνει να ξεπερνά τις προκαταλήψεις της ενάντια στους ξένους, πράγμα το οποίο επιβεβαιώνει η ομαλή και δημιουργική συνύπαρξη των ντόπιων με τις προσφυγικές οικογένειες.

3. ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ - ΚΕΝΤΡΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΛΑΥΡΙΟΥ

"Η διεθνής Κοινωνική Υπηρεσία ιδρύθηκε το 1924. Την ίδρυσή της προκάλεσαν τα κοινωνικά προβλήματα που δημιουργήθηκαν μετά τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο. Οι διάφοροι διωγμοί και μετακινήσεις πληθυσμών από προσφυγιά και μετανάστευση έφεραν τεράστιες ανθρώπινες μάζες στην ανάγκη να αναζητήσουν τα χαμένα μέλη της οικογένειάς τους και να προσπαθήσουν να επικοινωνήσουν μαζί τους. Φάνηκε τότε καθαρά πόσο απαραίτητη ήταν η ύπαρξη μια υπηρεσίας που θα εκτελούσε χρέη συνδέσμου μεταξύ κρατών και θα βοηθούσε τους ξεριζωμένους να ξαναφτιάξουν την υπόστασή τους." (Ενημ. έντυπο Διεθνούς Κοιν. Υπηρεσίας, 1995, σελ. 1)

"Η Ελλάδα είναι από τα ιδρυτικά μέλη της οργάνωσης. Συγκεκριμένα σκοπός της Διεθνούς Κοιν. Υπηρεσίας είναι η παροχή βοήθειας προς μετανάστες και πρόσφυγες στα περίπλοκα λόγω των διαφορών στη γλώσσα, τα ήθη και τη νομολογία, κοινωνικά και συχνά νομικά προβλήματα, τα οποία τα άτομα αυτά αντιμετωπίζουν σαν συνέπεια της μετακίνησής τους από ένα γεωγραφικό, πολιτισμικό και κοινωνικό περιβάλλον σε άλλο, για την εξομάλυνση των οποίων απαιτείται υψηλού επιπέδου συνεργασία." (Ο.Π. σελ. 2)

"Η Διεθνής Κοινωνική Υπηρεσία συνεργάζεται με τις Κρατικές Κοινωνικές Υπηρεσίες των χωρών στις οποίες λειτουργούν κλάδοι της, υποβοηθά το έργο τους και είναι ο μόνος Διεθνής Οργάνισμός, ο οποίος δρα σαν κρίκος μεταξύ των τοπικών και διεθνών Υπηρεσιών κατά τρόπο ώστε να βρίσκονται λύσεις στα πολλαπλά κοινωνικά προβλήματα των προσφύγων." (Ο.Π. σελ. 3)

"Η οργάνωση αποτελείται από Εθνικούς κλάδους, Αντιπροσώπους, Ανταποκριτές και συνεργάτες σε περισσότερες από 130 χώρες,

προσφέροντας διακρατική κοινωνική εργασία κατά περίπτωση σε μεμονωμένα άτομα, οικογένειες και ομάδες." (Ο.Π. σελ. 3)

"Κατηγορίες διακρατικών υπηρεσιών που καλύπτει ο Ελληνικός κλάδος της Διεθνούς Κοιν. Υπηρεσίας είναι:

- α. Η παιδική προστασία
- β. Αναζήτηση ατόμων
- γ. Κοινωνικά - νομικά προβλήματα
- δ. Υγεία

Τέλος άλλος τομέας δραστηριοτήτων είναι η συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με κοινωνικές πηγές βοήθειας σε άλλες χώρες και μεταβίβαση πληροφοριών επί θεμάτων υπηκοότητας και οικογενειακού δικαίου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, καθώς και οι παραπομπές των ενδιαφερομένων στις κατάλληλες Υπηρεσίες." (Κοντογιάννη, 1996)

"Το Κέντρο Αλλοδαπών Πολιτικών προσφύγων Λαυρίου συγκροτήθηκε τον Μάιο του 1947 για την εγκατάσταση φυγάδων ομόρων κρατών. Εποπτεύεται και χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, την διαχείριση έχει αναλάβει ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός που παράλληλα διατηρεί και ιατρείο με μόνιμο προσωπικό και η Διεθνής Κοινωνική Υπηρεσία είναι υπεύθυνη της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών με την παρουσία δύο Κοινωνικών Λειτουργών." (Ενημ. Έντυπο Δ.Κ.Υ. 1996, σελ. 5)

"Η 25ετής παρουσία της Διεθνούς Κοινωνικής Υπηρεσίας στον χώρο αυτό την καθιστά σημαντικότετο παράγοντα της γενικότερης λειτουργίας του Κέντρου Λαυρίου, δεδομένου ότι ο έμπειρος εξισοροπιστικός ρόλος της σε θέματα σχέσεων αφίξεων μεταναστευτικών προγραμμάτων και επαφών είναι καταλυτικός και παραδεκτός ιδιαίτερα από τους ευαίσθητους συνεργάτες του Υπ. Δημόσιας Τάξης και του Ε.Ε.Σ....." (Χριστοφορίδου, 1992, σελ. 130)

"Οι δυνατότητες φιλοξενίας του Κέντρου Λαυρίου ανέρχονται σε 300 με 350 άτομα, τα οποία δικαιούνται στέγη, τροφή και υγειονομική περίθαλψη. Τόσο για τα παιδιά που αντιπροσωπεύουν το 30% του πληθυσμού, όσο και για τους ενήλικες που το επιθυμούν, λειτουργούν εκπαιδευτικά προγράμματα. Επίσης παρέχει χώρους ψυχαγωγίας και απασχόλησης.

Ο χρόνος παραμονής των προσφύγων ποικίλει ανάλογα με την εθνική τους προέλευση και τις δυνατότητες μετανάστευσης σε άλλη χώρα." (Κοντογιάννη, 1996)

"Για τον λόγο αυτό η Κοινωνική Υπηρεσία συνεργάζεται και ευαισθητοποιεί τους τοπικούς παράγοντες ενώ ταυτόχρονα οφείλει να προσαρμόσει και να οργανώσει προγράμματα ώστε τα άτομα που φθάνουν

στο κέντρο να διαγράφουν πορεία μεταβατική στο χώρο και όχι μακρόχρονη δίνοντας έτσι την ευκαιρία όλο και περισσότεροι πρόσφυγες να επωφεληθούν των παροχών που προσφέρονται στην κρίσιμη αρχική φάση που κάθε πρόσφυγας περνά." (Χριστοφορίδου, 1992, σελ. 131)

"Σήμερα φιλοξενεί ένα μωσαϊκό εθνοτήτων, του οποίου η σύνθεση μεταβάλλεται, καθώς ένοπλες συγκρούσεις ή πολιτικές αλλαγές δημιουργούν νέα κύματα προσφύγων στον κόσμο." (Κοντογιάννη, 1996)

"Οι ισορροπίες είναι ιδιαίτερα λεπτές στο κέντρο, για την κατάσταση του οποίου (συνθήκες διαβίωσης κ.α.). Οι γνώμες δίστανται. Ικανοποιητικές τις βρίσκουν οι αρμόδιοι σε θέματα προσφυγικών καταυλισμών, επισκέπτες του Ο.Η.Ε. «Δεν είναι τόσο καλά» παραπονούνται πρόσφυγες που ζουν ή πέρασαν από εκεί." (Εφ. «Η Καθημερινή», 18.6.95, σελ. 29)

4. ΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΘΥΜΑΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ

"Το πρώτο Ιατρικό Κέντρο Αποκατάστασης θυμάτων βασανιστηρίων ιδρύθηκε το 1984 στην Κοπεγχάγη από μία ομάδα γιατρών της Διεθνούς Αμνηστίας. Με τη βοήθεια του κέντρου της Κοπεγχάγης δημιουργήθηκαν περίπου 70 κέντρα σε διάφορες χώρες μεταξύ των οποίων και στην χώρα μας. Το Διεθνές Συμβούλιο για την αποκατάσταση θυμάτων βασανιστηρίων δημιουργήθηκε για να συντονίζει τα αντίστοιχα κέντρα ανά τον κόσμο." (Πινίου - Καλλή, Διαβαλκανικό Συνέδριο, 1995, σελ. 4)

"Το Ελληνικό Ιατρικό Κέντρο Αποκατάστασης Θυμάτων Βασανιστηρίων ιδρύθηκε το 1989. Είναι μη κυβερνητικός οργανισμός και έχει κυρίως δύο στόχους:

- Ενημέρωση του κόσμου, καταγγελίες προς αρμόδιους φορείς, με σκοπό την πρόληψη και κατάργηση των βασανιστηρίων.
- Την αποκατάσταση της υγείας των επιβιωσάντων από τα βασανιστήρια." (Κοκκέβη, Έντυπο, Εμπειρία του Ι.Κ.Α.Θ.Β., 1995, σελ. 1)

"Εκτός από το επιστημονικό προσωπικό που εργάζεται στο κέντρο (Ψυχίατρος, Ψυχολόγος, Κοιν. Λειτουργός, Νομικός Σύμβουλος, Φυσικοθεραπεύτρια, Δερματολόγος), λειτουργούν και δύο ομάδες εθελοντών." (Ο.Π. σελ. 1)

"Από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα το κέντρο έχει περιθάλψει άνω των 500 ατόμων τα οποία προέρχονται κυρίως από την Μέση Ανατολή και την Αφρική. Κατά την διάρκεια του τελευταίου χρόνου το κέντρο ασχολήθηκε με 50 περίπου περιστατικά τα οποία χρειάστηκαν άμεση και

συνεχή ιατρική και ψυχοθεραπευτική παρακολούθηση και κοινωνική φροντίδα. Τα μισά από τα περιστατικά ήταν ζευγάρια και πολλά απ' αυτά είχαν από 1 έως 3 παιδιά." (Κοκκέβη, 1996)

"Οι άνθρωποι που απευθύνονται στο κέντρο είναι άτομα που έχουν υποστεί φάλαγγα, ηλεκτροσόκ, σεξουαλικούς βιασμούς, ξυλοδαρμούς, μαστιγώσεις. Στην προσπάθειά τους να πετάξουν προς την ελευθερία, κουβαλούν αναπηρίες, σοβαρότατα προβλήματα υγείας, ψυχολογικές διαταραχές και ένα μεγάλο αριθμό συμπτωμάτων που τελικά μετατρέπουν το στιγμιαίο έγκλημα των βασανιστηρίων, που κάποτε υπέστησαν, σε διαρκές ..." (Πινίου - Καλλή, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 1993, σελ. 1-2)

Μπορούμε κατά συνθήκη να διαιρέσουμε τα βασανιστήρια σε δύο ομάδες: τα σωματικά και τα ψυχολογικά. Και τα δύο εκτελούνται ταυτόχρονα και ο σκοπός τους είναι να λυγίσουν το ανθρώπινο ον. Στις μέρες μας υπάρχουν πολλές φίνες τεχνικές, με τις οποίες καταστρέφεται η αυτοεκτίμηση και η ταυτότητα της προσωπικότητας και οι οποίες δεν αφήνουν κανένα σημάδι στο σώμα. Σε πολλές χώρες τα βασανιστήρια εκτελούνται με τη βοήθεια γιατρών και ψυχολόγων.

Η αναφορά της Διεθνούς Αμνηστίας για το 1991 δείχνει πως τα τελευταία χρόνια σε 144 χώρες του κόσμου έχουν καταπατηθεί διάφορα ανθρώπινα δικαιώματα, ενώ σε περισσότερες από 60 χώρες έχουν γίνει βασανιστήρια κατά την διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας.

"Η θεραπεία που προσφέρει η ομάδα των Γιατρών του κέντρου σε σύνδεση με διάφορα νοσοκομεία, συνίσταται σε κλινικές και παρακλινικές εξετάσεις, όπου βεβαίως συμπεριλαμβάνονται οι ψυχολογικές και ψυχιατρικές εξετάσεις και θεραπείες." (Έντυπο I.K.A.Θ.B., 1996, σελ. 4)

"Το κέντρο εκτός από ψυχολογική στήριξη και φυσιοθεραπεία αναζητά επίσης λύσεις για τα καθημερινά προβλήματα επιβίωσης των οικογενειών που δεν καλύπτονται από άλλη οργάνωση. Οι παράνομοι πρόσφυγες δεν έχουν καμιά κοινωνική ομπρέλα. Ταλαιπωρημένοι από τα βασανιστήρια στην πατρίδα τους, υφίστανται στην χώρα υποδοχής τις προβλεπόμενες διαδικασίες για την αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ότι αντιμετωπίζουν προβλήματα που χρήζουν άμεσης επίλυσης. Σ' αυτές τις περιπτώσεις το κέντρο επιδιώκει την παροχή άδειας παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους αν δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για παροχή ασύλου." (Πινίου - Καλλή, ... 1996)

"Επίσης σε συνεργασία με κοινωνικές οργανώσεις γίνεται προσπάθεια από το κέντρο για την όσο το δυνατόν καλύτερη αντιμετώπιση των θυμάτων.

Στενή συνεργασία υπάρχει και με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. καθώς και με άλλες μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Τέλος πολύ σημαντική θεωρείται για την λειτουργία του κέντρου η υπογραφή της συνθήκης κατά των βασανιστηρίων και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την πρόληψη των βασανιστηρίων που επικυρώθηκαν από την Ελλάδα, η πρώτη το 1984-85 και η δεύτερη το 1991 έπειτα από τις οποίες η χώρα μας είναι υποχρεωμένη να υλοποιεί τις αποφάσεις για την αποκατάσταση των θυμάτων βασανιστηρίων." (Κοκκέβη, 1996)

5. ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΜΝΗΣΤΕΙΑ

"Η Διεθνής Αμνηστία είναι μία παγκόσμια ανεξάρτητη κίνηση που εργάζεται για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων." (Ενημ. φυλλάδιο Δ.Α. '94)

"Το Ελληνικό τμήμα της Διεθνούς Αμνηστίας έχει 3 γραφεία (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα). Η Διεθνής Αμνηστία ζητά την απελευθέρωση των κρατούμενων συνείδησης, δηλ. ανθρώπων που κρατούνται για τα πιστεύω τους, τα χρώμα τους, την εθνική τους καταγωγή, την γλώσσα ή τη θρησκεία τους, χωρίς να έχουν χρησιμοποιήσει βία ή να έχουν συνηγορήσει στη χρήση της. Εργάζεται για την δίκαιη και έγκαιρη δίκη όλων των πολιτικών κρατουμένων. Αντιτίθεται ανεπιφύλακτα στην ποινή του θανάτου και τα βασανιστήρια ή οποιαδήποτε άλλη σκληρή, απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία όλων των κρατουμένων." (Ο.Π.)

"Από στοιχεία της Διεθνούς Αμνηστίας προκύπτει ότι από τη 10ετία του '60 εκατομμύρια άνδρες, γυναίκες και παιδιά δολοφονήθηκαν από κυβερνητικές δυνάμεις ή εξαφανίστηκαν. Πολλοί πήραν το δρόμο της προσφυγιάς κυνηγημένοι για τις πολιτικές ή θρησκευτικές τους πεποιθήσεις." (Εγκλήματα χωρίς τιμωρία, 1993, σελ. 122)

"Η Δ.Α. ξεκίνησε από τον Οκτώβρη του 1993 μία εκστρατεία που συνεχίστηκε μέχρι τον Αύγουστο του 1994. Μία εκστρατεία σε παγκόσμια κλίμακα από τις πιο κρίσιμες γιατί οι πολιτικές δολοφονίες και οι «εξαφανίσεις» αποτελούν την μεγαλύτερη απειλή για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο σημερινό κόσμο και την συνηθέστερη μέθοδο με την οποία αντιμετωπίζονται πολιτικοί αντίπαλοι, ανεπιθύμητες εθνικές μειονότητες, κοινωνικές ομάδες που χαρακτηρίζονται «περιθώριο» εκτοπισμένοι και φτωχοί που εύκολα χαρακτηρίζονται «άχρηστοι»." (Έκθεση, 1993, Ελληνικό τμήμα Δ.Α., σελ. 354)

"Ο τελικός στόχος της εκστρατείας είναι η ενεργοποίηση των πολιτών για να δοθεί τέλος στις πολιτικές παραβιάσεις και να προχωρήσουμε σ' έναν κόσμο που οι κυβερνήσεις δεν θα μπορούν να ξεφύγουν όταν

δολοφονούν, σ' ένα κόσμο που οι πολιτικές δολοφονίες και «εξαφανίσεις» θα είναι σπάνιες παρεκλίσεις και θα στιγματίζονται αμέσως." (Ο.Π. σελ. 358)

6. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

α. Διεθνής Καθολική Επιτροπή Μετανάστευσης

"Λειτουργεί στην Αθήνα από το 1968. Έργο της είναι να συμβουλεύει τους πρόσφυγες, να προετοιμάζει το φάκελό τους για να τον υποβάλλει στις Υπηρεσίες Μετανάστευσης των χωρών αποκατάστασης και να συνεργάζεται με τις φιλανθρωπικές οργανώσεις των χωρών αυτών για την υποδοχή των προσφύγων." (Πουλοπούλου, 1990, σελ. 69)

β. Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (Δ.Ο.Μ)

"Ιδρύθηκε το 1951 και άρχισε να λειτουργεί το 1952 με την ονομασία Διακυβερνητική Επιτροπή Μετανάστευσης (Δ.Ε.Μ.Ε.). Το 1994 μετονομάστηκε σε Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (Δ.Ο.Μ.) συνεχίζοντας το έργο της παροχής βοήθειας σε μετανάστες και πρόσφυγες για να τους προωθεί σε άλλες χώρες όπου υπάρχουν δυνατότητες αποκατάστασης." (Ενημ. Έντυπο Δ.Ο.Μ.-1995)

Σύμφωνα με την Κ. Μπότα, Κοιν. Λειτουργό του Δ.Ο.Μ. το έργο της συνίσταται στο να παρέχει πληροφορίες και συμβουλές στους πρόσφυγες, Έκδοση πιστοποιητικών, ιατρικές εξετάσεις και εκμάθηση της γλώσσας. Στο διάστημα της λειτουργίας της η οργάνωση έχει προσφέρει υπηρεσίες σε αρκετές χιλιάδες πρόσφυγες και βρίσκεται σε στενή συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία και τις υπόλοιπες οργανώσεις που αφορούν τους πρόσφυγες.

7. ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

α. Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός (Ε.Ε.Σ.)

"Το Διεθνές Κίνημα Ερυθρού Σταυρού ιδρύθηκε στην Γενεύη, τον Οκτώβριο του 1863 και αποτελείται από τα εξής συστατικά μέρη: την Διεθνή Επιτροπή Ερυθρού Σταυρού (I.C.R.C.), τους Εθνικούς Συλλόγους Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου και την Διεθνή Ομοσπονδία Συλλόγων Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου." (Ερυθρός Σταυρός και Ερυθρά Ημισέληνος, 1996, σελ. 29)

"Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός είναι φιλανθρωπικό σωματείο. Ιδρύθηκε το 1877 και λειτουργεί σύμφωνα με τους νόμους του κράτους και τις αρχές που διέπουν το Παγκόσμιο Ερυθροσταυρικό Κίνημα." (Ενημ. φυλλάδιο Ε.Ε.Σ., σελ. 1)

"Οι Θεμελιώδεις Αρχές του Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου είναι: ο ανθρωπισμός, η αμεροληψία, η ουδετερότητα, η ανεξαρτησία, ο εθελοντισμός, η ενότητα και η παγκοσμιότητα." (Ερ. Σταυρός, και Ερυθρά Ημισέληνος, 1996, σελ. 4)

"Ο ρόλος του Ε.Ε.Σ., όπως όλων των Εθνικών Συλλόγων των Ερυθρών Σταυρών και Ερυθρών Ημισελήνων τόσο σε καιρό ειρήνης όσο και σε καιρό πολέμου, είναι να προστατεύει και να προάγει την ποιότητα ζωής και υγείας του πληθυσμού και να εξασφαλίζει το σεβασμό στον άνθρωπο." (Ενημ. φυλλ. Ε.Ε.Σ. 1996, σελ. 1)

"Στελεχώνεται από Κοινωνικούς Λειτουργούς, εθελοντές Κοινωνικής Πρόνοιας και επαγγελματίες άλλων ειδικοτήτων." (Ο.Π. σελ. 1)

"Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί της υπηρεσίας συνεργάζονται με άτομα και οικογένειες που αντιμετωπίζουν κοινωνικά προβλήματα και παρέχουν συμβουλευτική βοήθεια, υποστήριξη, πληροφόρηση, καθώς και υλικές παροχές για την αντιμετώπιση άμεσων βιοτικών αναγκών. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται σε ομάδες που είναι κοινωνικά αποκλεισμένες, όπως οι πρόσφυγες." (Ο.Π. σελ. 2)

Σύμφωνα με την κ. Θεοδοροπούλου, Κοιν. Λειτουργό, η Κοιν. Υπηρεσία του Ε.Ε.Σ. για τους πρόσφυγες ασχολείται με τα άτομα εκείνα που δεν έχουν αποκτήσει ακόμα την αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας από τις Ελληνικές αρχές. Βλέπει δηλαδή τα άτομα εκείνα τα οποία βρίσκονται σε κρίση και έχουν άμεση ανάγκη βοήθειας. Οι Κοιν. Λειτουργοί συνεργάζονται και κινητοποιούν φορείς, υπηρεσίες και ιδιώτες για την κάλυψη βασικών αναγκών των εξυπηρετούμενων. Τα προβλήματα που κυρίως αντιμετωπίζονται αφορούν α) την χορήγηση ασύλου και άδειας παραμονής καθώς και μετακίνησης των προσφύγων σε άλλες χώρες υποδοχής, σε συνεργασία με το Υπ. Δημ. Τάξης, το Κέντρο Αλλοδαπών, την Ύπατη Αρμοστεία τον Ο.Η.Ε., μεταναστευτικά γραφεία, πρεσβείες και το Ι.Κ.Ε. β) οικονομικά προβλήματα με οικονομικές ενισχύσεις από το ταμείο της Εφορείας της Κοιν. Πρόνοιας, υλικές παροχές από την Αποθήκη του Ε.Ε.Σ και παραπομπή στην ΚΑΡΙΤΑΣ για παροχή γευμάτων γ) προβλήματα στέγασης σε συνεργασία με Ιδιωτικούς Ξενώνες και την κάλυψη διαμονής σε ξενοδοχεία για μικρό χρονικό διάστημα. δ) προβλήματα ανεύρεσης εργασίας, σε συνεργασία με γραφεία ευρέσεως εργασίας και ιδιώτες. ε) προβλήματα υγείας, με χορήγηση φαρμάκων και την μεσολάβηση σε νοσοκομεία για θέματα νοσηλείας των προσφύγων. Άλλες δραστηριότητες για τους πρόσφυγες είναι η συνεργασία με το Υπ. Εθνικής Οικονομίας με σκοπό την διερεύνηση δυνατοτήτων εφαρμογής προγραμμάτων επιδοτούμενων από την Ε.Ο.Κ.,

καθώς και η συμμετοχή Κοιν. Λειτουργού στην Εθνική επιτροπή που οργανώθηκε από το Υπουργείο για τον ρατσισμό και την ξενοφοβία.

Την τελευταία διετία στην Κοιν. Υπηρεσία του Ε.Ε.Σ. απευθύνθηκαν 40 περιπτώσεις (με μονωμένα άτομα ή οικογένειες) προσφύγων που ζήτησαν πολιτικό άσυλο στην Ελλάδα.

Οι χώρες προέλευσής τους ήταν:

- Ρουμανία , Γεωργία, Γιουγκοσλαβία
- Ιράκ, Ιράν, Συρία, Κουρδιστάν, Σρί-Λάντα
- Νιγηρία, Ζαΐρ, Σομαλία, Ρουάντα, Μπουρούντι.

"Ενσωματωμένη στον Ε.Ε.Σ. είναι και η Υπηρεσία αναζητήσεων αγνοουμένων. Το βασικό έργο της συνίσταται στο να συγκεντρώνει, καταγράφει και να διαβιβάζει στους συγγενείς κάθε πληροφορία η οποία να επιτρέπει την αναγνώριση των θυμάτων, να διασφαλίζει την αλληλογραφία μεταξύ των οικογενειών που ζουν χωρισμένες εξ' αιτίας των γεγονότων (όταν τα μέσα επικοινωνίας έχουν διακοπεί), να προβαίνει στην αναζήτηση εξαφανισθέντων ατόμων ή των οποίων οι συγγενείς δεν έχουν ειδήσεις, τέλος να διανέμει διάφορα έντυπα και βεβαιώσεις π.χ. ταξιδιωτικά έγγραφα.", (Ερ. Σταυρός και Ερυθρά Ημισέληνος 1996, σελ 23)

β. Κάριτας Ελλάς

"Η Κάριτα είναι μία διεθνής φιλανθρωπική οργάνωση η οποία ιδρύθηκε στην Ρώμη το 1950 με πρωτοβουλία της Καθολικής Εκκλησίας. Το όνομα προέρχεται από την λατινική λέξη Caritas, που σημαίνει αγάπη. Η Κάριτας Ελλάς ιδρύθηκε το 1976 και είναι μέλος της Διεθνούς Κάριτας (CARITAS INTERNATIONALIS). η οποία αποτελείται από 155 κράτη-μέλη στις πέντε ηπείρους." (Ενημ. έντυπο Κάριτας Ελλάς, 1996)

"Ο σκοπός και το έργο της Κάριτας είναι η συμπαράσταση στον άνθρωπο. Μέσα για την επίτευξη του σκοπού είναι ενδεικτικά η παροχή ηθικής, υλικής και άλλης υποστήριξης και η καθιόνδηποτε τρόπο συμπαράσταση σε άτομα και ομάδες..." (Καταστατικό Κάριτας Ελλάς)

"Η Κάριτας στρέφει την ιδιαίτερη προσοχή της στα περιθωριακά άτομα, συμμετέχει στην προσπάθεια των λαών για να καλυτερεύσουν τον τρόπο ζωής τους και επεμβαίνει σε περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης." (Ενημ. έντυπο Κάριτας Ελλάς, 1996)

Σύμφωνα με την κ. Πρέκα, Κοιν. Λειτουργό, ο σημαντικότερος τομέας στα κεντρικά γραφεία της Κάριτας Ελλάς αυτή την στιγμή είναι οι Πρόσφυγες και ειδικότερα οι περιπτώσεις εκείνων των οποίων δεν τους έχει χορηγηθεί πολιτικό άσυλο από το Ελληνικό Κράτος.

"Το έργο της υπηρεσίας στρέφεται στην άμεση κάλυψη των βασικών τους αναγκών τόσο στον πρακτικό όσο και στον συναισθηματικό τομέα, με τα ακόλουθα προγράμματα:

α) Σίτισης. Λειτουργεί εστιατόριο τρεις φορές την εβδομάδα και γίνεται παράλληλα διανομή τροφίμων σε οικογένειες.

β) Βοήθεια στην εξεύρεση στέγης.

γ) Χορήγηση ιματισμού και οικιακού εξοπλισμού. Το 1995 εξυπηρετήθηκαν 3.534 άτομα.

δ) Συμβουλευτική και υποστηρικτική βοήθεια με συνεντεύξεις στο γραφείο της Κ.Υ., επισκέψεις κατ' οίκον και συνοδεία σε διάφορες Υπηρεσίες.

ε) Εκπαίδευση. Λειτουργούν τμήματα εκμάθησης Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας.

στ) Ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

ζ) Ιατροφαρμακευτικές παροχές

η) Κατασκηνώσεις

Επίσης η Κάριτας Ελλάς συνεργάζεται στενά με άλλες οργανώσεις προσφύγων με σκοπό την καλύτερη εξυπηρέτηση των περιστατικών καθώς και με την κοινότητα με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίησή της για τα προβλήματα και τις ανάγκες των προσφύγων." (Ο.Π.)

"Στην Κάριτας Ελλάς σήμερα εξυπηρετούνται κυρίως άτομα προερχόμενα από Ιράκ, Ιράν, Κουρδιστάν, Αφρική, πρώην Γιουγκοσλαβία και λοιπές χώρες του Τρίτου Κόσμου." (Ενημ. έντυπο Κάριτας Ελλάς, 1996)

γ. Χριστιανική Ένωση Νεανίδων Χ.Ε.Ν.

"Η Ελληνική ΧΕΝ ιδρύθηκε το 1923 και είναι μέλος της Παγκόσμιας ΧΕΝ, μια από τις παλαιότερες γυναικείες οργανώσεις με έδρα τη Γενεύη. Ως εθελοντική Γυναικεία οργάνωση είναι ανοιχτή σε κάθε γυναίκα, ανεξάρτητα από φυλή, εθνικότητα, θρησκεία ή ιδεολογία." (Ενημ. έντυπο ΧΕΝ ΑΘΗΝΩΝ, 1996)

Σύμφωνα με την κ. Μπιλίρη, Κοιν. Λειτουργό η Χ.Ε.Ν. συμβάλλει σημαντικά στην προσπάθεια παροχής βοήθειας των προσφύγων τόσο παρέχοντας φιλοξενία στους ξενώνες που διαθέτει σε γυναίκες πρόσφυγες για προσωρινή διαμονή ώσπου ν' αποκατασταθούν, όσο και με τα εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία λειτουργεί. "Συγκεκριμένα λειτουργεί πρόγραμμα εκμάθησης της Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας, 2ετές πρόγραμμα εκμάθησης Η/Υ και πρόγραμμα κοπτικής - ραπτικής. Τα τμήματα λειτουργούν με υποτροφία και μόνο για το τμήμα των Η/Υ πληρώνουν οι ενδιαφερόμενες το συμβολικό ποσό των 5.000.

Η Κοινωνική Υπηρεσία της Χ.Ε.Ν. δεν ασχολείται με περιπτώσεις προσφύγων επειδή απορροφούνται από τις άλλες υπηρεσίες. Βρίσκεται όμως σε στενή συνεργασία με την Διεθνή Κοινωνική Υπηρεσία, το Ε.Σ.Π. και το Ι.Κ.Ε. για τις γυναίκες πρόσφυγες που παρακολουθούν τα εκπαιδευτικά προγράμματα της Χ.Ε.Ν. (Μπιλίρη, 1996)

γ. Ίδρυμα «Μαραγκοπούλου» για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

"Το Ι.Μ.Δ.Α. ιδρύθηκε το Δεκέμβρη 1977, και είναι μη κυβερνητική οργάνωση που συνεργάζεται στενά με τα όργανα προαγωγής και προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του Ο.Η.Ε., του συμβουλίου της Ευρώπης και άλλων διεθνών οργανισμών. Διατηρεί στενούς δεσμούς και συνεργασία με παρόμοιες μη κυβερνητικές οργανώσεις, σε πολλά μέρη του κόσμου." (Ενημ. Έντυπο Ι.Μ.Δ.Α., 1996)

"Από το 1991 το Ι.Μ.Δ.Α. έχει καθεστώς παρατηρητή στην Αφρικανική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, και Δικαιωμάτων των Λαών." (Ο.Π.)

"Οι βασικοί σκοποί του ιδρύματος είναι η έρευνα, μελέτη, προάσπιση, διαφύλαξη και προαγωγή των κατά συνείδηση δικαιωμάτων και ελευθεριών του ανθρώπου. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο το Ι.Μ.Δ.Α. ενδιαφέρεται ζωηρά για την ενίσχυση της εκπαίδευσης και επιμόρφωσης, πάνω σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για τα ζητήματα που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ειρήνη και την ανάπτυξη των δημοκρατικών θεσμών." (Ο.Π.)

ε. Οργάνωση «Φιλαλληλία».

"Πρόκειται για κοινωφελές σωματείο που ιδρύθηκε το 1987. Παρέχει σε μετανάστες και πρόσφυγες συμπαράσταση, περίθαλψη, φιλοξενία, ασυλία, μορφωτική και επαγγελματική κατάρτιση και ψυχαγωγία και διενεργεί διαβήματα στις αρμόδιες Ελληνικές και ξένες δημόσιες και άλλες αρχές και οργανώσεις για την κάλυψη των παραπάνω αναγκών." (Πουλοπούλου, 1990, σελ. 71)

"Ανάμεσα στις άλλες δραστηριότητες της Φιλαλληλίας είναι η οργάνωση σχολείων για προσφυγόπουλα, η φροντίδα για την στέγαση οικογενειών προσφύγων σε κατοικίες που μισθώνει απευθείας ή δίνει την εγγύησή της, η συλλογή και διανομή μεταχειρισμένης οικουσκευής και ρουχισμού."

Οι εθελοντικές οργανώσεις ως συνεργάτες του Ελληνικού Γραφείου της Υπατης Αρμοστείας και των Κοινωνικών Υπηρεσιών της προσφέρουν σημαντική βοήθεια και υποστήριξη στους πρόσφυγες. Άλλες τέτοιες

οργανώσεις είναι ο "ONISSIMOS", η Γερμανική Εκκλησία, η Ορθόδοξη Αρχιεπισκοπή, η τράπεζα τροφίμων και άλλες.

Αξιοσημείωτο υπήρξε επίσης το έργο του ιδρύματος Τολστόι και του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών τα οποία δεν λειτουργούν πια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

1. Σκοπός της Έρευνας - Ερωτήματα - Υποθέσεις

Σκοπός της έρευνας είναι να διερευνηθούν τα προβλήματα των προσφύγων όπως αυτά γίνονται αντιληπτά στις Ελληνικές Υπηρεσίες εξυπηρέτησής τους, καθώς και τα προβλήματα των Κοινωνικών Λειτουργών και η ιδιαιτερότητα της Κοινωνικής Εργασίας στην εφαρμογή της στον τομέα αυτό.

Για την επίτευξη του παραπάνω σκοπού διατυπώσαμε τις παρακάτω υποθέσεις:

1. Οι πρόσφυγες έχουν προβλήματα στην Ελλάδα. Καλύπτονται αυτά από την ισχύουσα νομοθεσία και τις υπηρεσίες εξυπηρέτησής τους;

2. Η πολιτισμική ταυτότητα των προσφύγων επηρεάζεται από την διαμονή τους στην Ελλάδα. Οι ίδιοι επιθυμούν την ένταξη ή ενσωμάτωση στην Ελληνική Κοινωνία;

3. Η Κοινωνική Εργασία με πρόσφυγες διαφοροποιείται κατά την εφαρμογή της σε σχέση με άλλες ομάδες. Συναντά ο Κοινωνικός Λειτουργός δυσκολίες κατά την άσκηση του επαγγελματικού του ρόλου;

Για την σύνταξη του ερωτηματολογίου κρίθηκε αναγκαίο να διατυπωθούν ερωτήματα τα οποία και αποτέλεσαν την δομή του ερωτηματολογίου της έρευνάς μας.

Τα κυριότερα ερωτήματα ήταν:

1. Ποιά τα προβλήματα των προσφύγων;

Διερευνείται με τις ερωτήσεις 1,2,4 του ερωτηματολογίου.

2. Η ισχύουσα νομοθεσία καλύπτει τις ανάγκες των προσφύγων;

Διερευνείται με τις ερωτήσεις 3,5 του ερωτηματολογίου.

3. Οι ανάγκες των προσφύγων καλύπτονται από τις υπηρεσίες εξυπηρέτησής τους;

Διερευνείται με τις ερωτήσεις 11,13,14,16,20 του ερωτηματολογίου.

4. Επηρεάζεται η πολιτισμική τους ταυτότητα από τη διαμονή τους στην Ελλάδα;

Διερευνείται με τις ερωτήσεις 6,7 του ερωτηματολογίου.

5. Ποια η στάση των Ελλήνων πολιτών προς τους πρόσφυγες;

Διερευνείται με την ερώτηση 18 του ερωτηματολογίου.

6. Επιβεβαιώνεται η μεταστροφή της Ελλάδας από χώρα διαμετακομιστική σε χώρα άσυλο; Ποιές νέες ανάγκες προκύπτουν;

Διερευνείται με τις ερωτήσεις 15,19,24,26 του ερωτηματολογίου.

7. Υπάρχει διεπιστημονική και διυπηρεσιακή συνεργασία για του πρόσφυγες;

Διερευνείται με τις ερωτήσεις 12,25 του ερωτηματολογίου.

8. Υπάρχει διαφοροποίηση της Κοινωνικής Εργασίας με πρόσφυγες σε σχέση με άλλες ομάδες;

Διερευνείται με τις ερωτήσεις 8, 9, 10, 17, 22, 23 του ερωτηματολογίου.

- Τα ερωτήματα 1,2,3,6,7 αποσκοπούν στην διερεύνηση του 1ου σκοπού-υπόθεσης.

- Τα ερωτήματα 4,5 αποσκοπούν στην διερεύνηση του 2ου σκοπού - υπόθεσης.

- Το ερώτημα 8 αποσκοπεί στην διερεύνηση του 3ου σκοπού - υπόθεσης.

2. Είδος Έρευνας

Στην εργασία αυτή χρησιμοποιήσαμε την διερευνητική μέθοδο έρευνας.

Ο βασικός σκοπός είναι η διερευνητική μελέτη των προσφυγικών προβλημάτων, όπως αυτά γίνονται αντιληπτά στις υπηρεσίες εξυπηρέτησής τους καθώς και η ιδιαιτερότητα εφαρμογής της Κοινωνικής εργασίας σ' αυτόν το τομέα, σύμφωνα με τους Κοινωνικούς Λειτουργούς που εργάζονται στις υπηρεσίες εξυπηρέτησης προσφύγων.

"Στην διερευνητική έρευνα η βασική έμφαση δίνεται στην ανάκαλυψη." (Παρασκευόπουλος, 1993) γεγονός που έχει άμεση σχέση με την επίτευξη των στόχων που θέσαμε στην έρευνά μας.

Η επιλογή των Κοιν. Λειτουργών των Υπηρεσιών εξυπηρέτησης προσφύγων ως τον πλέον αρμόδιο πληθυσμό για την πραγματοποίηση της έρευνας μας έγινε λαμβάνοντας υπόψη τις εξής παραμέτρους:

1. Η διεξαγωγή έρευνας σε προσφυγικό πληθυσμό έχει πρακτικές δυσκολίες επειδή είναι διασκορπισμένος, αλλά και όσον αφορά αυτούς που βρίσκονται συγκεντρωμένοι σε καταυλισμούς (Λαύριο) η απαραίτητες νομικές διαδικασίες και η γραφειοκρατία καθιστούν την προέγγισή τους αδύνατη.

2. Πρόκειται για ένα πολύ λεπτό θέμα και δεν θα θέλαμε να δώσουμε "ψεύτικες" ελπίδες στους πρόσφυγες, ότι μ' αυτή την έρευνα μπορεί ν' αλλάξει η κατάστασή τους ή να λυθούν τα προβλήματά τους. Προτιμήσαμε το ρίσκο μιας έρευνας ίσως όχι τόσο σφαιρικής (δεν έχουμε την άποψη των ίδιων των προσφύγων για τα προβλήματά τους), παρά να "θυσιάσουμε" την όποια γαλήνη των βασανισμένων αυτών ανθρώπων στο βωμό της δική μας επιστημονικότητας.

3. Θεωρούμε ότι οι κοινωνικοί Λειτουργοί των Υπηρεσιών εξυπηρέτησης προσφύγων είναι οι πλέον αρμόδιοι -λόγω της εμπειρίας που έχουν αποκτήσει από την καθημερινή, άμεση επαφή με τους

πρόσφυγες- να καλύψουν τα ερωτήματα της έρευνάς μας, με την ταυτόχρονη προσέγγιση στην συμβολή της Κοινωνικής Εργασίας σ' αυτόν τον τομέα, πράγμα που έχει τεθεί και σκοπός της έρευνάς μας.

3. Ερευνώμενος Πληθυσμός

"Σε κάθε επιστημονική έρευνα γίνεται προσπάθεια ώστε τα εμπειρικά της ευρήματα να έχουν όσο το δυνατόν γενικότερη ισχύ· να ισχύουν για όσο το δυνατόν ευρύτερα σύνολα ομοειδών περιπτώσεων. Το ευρύτερο σύνολο των ομοειδών περιπτώσεων στο οποίο ενδιαφερόμαστε να γενικευθούν τα εμπειρικά μας ευρήματα λέγεται πληθυσμός. Και όσο ευρύτερα είναι τα σύνολα αυτά τόσο πιο σημαντική θεωρείται η προσφορά της έρευνας." (Παρασκευόπουλος 1993, σελ. 10)

Ο πληθυσμός στον οποίο απευθυνθήκαμε για την πραγματοποίηση της έρευνάς μας, είναι όλοι οι Κοινωνικοί Λειτουργοί που εργάζονται στις Υπηρεσίες, αρμόδιες για την εξυπηρέτηση προσφύγων.

4. Πλαίσιο

Τους Κοινωνικούς Λειτουργούς τους βρήκαμε στις καταστάσεις εργαζομένων, σε συνεργασία με τις γραμματείες των ανάλογων υπηρεσιών.

5. Απόφαση για τη φύση των Πληροφοριών

"Για να χρησιμοποιήσουμε κάποιο μέσο συλλογής πληροφοριών θα πρέπει οι μετρήσεις να πληρούν ορισμένους όρους. Δύο από τους πιο σημαντικούς είναι η αξιοπιστία και η εγκυρότητα." (Παρασκευόπουλος, 1993, σελ. 57)

Κατά την γνώμη μας, και σύμφωνα με τις ανάγκες της έρευνας, ο καλύτερος τρόπος συλλογής πληροφοριών ήταν η δομημένη συνέντευξη με τη μορφή ερωτηματολογίου και η διερευνητική συνέντευξη.

Στις συνεντεύξεις μέσω ερωτηματολογίου οι Κοινωνικοί Λειτουργοί προτρέπονταν ν' απαντήσουν σε μια σειρά ερωτήσεων, όπου ο αριθμός, η σειρά και το περιεχόμενο, προκαθορίζονταν από το έντυπο ερωτηματολόγιο.

Κατά την διάρκεια της συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου είμασταν παρόντες για τυχόν ερωτήματα και διευκρινήσεις.

6. Απόφαση για τον τρόπο Συλλογής των Πληροφοριών

Ως κύρια μέσα για την συλλογή πληροφοριών επιλέχθηκαν, το ερωτηματολόγιο και η διερευνητική συνέντευξη.

Η διαδικασία της επίδοσης και της συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου απαιτούσε 35 λεπτά. Τα ερωτηματολόγια ήταν ανώνυμα και συμπληρώθηκαν από τους Κοινωνικούς Λειτουργούς μέσα στο ωράριο εργασίας τους και έπειτα από άδεια των υπευθύνων.

Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί έπρεπε ν' απαντήσουν σε ερωτήσεις αναγκαστικής επιλογής και σε ανοικτές ερωτήσεις. Ο αριθμός ανοικτών ερωτήσεων ήταν μεγαλύτερος από αυτόν των κλειστών - προκατασκευασμένων ερωτήσεων.

"Μολονότι η χρήση κλειστών ερωτήσεων έχει πρακτική αξία, διότι μπορούν να καταγραφούν και να ταξινομηθούν συντομότερα από ότι οι απεριόριστες απαντήσεις στις ανοικτές ερωτήσεις για λόγους σκοπιμότητας και πληρέστερης κάλυψης των ερευνώμενων θεμάτων κρίθηκε αναγκαία η εκτενέστερη χρήση ανοικτών ερωτήσεων. Επίσης συχνή υπήρξε η χρήση σύνθετων ερωτήσεων με περισσότερα του ενός θέματα - σκέλη, η οποία επίσης αποτελεί πρόβλημα στην ανάλυση αλλά πολλές φορές κρίνεται ως «αναγκαίο κακό»." (Παρασκευόπουλος, 1993, σελ. 107-109)

Κατά την κωδικοποίηση των ανοικτών ερωτήσεων, έγινε προσεκτική μελέτη και ομαδοποίηση τους σε όσο το δυνατόν περιορισμένο αριθμό κατηγοριών.

Ως μέσο της έρευνάς μας χρησιμοποιήθηκε επίσης η συνέντευξη η οποία μας έδωσε τη δυνατότητα να εξετάσουμε το ερευνητικό πρόβλημα σε μεγαλύτερο βάθος.

"Και αυτό γιατί οι άνθρωποι είναι περισσότερο πρόθυμοι να μιλούν παρά να γράφουν. Ο εξεταζόμενος ευκολότερα δέχεται να συζητήσει και να εκφράσει τις απόψεις του προφορικά. Επίσης σε πολλές έρευνες τα ερευνητικά δεδομένα, λόγω της ιδιαίτερης υφής τους, πρέπει να συλλέγονται «ενώπιος, ενωπίω»." (Ο.Π., σελ. 128)

7. Τρόπος αντιμετώπισης των αποτυχιών

Κατά την διάρκεια της συλλογής των πληροφοριών δεν αντιμετωπίστηκαν δυσκολίες. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί ήταν πρόθυμοι ν' απαντήσουν στα ερωτήματα. Το θέμα - λόγω ότι είχε σχέση με το αντικείμενο εργασίας τους - κρίθηκε ιδιαίτερα ενδιαφέρον και το ερωτηματολόγιο σαφές και ολοκληρωμένο, με ουσιαστική προσέγγιση του θέματος.

Η ανταπόκριση των Κοινωνικών Λειτουργών υπήρξε ιδιαίτερα ενισχυμένος παράγοντας για τους ερευνητές. Δεν υπήρξε άρνηση απαντήσεων. Από ένα ποσοστό δηλώθηκε άγνοια στις ερωτήσεις 3, 24 του ερωτηματολογίου και έγινε παραπομπή σε νομικούς για εγκυρότερη

συγκέντρωση στοιχείων. Οι ερωτήσεις αυτές απαντήθηκαν από νομικούς του Ε.Σ.Π. και της Υπ. Αρμοστείας.

8. Διοικητικά, Κόστος, Χρόνος

Η διατύπωση του σκοπού, η κατάρτιση του σχεδίου και η μέθοδος συλλογής πληροφοριών διήρκεσε 6 μήνες.

Αρχικά πραγματοποιήθηκε τηλεφωνική επικοινωνία με τους υπεύθυνους των Υπηρεσιών εξυπηρέτησης προσφύγων στα μέσα Δεκεμβρίου 1995 και ενημέρωση για την έρευνα που επρόκειτο να πραγματοποιήσουμε στα πλαίσια της πτυχιακής μας εργασίας. Στις αρχές Απριλίου 1996 πραγματοποιήθηκε δεύτερη επικοινωνία με σκοπό να ορισθεί ραντεβού για την πραγματοποίηση της έρευνας μέσω των ερωτηματολογίων.

Χρησιμοποιήθηκαν 17 ερωτηματολόγια για τα οποία αγοράστηκε γραφικό υλικό. Στο κόστος της έρευνας, συμπεριλαμβάνεται εκτός από την αγορά γραφικής ύλης και τα ερωτηματολόγια, τα έξοδα ταξιδιού στην Αθήνα για την διεξαγωγή της έρευνας και τα έξοδα επεξεργασίας των πληροφοριών τα οποία αναλύθηκαν με Η/Υ.

Η ανάλυση αυτή έδωσε αριθμητικές μονάδες, για την κάθε ερώτηση που αφορούσαν την συχνότητα των απαντήσεων από τους Κοινωνικούς Λειτουργούς, καθώς και τις εκατοστιαίες μονάδες που παρουσιάζουν τα ποσοστά που αντιστοιχούν σε κάθε ερώτηση.

Η πραγματοποίηση της έρευνας έγινε από τους ερευνητές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΑΝΑΛΥΣΗ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα μέσω του ερωτηματολογίου πραγματοποιήθηκε στους Κοινωνικούς Λειτουργούς των κοινωνικών υπηρεσιών: Ελληνικό συμβούλιο για τους πρόσφυγες (Ε.Σ.Π) 6 κοινωνικοί Λειτουργοί, ίδρυμα κοινωνικής Εργασίας (Ι.Κ.Ε), 5 κοιν. Λειτουργοί, Ιατρικό κέντρο αποκατάστασης θυμάτων βασανιστηρίων (Ι.Κ.Α.Θ.Β), 2 Κοιν. Λειτουργοί, Διαπολιτισμικό πρόγραμμα Δάφνης, 2 Κοινωνικοί Λειτουργοί και Διεθνής Κοινωνική Υπηρεσία - στρατόπεδο πολιτικών προσφύγων Λαυρίου, 2 Κοινωνικοί Λειτουργοί. Οι 17 Κοινωνικοί Λειτουργοί των παραπάνω υπηρεσιών αποτέλεσε τον ερευνόμενο πληθυσμό στην έρευνα μας το 100% των Κοινωνικών Λειτουργών που εργάζονται με πρόσφυγες.

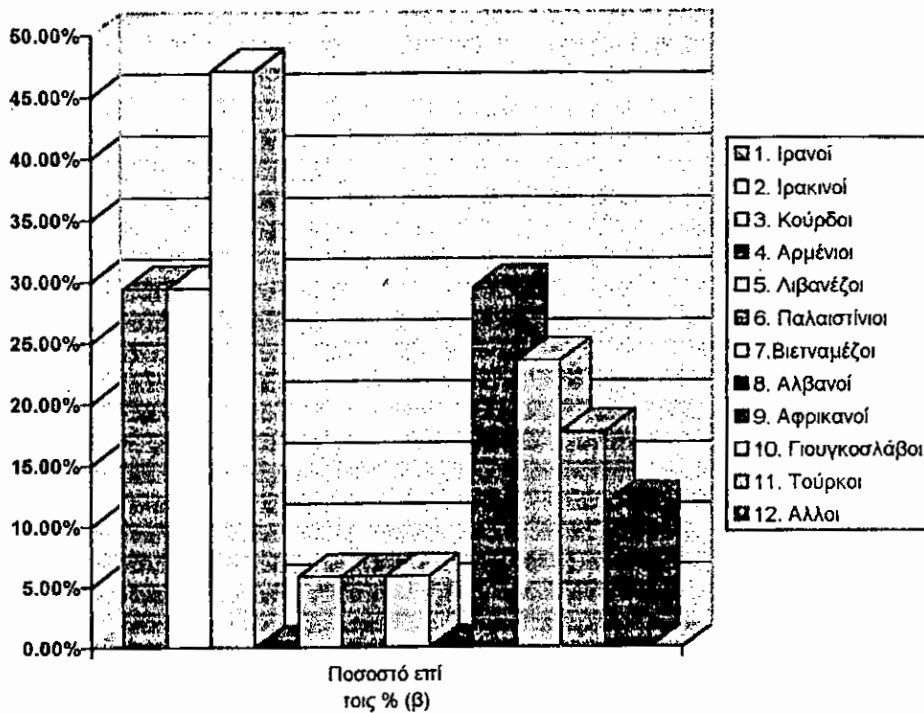
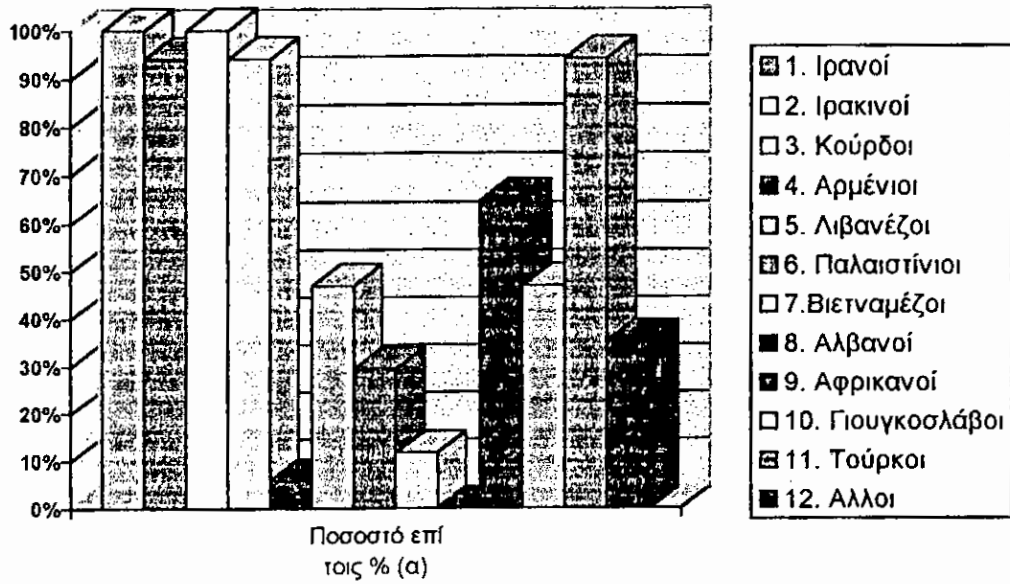
Όσον αφορά τα έτη υπηρεσίας των Κοινωνικών Λειτουργών στην οργάνωση, οι 8 Κοιν. Λειτουργοί (47,04%) εργάζεται από 4 μήνες ως 2 έτη, 4 Κοιν. Λειτουργοί (23,52%) από 4-5 έτη ενώ 5 Κοιν. Λειτουργοί (29,4%) εργάζονται από 7 ως 13 έτη στην οργάνωση.

Όσον αφορά τις σπουδές των επαγγελματιών Κοινωνικών Λειτουργών η έρευνα έδειξε: επτά (7) Κοινωνικοί Λειτουργοί (41,16%) είναι πτυχιούχοι του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας των ΤΕΙ. Πέντε (5) Κοιν. Λειτουργοί (29,4%) έχουν πτυχίο από τα τμήματα Κοινωνικής Εργασίας των ΤΕΙ και επιπλέον πτυχιούχοι του τμήματος Φιλοσοφίας Παιδαγωγικής ψυχολογίας (Φ.Π.Ψ) των Πανεπιστημίων. Δύο (2) Κοιν. Λειτουργοί (11,76%) είναι πτυχιούχοι της σχολής Κοινωνικών Λειτουργών της Χ.Ε.Ν. Μία (1) Κοιν. Λειτουργός (5,88%) είναι πτυχιούχος της σχολής Κοιν. Εργασίας του κολεγίου Αθηνών. Μία (1) Κοιν. Λειτουργός (5,88%) είναι κάτοχος master στην Κοινωνική Εργασία ενώ μία Κοιν. Λειτουργός (5,88%) δεν απάντησε σ' αυτό το ερώτημα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Ερώτημα 1ο:* α) Ποιές είναι οι κυριότερες εθνικότητες προσφύγων;
 β) Ποιοί συναντούν τις περισσότερες δυσκολίες;

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΕΣ	Αριθμός απαντήσεων (α)	Ποσοστό επί τοις % (α)	Αριθμός απαντήσεων (β)	Ποσοστό επί τοις % (β)
	17	100%	17	100%
1. Ιρανοί	16	94,08%	5	29,4%
2. Ιρακινοί	17	100%	5	29,4%
3. Κούρδοι	16	94,08%	8	47,04%
4. Αρμένιοι	1	5,88%	1	0,00%
5. Λιβανέζοι	8	47,04%	1	5,88%
6. Παλαιστίνιοι	5	29,4%	1	5,88%
7. Βιετναμέζοι	2	11,76%	1	5,88%
8. Αλβανοί	0	0,00%	0	0,00%
9. Αφρικανοί	11	64,68%	5	29,4%
10. Γιουγκοσλάβοι	8	47,04%	4	23,52%
11. Τούρκοι	16	94,08%	3	17,64%
12. Άλλοι	6	35,28%	2	11,76%

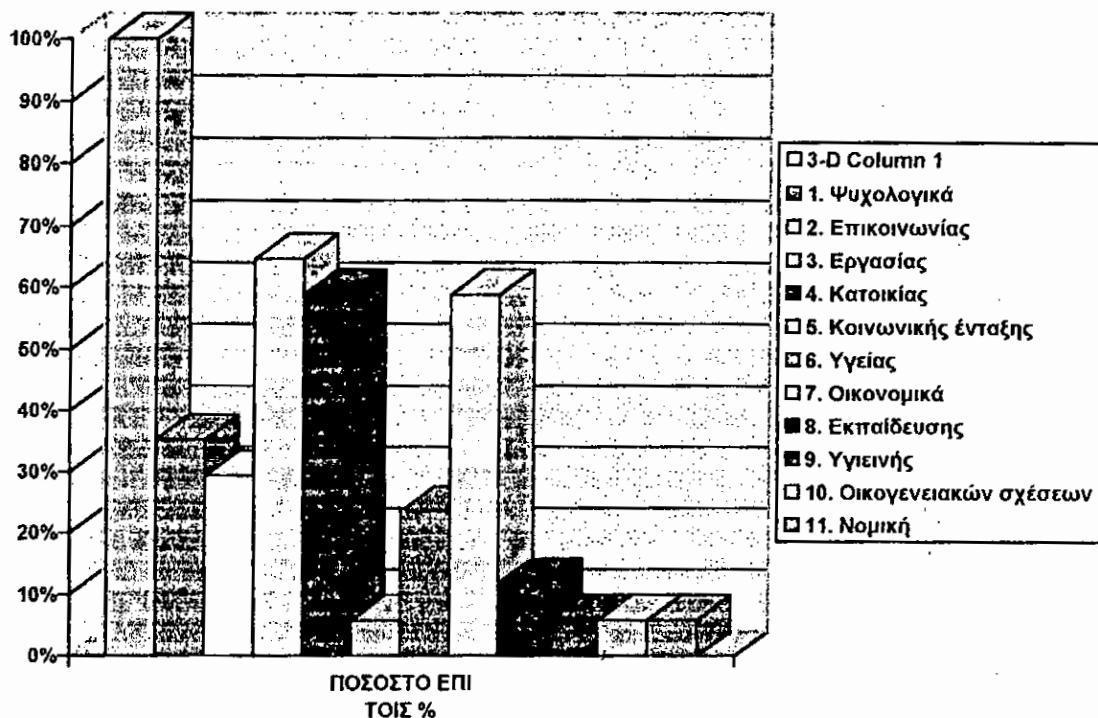

α) Διαπιστώνεται ότι τα μεγαλύτερα ποσοστά στις υπηρεσίες εξυπηρέτησης προσφύγων κατέχουν κατά σειρά, οι Ιρακινοί (100%), οι Ιρανοί, οι Κούρδοι και οι Τούρκοι (94,08%). Επειτα έρχονται οι πρόσφυγες από τις χώρες της Αφρικής (64,68%) και οι πρόσφυγες από τον Λίβανο (47,04%). Οι Αρμένιοι, οι Γιουγκοσλάβοι και οι Αλβανοί δεν αναγνωρίζονται σήμερα ως πρόσφυγες αλλά η βοήθεια από τις υπηρεσίες παρέχεται για ανθρωπιστικούς λόγους.

β) Το 47% των Κοινωνικών Λειτουργών αναφέρει ότι οι πρόσφυγες που συναντούν τα περισσότερα προβλήματα είναι οι Κούρδοι. Αυτό επιβεβαιώνεται από το πολύ χαμηλό μορφωτικό επίπεδο αυτού του λαού.

Ερώτημα 2ο: Ποιά είναι τα κυριότερα προβλήματα των προσφύγων;

<i>ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ</i>	<i>ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %</i>
	17	100%
1. Ψυχολογικά	6	35,28%
2. Επικοινωνίας	5	29,4%
3. Εργασίας	11	64,68%
4. Κατοικίας	10	58,8%
5. Κοινωνικής ένταξης	1	5,88%
6. Υγείας	4	23,52%
7. Οικονομικά	10	58,8%
8. Εκπαίδευσης	2	11,76%
9. Υγιεινής	1	5,88%
10. Οικογενειακών σχέσεων	1	5,88%
11. Νομικά	1	5,88%

Όπως διαφαίνεται το κυριότερο πρόβλημα είναι η ανεύρεση εργασίας (64,68%) που συνεπάγεται πρόβλημα στα οικονομικά (58,8%) αλλά και στην κατοικία (58,8%).

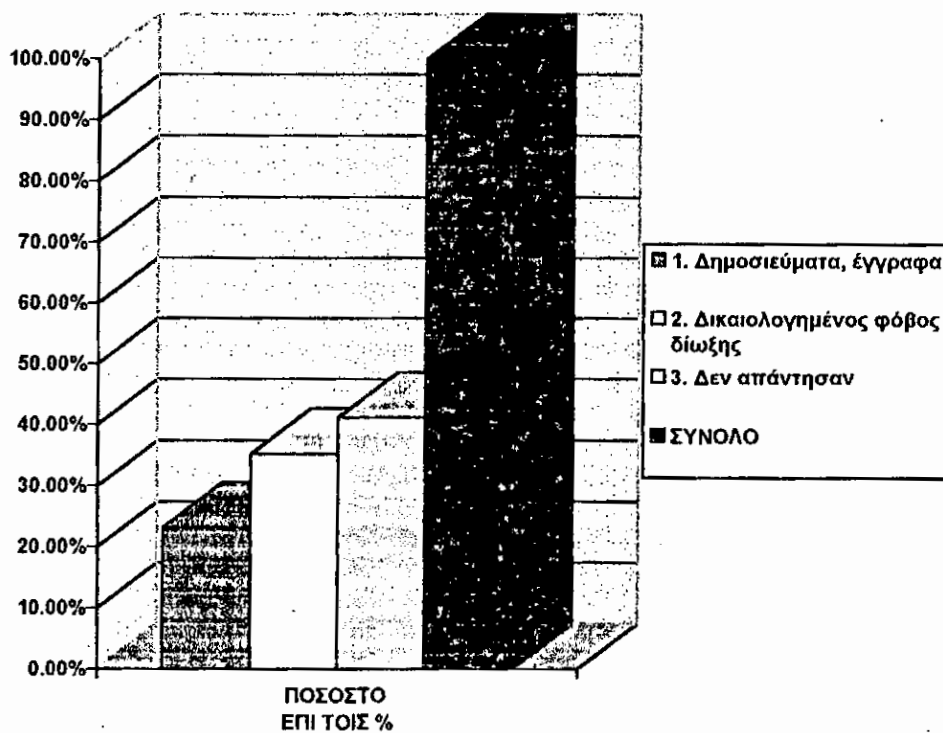
Τα ψυχολογικά (35,28%) καθώς και τα προβλήματα επικοινωνίας (29,4%) ακολουθούν αφού δίνεται έμφαση στις κατεπείγουσες ανάγκες επιβίωσης.

Η ερώτηση ήταν περιοριστική καθώς οι Κ.Λ υποχρεούνταν να επιλέξουν τα τρία κυριότερα - κατά τη γνώμη τους - προβλήματα των προσφύγων χωρίς όμως ταυτόχρονη αρίθμηση τους με σειρά προτεραιότητας.

Γ. ΠΑΤΡΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ερώτημα 3ο: Ποια θεωρούνται ως "αποδεικτικά στοιχεία" αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας ενός αλλοδαπού;

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %
	17	100%
1. Δημοσιεύματα, έγγραφα	4	23,52%
2. Δικαιολογημένος φόβος δίωξης	6	35,28%
3. Δεν απάντησαν	7	41,16%
ΣΥΝΟΛΟ	17	100%

Επειδή η ερώτηση είναι νομικής φύσεως, οι Κοινωνικοί Λειτουργοί (41,16%) μας παρεπέμπουν στους Νομικούς των Υπηρεσιών του Ε.Σ.Π, και του Ελληνικού Γραφείου της Υπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε που μας απάντησαν ως αρμόδιοι.

Το 35,28% των Κοιν. Λειτουργών θεωρεί ως "αποδεικτικό στοιχείο" τον δικαιολογημένο φόβο δίωξης όταν ο πρόσφυγας μπορεί να το αποδείξει προφορικά, ενώ το 23,52% έκανε λόγο για δημοσιεύματα ή τυχόν έγγραφα του που ο πρόσφυγας μπορεί να προσκομίσει και τα οποία αποδεικνύουν την προέλευσή και τους λόγους φυγής του.

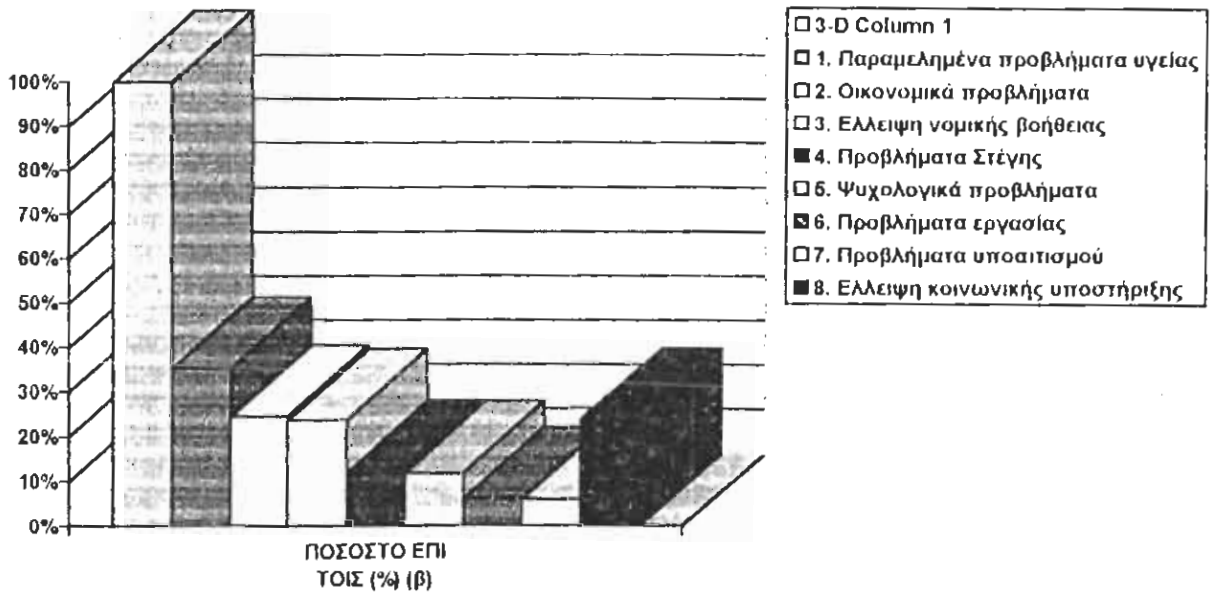
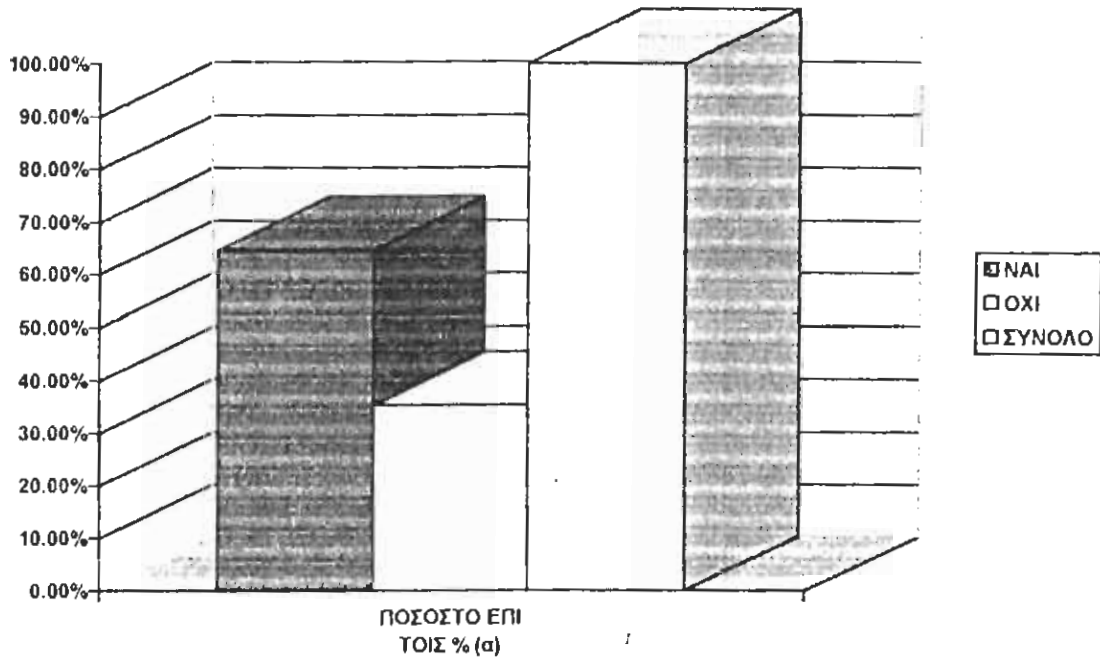
Ερώτημα 4ο:

α) Το γεγονός ότι οι αλλοδαποί μπορούν ν'απευθυνθούν στην υπηρεσία σας μετά την αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας τους δημιουργεί επιπρόσθετα προβλήματα;

β) Ποια είναι αυτά;

<i>ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (α)</i>	<i>ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (α)</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ % (α)</i>
	17	100%
ΝΑΙ	11	64,68%
ΟΧΙ	6	35,28%
ΣΥΝΟΛΟ	17	100%

<i>ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (β)</i>	<i>ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (β)</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ (%) (β)</i>
	17	100%
1. Παραμελημένα προβλήματα υγείας	6	35,28%
2. Οικονομικά προβλήματα	5	24,4%
3. Ελλειψη νομικής βοήθειας	4	23,52%
4. Προβλήματα Στέγης	2	11,76%
5. Ψυχολογικά προβλήματα	2	11,76%
6. Προβλήματα εργασίας	1	5,88%
7. Προβλήματα υποσιτισμού	1	5,88%
8. Ελλειψη κοινωνικής υποστήριξης	4	23,52%

α) Το 64,68% των Επαγγελματιών Κοιν. Λειτουργών απάντησε κατ'ακρά. Διαπιστώνεται ότι οι πρόσφυγες εγγράφονται στην Κοινωνική Υπηρεσία μετά την αναγνώριση τους από τις Ελληνικές αρχές.

Στο 35,28% που απάντησε αρνητικά (6 Κοιν. Λειτουργοί) εμπεριέχεται το 11,76% (2 Κοιν. Λειτουργοί) του Ιατρικού Κέντρου Αποκατάστασης Θυμάτων Βασανιστηρίων όπου οι πρόσφυγες απευθύνονται κατ'εξαιρέση ανεξάρτητα από το αν έχουν ή όχι αναγνωρισθεί από τις Ελληνικές αρχές.

β) Η ερώτηση ήταν ανοικτή όπου κάθε Κ.Λ. είχε τη δυνατότητα περισσότερης από μια επιλογής.

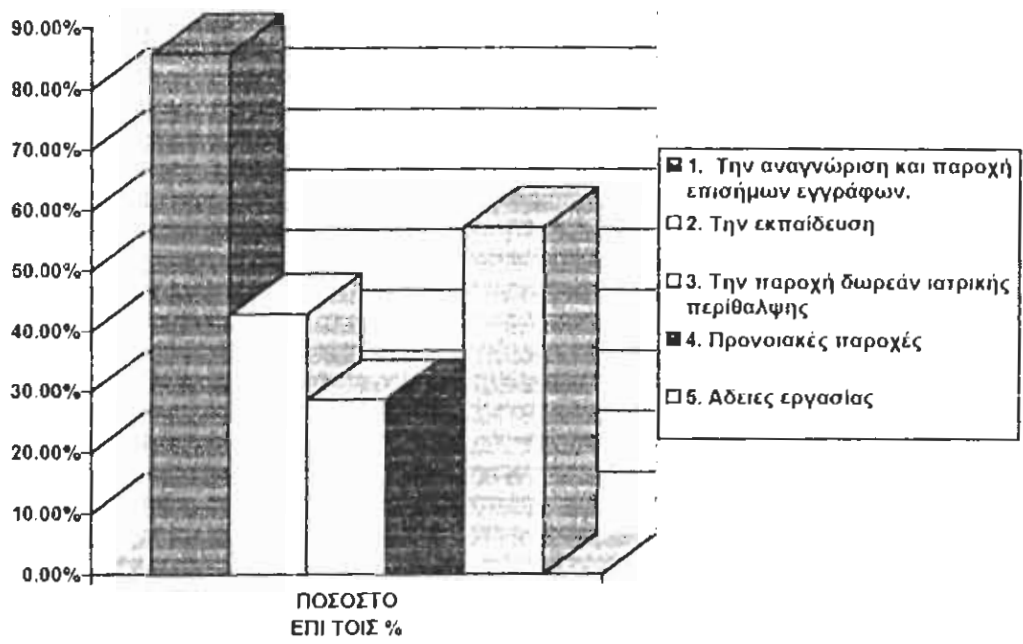
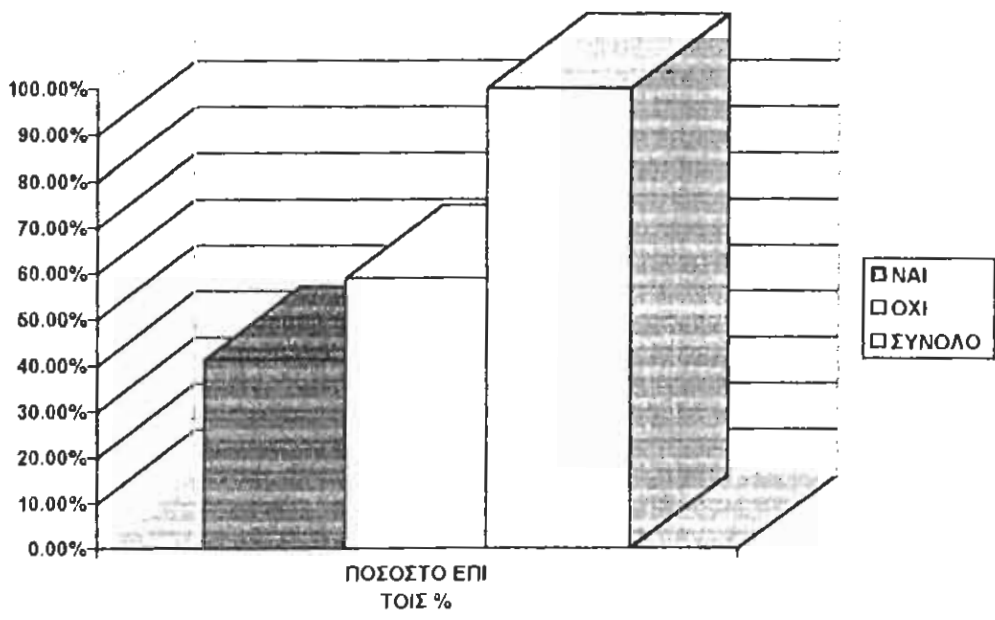
Όπως διαφαίνεται τα παραμελημένα προβλήματα υγείας αποτελούν το κυριότερο πρόβλημα που αιιορρέει από την καθυστέρηση της αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας (6 στα 17 ερωτηματολόγια 35,28%). Τα οικονομικά (5 στα 17 ερωτημ. 29,4%), η έλλειψη κοινωνικής υποστήριξης και νομικής βοήθειας (4 στα 17 ερωτημ, 23,52%) είναι προβλήματα που συσσωρεύονται στους πρόσφυγες με κύρια αιτία την καθυστέρηση αναγνώρισης τους.

Ερώτημα 5α. α) Η ισχύουσα ελληνική νομοθεσία είναι βοηθητική όσον αφορά την επίλυση των προσφυγικών δεμάτων;

β) Σε τι;

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (α)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %
	17	100%
ΝΑΙ	7	41,16
ΟΧΙ	10	58,8
ΣΥΝΟΛΟ	17	99,96

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (β)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (β)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %
ΝΑΙ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ	7	100%	ΟΧΙ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ	10	100%
1 Την αναγνώριση και παροχή έκτακτων εγγράφων	6	85,68%	1 Τι ψηφιοποίηση	5	50%
2 Την εκπαίδευση	3	42,84%	2 Την ευμετάφραση	1	10%
3 Την παροχή δωρεάν ιατρικής περίθαλψης	2	28,56%	3 Πρόνοιακά προγ/τα πριν την αναγνώριση	5	50%
4 Πρόνοιακές παροχές	2	28,56%	4 Κέντρα υποδοχής	3	30%
5 Άδειες εργασίας	4	57,12%	5 Άδειες εργασίας	2	20%
			6 Καθεστώς παροχής ασύλου	2	20%
			7 Ταμεία υγείας	1	10%

α) Σε ποσοστό 41,16% (7 στα 17 ερωτημ), οι Κοιν. Λειτουργοί εκτιμούν την ελληνική νομοθεσία ως βοηθητική στην επίλυση των προσφυγικών θεμάτων ενώ το 58,8% (10 στα 17 ερωτημ), εκτιμούν την Ελληνική νομοθεσία ως μη βοηθητική.

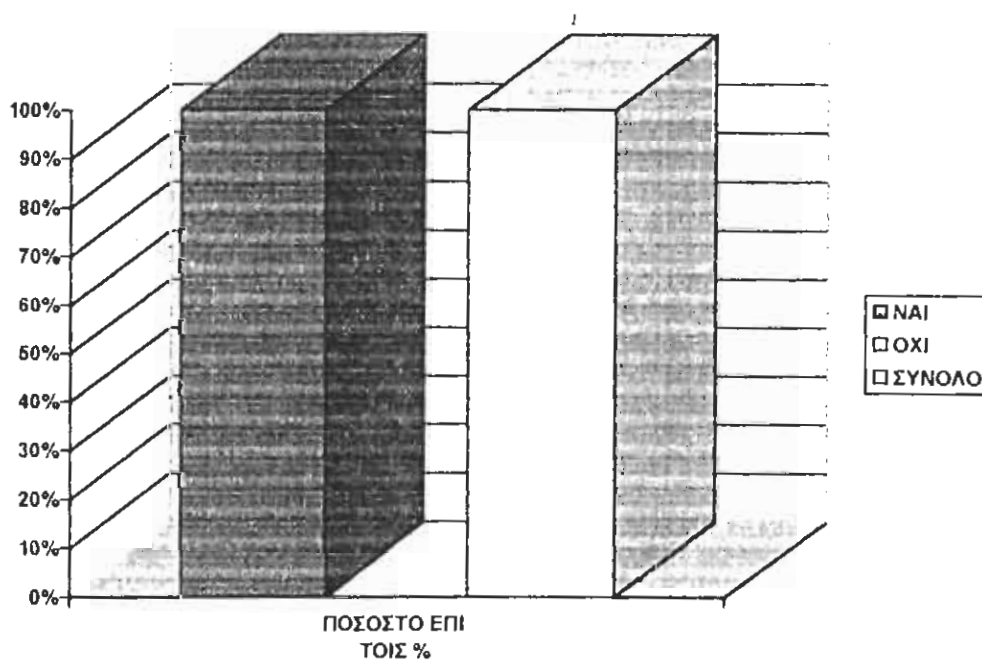
β) Στο δεύτερο σκέλος πρόκειται για ανοικτή ερώτηση όπου οι Κοιν. Λειτουργοί καλούνται να αιτιολογήσουν την απάντησή τους στο πρώτο σκέλος της ερώτησης.

Έπειτα από μελέτη, οι απαντήσεις ομαδοποιήθηκαν από τους ερευνητές σε 5 κατηγορίες για τις θετικές απαντήσεις και 7 κατηγορίες για τις αρνητικές απαντήσεις. Τα ποσοστά διαμορφώθηκαν ως εξής: - Θεώρησαν θετική την ελληνική νομοθεσία όσον αφορά, την αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας 85,68% (6 στα 7 ερωτημ), τις άδειες εργασίας σε ποσοστό 57,12% (4 στα 7 ερωτημ), την εκπαίδευση σε ποσοστό 42,84% (3 στα 7 ερωτημ) την παροχή δωρεάν ιατροφικής περίθαλψης σε ποσοστό 28,56% (2 στα 7 ερωτημ) και όσον αφορά τις προνοιακές παροχές σε ποσοστό 28,56% (2 στα 7 ερωτημ).

- Θεώρησαν ως αρνητική την ελληνική νομοθεσία όσον αφορά, τη γραφειοκρατία 50% (5 στα 10 ερωτημ) και τα προνοιακά προγρ/τα 50% (5 στα 10 ερωτημ), τα Κέντρα Υποδοχής σε ποσοστό 30% (3 στα 10 ερωτημ), το καθεστώς παροχής ασύλου 20% (2 στα 10 ερωτημ) και τις άδειες εργασίας 20% (2 στα 10 ερωτημ) τέλος την ενημέρωση, σε ποσοστό 10% (1 στα 10 ερωτημ) και τον τομέα υγείας σε ποσοστό 10% (1 στα 10 ερωτημ).

Ερώτημα 6α. Επηρεάζεται η πολιτισμική ταυτότητα των προσφύγων από τη διαμονή τους στην Ελλάδα;

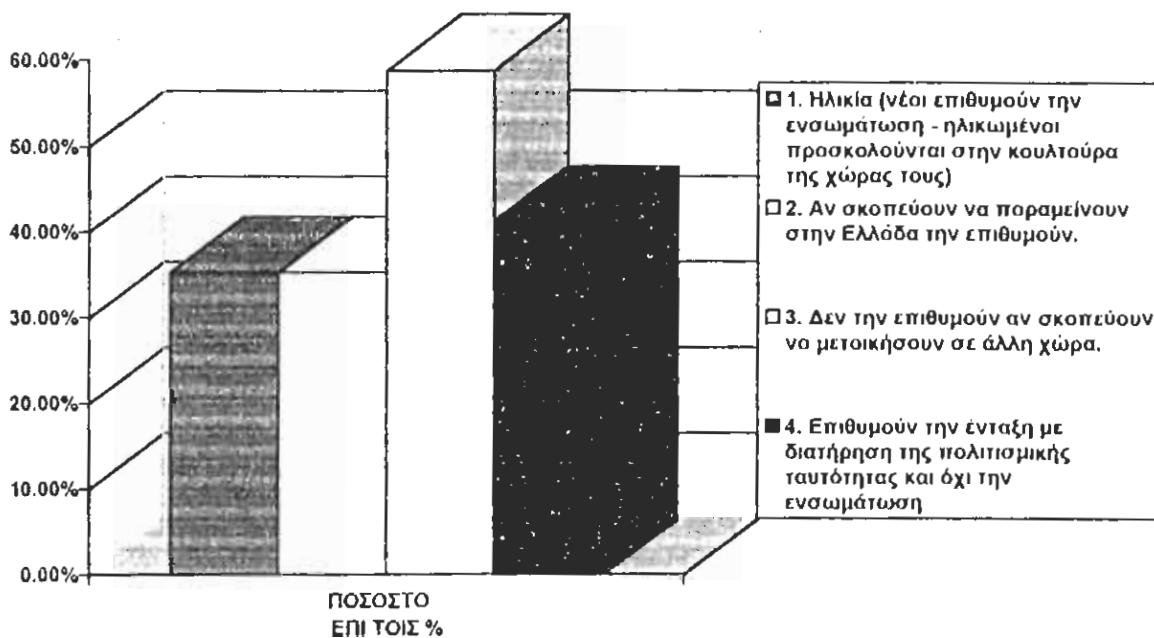
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %
	17	100%
ΝΑΙ	17	100%
ΟΧΙ	0	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ	17	100%

Σε ποσοστό 100% (17 στα 17 ερωτημ), οι Κοινωνικοί Λειτουργοί εκτιμούν ότι οι πρόσφυγες επηρεάζονται πολιτισμικά κατά τη διαμονή τους στην Ελλάδα.

Ερώτημα 7α. Σε τι ποσοστό επιθυμούν ή όχι την ενσωμάτωση και γιατί;

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %
Εξαρτάται από:	17	100%
1. Ηλικία (νέοι επιθυμούν την ενσωμάτωση - ηλικιωμένοι προσκολούνται στην κουλτούρα της χώρας τους)	6	35,28%
2. Αν σκοπεύουν να παραμείνουν στην Ελλάδα την επιθυμούν.	6	35,28%
3. Δεν την επιθυμούν αν σκοπεύουν να μετοικήσουν σε άλλη χώρα.	10	58,8%
4. Επιθυμούν την ένταξη με διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας και όχι την ενσωμάτωση	7	41,16%

Πρόκειται για ανοικτή ερώτηση όπου οι Κ.Λ έχουν τη δυνατότητα περισσότερων από μίας απαντήσεων.

Το 58,8% (10 στα 17 ερωτημ) των Κοινωνικών Λειτουργών, εκτιμά ότι οι πρόσφυγες δεν επιθυμούν να ενσωματωθούν στην ελληνική Κοινωνία γιατί επιθυμούν τη μετανάστευση σε Τρίτη χώρα. Το 41,16% (7 στα 17 ερωτημ) εκτιμά ότι επιθυμούν την ένταξη με διατήρηση της πολιτισμικής τους ταυτότητας και όχι την ενσωμάτωση. Το 35,28% (6 στα 17 ερωτημ) εκτιμά ότι όταν πρόκειται για νεαρής ηλικίας πρόσφυγες τότε θέλουν να ενσωματωθούν κι αν πρόκειται για ηλικιωμένους πρόσφυγες τότε προσκολλούνται στην κουλτούρα της χώρας τους. Το ίδιο ποσοστό (35,28%) επίσης εκτιμά ότι οι πρόσφυγες επιθυμούν να ενσωματωθούν στην Ελληνική κοινωνία όταν έχουν αποφασίσει να εγκατασταθούν στην Ελλάδα.

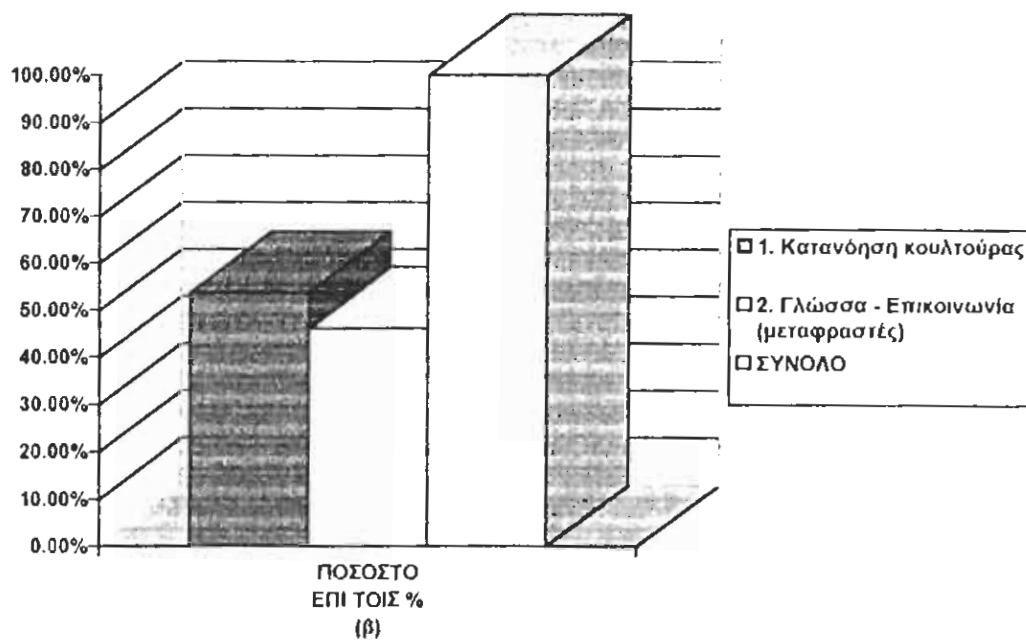
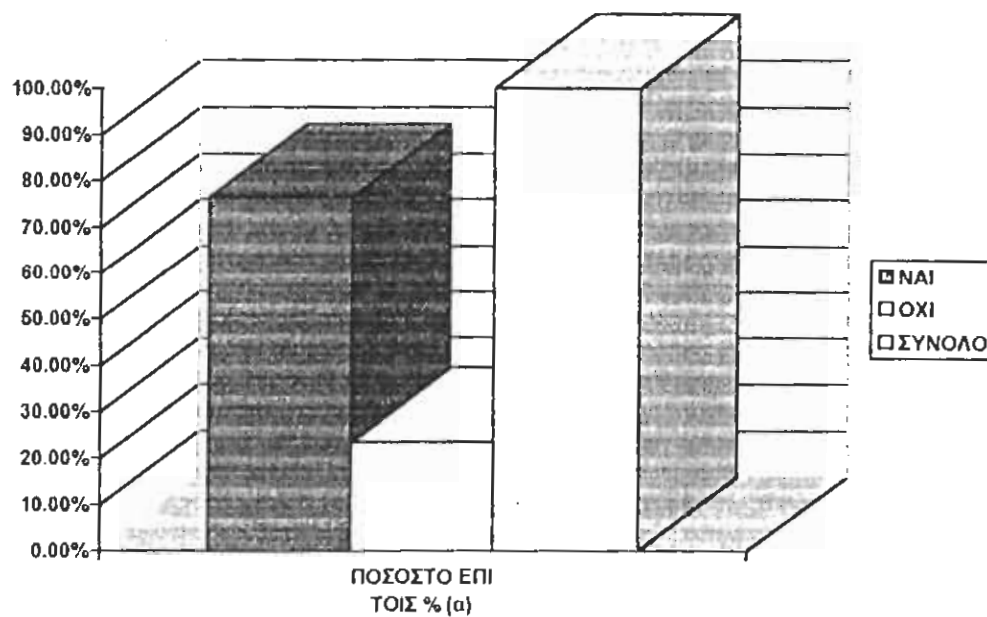
Ερώτημα 8η:

α) Η πολιτισμική διαφορά προσφύγων και Κοινωνικών Λειτουργών επηρεάζει την εργασία των Κοινωνικών Λειτουργών;

β) Σε τι;

<i>ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (α)</i>	<i>ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (α)</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ % (α)</i>
	17	100%
ΝΑΙ	13	76,44%
ΟΧΙ	4	23,52%
ΣΥΝΟΛΟ	17	100%

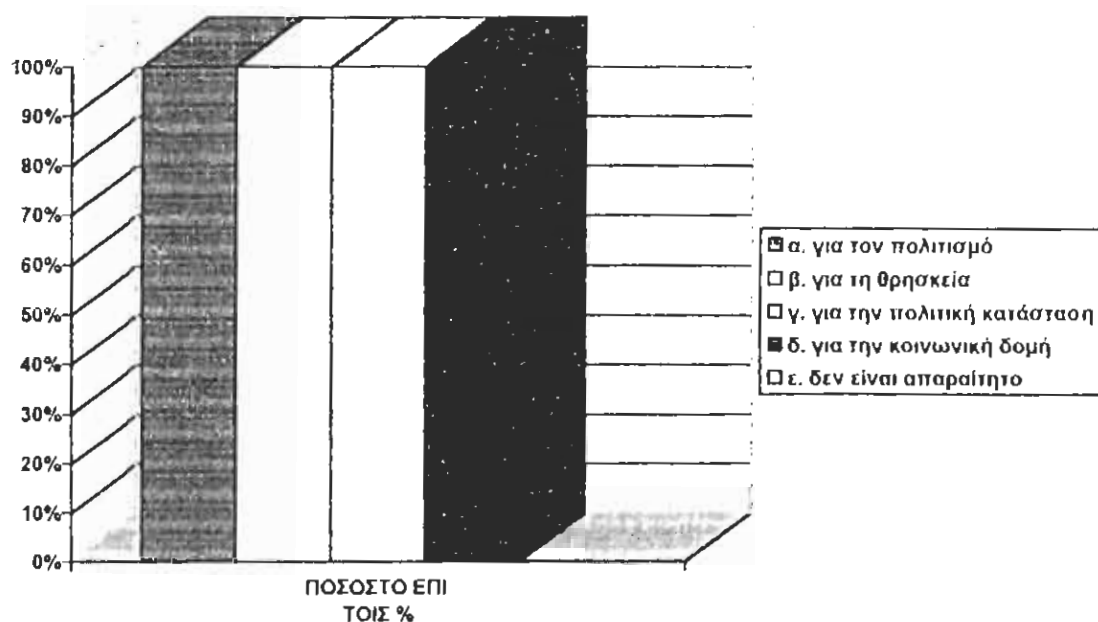
<i>ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (β)</i>	<i>ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (β)</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ % (β)</i>
	13	100%
1. Κατανόηση κουλτούρας	7	53,69%
2. Γλώσσα - Επικοινωνία (μεταφραστές)	6	46,14%
ΣΥΝΟΛΟ	13	100%

- α) Σε ποσοστό 76,44% (13 στα 17 ερωτημ), οι Κοιν. Λειτουργοί αναφέρουν ότι επηρεάζονται από την πολιτισμική διαφορά που έχουν με τους "πελάτες" πρόσφυγες. Ενώ το 23,52% (4 στα 17 ερωτημ), εκτιμά ότι η πολιτισμική διαφορά δεν επηρεάζει την εργασία του.
- β) Το δεύτερο σκέλος, πρόκειται για ανοικτή ερώτηση όπου οι Κοιν. Λειτουργοί καλούνται να αιτιολογήσουν την παραπάνω θετική τους απάντηση εκφράζοντας ελεύθερα τις απόψεις τους. Απάντησαν 13 Κ.Λ όπου 13,100%. Επειτα από μελέτη, οι απαντήσεις ομαδοποιήθηκαν από τους ερευνητές σε 2 κατηγορίες και διαμορφώθηκαν τα εξής αποτελέσματα. Σε ποσοστό 53,69% (7 στα 13 ερωτημ), οι Κοιν. Λειτουργοί εκτιμούν ότι η πολιτισμική διαφορά επιφέρει δυσκολίες στην κατανόηση της κουλτούρας των "πελατών". Σε ποσοστό 46,14% (6 στα 13 ερωτημ), εκτιμά ότι η πολιτισμική διαφορά επιφέρει δυσκολίες στην επικοινωνία η οποία σε πολλές περιπτώσεις γίνεται διαμέσου μεταφραστών.

Ερώτημα 9ο: Θεωρείται αναγκαίο για την αποτελεσματική εργασία του Κοιν. Λειτουργού να γνωρίζει όσον αφορά τη χώρα των προσφύγων:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %
	17	100%
α. για τον πολιτισμό	17	100%
β. για τη θρησκεία	17	100%
γ. για την πολιτική κατάσταση	17	100%
δ. για την κοινωνική δομή	17	100%
ε. δεν είναι απαραίτητο	0	0,00%

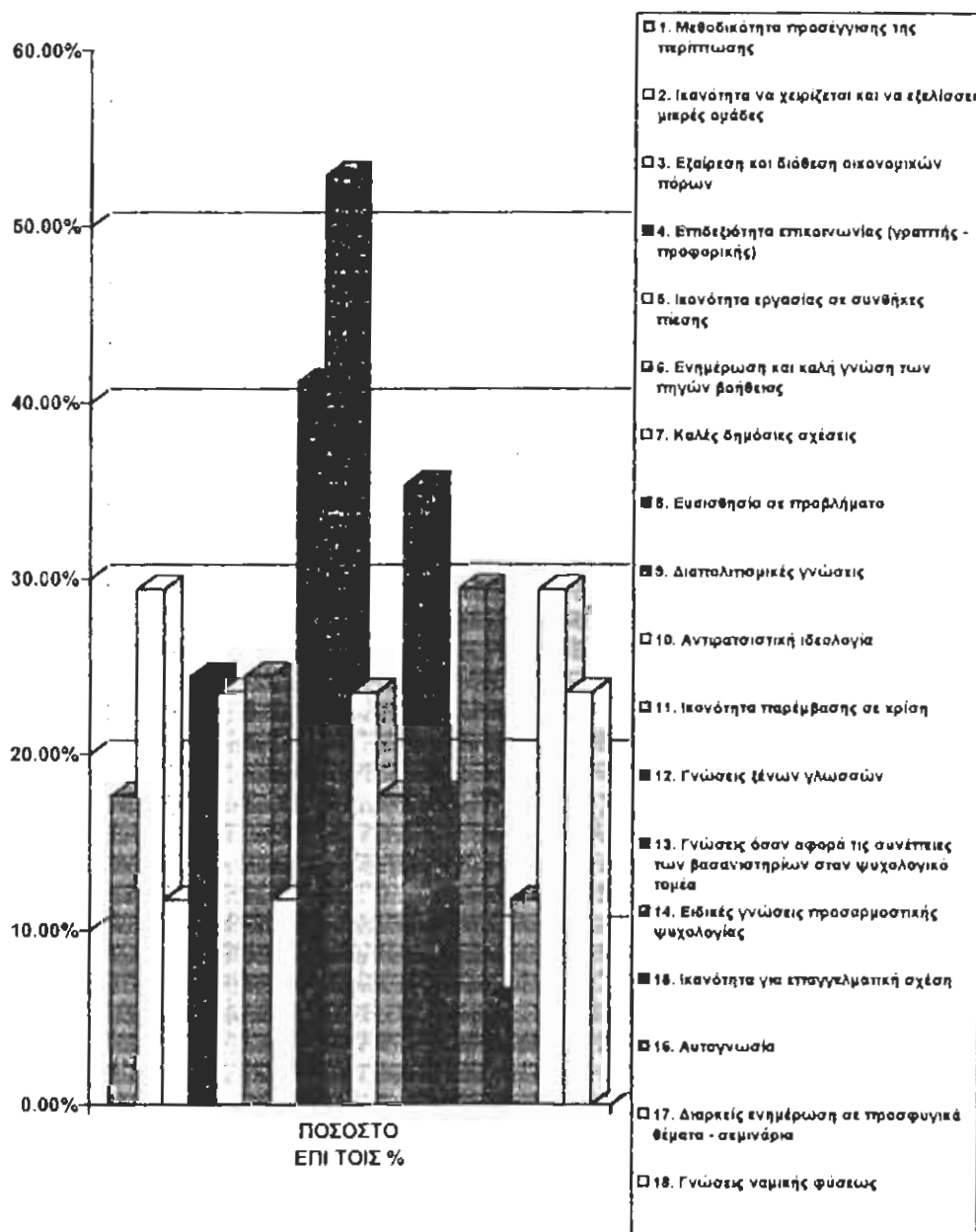

Πρόκειται για μία ερώτηση όπου οι Κ.Λ έχουν τη δυνατότητα περισσότερων από μιας απαντήσεων.

Σε ποσοστό 100% (17 στα 17 ερωτημ) οι Κοιν. Λειτουργοί θεωρούν απαραίτητη για την αποτελεσματική εργασία τους τη γνώση για τον πολιτισμό, τη θρησκεία, την πολιτική κατάσταση και την κοινωνική δομή των χωρών προέλευσης των προσφύγων.

Ερώτημα 10α: Ποιές ιδιαίτερες γνώσεις και ικανότητες χρειάζεται ο Κοινωνικός Λειτουργός που ασχολείται με πρόσφυγες.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΤΟΙΣ %
	17	100%
1. Μεθοδικότητα προσέγγισης της περίπτωσης	3	17,64%
2. Ικανότητα να χειρίζεται και να εξελίσσει μικρές ομάδες	5	29,4%
3. Εξζείρεση και διάθεση οικονομικών πόρων	2	11,76%
4. Επιδεξιότητα επικοινωνίας (γραπτής - προφορικής)	5	24,4%
5. Ικανότητα εργασίας σε συνθήκες πίεσης	4	23,52%
6. Ενημέρωση και καλή γνώση των πηγών βοήθειας	5	24,4%
7. Καλές δημόσιες σχέσεις	2	11,76%
8. Ευαισθησία σε προβλήματα	7	41,16%
9. Διαπολιτισμικές γνώσεις	9	52,92%
10. Αντιρατσιστική ιδεολογία	4	23,52%
11. Ικανότητα παρέμβασης σε κρίση	3	17,64%
12. Γνώσεις ξένων γλωσσών	6	35,28%
13. Γνώσεις όσον αφορά τις συνέπειες των βασανιστηρίων στον ψυχολογικό τομέα	3	17,64%
14. Ειδικές γνώσεις προσαρμοστικής ψυχολογίας	5	29,4%
15. Ικανότητα για επαγγελματική σχέση	1	5,88%
16. Αυτογνωσία	2	11,76%
17. Διαρκείς ενημέρωση σε προσφυγικά θέματα - σεμινάρια	5	29,4%
18. Γνώσεις νομικής φύσεως	4	23,52%

Πρόκειται για μία ερώτηση ανοικτή όπου οι Κ.Λ. μπορούν να εκφράσουν ελεύθερα τις απόψεις τους. Συγκεντρωτικά οι απαντήσεις ομαδοποιήθηκαν από τους ερευνητές σε 18 κατηγορίες και τα αποτελέσματα έχουν ως εξής:

Σε ποσοστό 52,92 (9 στα 17 ερωτημ) εκτιμούν ότι οι Κοιν. Λειτουργός πρέπει να έχει γνώσεις για τις χώρες προέλευσης των προσφύγων. Το 41,16% (7 στα 17 ερωτημ) αναφέρει την "ευαισθησία) σε κοινωνικά προβλήματα, ενώ ένα 35,28% (6 στα 7 ερωτημ) θεωρεί απαραίτητη τη γνώση ξένης γλώσσας.

Ακολουθούν σε ποσοστό 29,4 (5 στα 17 ερωτημ) η ικανότητα να χειρίζεται μικρές ομάδες, η επιδεξιότητα γραπτής και προφορικής επικοινωνίας, η ενημέρωση και η καλή γνώση των πηγών βοήθειας, οι ειδικές γνώσεις "προσαρμοστικής" ψυχολογίας και η διαρκής ενημέρωση σε προσφυγικά θέματα και συμμετοχή σε σεμινάρια.

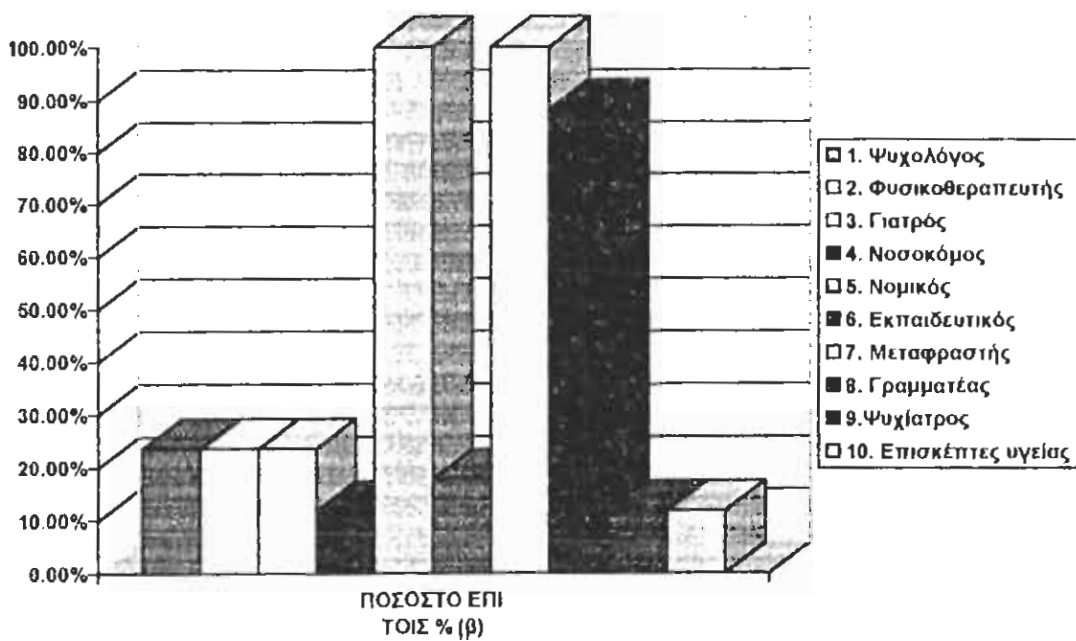
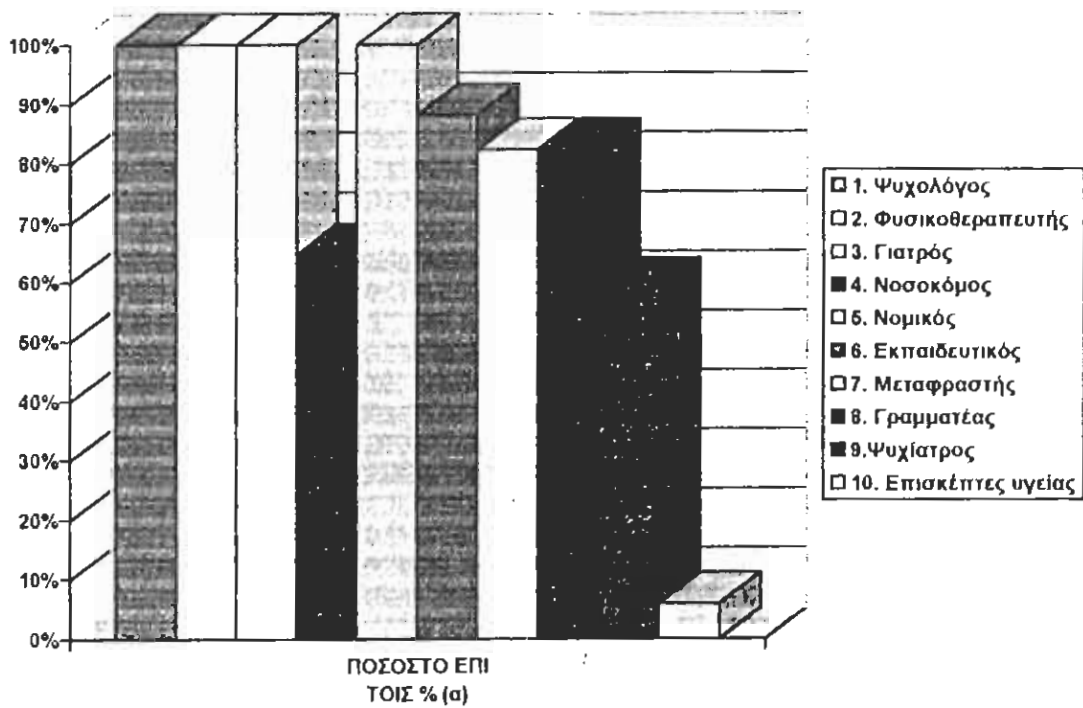
Σε ποσοστό 23,52% ακολουθούν η δυνατότητα εργασίας σε συνθήκες πίεσης, η αντιρατσιστική ιδεολογία και οι γνώσεις νομικής φύσεως. Σε ποσοστό 17,64% η μεθοδικότητα προσέγγισης της περίπτωσης, η ικανότητα παρέμβασης σε κρίση και οι γνώσεις για τις συνέπειες από βασανιστήρια στον ψυχολογικό τομέα. Σε ποσοστό 11,76% εξεύρεση και διάθεση οικονομικών πόρων, οι καλές Δημόσιες σχέσεις και η Αυτογνωσία.

Τέλος μόνο το 5,8% θεωρεί απαραίτητη την "ικανότητα" για επαγγελματική σχέση.

Ερώτημα 11α. α) Εκτός από τον Κοιν. Λειτουργό ποιές άλλες ειδικότητες έρχονται σε άμεση επαφή με τους πρόσφυγες;

β) Ποιες ειδικότητες έχει η υπηρεσία σας;

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (α)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ % (α)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (β)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ % (β)
	17	100%	17	100%
1. Ψυχολόγος	17	100%	4	23,52%
2. Φυσικοθεραπευτής	17	100%	4	23,52%
3. Γιατρός	17	100%	4	23,52%
4. Νοσοκόμος	11	64,68%	2	11,76%
5. Νομικός	17	100%	17	100%
6. Εκπαιδευτικός	15	88,2%	3	17,64%
7. Μεταφραστής	14	82,32%	17	100%
8. Γραμματέας	14	82,32%	15	88,2%
9. Ψυχίατρος	10	58,8%	2	11,76%
10. Επισκέπτες υγείας	1	5,88%	2	11,76%

- α) Σε ποσοστό 100% (17 στα 17 ερωτημ) αναφέρουν ότι οι πρόσφυγες έρχονται σε άμεση επαφή με τις ειδικότητες Ψυχολόγου, Φυσικοθεραπευτή, Γιατρού και Νομικού. Σε ποσοστό 88,2% (15 στα 17 ερωτημ) με εκπαιδευτικούς ενώ 82,32% (14 στα 17 ερωτημ) με μεταφραστές και γραμματείς. Σε ποσοστό 64,68% με Νοσοκόμους, 58,8% με ψυχίατρος και σε ποσοστό 5,88% με επισκέπτες υγείας.
- β) Εκτός από Κοιν. Λειτουργούς όλες οι Υπηρεσίες έχουν Νομικούς και Μεταφραστές σε ποσοστό 100% (17 στα 17 ερωτημ) ενώ 88,2% των Κ. Λειτουργών αναφέρουν ότι οι Υπηρεσίες τους έχουν γραμματική υποστήριξη. Σε ποσοστό 23,52% αναφέρουν ότι οι υπηρεσίες έχουν Ψυχολόγο, Φυσικοθεραπευτή και Γιατρό. Τέλος μόλις το 11,76% αναφέρει ύπαρξη Ψυχίατρου, Νοσοκόμου και Επισκέπτη Υγείας στην Υπηρεσία του.

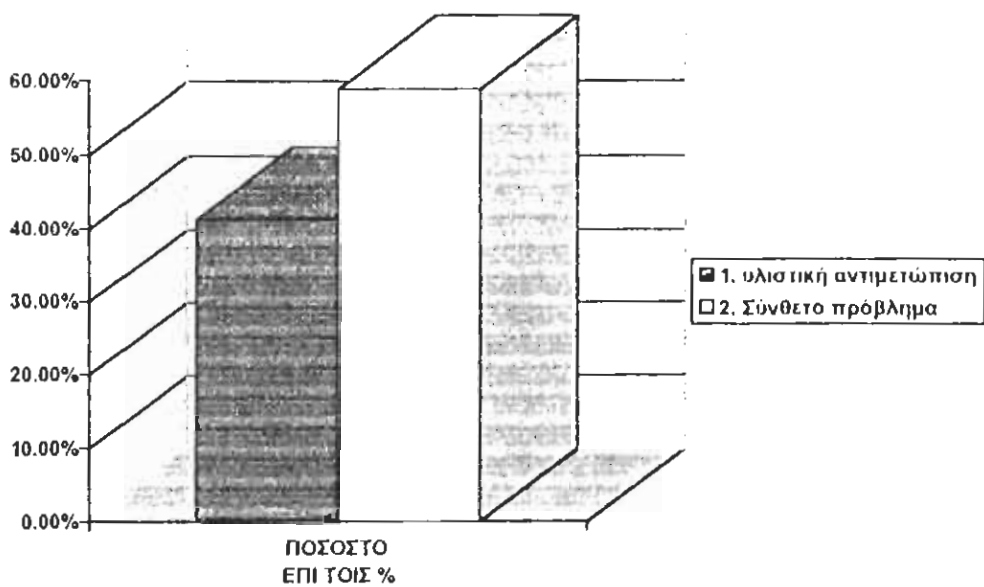
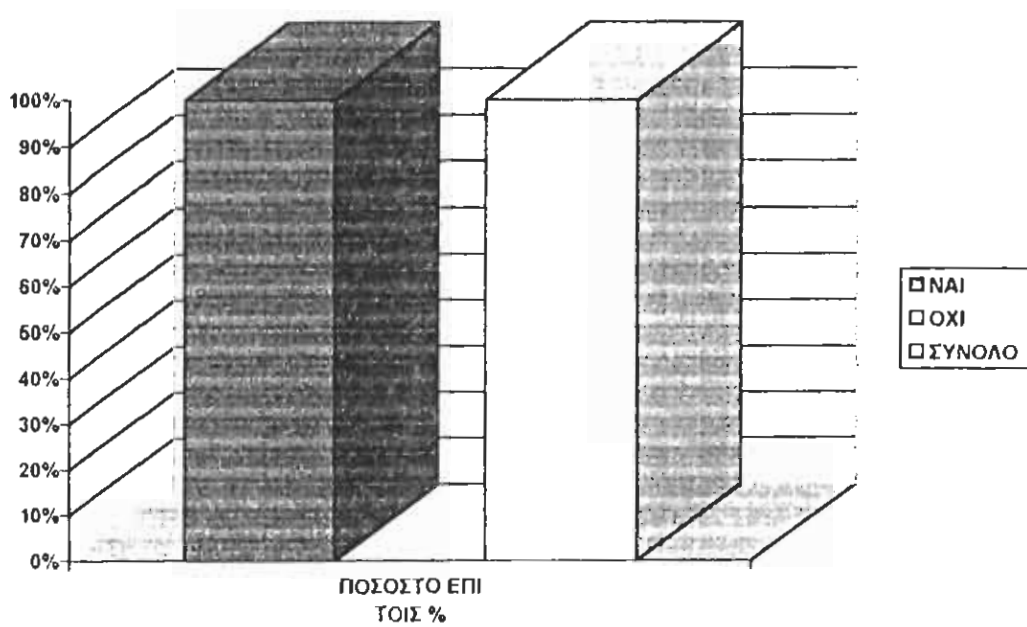
Ερώτημα 12ο: α) Θεωρείτε απαραίτητη τη διεπιστημονική και διυπηρεσιακή συνεργασία;

β) Αν ναι, για ποιους λόγους;

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (α)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %
	17	100%
ΝΑΙ	17	100%
ΟΧΙ	0	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ	17%	100%

1

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (β)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %
	17	100%
1. υλιστική αντιμετώπιση	7	41,16%
2. Σύνθετο πρόβλημα	10	58,8%

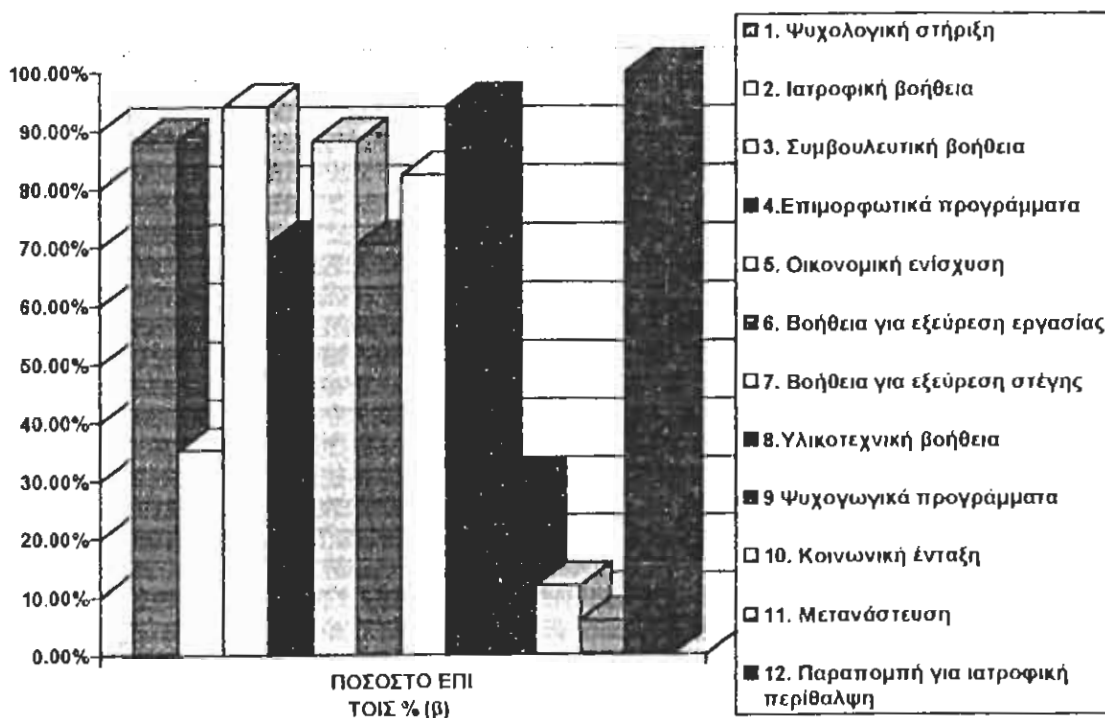
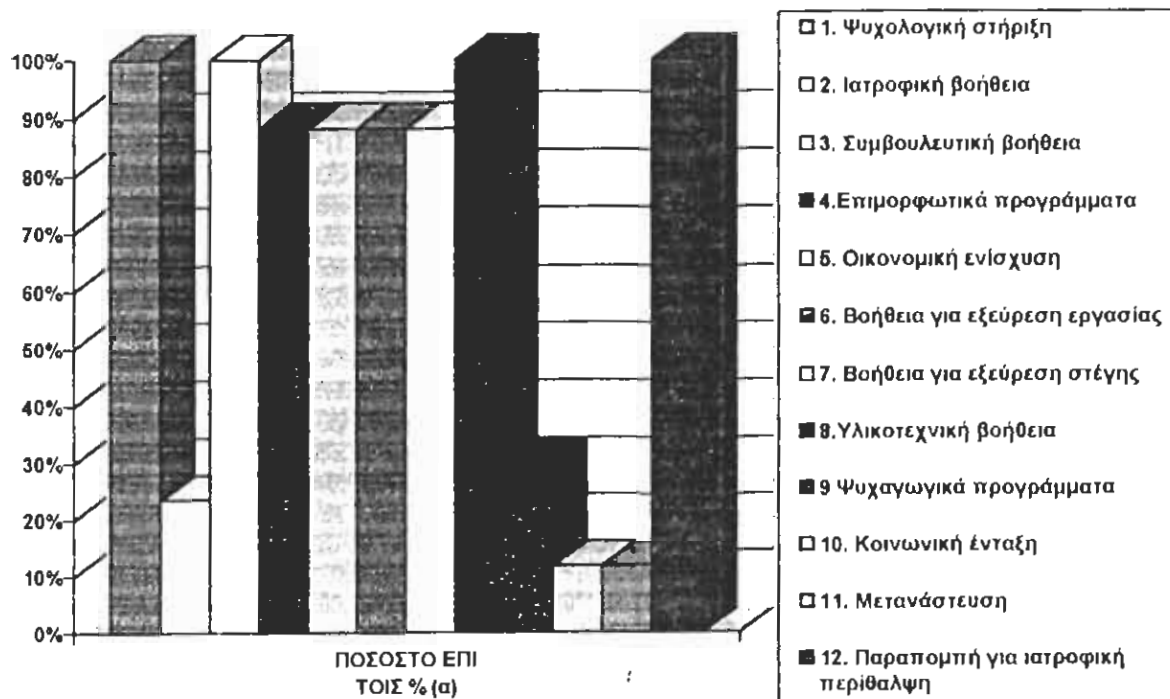
α) Σε ποσοστό 100% (17 στα 17 ερωτημ) οι Κοιν. Λειτουργοί θεωρούν απαραίτητη τη Διεπιστημονική και διυπηρεσιακή συνεργασία όσον αφορά τα προσφυγικά προβλήματα και την επίλυσή τους.

β) Η αιτιολόγηση της απάντησης του α ερωτήματος δόθηκε με ανοικτή ερώτηση και οι απαντήσεις ομαδοποιήθηκαν σε δύο κατηγορίες. Τα αποτελέσματα έχουν ως εξής: Το 58,8% (10 στα 17 ερωτημ) θεωρεί απαραίτητη την δ. επιστημονική και διυπηρεσιακή συνεργασία λόγω της φύσεως του προβλήματος το οποίο κρίνεται ως σύνθετο ενώ το 41,16% (7 στα 17 ερωτημ) την κρίνει ως απαραίτητη για την ολιστική αντιμετώπιση του προβλήματος του πελάτη.

Ερώτημα 13ο: α) Ποιές από τις ανάγκες των προσφύγων καλύπτει η υπηρεσία σας;

β) Ποιες χρησιμοποιούν περισσότερο οι πρόσφυγες;

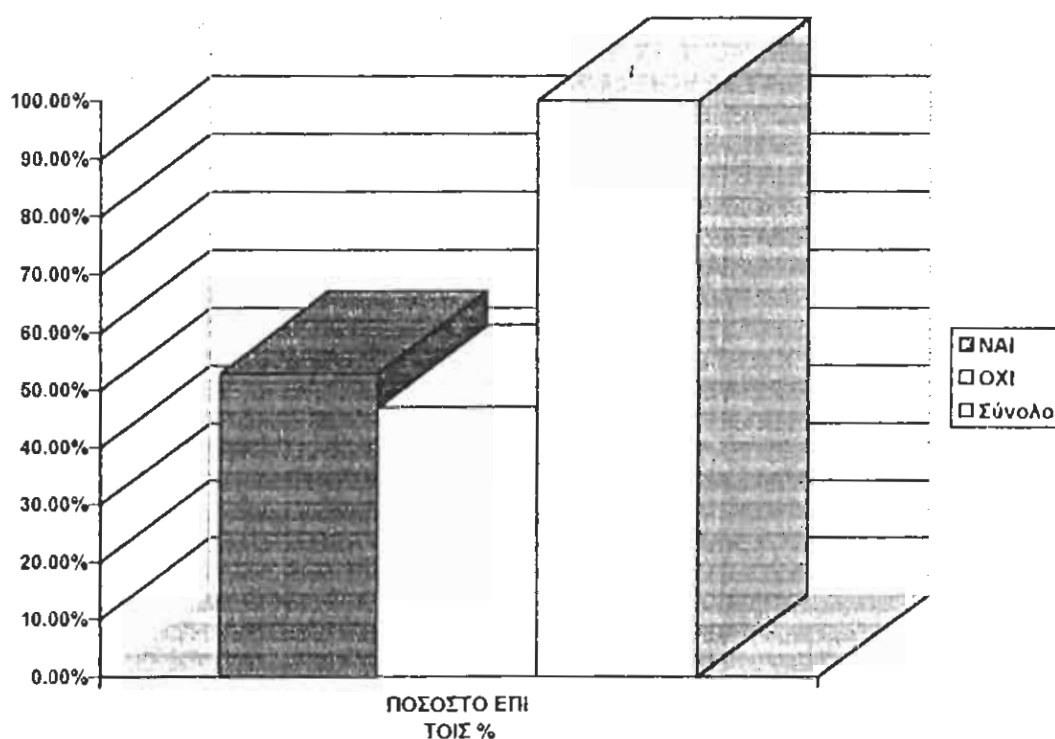
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (α)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ % (α)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (β)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ % (β)
	17	100%	17	100%
1. Ψυχολογική στήριξη	17	100%	15	88,2%
2. Ιατροφικί βοήθεια	4	23,52%	6	35,22%
3. Συμβουλευτική βοήθεια	17	100%	16	94,08%
4. Επιμορφωτικά προγράμματα	15	88,2%	12	70,56%
5. Οικονομική ενίσχυση	15	88,2%	15	88,2%
6. Βοήθεια για εξεύρεση εργασίας	15	88,2%	12	70,56%
7. Βοήθεια για εξεύρεση στέγης	15	88,2%	14	82,32%
8. Υλικοτεχνική βοήθεια	17	100%	16	94,08%
9 Ψυχαγωγικά προγράμματα	5	29,4%	5	29,4%
10. Κοινωνική ένταξη	2	11,76%	2	11,76%
11. Μετανάστευση	2	11,76%	1	5,88%
12. Παραπομπή για ιατροφική περίθαλψη	17	100%	17	100%

- α) Σε ποσοστό 100% (17 στα 17 ερωτημ) αναφέρουν ότι η υπηρεσία τους καλύπτει τις ανάγκες των προσφύγων σε ψυχολογική στήριξη, συμβουλευτική βοήθεια, υλικοτεχνική βοήθεια και παραπομπές για ιατροφ/κή περίθαλψη. Σε ποσοστό 88,2% (15 στα 17 ερωτημ) καλύπτουν τις ανάγκες τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα, οικονομική ενίσχυση, βοήθεια για εξεύρεση εργασίας και στέγης.
- β) Με μικρές αποκλίσεις ανάλογα είναι τα ποσοστά για τις παροχές που χρησιμοποιούν περισσότερο οι πρόσφυγες.

Ερώτημα 14ο: Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των προσφύγων θεωρείτε σκόπιμη η εφημερία της υπηρεσίας σας;

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %
	17	100%
ΝΑΙ	9	52,92%
ΟΧΙ	8	47,04%
Σύνολο	17	100%

Το 52,92% (9 στα 17 ερωτημ) των Κοιν. Λειτουργών εκτιμά ότι για την καλύτερη εξυπηρέτηση των προσφύγων είναι απαραίτητη η εφημερία της υπηρεσίας τους.

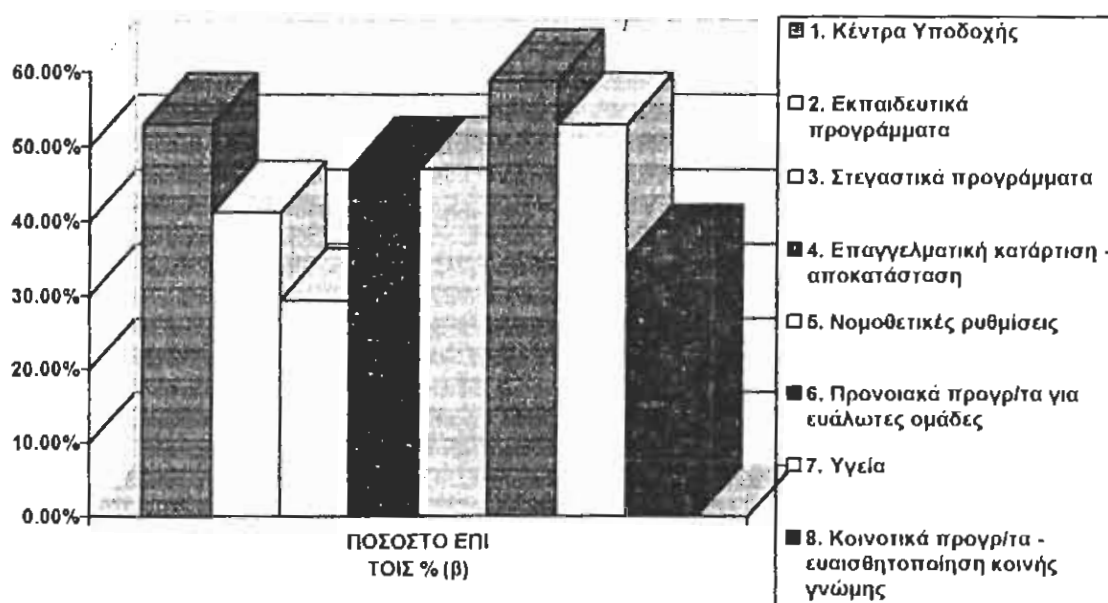
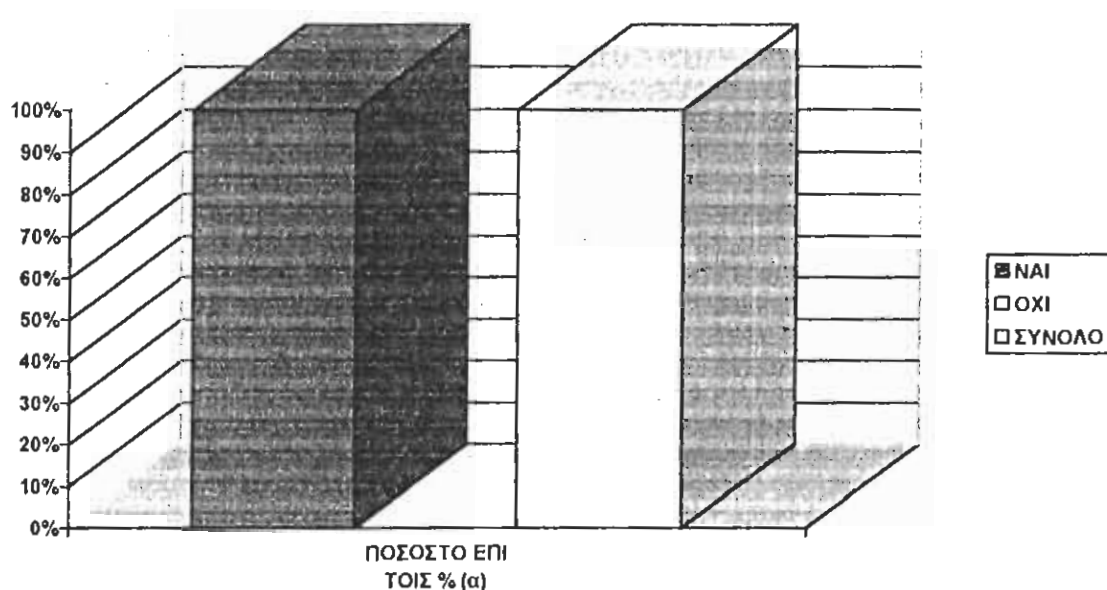
Το 47,04% (8 στα 17 ερωτημ) έδωσε αρνητική απάντηση.

Ερώτημα 15α. α) Επιβεβαιώνεται η μεταστροφή της Ελλάδας από χώρα διαμετακομιστική σε χώρα άσυλο υποδοχής;

β) Αν ναι, σε ποια σημεία χρειάζεται να διαφοροποιηθεί η Κοινωνική Πολιτική για τους πρόσφυγες;

<i>ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (α)</i>	<i>ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (α)</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ % (α)</i>
	17	100%
ΝΑΙ	17	100%
ΟΧΙ	0	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ	17	100%

<i>ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (β)</i>	<i>ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (β)</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ % (β)</i>
	17	100%
1. Κέντρα Υποδοχής	9	52,92%
2. Εκπαιδευτικά προγράμματα	7	41,16%
3. Στεγαστικά προγράμματα	5	29,4%
4. Επαγγελματική κατάρτιση - αποκατάσταση	8	47,04%
5. Νομοθετικές ρυθμίσεις	8	47,04%
6. Προνοιακά προγρ/τα για ευάλωτες ομάδες	10	58,8%
7. Υγεία	9	52,92%
8. Κοινωνικά προγρ/τα - ευαισθητοποίηση κοινής γνώμης	6	35,28%

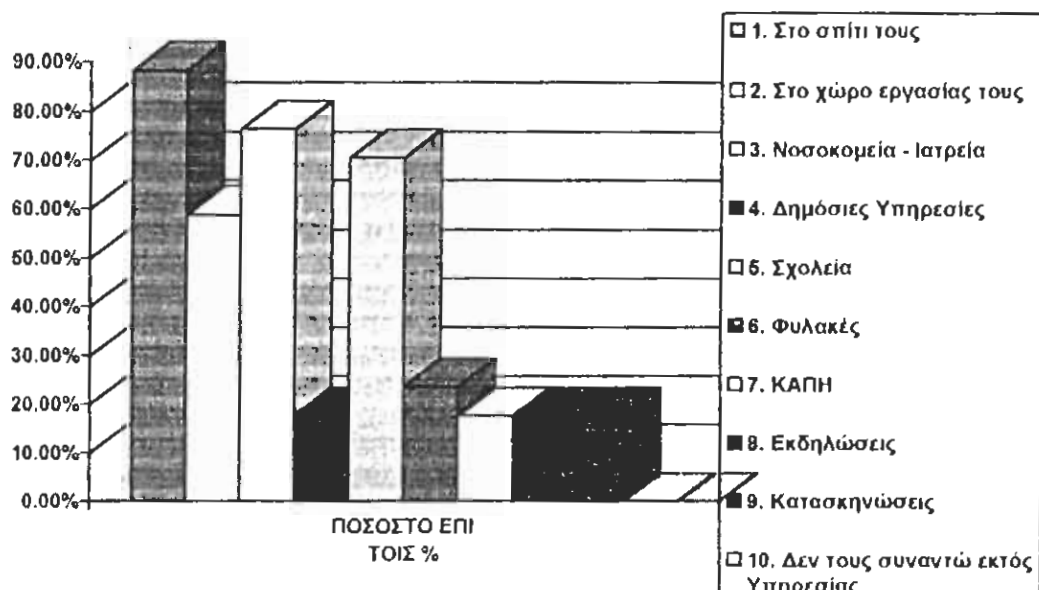

- α) Σε ποσοστό 100% (17 στα 17 ερωτημ) οι Κοινωνικοί Λειτουργοί εκτιμούν ότι η Ελλάδα μετατράπηκε από χώρα διαμετακομιστική σε χώρα - άσυλο.
- β) Πρόκειται για ανοικτή ερώτηση όπου οι Κοιν. Λειτουργοί έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν ελεύθερα τις απόψεις τους. Οι απαντήσεις

ομαδοποιήθηκαν έπειτα από μελέτη σε 8 κατήγορίες και τα αποτελέσματα διαμορφώθηκαν ως εξής: Σε ποσοστό 58,8% (10 στα 17 ερωτημ) οι Κοιν. Λειτουργοί θεωρούν ότι η Κοινωνική Πολιτική για τους πρόσφυγες πρέπει να διαφοροποιηθεί στα προνοιακά προγρ/τα για ευάλωτες ομάδες. Σε ποσοστό 52,92% (9 στα 17 ερωτημ) να διαφοροποιηθεί όσον αφορά τα Κέντρα Υποδοχής και την παροχή υγιεινομικής φροντίδας. Σε ποσοστό 47,04% (8 στα 17 ερωτημ) γίνεται λόγος για επαγγελματική κατάρτιση - αποκατάσταση και νομοθετικές ρυθμίσεις.

Ερώτημα 16, Εκτός από την επαφή που έχετε με τους πρόσφυγες στο χώρο υπηρεσίας σας, πηγαίνετε:

<i>ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ</i>	<i>ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %</i>
	17	100%
1. Στο σπίτι τους	15	88,2%
2. Στο χώρο εργασίας τους	10	58,8%
3. Νοσοκομεία - Ιατρεία	13	76,44%
4. Δημόσιες Υπηρεσίες	3	17,64%
5. Σχολεία	12	70,56%
6. Φυλακές	4	23,52%
7. ΚΑΠΗ	3	17,64%
8. Εκδηλώσεις	3	17,64%
9. Κατασκηνώσεις	3	17,64%
10. Δεν τους συναντώ εκτός Υπηρεσίας	0	0,00%

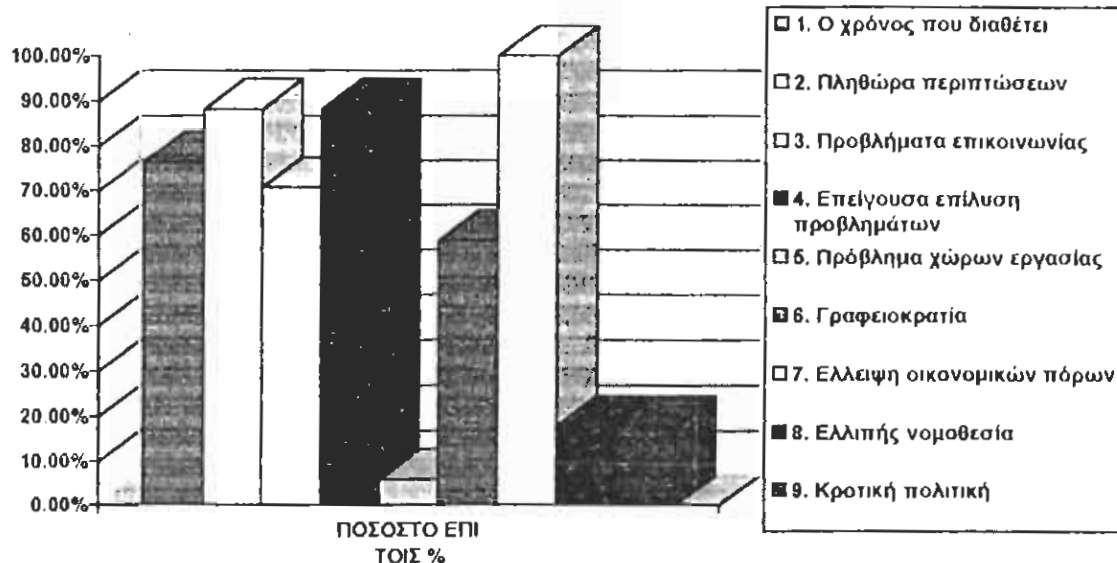

Πρόκειται για ερώτηση προκατασκευασμένη με ελεύθερη επιλογή απαντήσεων. Τα αποτελέσματα προκύπτουν ως εξής: Σε ποσοστό 88,2% (15 στα 17 ερωτημ) οι Κοιν. Λειτουργοί επισκέπτονται τους χώρους κατοικίας των προσφύγων. Σε ποσοστό 76,44% τους επισκέπτονται ή τους συνοδεύουν σε νοσοκομεία - ιατρεία. Το 70,56% επισκέπτεται τα σχολεία των παιδιών των προσφύγων. Σε ποσοστό 58,8% πηγαίνουν στους χώρους εργασίας και σε ποσοστό 23,52 τους επισκέπτονται στις Φυλακές.

Τέλος σε ποσοστό 17,64% συναντούν τους πρόσφυγες σε εκδηλώσεις, Κ.Α.Π.Η και κατασκηνώσεις.

Ερώτημα 17η: Λόγοι που επηρεάζουν δυσμενώς την εργασία του Κοιν. Λειτουργού.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %
	17	100%
1. Ο χρόνος που διαθέτει	13	76,44%
2. Πληθώρα περιπτώσεων	15	88,2%
3. Προβλήματα επικοινωνίας	12	70,76%
4. Επείγουσα επίλυση προβλημάτων	15	88,2%
5. Πρόβλημα χώρων εργασίας	1	5,88%
6. Γραφειοκρατία	10	58,8%
7. Ελλειψη οικονομικών πόρων	17	100%
8. Ελλιπής νομοθεσία	3	17,64%
9. Κρατική πολιτική	3	17,64%

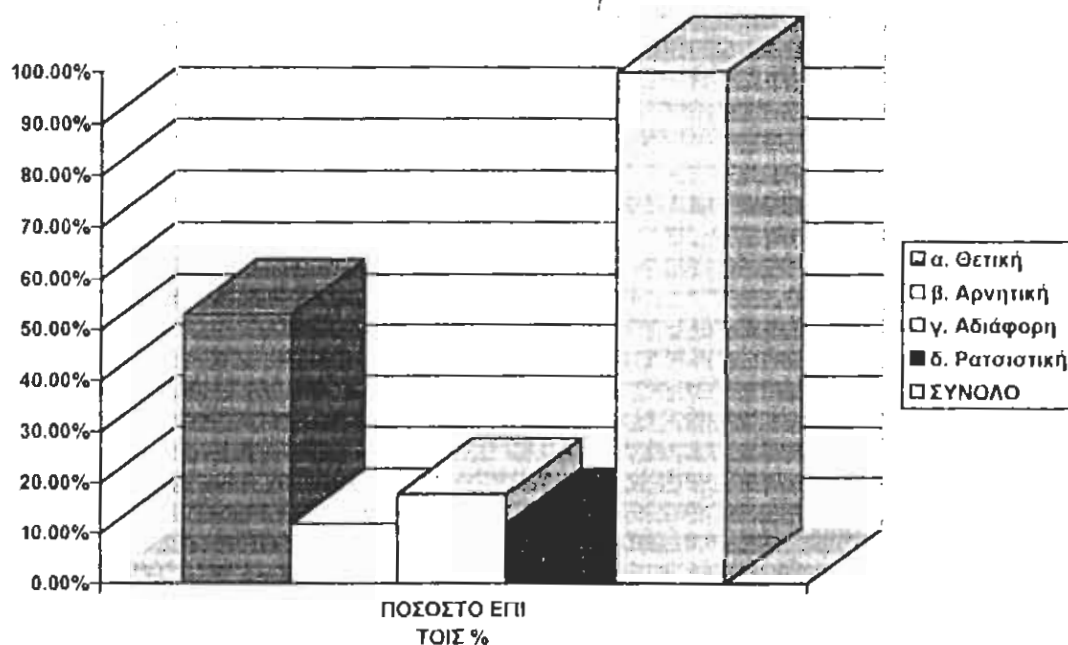

Πρόκειται για προκατασκευασμένη ερώτηση ελεύθερης επιλογής απαντήσεων. Τα ποσοστά διαμορφώνονται ως εξής: Σε ποσοστό 100% (17 στα 17 ερωτήματα) οι Κοιν. Λειτουργοί αναφέρουν ως δυσμενή παράγοντα στην εργασία τους την έλλειψη οικονομικών πόρων. Σε ποσοστό 88,2% (15 στα 17 ερωτημ) αναφέρουν ως αρνητικούς παράγοντες την πληθώρα των περιπτώσεων και το κατεπείγον της επίλυσης των προβλημάτων.

Σε ποσοστό 76,44% δυσμενής παράγοντας αναφέρεται ότι είναι ο λίγος χρόνος που διαθέτει ο Κοιν. Λειτουργός. Σε ποσοστό 70,76 αναφέρεται το πρόβλημα της επικοινωνίας, ενώ μόνο το 17,64% θεωρούν δυσμενείς παράγοντες την ελλιπή νομοθεσία και την κρατική πολιτική.

Ερώτημα 18α. Ποιά η στάση των Ελλήνων πολιτών προς τους πρόσφυγες;

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %
	17	100%
α. Θετική	10	52,92%
β. Αρνητική	2	11,76%
γ. Αδιάφορη	3	17,64%
δ. Ρατσιστική	2	11,76%
ΣΥΝΟΛΟ	17	100%

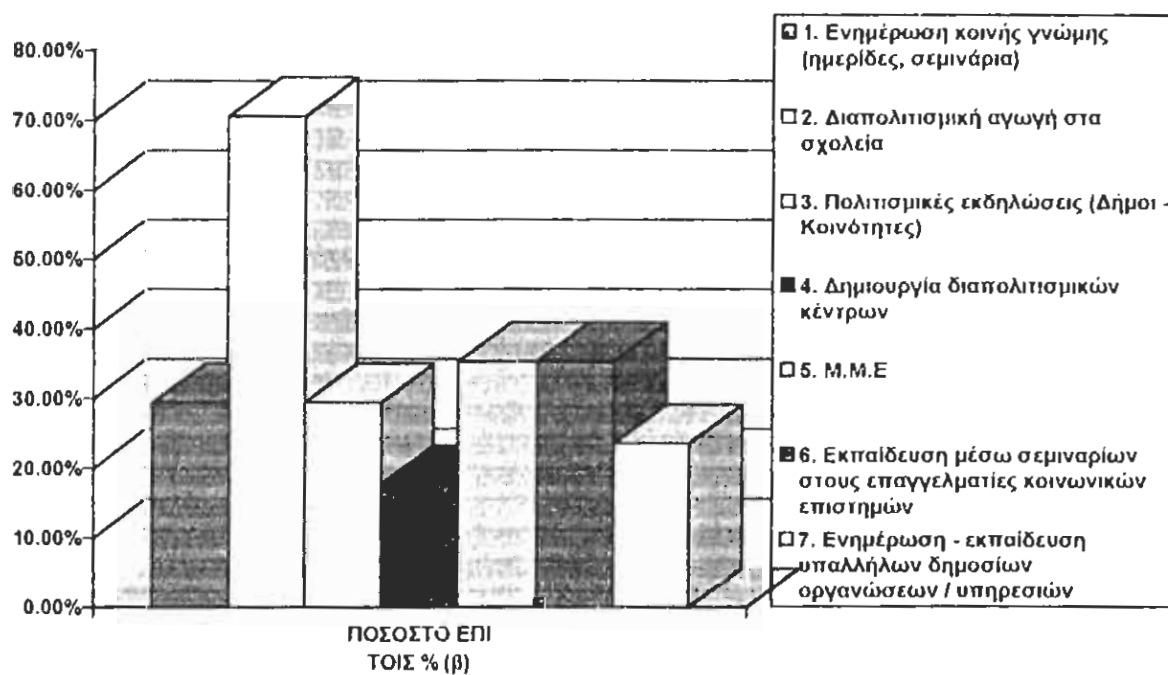
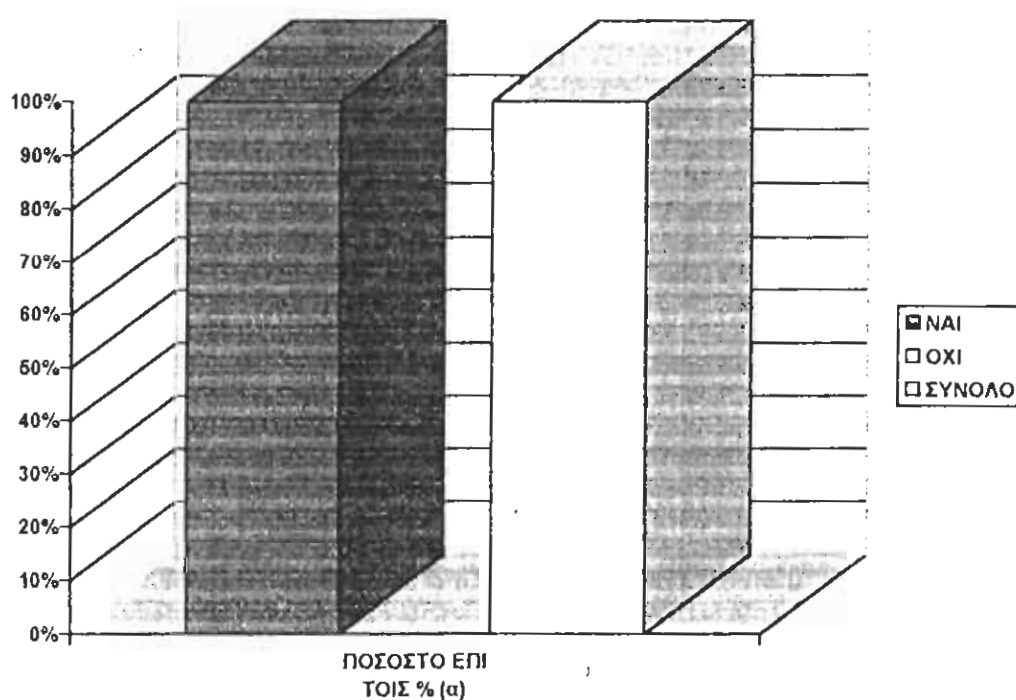
Το 52,32% (10 στο 17 ερωτημ) αναφέρει ότι η στάση των Ελλήνων απέναντι στους πρόσφυγες είναι θετική. Το 17,64% (3 στα 17 ερωτημ), ότι είναι αδιάφορη, σε ποσοστό 11,76% (2 στα 17 ερωτημ) ότι είναι αρνητική και 11,76% (2 στα 17 ερωτημ) ότι είναι ρατσιστική.

Ερώτημα 19ο: α) Θεωρείται αναγκαία η διαπολιτισμική αγωγή στις μέρες μας;

β) Αν ναι, μετά από ποιές διαδικασίες και προγράμματα;

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (α)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ % (α)
	17	100%
ΝΑΙ	17	100%
ΟΧΙ	0	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ	17	100%

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (β)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (β)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ % (β)
	17	100%
1. Ενημέρωση κοινής γνώμης (ημερίδες, σεμινάρια)	5	29,4%
2. Διαπολιτισμική αγωγή στα σχολεία	12	70,56%
3. Πολιτισμικές εκδηλώσεις (Δήμοι - Κοινότητες)	5	29,4%
4. Δημιουργία διαπολιτισμικών κέντρων	3	17,64%
5. Μ.Μ.Ε	6	35,28%
6. Εκπαίδευση μέσω σεμιναρίων στους επαγγελματίες κοινωνικών επιστημών	6	35,28%
7. Ενημέρωση - εκπαίδευση υπαλλήλων δημοσίων οργανώσεων / υπηρεσιών	4	23,52%

α) Σε ποσοστό 100% (17 στα 17 ερωτημ) οι Κοιν. Λειτουργοί εκτιμούν ότι είναι αναγκαία σήμερα η διαπολιτισμική αγωγή.

β) Πρόκειται για ανοικτή ερώτηση όπου οι Κοιν. Λειτουργοί μπορούν να εκθέσουν τις απόψεις τους ελεύθερα. Έπειτα από μελέτη οι απαντήσεις ομαδοποιήθηκαν από τους ερευνητές σε 7 κατηγορίες και τα αποτελέσματα έχουν ως εξής: Σε ποσοστό 70,56% (12 στα 17 ερωτημ) θεωρούν ότι πρέπει να γίνει μέσα από τα σχολεία και σε ποσοστό 35,28%, μέσα από τα ΜΜΕ και εκπαίδευσης μέσω σεμιναρίων στους επαγγελματίες όλων των κοινωνικών επιστημών που έρχονται σε άμεση επαφή με τους πρόσφυγες. Το 29,4% έκανε λόγο για ενημέρωση της κοινής γνώμης και πολιτισμικές εκδηλώσεις από Δήμους και Κοινότητες, ενώ τέλος το 17,64% εισηγήθηκε τη δημιουργία διαπολιτιστικών κέντρων.

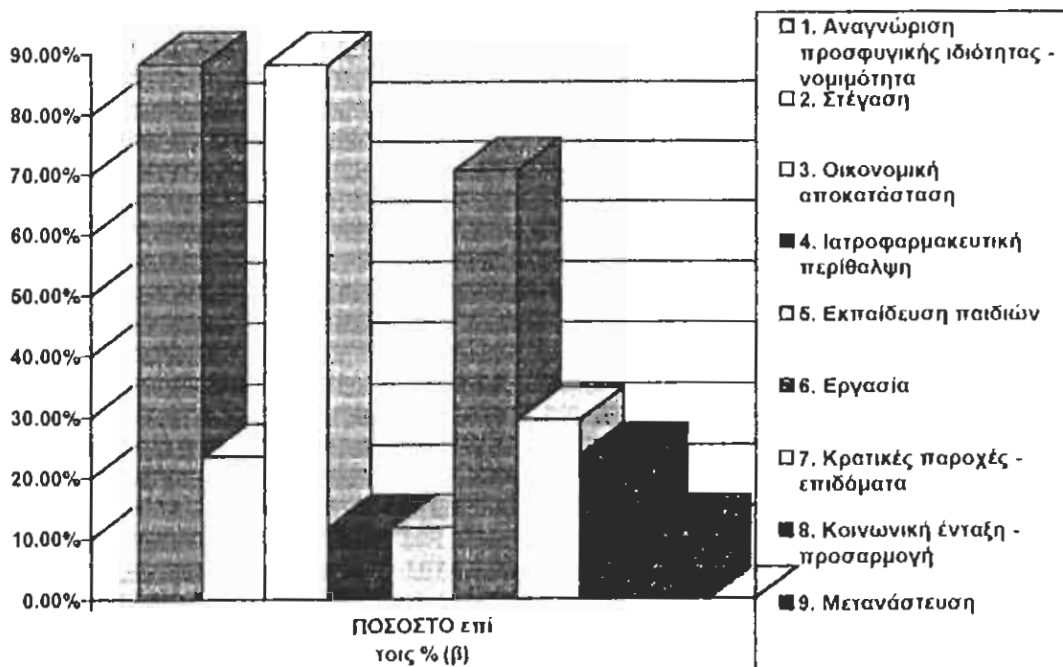
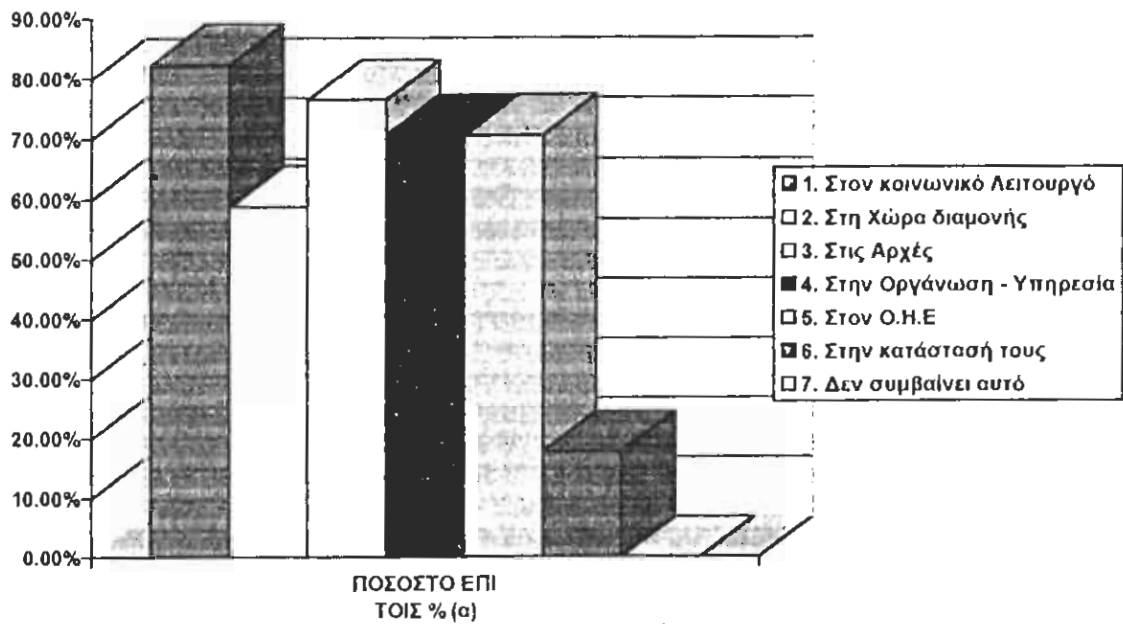
Το 23,52% εισηγήθηκε την ενημέρωση - εκπαίδευση των υπαλλήλων δημοσίων υπηρεσιών και οργανισμών.

Ερώτημα 20ο: α) Σε ποιους επιρρίπτουν ευθύνες οι πρόσφυγες, στις περιπτώσεις διάγνωσης των προσδοκιών τους;

β) Σε ποιές από τις ανάγκες τους κυρίως διαγεύδονται;

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (α)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (α)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ % (α)
	17	100%
1. Στον κοινωνικό Λειτουργό	14	82,32%
2. Στη Χώρα διαμονής	10	58,8%
3. Στις Αρχές	13	76,44%
4. Στην Οργάνωση - Υπηρεσία	12	70,56%
5. Στον Ο.Π.Ε	12	70,56%
6. Στην κατάσταση τους	3	17,64%
7. Δεν συμβαίνει αυτό	0	0,00

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (β)	ΠΟΣΟΣΤΟ επί τοις % (β)
	17	100%
1. Αναγνώριση προσφυγικής ιδιότητας - νομιμότητα	15	88,32%
2. Στέγαση	4	23,52%
3. Οικονομική αποκατάσταση	15	88,2%
4. Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη	2	11,76%
5. Εκπαίδευση παιδιών	2	11,76%
6. Εργασία	12	70,56%
7. Κρατικές παροχές - επιδόματα	5	29,4%
8. Κοινωνική ένταξη - προσαρμογή	4	23,52%
9. Μετανάστευση	2	11,76%

α) Σε ποσοστό 82,32% (14 στα 17 ερωτημ) οι ερωτούμενοι αναφέρουν ότι οι πρόσφυγες επιρρίπτουν ευθύνες στους Κοιν. Λειτουργούς σε περίπτωση διάγνωσης των προσδοκιών τους. Σε ποσοστό 76,44% (13 στα 17 ερωτημ) επιρρίπτουν ευθύνες στις Αρχές της χώρας. Σε ποσοστό 70,56% επιρρίπτουν ευθύνες στην Υπηρεσία εξυπηρέτησης τους και στον Ο.Η.Ε. Σε ποσοστό 58,8% επιρρίπτουν ευθύνες στη χώρα διαμονής ενώ ένα 17,64% αναφέρει ότι επιρρίπτουν ευθύνες στην “κατάστασή τους”.

β) Πρόκειται για ανοικτή ερώτηση όπου οι Κοιν. Λειτουργοί μπορούν να εκφράσουν ελεύθερα τις απόψεις τους. Επειτα από μελέτη οι απαντήσεις ομαδοποιήθηκαν από τους ερευνητές σε 9 κατηγορίες και ταποτελέσματα διαμορφώθηκαν ως εξής: ¹

Σε ποσοστό 88,2% (15 στα 17 ερωτημ) διαγυδονται όσον αφορά την αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας και την οικονομική αποκατάσταση.

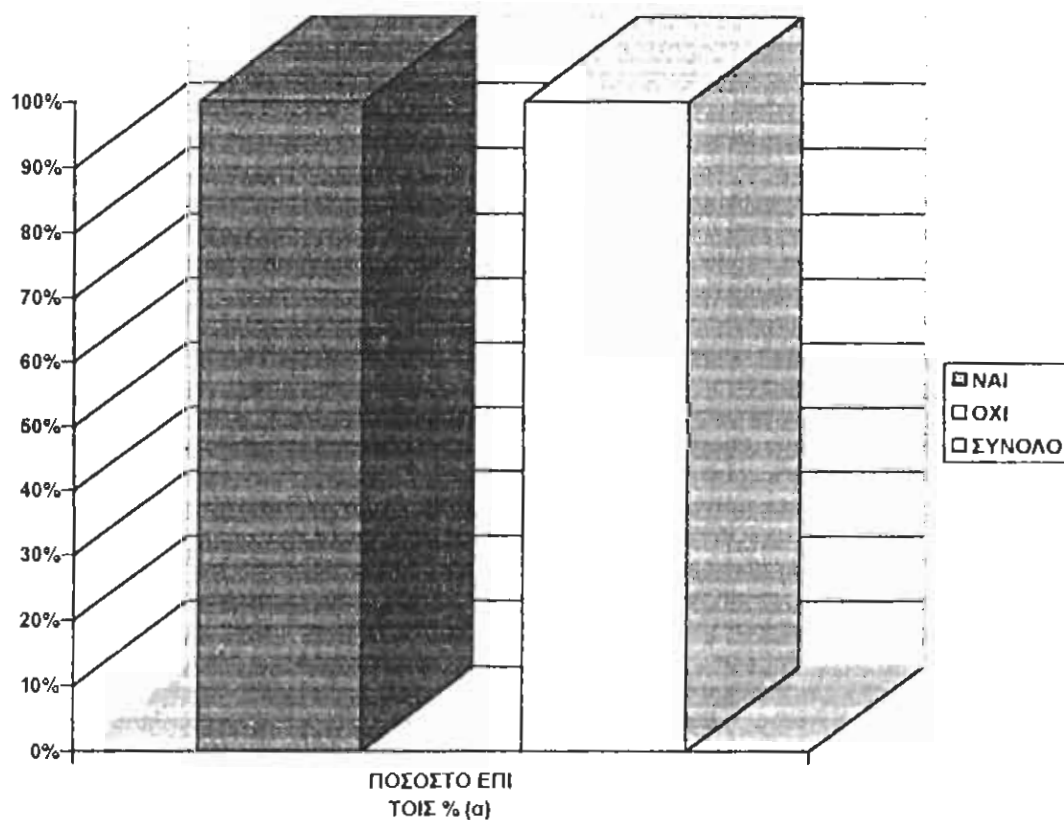
Σε ποσοστό 70,56% (12 στα 17 ερωτημ) διαγυδονται όσον αφορά την εξεύρεση εργασίας.

Σε ποσοστό 29,4% αναφέρουν ότι διαγυδονται στις ανάγκες τους για κρατικές παροχές. Σε ποσοστό 23,52% διαγυδονται όσον αφορά την ανεύρεση κατοικίας και την κοινωνική ένταξη - προσαρμογή τους σε ποσοστό 11,76% για την έλλειψη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, την εκπαίδευση των παιδιών τους και τις δυνατότητες μετανάστευσης σε τρίτες χώρες.

Ερώτημα 21ο. α) Η πολιτική της οργάνωσης αφήνει περιθώρια ευελιξίας στον Κοιν. Λειτουργό κατά την άσκηση του επαγγελματικού του ρόλου;

β) Αν όχι, σε ποια σημεία.

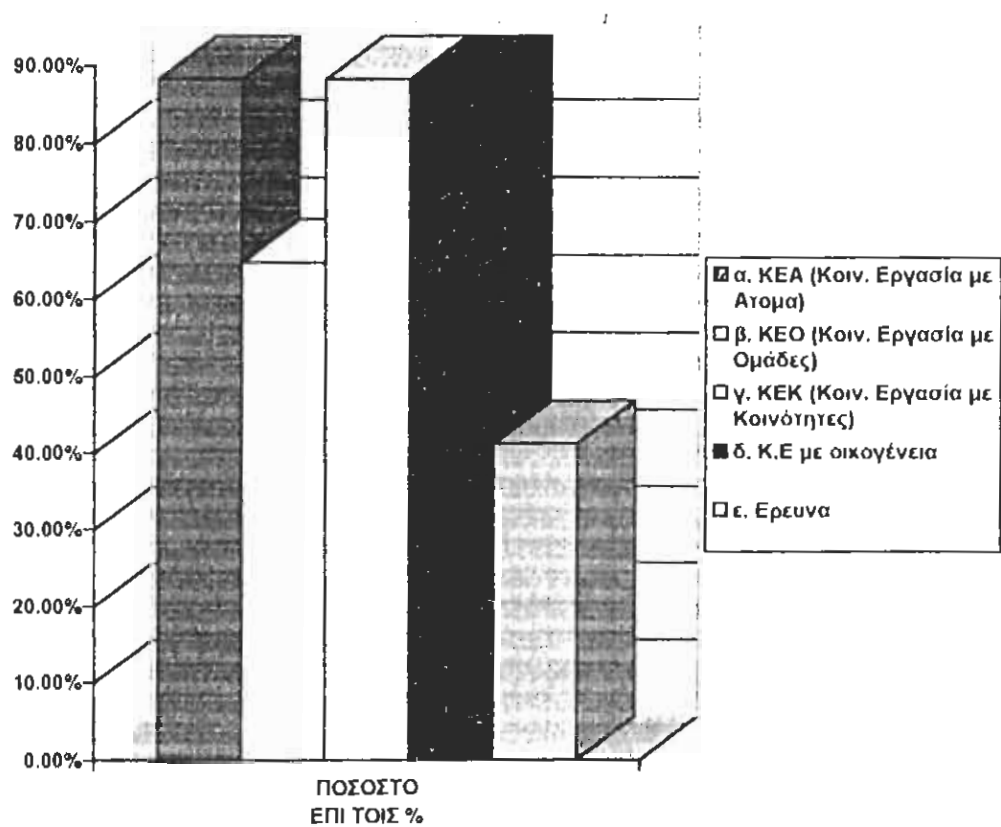
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (α)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ (α)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ % (α)
	17	100%
ΝΑΙ	17	100%
ΟΧΙ	0	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ	17	100%

- α) Σε ποσοστό 100% (17 στα 17 ερωτημ) οι Κοιν. Λειτουργοί εκτιμούν ότι η οργάνωση τους αφήνει περιθώρια ευελιξίας κατά την άσκηση του επαγγελματικού τους ρόλου.
- β) Η θετική απάντηση του πρώτου, α) σκέλους της ερώτησης (100%) από τους Κοιν. Λειτουργούς απέκλεισε το ενδεχόμενο απαντήσεων στο (β) σκέλος.

Ερώτημα 22ο: Ποιες μεθόδους Κοινωνικής Εργασίας χρησιμοποιείτε;

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %
	17	100%
α. ΚΕΑ (Κοιν. Εργασία με Ατομα)	15	88,2%
β. ΚΕΟ (Κοιν. Εργασία με Ομάδες)	11	64,68%
γ. ΚΕΚ (Κοιν. Εργασία με Κοινότητες)	15	88,2%
δ. Κ.Ε με οικογένεια	15	88,2%
ε. Έρευνα	7	41,16%

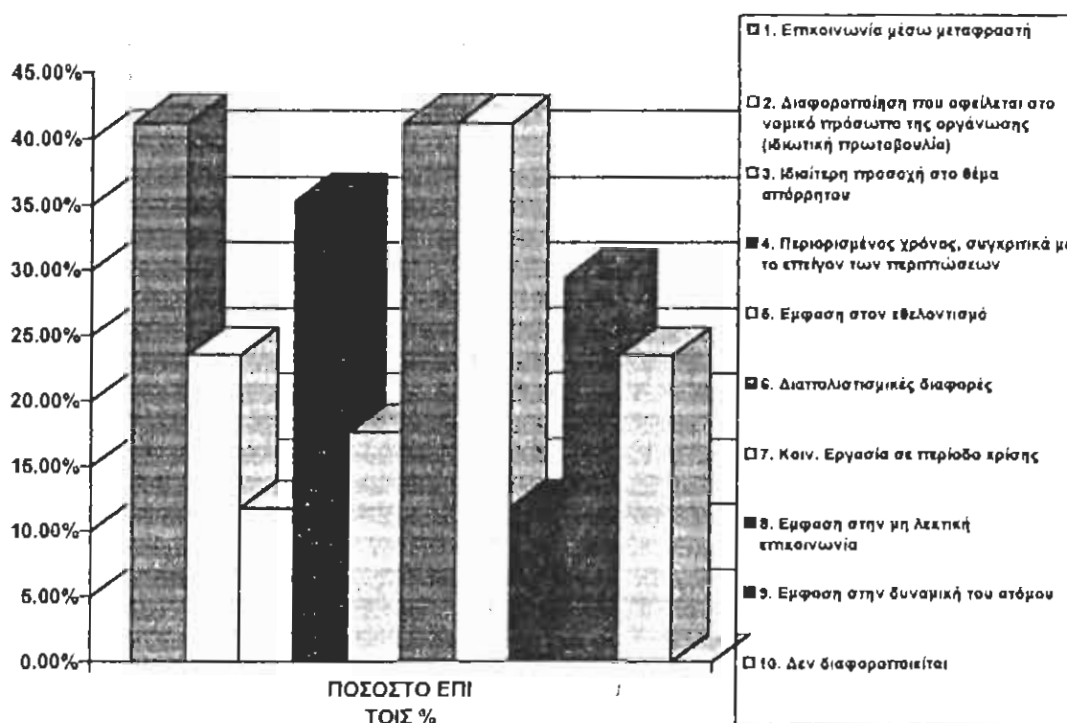

Σε ποσοστό 88,2% (15 στα 17 ερωτημ) οι Κοιν. Λειτουργοί εφαρμόζουν τις μεθόδους Κοιν. Εργασίας Κ.Ε.Α., Κ.Ε.Κ και Κοινωνική Εργασία με οικογένεια.

Σε ποσοστό 64,68% (11 στα 17 ερωτημ) οι Κοιν. Λειτουργοί χρησιμοποιούν την Κ.Ε.Ο ενώ μόνο το 41,16% (7 στα 17 ερωτημ) χρησιμοποιεί την έρευνα ως μέθοδο Κοιν. Εργασίας.

Ερώτημα 23α. Σε ποια σημεία διαφοροποιείται η Κοιν. Εργασία με πρόσφυγες;

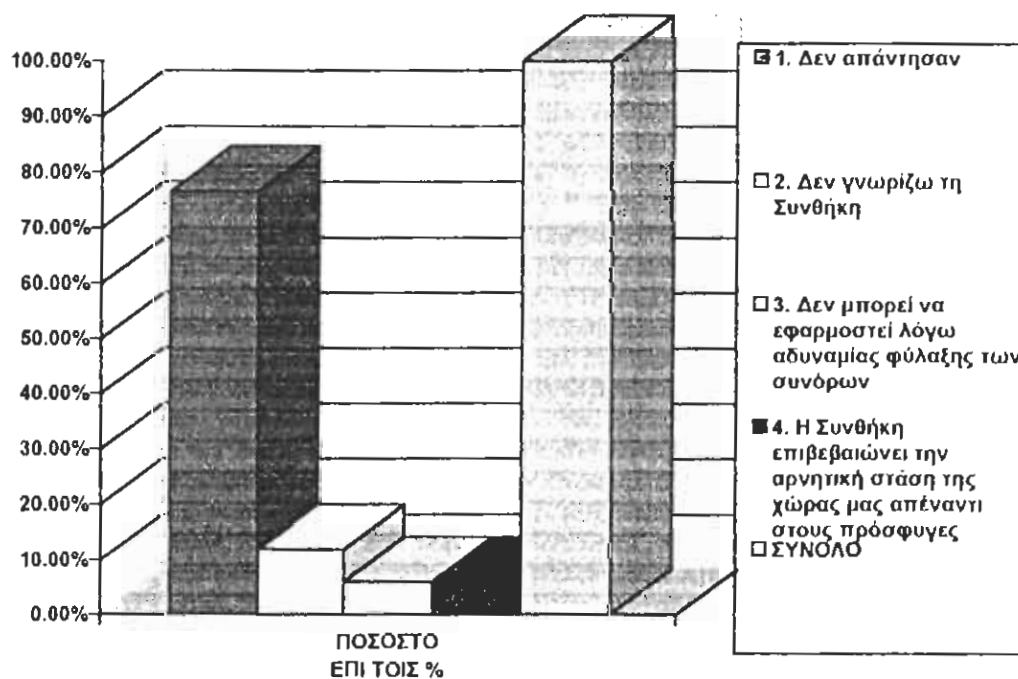
<i>ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ</i>	<i>ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %</i>
	17	100%
1. Επικοινωνία μέσω μεταφραστή	7	41,16%
2. Διαφοροποίηση που οφείλεται στο νομικό πρόσωπο της οργάνωσης (ιδιωτική πρωτοβουλία)	4	23,52%
3. Ιδιαίτερη προσοχή στο θέμα απόρριτου	2	11,76%
4. Περιορισμένος χρόνος, συγκριτικά με το επειγόν των περιπτώσεων	6	35,28%
5. Έμφαση στον εθελοντισμό	3	17,64%
6. Διαπολιτισμικές διαφορές	7	41,16%
7. Κοιν. Εργασία σε περίοδο κρίσης	7	41,16%
8. Έμφαση στην μη λεκτική επικοινωνία	2	11,76%
9. Έμφαση στην δυναμική του ατόμου	5	29,4%
10. Δεν διαφοροποιείται	4	23,52%

Πρόκειται για ανοιχτή ερώτηση όπου οι Κοιν. Λειτουργοί καλούνται να εκφράσουν ελεύθερα τις απόψεις τους. Επειτα από μελέτη οι απαντήσεις ομαδοποιήθηκαν από τους ερευνητές σε 10 κατηγορίες και τα αποτελέσματα διαμορφώθηκαν ως εξής: Σε ποσοστό 41,16% (7 στα 17 ερωτημ) οι Κοιν. Λειτουργοί εκτιμούν ότι η Κοιν. Εργασία με πρόσφυγες διαφοροποιείται από την κατ'εξοχήν Κοιν. Εργασία λόγω της παρεμβολής του μεταφραστή, των διαπολιτισμικών διαφορών και της κρίσης των "πελατών". Σε ποσοστό 35,28% διαφοροποιείται λόγω του περιορισμένου χρόνου εξαιτίας του κατ'επείγοντος των περιπτώσεων. Σε ποσοστό 29,4% λόγω της έμφασης στα δυναμικά του ατόμου. Σε ποσοστό 23,52% η διαφοροποίηση, οφείλεται στο ότι η οργάνωση είναι ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Σε ποσοστό 11,76% διαφοροποιείται λόγω της έμφασης στη μη λεκτική επικοινωνία ενώ το 23,52% αναφέρει ότι δεν διαφοροποιείται.

Ερώτημα 24α: Ποια η εξέλιξη του προσφυγικού ζητήματος αν κυρωθεί η εφαρμογή της Συνθήκης του "Schengen" στη χώρα μας;

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %
	17	100%
1. Δεν απάντησαν	13	76,44%
2. Δεν γνωρίζω τη Συνθήκη	2	11,76%
3. Δεν μπορεί να εφαρμοστεί λόγω αδυναμίας φύλαξης των συνόρων	1	5,88%
4. Η Συνθήκη επιβεβαιώνει την αρνητική στάση της χώρας μας απέναντι στους πρόσφυγες	1	5,88%
ΣΥΝΟΛΟ	17	100%

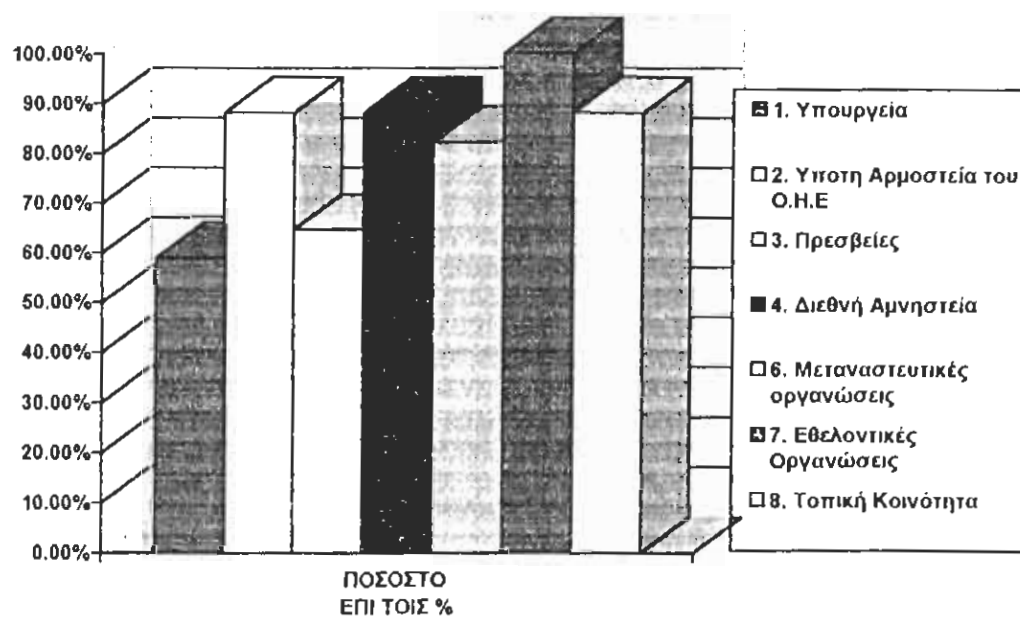

Πρόκειται για ανοικτή ερώτηση όπου οι Κοιν. Λειτουργοί έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν ελεύθερα τις απόψεις τους. Έπειτα από μελέτη οι απαντήσεις ομαδοποιήθηκαν από τους ερευνητές σε 4 κατηγορίες και τα αποτελέσματα διαμορφώθηκαν ως εξής: Το 76,44% (13 στα 17 ερωτημ) δεν απάντησαν και μας παρέπεμψαν σε Νομικούς. Το 11,76% δήλωσε άγνοια ενώ σε ποσοστό 5,88% πιστεύει ότι η Συνθήκη δεν μπορεί να εφαρμοστεί λόγω αδυναμίας φύλαξης των συνόρων της Ελλάδας.

Σε ποσοστό 5,88% επίσης, αναφέρεται ότι η Συνθήκη επιβεβαιώνει την αρνητική στάση της Ελλάδας απέναντι στους πρόσφυγες.

Ερώτημα 25ο: Με ποιές υπηρεσίες η συνεργασία σας είναι αποδοτικότερη;

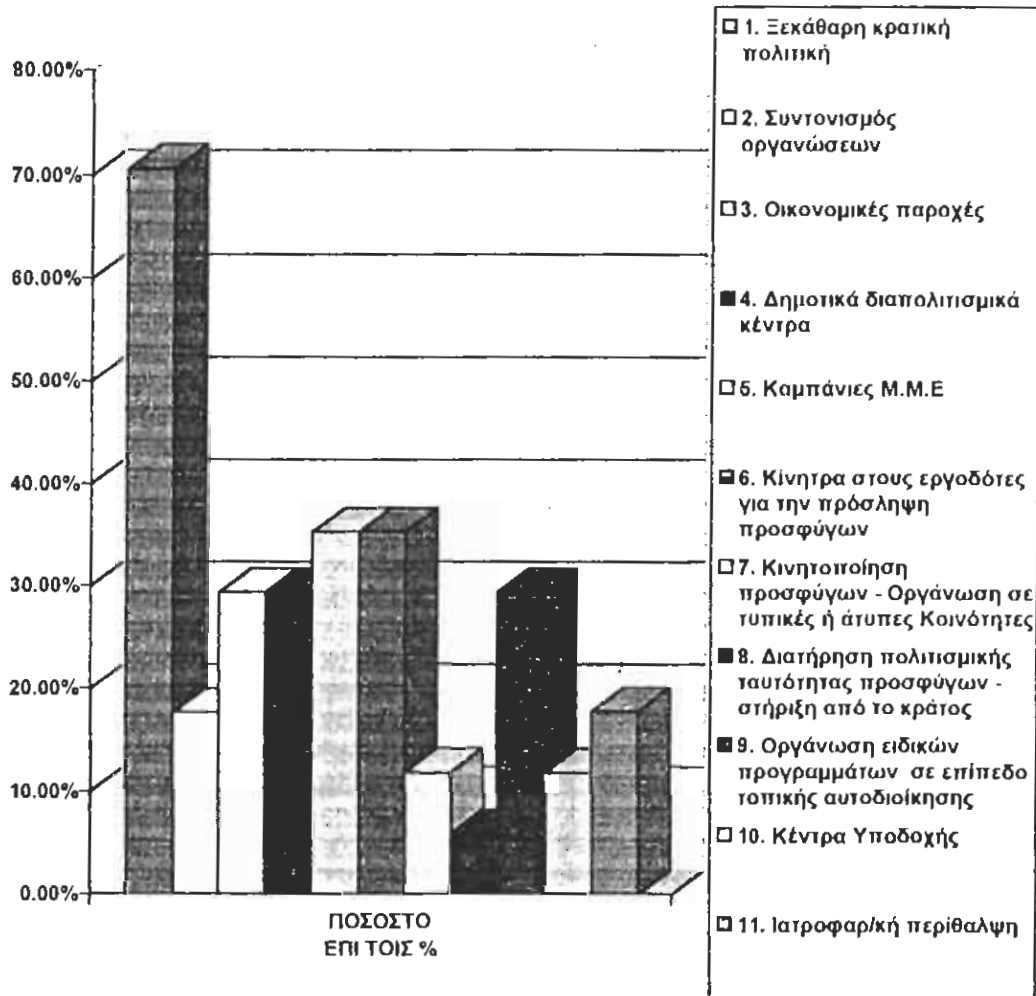
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %
	17	100%
1. Υπουργεία	10	58,8%
2. Υψητή Αρμοστέία του Ο.Η.Ε	15	88,2%
3. Πρεσβείες	11	64,68%
4. Διεθνή Αμνηστία	15	88,2%
6. Μεταναστευτικές οργανώσεις	14	82,32%
7. Εθελοντικές Οργανώσεις	17	100%
8. Τοπική Κοινότητα	15	88,2%

Σε ποσοστό 100% (17 στα 17 ερωτημ) οι Κοιν. Λειτουργοί συνεργάζονται αποδοτικά με τις εθελοντικές οργανώσεις. Σε ποσοστό 94,08% (16 στα 17 ερωτημ) αναφέρουν ότι συνεργάζονται αποδοτικά με τις άλλες Κοινωνικές υπηρεσίες. Σε ποσοστό 88,2% αναφέρουν ότι η συνεργασία είναι αποδοτικότερη με το Ελληνικό γραφείο της Υπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε., τη Διεθνή Αμνηστία και την Τοπική Κοινότητα. Σε ποσοστό 82,32% αναφέρουν ότι συνεργάζονται αποδοτικά με τις μεταναστευτικές οργανώσεις. Σε ποσοστό 64,68% με τις Πρεσβείες των διαφόρων χωρών, ενώ σε μικρότερο ποσοστό, 58,8% με τα Υπουργεία.

Ερώτημα 26ο: Προτείνετε τρόπους επίλυσης των προσφυγικών θεμάτων σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

<i>ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ</i>	<i>ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ</i>	<i>ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΟΙΣ %</i>
	17	100%
1. Ξεκάθαρη κρατική πολιτική	12	70,56%
2. Συντονισμός οργανώσεων	3	17,64%
3. Οικονομικές παροχές	5	29,4%
4. Δημόσια διαπολιτισμικά κέντρα	5	29,4%
5. Καμπάνιες Μ.Μ.Ε.	6	35,28%
6. Κίνητρο στους εργοδότες για την πρόσληψη προσφύγων	6	35,28%
7. Κινητοποίηση προσφύγων - Οργάνωση σε τυπικές ή άτυπες Κοινότητες	2	11,76%
8. Διατήρηση πολιτισμικής ταυτότητας προσφύγων - στήριξη από το κράτος	1	5,88%
9. Οργάνωση ειδικών προγραμμάτων σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης	5	29,4%
10. Κέντρα Υποδοχής	2	11,76%
11. Ιατροφαρ/κή περίθαλψη	3	17,64%

Πρόκειται για ανοικτή ερώτηση όπου οι Κοιν. Λειτουργοί έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν ελεύθερα τις απόψεις τους. Επειτα από μελέτη οι απαντήσεις ομαδοποιήθηκαν από τους ερευνητές σε 11 κατηγορίες και τα αποτελέσματα διαμορφώθηκαν ως εξής: Σε ποσοστό 70,56% (12 στα 17 ερωτημ) οι Κοιν. Λειτουργοί προτείνουν ως τρόπους επίλυσης των προσφυγικών θεμάτων την "ξεκάθαρη" κρατική πολιτική. Σε ποσοστό 35,28% (6 στα 17 ερωτημ) προτείνουν τις καμπάνιες από τα Μ.Μ.Ε και κίνητρα στους εργοδότες για την πρόσληψη προσφύγων.

Σε ποσοστό 29,4% προτείνουν τις οικονομικές παροχές, την οργάνωση ειδικών προγραμμάτων σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης και τη δημιουργία Δημοτικών διαπολιτισμικών Κέντρων.

Σε ποσοστό 17,64% προτείνουν τον συντονισμό των οργανώσεων και την ιατροφ/κή περίθαλψη. Σε ποσοστό 11,76% την κινητοποίηση των προσφύγων και την οργάνωση τους σε τυπικές ή άτυπες κοινότητες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΚΕΦΑΛΛΙΟ V

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ.

"... να σέβομαι και να παραδέχομαι τον άλλο άνθρωπο όπως είναι, να βοηθώ τον άνθρωπο να αξιοποιεί τις δυνάμεις του για να καταστεί άτομο κοινωνικώς υπεύθυνο, χρήσιμο για τον εαυτό του και το σύνολο." (Πανουτσοπούλου, 1983, σελ. 85)

Είναι ένα απόσπασμα από την καθομολόγηση των αποφοίτων Κοινωνικών Λειτουργών της Χ.Ε.Ν. το 1949. Από τότε έχουν περάσει περίπου 50 χρόνια. Όμως στα βασικά του σημεία δεν άλλαξε αυτός ο όρκος. Αποτελεί αφετηρία και αφορμή για να μιλήσει κανείς, γι' αυτόν τον ευαίσθητο τομέα δουλειάς των Κοινωνικών Λειτουργών, την Κοινωνική εργασία με πρόσφυγες.

Και πρώτα, πρώτα μπορεί κανείς να σταθεί στον σεβασμό και την παραδοχή του άλλου ανθρώπου, τον πελάτη, τον πρόσφυγα στην προκείμενη περίπτωση. Είναι αδιαμφισβήτητα μία βασική, θεμελιώδης αρχή και αξία στη δεοντολογία του επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού.

"Ο Κοινωνικός Λειτουργός σέβεται την προσωπικότητα του εξυπηρετούμενου, διαφυλάσσει την αξιοπρέπειά του και διασφαλίζει τα δικαιώματά του." (Ελλ. Κώδικας Λεοντολογίας, σελ 25)

Κι είναι διπλά επιτακτική η τήρηση αυτής της αξίας όταν πρόκειται για την Κοινωνική Εργασία με πρόσφυγες όπου προκαταλήψεις και στερεότυπα μπορεί να παρεισφύουν στην σχέση του Κοινωνικού Λειτουργού με τον πρόσφυγα.

Σύμφωνα με τον STEAN, βασικές αξίες και αρχές στην Κοινωνική Εργασία είναι:

1. Πίστη στην αξιοπρέπεια και αξία του ατόμου, άσχετα από τον Κοινωνικό, ψυχολογικό, διανοητικό ή πολιτικό προσανατολισμό, φύλο, φυλή ή ηλικία.

2. Πίστη στην αυτοδιάθεση του ατόμου (πελάτη) δηλαδή το δικαίωμα κάθε ατόμου να ζει την ζωή του με τον δικό του τρόπο, εφ' όσον δεν έχει επιπτώσεις στα δικαιώματα των άλλων.

3. Πίστη στην ικανότητα και προσωπικά ιδεώδη που έχουν σχέση με την ελεύθερη ουμανιστική έννοια της βελτίωσης του ανθρώπου.

4. Αποδοχή της μοναδικότητας (ιδιαιτερότητας) κάθε ατόμου (πελάτη) ή συστήματος πελατών." (Μουζακίτης, 1994, σελ. 38)

Ο Κοινωνικός Λειτουργός βοηθά τον πρόσφυγα να ενσωματωθεί στην ελληνική κοινωνία μόνο αν αυτός το επιζητεί και θέτει αρωγό τον εαυτό του ώστε ο πρόσφυγας να αξιοποιήσει στο μέγιστο τις δυνάμεις του για την βελτίωση της ζωής του.

"Σαν ένα επάγγελμα που αναπτύχθηκε στον 20ο αιώνα ανταποκρινόμενο στις κοινωνικές συνθήκες που συνέχεια αλλάζουν, η Κοινωνική Εργασία, λειτουργεί για να αποτρέψει τα ατομικά, ομαδικά και κοινοτικά προβλήματα που προκύπτουν από τη δυσλειτουργία των προσωπικών αναγκών και των κοινωνικών θεσμών." (Μουζακίτης, 1994, σελ. 40)

Η Κοινωνική εργασία με πρόσφυγες είναι η αναγνώριση της πολιτικής των Κοινωνικών Λειτουργών στην υπηρεσία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η Κοινωνική εργασία με πρόσφυγες αναδύει από την πράξη αυτό που θεωρητικά διαβάζουμε και ορκιζόμαστε βάσει της δεοντολογίας του επαγγέλματος: Ο Κοινωνικός Λειτουργός στην υπηρεσία του ανθρωπισμού.

Κοινωνικά δικαιώματα και Κοινωνική Εργασία

Σύμφωνα με την Βάγια

"Η επιστήμη της Κοινωνικής Εργασίας έχει στενή σχέση με τη θεμελίωση και την άσκηση των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Πρόκειται για δυο προσπάθειες που στην εξέλιξή τους συναντήθηκαν και συνοδοιπορούν." (Βάγια, 1988)

Τα κοινωνικά δικαιώματα είναι μια από τις πιο αμφισβητούμενες νομικές έννοιες. Τα κοινωνικά δικαιώματα του πολίτη, κατά το Ελλ. Σύνταγμα ταξινομούνται σε τέσσερις μεγάλες κατηγορίες: α. Το δικαίωμα για κοιν. ασφάλιση - κοινωνική ασφάλεια και για απόκτηση κατοικίας β. Το δικαίωμα για κοινωνική και πολιτική ανάπτυξη της προσωπικότητας γ. Το δικαίωμα για εργασία και δ. Το δικαίωμα για προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Σε αντίθεση με τα ατομικά, τα κοινωνικά δικαιώματα αναγνωρίζονται αποκλειστικά στο άτομο - πολίτη κι όχι σε κάθε άτομο που διαμένει στο συγκεκριμένο κράτος (π.χ. αλλοδαποί, πρόσφυγες). Η αναγνώριση δηλαδή ενός κοινωνικού δικαιώματος υπέρ ενός ατόμου προϋποθέτει την ύπαρξη ενός στενού δεσμού μεταξύ ατόμου και κράτους ή κοινωνικής οργάνωσης.

Στην ιστορική της πορεία η Κοινωνική Εργασία έχει διαμορφώσει και συνεχώς προβάλλει την σταθερή της επιταγή για την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ατομικών ή κοινωνικών. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί έχουν εκδηλώσει την προσήλωσή τους στην υπεράσπιση της ατομικής ελευθερίας, της προσωπικής ισοτιμίας και της πολιτικής

αυτοδιάθεσης, ενώ παράλληλα υποστηρίζουν λύσεις που οδηγούν στην υιοθέτηση πολιτικών κοινωνικής δικαιοσύνης.

Σύμφωνα με την Βάγια αυτές είναι: "α) Η κινητοποίηση και αξιοποίηση των δυνατοτήτων κάθε ατόμου για το ξεπέρασμα των δυσκολιών της ζωής και β) Η συμμετοχή, συλλογική δράση σε κοινοτικό επίπεδο για τη διεκδίκηση και την απόκτηση κοινωνικών δικαιωμάτων για άτομα ή ομάδες." (Βάγια, 1988, σελ. 185)

Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί αποτελούν μέρος της κοινωνικής δομής και εργάζονται εντός και εκτός θεσμών και συστημάτων, είτε αυτά αφορούν την Πρόνοια, είτε την Υγεία, είτε την Εργασία. Αντιλαμβάνονται την Κοινωνική αλλαγή ως αναπόφευκτη και μέρος της πραγματικότητας της ζωής και με την μεθοδολογία τους διευκολύνουν και στηρίζουν εκείνους που την επιδιώκουν.

Η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών κινείται γύρω από τον άξονα «αυτοδιάθεση του ατόμου - κοινωνική δικαιοσύνη». Η σύγκρουση αξιών είναι μια καθημερινή πραγματικότητα για τους Κοιν. Λειτουργούς που βάζει σε δοκιμασία όλα όσα ξέρουν κι όλα όσα κάνουν. Το ίδιο το επάγγελμα αντανακλά τα συμφέροντα, της κοινωνίας και συχνά πιστοποιούν οι Κοιν. Λειτουργοί, την σύγκρουση μεταξύ των αναγκών του δικαιούχου ή του πελάτη και της ισχύουσας κοινωνικής πολιτικής. Με όπλα την σχέση και την διαμεσολάβηση, δηλώνουν την παρουσία τους σε όλους τους κοινωνικούς θεσμούς, εργάζονται με όλες τις τάξεις, τύπους και κατηγορίες ανθρώπων και ανθρώπινων ομάδων. Στη δουλειά τους προασπίζονται τα δικαιώματα των άλλων και όχι τα δικά τους. Σύμφωνα με το Π.Λ. 891/1978 περί καθορισμού του αντικειμένου εργασίας του Κοινωνικού Λειτουργού, το περιεχόμενο της δραστηριότητάς τους, είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα και ιδιαίτερα τα κοινωνικά.

Τα σημεία που συγκλίνουν τα κοινωνικά δικαιώματα και η Κοιν. Εργασία είναι η προσπάθεια για θεμελίωση των κοιν. δικαιωμάτων στη νομοθεσία, το πεδίο αναφοράς άνθρωπος <=> περιβάλλον, η συνεργασία κράτους - κοινωνίας με προορισμό την κοιν. ισότητα και την απελευθέρωση του ανθρώπου από την εξάρτηση και την ανασφάλεια, η κοινή αρχή που ξεκινούν και τα δυο με ένα αίτημα για αλλαγή, με μια ακάλυπτη ανάγκη ή με την παραβίαση κάποιου θεμελιώδους δικαιώματος.

Η θέσπιση των κοινωνικών δικαιωμάτων και η άσκηση της Κοιν. Εργασίας είναι δύο πολύπλοκες και επίπονες προσπάθειες που δημιουργούν αρκετά ζητήματα και δυσκολίες για το κοινωνικό κράτος στην ζητούμενη διασφάλιση μιας κοιν. ισορροπίας. Έτσι τίθεται εύλογα το ερώτημα: πόσο ελεύθερος είναι ο Κοιν. Λειτουργός να εργαστεί στην υπηρεσία της προάσπισης των κοινωνικών δικαιωμάτων;

Ο πιο σημαντικός παράγοντας που δυσχεραίνει την επιδίωξη αυτή είναι το ότι τα κοινωνικά δικαιώματα δεν αντιμετωπίζονται στην θεωρία του Συνταγματικού Δικαίου σαν «γνήσια» δικαιώματα δηλ. σαν αχώριμες αξιώσεις. Έτσι στη διεκδίκησή τους, συχνά οι πελάτες των Κοιν. Λειτουργιών στερούνται της έννομης προστασίας αφού δεν μπορούν να κάνουν αγωγή. Ιδιαίτερα το δικαίωμα για κοιν. πρόνοια είναι ασαφές και αθεμελίωτο για πολλές ομάδες του πληθυσμού, επειδή μεταξύ άλλων, είναι περιορισμένη η κρατική συμμετοχή και έτσι παραμένει περιορισμένη ποσοτικά και ποιοτικά η μέριμνα, η πρόληψη και η περίθαλψη. Η οργάνωση και η διοικητική διάρθρωση των κοιν. οργανώσεων μαζί με τους περιορισμούς του δημοσιούπαλληλικού κώδικα συχνά γίνονται φραγμός για την άσκηση από τους εργαζόμενους Κοιν. Λειτουργούς μεθόδων δράσης. Ένα άλλο επίσης σημαντικό πρόβλημα είναι το γεγονός ότι τα κοιν. δικαιώματα διατυπώνονται από Νομικούς και Νομικοί αναλαμβάνουν να τα υποστηρίξουν στην πράξη. Το ζητούμενο είναι να μπορεί να τα ασκήσει ο δικαιούχος. Σ' αυτό το σημείο είναι σημαντική η συνεισφορά του Κοιν. Λειτουργού ο οποίος είναι ο επαγγελματίας που καλείται να επέμβει.

"Σύμφωνα με τα λόγια της Κάρολ Μέγιερ οι Κοιν. Λειτουργοί θυμίζουν στους ιθύνοντες το «κοινωνικό συμβόλαιο». Ο ρόλος του Κοιν. Λειτουργού είναι ενοχλητικός. Το ενδιαφέρον τους για τους φτωχούς, τους άστεγους, τους άρρωστους, τους παραμελημένους, τους φοβισμένους, τους τρελλούς, τους ανθρώπους που παλεύουν σε αυτόν τον κόσμο, έχει κάνει το κοινό και τις κυβερνήσεις να τους δώσουν αρκετά μεγάλη περιοχή δράσης, στις περιπτώσεις που δεν τους αποφεύγουν συστηματικά. Είναι η συνείδησή τους και άλλες φορές... αντιμετωπίζουν την άρνησή τους. Όμως - σύμφωνα πάντα με την Μέγιερ - οι αντίξοες καταστάσεις, τους κινητοποιούν και τους προσφέρουν την ευκαιρία να είναι αιρετικοί με ένα κοινωνικά παραδεκτό τρόπο." (Κοιν. Εργασία, τευχ. 34, σελ. 84)

Κοινωνική Εργασία με Άτομα (πρόσφυγες)

Σ' όλη την πορεία της, η επιστήμη της Κοιν. Εργασίας είναι ικανή για Πρόληψη, Σχεδιασμό, Διάγνωση και Θεραπεία. Έχει ρόλο και επιβάλλεται να συμμετέχει στην έρευνα για την επισήμανση των αναγκών, στη διανομή της κοιν. φροντίδας, στη στελέχωση, στη διοίκηση, στον έλεγχο, στους παράγοντες της Κοιν. Πολιτικής και του Κράτους - Πρόνοιας.

Ειδικότερα και συγκεκριμένα όσον αφορά τους πρόσφυγες που είναι μια μεγάλη κατηγορία ανθρώπων κοιν. αποστέρησης, ο Κοιν. Λειτουργός περιορίζεται να εγαστεί στο στάδιο της «θεραπείας» - αφού η διάγνωση όσον αφορά τους πρόσφυγες είναι γνωστή και δεδομένη.

Βασικοί άξονες που περιχαρακώνουν τα όρια του είναι η συρρίκνωση του κράτους - πρόνοιας με περικοπή πόρων, η έλλειψη προσωπικού, ανυπαρξία υποδομής και σχεδιασμού, χαώδης ή ανύπαρκτη νομοθεσία και οι υπηρεσίες του κράτους που λειτουργούν σε επίπεδο αστυνόμευσης και καταστολής.

Ιδεολογία - οροθέτης, της κρατικής πολιτικής είναι το γεγονός ότι θεωρεί την φροντίδα των προσφύγων ως ευεργεσία κι όχι μια επένδυση στα πλαίσια της προστασίας του ανθρώπου. Αυτή η ιδεολογία διαχέεται σ' όλους τους τομείς της «βοήθειας» προς τους πρόσφυγες.

Συχνά οι Κοινωνικοί Λειτουργοί υποχρεώνονται ή οδηγούνται απλώς να εξηγήσουν και να δώσουν έναν ορισμό του επαγγέλματος. Στην περίπτωση της Κοιν. Εργασίας με πρόσφυγες αυτή η δυσκολία αυξάνεται και η εφαρμογή της δείχνει καθαρά πως δεν είναι αναγκαίο να οριστεί πια είναι η Κοιν. Εργασία αλλά τι κάνει.

Προσθετικά εκείνο που πηγάζει από την πολυπλοκότητα της Κοιν. Εργασίας είναι, ότι αποτελεί ένα επάγγελμα πολυδυναμικό με πολυφασματικούς ρόλους.

→ Αυτό που διαφοροποιεί ιδιαίτερα την δουλειά του Κοιν. Λειτουργού με πρόσφυγες είναι η πολιτισμική διαφορά τους. Ο πρόσφυγας - πελάτης αποτελεί κομμάτι ενός πολιτισμού ξένου για τον Κοιν. Λειτουργό. Μπορεί φεύγοντας διωκόμενος και τρομαγμένος να αφήνει σπίτι, συγγενείς, περιβάλλον αλλά κουβαλά όλη την κουλτούρα και τον τρόπο ζωής, την στάση ζωής των ανθρώπων του τόπου του. Έχει διαφορετική φιλοσοφία ζωής, διαφορετικές αντιλήψεις, συχνά έχει διαφορετική αίσθηση του χρόνου κ.τ.λ.

Ο Κοιν. Λειτουργός για να κατανοήσει τη συμπεριφορά τους πρέπει να μάθει για την ιστορία τους, τον πολιτισμό, τις πολιτικές και κοινωνικές δομές της χώρας προέλευσής τους, τις συνθήκες ζωής, τον λόγο που τους ανάγκασε σε φυγή. Πρέπει για να κατανοήσει τη συμπεριφορά τους να μάθει τις συναισθηματικές αντιδράσεις που προκαλούν οι τραυματικές εμπειρίες, οι απώλειες, οι κακουχίες που έχουν υποστεί. Ο Κοιν. Λειτουργός πρέπει να συμβάλλει στην διατήρηση της πολιτιστικής τους κληρονομιάς.

Ένα σημαντικό εμπόδιο στην εργασία του Κοιν. Λειτουργού είναι το γεγονός ότι οι πρόσφυγες διατηρούν έντονα επιφυλάξεις και δεν εμπιστεύονται εύκολα οποιαδήποτε αρχή και εξουσία. Ο Κοιν. Λειτουργός που εκπροσωπεί και αποτελεί και ο ίδιος μια εξουσία επιβάλλεται επίσης να δημιουργήσει μια «καλή σχέση» με τον πρόσφυγα που θα χρησιμοποιεί διαχρονικά και ως βασικό εργαλείο της δουλειάς του. Η σχέση επίσης πρέπει να απαλλαχτεί από τον θετικό ρόλο που μπορεί να έχουν οι οικονομικές παροχές της οργάνωσης.

Όμως πρωταρχικά, η ύπαρξη σχέσης Κοιν. Λειτουργού - πρόσφυγα προϋποθέτει, αντιρατσιστική ιδεολογία, ικανότητα ελέγχου των προκαταλήψεων και στερεοτύπων. Είναι απαραίτητο, ειδικά για τον Κοιν. Λειτουργό που εργάζεται με πρόσφυγες να είναι ενισχυμένος ως προσωπικότητα και απαλλαγμένος από τοπικιστικές «ελληνοκεντρικού» τύπου ιδέες.

Σύμφωνα με την Perlman

"Η σχέση Κοιν. Λειτουργού - πελάτη, αποτελεί μια συνθήκη στην οποία δύο πρόσωπα με κάποιο κοινό ενδιαφέρον μεταξύ τους, μακροχρόνιο ή προσωρινό, επιδρούν, ο ένας στον άλλο με συναισθηματική φόρτιση." (Perlman, 1957,σελ. 95)

Ο Κοιν. Λειτουργός χρησιμοποιεί τη «σχέση» ως αφετηρία παρακίνησης του για αποφυγή αντιδράσεων παθητικότητας και επηρεασμού του προβλήματος. Φαινόμενο συνηθισμένο, η παθητικότητα στους πρόσφυγες, συνοδεύεται και από τάση απόλυτης εξάρτησης από την υπηρεσία, η οποία στην προκειμένη περίπτωση ταυτίζεται με το πρόσωπο του Κοιν. Λειτουργού. Επίσης συχνό φαινόμενο είναι η εμφάνιση επιθετικών στάσεων και ο χειρισμός τους απαιτεί προσεκτική αντιμετώπιση, ανάλυση και διάγνωση των αιτιών που τις δημιουργούν, γιατί υπάρχει ο κίνδυνος συναισθηματικής εμπλοκής του επαγγελματία, φόρτισης και ανταπόδοσης της επιθετικότητας.

Ο Κοιν. Λειτουργός είναι ο σύνδεσμος του πρόσφυγα με τις πηγές βοήθειας και η σχέση αποτελεί πηγή βοήθειας. Έτσι συναισθηματικές μεταβιβάσεις είναι συχνές από μέρους του πρόσφυγα στον Κοιν. Λειτουργό ιδιαίτερα στις περιπτώσεις διάψευσης των προσδοκιών τους. Είναι σημαντικό να κατανοεί ο Κοιν. Λειτουργός ότι οι πρόσφυγες ενδεχομένως δεν είχαν καταφύγει ποτέ σε κοιν. υπηρεσίες και στο πρόσωπό του βλέπουν την υπηρεσία, τις αρχές, το κράτος...

Ένα επίσης σημαντικό διαφοροποιό στοιχείο της Κοιν. Εργασίας με πρόσφυγες είναι το γεγονός ότι στο μεγαλύτερο ποσοστό τους οι πρόσφυγες βρίσκονται σε μια μακρά διαδικασία πένθους απώλειας και την εκφράζουν με κυρίως αρνητικά συναισθήματα, όπως θυμό, επιθετικότητα, δυσπιστία, υπερβολικές απαιτήσεις, επιφυλακτικότητα, φόβο και μια αίσθηση αδικίας αφού σ' ότι έγινε υπάρχει το στοιχείο του εξαναγκασμού. Ο Κοιν. Λειτουργός έχει αφετηρία την περίοδο κρίσης στην οποία βρίσκονται οι πρόσφυγες στο σύνολό τους.

Ο Κοιν. Λειτουργός πρέπει να δημιουργήσει κλίμα εμπιστοσύνης και ασφάλειας, κάτι που είναι δύσκολο και μόνο με την ύπαρξη του άγνωστου που γεννά ανασφάλεια στους πρόσφυγες. Οι πρόσφυγες μεταβιβάζουν τα αισθήματά τους στον αποδέκτη Κοιν. Λειτουργό, επίθεση που ο επαγγελματίας γνωρίζει ότι δεν πρέπει να εκλάβει προσωπικά.

Οι συγκρούσεις που γεννιούνται στους πρόσφυγες για τον Κοιν. Λειτουργό εμφανίζονται σ' όλη τη διάρκεια της σχέσης και των σταδίων που περνά ο πρόσφυγας από την πρώτη εγγραφή / επαφή στην Κοιν. Υπηρεσία ως την απόφαση να παραμείνει στην χώρα. Καλείται τότε να προσαρμοστεί στους νόμους, τους κανόνες ζωής. Οι ρυθμοί αλλαγών και οι μεγάλες ανάγκες για επιβίωση καθιστούν δύσκολη την προσαρμογή του. Χρειάζεται χρόνο για να περάσει από όλα αυτά τα στάδια όπως: πένθος, ανεύρεση κατοικίας, πόρων ζωής, συνειδητοποίησης πολιτισμικής διαφοράς - που συχνά έρχονται όλα μαζί - και να ανταποκριθεί.

Συνήθως αντιδρούν με αντίσταση στην αλλαγή που αποτελεί και τρόπο, μηχανισμό διατήρησης της ταυτότητάς τους, άρνηση στην προσπάθεια για προσαρμογή, άρνηση στην εκπαίδευση, άγχος και φόβος από αβεβαιότητα για το μέλλον τους, που εκδηλώνονται με ψυχοσωματικά συμπτώματα και χαρακτηριστικό είναι το φαινόμενο της αθρόας προσέλευσης στα νοσοκομεία.

Η παρέμβαση σε κρίση έχει σαν κύριο στόχο να βοηθήσει τον πελάτη να χειριστεί την κρίση και να επιστρέψει στο προγενέστερο αυτής στάδιο.

"Όμως, στην Κοινωνική Εργασία με πρόσφυγες, που ανήκουν σε μια εντελώς διαφορετική κουλτούρα, αυτό μάλλον δεν είναι εφικτό. Γι' αυτό, αντί να ωθηθούν να επιστρέψουν στο προγενέστερο της κρίσης στάδιο, είναι προτιμότερο να βοηθηθούν να χρησιμοποιήσουν τους προηγούμενους μεν μηχανισμούς άμυνας και προσαρμογής, αλλά σε ένα νέο περιβάλλον. Για να γίνει αυτό, πρέπει ο επαγγελματίας να προσπαθήσει να καλύψει το πολιτιστικό κενό, γεφυρώνοντας τις αξίες, τις νόρμες και τα έθιμα. Εδώ είναι απαραίτητη η επαγγελματική ευαισθησία προς τις μοναδικές μεθόδους επικοινωνίας που χρησιμοποιεί ο κάθε λαός." (Γιαννακού, 1992, σελ. 1)

Απαραίτητη - στην Κ.Ε. με πρόσφυγες - είναι η λήψη πλήρους ατομικού και οικογενειακού ιστορικού, για ουσιαστική κατανόηση και αξιολόγηση της περίπτωσης, ώστε να εξατομικεύεται ο κάθε πρόσφυγας και να αποφεύγεται η τάση για γενίκευση όσων ανήκουν σε ομάδες, δίνοντάς τους ομαδική ταυτότητα και ετικέτα στερεοτύπων.

Σύμφωνα με την Perlman

"Ο Κοιν. Λειτουργός εστιάζει την ικανότητα για εργασία και δυνατότητα ανταπόκρισης στη θεραπευτική προσέγγιση, που χαρακτηριστικά ονομάζει «εργασιμότητα» του πελάτη." (Perlman, 1957.)

Σύμφωνα με την Γιαννακού πρέπει να δοθεί έμφαση στις δεξιότητες και τους μηχανισμούς άμυνας του πρόσφυγα - αυτές που έχει διαπιστωθεί ότι είναι λειτουργικές - ενώ παράλληλα να μη γίνει καθόλου επικέντρωση στην ατομική ή οικογενειακή παθολογία και ειδικά αυτή που σχετίζεται με την ταυτότητα του πρόσφυγα.

Η Hollis αναφέρει ότι:

"Πρώτη και φανερά βασική σε κάθε πρακτική της Κοιν. Εργασίας με Άτομα είναι η κατανόηση του τρέχοντος προβλήματος, που ο πελάτης βιώνει, όπως και των πολλών παραγόντων που επηρεάζουν την ύπαρξή του, τη φύση του και τη λύση του. Αυτό μπορεί να ονομαστεί δυναμική διάγνωση, δηλαδή, η διάγνωση των δυνάμεων εν δράσει στο σύμπλεγμα πρόσωπο - πρόβλημα - κατάσταση που περιλαμβάνει αυτό που συνήθως ονομάζεται «η ψυχοκοινωνική διάγνωση»" (Hollis, σελ 217)

"Η δυναμική διάγνωση διερευνά να προσδιορίσει ποια είναι η δυσκολία και ποιοί είναι εκείνοι οι παράγοντες που συμβάλλουν (ή προκαλούν) τη δυσκολία αυτή, τι αποτέλεσμα έχει στην ευημερία του ατόμου (και σ' εκείνη των άλλων), τι λύση ζητείται και τι μέσα υπάρχουν μέσα στον πελάτη, στην κατάστασή του και στις οργανωμένες υπηρεσίες και πηγές βοήθειας μέσω των οποίων το πρόβλημα μπορεί να επηρεαστεί." (Perlman, 1957, σελ. 213)

Όπως συμπεραίνεται από τα παραπάνω η κλινική και η αιτιολογική διάγνωση λαμβάνουν πολύ μικρό - ή καθόλου - χώρο στην Κ.Ε. με πρόσφυγες. Ρεαλιστικά αυτό που επιζητείται και είναι στόχος του Κοιν. Λειτουργού, είναι η κινητοποίηση του πρόσφυγα στο «εδώ και τώρα» εξαιτίας της πολυπλοκότητας των προβλημάτων, και της κατάστασης κρίσης κάτω από την πίεση του κατεπείγοντος.

"Το περιεχόμενο της διάγνωσης στην Κοιν. Εργασία με άτομα, επικεντρώνεται, αποτιμάται σε βαρύτητα και οροθετείται από τον σκοπό και τα μέσα του πελάτη και της οργάνωσης." (Perlman, σελ 216)

Στην Κοιν. Εργασία με πρόσφυγες απαιτείται να γίνει προσεκτική εξήγηση της θεραπευτικής προσέγγισης και της λογικής της. Το είδος παροχών που θα δοθούν στον πρόσφυγα, μπορεί να είναι εντελώς διαφορετικό από αυτό που περιμένει. Πολλές φορές ακόμα και το επάγγελμα του Κοιν. Λειτουργού είναι άγνωστο κι αυτό κάνει ακόμα πιο απαραίτητη την εξήγηση του ρόλου του επαγγελματία και του σκοπού της σχέσης.

Η Κοινωνική Εργασία με πρόσφυγες λοιπόν επικεντώνεται στη λύση μόνο συγκεκριμένων και άμεσων προβλημάτων χωρίς περαιτέρω διερεύνηση σε συναισθηματικό επίπεδο.

Σύμφωνα με την Γιαννακού "η επιτυχημένη παρέμβαση απαιτεί αντιμετώπιση, που είναι αποδεκτή από τον πρόσφυγα και δεν απειλεί τις παραδοσιακές δομές και πολιτιστικές αξίες." (Γιαννακού, 1992, σελ. 2)

Σ' αυτό συμφωνεί και ο Τρισελιώτης, αναφέροντας ότι:

"να είμαστε έτοιμοι να εξετάσουμε τη μεθοδολογία που είναι βασισμένη σε πολύ διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα και να βεβαιωθούμε ότι

ανταποκρίνεται στις ανάγκες μελών μετακινούμενων πληθυσμών. Εκεί που επιβάλλεται, ακατάλληλες μεθοδολογίες πρέπει να εγκαταλειφθούν ή να προσαρμοστούν." (Τρισελιώτης, 1993, σελ. 45)

Συμφωνώντας με τους παραπάνω, αξίζει να σημειωθεί, ότι η μεθοδολογία της Κοιν. Εργασίας έχοντας την προέλευσή τους από τις Η.Π.Α. και την Λυτ. Ευρώπη δεν ανταποκρίνεται πάντα στις ανάγκες προσφυγικών πληθυσμών. Στις χώρες προέλευσης των προσφύγων αλλά και στην Ελλάδα ακόμα δίνεται μεγαλύτερη σημασία στην ομάδα ή οικογένεια παρά στο ατομικό συμφέρον. Η Κ.Ε.Α. (Κοιν. Εργασία με Άτομα) είναι βασισμένη σε μια πολύ ατομιστική κοινωνία, που το ατομικό συμφέρον είναι υπεράνω όλων, δηλαδή τεράστια αξία δίνεται στην ατομική ανεξαρτησία. Έτσι κατά την εφαρμογή της με πρόσφυγες, επιβάλλεται να προσεχθούν ιδιαίτερα οι διαφορές αυτές. Π.χ. ένας Λιθίοπας ή μία Ιρακινή προέρχονται από λαούς που δίνουν μεγαλύτερη αξία στην συμπαράσταση, αλληλοβοήθεια παρά στην εχεμύθεια που μπορεί να είναι μία βασική αξία και δεοντολογική αρχή της Κοιν. Εργασίας με Άτομα.

Πρέπει να δίνεται η ευκαιρία στους πρόσφυγες να συζητήσουν οι ίδιοι τις απόψεις, τις αξίες και τους μηχανισμούς προσαρμογής σε σχέση με τις προσωπικές τους εμπειρίες. Υπάρχει μια λεπτή ισορροπία ανάμεσα στην επιτυχή προσαρμογή και στην πολιτισμική αφομοίωση. Ο επαγγελματίας καλείται να υποστηρίξει την πρώτη, αφού έχουν δικαίωμα να διατηρήσουν την κουλτούρα τους και να είναι διαφορετικοί. Ο Κοιν. Λειτουργός προσπαθεί να τους συμφιλιώσει με συνήθειες και πρακτικές της Ελλ. κοινωνίας κι όχι να ενσωματωθούν άκριτα και χωρίς την συγκατάθεσή τους.

Τέλος κρίνεται σκόπιμο να δίνονται πληροφορίες για τη χώρα υποδοχής στον πρόσφυγα που όμως πρέπει να γίνει σταδιακά. Σ' αυτό το πρώτο στάδιο, χρειάζεται μόνο την τοποθεσία και το ρόλο των απαραίτητων γι' αυτόν υπηρεσιών.

Μετά την πρώτη περίοδο προσαρμογής στη χώρα υποδοχής ή και μόνιμης εγκατάστασης, οι πρόσφυγες αρχίζουν να συνειδητοποιούν τι σημαίνει η εξορία τους και αυτή είναι η ευκαιρία να σχεδιάσουν το μέλλον τους και να χρησιμοποιήσουν το δικό τους δυναμικό στην εφαρμογή των αποφάσεών τους.

"Ο Κοιν. Λειτουργός, πρέπει να τους μεταδώσει ένα πλήθος πληροφοριών, χρήσιμων για την προσαρμογή αλλά και το σχεδιασμό των μελλοντικών τους σχεδίων. Σε συνεργασία με τους πρόσφυγες, θα τεθούν βραχυπρόθεσμοι στόχοι και ο κάθε ένας θα αναλάβει να διεκπεραιώσει κάποιους απ' αυτούς. Αυτή η συμφωνία είναι σημαντικό να είναι ξεκάθαρη, προφορική ή γραπτή, ώστε να μην υπάρξουν παρεξηγήσεις που

μπορεί να κοστίσουν μια εποικοδομητική σχέση με τον πρόσφυγα. Αυτό επίσης εμπλέκει τον ίδιο τον πρόσφυγα στην ανάληψη δράσης για την ίδια τη ζωή του και μειώνει τις πιθανότητες για μελλοντική εξάρτηση από τον Κοινωνικό Λειτουργό." (Γιαννακού, 1992, σελ. 3)

Σύμφωνα με την Perlman

"Καθώς η θετική σχέση χρησιμοποιείται συνειδητά από τον Κοιν. Λειτουργό σαν κλίμα και σαν καταλύτης για λύση προβλημάτων, θα φανεί ότι έχει μερικά ειδικά στοιχεία που είναι ουσιώδη για κάθε επαγγελματική θεραπευτική σχέση." (Perlman, 1957, σελ. 95)

"Όλες οι σχέσεις που προάγουν την ανάπτυξη - και η Κοιν. Εργασία με άτομα είναι μια από αυτές - περιλαμβάνουν στοιχεία παραδοχής και προσδοκίας, υποστήριξης και παρακίνησης." (Ο.ΙΙ. σελ. 95)

Σ' αυτή τη φάση της συνειδητοποίησης έχει ήδη σχηματισθεί μια σχέση παραδοχής κι αποδοχής με τον επαγγελματία, όχι απειλητική πια και έχει εδραιωθεί ανοικτό κανάλι επικοινωνίας και εμπιστοσύνης. Ο Κοιν. Λειτουργός μπορεί να κάνει πιο ουσιαστική παρέμβαση, να διαπιστώσει τα δυναμικά της οικογένειας, πιθανές κρίσεις στις σχέσεις, τις οποίες καλείται να κατευνάσει, ώστε να μην μπλοκάρουν το "ευ ζειν" στη χώρα ασύλου. Αυτά θα αντιμετωπιστούν αποτελεσματικότερα και ουσιαστικότερα, στην χώρα μόνιμης υποδοχής, αν πρόκειται να μεταναστεύσουν.

Στην Κοιν. Εργασία με πρόσφυγες ένα σημείο που πρέπει να προσεχθεί είναι ο μηχανισμός της αντιμεταβίβασης από την πλευρά του Κοιν. Λειτουργού, ειδικότερα όταν αισθάνεται εξαντλημένος και αβοήθητος. Ο Κοιν. Λειτουργός πρέπει να αναγνωρίζει την σημασία της και να την επεξεργάζεται.

Η Perlman αναφέρει ότι:

"Ο Κοιν. Λειτουργός πρέπει να αναγνωρίσει την υποκειμενικότητά του, να είναι ενήμερος του εαυτού του." (Perlman, 1957, σελ. 115)

Κοινωνική Εργασία με Οικογένειες προσφύγων

Ο Κοιν. Λειτουργός που εργάζεται στις υπηρεσίες εξυπηρέτησης προσφύγων, σε πολλές περιπτώσεις επισκέπτεται τους χώρους κατοικίας, εργασίας τους.

Αυτό συμβαίνει κυρίως όταν πρόκειται να εμπλέξει όλη την οικογένεια και μάλιστα στην περίπτωση που τα παιδιά είναι μεγάλα.

Είνα απαραίτητο να γνωρίζει καλά ο Κοιν. Λειτουργός τις ανάγκες τους και η επιτόπου έρευνα βοηθά σ' αυτόν τον σκοπό. Ιδιαίτερα εμπόδια συναντά με την προσφυγική οικογένεια αφού είναι πολυμελής ως προς τον αριθμό των παιδιών αλλά και την συγκατοίκηση με συγγενείς. Ανασχετικός παράγοντας είναι ο σαφής διαχωρισμός των ρόλων του

ζευγαριού δηλ. την αδιαμφισβήτητη κυριαρχία του άνδρα και την εξάρτηση και πλήρη υποταγή της γυναίκας σ' αυτόν.

"Αυτή η δομή της οικογένειας δεν είναι λειτουργική στο καινούριο κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο που ζει. Όταν μια τέτοια οικογένεια αποκτά την προσφυγική ιδιότητα σε μια Ευρωπαϊκή χώρα, οι πιέσεις του περιβάλλοντος δημιουργούν σοβαρούς τριγμούς και αλλαγές." (Γιαννακού, 1992, σελ. 10)

"Η οικογένεια αποκόπτεται από το ευρύτερο σύνολό της, οπότε δημιουργούνται συναισθήματα απομόνωσης, μοναξιάς, ανασφάλειας και αποθάρρυνσης. Χάνεται το παραδοσιακό σύστημα στήριξης και υπάρχει δυσκολία κοιν. προσαρμογής και επικοινωνίας. Παρατηρείται ακόμα διαφοροποίηση και ανακατανομή των ρόλων. Αυτό δημιουργεί μεγάλο πλήγμα στην αξία του άνδρα και άρα προβλήματα στη σχέση του ζευγαριού καθώς και απώλεια προσανατολισμού με κρίση ταυτότητας και ρόλου. Η οικογένεια υφίσταται πολιτισμικό σοκ με τη βίαιη προσαρμογή σε νέα πολιτιστικά πρόσωπα, τα οποία καλούνται μερικές φορές να ενστερνιστούν για την καλύτερη προσαρμογή τους.

Ιδιαίτερη μέριμνα γίνεται για τον ηλικιωμένο πρόσφυγα που έχει πολλαπλά προβλήματα. Καμμία υπηρεσία δεν ασχολείται με τον ηλικιωμένο πρόσφυγα, δεν έχει δυνατότητα να εισαχθεί σε γηροκομείο ή στέγη ηλικιωμένων. Δεν παίρνει επίδομα απορίας και φάρμακα δωρεάν.

Η χρηματοδότηση των προγραμμάτων της Υπ. Αρμοστείας ήταν πάντα περιορισμένη και ολοένα μειώνεται. Ο Κοιν. Λειτουργός για να μπορέσει να καλύψει τις ανάγκες πρέπει να αναζητήσει και να συνεργαστεί με άλλες ιδιωτικές οργανώσεις, φιλανθρωπικά σωματεία, εθελοντές, εκκλησίες, γειτονιά.

Εκτός από τα σημεία που αναφέρθηκαν, ο Κοιν. Λειτουργός πρέπει ακόμα να είναι έτοιμος να βοηθήσει τον ηλικιωμένο πρόσφυγα στα καθημερινά πρακτικά του προβλήματα που τυχόν θα παρουσιαστούν. Για να απαλύνει τα ψυχολογικά του προβλήματα είναι απαραίτητες οι συχνές επισκέψεις κατ' οίκον και συμβουλευτική υποστηρικτική εργασία.

Στις περιπτώσεις όπου υπάρχουν συγγενείς στη χώρα ο ηλικιωμένος πρόσφυγας δεν εγκαταλείπεται ποτέ γιατί θεωρείται αναπόσπαστο μέλος της οικογένειας.

"Μακροπρόθεσμος στόχος του Κοιν. Λειτουργού είναι η απεξάρτηση της οικογένειας από την υπηρεσία και η αυτοδυναμία της. Τα μέσα για την επίτευξη των στόχων αυτών είναι η ψυχολογική υποστήριξη και συμβουλευτική, η φροντίδα για τα παιδιά - ιδιαίτερα όταν πρόκειται για μονογονεϊκές οικογένειες η διερεύνηση και αξιοποίηση της ικανότητας του γονιού για εργασία, η εξεύρεση εργασίας και τέλος η αξιολόγηση της

οικονομικής κατάστασης της οικογένειας σε σχέση με την επιδοματική πολιτική της υπηρεσίας." (Σωτηροπούλου, 1992, σελ. 113)

"Με σειρά συνεντεύξεων με τον/την αρχηγό της οικογένειας επιδιώκεται κατ' αρχήν η στήριξη του ηθικού της μητέρας ή του πατέρα. Ο Κοιν. Λειτουργός, επιδιώκει τη συνεργασία του εξυπηρετούμενου στη διαδικασία επίλυσης προβλημάτων. Οι κατ' οίκον επισκέψεις λειτουργούν θετικά για την ανάπτυξη σχέσης εμπιστοσύνης. Η αναγκαιότητα για εργασία της μητέρας ή του πατέρα συνεπάγεται σειρά προβλημάτων που κυρίως είναι τα εξής: αναστολές και δισταγμοί λόγω κουλτούρας, που πρέπει να ξεπεραστούν με συμβουλευτική εργασία και υποστήριξη από μέρους του Κοιν. Λειτουργού, φροντίδα για τα παιδιά και τοποθέτησή τους σε παιδικούς σταθμούς ή σχολεία και εξεύρεση κατάλληλης εργασίας." (Ο.Π. σελ. 118)

Ιδιαίτερο πρόβλημα και κατάθεση μεγάλης προσπάθειας από μέρους του Κοιν. Λειτουργού αποτελούν οι μονογονεϊκές οικογένειες, οι ασυνόδευτες μητέρες. Η θέση της γυναίκας στις χώρες προέλευσής τους είναι εκ διαμέτρου διαφορετική απ' αυτή που αναγκάζεται να πάρει σε μια χώρα ευρωπαϊκή.

"Η οικογένεια μπορεί να θεωρηθεί ανεξάρτητη όταν πια, ύστερα από την σχετική αξιολόγηση, κριθεί πως δεν χρειάζεται κυρίως την οικονομική στήριξη από την κοινωνική υπηρεσία. Οι περιπτώσεις όμως αυτές είναι σπάνιες λόγω των συνθηκών π.χ. υψηλά ενοίκια, χαμηλά ημερομίσθια, αυξημένες ανάγκες λόγω του συνήθως μεγάλου αριθμού παιδιών." (Ο.Π. σελ. 119)

Κοινωνική Εργασία με Κοινότητες για τους πρόσφυγες

Ο Κοιν. Λειτουργός που εργάζεται με πρόσφυγες καλείται να παρέμβει για την επίλυση των προβλημάτων στην κοινότητα. Να διερευνήσει και να συνεργαστεί με πηγές της κοινότητας, όπως οργανισμούς κοινής ωφέλειας, ιδιοκτήτες κατοικιών και εργοδότες. Χρειάζεται να ευαισθητοποιήσει την «κοινή γνώμη», να αμβλύνει ρατσιστικές τάσεις και να αντλήσει κάθε δυνατή βοήθεια για τους πρόσφυγες.

Οι Δημόσιες σχέσεις είναι απαραίτητο εργαλείο του Κοιν. Λειτουργού σ' αυτή την κατεύθυνση και η ενημέρωση των κατοίκων της κοινότητας για το προσφυγικό πρόβλημα, σε διάφορα επίπεδα, όπως υγείας, εκπαίδευσης, ψυχαγωγίας, υλικών παροχών, πραγματοποιείται σε συνεργασία με όλες τις οργανώσεις για αλλοδαπούς και πρόσφυγες για τον καλύτερο συντονισμό των ενεργειών στις ατομικές περιπτώσεις και για την εξεύρεση αποδοτικότερης πολιτικής στον χειρισμό του προσφυγικού προβλήματος.

Ο ρόλος του Κοιν. Λειτουργού είναι ιδιαίτερα εξειδικευμένος και απαιτεί γνώσεις, ενέργειες και πρακτικές που δεν χρησιμοποιούνται από άλλους Κοιν. Λειτουργούς άλλων υπηρεσιών.

Πρέπει να είναι γνώστης της πολύπλοκης μεταναστευτικής πολιτικής των διαφόρων χωρών και να συνεργάζεται με διεθνείς οργανώσεις και προγράμματα, τις διάφορες πρεσβείες και το Ελληνικό ή κεντρικό γραφείο του Ο.Η.Ε. στη Γενεύη. Αυτό σημαίνει πως είναι απαραίτητη η γνώση μιας ξένης γλώσσας τουλάχιστον της Αγγλικής ή Γαλλικής.

Ένας τομέας στον οποίο ο Κοιν. Λειτουργός δεν συμμετέχει είναι η διαδικασία αναγνώρισης, αφού η εγγραφή στην Κοιν. υπηρεσία ακολουθεί της παροχής ασύλου. Όμως η βοήθεια που θα προσέφερε εκεί είναι ουσιώδης.

Ένα πρόσωπο που υποβάλλει αίτημα για να του αναγνωριστεί η ιδιότητα του πρόσφυγα, βρίσκεται, συνήθως σε ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση και ενδεχομένως αντιμετωπίζει σοβαρές τεχνικές και ψυχολογικές δυσκολίες. Η υπόθεσή του υποβάλλεται στις Αρχές μιας ξένης χώρας, συχνά σε μια γλώσσα που δεν είναι δική του. Γι' αυτό η αίτηση του πρέπει να εξετάζεται στο πλαίσιο ειδικά θεσπιζόμενων διαδικασιών αλλά και από κατάλληλο προσωπικό που έχει τις αναγκαίες γνώσεις και εμπειρία καθώς και υπομονή και κατανόηση για τις ιδιαίτερες ανάγκες και δυσκολίες του αιτούντος.

"Συχνά οι εξεταστές αντιμετωπίζουν περιπτώσεις πνευματικά ή συναισθηματικά διαταραγμένων ατόμων και παρεμποδίζεται η ομαλή εξέταση της υπόθεσής τους. Επιβάλλεται η χρησιμοποίηση ιδιαίτερης τεχνικής κατά την εξέταση. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, εκτός της ιατρικής γνωμάτευσης που χρειάζεται για τον καθορισμό του μεγέθους και της σοβαρότητας της πάθησης είναι απαραίτητη και ουσιαστική η παρέμβαση του Κοιν. Λειτουργού." (Κοψίνη - Λουκαδούνου, 1996)

Η έρευνα σ' αυτή την περίπτωση πρέπει να είναι διεισδυτικότερη απ' ότι σε μια ομαλή υπόθεση. Οι εξεταστές καλούνται να διαπιστώσουν το υποκειμενικό στοιχείο του φόβου και το αντικειμενικό στοιχείο της προφανούς βασιμότητάς του, κατά την αναγνώριση της ιδιότητας του πρόσφυγα. Ας σημειωθεί ότι η επιτροπή εξέτασης αποτελείται από Αστυνομικό, Νομικό και Λικαστικό.

Προβλήματα Κοινωνικού Λειτουργού

α. Κοινωνική Εργασία μέσω Μεταφραστή

Ένα σημαντικό στοιχείο που αποτελεί ιδιομορφία στην Κοιν. Εργασία με πρόσφυγες είναι η χρησιμοποίηση μεταφραστών/Λιερμηνέων. Είναι αδύνατο αν όχι ακατόρθωτο ο Κοιν. Λειτουργός να μιλά Αραβικά, Ιρακινά, Κουρδικά κ.τ.λ. Αυτή η παρεμβολή του τρίτου προσώπου είναι

σημαντικός και υπολογίσιμος παράγοντας. Ο Κοιν. Λειτουργός δίνει έμφαση στη μη λεκτική επικοινωνία και πρέπει να «διαβάξει» τις εκφράσεις των προσφύγων.

"Η χρήση διερμηνέα απαιτεί από τον επαγγελματία συντονισμένους χειρισμούς προς δυο κατευθύνσεις: τον εξυπηρετούμενο και τον διερμηνέα. Απαιτείται να λάβει υπόψιν του, το ρόλο του διερμηνέα, την εξασφάλιση της εχεμύθειας, την ουδέτερη στάση που πρέπει να έχει ο διερμηνέας απέναντι και στα δυο μέρη της συνέντευξης πολιτιστικούς παράγοντες και την προσωπικότητα του ατόμου αυτού." (Γιαννακού, 1992, σελ. 12)

Ο ρόλος του μεταφραστή/διερμηνέα είναι ένας σύνδεσμος ανάμεσα στον συνεντευκτή και τον εξυπηρετούμενο. Πρέπει να είναι ακριβής στις μεταφράσεις του, χωρίς να προσθέτει ή να αφαιρεί σε ότι λέγεται. Παράλληλα θα πρέπει να πληροφορεί και τα δύο μέρη όταν μια ερώτηση δεν είναι πολύ σαφής ή μη αποδεκτή πολιτιστικά και να επιλέγει προσεκτικά τις λέξεις που χρησιμοποιεί, δεδομένης της δυσκολίας μετάφρασης νοημάτων από τη μία γλώσσα σε άλλη. Επιπλέον ο μεταφραστής επικοινωνεί και με τις χειρονομίες, τις συναισθηματικές εκφράσεις, τον τονισμό της φωνής, δηλαδή σε μη λεκτικό επίπεδο. Επειδή η τέχνη της συνέντευξης στην Κοινωνική Εργασία απαιτεί διαλλακτικότητα με εμπάθεια, συναισθηματική σύνδεση και επικοινωνία, ο διερμηνέας πρέπει να έχει την ικανότητα να ενεργεί όπως ακριβώς και ο Κοινωνικός Λειτουργός, να εκφράζει τα ίδια συνασθήματα, να χρησιμοποιεί τον ίδιο τονισμό, όσο αυτό είναι δυνατό σε άλλη γλώσσα και με λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία να αποκαλύπτει ότι ο συνεντευκτής εκφράζει στα διάφορα επίπεδα.

Απ' όλα τα παραπάνω συμπεραίνεται ότι οι Λιερμηνείς στην Κοιν. Εργασία με πρόσφυγες χρειάζονται εκπαίδευση. Πρέπει να τονιστεί η μεγάλη σημασία όλων αυτών των χειρισμών, καθώς και η ξεκάθαρη απαίτηση να μην εμπλέκεται συναισθηματικά (αφού στην πλειοψηφία των περιπτώσεων και ο διερμηνέας είναι κι αυτός πρόσφυγας). Να εξηγηθεί ο ρόλος του Λιερμηνέα ώστε να υπάρξει εγγύηση ουδετερότητας και εχεμύθειας. Αυτά όμως τις περισσότερες φορές δεν είναι πραγματοποιήσιμα. Με την μετανάστευση των Διερμηνέων απαιτείται άμεση αντικατάσταση και η εκπαίδευσή τους πολλές φορές αμελείται.

"Χρησιμοποιώντας Λιερμηνέα στη συνέντευξη, ο Κοιν. Λειτουργός πρέπει να είναι πολύ υπομονετικός γιατί αναπόφευκτα η συνέντευξη προχωρεί πολύ αργά. Μπορεί ακόμα να νιώσει αγνοημένος επειδή ο Λιερμηνέας κι ο εξυπηρετούμενος μιλούν μεταξύ τους κι εκείνος αναρρωτιέται για το περιεχόμενο της συνομιλίας τους, την έννοια των χειρονομιών τους και την ακριβή μετάδοση των μηνυμάτων απ' τον εξυπηρετούμενο. Θα πρέπει λοιπόν να παρεμβαίνει όπου κρίνει ότι

μακρυγορούν και να έχει τον έλεγχο της συνέντευξης." (Γιαννακού, 1992, σελ. 12)

Η χρήση Λιερμηνέα απαραίτητη από τη μία, αποτελεί όμως για τον Κοιν. Λειτουργό μια επιπρόσθετη δυσκολία στη θεραπευτική πορεία με την ειδική ομάδα των προσφύγων.

β. Επαγγελματική Εξουθένωση - burn out

Το πλαίσιο εργασίας με πρόσφυγες αναμφίβολα είναι ένας δύσκολος τομέας εργασίας για τον Κοιν. Λειτουργό. Η εκπαίδευση που παρέχεται στις σχολές Κοιν. Εργασίας είναι ελλιπής και έτσι αναγκάζεται να καλύψει ένα μεγάλο κενό σε πολλά επίπεδα.

Η Κοινωνική Εργασία με άτομα πολυπροβληματικά μιας ομάδας κοινωνικής αποστέρησης και με συνεχή αδιέξοδα κατά την διεργασία επίλυσης προβλημάτων και την εξεύρεση λύσεων δημιουργεί στον επαγγελματία μια αίσθηση αδυναμίας καθώς ο ρυθμός εργασίας είναι πιεστικός.

Σύμφωνα με έρευνα που έχουν γίνει από τους Cooper, Cooper και Eaker οι Κοιν. Λειτουργοί είναι μεταξύ των 6 κατηγοριών επαγγελματιών που είναι ιδιαίτερα αγχογόνα. (Cooper, Cooper & Eaker, 1988)

Σύμφωνα με τον Καντά, με το άγχος συνδέονται τρεις κατηγορίες συμπτωμάτων ή εκδηλώσεων: τα σωματικά, τα ψυχολογικά και τα συμπεριφορικά. (Καντάς, 1995, σελ. 102)

"Στα σωματικά συμπτώματα του μακροχρόνιου επαγγελματικού άγχους περιλαμβάνονται: πονοκέφαλοι, ξηρότητα του σώματος, υπέρταση, πόνοι στο στήθος, βήχας και ασθματικές καταστάσεις, μυϊκοί πόνοι, αίσθημα κόπωσης, δυσπεψία, κοιλιακοί πόνοι, διάρροια, συχνουρία, ανωμαλίες στην περίοδο των γυναικών, ξηρότητα του δέρματος, δερματίτιδες. Άλλες εκδηλώσεις που μπορούν να ενταχθούν στην κατηγορία αυτή είναι: ανορεξία, αϋπνίες, εφίδρωση χωρίς λόγο, νευρικά τικ, ονυχοφαγία, ναυτίες, δύσπνοια, σεξουαλική ψυχρότητα ή ανικανότητα." (Καντάς, 1995, σελ. 103)

"Στις ψυχολογικές εκδηλώσεις του άγχους περιλαμβάνονται: ευερεθιστότητα, έλλειψη ενδιαφέροντος για την ζωή, αρρωστοφοβίες, αίσθημα αποτυχίας, φόβος για τον μέλλον, δυσκολίες στη συγκέντρωση του νου, κλειστοφοβία κ.λ.π. Στις συμπεριφορικές εκδηλώσεις του άγχους, ειδικότερα στο χώρο της εργασίας, περιλαμβάνονται: η αποφυγή της εργασίας, η αυξημένη κατανάλωση τοξικών ουσιών (αλκοόλ, κάπνισμα, ηρεμιστικά κ.λ.π.) η επιθετικότητα προς τους συναδέλφους, η υπερβολική κατανάλωση τροφής (ή και το αντίθετο), οι απουσίες από την εργασία και η ροπή προς τα ατυχήματα." (Ο.Π. σελ. 104)

"Επίσης σημαντικός παράγοντας που γεννά προβλήματα είναι η ασάφεια ρόλου. Ασάφεια ρόλου έχουμε όταν δεν είναι απόλυτα ξεκαθαρισμένο στον εργαζόμενο τι αναμένεται να κάνει, όσον αφορά τα εργασιακά του καθήκοντα ή τις αρμοδιότητες. Η ασάφεια ενός επαγγελματικού ρόλου μπορεί να είναι ενδογενές χαρακτηριστικό μιας επαγγελματικής θέσης, όπως συμβαίνει στην περίπτωση πολλών δημόσιων υπηρεσιών, όπου υπάρχουν θέσεις εργασίας χωρίς σαφή περιγραφή των δικαιωμάτων, των υποχρεώσεων και των αρμοδιοτήτων του υπαλλήλου. Σε πολλές περιπτώσεις οι κανόνες του παιχνιδιού δεν είναι καταγραμμένοι, αλλά ο εργαζόμενος πρέπει να τους ανακαλύψει μόνος του, με όλο το ψυχικό κόστος που συνεπάγεται κάτι τέτοιο. Η ασάφεια ρόλου έχει βρεθεί ότι συνδέεται με καταθλιπτική διάθεση, με χαμηλό αυτοσυναίσθημα, δυσαρέσκεια για την ζωή, χαμηλά κίνητρα και σκέψεις για εγκατάλειψη της εργασίας." (Ο.Π. σελ. 109)

Εκτός από τις προκαταλήψεις, τα στερεότυπα, τις τάσεις για γενίκευση και τις αντιμεταβιβάσεις που επιβάλλεται να αποτρέψει και να ξεπεράσει ο Κοιν. Λειτουργός, υπάρχει ο κίνδυνος του «burn out» (στα ελληνικά δεν υπάρχει ανάλογος όρος, αλλά μπορεί να αποδοθεί ελεύθερα σαν «ξέσπασμα, έκρηξη, από υπερβολικό φόρτο εργασίας») που μπορεί να αντιμετωπίσει ο Κοιν. Λειτουργός.

Η πολυπλοκότητα των προβλημάτων που εναποθέτουν στον Κοινωνικό Λειτουργό δημιουργούν έντονη ψυχολογική φόρτιση. Τα συμπτώματα του επαγγελματικού αυτού συνδρόμου όπως έχουν περιγραφεί από την Αμερικανική Ένωση των Κοινωνικών Λειτουργών (A.A.S.W.) είναι:

"Ψυχοσωματικά συμπτώματα (αϋπνίες, πονοκέφαλοι), η τάση απόρριψης του πελάτη με τη δικαιολογία ότι είναι ανεύθυνος για τα προβλήματά του, η ανικανότητα συνεργασίας που εκφράζεται με διαρκή εκνευρισμό στο χώρο εργασίας, η χαμηλή αυτοεκτίμηση του επαγγελματία και η απογοήτευση για τα αποτελέσματα της δουλειάς του (Frustration) κ.α." (Γιαννακού, 1992, σελ. 5)

"Σύμφωνα με την Maslach - της οποίας το όνομα εδώ και χρόνια έχει συνδεθεί με τη μελέτη της «επαγγελματικής εξουθένωσης» -, πρόκειται για σύνδρομο που αποτελείται από τρεις επιμέρους διαστάσεις: συναισθηματική εξάντληση, αποπροσωποποίηση και μειωμένο αίσθημα προσωπικής επίτευξης." (Maslach & Jackson, 1986)

"Ειδικότερα, η συναισθηματική εξάντληση, αναφέρεται στη μείωση των συναισθημάτων του ατόμου, με αποτέλεσμα να μην μπορεί πλέον να προσφέρει συναισθηματικά στους αποδέκτες των υπηρεσιών του. Ένα κοινό σύμπτωμα είναι να βλέπει το άτομο με δέος την προοπτική ότι την επόμενη μέρα θα πρέπει να πάει ξανά στη δουλειά του. Η δεύτερη

διάσταση του συνδρόμου επαγγελματικής εξουθένωσης, η αποπροσωποίηση, αναφέρεται στην αρνητική και πολλές φορές κυνική, αντιμετώπιση των αποδεκτών των υπηρεσιών του, οι οποίοι πολλές φορές αντιμετωπίζονται σαν αντικείμενα. Η Τρίτη διάσταση του συνδρόμου, η μειωμένη προσωπική επίτευξη, αναφέρεται στην τάση του ατόμου, που πάσχει από το σύνδρομο, να κάνει αρνητική αξιολόγηση του εαυτού, ιδίως όσον αφορά τη δουλειά του με τους αποδέκτες των υπηρεσιών του και σε ένα γενικότερο αίσθημα δυστυχίας και δυσαρέσκειας, όσον αφορά τα αποτελέσματα της εργασίας του." (Maslach & Jackson, 1986, σελ. 115-116)

Η Κοινωνική Εργασία με πρόσφυγες είναι μια πρόκληση. Προσπαθώντας κανείς να κάνει μια περιγραφή του τι ενέργειες και εργασίες αναλαμβάνει ο Κοιν. Λειτουργός να διεκπεραιώσει, ίσως σκοντάψει στην παγίδα της θεωρητικής κάλυψης, μη εξεύρεσης συγκεκριμένου μοντέλου ή αμφισβητήσει απορώντας για την φασματική κίνηση του, σε διάφορους τομείς. Ίσως γιατί ο Κοινωνικός Λειτουργός μπορεί να σκέφτεται ιδεολογικά αλλά πράττει και δρα ρεαλιστικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

1. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Βασικός σκοπός της έρευνας αυτής ήταν να διερευνηθούν τα προβλήματα των προσφύγων, όπως αυτά γίνονται αντιληπτά στις Ελληνικές υπηρεσίες εξυπηρέτησής τους, καθώς και τα προβλήματα των Κοινωνικών Λειτουργών και η ιδιαιτερότητα της Κοινωνικής Εργασίας στην εφαρμογή της στον τομέα αυτό.

Οι επιμέρους στόχοι ήταν να διερευνηθεί:

α. Αν τα προβλήματα των προσφύγων καλύπτονται από την ισχύουσα νομοθεσία και τις υπηρεσίες εξυπηρέτησής τους.

β. Αν επηρεάζεται η πολιτισμική ταυτότητα των προσφύγων από τη διαμονή τους στην Ελλάδα.

γ. Αν διαφοροποιείται η Κοινωνική Εργασία με πρόσφυγες κατά την εφαρμογή της, σε σχέση με άλλες ομάδες και κατά πόσο συναντά δυσκολίες ο Κοινωνικός Λειτουργός στην άσκηση του επαγγελματικού του ρόλου.

Τα συμπεράσματα λοιπόν με βάση τα αρχικά ερωτήματα της μελέτης, μπορούν να αναφερθούν ως εξής:

Διαπιστώνεται ότι οι κυριότερες εθνικότητες προσφύγων που εξυπηρετούνται από τις οργανώσεις είναι οι Κούρδοι, Ιρανοί, Ιρακινοί και οι Τούρκοι και σε μικρότερα ποσοστά, οι Αφρικανοί και οι Παλαιστίνιοι. Οι Γιουγκοσλάβοι, οι Αλβανοί και οι Αρμένιοι δεν θεωρούνται σήμερα πρόσφυγες, τους παρέχεται όμως βοήθεια για ανθρωπιστικούς λόγους. Τις περισσότερες δυσκολίες συναντούν οι Κούρδοι. Αυτό επιβεβαιώνεται από το ισχυρό πολιτισμικό σοκ που βιώνουν εξαιτίας κυρίως του χαμηλού μορφωτικού επιπέδου αυτού του νομαδικού λαού.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα ποσοστά αυτά μεταβάλλονται ανάλογα με την κατάσταση στις χώρες προέλευσης των προσφύγων. Η καταγραφή αποτελεί ένα μόνο στιγμιότυπο της συγκεκριμένης χρονικής περιόδου με αποτέλεσμα οι πληθυσμοί που εμπίπτουν στα κριτήρια αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας, σύμφωνα με την σύμβαση της Γενεύης, να μεταβάλλονται συχνά.

Όπως προκύπτει οι πρόσφυγες αντιμετωπίζουν προβλήματα στην Ελλάδα. Κυριότερο είναι, το πρόβλημα ανεύρεσης εργασίας που είναι απόρροια της κωλυσιεργίας και γραφειοκρατίας στην αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας και χορήγησης παροχής αδειών εργασίας με το σταγονόμετρο, γεγονός που τους αναγκάζει να απασχολούνται στην παραοικονομία.

Αρνητικός παράγοντας που αυξάνει τα εμπόδια στην εργασία είναι το γεγονός ότι η άδεια δίνεται αποκλειστικά για έναν εργοδότη. Στην περίπτωση που ο πρόσφυγας απολυθεί, του αφαιρείται η άδεια εργασίας αν σε διάστημα δυο μηνών δεν παρουσιαστεί με άλλο εργοδότη και τα απαραίτητα δικαιολογητικά για να ξεκινήσει εκ νέου η διαδικασία της έκδοσης άδειας εργασίας. Πολύ συχνό είναι το φαινόμενο, αφού τους απολύσουν οι εργοδότες να παρακρατούν τα επίσημα έγγραφά τους, ούτως ώστε να κινδυνεύουν να απελαθούν.

Ο νέος νόμος για τους Αλλοδαπούς δεν διαχωρίζει τους πρόσφυγες από τους μετανάστες και θεωρεί ενιαία την κατηγορία των αλλοδαπών.

Η σπουδαιότητα του προβλήματος της ανεύρεσης εργασίας επιβεβαιώνεται από τα οικονομικά προβλήματα και τα προβλήματα στην εξεύρεση κατοικίας που ακολουθούν και είναι συνυφασμένα με την έλλειψη εργασίας.

Πολλοί ιδιοκτήτες αρνούνται να δεχτούν πρόσφυγες επειδή φοβούνται το πρόσκαιρο της διαμονής τους, την καθυστέρηση καταβολής ενοικίων ή για λόγους καθαρά ρατσιστικούς και προκατάληψης. Οι περισσότεροι μένουν σε υπόγεια ή ξενοδοχεία κακόφημων περιοχών του κέντρου της Αθήνας που βρίσκονται σε άθλια κατάσταση.

Σημαντικά επίσης είναι τα προβλήματα υγείας που παραμελούνται, αφού τα άτομα αυτά εγγράφονται στις κοιν. υπηρεσίες, μόνο ύστερα από την αναγνώρισή τους ως πρόσφυγες.

Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός προσφύγων που είναι για μεγάλο χρονικό διάστημα χωρίς καμιά κάλυψη. Η διαδικασία της αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας είναι χρονοβόρα και καθυστερεί έως και πέντε χρόνια. Επίσης πολλοί πρόσφυγες δεν πηγαίνουν στις Κοιν. Υπηρεσίες, ούτε στο ελληνικό γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. Προτιμούν να μένουν λαθραία επειδή φοβούνται το ενδεχόμενο της απέλασης. Επίσης ένα σημαντικό πρόβλημα είναι το γεγονός της γραφειοκρατίας, στις παραπομπές που γίνονται από τις κοιν. υπηρεσίες για εξυπηρέτηση των προσφύγων. Ακόμη και για απλά περιστατικά οι καθυστερήσεις είναι μεγάλες και στις περισσότερες φορές κρίνεται αναγκαία η παρέμβαση του Κοιν. Λειτουργού στο ρόλο του διαμεσολαβητή.

Το γεγονός αυτό μας οδηγεί να συμπεράνουμε ότι η Ελληνική νομοθεσία δεν είναι βοηθητική για τα προσφυγικά προβλήματα και με το οποίο συμφωνεί η πλειοψηφία των Κοινωνικών Λειτουργών των οργανώσεων.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το ότι ενώ σύμφωνα με τον νέο νόμο περί αλλοδαπών ο οποίος ρυθμίζει το καθεστώς των προσφύγων, οι πρόσφυγες έχουν δικαίωμα στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και

νοσηλεία, στην εκπαίδευση όλων των βαθμίδων και όλοι είτε έχουν άδεια εργασίας είτε όχι, το δικαίωμα στην ασφάλιση. Παρόλα αυτά όμως, η αντιφατικότητα των νόμων δημιουργεί κενά και σύγχυση όλο και συχνότερα. Πρόσφυγες που δεν κατέχουν άδεια παραμονής αποκλείονται από τις παραπάνω παροχές. Π.χ. πρόσφυγες ασφαλισμένοι στο Ι.Κ.Α. δεν έχουν δικαίωμα πρόσβασης στις παροχές για τις οποίες ασφαλίζονται.

Η νομοθεσία αφήνει τους πρόσφυγες έρμαιοι στην εκμετάλλευση της μαύρης αγοράς και συνάμα στηρίζει θύελλα αντιδράσεων, διότι δήθεν απειλούν την εγχώρια εργατική δύναμη.

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο που προκύπτει από την βιβλιογραφική έρευνα και την μελέτη είναι το ότι οι δικαιούχοι αδειών εργασίας πρέπει να καταβάλλουν ετησίως το ποσό των 40.000 δρχ. για να εκδοθεί η άδεια.

Προβλήματα εκτός των άλλων, τα οποία ενδημούν στους πρόσφυγες είναι το ότι δεν μπορούν να συνάψουν γάμο, ούτε ν' αποβιώσουν μπορούν αν δεν έχουν οι ίδιοι τα έξοδα της άδειας και ταφής!

Επίσης υπάρχουν οικογένειες προσφύγων, τα μέλη των οποίων ζουν διεσπαρμένα στις ηπείρους και ηλικιωμένοι που πεθαίνουν στην Ελλάδα, χωρίς να μπορέσουν να δουν τα παιδιά τους, δεδομένου ότι η συνένωση οικογενειών επιτυγχάνεται τώρα με εξαιρετική δυσκολία και οι χώρες μετανάστευσης ή μια μετά την άλλη κλείνουν τις πόρτες τους.

Λεσπόζουσα θέση στα προβλήματα τους κατέχουν τα ψυχολογικά και τα προβλήματα επικοινωνίας.

Οι Ελληνικές υπηρεσίες καλύπτουν ένα μεγάλο φάσμα αναγκών των προσφύγων αναπληρώνοντας με δυσκολία την απουσία ή δυσκαμψία της νομοθεσίας και έλλειψης υποδομής για τους πρόσφυγες.

Τα προγράμματα που παρέχουν είναι: ψυχολογική στήριξη, συμβουλευτική και υλικοτεχνική βοήθεια, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σε συνεργασία με τα νοσηλευτικά ιδρύματα. Σε μεγάλο ποσοστό παρέχουν βοήθεια και επιμορφωτικά προγράμματα. Τέλος προσφέρουν νομική βοήθεια, πληροφόρηση σε θέματα μετανάστευσης και βοήθεια για κοινωνική ένταξη.

Υλοποιούνται τόσο με τη συμμετοχή άλλων επαγγελματιών υγείας και διεπιστημονικής/διυπηρεσιακής συνεργασίας αφού τα προβλήματα τους κρίνονται πολυσύνθετα και απαιτείται ολιστική αντιμετώπιση. Η ανταπόκριση των "πελατών" προσφύγων στα προγράμματα αυτά είναι μεγάλη.

Παρόλα αυτά οι προσδοκίες τους συχνά διαψεύδονται με κύρια αιτία την έλλειψη νομοθετικών ρυθμίσεων ανάλογων με τις ανάγκες τους.

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση θεωρείται σκόπιμη η εφημερία σύμφωνα με το 52,92% των Κοινωνικών Λειτουργών.

Από τα αποτελέσματα της έρευνας ανακύπτει ότι η πολιτισμική ταυτότητα των προσφύγων επηρεάζεται, από την διαμονή τους στην Ελλάδα καθώς οι απόψεις των Κοινωνικών Λειτουργών συνηγορούν ομόφωνα σ' αυτό και επιβεβαιώνει όσα στοιχεία απορρέουν από τη βιβλιογραφική μελέτη.

Η διαφοροποίηση συνίσταται στο ότι τα άτομα νεαρής ηλικίας και όσοι αποφασίζουν να παραμείνουν στην Ελλάδα, επιθυμούν την ενσωμάτωση ενώ οι ηλικιωμένοι και εκείνοι που σκοπεύουν να μεταναστεύσουν σε τρίτη χώρα δεν ενδιαφέρονται για ενσωμάτωση και προσκολλούνται στην δική τους κουλτούρα. Ένα μεγάλο ποσοστό των προσφύγων επιθυμούν την κοινωνική ένταξη με ταυτόχρονη διατήρηση της πολιτισμικής τους ταυτότητας, ανεξάρτητα από το αν θα παραμείνουν ή θα μεταναστεύσουν σε άλλη χώρα.

Όπως προκύπτει, ολοένα και περισσότεροι πρόσφυγες επιθυμούν την παραμονή στην Ελλάδα. Οι Κοιν. Λειτουργοί σε ποσοστό 100% εκτιμούν ότι η Ελλάδα έχει μετατραπεί από χώρα διαμετακομιστική σε χώρα - άσυλο, δεδομένο που επιβεβαιώνεται και από τη βιβλιογραφική μελέτη. (Ευχέρεια απασχόλησης στην παραοικονομία και σε «τέταρτες» δουλειές που δεν επιθυμούν οι Έλληνες, δυσκολία μετανάστευσης σε τρίτη χώρα - αφού οι παραδοσιακές χώρες μετανάστευσης κλείνουν η μία μετά την άλλη τα σύνορά τους - και το γεγονός ότι οι Έλληνες είναι περισσότερο θετικοί προς τους πρόσφυγες).

Από τη βιβλιογραφική μελέτη και τα αποτελέσματα της έρευνας προκύπτει ότι η Κοινωνική Εργασία διαφοροποιείται σε ορισμένα σημεία κατά την εφαρμογή της με πρόσφυγες ή τονίζονται με έμφαση κάποια σημεία. Βέβαια σ' αυτό βοηθά και ευελιξία της επιστήμης.

Συγκεκριμένοι παράγοντες αποτελούν η διαπολιτισμική διαφορά πελάτη - Κοινωνικού Λειτουργού, η επικοινωνία με την παρεμβολή μεταφραστή, η εφαρμογή της σε περίοδο κρίσης, ο περιορισμένος χρόνος σε σχέση με το επείγον των περιπτώσεων η έμφαση στη δυναμική του ατόμου, η αυξημένη συνεισφορά της μη λεκτικής επικοινωνίας και το γεγονός ότι ο φορέας παροχής κοινωνικών υπηρεσιών είναι ιδιωτικής πρωτοβουλίας και δεν καλύπτεται από το κράτος.

Επίσης διαφοροποίηση αποτελεί η αναγκαιότητα χρησιμοποίησης όλων των μεθόδων Κοινωνικής Εργασίας με έμφαση στην Κ.Ε.Α. (Κοιν. Εργασία με Άτομα), στην Κ.Ε.Κ. (Κοιν. Εργασία με Κοινότητα) και στην Κοιν. Εργασία με οικογένεια. Η αναγκαιότητα αυτή γίνεται αντιληπτή λαμβάνοντας υπόψιν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προσφυγικής οικογένειας και τις αυξημένες ανάγκες της.

Από το σύνολο των Κοινωνικών Λειτουργών, θεωρούνται αναγκαίες οι γνώσεις για την πολιτική κατάσταση των χωρών προέλευσης, τον

πολιτισμό, την θρησκεία και την κοινωνική δομή τους. Τις γνώσεις αυτές θεωρεί ιδιαίτερες ικανότητες και απαραίτητες στην εργασία τους, το 51% των Κοινωνικών Λειτουργών.

Επίσης, στην κλίμακα των ειδικών γνώσεων και ικανοτήτων για την εργασία τους, θεωρούν ότι είναι η ευασθησία σε προβλήματα, οι γνώσεις ξένων γλωσσών, η ικανότητα χειρισμού μικρών ομάδων, η επιδεξιότητα γραπτής και προφορικής επικοινωνίας, οι ειδικές γνώσεις προσαρμοστικής ψυχολογίας, η διαρκής ενημέρωση σε προσφυγικά θέματα - σεμινάρια, η ικανότητα εργασίας σε συνθήκες πίεσης, η αντιρατσιστική ιδεολογία, οι γνώσεις νομικής φύσεως, η μεθοδικότητα προσέγγισης της περίπτωσης, η ικανότητα παρέμβασης σε κρίση, οι γνώσεις των συνεπειών στον ψυχολογικό τομέα από τα βασανιστήρια η εξεύρεση οικονομικών πόρων, οι καλές δημόσιες σχέσεις η αυτογνωσία, και η ικανότητα για επαγγελματική σχέση.

Η φύση των προβλημάτων των προσφύγων απαιτεί επίσης την επιτόπου Κοινωνική Εργασία σ' όλες τις πλευρές της ζωής τους. Ο Κοινωνικός Λειτουργός επισκεπτεται τον χώρο κατοικίας, εργασίας, συνοδεύει τους πρόσφυγες στις Δημόσιες υπηρεσίες, παρίσταται σε εκδηλώσεις και κατασκηνώσεις των προσφύγων, ή τους επισκέπτεται σε Νοσοκομεία, σχολεία, φυλακές, Κ.Α.Π.Η. κ.τ.λ.

Λιαπιστώνεται ότι το έργο των Κοινωνικών Λειτουργών επηρεάζεται δυσμενώς κυρίως από την έλλειψη οικονομικών πόρων, δεδομένο που ερμηνεύει την διάψευση των αναγκών των προσφύγων σε θέματα οικονομικής φύσεως. Άλλοι παράγοντες που δυσχεραίνουν το έργο των Κοινωνικών Λειτουργών είναι, η πληθώρα των περιπτώσεων και η επείγουσα επίλυση των προβλημάτων, ο περιορισμένος χρόνος που διαθέτει ο Κοιν. Λειτουργός, τα προβλήματα επικοινωνίας, η γραφειοκρατία η ελλιπής νομοθεσία, η κρατική πολιτική και τα προβλήματα χώρων εργασίας σε μικρό ποσοστό.

Λιαπιστώνεται και είναι εμφανής η αντιστοιχία μεταξύ των παραγόντων που επηρεάζουν δυσμενώς την εργασία του Κοιν. Λειτουργού και των ιδιαίτερων γνώσεων και ικανοτήτων που απαιτούνται στην εργασία με πρόσφυγες. Η υπερπήδηση κάθε παράγοντα που είναι ανασχετικός θεωρείται ικανότητα που καλείται ο επαγγελματίας να κατακτήσει.

Οι πρόσφυγες καθιστούν κύριους υπαίτιους της διάψευσης των προσδοκιών τους και επιρρίπτουν ευθύνες στους Κοιν. Λειτουργούς. Αυτό εξηγείται και από το γεγονός της ύπαρξης επαγγελματικής σχέσης, που προϋποθέτει η εργασία του Κοιν. Λειτουργού και το γεγονός ότι είναι ο επαγγελματίας που έρχεται σε άμεση και τακτική επαφή ο πρόσφυγας. Επίσης επιρρίπτουν ευθύνες, κατά σειρά στις Αρχές της χώρας

(Αστυνομία, Υπ. Δημ. τάξης), στην οργάνωση - υπηρεσία, στον Ο.Η.Ε. και στη χώρα διαμονής, ενώ ένα μικρό ποσοστό (17,64%) δέχεται μοιρολατρικά τις διαψεύσεις.

Οι Κοιν. Λειτουργοί λαμβάνοντας υπ' όψιν την μεταστροφή της Ελλάδας σε χώρα - άσυλο, θεωρούν ότι η μέχρι τώρα κοινωνική πολιτική δεν καλύπτει επαρκώς τα προσφυγικά θέματα και κρίνεται αναγκαίο να διαφοροποιηθεί: όσον αφορά τα προνοιακά προγράμματα για ευάλωτες ομάδες, το δικαίωμα στην υγεία, την πρόβλεψη κέντρων υποδοχής που είναι ανύπαρκτα και την επαγγελματική εκπαίδευση. Από την παραπάνω έρευνα διαπιστώνεται επίσης η αναγκαιότητα για ξεκάθαρη κοινωνική πολιτική, η παροχή κινήτρων στους εργοδότες για την πρόσληψη προσφύγων, οι καμπάνιες μέσα από τα Μ.Μ.Ε., η δημιουργία Δημοτικών διαπολιτισμικών κέντρων και η οργάνωση ειδικών προγραμμάτων σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης.

Τέλος εμφανής είναι η ελλιπής ενημερότητα των Κοινωνικών Λειτουργών για τα τεκταινόμενα που αφορούν τους πρόσφυγες στην Ευρώπη. Οι Κοιν. Λειτουργός είναι αυτός που κυρίως ασχολείται με τους πρόσφυγες και η ύπαρξη νομικών υπηρεσιών ή προσωπικού στα πλαίσια των οργανώσεων δεν δικαιολογεί την άγνοια. Η Ευρωπαϊκή ένωση είναι η νέα πραγματικότητα για την Ελλάδα και η χάραξη της Ελληνικής πολιτικής για τους πρόσφυγες είναι η συνισταμένη των αποφάσεων και επιταγών της Ευρωπαϊκής ένωσης και των ισχυρών, εταίρων μας.

Συμπεραίνεται επίσης ότι οι Κοιν. Λειτουργοί - επαγγελματίες που γνωρίζουν όσο λίγοι τα προβλήματα των προσφύγων - βρίσκονται πολύ μακριά από τα κέντρα λήψης αποφάσεων και χάραξης Κοιν. Πολιτικής για τους πρόσφυγες κι αυτή η αναγκαιότητα της ενδυνάμωσης του ρόλου τους αποτελεί μια ορατή πρόκληση για την κοινωνική Εργασία στις διαρκείς και αλματώδεις αλλαγές της κοινωνίας.

2. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Με βάση τα προηγούμενα συμπεράσματα η μελέτη αυτή εισηγείται:

Α. Σε τοπικό επίπεδο

1. Κρίνεται αναγκαία η δημιουργία κέντρων υποδοχής προσφύγων για το πρώτο στάδιο εισόδου και παραμονής τους στις παραμεθόριες περιοχές. Π.χ. τέτοια κέντρα προτείνεται να λειτουργήσουν στην Λέσβο και στον Έβρο επειδή οι περιοχές αυτές αποτελούν τις κυριότερες εισόδους των προσφύγων.

2. Προτείνεται η οργάνωση υπηρεσιών για αλλοδαπούς στις συνοριακές περιοχές και στα αστικά κέντρα, όπου παρατηρείται συγκέντρωση αλλοδαπού πληθυσμού και η στελέχωσή τους με εξειδικευμένο προσωπικό (Ψυχολόγους, Κοιν. Λειτουργούς) που να γνωρίζει διεθνείς κανόνες και συνθήκες, ώστε να μπορεί να παρέχει στους αλλοδαπούς τις κατάλληλες κατευθύνσεις με τη στήριξη Λιερμηνέων.

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί είτε με τη δημιουργία ανεξάρτητης Κοιν. Υπηρεσίας προσφύγων η οποία θα συνεργάζεται με τις κατά τόπους Ασφάλειες και Αστυν. διευθύνσεις, με τις τοπικές Κοιν. Υπηρεσίες και τις κοινότητες καθώς και το Ελλ. γραφείο του Ο.Η.Ε. είτε με την ίδρυση παραρτημάτων των ήδη υπάρχοντων Κοιν. υπηρεσιών (Ι.Κ.Ε., Ε.Σ.Π.) έτσι ώστε να αντιμετωπίζονται τα προβλήματα με αμεσότερη παρέμβαση στο πρώτο στάδιο της εισόδου τους στη χώρα μας.

3. Για την καλύτερη αντιμετώπιση της εισροής αλλοδαπών είτε είναι μετανάστες, είτε πολιτικοί πρόσφυγες, θεωρείται αναγκαία η εγκατάσταση στις παραμεθόριες περιοχές κλιμακίου των αρμόδιων παραγόντων (Υπ. Δημ. Τάξης, Υπηρεσία Αλλοδαπών, Νομική Υπηρεσία Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε.)

4. Ενημέρωση του προσωπικού της Αστυνομίας όλων των τάξεων του Ελληνικού Στρατού καθώς και ευαισθητοποίηση των κατοίκων των παραμεθόριων περιοχών όσον αφορά τα προσφυγικά θέματα και προβλήματα.

5. Οι αρχές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να εφαρμόσουν πολιτική που να ενθαρρύνει τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας των παιδιών των προσφύγων στα σχολεία. Να τεθεί στη διάθεση των σχολείων που βρίσκονται σε περιοχές με υψηλό ποσοστό προσφύγων ειδικά καταρτισμένο προσωπικό (όπως Κοιν. Λειτουργοί) καθώς και διδακτικό υλικό ποιότητας, προκειμένου να αποφευχθούν οι δυσκολίες στον τομέα της εκπαίδευσης οι οποίες πιθανόν να ευθύνονται για φυλετικά και κοινωνικά προβλήματα.

6. Να δίνεται πληροφοριακό υλικό στους μετανάστες και πρόσφυγες - όταν βρίσκονται ακόμα στα σύνορα - για το καθεστώς που επικρατεί στις χώρες που μεταναστεύουν. Την διεκπεραίωση αυτού του σκοπού να αναλάβουν από κοινού τα Αστυν. τμήματα, οι Ελλην. στρατός και τα Λιμεναρχεία.

7. Να ισχύει η μέριμνα για τους πρόσφυγες (ή αιτούντες άσυλο) από την είσοδο τους στη χώρα στις κατά τόπους κοιν. υπηρεσίες όπως η Λιεύθυνση πρόνοιας, η Λιεύθυνση πρόνοιας, η Λιεύθυνση παιδ. προστασίας, τα Νοσηλευτικά ιδρύματα έτσι ώστε να αποφευχθεί η όξυνση των προβλημάτων.

8. Όσον αφορά την ειδική κατηγορία των προσφύγων που έχουν υποστεί βασανιστήρια κρίνεται αναγκαία η δημιουργία παραρτήματος του Ιατρικού κέντρου αποκατάστασης θυμάτων βασανιστηρίων στις παραμεθόριες περιοχές ή δημιουργία δικτύου συμβεβλημένων κλινικών των Γενικών κρατικών Νοσοκομείων των περιοχών αυτών για την άμεση αντιμετώπιση των κρίσιμων έκτατων περιστατικών.

Β. Σε εθνικό επίπεδο

1. Με την εισροή των προσφυγικών πληθυσμιακών ομάδων και επακόλουθα αυτών προβλήματα Επικοινωνίας, εργασίας, στέγασης, νοσηλείας, το κράτος είναι αναγκαίο να αυξήσει τους διαθέσιμους πόρους έτσι ώστε να παρέχει ένα ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο στις ομάδες αυτές.

2. Κατάργηση του νέου νόμου περί αλλοδαπών και διαμόρφωση νέου νόμου σύμφωνα με τις υπογραφές των συμβάσεων και διεθνών κειμένων που προστατεύουν τους πρόσφυγες έτσι ώστε να αποφευχθεί η υπάρχουσα σύγχυση. Για την αντιμετώπιση των προσφυγικών προβλημάτων κρίνεται ως απαραίτητη προϋπόθεση η διαμόρφωση ξεκάθαρης κρατικής πολιτικής.

3. Πρωταρχικός μεσοπρόθεσμος και μακροπρόθεσμος στόχος του κράτους να είναι η σχεδιασμένη πρόληψη και όχι η θεραπεία και η καταστολή. Απαραίτητη είναι η διυπηρεσιακή και διυπουργική συνεργασία καθώς και η συμμετοχή όλων των επαγγελματιών των Κοιν. Επιστημών στον σχεδιασμό προγραμμάτων.

4. Επισταμένη μελέτη πριν την κύρωση της εφαρμογής της Συνθήκης του Σένγκεν για τους πρόσφυγες και ψήφιση / εφαρμογή του νόμου για την προστασία του πολίτη από το ηλεκτρονικό φακέλωμα.

5. Κίνητρα στους εργοδότες για πρόσληψη προσφύγων στις επιχειρήσεις τους με ταυτόχρονη μέριμνα για χορήγηση αδειών εργασίας και ασφάλισης έτσι ώστε να αποφευχθεί η εκμετάλλευσή τους και να καταπολεμηθεί η παραοικονομία.

6. Δημιουργία γραφείου ευρέσεως εργασίας, ενσωματωμένου στον Ο.Α.Ε.Λ., έτσι ώστε να αποφευχθεί η στυγνή εκμετάλλευση των προσφύγων από ιδιωτικά γραφεία. Τον έλεγχο να έχουν για όλα τα θέματα οι κρατικές υπηρεσίες.

7. Σεμιναριακή ενημέρωση όλων των εργαζομένων ιδρυμάτων υγείας - πρόνοιας, έτσι ώστε η παροχή ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης να μην παρεμποδίζεται από την γραφειοκρατία.

8. Επειδή ο ρόλος του ημερήσιου και περιοδικού τύπου στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης σε θέματα που αφορούν τους πρόσφυγες, καθώς και την κατάστασή τους στην Ελλάδα είναι σημαντικός, προτείνεται η οργάνωση ειδικών σεμιναρίων για τους δημοσιογράφους, προκειμένου να γίνεται ηπιότερη και αντικειμενικότερη αρθρογραφία. Σ' αυτά τα σεμινάρια να γίνουν σχετικές εισηγήσεις από Κοινωνικούς Λειτουργούς, Κοινωνιολόγους Νομικούς, Ψυχολόγους.

9. Πανελλήνια εκστρατεία ενημέρωσης από τα Μ.Μ.Ε., από ημερίδες και σεμινάρια για ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και τον διαχωρισμό της ομάδας των προσφύγων από άλλες μεταναστευτικές κατηγορίες με επικέντρωση στο ότι η ανεργία δεν αυξάνεται με την παρουσία τους.

10. Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα να αυξήσει την υποστήριξή του με την ύπαρξη μηνυμάτων αλληλεγγύης στα σχολικά βιβλία και την λειτουργία βιβλιοθηκών στα σχολεία, με βιβλία που καλλιεργούν μηνύματα ειρήνης και αλληλεγγύης ανάμεσα στους λαούς.

11. Δημιουργία διαπολιτισμικών κέντρων σε δήμους και κοινότητες με αυξημένο αριθμό προσφύγων, με στόχο την περαιτέρω γνωριμία και επικοινωνία των διαφορετικών πολιτισμών αλλά και με την ταυτόχρονη στήριξη των προσφύγων στη διατήρηση της πολιτιστικής τους ταυτότητας.

12. Σχεδιασμός προγραμμάτων και σεμιναρίων για διαπολιτισμική αγωγή στους επαγγελματίες κοιν. επιστημών καθώς και ενημέρωση των υπαλλήλων Δημοσίων οργανώσεων και υπηρεσιών.

13. Θέσπιση νόμου με αυξημένες κυρώσεις κατά των ρατσιστικών εκδηλώσεων εναντίον προσώπων ή ομάδων λόγω φυλετικής, θρησκευτικής, πολιτιστικής, κοινωνικής ή εθνικής διαφοράς.

14. Κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία κυβερνητικής οργάνωσης για τους πρόσφυγες έτσι ώστε το ίδιο το κράτος να αναλάβει ευθύνη για ένα τόσο φλέγον ζήτημα το οποίο μέχρι σήμερα έχει εξ' ολοκλήρου αναλάβει η ιδιωτική πρωτοβουλία και ο Ο.Η.Ε.

15. Να παρέχεται το δικαίωμα ψήφου στις Δημοτικές ή και Ευρωκοινοβουλευτικές εκλογές (Αξίζει να σημειωθεί ότι η ρύθμιση αυτή είχαν ξεκινήσει από κοινού οι δυο υποψήφιοι για την Δημαρχία της Αθήνας το 1990, Αντώνης Τρίτσης και Μελίνα Μερκούρη).

Γ. Σε Ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο

1. Τήρηση των κοινοτικών οδηγιών για ευάλωτες ομάδες και χρησιμοποίηση των κονδυλίων προς επίλυση των προσφυγικών θεμάτων.

2. Αλλαγή της ίδιας της «ιδεολογίας» για τους πρόσφυγες μέσα από την επαναπροσαρμογή των νόμων και της συμφωνίας του Σένγκεν ώστε η Ευρώπη να κρατήσει τον φιλελεύθερο και φιλόξενο ρόλο της στη Λιεθνή κοινότητα.

3. Λήψη προληπτικών μέτρων για τις κοιν. - μειονότητες και όχι δημιουργία αλληπάλληλων επιτροπών που είναι αργοκίνητες και αναποτελεσματικές. Η παγκόσμια κινητικότητα των πληθυσμών και οι ορατοί κίνδυνοι περιφερειακών συρράξεων και συγκρούσεων αποδεικνύει την ύπαρξη καταπάτησης των δικαιωμάτων των κοιν. μειονοτήτων.

Ιδιαίτερα στα Βαλκάνια - χώρου πολλαπλού μωσαϊκού εθνοτήτων, φύλων και θρησκειών - να δημιουργηθούν και να τηρηθούν διακρατικές συμφωνίες ίσης μεταχείρισης και πρόσβασης στις πολιτικές διαδικασίες.

4. Να προωθηθεί με την χρηματοδότηση της Ε.Ο.Κ., ένα Ευρωπαϊκό δίκτυο για την αντιμετώπιση του προσφύγικού ζητήματος διαμέσω της ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ κρατών - μελών στο συγκεκριμένο πρόβλημα και να δημιουργηθούν δικλείδες ασφαλείας για την προστασία τους εξαιτίας της αυξανόμενης ρατσιστικής βίας που εκδηλώνεται στην Ευρώπη.

Λ. Στην εκπαίδευση των Κοιν. Λειτουργών

1. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί να γνωρίζουν τους Λιεθνείς κανόνες και συνθήκες ώστε να μπορούν να παρέχουν στους πρόσφυγες τις κατάλληλες κατευθύνσεις.

2. Καθιέρωση μαθημάτων για τα ανθρώπινα δικαιώματα και ιδιαίτερα τα κοινωνικά που είναι ανύπαρκτα στα προγράμματα σπουδών.

3. Εμπλοκή των εκπαιδευόμενων Κοιν. Λειτουργών στον Κοινωνικό σχεδιασμό και σε θέματα Κοιν. Πολιτικής μέσα από την πρακτική άσκηση και εκπαίδευση σε σχεδιασμό προγραμμάτων σύγχρονων και αποτελεσματικών στις αυξανόμενες ανάγκες.

4. Υψηλή κατάρτιση σε θέματα Ε.Ο.Κ. και ευρωπαϊκών προγραμμάτων καθώς και σε θέματα κοιν. μειονοτήτων με εμπλοκή των εκπαιδευόμενων Κοιν. Λειτουργών και αποφυγή απομνημόνευσης και χρησιμοποίησης αναχρονιστικών μεθόδων και προγραμμάτων Κοιν. Προστασίας.

5. Η πληθώρα των σύγχρονων και περίπλοκων κοιν. προβλημάτων υπαγορεύουν εκπαίδευση υψηλής στάθμης των Κοιν. Λειτουργών λαμβανομένου υπόψιν ότι καλούνται να εργαστούν με τα σύγχρονα

δεδομένα όχι μόνο σε μια γωνιά της Ελλάδας αλλά και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής κοινότητας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το παρόν ερωτηματολόγιο αποτελεί μέρος της Πτυχιακής μας εργασίας που έχει θέμα "ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΤΟΥΣ", για την λήψη του του Κοινωνικού Λειτουργού από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας της Σ.Ε.Υ.Π. (Σχολής Επαγγελμαίων Υγείας Πρόνοιας) του Τ.Ε.Ι. Πάτρας.

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ
ΟΙ ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ
Μάνος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ
Βάσω ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1996

Α. ΟΡΓΑΝΩΣΗ _____

Β. ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ _____

Γ. ΣΠΟΥΔΕΣ _____

1. Συμπληρώστε τις κυριότερες εθνικότητες προσφύγων που εξυπηρετεί η οργάνωσή σας.

Σημειώστε τις εθνικότητες με 1,2,3 και λοιπά ανάλογα με τον αριθμό των εξυπηρετούμενων.

(απαντήστε στην 1η στήλη)

α. Ιρανοί	☐	☐	η. Βιετναμέζοι	☐	☐
β. Ιρακινοί	☐	☐	θ. Άλβανοί	☐	☐
γ. Κούρδοι	☐	☐	ι. Αφρικανοί	☐	☐
δ. Αρμένιοι	☐	☐	κ. Γιουγκοσλάβοι	☐	☐
ε. Λιβανέζοι	☐	☐	λ. Τούρκοι	☐	☐
ζ. Παλαιστίνιοι	☐	☐	μ. Άλλοι	☐	☐

Ποιοί συναντούν τις περισσότερες δυσκολίες;

(απαντήστε στη δεύτερη στήλη)

2. Ποιά είναι κατά την γνώμη σας, τα κυριότερα προβλήματα των προσφύγων;

α. Ψυχολογικά	☐	ε. Κοινωνικής ένταξης	☐
β. Προβλήματα
επικοινωνίας	☐	ζ. Υγείας	☐
γ. Εξεύρεση εργασίας	☐	η. Οικονομικά
προβλήματα	☐
δ. Ανεύρεση κατοικίας	☐		

Αναφέρετε άλλα προβλήματα, αν υπάρχουν:

3. Ποιά είναι τα «αποδεικτικά» στοιχεία που οδηγούν στην αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας ενός Αλλοδαπού.

(Αναφέρατε)

.....
.....
.....
.....

4. Το γεγονός ότι οι αλλοδαποί μπορούν να απευθυνθούν στην υπηρεσία σας μετά την αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας, τους δημιουργεί επιπρόσθετα προβλήματα;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Ποιά είναι αυτά;

.....
.....
.....

5. Η ισχύουσα ελληνική νομοθεσία είναι βοηθητική για την επίλυση των προσφυγικών προβλημάτων;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Σε τι;

.....
.....
.....

6. Επηρεάζεται η πολιτισμική ταυτότητα των προσφύγων από τη διαμονή τους στην Ελλάδα;

ΝΑΙ ΟΧΙ

7. Σε τι ποσοστό (περίπου) επιθυμούν ή όχι την ενσωμάτωση και γιατί;

.....
.....
.....

8. Η πολιτισμική διαφορά προσφύγων και Κοινωνικών Λειτουργών επηρεάζει την εργασία σας;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ΝΑΙ, σε τι;

.....

.....

.....

9. Θεωρείτε αναγκαίο για την αποτελεσματικότερη εργασία σας ο Κοινωνικός Λειτουργός να γνωρίζει, όσον αφορά τη χώρα προέλευσης των προσφύγων:

- α. για τον πολιτισμό
- β. για τη θρησκεία
- γ. για την πολιτική κατάσταση
- δ. για την κοινωνική δομή
- ε. Δεν είναι απαραίτητο

10. Ποιες ιδιαίτερες γνώσεις και ικανότητες νομίζετε ότι χρειάζεται ο Κοινωνικός Λειτουργός που ασχολείται με πρόσφυγες;

.....

.....

.....

.....

11. Εκτός από τον Κοινωνικό Λειτουργό, ποιες άλλες ειδικότητες έρχονται σε άμεση επαφή με τους πρόσφυγες (απαντήστε στην πρώτη στήλη)

α. Ψυχολόγος	☐	☐	ε. Νομικός	☐	☐
β. Φυσικοθεραπευτής	☐	☐	ζ. Εκπαιδευτικός	☐	☐
γ. Γιατρός	☐	☐	η. Άλλη ειδικότητα	☐	☐
δ. Νοσοκόμος	☐	☐		☐	☐

Ποιες από τις παραπάνω ειδικότητες έχει η υπηρεσία σας (απαντήστε στη δεύτερη στήλη).

12. Θεωρείτε απαραίτητη τη διεπιστημονική συνεργασία;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ΝΑΙ, για ποιούς λόγους;

.....

.....

.....

13. Ποιες από τις παρακάτω ανάγκες των προσφύγων καλύπτει η υπηρεσία σας; (Σημειώστε στην πρώτη στήλη)

α. Ψυχολογική στήριξη	☐	☐
β. Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη	☐	☐
γ. Συμβουλευτική βοήθεια	☐	☐
δ. Επιμορφωτικά προγράμματα	☐	☐
ε. Οικονομική ενίσχυση	☐	☐
ζ. Βοήθεια για εξεύρεση εργασίας	☐	☐
η. Βοήθεια για εξεύρεση στέγης	☐	☐
θ. Υλικοτεχνική βοήθεια	☐	☐
ι. Κάτι άλλο	☐	☐

Ποιες χρησιμοποιούν οι πρόσφυγες;
(Σημειώστε στη δεύτερη στήλη).

14. Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των προσφύγων θεωρείτε ότι είναι σκόπιμη η εφημερία της υπηρεσία σας;

ΝΑΙ ΟΧΙ

15. Από στοιχεία της υπηρεσίας σας, επιβεβαιώνεται η μεταστροφή της Ελλάδας, από χώρα διαμετακομιστική σε χώρα - άσυλο (υποδοχής);

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ΝΑΙ, σε ποια σημεία νομίζετε ότι χρειάζεται να διαφοροποιηθεί η Κοινωνική Πολιτική για τους πρόσφυγες;

.....

.....

.....

16. Εκτός από την επαφή που έχετε με τους πρόσφυγες στο χώρο της υπηρεσίας σας, πηγαίνετε:

- α. Στο σπίτι τους
- β. Στον χώρο εργασίας τους
- γ. Αλλού
- δ. Δεν τους συναντώ εκτός υπηρεσίας

17. Ποιοι λόγοι επηρεάζουν δυσμενώς την εργασία του Κοινωνικού Λειτουργού με πρόσφυγες;

- α. Ο χρόνος που διαθέτει ο Κοιν. Λειτουργός
- β. Η πληθώρα των περιπτώσεων
- γ. Τα προβλήματα επικοινωνίας
- δ. Η επείγουσα επίλυση των προβλημάτων τους
- ε. Τα προβλήματα χώρων εργασίας της Κ.Υ.
- ζ. Η γραφειοκρατία
- η. Η έλλειψη οικονομικών πόρων
- θ. Κάτι άλλο

18. Από την εμπειρία σας στην οργάνωση ποια η στάση των Ελλήνων πολιτών προς τους πρόσφυγες;

- α. Θετική
- β. Αρνητική
- γ. Αδιάφορη
- δ. Ρατσιστική

19. Θεωρείτε αναγκαία την Λιαπολιτισμική αγωγή στις μέρες μας;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ΝΑΙ, μέσα από ποιες διαδικασίες και προγράμματα, κατά την γνώμη σας;

.....

.....

.....

20. Στις περιπτώσεις διάψευσης των προσδοκιών τους για βοήθεια από την υπηρεσία σας, οι πρόσφυγες επιρρίπτουν ευθύνες:

α. Στον Κοινωνικό Λειτουργό	☐
β. Στην χώρα διαμονής	☐
γ. Στις Αρχές	☐
δ. Στην οργάνωση - Υπηρεσία	☐
ε. Στον Ο.Η.Ε.	☐
ζ. Στην κατάστασή τους	☐
η. Σε όλους τους παραπάνω	☐
θ. Λε συμβαίνει αυτό	☐

Αν απαντήσατε από α - η, απαντήστε στην παρακάτω ερώτηση:

Σε ποιες από τις ανάγκες τους κυρίως διαψεύδονται;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

21. Η Πολιτική της οργάνωσης αφήνει περιθώρια ευελιξίας στον Κοινωνικό Λειτουργό κατά την άσκηση του επαγγελματικού του ρόλου;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν ΟΧΙ, σε ποια σημεία;

.....

.....

.....

.....

22. Ποιες μεθόδους της Κοινωνικής Εργασίας χρησιμοποιείτε συχνότερα;

α. Κ.Ε.Α.

β. Κ.Ε.Ο.

γ. Κ.Ε.Κ

δ. Κ.Ε. με ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ε. ΕΡΕΥΝΑ

23. Σε ποια σημεία διαφοροποιείται η Κοινωνική Εργασία όσον αφορά την εφαρμογή της στους πρόσφυγες;

.....

.....

.....

.....

24. Ποια πιστεύετε ότι θα είναι η εξέλιξη του προσφυγικού ζητήματος, αν κυρωθεί η εφαρμογή της Συνθήκης του «Schengen» στη χώρα μας;

.....

.....

.....

.....

25. Με ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες η συνεργασία σας είναι καλύτερη;

- α. Υπουργεία
- β. Ύπατη Αρμοστεία Ο.Η.Ε.
- γ. Πρεσβείες
- δ. Διεθνή Αμνηστεία
- ε. Κοινωνικές υπηρεσίες
- ζ. Μεταναστευτικές οργανώσεις
- η. Εθελοντικές οργανώσεις
- θ. Τοπική κοινότητα
- ι. Άλλοι φορείς

26. Από την μέχρι τώρα εμπειρία σας, θα μπορούσατε να προτείνετε τρόπους επίλυσης των προσφυγικών θεμάτων σε τοπικό και σε εθνικό επίπεδο;

.....

.....

.....

.....

.....

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

1. Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ 1951 ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΕΝΕΥΗΣ)
2. ΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΟΥ 1967 ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ Ν. ΥΟΡΚΗΣ)
3. ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΑΡΜΟΣΤΗ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ (ΑΠΟΦΑΣΗ 428(v) ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ 14.12.1950)
4. Ο ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ (Ν. 1975/91 ΦΕΚ Α' 184 ΤΗΣ 4.12.1991)
5. Ο ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΣ
6. ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 83 ΤΗΣ 16/19.3.1993
7. ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1949 ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ
8. Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΟΥ ΣΕΝΓΚΕΝ

Παράρτημα II

Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ 1951 ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

(τέθηκε σε ισχύ 22 Απριλίου 1954)

[όπως κυρώθηκε με το ν.δ. 3989 της 19/26 Σ/βρίου 1959: Περί κυρώσεως της πολυμερούς Συμβάσεως περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων (ΦΕΚ Α' 201)]:

Άρθρον μόνον. — Κυροῦται καί ἔχει πλήρη ἰσχύον Νόμου ἡ ἐν Γενεύῃ συναφθεῖσα τῇ 28ῃ Ἰουλίου 1951 καί ὑπό τῆς Ἑλλάδος τῇ 10ῃ Ἀπριλίου 1952 ὑπογραφεῖσα πολυμερῆς Σύμβασις περί τῆς Νομικῆς Καταστάσεως τῶν Προσφύγων, ὁμοῦ μετά τῶν παραρτημάτων αὐτῆς καί τῶν προσηρητημένων αὐτῇ ἐπιφυλάξεων, ὡς ἔπεται τό κείμενον ἐν Ἀγγλικῷ πρωτοτύπῳ καί ἐν Ἑλληνικῇ μεταφράσει.

Ἐν τῇ Ἑλλ. Β. Πρεσβείᾳ Ρώμης τῇ 17ῃ Σεπτεμβρίου 1959

Ἐθεωρήθη καί ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19ῃ Σεπτεμβρίου 1959

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

Τά Ὑψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη, ἔχοντα ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ Χάρτης τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν καί ἡ Παγκόσμιος Διακήρυξις τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου ἐγκριθεῖσα ὑπό τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τήν 10ην Δεκεμβρίου 1948, ἐπεβεβαίωσαν τήν ἀρχήν ὅτι δεόν ὅπως οἱ ἄνθρωποι ἀπολαύουν τῶν θεμελιωδῶν δικαιωμάτων καί ἐλευθεριῶν ἀνευ διακρίσεώς τινος. —

Ἐχοντα ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ Ὄργανισμός Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἔχει ἐπανελημμένως ἐκδηλώσει τό ζωνηρόν αὐτοῦ ἐνδιαφέρον διά τούς πρόσφυγας καί προσεπάθησεν ὅπως τοῖς ἐξασφαλίσῃ τήν εὐρυτέραν δυνατήν ἄσκησιν τῶν θεμελιωδῶν τούτων δικαιωμάτων καί ἐλευθεριῶν. —

Ἐχοντα ὑπ' ὄψιν ὅτι εἶναι εὐκταία τόσον ἡ ἀναθεώρησις καί κωδικοποίησις τῶν προϋπαρχουσῶν διεθνῶν συμφωνιῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς τό καθεστῶς τῶν προσφύγων ὅσον καί ἡ ἐπέκτασις τῆς ἐφαρμο-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

«Καθορισμός τοῦ ὄρου πρόσφυξ»

Ἄρθρον 1. — Α. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς παρούσης συμβάσεως ὁ ὄρος «πρόσφυξ» ἐφαρμόζεται ἐπί:

1. Παντός προσώπου ὅπερ ἔχει θεωρηθῆ πρόσφυξ κατ' ἐφαρμογὴν τῶν Συμφωνιῶν τῆς 12ης Μαΐου 1926 καὶ 30ης Ἰουνίου 1928, ἢ τῶν Συμβάσεων τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1933 καὶ 10ης Φεβρουαρίου 1938, τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς 14ης Σεπτεμβρίου 1939 ἢ κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Διεθνoῦς Ὀργανώσεως Προσφύγων. — Ἀποφάσεις περί μὴ ἀναγνώρισεως τῆς ιδιότητος τοῦ πρόσφυγος ληφθεῖσαι ὑπὸ τῆς Διεθνoῦς Ὀργανώσεως Προσφύγων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς λειτουργίας αὐτῆς δὲν ἐμποδίζουν τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ιδιότητος ταύτης εἰς πρόσωπα πληροῦντα τοὺς ὑπὸ τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τῆς παρούσης παραγράφου διαλαμβανομένους ὄρους.

2. — Παντός προσώπου ὅπερ συνεπείᾳ γεγονότων ἐπελθόντων πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951 καὶ δεδικοιολογημένου* φόβου διώξεως λόγῳ φυλῆς, θρησκείας, ἐθνικότητος, κοινωνικῆς τάξεως ἢ πολιτικῶν πεποιθήσεων εὐρίσκεται ἐκτός τῆς χώρας τῆς ὁποίας ἔχει τὴν ὑπηκοότητα καὶ δὲν δύναται ἢ, λόγῳ τοῦ φόβου τούτου, δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἀπολαύῃ τῆς προστασίας τῆς χώρας ταύτης, ἢ ἐὰν μὴ ἔχον ὑπηκοότητα τινὰ καὶ εὐρισκόμενον συνεπείᾳ τοιούτων γεγονότων ἐκτός τῆς χώρας τῆς προηγουμένης συνήθους αὐτοῦ διαμονῆς, δὲν δύναται ἢ, λόγῳ τοῦ φόβου τούτου, δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς ταύτην. Ἐν ἡ περιπτώσει πρόσωπόν τι εἶναι ὑπήκοος πλειόνων χωρῶν, ὁ ὄρος «ἡς ἔχει τὴν ὑπηκοότητα» ἀναφέρεται εἰς μίαν ἐκάστην τῶν χωρῶν ὧν τό πρόσωπον τοῦτο εἶναι ὑπήκοος. Δὲν θεωρεῖται στερούμενον τῆς ὑπὸ τῆς χώρας ἧς ἔχει τὴν ὑπηκοότητα παρεχομένης προστασίας, πρόσωπον ὅπερ ἄνευ αἰτίας βασιζομένης ἐπὶ δεδικοιολογημένου φόβου δὲν ἔκαμε χρῆσιν τῆς ὑφ' ἐτέρας τῶν χωρῶν ὧν κέκτηται τὴν ὑπηκοότητα παρεχομένης προστασίας.

* Σημ. Μετ.: Στο κείμενο του ν.δ. 3989/59, ὅπως δημοσιεύθηκε στὴν Ε.Κ. ἐκ παραδρομῆς ἀναγράφεται ὡς «δικαιοιογημένου».

ἀναφερομένους εἰς προγενεστέρας διώξεις ἵνα ἀρνηθῆ ἢ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν χώραν ἔνθα εἶχε τὴν συνήθη αὐτοῦ διαμονήν.

Δ. Ἡ Σύμβασις αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ προσώπων ἅτινα ἀπολαύουν σήμερον προστασίας ἢ συνδρομῆς παρεχομένης οὐχὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπάτου Ἀρμοστοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. — Ὅταν ἢ ὡς ἄνω προστασία ἢ συνδρομὴ παύσῃ παρεχομένη δι' οἵανδήποτε αἰτίαν χωρὶς συγχρόνως ἢ ἔχῃ ὀριστικῶς ρυθμισθῆ ἢ τύχῃ τῶν προσώπων τούτων, συμφώνως πρὸς τὰς ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ληφθείσας σχετικὰς ἀποφάσεις, τὰ πρόσωπα ταῦτα θὰ ἀπολαύουν αὐτομάτως τῶν ἐκ τῆς Συμβάσεως ταύτης ἀπορρεόντων εὐεργετημάτων.

Ε. Ἡ Σύμβασις αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ προσώπου ὃπερ ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν τῆς χώρας ἔνθα ἔχει ἐγκατασταθῆ ὡς ἔχον τὰ συναφῆ πρὸς τὴν κτήσιν τῆς ὑπηκοότητος τῆς χώρας ταύτης δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις.

ΣΤ. Αἱ διατάξεις τῆς Συμβάσεως ταύτης δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ προσώπων διὰ τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν σοβαροὶ λόγοι ἢ πιστεῦναι τις ὅτι: α) ἔχουν διαπράξει ἔγκλημα κατὰ τῆς εἰρήνης, ἔγκλημα πολέμου ἢ ἔγκλημα κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν διεθνῶν συμφωνιῶν αἵτινες συνήφθησαν ἐπὶ σκοπῷ ἀντιμετώπισεως τῶν ἀδικημάτων τούτων. — β) ἔχουν διαπράξει σοβαρὸν ἀδίκημα τοῦ κοινοῦ ποινικοῦ δικαίου εὐρισκόμενα ἐκτὸς τῆς χώρας τῆς εἰσδοχῆς πρὶν ἢ γίνουσι ταῦτα δεκτὰ ὡς πρόσφυγες ὑπὸ τῆς χώρας ταύτης. — γ) εἶναι ἔνοχα ἐνεργειῶν ἀντιθέτων πρὸς τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

Γενικαὶ ὑποχρεώσεις

Ἄρθρον 2. — Πᾶς πρόσφυξ ὑπέχει ἔναντι τῆς χώρας ἔνθα εὐρίσκεται ὑποχρεώσεις ἀπαιτούσας ἰδίως ὅπως οὗτος συμμορφοῦται πρὸς τοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς τῆς χώρας ταύτης ὡς καὶ πρὸς τὰ διὰ διατήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως λαμβανόμενα μέτρα.

Ἴσότης μεταχειρίσεως

Ἄρθρον 3. — Τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη θὰ ἐφαρμόζουσι τὰς διατάξεις τῆς Συμβάσεως ταύτης ἐπὶ τῶν προσφύγων ἄνευ διακρίσεως ὡς πρὸς τὴν φυλὴν, τὴν θρησκείαν καὶ τὴν χώραν τῆς καταγωγῆς αὐτῶν.

Θρησκεία

Ἄρθρον 4. — Τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη θὰ ἐπιφυλάσσουν εἰς τοὺς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους των εὐρισκομένους πρόσφυγας μεταχειρίσιν τουλάχιστον

ἐπιπέδον αβγ

Ἀπαλλαγή ἀπό ἐκτάκτων μέτρων

Ἄρθρον 8. — Ἐκτακτα μέτρα διαλαμβανόμενα τυχόν κατὰ τοῦ προσώπου, τῆς περιουσίας ἢ τῶν συμφερόντων ὑπηκόου ὠρισμένης χώρας δέν θά ἐφαρμόζονται ὑπό τῶν Συμβαλλομένων Χωρῶν ἐπί προσφύγων, οἵτινες τυπικῶς εἶναι ὑπήκοοι τῆς εἰρημένης χώρας, ἐκ μόνου τοῦ λόγου τῆς τοιαύτης αὐτῶν ὑπηκοότητος. Αἱ Συμβαλλόμεναι Χῶραι, αἵτινες, ὡς ἐκ τῆς νομοθεσίας των, κωλύονται νά ἐφαρμόζουν τήν εἰς τό ἄρθρον τοῦτο διατυπωμένην γενικήν ἀρχήν, θά χορηγοῦν εἰς εἰδικάς περιπτώσεις εἰς τοιούτους πρόσφυγας ἀπαλλαγάς ἀπό τῶν ὡς ἄνω μέτρων.

Προσωρινά μέτρα

Ἄρθρον 9. — Οὐδεμία διάταξις τῆς παρουσίας Συμβάσεως κωλύει τάς Συμβαλλομένας Χώρας ἐν καιρῷ πολέμου ἢ ἄλλως σοβαρῶν καί ἐξαιρετικῶν περιστάσεων, νά λαμβάνουν, ἐν σχέσει πρὸς συγκεκριμένον πρόσωπον, προσωρινά μέτρα ἅτινα θεωροῦν ἀπαραίτητα διὰ τήν ἐθνικήν αὐτῶν ἀσφάλειαν, ἕως ὅτου αἱ Χῶραι αὐταὶ ἀποφανθοῦν ὅτι τό περί οὗ ὁ λόγος πρόσωπον εἶναι πράγματι πρόσφυξ καί ὅτι ἡ διατήρησις τῶν ὡς ἄνω μέτρων, ὡς πρὸς τό πρόσωπον αὐτοῦ, εἶναι ἀπαραίτητος χάριν τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν ἀσφαλείας.

Χρονικός ὑπολογισμός συνήθους διαμονῆς

Ἄρθρον 10. — 1. Διὰ πρόσφυγας, οἵτινες, ἐκτοπισθέντες κατὰ τήν διάρκειαν τοῦ Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, μετεφέρθησαν εἰς τό ἔδαφος ἑνός τῶν Συμβαλλομένων Κρατῶν καί διαμένουν ἐν αὐτῷ, ἡ ἀναγκαστική αὐτῆ πρόσκαιρος διαμονή θεωρεῖται, ἀπό ἀπόψεως χρονικοῦ ὑπολογισμοῦ, ὡς συνήθους διαμονῆ αὐτῶν εἰς τό ὡς ἄνω ἔδαφος. —

2. Διὰ πρόσφυγας οἵτινες, ἐκτοπισθέντες ἐκ τοῦ ἑδάφους ἑνός τῶν Συμβαλλομένων Κρατῶν κατὰ τήν διάρκειαν τοῦ Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, ἐπέστρεψαν εἰς τοῦτο μέ πρόθεσιν ἐγκαταστάσεως, πρὶν ἢ ἡ παροῦσα Σύμβασις τεθῆ ἐν ἰσχύϊ, ἡ χρονική διάρκεια τῆς διαμονῆς αὐτῶν πρό καί μετά τήν ἀναγκαστικήν ἐκτόπισιν θεωρεῖται ὡς μὴ διακοπεῖσα, εἰς ἀπάσας τάς περιπτώσεις αἵτινες προϋποθέτουν ἀδιάκοπον διαμονήν.

ἀπὸ τῶν αβγ

Πρόσφυγες ἐργάται θαλάσσης

Ἄρθρον 11. — Εἰς τήν περίπτωσιν προσφύγων τακτικῶς ὑπηρετούντων ὡς μέλη πληρώματος πλοίου φέροντος τήν σημαίαν ἑνός τῶν Συμβαλλομένων Κρατῶν, τό κράτος τοῦτο θέλει εὐμενῶς ἐξετάσει τήν δυνατότητα χορηγήσεως αὐτοῖς ἀδείας ἐγκαταστάσεως ἐπί τοῦ ἑδάφους τούτου καί ἐκδόσεως αὐτοῖς ταξιδιωτικῶν ἐγγράφων ἢ καί προσωρινῆς ἀδείας παραμονῆς αὐτῶν ἵνα εἰδικώτερον διευκολύνη τήν ἐγκατάστασιν τούτων εἰς ἑτέραν χώραν.

Δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι

Ἄρθρον 15. — Ὅσον ἀφορᾷ τὰ σωματεῖα μὴ κερδοσκοπικοῦ ἢ πολιτικοῦ χαρακτήρος ὡς καὶ ἐπαγγελματικά συνδικάτα, τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη θὰ ἐπιφυλάσσουν εἰς τοὺς νομίμως διαμένοντας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτῶν πρόσφυγας τὴν μᾶλλον εὐμενῆ μεταχείρισιν, ἣτις χορηγεῖται ὑπὸ τὰς ἰδίας συνθήκας εἰς τοὺς ὑπηκόους ἀλλοδαποῦ Κράτους.

Δικαίωμα προσφυγῆς ἐνώπιον δικαστηρίου

Ἄρθρον 16. — 1. Πᾶς πρόσφυξ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν Συμβαλλομένων Κρατῶν θὰ ἔχη ἐλευθέρως δικαίωμα προσφυγῆς ἐνώπιον τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν.

2. Πᾶς πρόσφυξ, ἐντὸς τοῦ ἐδάφους τοῦ Συμβαλλομένου Κράτους ἐνθα ἔχει τὴν συνήθη αὐτοῦ διαμονήν, θὰ ἀπολαύῃ τῆς αὐτῆς ὡς καὶ ὁ ὑπῆκοος τοῦ Κράτους τούτου μεταχειρίσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὸ δικαίωμα τῆς προσφυγῆς ἐνώπιον δικαστηρίων, τὴν δικαστικὴν συνδρομὴν καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ ἐγγυοδοσίας ἀλλοδαποῦ.

3. Πᾶς πρόσφυξ, ἐντὸς τοῦ ἐδάφους τῶν Συμβαλλομένων Κρατῶν ἐκτὸς δὲ τοῦ κράτους ἐνθα ἔχει τὴν συνήθη αὐτοῦ διαμονήν, ἀπολαύει ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου 2 διαλαμβανόμενα ζητήματα τῆς αὐτῆς μεταχειρίσεως ὡς καὶ ὁ ὑπῆκοος τῆς χώρας, ἐνθα ἔχει τὴν συνήθη αὐτοῦ διαμονήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙΙ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΠ' ΑΜΟΙΒΗ

μισθώματα Μισθωτά ἐπαγγέλματα

Ἄρθρον 17. — 1. Τὰ Συμβαλλόμενα Κράτη θὰ ἐπιφυλάσσουν εἰς πάντα πρόσφυγα, νομίμως διαμένοντα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτῶν, τὴν εὐνοϊκωτέραν, ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας, ἐπιφυλασσομένην εἰς ὑπηκόους ἀλλοδαποῦ Κράτους μεταχείρισιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἄσκησιν μισθωτῆς ἐπαγγελματικῆς ἀπασχολήσεως.

2. Ὅπωςδὴποτε, τὰ εἰς τοὺς ἀλλοδαπούς ἢ εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἀλλοδαπῶν, χάριν τῆς προστασίας τῶν ἡμεδαπῶν ἐργαζομένων, ἐπιβαλλόμενα περιοριστικά μέτρα δὲν θὰ ἐφαρμόζωνται ἐπὶ προσφύγων οἵτινες εἶχον ἤδη, καθ' ἣν στιγμὴν ἢ Σύμβασις αὕτη ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ, ἐξαιρεθῆ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν ὑπὸ τῆς ἐνδιαφερομένης Χώρας, ἢ οἵτινες ἐκπληροῦν ἓνα ἐκ τῶν κατωτέρω ὄρων: α) Ἐάν ἔχουν συμπληρώσει τριετὴ διαμονήν ἐντὸς τῆς χώρας. — β) Ἐάν ὁ ἕτερος τῶν συζύγων εἶναι

γενικήν κατανομήν τῶν ἐν ἀνεπαρκείᾳ προϊόντων, οἱ πρόσφυγες θὰ τύχουν ὑπὸ τῶν Συμβαλλομένων Χωρῶν τῆς αὐτῆς μεταχειρίσεως ὡς καὶ οἱ ὑπήκοοι αὐτῶν.

Στέγασις

Ἄρθρον 21. — Ὅσον ἀφορᾷ τὴν στέγασιν, αἱ Συμβαλλόμεναι Χῶραι, ἐν ᾧ μέτρῳ τὸ πρόβλημα τοῦτο διέπεται ὑπὸ νόμων ἢ κανονισμῶν ἢ ὑπόκειται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν δημοσίων ἀρχῶν, θὰ ἐπιφυλάσσουν εἰς τοὺς νομίμως διαμένοντας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτῶν πρόσφυγας μεταχειρίσιν ὅσον ἔνεστι εὐνοϊκὴν, ὅπως οὐδέποτε οὐχὶ ὀλιγώτερον εὐνοϊκὴν τῆς ὑπὸ τὰς ἰδίας συνθήκας εἰς τοὺς ἀλλοδαπούς ἐν γένει ἐπιφυλασσομένης.

Δημοσία ἐκπαίδευσις

Ἄρθρον 22. — 1. Αἱ Συμβαλλόμεναι Χῶραι θὰ ἐπιφυλάσσουν εἰς τοὺς πρόσφυγας οἷαν καὶ εἰς τοὺς ὑπηκόους αὐτῶν μεταχειρίσιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν.

2. Αἱ Συμβαλλόμεναι Χῶραι θὰ ἐπιφυλάσσουν εἰς τοὺς πρόσφυγας μεταχειρίσιν ὅσον ἔνεστι εὐνοϊκὴν, ὅπως οὐδέποτε δὲ οὐχὶ ὀλιγώτερον εὐνοϊκὴν τῆς ὑπὸ τὰς ἰδίας συνθήκας εἰς τοὺς ἀλλοδαπούς ἐν γένει ἐπιφυλασσομένης, ὅσον ἀφορᾷ τὴν λοιπὴν ἐκπαίδευσιν καὶ εἰδικώτερον τὴν εἰσδοχὴν εἰς ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα, τὴν ἀναγνώρισιν ἀλλοδαπῶν σχολικῶν πιστοποιητικῶν, διπλωμάτων καὶ πανεπιστημιακῶν τίτλων, τὴν καταβολὴν ἠλαττωμένων διδάκτρων καὶ τελῶν καὶ τὴν χορήγησιν ὑποτροφιῶν.

ζητήματα

Συνδρομὴ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου

Ἄρθρον 23. — Αἱ Συμβαλλόμεναι Χῶραι θὰ ἐπιφυλάσσουν εἰς τοὺς νομίμως διαμένοντας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτῶν πρόσφυγας μεταχειρίσιν οἷαν καὶ εἰς τοὺς ὑπηκόους αὐτῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου παρεχομένην πρόνοιαν καὶ συνδρομὴν.

ζητήματα

Ἐργατικὴ Νομοθεσία καὶ Κοινωνικὴ Ἀσφάλισις

Ἄρθρον 24. — 1. Αἱ Συμβαλλόμεναι Χῶραι θὰ ἐπιφυλάσσουν εἰς τοὺς νομίμως διαμένοντας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτῶν πρόσφυγας μεταχειρίσιν, οἷαν καὶ εἰς τοὺς ὑπηκόους αὐτῶν ὅσον ἀφορᾷ τὰς κάτωθι περιπτώσεις. — α) Ἐν ᾧ μέτρῳ τὰ ζητήματα ταῦτα ρυθμίζονται ὑπὸ τῆς νομοθεσίας ἢ ἐξαρτῶνται ἐκ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, ἀμοιβαί, συμπεριλαμβανομένων τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων ὅταν ταῦτα ἀποτελοῦν μέρος τῆς ἀμοιβῆς, διάρκεια ἐργασίας, ὑπερωρίαί, ἄδεια μετ' ἀποδοχῶν, περιοριστικὰ μέτρα εἰς τὴν κατ' οἶκον ἐργασίαν, κατώτατον ὄριον ἡλικίας ἐργαζομένων, μαθητεία καὶ ἐπαγγελματικὴ κατάρτισις, ἐργασία

διαμένει, θά μεριμνήσουν ἵνα ἡ συνδρομὴ αὐτῆ τῷ παρασχεθῆ εἴτε ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων αὐτῶν ἀρχῶν εἴτε ἀπὸ διεθνoῦς τινὸς ἀρχῆς.

2. Αἱ εἰς τὸ ἐδάφιον I ἀναφερόμεναι ἀρχαὶ θά χορηγήσουν ἢ θά μεριμνήσουν ἵνα χορηγηθοῦν, ὑπὸ τὸν ἔλεγχον αὐτῶν, εἰς τοὺς πρόσφυγας ἔγγραφα ἢ πιστοποιητικὰ χορηγούμενα κανονικῶς εἰς ἀλλοδαπούς ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν τῶν ἀρχῶν ἢ μέσω τούτων.

3. Τὰ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον χορηγούμενα ἔγγραφα ἢ πιστοποιητικὰ θά ὑποκαθιστοῦν τὰ εἰς τοὺς ἀλλοδαπούς ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν αὐτῶν ἀρχῶν ἢ μέσω τούτων χορηγούμενα ἐπίσημα ἔγγραφα καὶ θά ἰσχύουν μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου.

4. Ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν εἰδικῆς μεταχειρίσεως, τυχόν ἐπιφυλασσομένης εἰς ἀπόρους, διὰ τὰς ἐν τῷ παρόντι ἀρθρῷ μνημονευόμενας ὑπηρεσίας δύνανται νὰ ἐπιβληθοῦν τέλη πλήν ὅμως ταῦτα δεόν νὰ εἶναι λογικὰ καὶ ἀνάλογα πρὸς τὰ εἰς τοὺς ἡμεδαπούς ἐπιβαλλόμενα εἰς παρομοίας περιπτώσεις.

5. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἀρθροῦ οὐδόλως θίγουν τὰ ἐν ἀρθροῖς 27 καὶ 28 διαλαμβανόμενα.

ἐπιφύλαξις Ἐλευθέρα κυκλοφορία

Ἄρθρον 26. — Πᾶσα Συμβαλλομένη Χώρα θά ἐπιφυλάσῃ εἰς τοὺς νομίμως διαμένοντας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτῆς πρόσφυγας, τὸ δικαίωμα τόσον ἐκλογῆς τοῦ τόπου διαμονῆς αὐτῶν ὅσον καὶ ἐλευθέρας κυκλοφορίας, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τυχόν ὑπάρξεως κανόνων ἐφαρμοζομένων, ὑπὸ τὰς ἰδίας συνθήκας, εἰς ἀλλοδαπούς ἐν γένει.

Δελτία Ταυτότητος

Ἄρθρον 27. — Αἱ Συμβαλλόμεναι Χῶραι θά χορηγοῦν δελτίον ταυτότητος εἰς πάντα πρόσφυγα εὐρισκόμενον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτῶν καὶ μὴ ὄντα κάτοχον ἐν ἰσχύι ταξιδιωτικοῦ ἔγγραφου.

ἐπιφύλαξις Ταξιδιωτικὰ ἔγγραφα

Ἄρθρον 28. — I. Αἱ Συμβαλλόμεναι Χῶραι θά χορηγοῦν, εἰς τοὺς νομίμως διαμένοντας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτῶν πρόσφυγας, ταξιδιωτικὰ ἔγγραφα δι' ὧν θά δικαιοῦνται οὗτοι νὰ ταξιδεύουν ἐκτὸς συνόρων τῶν Χῶρῶν αὐτῶν, πλήν ἐάν ἀντιτίθενται εἰς τοῦτο ἐπιτακτικοὶ λόγοι ἐθνικῆς ἀσφαλείας ἢ δημοσίας τάξεως. Αἱ διατάξεις τοῦ Παραρτήματος τῆς παρούσης Συμβάσεως ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν ἔγγραφων τούτων. Αἱ Συμβαλλόμεναι Χῶραι δύνανται νὰ χορηγοῦν τοιοῦτου εἶδους ταξιδιωτικὰ ἔγγραφα εἰς πάντα ἄλλον πρόσφυγα εὐρισκόμενον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτῶν, θά ἐξετάζουν δὲ μετὰ ἰδιαιτέρας προσοχῆς τὰς περιπτώσεις προσφύγων εὐρισκομένων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτῶν καὶ μὴ δυναμένων ν'

στῶς τῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς χώρας τῆς εἰσδοχῆς εὕρισκομένων προσφύγων ἢ ἀποκτήσουν οὗτοι ἄδειαν εἰσόδου εἰς ἑτέραν χώραν. Πρὸς λῆψιν τῆς τοιαύτης ἀδείας, αἱ Συμβαλλόμεναι Χῶραι θὰ παράσχουν εἰς τοὺς πρόσφυγας λογικὰς προθεσμίας ὡς καὶ ἀπάσας τὰς ἀναγκαίας διευκολύνσεις.

επιφύλαξη

Ἀπέλασις

Ἄρθρον 32. — 1. Αἱ Συμβαλλόμεναι Χῶραι δέν θὰ ἀπελαύνουν πρόσφυγας νομίμως διαμένοντας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτῶν, εἰμὴ μόνον διὰ λόγους ἐθνικῆς ἀσφαλείας ἢ δημοσίας τάξεως.

2. Ἡ ἀπέλασις τοιοῦτου πρόσφυγος δέν θὰ πραγματοποιεῖται εἰμὴ μόνον κατόπιν ἀποφάσεως λαμβανομένης συμφώνως πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς νομοθεσίας προβλεπομένην διαδικασίαν. — Ἐφ' ὅσον ἐπιτακτικοὶ λόγοι ἐθνικῆς ἀσφαλείας δέν ἀντιτίθενται εἰς τοῦτο, οἱ πρόσφυγες θὰ δικαιῶνται νὰ προσάγουν ἀποδείξεις περὶ τῆς ἀθωότητος αὐτῶν, νὰ προσφεύγουν καὶ νὰ παρίστανται πρὸς τοῦτο ἐνώπιον ἀρμοδίων ἀρχῶν ἢ ἐνός ἢ πλειόνων προσώπων εἰδικῶς ἐντεταλμένων ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς.

3. Αἱ Συμβαλλόμεναι Χῶραι θὰ παράσχουν εἰς τοὺς ἀνωτέρω πρόσφυγας λογικὰς προθεσμίας πρὸς ἐπιδίωξιν ἀδείας κανονικῆς εἰσόδου εἰς ἑτέραν χώραν. Αἱ Συμβαλλόμεναι Χῶραι δύνανται νὰ ἐφαρμόζουν, κατὰ τὰς προθεσμίας ταύτας, μέτρα ἐσωτερικῆς τάξεως οἷα ἤθελον κριθῆ ἀναγκαῖα.

Ἀπαγόρευσις ἀπελάσεως ἢ ἐπαναπροωθήσεως

Ἄρθρον 33. — 1. Οὐδεμίαν Συμβαλλομένην Χώραν θὰ ἀπελαύνη ἢ θὰ ἐπαναπροωθῆ, καθ' οἷονδήποτε τρόπον, πρόσφυγας, εἰς τὰ σύνορα ἐδαφῶν ἐνθα ἡ ζωὴ ἢ ἡ ἐλευθερία αὐτῶν ἀπειλοῦνται διὰ λόγους φυλῆς, ὀρησκείας, ἐθνικότητος, κοινωνικῆς τάξεως ἢ πολιτικῶν πεποιθήσεων.

2. Τό ἐκ τῆς παρούσης διατάξεως ἀπορρέον εὐεργέτημα δέν δύναται πάντως νὰ ἐπικαλῆται πρόσφυξ ὅστις, διὰ σοβαρὰς αἰτίας, θεωρεῖται ἐπικίνδυνος εἰς τὴν ἀσφάλειαν τῆς χώρας ἐνθα εὕρισκεται ἢ ὅστις, ἔχων τελεσιδίκως καταδικασθῆ δι' ἰδιαιτέρως σοβαρόν ἀδίκημα, ἀποτελεῖ κίνδυνον διὰ τὴν Χώραν.

αὐτὴν ἀνάγκη

Πολιτογράφησις

Ἄρθρον 34. — Αἱ Συμβαλλόμεναι Χῶραι θὰ διευκολύνουν, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ, τὴν ἀφομοίωσιν καὶ πολιτογράφησιν τῶν προσφύγων. Θὰ προσπαθῆσουν, εἰδικώτερον, νὰ ἐπιταχύνουν τὴν διαδικασίαν τῆς πολιτογραφῆσεως καὶ νὰ ἐλαττώσουν, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ, τὰ δημοσιονομικὰ βάρη τῆς τοιαύτης διαδικασίας.

Παράρτημα III

ΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΟΥ 1967 ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

(τέθηκε σε ισχύ 4 Οκτωβρίου 1967)

[όπως κυρώθηκε με τον Α.Ν. 389 της 26-4/4-6-1968: Περί κυρώσεως του Πρωτοκόλλου της Ν. Υόρκης της 31-1-67 εν σχέσει προς την Νομικήν Κατάστασιν των Προσφύγων (ΦΕΚ Α' 125)].

Άρθρον μόνον. — Κυροῦται καί ἔχει πλήρη ἰσχύν νόμου τό ἐν Ν. Ὑόρκη ὑπογραφέν τήν 31.1.1967 πρωτόκολλον ἐν σχέσει πρός τήν Νομικήν Κατάστασιν τῶν Προσφύγων, οὐτινός τό κείμενον ἐν πρωτοτύπῳ εἰς τήν γαλλικήν καί ἐν μεταφράσει εἰς τήν ἑλληνικήν ἔπεται.

Ὁ παρῶν νόμος θέλει ἰσχύσει ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25ῃ Ἀπριλίου 1968

Ἐθεωρήθη καί ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26ῃ Ἀπριλίου 1968

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΣΧΕΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Τά Κράτη-μέρη τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου,

— Ἐχοντα ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Σύμβασις ἡ ἀφορῶσα εἰς τό καθεστῶς τῶν προσφύγων, ἡ ὁποία ὑπεγράφη ἐν Γενεύῃ τήν 28ην Ἰουλίου 1951 (ἐφεξῆς καλουμένη ἡ Σύμβασις) δέν ἐφαρμόζεται εἰμή μόνον εἰς τά πρόσωπα τά ὁποία κατέστησαν πρόσφυγες συνεπεῖα γεγονότων ἐπελθόντων πρό τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951.

Ἐχοντα ὑπ' ὄψιν ὅτι νέαι κατηγορίαι προσφύγων ἀνεφάνησαν ἀφ' ἧς ἡ Σύμβασις υἱοθετήθη καί ὡς ἐκ τούτου οἱ εἰρημένοι πρόσφυγες ἐνδέχεται νά μή συμπεριληφθοῦν εἰς τό εὐεργέτημα τῆς Συμβάσεως. — Κρίνοντα ὅτι εἶναι ἐπιθυμητόν ὅπως τό αὐτό καθεστῶς ἐφαρμόζεται εἰς ἅπαντας τοὺς πρόσφυγας, οἱ ὁποῖοι καλύπτονται ὑπό τοῦ ὀρισμοῦ, ὅστις ἐδόθη εἰς τήν Σύμβασιν, μή ὑπολογιζομένης τῆς περιοριστικῆς ἡμερομηνίας τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951.

Συνεφώνησαν τά ἐξῆς:

Γενικαί διατάξεις

Άρθρον I. — 1. Τά Κράτη-μέρη τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου ὑποχρεοῦνται νά ἐφαρμόσουν εἰς τοὺς πρόσφυγας, ὡς οὗτοι ὀρίζονται κατωτέρω, τὰ ἄρθρα 2 μέχρι 34 συμπεριλαμβανομένου τῆς Συμβάσεως.

2. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, ὁ ὅρος «πρόσφυξ» —πλήν τοῦ ὅτι ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς παραγράφου 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου— ἐννοεῖ πᾶν πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἀνταποκρίνεται εἰς τὸν ὀρισμὸν, ὁ ὁποῖος ἐδόθη ὑπὸ τοῦ πρώτου ἄρθρου τῆς Συμβάσεως ὡσάν αἱ λέξεις «συνεπείᾳ γεγονότων ἐπελθόντων πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1951» καὶ αἱ λέξεις «... κατόπιν τοιούτων γεγονότων» νά μὴ ὑφίσταντο εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ Τμήματος Α τοῦ πρώτου ἄρθρου.

3. Τὸ παρὸν Πρωτόκολλον θά ἐφαρμοσθῇ ὑπὸ τῶν Κρατῶν Μερῶν ἄνευ οὐδενὸς γεωγραφικοῦ περιορισμοῦ. Οὐχ ἦττον, αἱ ἤδη γενόμεναι δηλώσεις, δυνάμει τοῦ ἐδαφίου «α» τῆς παραγράφου 1 τοῦ τμήματος Β τοῦ πρώτου ἄρθρου τῆς Συμβάσεως ὑπὸ τῶν Κρατῶν, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἤδη Μέρη αὐτῆς, θά ἔχουν ἐφαρμογὴν καὶ ὑπὸ τὸ καθεστῶς τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, ἐκτός ἐάν αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ δηλώσαντος Κράτους ἔχουν ἐπεκταθῇ συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον 2 τοῦ τμήματος Β τοῦ πρώτου ἄρθρου τῆς Συμβάσεως.

Συνεργασία τῶν ἐθνικῶν ἀρχῶν μετὰ τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν

Άρθρον II. — 1. Τά Κράτη-μέρη τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου ὑποχρεοῦνται νά συνεργασθοῦν μετὰ τῆς Ἀνωτάτης Ἀρμοστείας τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν διὰ τοὺς πρόσφυγας ἢ μεθ' οἴουδήποτε ἄλλου Ἰδρύματος, τὸ ὁποῖον ἤθελε διαδεχθῇ αὐτὴν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων τῆς, καὶ ἰδιαιτέρως νά διευκολύνουν τὸ ἔργον τῆς, συνιστάμενον εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Διὰ νά ἐπιτρέψουν εἰς τὴν Ἀνωτάτην Ἀρμοστείαν ἢ εἰς οἴονδήποτε ἄλλον Ὄργανισμὸν τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν, ὁ ὁποῖος ἤθελε διαδεχθῇ αὐτὴν, νά παρουσιάσῃ ἐκθέσεις εἰς τὰ ἀρμόδια ὅργανα τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν, τὰ Κράτη Μέρη τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου ὑποχρεοῦνται νά προμηθεύουν εἰς αὐτά, κατὰ τὸν προσήκοντα τύπον, τὰς ζητούμενας πληροφορίας καὶ τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα σχετικῶς πρὸς: α) Τὸ καθεστῶς τῶν προσφύγων. β) Τὴν θέσιν ἐν λειτουργίᾳ τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου. γ) Τοὺς Νόμους, Κανονισμοὺς καὶ Διατάγματα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐν ἰσχύι ἢ θά τεθοῦν ἐν ἰσχύι, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς πρόσφυγας.

Πληροφορία ἀναφερομένη εἰς τοὺς ἐθνικοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς

Άρθρον III. — Τά Κράτη-μέρη τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου θά κοινοποιήσουν εἰς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Ὄργανισμοῦ τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν τὰ κείμενα τῶν Νόμων καὶ τῶν Κανονισμῶν, τοὺς ὁποίους

ἤθελον ἐκδώσει πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου.

Διακανονισμός τῶν διαφορῶν

Ἄρθρον IV. — Πᾶσα διαφορά μεταξύ τῶν Μερῶν τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου ἀφορῶσα εἰς τὴν ἐρμηνείαν ἢ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Πρωτοκόλλου τούτου, ἢ ὅποια δὲν ἤθελε διευθετηθῆ δι' ἄλλων μέσων, θά ὑποβάλληται εἰς τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον τῆ αἰτήσῃ ἐνός τῶν ἐν τῇ διαφορᾷ μερῶν.

Προσχώρησις

Ἄρθρον V. — Τὸ παρὸν Πρωτόκολλον θά παραμείνη ἀνοικτόν δι' ὅλα τὰ Κράτη Μέρη τῆς Συμβάσεως, ὡς καὶ διὰ πᾶν ἄλλο Κράτος Μέλος τοῦ Ὄργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἢ μέλος ἐνός τῶν Εἰδικευμένων Ὄργανώσεων, ἢ διὰ πᾶν Κράτος, πρὸς τὸ ὅποιον ἡ Γενικὴ Συνέλευσις ἤθελεν ἀπευθύνει πρόσκλησιν προσχωρήσεως εἰς τὸ Πρωτόκολλον. Ἡ προσχώρησις θά γίνῃ διὰ καταθέσεως τῆς πράξεως προσχωρήσεως εἰς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

Ὁμοσπονδιακὴ ρήτρα

Ἄρθρον VI. — Εἰς περιπτώσιν Κράτους Ὁμοσπόνδου ἢ Κράτους μὴ ἐνιαίου, θά ἐφαρμόζονται αἱ ἀκόλουθοι διατάξεις: α) Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἄρθρα τῆς Συμβάσεως, τὰ ὅποια θά ἐφαρμοσθοῦν συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον I τοῦ πρώτου ἄρθρου τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου καὶ τῶν ὁποίων ἡ θέσις ἐν λειτουργίᾳ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν νομοθετικὴν ἐνέργειαν τῆς ὁμοσπονδιακῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, αἱ ὑποχρεώσεις τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Κυβερνήσεως θά εἶναι, ἐν τῷ μέτρῳ τούτῳ, αἱ αὐταὶ μὲ τὰς ὑποχρεώσεις τῶν Κρατῶν Μερῶν, τὰ ὅποια δὲν εἶναι Κράτη Ὁμοσπονδιακά.

β) Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἄρθρα τῆς Συμβάσεως, τὰ ὅποια θά ἐφαρμοσθοῦν συμφώνως πρὸς τὴν παράγραφον I τοῦ πρώτου ἄρθρου τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐφαρμογὴ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν νομοθετικὴν ἐνέργειαν ἐνός ἐκάστου τῶν Κρατῶν, Ἐπαρχιῶν ἢ συνιστώντων αὐτὰ καντονίων, τὰ ὅποια συμφώνως πρὸς τὸ συνταγματικὸν σύστημα τῆς Ὁμοσπονδίας δὲν ὑποχρεοῦνται νά λάβουν μέτρα νομοθετικά, ἢ Ὁμοσπονδιακὴ Κυβέρνησις θά φέρῃ τὸ ταχύτερον, μετὰ τῆς εὐνοϊκῆς αὐτῆς γνωματεύσεως, τὰ ἐν λόγῳ ἄρθρα εἰς γνῶσιν τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν τῶν Κρατῶν, Ἐπαρχιῶν ἢ Καντονίων.

γ) Ὁμόσπονδον Κράτος-μέρος τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου θά κοινοποιῆ τῇ αἰτήσῃ παντός ἄλλου Κράτους-μέρους τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, ἥτις ἤθελε διαβιβασθῆ εἰς αὐτὸ μέσῳ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ

Ὁργανισμοῦ τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν, ἔκθεσιν περί τῆς νομοθεσίας καί περί τῶν ἐν ἰσχύϊ συνηθειῶν εἰς τήν Ὁμοσπονδίαν καί εἰς τὰ Κράτη-μέλη αὐτῆς ὡς πρός οἰανδήποτε διάταξιν τῆς Συμβάσεως τῆς ἐφαρμοζομένης συμφώνως πρός τήν παράγραφον 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, ἐμφαίνουσιν τό μέτρον καθ' ὃ ἐδόθη ἀποτελεσμα εἰς αὐτήν διά τῆς νομοθετικῆς ἢ ἐτέρας δράσεως.

Ἐπιφυλάξεις καί δηλώσεις

Ἄρθρον VII. — 1. Κατά τήν προσχώρησίν του, πᾶν Κράτος δύναται νά διατυπώσῃ ἐπιφυλάξεις ἐπί τοῦ ἄρθρου IV τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου καί ὡς πρός τήν ἐφαρμογήν, δυνάμει τοῦ πρώτου ἄρθρου τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, ὅλων τῶν διατάξεων τῆς Συμβάσεως ἐκτός ἐκείνων τῶν ἄρθρων 1, 3, 4, 16 (1) καί 33, ὑπό τόν ὅρον ὅπως εἰς περίπτωσιν Κράτους τό ὁποῖον εἶναι μέρος τῆς Συμβάσεως, αἱ ἐπιφυλάξεις, αἵτινες θά γίνουν δυνάμει τοῦ παρόντος ἄρθρου, δέν θά ἐπεκτείνωνται εἰς τούς πρόσφυγας ἐπί τῶν ὁποίων ἐφαρμόζεται ἡ Σύμβασις.

2. Αἱ ἐπιφυλάξεις αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο ὑπό Κρατῶν-μερῶν τῆς Συμβάσεως, συμφώνως πρός τό ἄρθρον 42 τῆς ἐν λόγῳ Συμβάσεως θά ἐφαρμόζωνται εἰς τās ὑποχρεώσεις των, αἵτινες ἀπορρέουν ἐκ τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου ἐκτός ἐάν ἀποσυρθοῦν.

3. Πᾶν Κράτος, τό ὁποῖον διατυπώνει μίαν ἐπιφύλαξιν δυνάμει τῆς παραγράφου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου δύναται νά τήν ἀποσύρῃ εἰς πᾶσαν στιγμὴν διά γνωστοποιήσεως ἀπευθυνομένης πρός τοῦτο πρός τόν Γενικόν Γραμματέα τοῦ Ὁργανισμοῦ τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν.

4. Αἱ δηλώσεις, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο δυνάμει τῶν παραγράφων 1 καί 2 τοῦ ἄρθρου 40 τῆς Συμβάσεως, ὑφ' ἑνός Κράτους-μέρους αὐτῆς, τό ὁποῖον προσχωρεῖ εἰς τό παρόν Πρωτόκολλον, θά θεωροῦνται ὡς ἐφαρμοζόμεναι ὑπό τό καθεστῶς τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, ἐκτός ἐάν, κατά τήν προσχώρησιν, τό ἐνδιαφερόμενον Μέρος ἀπέστειλεν εἰδοποίησιν περί τοῦ ἀντιθέτου εἰς τόν Γενικόν Γραμματέα τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἑνωμένων Ἐθνῶν. — Αἱ διατάξεις τῶν παραγράφων 2 καί 3 τοῦ ἄρθρου 40 καί τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 44 τῆς Συμβάσεως θά θεωροῦνται ὡς ἐφαρμοζόμεναι *mutatis mutandis* εἰς τό παρόν Πρωτόκολλον.

Ἐναρξίς ἰσχύος

Ἄρθρον VIII. — 1. Τό παρόν Πρωτόκολλον θά τεθῇ ἐν ἰσχύϊ ἀπό τῆς ἡμερομηνίας τῆς καταθέσεως τῆς ἕκτης πράξεως προσχωρήσεως.

2. Δι' ἓνα ἕκαστον τῶν προσχωρούντων εἰς τό Πρωτόκολλον Κρατῶν μετά τήν κατάθεσιν τῆς ἕκτης πράξεως προσχωρήσεως, ἡ ἔναρξις τῆς ἰσχύος τοῦ Πρωτοκόλλου θά λάβῃ χώραν κατά τήν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν τό ἐν λόγῳ Κράτος θά καταθέσῃ τήν πρᾶξιν τῆς προσχωρήσεώς του.

Καταγγελία

Ἄρθρον ΙΧ. — Πᾶν Κράτος Μέρος τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου δύναται νά καταγγείλῃ τοῦτο ἀνά πᾶσαν στιγμὴν διὰ κοινοποιήσεως ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

2. Ἡ καταγγελία θά ἔχῃ ἰσχύν ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐνδιαφερόμενον Κράτος, μετὰ πάροδον ἔτους ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας λήψεως ταύτης ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

Κοινοποιήσεις ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν

Ἄρθρον Χ. — Συναφῶς πρὸς τὸ Πρωτόκολλον ὁ Γενικός Γραμματεὺς τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν θά γνωστοποιήσῃ εἰς ὅλα τὰ Κράτη τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου V τὰς ἡμερομηνίας ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος, προσχωρήσεως, καταθέσεως καὶ ἀνακλήσεως τῶν ἐπιφυλάξεων, καταγγελίας καὶ τῶν σχετικῶν περὶ αὐτάς δηλώσεων καὶ κοινοποιήσεων.

Καταθέσεις τοῦ Πρωτοκόλλου εἰς τὰ ἀρχεῖά τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν

Ἄρθρον ΧΙ. — Ἐν ἀντίτυπον τοῦ παρόντος Πρωτοκόλλου, τοῦ ὁποίου τὰ κείμενα συντεταγμένα εἰς τὴν Ἀγγλικήν, Κινεζικὴν, Ἰσπανικὴν, Γαλλικὴν καὶ Ρωσικὴν, παρέχουν τὴν ἰδίαν πίστιν, ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως καὶ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὄργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν, θά κατατεθῇ εἰς τὰ Ἀρχεῖα τῆς Γραμματείας τοῦ Ὄργανισμοῦ. Ὁ Γενικός Γραμματεὺς θά διαβιβάσῃ κεκυρωμένον ἀντίγραφον αὐτοῦ εἰς ὅλα τὰ Κράτη Μέλη τοῦ Ὄργανισμοῦ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ὡς καὶ εἰς τὰ ἄλλα Κράτη, τὰ ὁποῖα προβλέπονται εἰς τὸ ἄρθρον V.

Παράρτημα VI

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΥΠΑΤΟΥ ΑΡΜΟΣΤΗ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

[Απόφαση 428 (V) Γενικής Συνέλευσης της 14.12.1950]

(Απόσπασμα)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Καθήκοντα του Ύπατου Αρμοστή

6. Η εντολή του Ύπατου Αρμοστή εκτείνεται:

A. i) Σε κάθε πρόσωπο που έχει θεωρηθεί πρόσφυγας κατ' εφαρμογήν των Συμφωνιών της 12ης Μαΐου 1926 και της 30ής Ιουνίου 1928, ή κατ' εφαρμογήν των Συμβάσεων της 28ης Οκτωβρίου 1933 και της 10ης Φεβρουαρίου 1938 και του Πρωτοκόλλου της 14ης Σεπτεμβρίου 1939, ή επίσης κατ' εφαρμογήν του Καταστατικού της Διεθνούς Οργάνωσης για τους Πρόσφυγες.

ii) Σε κάθε πρόσωπο που, εξαιτίας γεγονότων που συνέβησαν πριν την 1η Ιανουαρίου 1951 και δικαιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας ή πολιτικών απόψεων, ευρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγενείας του, και δεν μπορεί, ή εξαιτίας αυτού του φόβου ή για άλλους λόγους εκτός από λόγους προσωπικής του διευκόλυνσης δεν θέλει να τεθεί υπό την προστασία αυτής της χώρας ή, εάν δεν έχει ιθαγένεια και ευρίσκεται εκτός της χώρας της συνήθους διαμονής του, δεν μπορεί ή, λόγω αυτού του φόβου ή για λόγους άλλους εκτός από την προσωπική του διευκόλυνση, δεν θέλει να επιστρέψει εκεί.

Οι αποφάσεις αναγνώρισης, οι οποίες ελήφθησαν από τη Διεθνή Οργάνωση για τους Πρόσφυγες κατά τη διάρκεια της εντολής της, δεν εμποδίζουν την αναγνώριση του Καθεστώτος του Πρόσφυγα σε πρόσωπα που πληρούν τους όρους της παρούσας παραγράφου.

Η αρμοδιότητα του Ύπατου Αρμοστή παύει να ασκείται σε κάθε πρόσωπο καλυπτόμενο από την παράγραφο A στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) Εάν εκούσια έκαμε εκ νέου χρήση της προστασίας της χώρας της οποίας έχει την ιθαγένεια, ή

β) εάν έχοντας χάσει αυτή την ιθαγένεια, εκούσια την επανέκτησε, ή

γ) εάν απέκτησε νέα ιθαγένεια και χαίρει της προστασίας της χώρας, της οποίας απέκτησε την ιθαγένεια, ή

- δ) εάν επέστρεψε εκούσια να εγκατασταθεί στη χώρα που είχε εγκαταλείψει και εκτός της οποίας παρέμενε λόγω φόβου διώξεως, ή
- ε) εάν, αφού οι συνθήκες βάσει των οποίων αναγνωρίσθηκε ως πρόσφυγας έχουν παύσει να υφίστανται, δεν μπορεί πλέον να επικαλείται άλλους λόγους παρεκτός προσωπικής του διευκόλυνσης για να συνεχίσει να αρνείται να τεθεί υπό την προστασία της χώρας της ιθαγενείας του — δεν επιτρέπεται να γίνει επίκληση λόγων καθαρά οικονομικού χαρακτήρα, ή
- στ) προκειμένου περί ανιθαγενούς, εάν, αφού οι συνθήκες βάσει των οποίων αναγνωρίσθηκε ως πρόσφυγας έχουν παύσει να υφίστανται, μπορεί να επιστρέψει στη χώρα συνήθους διαμονής του και άρα δεν μπορεί πλέον να επικαλείται άλλους λόγους παρεκτός προσωπικής του διευκόλυνσης επιμένοντας στην άρνησή του να επιστρέψει εκεί.
- B. Σε κάθε άλλο πρόσωπο, που ευρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγενείας του, ή εάν είναι ανιθαγενής, εκτός της χώρας της συνήθους διαμονής του, επειδή έχει ή είχε δικαιολογημένο φόβο διώξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας ή πολιτικών απόψεων, και δεν μπορεί ή εξαιτίας αυτού του φόβου δεν θέλει να τεθεί υπό την προστασία της κυβέρνησης της χώρας ιθαγενείας του, ή, εάν είναι ανιθαγενής, δεν θέλει να επιστρέψει στη χώρα της συνήθους διαμονής του.
7. Συμφωνείται ότι η εντολή του Ύπατου Αρμοστή, όπως καθορίσθηκε στην παραπάνω παράγραφο 6, δεν εκτείνεται:
- α) στους έχοντες την ιθαγένεια περισσότερων της μίας χωρών, εκτός εάν καλύπτουν ως προς κάθε χώρα της οποίας έχουν την ιθαγένεια τους όρους της προηγούμενης παραγράφου 6,
- β) στα πρόσωπα, στα οποία οι αρμόδιες αρχές της χώρας, όπου έχουν εγκατασταθεί, αναγνωρίζουν τα δικαιώματα και επιβάλλουν τις υποχρεώσεις που συνδέονται με την ιδιότητα του πολίτη αυτής της χώρας,
- γ) στα πρόσωπα που εξακολουθούν να χαίρουν της προστασίας ή αρωγής άλλων οργανισμών ή οργανώσεων των Ηνωμένων Εθνών,
- δ) στα πρόσωπα για τα οποία υπάρχουν σοβαρές υπόνοιες ότι έχουν διαπράξει έγκλημα προβλεπόμενο από τις διατάξεις των συνθηκών έκδοσης ή έγκλημα αναφερόμενο στο άρθρο VI του Καταστατικού του Διεθνούς Στρατιωτικού Δικαστηρίου, που εγκρίθηκε στο Λονδίνο, ή στις διατάξεις του εδαφίου 2 του άρθρου 14 της Παγκόσμιας Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1991

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
184

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΙ

1975. Είσοδος-έξοδος, παραμονή, εργασία, απέλαση αλλοδαπών, διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων και άλλες διατάξεις. 1
1976. Αντικατάσταση και συμπλήρωση διατάξεων της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού καθεστώτος των αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης και άλλες διατάξεις. 2

ΝΟΜΟΙ

ΝΟΜΟΣ ΑΡΙΘ. 1975 (1)

Είσοδος-έξοδος, παραμονή, εργασία, απέλαση αλλοδαπών, διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που φέρει η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΕΝΝΟΙΑ ΟΡΩΝ - ΕΚΤΑΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1

Έννοια όρων

1 Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου:

α) Αλλοδαπός είναι κάθε πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ή πρόσωπο που δεν έχει ιθαγένεια (ακηιθαγενής).

β) Πρόσωπα, που διαμένουν στην Ελλάδα και έχουν περισσότερες από μία ιθαγένειες, από τις οποίες η μία είναι ελληνική, λογίζονται ως ημεδαποί και έχουν τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του Έλληνα πολίτη.

2 Πρόσωπα, που εκτελούνται περισσότερες ιθαγένειες, υποχρεούνται να δηλώσουν στην αρμόδια αστυνομική αρχή την ιθαγένεια της προτίμησής τους και να επιδείξουν κανονικό ταξιδιωτικό έγγραφο της χώρας, της οποίας την ιθαγένεια επικαλούνται.

Άρθρο 2

Εκταση εφαρμογής

Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν έχουν εφαρμογή επί προσώπων, των οποίων η είσοδος και έξοδος, καθώς και η εφ' γίνει κίνηση, διαμονή, εγκατάσταση και απασχόληση επί του ελληνικού εδάφους ρυθμίζονται από κανόνες του κοινοτικού δικαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΜΕΘΩΡΙΑΚΩΝ ΔΙΑΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 3

Σημεία εισόδου - εξόδου

1. Η είσοδος στο ελληνικό έδαφος και η έξοδος από αυτό γίνεται μόνο από τις ελεγχόμενες μεθοριακές διαβάσεις.
2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται οι αερολιμένες, οι λιμένες και τα σημεία στα σύνορα της Χώρας, δια των οποίων επιτρέπεται η είσοδος και η έξοδος προσώπων.
3. Η είσοδος και η έξοδος εκτός των μεθοριακών διαβάσεων της προηγούμενης παραγράφου απαγορεύεται, εκτός αν τούτο επιτραπεί, κατά περίπτωση, για εξαιρετικούς λόγους, με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, που καθορίζει και τον τρόπο διενέργειας του ελέγχου.

Άρθρο 4

Αστυνομικός έλεγχος

1. Κάθε άτομο, που με οποιοδήποτε τρόπο εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος ή εξέρχεται από αυτό, υποβάλλεται σε αστυνομικό έλεγχο, κατά την άφιξη και την αναχώρησή του, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που προβλέπονται από ειδικές διεθνείς συμβάσεις.
2. Ο έλεγχος των προσώπων, που με οποιοδήποτε τρόπο εισέρχονται στο ελληνικό έδαφος ή εξέρχονται από αυτό, ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και ενεργείται από τις κατά τόπους αστυνομικές υπηρεσίες.
3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της πολυμερούς συμβάσεως «Περί της νομικής καταστάσεως των προσφύγων», που κυρώθηκε με το ν.δ. 3989/1959 (ΦΕΚ 201Α) και του πρωτοκόλλου του σχετικού προς το καθεστώς των προσφύγων, που κυρώθηκε με τον α.ν. 389/1968 (ΦΕΚ 125Α), τηρείται με κοινή φυλάκισης ταυμάσια των τριών μερών όποιος επιχειρεί να εξέλθει από το ελληνικό έδαφος ή όποιος εισέρχεται σ' αυτό χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις.

4. Στην περίπτωση εισόδου αλλοδαπού στο ελληνικό έδαφος ή εξόδου του από αυτό χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, στον οποίο αναφέρει σχεπικώς χωρίς χρονοτριβή, μπορεί να απόσχει από την κοινή δίωξη για την πράξη αυτήν, οπότε γνωστοποιεί αμέσως την απόφασή του αυτή στο δικαστή της δημόσιας δύναμης που διαπιστώνει την παράνομη είσοδο ή έξοδο, προκειμένου αυτός με απόφασή του να ανασταλείται τον αλλοδαπό αμέσως στη χώρα προέλευσής ή καταγωγής του. Η έγκριση του εισαγγελέα εφετών μπορεί να δοθεί και με τηλεφωνικό σήμα. Αν δεν καταστεί δυνατή η αμέσως γνωστοποίηση του αλλοδαπού, ο δικαστής της δημόσιας δύναμης, αφού συντάξει σχετική έκθεση, παρακρίνει τον αλλοδαπό αυτόν στην αρμόδια δικαστική αρχή για απέλαση, σύμφωνα με το άρθρο 27 του παρόντος. Η αρχή αυτή, αν η απέλαση δεν πραγματοποιηθεί εντός τριών (3) μηνών, γνωστοποιεί τούτο στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Στην περίπτωση αυτήν ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να ανασταλεί την απόφασή του για απόσχι από την κοινή δίωξη, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, εφ' όσον δεν έχει παρέλθει ένα (1) έτος από την ημεέρα της παράνομης εισόδου του αλλοδαπού στη Χώρα.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης καθορίζεται το αντικείμενο του αστυνομικού ελέγχου και η διαδικασία εκτέλεσης των δικαστικών και διοικητικών πράξεων, που έχουν σχέση με τη συνοριακή κυκλοφορία προσώπων.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας μπορεί να καθορίζεται και η είσπραξη άλλων κατάλληλων τόπων και χρόνος διεκτέλεσης ελέγχου, όταν παρατηρείται αυξημένη συνοριακή κίνηση.

7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εξωτερικών, Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται τα έγγραφα, με τα οποία πρέπει να εφοδιάζονται οι Έλληνες πολίτες για να εισέλθουν από τη Χώρα, καθώς και οι αλλοδαποί που ασκούνται ταξιδιωτικών εγγράφων και δεν καθίσταται δυνατός ο έγκαιρος εφοδιασμός τους από τις διπλωματικές αρχές της χώρας τους.

8. Όποιος κατόνομα κατέχει ή χρησιμοποιεί γνήσιο ταξιδιωτικό έγγραφο άλλου προσώπου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και με χρηματική κοινή τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) δραχμών. Με την ίδια κοινή τιμωρείται και όποιος κατακρατεί ταξιδιωτικό έγγραφο άλλου προσώπου ή αρνείται να παραδώσει τούτο στην αρμόδια υπηρεσία. Επίσης με την ίδια κοινή τιμωρείται όποιος κατέχει ή χρησιμοποιεί πλαστό ταξιδιωτικό έγγραφο.

9. Ο υπεύθυνος γραφείου ταξιδίων ή μεταναστευτής ή οποιοσδήποτε άλλος υποβάλει για λογαριασμό τρίτου στην αρμόδια αρχή δικαιολογητικά έκδοσης ταξιδιωτικού εγγράφου, με στοιχεία που δεν ανταποκρίνονται στην ταυτότητα του προσώπου αυτού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και με χρηματική κοινή τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών. Με την ίδια κοινή τιμωρείται και εκείνος, για λογαριασμό του οποίου υποβάλλονται τα ανωτέρω δικαιολογητικά. Εκτός από τις ανωτέρω ποινές, με απόφαση του νομάρχη επιβάλλεται η οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας του γραφείου.

Άρθρο 5.

Ομάδες δίωξης λαθρομετανάστευσης.

1. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης συγχροτούνται ειδικές αστυνομικές ομάδες με αποστολή την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης κατά μήκος των χωρικών συνόρων της Χώρας.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας συγχροούνται μικτές ομάδες επιτήρησης των παράκτιων περιοχών και θαλάσσιων συνόρων της Χώρας, για την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων.

3. Με όμοιες αποφάσεις, οι οποίες προσυπογράφονται και από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας και δεν δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται, κατά περίπτωση, τα θέματα ούνησης, στελέγωσης, διοίκησης, έδρας, διοικητικής υπαγωγής και μέρειας, τοπικής και επικτηριακής αρμοδιότητας και κάθε θέμα συναφές με την αποστολή και τη λειτουργία των ανωτέρω ομάδων.

4. Για τη στελέγωση, τον έλεγχο και το συντονισμό της δράσης των ανωτέρω ομάδων αυξάνεται η οργανική δύναμη της Ελληνικής Αστυνομίας κατά έναν (1) αστυνομικό διευθυντή, έναν (1) αστυνομικό υποδιευθυντή, δύο (2) αστυνομικούς Α', είκοσι δύο (22) ανθυποαστυνομικούς - αρχιφυλάκις και εκατόν δέκα (110) αστυφύλακις.

Για τον αυτόν και άνω λόγο, αυξάνεται η οργανική δύναμη του λιμενικού σώματος κατά έναν (1) κλοιάρχο, έναν (1) ανηπλοίαρχο, δύο (2) πλωτάρχους, τρεις (3) υποκλοιάρχους, είκοσι (20) ανθυποκλοιάρχους - σημαιοφόρους, πέντε (5) ανθυποκιοσταίς, έξι (6) αρχικελευστές, οκτώ (8) επικελευστές, δέκα (10) κλειστές και εξήντα (60) λιμενοφυλάκις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Άρθρο 6

θεωρήσεις εισόδου

1. Κάθε αλλοδαπός δύναται να εισέλθει στο ελληνικό έδαφος όταν κατέχει κανονικό και ισχύον διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο, αναγνωριζόμενο από διεθνείς συμβάσεις και φέρει, εφ' όσον απαιτείται, έγκυρη και ισχύουσα θέωρηση εισόδου (VISA).

2. Αρμόδιες υπηρεσίες για τη χορήγηση θεωρήσεων εισόδου (VISA) είναι οι καθοριζόμενες με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης καθορίζονται το είδος, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησης θεωρήσεων εισόδου, καθώς και το κατά περίπτωση επιβαλλόμενο τέλος χρητιστήριου.

4. Σε ιδιαίτερα εξαιρετικές περιπτώσεις, θεώρηση εισόδου δύναται να χορηγηθεί από τις υπηρεσίες ελέγχου διαβατηρίων, κατά την άφιξη του αλλοδαπού στο σημείο εισόδου, σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

5. Απαγορεύεται η είσοδος αλλοδαπών στο ελληνικό έδαφος αν:

α) Πάσχει από ασθένια, η οποία με απόφαση του αρμόδιου για θέματα υγείας υπουργού έχει κριθεί σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, ότι δύναται να αποκατέλλει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία.

β) Δεν διαθέτει εξ' ιδίων τα αναγκαία μέσα συντήρησης αυτού και των μελών της οικογένειάς του, σύμφωνα με όσα ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης.

γ) Διερχόμενος (TRANSIT) δεν έχει θεώρηση εισόδου, εφ' όσον απαιτείται, και εισιτήριο για τη συντόση του ταξιδιού του, εφόσον για τη χώρα προορισμού, όσα και τις ενδιάμεσες χώρες, από το έδαφος των οποίων κατέσπην θα διέλθει.

δ) Περιλαμβάνεται στον κατάλογο των αλλοδαπών για τους οποίους υπάρχει απαγόρευση εισόδου, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 του παρόντος.

ε) Εργάζεται με σκοπό να αναλάβει εργασία ή να ασκήσει επιχείρημα του δραστηριότητα ή αυτοτελής εκάγγελμα και δεν κατέχει βεβαίωση του προξενείου που χορήγησε τη θεώρηση εισόδου, στην οποία να μνημονιώνται ειδικά τα στοιχεία της σχετικής προέγγραφης.

στ) Εκ των περιπτώσεων συνίσταται βέβαια ότι αποσκοπεί να περχειτεί στη Χώρα ως μετανάστης, χωρίς ειδική προς τούτο έγκριση ή ότι δύναται αποκατέλλει κίνδυνο για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια της Χώρας.

ζ) Το χρησιμοποιούμενο ταξιδιωτικό έγγραφο δεν εξαοφαρίζει την εσοδό του στη χώρα προοίτευσης ή καταγωγής του.

η) Αλλοδαπός, ο οποίος είχε εισέλθει στην Ελλάδα διερχόμενος και ή του επετρέπη η είσοδος στη χώρα προορισμού, εφ' όσον μεσολάβησε είσοδος του σε τρίτη ενδιάμεση χώρα, δεν γίνεται δεκτός για επανείσοδο, αν ή πληροφ εκ νόου τις προϋποθέσεις εισόδου.

θ) Η θεώρηση εισόδου δεν καθιστά υποχρεωτική την είσοδο του αλλοδαπού στο ελληνικό έδαφος, αν οι αρμόδιες ελληνικές αρχές ελέγχου βεβαιώνουν ότι στο πρόσωπο αυτό συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις που απαγορεύουν την είσοδό του στην Ελλάδα.

ι) Δεν δύναται να απαγορευθεί η είσοδος στην Ελλάδα προσώπου, π αποδικνύεται ότι έχει, βάσει επίσημων εγγράφων, την ελληνική υπηκοότητα, και αν ακόμη στερείται ταξιδιωτικού εγγράφου, από τα οριζόμενα στην παρ. 7 του άρθρου 4 του παρόντος.

Άρθρο 7

Προσωρινή διαμονή

1. Αλλοδαπός που εισέρχεται στη χώρα, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, δύναται να διαμείνει προσωρινά σ' αυτή, χωρίς πρόσθετη άδεια των αρμόδιων αρχών.

2. Η διάρκεια της κατά την προηγούμενη παράγραφο προσωρινής διαμονής καθορίζεται από τον πρόξενο κατά τη χορήγηση της θεώρησης, αναγράφεται σ' αυτήν και δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες.

3. Σε αλλοδαπούς, στους οποίους επιτρέπεται η είσοδος χωρίς προξενική θεώρηση, παρέχεται η δυνατότητα προσωρινής διαμονής μέχρι τρεις (3) μήνες, με την επιφύλαξη τυχόν περιορισμών, που επιβάλλονται για λόγο ασφαλιστικότητας.

4. Παράταση του χρόνου της προσωρινής διαμονής, ακόμη μέχρι τριών (3) μηνών, μπορεί να χορηγηθεί ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου οποία υποβάλλεται τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από τη λήξη της και σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργού Δημόσιας Τάξης. Για τ παράταση αυτή γίνεται σχετική πράξη επί του διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου από την αρμόδια προς τούτο αρχή.

5. Σε περίπτωση καταχρηστικής εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου, ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται να διατάξει τη μη χορήγηση ή την ανάκληση της τυχόν χορηγηθείσας παρατάσεως και την άμεση αναχώρηση του αλλοδαπού, καθώς επίσης και την απαγόρευση επανείσοδου του για χρονικό διάστημα δύο (2) έως πέντε (5) ετών, εφ' όσον συντρέχει κάποια από τους λόγους που αναφέρονται στην περίπτωση στ' της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του παρόντος.

Άρθρο 8

Δίλευση αλλοδαπών (TRANSIT)

1. Δεν απαιτείται, για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, είσοδος στο ελληνικό έδαφος η παραμονή αλλοδαπού στη ζώνη διερχομένων (TRANSIT) ρολιμμένος ή λιμμένος της χώρας με σκοπό να συνεχιστεί το ταξίδι του στην αλλοδαπή, με το ίδιο ή άλλο αεροσκάφος ή πλοίο.

2. Για την παραμονή στη ζώνη διερχομένων δεν απαιτείται θεώρηση εισόδου.

εκτός αν για λόγους ασφαλείας ή γενικότερου συμφέροντος οι Υπουργοί Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης αποφασίσουν την καθέρωση αυτής για διερχόμενους εκβέβαιες ορισμένων πτητικών ή βρομολογίων κλοίων.

3. Ο αλλοδαπός που παραμένει στη ζώνη διερχόμενων υποχρεούται να αναχωρήσει σε κράτη ευκαιρία, διαφορετικά απομακρύνεται, επιβαρύνει τον αεροστάθρον ή πλοίου, με φροντίδα της οικείας αστυνομικής υπηρεσίας ελέγχου διαβατηρίων, η οποία δικαιούται να ζητήσει τη συνδρομή των αρμόδιων ατράλιμενικών ή λιμενικών αρχών. Δίνεται επίσης να εφαρμόσουν και οι διατάξεις του άρθρου 10 του παρόντος.

4. Κάθε πρόσωπο που παραμένει στη ζώνη διερχόμενων δεν ακαλλάσσεται από οποιονδήποτε άλλο έλεγχο, που κρίνεται αναγκαίος από τις αρμόδιες αστυνομικές, τελωνειακές ή λιμενικές αρχές και τυχόν διαπιστούμενες αξιόποινες πράξεις εκδικάζονται κατά τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 9

Ειδικές περιπτώσεις εισόδου αλλοδαπών

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αναρμοδίου Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών ή Εμπορικής Ναυτιλίας, δύναται, αφού ληφθούν υπόψη και οι ανάγκες ασφαλείας της χώρας, να καθορίζονται:

α. Η απλούστερη διαδικασία του ελέγχου προσώπων, που μετέχουν περιηγητικού πλοίου (κρουαζιέρας) ή επιβαίνουν πλοίων αναψυχής ή αεροσκαφών, ειδικά ναυλωμένων.

β. Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εισόδου-εξόδου των υπό ναυτολόγηση ή απόλυση αλλοδαπών ναυτικών.

2. () Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται να επιτρέπει την είσοδο αλλοδαπών, παρά την ύπαρξη απαγορευτικού λόγου, από τους αναφερόμενους στο άρθρο 6 του παρόντος, εφ' όσον τούτο επιβάλλεται για σπουδαίους λόγους δημοσίου συμφέροντος ή ανωτέρας βίας ή διευκόλυνσης της κίνησης ελληνικού πλοίου, η οποία δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί με άλλο τρόπο.

Άρθρο 10

Ανεπιθύμητοι αλλοδαποί - Ευθύνες μεταφορέων.

Αλλοδαπός, στον οποίο δεν επιτρέπεται η είσοδος στη χώρα, οφείλει να αναχωρήσει αμελλητί, άλλως επαναπροωθείται αμέσως στη χώρα προέλευσης ή σε τρίτη χώρα, όπου μπορεί να επιτραπεί η είσοδος, με ευθύνη και δαπάνες του ιδίου ή του μεταφορέα, οι οποίοι υποχρεούνται και στην καταβολή κάθε άλλης αναγκαίας δαπάνης που απαιτείται μέχρι την αναχώρησή του. Στους ανωτέρω μεταφορείς, όταν αρνούνται την εκκλήρωση των υποχρεώσεων αυτών, επιβάλλεται, με απόφαση του οικείου νομάρχη, πρόστιμο εκατό χιλιάδων (100.000) έως ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών, για κάθε μεταφερόμενο άτομο. Με την ίδια απόφαση τα χρησιμοποιηθέντα μεταφορικά μέσα κρατούνται και αποδίδονται σε αυτούς μετά την εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεων και την καταβολή του επιβληθέντος προστίμου ή την προσκόμιση εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένης τράπεζας που καλύπτει το ποσό των ανωτέρω υποχρεώσεων τους και του επιβληθέντος προστίμου.

Άρθρο 11

Κατάλογος ανεπιθύμητων αλλοδαπών

1. Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης καταρτίζει και τηρεί κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών. Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτόν καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης.

2. Αλλοδαπός ευρισκόμενος στο ελληνικό έδαφος, αφαιρείται από τον κατάλογο ανεπιθύμητων, υποχρεούται να εγκαταλείψει τη χώρα, μέσα σε προθεσμία που ορίζεται κάθε φορά από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσής του ο αλλοδαπός αελαύνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Άρθρο 12

Άδειες παραμονής βραχέως διάρκειας

1. Αλλοδαπός άνω των δεκαοκτώ (18) ετών, ο οποίος εισήλθε στην Ελλάδα για τουρισμό ή για λόγους διάφορους από εκείνους που αναφέρονται στα άρθρα 13 έως 16 του παρόντος και προτίθεται να παραμείνει τη διαμονή του για σύντομο χρόνο στο ελληνικό έδαφος, υποχρεούται να υποβάλει αυτοπροσώπως σχετική αίτηση στην αρμόδια αστυνομική υπηρεσία του τόπου διαμονής του, δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη λήξη του χρόνου προσωρινής διαμονής του, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 του παρόντος.

2. Εκεί της ανωτέρω αιτήσεως απορρίπτεται ειδικά εξουσιοδοτημένη ο τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης αστυνομική υπηρεσία, η οποία δύναται να χορηγήσει άδεια παραμονής βραχέως διάρκειας μέχρι τρεις (3) μήνες. Για χορήγηση ή μη της άδειας αυτής λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, ο σκοπός παραμονής, η επαρκής ή μη επαρκών μέσων συντήρησης, η εγκυρότητα και η διάρκεια ισχύος του κατασχόμενου ταξιδιωτικού εγγράφου, η επαρκής ή μη εγγυητικής επανοσόδου στη χώρα προέλευσης ή ιθαγένειας, η πρόθεση ή η πρόθεση παραμονής και η συνδρομή άλλων λόγων, αποφράδων στη δημόσια τάξη και ασφαλεία της χώρας, στη δημόσια υγεία και στο κοινωνικό ή δόμοιο συμφέρον γενικότερα.

3. Παράταση της άδειας αυτής μέχρι τριάντα (30) ημέρες δύναται, μό για εξαιρετικούς και απρόβλεπτους λόγους, να χορηγηθεί από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης.

Άρθρο 13

Άδεια παραμονής για εργασία

1. Στον αλλοδαπό, ο οποίος εισήλθε στην Ελλάδα κατόπιν προέγερσης για εργασία ή άσκηση επαγγέλματος ή άλλης οικονομικής δραστηριότητας χρησιμοποιείται άδεια παραμονής εργασίας διάρκειας, που δύναται να ανανεωθεί και εντός και μέχρι πέντε (5) έτη, εφ' όσον δεν υπάρχει με υποκείμενη του αλλοδαπού μεταβολή των λόγων της αρχικής έγχεσης εισόδου ή άλλου αίτια.

2. Μετά τη συμπλήρωση του 5ου έτους παραμονής από την ημερομηνία της αρχικής εισόδου, εφ' όσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παρ. 1 και 4 του παρόντος, ο αλλοδαπός υποχρεούται να εγκαταλείψει εντός μηνός το ελληνικό έδαφος, διαφορετικά αελαύνεται.

3. Αλλοδαπός, που προτίθεται να συνεχίσει υπό τις προϋποθέσεις τ. παρ. 1 του παρόντος, την παραμονή και εργασία στην Ελλάδα και πέραν τ. 5ετίας από την αρχική του είσοδο, υποχρεούται να υποβάλει σχετική αίτηση στην αρμόδια αστυνομική αρχή δύο (2) τουλάχιστο μήνες πριν από τη συμπλήρωση του 5ου έτους. Για την παράταση της παραμονής αποφασίζει ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης, μετά από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Εργασίας, η οποία δίδεται εφ' όσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 2 του παρόντος.

4. Η τυχόν χορηγούμενη άδεια παραμονής πέραν της 5ετίας είναι 2ετο διάρκειας και ανανεώνεται με τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του παρόντος. Μετά 15ετή συνολική νόμιμη παραμονή και κοινωνική ασφάλιση σε φορέα κύριας ασφάλισης, επί εκατόν είκοσι (120) μήνες, δύναται να χορηγηθεί στον αλλοδαπό από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης άδεια παραμονής αόριστης διάρκειας. Για τη χορήγηση άδειας αόριστης διάρκειας, δεν υπολογίζεται ο διανυθείς χρόνος σπουδών σε οικιαδύκτες σχολή της ημεδαπής και ο τυχόν χρόνος εκτίσεως ποινής στερητικής της ελευθερίας.

Άρθρο 14

Άδεια παραμονής μελών οικογένειας

1. Αλλοδαπός, του οποίου έχει εγκριθεί άδεια παραμονής σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 13 του παρόντος, δύναται να ζητήσει, στα πλαίσια της οικογενειακής συνένωσης, την έλευση και εγκατάσταση πλησίον των μελών της οικογένειάς του, εφ' όσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργών Εξωτερικών, Εργασίας και Δημόσιας Τάξης.

2. Ως μέλη οικογένειας θεωρούνται ο σύζυγος και τα κάτω του 18 έτους της ηλικίας άγαμα τέκνα του και οι γονείς του, εφ' όσον προ της εγγραφής του αλλοδαπού συναικούσαν και συντηρούνταν από τον ίδιο.

3. Στους ανωτέρω χορηγείται ειδική άδεια παραμονής, η οποία ακολουθεί, όσον αφορά την ισχύ και την ανανέωση ή ανάκληση, την τύχη της άδειας παραμονής του προσώπου, από το οποίο και προσκλήθηκαν.

4. Μέλος της οικογένειας αλλοδαπού δύναται να τύχει από της ημερομηνίας του, αυτοτελούς δικαιώματος παραμονής, κατόπιν απόφασης του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, εφ' όσον διατίθεται επαρκής πόρος, προς κ. ληψη των αναγκών στέγασης και συντήρησης αυτού, με την επιφύλαξη τ. διατάξης της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 15

Άδεια παραμονής για σπουδές.

1. Σε αλλοδαπό, ο οποίος έχει σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις επιλεγεί για φοίτηση σε σχολή της ημεδαπής, παρέχεται ειδική θέωρηση εισόδου και άδεια παραμονής εργασίας ισχύος, η οποία ανανεώνεται κατ' έτος και μέχρι χρονικού ορίου.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Δημόσιας Τάξης, που θα εκδοθεί εντός έτους από τη λήξη του χρόνου νόμου, καθορίζονται οι προϋποθέσεις παραμονής αλλοδαπών που φοιτούν σε ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα ανώτατα σχολικά όρια φοίτησης αυτών σε κάθε έτος σπουδών, καθώς και ο συνολικός χρόνος παραμονής τους για σπουδές.

3. Άδεια παραμονής, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου, χορηγείται και προκειμένου περί αλλοδαπού, του οποίου έχει εγγραφεί η είσοδος για μετ'επιτυχίας σπουδές σε ελληνικό ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα. Η διάρκεια παραμονής στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να υπερβεί τον προβλεπόμενο χρόνο σπουδών, αυξανόμενο κατά το ήμισυ.

4. Για τη χορήγηση ή ανανέωση της άδειας παραμονής λόγω σπουδών, λαμβάνεται υπόψη ιδιαίτερα η εκμείλεια και πρόδος, ο χρόνος φοίτησης σε κάθε έτος σπουδών, η εξ' ιδίων επαρκής κάλυψη των διαρκών διαβίωσης, φοίτησης και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και η μη ύπαρξη σοβαρών λόγων, αφορώντων τη δημόσια τάξη και ασφάλεια και τη δημόσια υγεία.

5. Αλλοδαπός, που παρακαλούει μαθήματα σε σχολή της ημεδαπής, χωρίς να έχει τύχει της κατά την παρ. 1 του παρόντος άδειας παραμονής για σπουδές, υποχρεούται σε άμεση αναχώρηση, εκτός αν εντός μηνός από την ισχύ του παρόντος παρουσιασθεί στην αρμόδια αρχή καταγραφής αλλοδακών και υποβάλει σχετική αίτηση σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 16

Προσφυγές

1. Κατά της απόφασης, που αρνείται τη χορήγηση ή ανανέωση άδειας παραμονής ή ανακαλεί τυχόν χορηγηθείσα, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να προσφύγει, εντός πέντε (5) εργασιμών ημερών από της κοινοποίησης, ενώπιον του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, ο οποίος αποφασίζει σχετικά εντός τριάντα (30) ημερών.

2. Η προθεσμία προς άσκηση προσφυγής και η προσφυγή επιτρέπουν την παραμονή στη χώρα, εκτός αν ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης κρίνει αντιθέτως, για σοβαρούς λόγους δημόσιου ή κοινωνικού συμφέροντος.

3. Η διαμονή εν όψει άσκησης προσφυγής και εξέταση αυτής, καθώς και η διαμονή εν όψει εξέτασης αίτησης, για χορήγηση ή ανανέωση άδειας παραμονής, στις περιπτώσεις των άρθρων 12 και 15, θεωρείται προσωρινή και ο ενδιαφερόμενος δεν αποκτά κανένα επί πλέον δικαίωμα από αυτήν.

4. Σε περίπτωση αποδοχής του αιτήματος παραμονής, τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτήν ανατρέχουν στο χρόνο υποβολής της αίτησης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην απόφαση. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης τίθεται στον αλλοδαπό προθεσμία προς αναχώρηση, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τις δεκαπέντε (15) ημέρες.

Άρθρο 17

Άδεια παραμονής ομογενών

1. Αλλοδαπός, που επικαλείται την ιδιότητα του ομογενούς, υποχρεούται να δηλώνει τούτο κατά την παρουσίασή του στην αρμόδια προς καταγραφή αστυνομική αρχή, προσκομίζοντας και τα επίσημα έγγραφα, που αποδεικνύουν τον ισχυρισμό του.

2. Σε οποιαδήποτε περίπτωση αμφισβήτησης ή αμφιβολίας ως προς την ιδιότητα του αλλοδαπού ως ομογενή, κατά περίπτωση, αποφασίζει ο Υπουργός Εσωτερικών μετά γνώμη του Υπουργού Δημόσιας Τάξης αυτεπάγγελτα ή ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, αφού εξετάσει τα σχετικά στοιχεία.

3. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω εξέτασης ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται, εφ' όσον κρίνει τούτο ως επιβαλλόμενο χάριν του δημόσιου συμφέροντος, να διατάξει την άμεση αναχώρηση του αλλοδαπού, ο οποίος δεν δικαιούται να επανέλθει μέχρι να εκδοθεί η οριστική απόφαση.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Οικονομικών, Εργασίας και Δημόσιας Τάξης καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διάρκεια και η διαδικασία παροχής δικαιώματος εισόδου, διαμονής και εργασίας των ομογενών.

Άρθρο 18

Υποχρεώσεις κατόχου άδειας παραμονής

1. Αλλοδαπός, κάτοχος άδειας παραμονής από τις αναφερόμενες στα άρθρα 13-15, που εξίρχεται προσωρινά από το ελληνικό έδαφος, δικαιούται επανεισόδου, εφ' όσον από την έξοδό του δεν έχει παρέλθει διάστημα μεγαλύτερο των δύο (2) μηνών και η άδεια του εξακολουθεί να ισχύει. Μετά την πάροδο των δύο (2) μηνών η επανείσοδος του αλλοδαπού υπόκειται στη διαδικασία της αρχικής προέγκρισης.

2. Η κατά το άρθρο 12 άδεια παραμονής βραχείας διάρκειας παύει να ισχύει, αν ο κάτοχος εξέλθει από το ελληνικό έδαφος και παραδίδεται αυτή κατά την αναχώρησή του στην υπηρεσία που ενεργεί τον έλεγχο εξέδου. Η διαμονή εν όψει εξέτασης αιτήματος και η προθεσμία προς αναχώρηση, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 16 του παρόντος, δεν δημιουργεί δικαίωμα επανείσοδου για τον αλλοδαπό, που εξίρχεται από το ελληνικό έδαφος.

3. Αλλοδαπός, κάτοχος οποιασδήποτε άδειας παραμονής, πλην της κλειστής της παρ. 3 του άρθρου 13 του παρόντος, οφείλει να αναχωρήσει χωρίς άλλη ειδοποίηση μέχρι την ημερομηνία λήξης της ισχύος ή της διάρκειας παραμονής αυτής, εκτός αν δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες της εκπνοής της άδειας υποβάλει αίτηση για παράταση αυτής.

4. Αίτηση παράτασης άδειας παραμονής βραχείας διάρκειας για χρονικά μεγαλύτερο από τον καθοριζόμενο στο άρθρο 12 παρ. 3 είναι απαράδεκτη.

5. Αλλοδαπός, στον οποίο δεν εγχορήγησε παραμονή ή ανανέωση άδειας παραμονής του, υποχρεούται να εγκαταλείψει σιμείως το ελληνικό έδαφος, χωρίς άλλες διατυπώσεις.

Άρθρο 19

Σκοπός αδειών παραμονής

Η άδεια παραμονής αλλοδαπού παρέχεται, σύμφωνα με το αίτημα ενδιαφερομένου για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένου σκοπού, ο οποίος εγγράφεται σε αυτή. Η εκπλήρωση ενώπιον οποιασδήποτε αρχής κατεχόμενης άδειας παραμονής, για επίτευξη σκοπού διάφορου εκείνου, για τον οποίο εγχορήγησε, είναι απαράδεκτη.

Άρθρο 20 Προϋποθέσεις και διαδικασία παραμονής Με απόφαση Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζονται η διαδικασία και κάθε άλλη λεπτομέρεια, για τη χορήγηση, ανανέωση και ακύρωση των αδειών παραμονής, επιφυλάσσοντας της διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 17 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΑΔΕΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Άρθρο 21

Προϋποθέσεις χορήγησης άδειας εργασίας

1. Για την έγκριση έλευσης αλλοδαπού, προς κάλυψη κενής θέσης εργασίας ή την έγκριση αλλαγής εργοδότη, λαμβάνεται υπόψη η δυνατότητα κάλυψης αυτής από ανήλικους και άλλων γεωγραφικών διαμερισμάτων της χώρας, προμηθειών των ημεδαπών και κοινωνικών υπηρεσιών, των γενών και των αλλοδαπών, που έχουν χαρακτηριστεί από τις ελληνικές αρχές ως πρόσφυγες και διαμένουν νόμιμα στο ελληνικό έδαφος.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Τάξης, Εργασίας και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία για τη χορήγηση, ανανέωση και ακύρωση αδειών εργασίας σε αλλοδαπούς, η επιβολή χρηματικής εγγύησης που καλύπτει τα έξοδα τυχόν επανακαταρισμού, σε βάρος των καλούντων αλλοδαπούς, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος δεν εφαρμόζονται διενεργώντας σύμβαση μεταξύ Ελλάδος και της χώρας ιθαγενείας του αλλοδαπού προβλέπει διαφορετικά.

4. Η κατά τον παρόντα νόμο άδεια εργασίας δεν απαλλάσσει τον κάτοχό της τυχόν άλλων υποχρεώσεων, που απορρέουν από άλλες διατάξεις.

Άρθρο 22

Προέγκριση εισόδου αλλοδαπού για εργασία

1. Αλλοδαπός, ο οποίος έρχεται στην Ελλάδα για εργασία, υποχρεούται να επιδείξει κατά τον έλεγχο της εισόδου τα έγγραφα εκείνα που αποδεικνύουν ότι έχει τύχει της σχετικής προέγκρισης των αρμόδιων αρχών.

2. Η προέγκριση παρέχεται από τον Υπουργό Εργασίας ή άλλη εξουσιοδοτημένη από αυτόν αρχή, υπό τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία, που καθορίζονται σύμφωνα με την παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου.

3. Από τη διαδικασία της προέγκρισης εξαιρούνται:
α. Το αλλοδαπό προσωπικό που ανήκει σε εταιρείες των α.ν. 89, (ΦΕΚ 132/Α) και 378/1968 (ΦΕΚ 82/Α), καθώς και σε επιχειρήσεις του αναπτυξιακού ν.δ. 2687/1953 (ΦΕΚ 317/Α) και απασχολούνται κλειστικά σ' αυτές.
β. Αλλοδαποί τεχνικοί απασχολούμενοι σε βιομηχανίες ή μετallείες τους όρους του α.ν. 448/1968 (ΦΕΚ 130 Α).

γ. Αλλοδαποί αθλητές, που προσλαμβάνονται από αθλητικά σωματεία συλλόγους στα πλαίσια δικαιώματος πρόσληψης ξένων αθλητών, προβλέπει ρητά νόμος και μέχρι συμπλήρωσης του καθορισμένου σ' αυτού αθλητών.
δ. Οι κατά τις ισχύουσες διατάξεις χαρακτηριζόμενοι ως πρόσφυγες.

4. Δύνανται, για λόγους δημόσιας τάξης, ασφάλειας ή δημόσιας προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, να ανασταλεί ή να ανακληθεί η τυχόν παρασχεθείσα κατά την παρ. 2 του παρόντος προέγκριση αναστολή ή την ανάκληση αποφασίζει ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης.

5. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται σε κάθε περίπτωση, για λόγους δημόσιας τάξης ή ασφάλειας, να μην επιτρέψει την είσοδο ανακαλεί τυχόν χορηγηθείσα άδεια παραμονής για εργασία του αλλοδαπού.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Δημόσιας Τάξης καθιερώνται και άλλες κατηγορίες ατόμων που εξαιρούνται από την υποχρέωση ετήσιας εκτίμησης με άδεια εργασίας.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εργασίας και Δημόσιας Τάξης καθορίζεται ο ανώτατος αριθμός αδειών παροχής εξαρτημένης εργασίας που χορηγούνται κάθε έτος σε αλλοδαπούς, κατά υπηκοότητα, εκπαιδευτικά και χρονική διάρκεια στις διάφορες περιοχές της Χώρας. Κατά το πλάι της καταρτίσεως της ανωτέρω απόφασης ο Υπουργός Εργασίας ζητά τις έγγραφες προτάσεις του Ο.Α.Ε.Δ., του συνδικαλιστικού οργάνου των εργαζομένων και των εργοδότην.

Άρθρο 23

Χορήγηση άδειας εργασίας

1. Η άσκηση οποιαδήποτε επαγγέλματος ή η ανάληψη οποιασδήποτε εργασίας από αλλοδαπό στο ελληνικό έδαφος απαγορεύεται, εκτός αν ο ενδιαφερόμενος έχει προδιασθεί με σχετική άδεια από τον Υπουργό Εργασίας ή άλλη εξουσιοδοτημένη απ' αυτόν αρχή. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Εργασίας δύναται να εξουσιοδοτούνται υπηρεσίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης να χορηγούν άδειες εργασίας, για ορισμένες κατηγορίες επαγγελματιών.
2. Αλλοδαπός εισερχόμενος στα ελληνικά έδαφος, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, υποχρεούται όπως εντός μηνός από την άφιξη του παρουσιάσει στην αρμόδια αστυνομική αρχή του τόπου διαμονής του αίτηση με τον εργοδότη του, και υποβάλει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση άδειας εργασίας.
3. Η άδεια εργασίας ισχύει για ορισμένη χρονική περίοδο και χορηγείται για συγκεκριμένο εργοδότη, είδος ασχολίας και τόπο εργασίας. Μεταβολή ενός από τους ανωτέρω όρους, χωρίς την προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Εργασίας ή εξουσιοδοτημένης απ' αυτόν αρχής, συνεπάγεται την ανάκληση της άδειας εργασίας. Η έγκριση χορηγείται με τις προϋποθέσεις του άρθρου 21 του παρόντος.
4. Η άδεια εργασίας δύναται να ανανεώνεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου και του εργοδότη, εφ' όσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της αρχικής έγκρισης.
5. Η άδεια εργασίας ή η ανανέωσή της παρέχεται, εφ' όσον προηγηθεί χορήγηση άδειας παραμονής για εργασία κατά το άρθρο 13 του παρόντος, με την οποία συμπύεται από κλειυράς χρονικής ισχύος. Η άδεια εργασίας ή η ανανέωσή της δεν επιτρέπεται να λήγει σε μεταγενέστερο χρόνο από το χρόνο λήξης της άδειας παραμονής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ

ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Άρθρο 24

Αναγνώριση και περιθαλπή προσφύγων

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται:
 - α. η διαδικασία εξέτασης αίτησης αλλοδαπού για την αναγνώριση του ως πρόσφυγα και ανάκληση της αναγνώρισης, σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 1 της Σύμβασης της Γενεύης της 28-7-1951, που κυρώθηκε με το ν.δ. 3989/1959 (ΦΕΚ 209 Α), και του Πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης της 31-1-1967, που κυρώθηκε με τον α.ν. 389/1968 (ΦΕΚ 125 Α);
 - β. ο τρόπος συνεργασίας και ενθάρτυσης της Έκτακτης Αρμόδιας Προσφύγων του ΟΗΕ, στα πλαίσια των υποχρεώσεων που καθορίζονται από την ανωτέρω Σύμβαση και Πρωτόκολλο.
2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθορίζονται:
 - α. Η ίδρυση, διοικητική οργάνωση και λειτουργία κέντρων περιθαλψής προσφύγων.
 - β. Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία παροχής ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περιθαλψής ή οποιασδήποτε άλλης κοινωνικής παροχής ατόμων, που έχουν αναγνωριθεί από την αρμόδια ελληνική αρχή ως πρόσφυγες ή έχουν υποβάλει αίτηση για την αναγνώριση, για την αντιμετώπιση σπειγούσιων και σοβαρών καταστάσεων ανάγκης.
3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Εργασίας, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία παροχής άδειας εργασίας ή άλλης βοήθειας για την επαγγελματική αποκτάση των προσφύγων.
 - α. Οι δαπάνες, που απαιτούνται για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άρθρο 25

Διαδικασία αναγνώρισης προσφύγων

1. Αίτηση αλλοδαπού για την αναγνώριση του ως πρόσφυγα είναι απαιτούμενη, αν:
 - α. δεν υποβληθεί αμέσως κατά την άφιξη του στο μεθοριακό σημείο ελληνοτουρκικής ή σε περίπτωση παράνομης εισόδου στην αλλοδαπή δημόσια αρχή, στην οποία παρουσιάζεται ή από την οποία αποκαλύπτεται.
 - β. δεν προέρχεται απευθείας από χώρα όπου σκεπάζεται η ζωή ή η ελευθερία του, κατά την έννοια του άρθρου 1 της Σύμβασης της Γενεύης.
2. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η υποβολή αίτησης αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας και σε αλλοδαπούς που διαμένουν ή σκεπάζονται εφίσηστον στο ελληνικό έδαφος, αν ο κίνδυνος που σκεπάζει τη ζωή ή την ελευθερία τους ανακύβει σε χρόνο μεταγενέστερο της εισόδου και η αίτηση υποβάλλεται αμέσως μόλις τα σχετικά γεγονότα γίνουν γνωστά στον αιτούντα, με οποιαδήποτε τρόπο.
3. Αίτηση αλλοδαπού, που υποβάλλεται κατά τρόπο έκδηλα καταχρηστικό, ιδιαίτερα προς εξυπηρέτηση σκοπών μετανάστευσης ή μετακίνησης νόμιμα διατεθεισής ακομάκρυσής του από το ελληνικό έδαφος, απορρίπτεται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, δυναμένου να διατάξει και την άμεση απέλαση του αιτούντος. Κατ' της απόφασης αυτής δεν επιτρέπεται προσφυγή.
4. Αλλοδαπός, στον οποίο δεν αναγνωρίζεται η ιδιότητα του πρόσφυγα ή του οποίου η αναγνώριση αναστέλλεται, υποβάλλεται, ως προς την περιουσιακή παραμονή του στο ελληνικό έδαφος, στις διατάξεις που ισχύουν για τους λοιπούς αλλοδαπούς.
5. Οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Δημόσιας Τάξης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου υπουργού.
6. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να επιστρέφει, για ανθρωπιστικούς ιδιαίτερα λόγους, την παραμονή υπό σνοχή αλλοδαπού, του οποίου έχει απορριφθεί τελείδικα αίτημα αναγνώρισης του ως πρόσφυγα, μέχρις ότου καταστεί δυνατή η ανασχώρησή του από τη χώρα.
7. Η διαμονή εν όψει εξέτασης αίτησης για την αναγνώριση αλλοδαπού ως πρόσφυγα και η τυχόν κατά την προηγούμενη παράγραφο κυρωμένη θεωρούνται προσωρινές και ο ενδιαφερόμενος δεν αποκτά κανένα επιπλέον δικαίωμα από αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ - ΑΠΕΛΑΣΕΙΣ

Άρθρο 26

Περιορισμοί

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης, δύναται να απαγορευτεί η διαμονή ή η εγκατάσταση αλλοδαπών αλλοεθνών σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές της χώρας.

π.κ. εβρο, ν.δ. 4 κ.φ.π.π.π.π.
2. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται να επιβάλει σε συγκεκριμένο αλλοδαπό, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, περιορισμούς που αναφέρονται ιδίως στην εγκατάσταση, διαμονή, μετάβαση σε ορισμένους τόπους, άσκηση ορισμένου επαγγέλματος ή υποχρέωση εμφάνισής του στις αστυνομικές αρχές.

Άρθρο 27

Διοικητική απέλαση

1. Η διοικητική απέλαση αλλοδαπού με την επιφύλαξη των διεθνών υποχρεώσεων της Χώρας μας είναι δυνατή, αν:
 - α. Καταδικαστεί σε κάθειρξη ή φυλάκιση και εφ' όσον η απέλασή του έν διατάχθηκε από το αρμόδιο δικαστήριο.
 - β. Παραβεί τις διατάξεις του παρόντος.
 - γ. Η παρουσία στο ελληνικό έδαφος κρίνεται επικίνδυνη για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια της Χώρας ή τη δημόσια υγεία.
 - δ. Εμφανίζεται ενόπιον των ελληνικών αρχών με διαφορετική κάθε φορά ιθαγένεια.
 - ε. Η διατασόμενη διοικητική απέλαση εκτελείται αμέσως μετά την έκδοση της κοινής ή την υπό όρους απόλυση του καταδικασθέντος.
 - ζ. Η απέλαση διατάσσεται με απόφαση του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας, υποχρεωμένου να δώσει προηγουμένως στον υπό απέλαση προσβεβλημένο τουλάχιστον 24 ώρες, για να προβάλει τις αντιρρήσεις του. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται και ο χρόνος, μετά την πάροδο του οποίου δύ-

οχι, λαφύργι και επιτη. Δημοσιότητα

ναται να επιτραχίσει η είσοδος στον απειλανόμενο, ως και αν η τυχόν άσκηση προσφυγής συνεπάγεται αναστολή εκτέλεσης αυτής.

4. Κατά της απόφασης του Αρχηγού διακοπείται ο αλλοδαπός να προσφύγει, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας 3 ημερών από της κοινοποίησης της, ενώπιον του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, ο οποίος αποφασίζει εντός 20 ημερών από την άσκηση της προσφυγής.

5. Προκειμένου για απέλαση αλλοδαπού κατόχου άδειας παραμονής 2ετούς τουλάχιστον ισχύος ή αλλοδαπού μόνου οικογένειας ημεδαπού, ο Υπουργός αποφασίζει, βότιστα από γνώμη επιτροπής, αποτελούμενης από τον Πάριδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, ως πρόεδρο και ως μέλη ένα δικλωματικό υπάλληλο του Υπουργείου Εξωτερικών και έναν ανώτερο αξιωματικό της Διεύθυνσης Κρατικής Ασφάλειας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, οι οποίοι ορίζονται με τους ανακληρωτές τους από τους οικείους υπουργούς. Η συγκρότηση της ανωτέρω επιτροπής γίνεται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης. Ενώπιον της επιτροπής καλείται να εκθέσει τις απόψεις του και ο ενδιαφερόμενος, αυτοπροσώπως.

6. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης δύναται, για λόγους δημόσιου συμφέροντος και εφ' όσον ο υπό απέλαση εκ των εν γένει περιστάσεων κρίνεται ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη, να διαταχθεί η κράτησή του μέχρις ότου καταστεί δυνατή η απομάκρυνσή του από το ελληνικό έδαφος.

7. Η κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης καθορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εκτέλεση των αποφάσεων απέλασης, που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καθώς και εκείνων που διατάσσονται με αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων, σύμφωνα με το άρθρο 74 του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 28

Απαγορεύσεις απέλασεων

Απαγορεύεται η απέλαση, εφ' όσον ο αλλοδαπός:

- Α. Είναι ανήλικος και η γονική ευμοκαγένεια διαμένει στην Ελλάδα.
- Β. Είναι μητέρα ημεδαπού ανήλικου με τον οποίο συγκατοικεί και διατρέφει ή γονάς ημεδαπού ανήλικου, ο οποίος έχει τη γονική μέριμνα.
- Γ. Έχει υπερβεί το 80ό έτος της ηλικίας του και δεν συντρέχει λόγος που να αφορά την εθνική ασφάλεια της χώρας.

Άρθρο 29

Δαπάνες απέλασης

1. Η δαπάνη απέλασης καλύπτεται εξ ιδίων χρημάτων του απειλανόμενου, εφ' όσον διαθέτει το απαιτούμενο ποσό, άλλως βαρύνει το Δημόσιο εκ' ολοκλήρου ή κατά το μέρος που ελλείπει.
2. Σε περίπτωση που η είσοδος ή η παραμονή του αλλοδαπού έχει επιτραχίσει κατόπιν εγγυητικής τρίτου προσώπου, τα έξοδα απέλασης, συμπεριλαμβανομένης και της δαπάνης διατροφής, βαρύνουν εις αλόκληρον τόσο τον απειλανόμενο, όσο και τον εγγυητή.
3. Εργολάβος, ο οποίος ασχολεί αλλοδαπό χωρίς άδεια εργασίας, βαρύνεται με τα έξοδα της απέλασής του.
4. Οι ανωτέρω δαπάνες καταβάλλονται αμέσως ή εισπράττονται ως δημόσιο έσοδο, σύμφωνα με τις διατάξεις που δίδουν την εισπραξη δημοσίων εσόδων. Στην περίπτωση αυτήν οι δαπάνες επιστρέφονται στον προσβοληθέντ του φορέα από τον οποίο καταβλήθηκαν. Πέλο για την εισπραξη αποτελεί η δήλωση εγγυητής ή η πράξη βεβαίωσης της παράβασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 30

Υποχρεώσεις παρεχόντων διαμονή

Οι διευθυντές ξενοδοχείων, παραθεριστικών κέντρων, κλικιών και θεραπευτηρίων, οι εκμισθωτές ακινήτων, καθώς και αυτοί που παρέχουν με σκοποδηγήσει τρόπο διαμονή σε αλλοδαπό, υποχρεούνται να ενημερώνουν αμέσως την αρμόδια αστυνομική αρχή, τόσο για την άφιξη όσο και για την αναχώρησή του, υποβάλλοντας και σχετικό δελτίο, σύμφωνα με τα οριζόμενα με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης. Ο αλλοδαπός υποχρεούται να παρέχει στα ανωτέρω πρόσωπα κάθε πληροφορία απαραίτητη για τη συμπλήρωση του δελτίου άφιξης ή αναχώρησής.

Άρθρο 31

Υποχρεώσεις υπηρεσιών και υπαλλήλων

1. Οι διευθυντές φυλακών και κρατητηρίων υποχρεούνται να:
 - α. Παραλαμβάνουν και φυλάσσουν τα διαβατήρια ή λοιπά αποδεικτικά

της ταυτότητας των κρατουμένων αλλοδαπών έγγραφα, τα οποία παρέχονται σ' αυτούς κατά την απέλυσή τους.

β. Ειδοποιούν αμέσως, σε περίπτωση εισόδου αλλοδαπού που στρέφεται ταξιδιωτικού εγγράφου, την αρμόδια αστυνομική αρχή και παρέχουν σ' αυτήν κάθε αναγκαία συνδρομή για τον εφοδιασμό του με σχετικό ταξιδιωτικό έγγραφο.

γ. Ειδοποιούν προ κίντε (5) τουλάχιστον ημερών την αρμόδια αστυνομική αρχή για επικείμενη απέλυση ή μεταγωγή από τις φυλακές αλλοδαπού κρατουμένου.

Δ. Οι υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, καθώς και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, υποχρεούνται να μη δέχονται για εξίτητη ή για αλλοδαπού που βρίσκεται στο ελληνικό έδαφος, αν δεν είναι κάτοχος άδειας παραμονής ή δεν είναι σε θέση να αποδείξει ότι παραμένει νόμιμος στην Ελλάδα.

Από την ανωτέρω υποχρέωση εξαιρούνται τα θεραπευτήρια και οι κλινικές, προκειμένου περί αλλοδαπών που εισάγονται έκτακτα για νοσηλεία.

Άρθρο 32

Υποχρεώσεις αλλοδαπών

1. Ο αλλοδαπός, κατά τη διάρκεια της διαμονής του στην Ελλάδα, υποχρεούται να δηλώνει εντός μηνός στην αρμόδια αστυνομική αρχή του τόπου διαμονής του:
 - α. Την αλλαγή κατοικίας του.
 - β. Κάθε μεταβολή της αστικής του κατάστασης, ιδίως δε την αλλαγή υπηκοότητας, τη σύναψη ή διάλυση γάμου ή τη γέννηση τέκνου.
 - γ. Την αλλαγή του διαβατηρίου του και την ακύλεια αυτού ή της άδειας παραμονής του.
2. Αλλοδαποί, κάτω του 18ου έτους της ηλικίας τους, δηλώνονται σ: αρμόδια αστυνομικές αρχές καταγραφής αλλοδαπών από αυτόν που ανήκει τη γονική μέριμνα ή τον κηδεμόνα τους και σε περίπτωση έλλειψης αυτή από εκείνον που τους παρέχει διαμονή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 33

1. Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες οποιαδήποτε πλοίου, κλιωτού μέσου ή απρ πλάνου και γενικά οδηγού κάθε είδους μεταφορικού μέσου, που μεταφέρει από το εξωτερικό στην Ελλάδα αλλοδαπούς, οι οποίοι σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας δεν έχουν δικαίωμα εισόδου στο ελληνικό έδαφος ή στους οποίους έχει απαγορευθεί η είσοδος για οποιαδήποτε αιτία, καθώς και αυτοί που τους προωθούν στο εσωτερικό της χώρας ή διευκολύνουν τη μεταφορά ή προώθησή τους ή εξασφαλίζουν σ' αυτούς κατάλυμα ή απόκρυψη, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή εκατό (100.000) χιλιάδων έως ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών για κάθε μεταφερόμενο αλλοδαπό. Με τις ίδιες πινές τιμωρούνται και οι συμμετέχοντες στις ανωτέρω αξιόποινες πράξεις θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση και επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ή κίντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών, αν η μεταφορά ενεργείται κ επάγγελμα ή με σκοπό το παράνομο κέρδος ή αν ο υπαίτιος είναι υπότροπος ή δημοσίως υπάλληλος ή ασκεί το επάγγελμα του τουριστικού ή ναυτιλιακού ταξιδιωτικού πράκτορα. Μεταφορικά μέσα, που χρησιμοποιήθηκαν για μεταφορά προσώπων, κατασχονται και δημεύονται με απόφαση του διστηρίου, εκτός εάν ο ιδιοκτήτης δεν ήταν αυτογράφος ή συμμετοχος ανωτέρω πράξεων.

2. Τα ανωτέρω πρόσωπα, καθώς και οι ιδιοκτήτες των μεταφορικών σων, υποχρεούνται, ανεξάρτητα από την ποινική ευθύνη, εις αλόκληρον, έξοδα συντήρησής και εκπόδου των ανωτέρω προσώπων στο εξωτερικό. Στην περίπτωση αυτήν εφαρμόζονται, αναλόγως, οι διατάξεις των εδών β' και γ' του άρθρου 10 και της παραγράφου 4 του άρθρου 29 του νόμου. Την ίδια υποχρέωση έχουν και όσοι εγγυήθηκαν τον επαναστατην αλλοδαπού, σε περίπτωση παραβίασής των όρων εισόδου ή παραμονής στη χώρα.

3. Αυτοί που διευκολύνουν την είσοδο στο ελληνικό έδαφος αλλοδαπών χωρίς να υποβληθεί στον έλεγχο του άρθρου 4 του παρόντος, τιμωρούν με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή του στον εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών.

4. Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες οποιαδήποτε πλοίου, κλιωτού μέσου ή απρ πλάνου και γενικά οδηγού κάθε είδους μεταφορικού μέσου υποχρεούνται να μη δέχονται για μεταφορά και να λαμβάνουν κάθε μέτρο, που να αποτη τη μεταφορά στο εξωτερικό προσώπων, που δεν είναι εφοδιασμένα με απαιτούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα ή που δεν έχουν υποστεί τον κανονικό αστυνομικό έλεγχο. Οι παραβάτες τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Η ανωτέρω αξιόποινή πράξη

ρείται τελεσίμην, προκειμένου μεν για θαλάσσια και νηαρία μεταφορικά μέσα, εφ' όσον το πλοίο που επιβιβάζεται λάβρα βρίσκεται μέσα σ' αυτά κατά την έναρξη του προ του απόπλου ή της απογειώσεως ελέγχου από τα αρμόδια κρατικά όργανα ή μετά την άκαρπη του πλοίου ή την απογειώσή του αεροπλάνου, προκειμένου δε για άλλα μεταφορικά μέσα, εφ' όσον το πλοίο που αναχωρεί λάβρα βρίσκεται μέσα σ' αυτά κατά τον τελευταίο έλεγχο εξόδου ή κλήρον των συνόρων. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και στην προκειμένη περίπτωση.

5. Το κράτος, το οποίο επιχειρεί, κατά τα ανωτέρω, να εξέλθει του ελληνικού εδάφους χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, τιμωρείται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 4 του παρόντος. Θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση και επιβάλλονται οι κοινές του εδαφίου β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, αν το κράτος που επιχειρεί να αναχωρήσει λάβρα καταζητείται από τις δικαστικές ή αστυνομικές αρχές ή υπέχει στρατιολογικές ή τρομοκρατικές ή ύναλλαγματικές ή πάσης φύσεως άλλες υποχρεώσεις προς το Δημόσιο.

6. Τα κράτη του εδαφίου α' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ή οι εκπρόσωποι αυτών στην Ελλάδα υποχρεούνται όπως, αμέσως με τον υπάκλου του πλωτού μέσου ή την άφιξη του αεροπλάνου ή του άλλου μεταφορικού μέσου, παραβίδουν στις υπηρεσίες του αστυνομικού ελέγχου διαβατηρίων δελτία άφιξης ή καταστάσεις των μεταφερόμενων από αυτά επιβατών εξωτερικού που προορίζονται για την Ελλάδα και αντίστροφα. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζεται ο τρόπος σύνταξης των ανωτέρω δελτίων ή καταστάσεων, καθώς και τα στοιχεία που αναφέρονται σ' αυτά.

7. Αυτός που απασχολεί αλλοδαπό, με οποιοδήποτε τρόπο, χωρίς άδεια τσίπας τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών.

Σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον τριακοσίων χιλιάδων (300.000) δραχμών.

Με ποινή φυλάκισης και χρηματική ποινή τιμωρείται και ο αλλοδαπός, ο οποίος χωρίς άδεια εργασίας παρχει εξαρτημένη εργασία ή ασκεί εκάγγυλμα ή οποιοδήποτε άλλο επιτήδευμα.

Στους εργοδότες που απασχολούν αλλοδαπούς χωρίς άδεια δύναται να επιβάλλεται και διοικητικό πρόστιμο, από τριάντα χιλιάδες (30.000) μέχρι διακόσιες χιλιάδες (200.000) δραχμές. Τα αρμόδια όργανα επιβολής, ο τρόπος εισπραχής και διαχείρισης αυτού, η αναπροσαρμογή του και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Δημόσιας Τάξης.

Για την επιβολή του προστίμου αυτού ο εργοδότης έχει δικαίωμα να παρχει ανακοπή στο ειρηνοδικείο του τόπου της εργασίας κατά της απόφασης. Το ειρηνοδικείο δικάζει με τη διαδικασία του άρθρου 663 και επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

8. Σε περίπτωση καταδίτης του Υπουργού, για παραβίαση των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου, ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται, εκτιμώντας και τις εν γένει περιστάσεις, να διατάξει το κλείσιμο του καταστήματος ή επιχείρησης για χρονικό διάστημα από ένα (1) μέχρι έξι (6) μήνες.

9. Αυτός που διευκολύνει την παράνομη παραμονή αλλοδαπού ή δυσχεύει έρευνες των αστυνομικών αρχών για τον εντοπισμό, σύλληψη και αγωγή του τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών.

10. Αλλοδαπός, που παραμίνει στο ελληνικό έδαφος για χρονικό διάστημα μέχρι τριάντα (30) ημερών από τη λήξη της άδειας παραμονής ή του χρότου άρθρου 7 του παρόντος δικαιούμενου χρόνου επιτρεπόμενης διαμονής, υποχρεούται κατά την αναχώρησή σε καταβολή τέλους διπλάσιου του αντιστοιχούντος για τη χορήγηση άδειας παραμονής.

Εάν ο χρόνος της παράνομης παραμονής είναι μεγαλύτερος των τριάντα (30) ημερών, επιβάλλεται πρόστιμο από πενήντα χιλιάδες (50.000) μέχρι διακόσιες χιλιάδες (200.000) δραχμές.

Ο τρόπος καταβολής και διαχείρισης του ανωτέρω τέλους ή προστίμου και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης.

11. Οι παραβάτες των διατάξεων του παρόντος νόμου και των προεδρικών διαταγμάτων και αποφάσεων, που εκδίδονται σε εκτέλεση αυτού, τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα, αν δεν τιμωρούνται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 34

Τέλη και ένοσημα

1. Το τέλος χαρτοσήμου επί των χορηγούμενων αδειών παραμονής και

εργασίας, αν για λόγους αμοιβαϊότητας δεν προβλέπεται διαφορετικά, ορίζεται ως ακολούθως:

- α. Για τις άδειες βραχείας διάρκειας σε 5.000 δραχμές.
- β. Για τις άδειες ετήσιας διάρκειας σε 10.000 δραχμές.
- γ. Για τις άδειες διάρκειας 2 ετών και άνω σε 15.000 δραχμές.

Το τέλος χαρτοσήμου σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο του αντίστοιχου σε δραχμές κοσού, που καταβάλλεται από τους Έλληνες υπηκόους στη χώρα του αλλοδαπού.

Στις περιπτώσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του παρόντος, το τίλος χαρτοσήμου είναι ίσο με το καταβληθέν για την αρχική χορήγηση της προδικητής θεωρήσης.

2. Στις ανωτέρω άδειες ειδικότατα ένοσημο Ελληνικής Αστυνομίας σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 38 του ν. 1884/1990 (ΦΕΚ 81 Α').

3. Τα πρόστιμα, που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο, αναπροσαρμζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης.

Άρθρο 35

Ρύθμιση λεπτομερειών

Οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, εφ' όσον δεν προβλέπεται ρύθμιση κατ' άλλο τρόπο, ρυθμίζονται με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου υπουργού.

Άρθρο 36

Καταργούμενες και διατηρούμενες διατάξεις

Από της ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται ο ν. 4310/1929 (ΦΕΚ 287 Α) «Περί εγκαταστάσεως και κινήσεως αλλοδαπών εν Ελλάδι, αστυνομικού ελέγχου, διαβατηρίων, ακιλάσεων και εκποτίσεων», όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα και κάθε άλλη διάταξη, γενική ή ειδική, που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει θέματα που αποτελούν αντικείμενο αυτού. Η διάταξη του άρθρου 11 του από 8/12 Μαρτίου 1931 προεδρικού διατάγματος (ΦΕΚ 58 Α) διατηρείται σε ισχύ.

Μέχρι να εκδοθούν τα προεδρικά διατάγματα και οι υπουργικές αποφάσεις, που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι αντίστοιχες σχετικές διατάξεις που ρυθμίζουν τα ανωτέρω θέματα, εφ' όσον δεν αντίκεινται στον παρόντα νόμο.

Άρθρο 37

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 του ν. 1586/1986 (ΦΕΚ 37 Α) «Βαθμολογική διάρθρωση των θέσεων του Δημοσίου, γ.κ.δ.δ. και των ρ.ε.α. και άλλες διατάξεις», προστίθεται παράγραφος β' ως ακολούθως:

β. «Επί των ασφαλιστικών ταμείων του προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας (Γ.Α.Α.Χ., Τ.Α.Ο.Χ., Ε.Τ.Β.Χ., Ε.Τ.Γ.Α.Π., Τ.Α.Υ.Α.Π., Κ.Υ.Υ.Α.Π.) μπορεί να τοποθετούνται ως προϊστάμενοι και ανώτεροι αξιωματικοί της Ελληνικής Αστυνομίας, ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης».

Άρθρο 38

1. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 3 του ν. 1797/1988 (ΦΕΚ 164 Α) προσήθεται του δημοσίου τομέα και ρυθμίζεις συναρών θεμάτων, προστίθεται παράγραφος γ', ως εξής:

γ. Προμήθειες ή επιστάσεις που προορίζονται για τις ανάγκες της Ελληνικής Αστυνομίας και αφορούν στέλιση, πυρομαχικά, ειδικότερα, τεθωρακισμένα, έκτακτα και λοιπά οπλισμένα, όπλα, έκτακτα Η/Υ, τηλεπικοινωνιακά υλικά, επιστημονικά και ιατρικά όργανα, εξοπλισμό εργαστηρίων υπηρεσιών γλωττωλογικών ερευνών, έλεγχού, εξάστσης και υπόδησης και κάθε είδους εξαρτήματα και ανταλλακτικά των παραπάνω, καθώς και τα εργαλεία συντήρησης, επισκευής και λειτουργίας τους.

2. Οι προμήθειες των παραπάνω ειδών εξαγοράζονται από την ένταξη τους στο έναλο πρόγραμμα προμηθειών, καθώς και την τελική έγκριση που προβλέπεται από τα άρθρα 2 και 6 του ν. 1797/1988, αντίστοιχως.

3. Η εκτέλεση των παραπάνω προμηθειών γίνεται σύμφωνα με τον Κανονισμό Προμηθειών Δημοσίου (Κ.Π.Δ.) και οι προβλεπόμενες σπ' αυτόν δημοσιότητες ασκούνται από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης.

4. Η ισχύς των παραπάνω διατάξεων αρχίζει την 1-1-1992.

Άρθρο 39

Οι διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 1911/1990 (ΦΕΚ 166 Α) τίθενται σε εφαρμογή με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης.

Άρθρο 40

1. Η παράγραφος 11 του άρθρου 89 του από 9.12.1948/21.1.1949 βασιλικού διατάγματος «Περί Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας Πυροσβεστικού Σώματος» (ΦΕΚ 21 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

• 11. Μετά την κύρωση και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως των πινακίων επιτυχόντων, ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης, ανάλογα με τις παρουσιαζόμενες κάθε φορά ανάγκες, κατατάσσει με απόφασή του, η οποία δημοσιεύεται περιληπτικά στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αναμεταστώντας τον απαιτούμενο για κατάταξη αριθμό υποψηφίων κατά τη σειρά επιτυχίας τους στον οικείο πίνακα. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται σταθμίζοντας εκ νέου τις υπάρχουσες ανάγκες και για άλλους λόγους, που αφορούν στο συμφέρον της υπηρεσίας να μην προβαίνει στην κατάταξη των επιτυχόντων ακόμη και αν έχει ολοκληρωθεί η προγενέστερη της κατάταξης νόμιμη διαδικασία. • 2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται αναδρομικά από 1.1.1989.

Άρθρο 41

Διαγράμματα που συνοδεύουν αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή των νομαρχών ή των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων και δεν έχουν δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με τις διατάξεις της Γ48/15883/1988 (ΦΕΚ 142 Β') κοινής υπουργικής απόφασης, αποστέλλονται για δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μαζί με τα κείμενα των πιο πάνω αποφάσεων και οι αποφάσεις αυτές έχουν αναδρομική ισχύ, που ανατρέχει στο χρόνο της δημοσίευσής το πρώτο στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 42

Αναγνώριση Δήμου Παραποτάμου

1. Οι κοινότητες Δράμεις και Παραποτάμου της Επαρχίας Θυάμικος του Νομού Θεσσαλίας ενώνονται και αναγνωρίζονται σε δήμο με το όνομα «Δήμος Παραποτάμου» και έδρα το συνοικισμό «Παραποτάμιος», ο της συνειννομένης κοινότητας Παραποτάμου.

2. Οι εκλογές για την ανάδειξη των αρχών στο ανιστάμενο δήμο γίνονται σε δύο μήνες από την αναγνώρισή της. Η εγκατάσταση των αρχών του νέου δήμου γίνεται μέσα σε τρεις μήνες από τη διενέργεια των εκλογών και σε ημέρα που ορίζεται από το νομάρχη.

3. Στο Δήμο Παραποτάμου εντάσσεται το προσωπικό των συνεινούμενων δύο κοινοτήτων, ως και το προσωπικό που προσλήφθηκε στο ανιστάμενο με το π.δ. 66/1990, που ακυρώθηκε από το Συμβούλιο Επικρατείας με την 2124/1991 απόφασή του.

4. Όλες οι εκτελεστές πράξεις των οργάνων του ανιστάμενου με το π.δ. 66/1990 δήμου, οι οποίες εκδόθηκαν μέχρι της κοινοποίησης της δικαστικής απόφασης θεωρούνται εκδοθείσες υπό νομίμου οργάνου.

Άρθρο 43

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει μετά έξι (6) μήνες από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε επί μέρους διατάξεις, πλην των άρθρων 37, 39 και εκόμενα, των οποίων η ισχύς αρχίζει από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλουμε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως Νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 21 Νοεμβρίου 1991

Ο ΠΡΕΣΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΕΣΒΥΤΗΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΣΩΤ. ΚΟΥΒΕΛΛΑΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ
ΑΝΤ. ΣΑΜΑΡΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ
ΙΩ. ΠΑΛΛΙΟΚΡΑΣΙΑΣ
ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ &
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Γ. ΣΟΥΡΛΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΥΛΙΑΣ
ΑΡ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΚΟΝ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΑΧ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΙΑΣ
ΙΩ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ
ΝΙΚ. ΚΛΕΙΤΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΑΡ. ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΜΙΧ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
Θ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
Α. ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 22 Νοεμβρίου 1991

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΜΙΧ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ο ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΔΑΙΟΥΣ
νόμος 1955/1991 (ΦΕΚ Α' 184 ΠΥΣ 4.12.1991)

Η προσαρμογή του νέου επικεντρώνεται στις βασικές του διατάξεις, η εφαρμογή τους κεντρικές που τον διέκρινε. Οι ελαττωματικές εφαρμογές που υπαλλήλων είναι "εφαρμογές" περιπτώσεις λαμβάνονται συνήθως μετά από ενόρκηση του αρχικού υπαλλήλου ή των υπαλλήλων υπαλλήλων.

ΝΑΙ = ΟΧΙ =

Απαγόρευση αλλοδαπών εργαζομένων "απαιτούμενα" που δεν έχουν ελληνική υπηκοότητα ή δεν έχουν άδεια να εργάζονται.
Άρθρο 11

Παροχή φορολογικών προνομίων (Άρθρο 13)
• αλληλεπίδραση
• εφαρμογές (Άρθρο 21)
• υποχρεώσεις των φορέων να είναι εφ' όσον εφαρμόζονται με βάση
• εφαρμογές (Άρθρο 14)
• φορολογικές (Άρθρο 15)

Δεν ισχύει για "επιχειρήσεις" πολυεθνικές επιχειρήσεις πολυεθνικές ΕΟΚ, επιχειρήσεις "απαιτούμενα" που ανήκουν ή ενοικιάζονται και ενοικιάζονται στην Ελλάδα και ανήκουν στο ελληνικό κράτος, περιλαμβάνονται και οι επιχειρήσεις που ανήκουν στην Ελλάδα.
Άρθρο 21

Παροχή Ομογενών (Άρθρο 17)
Υποχρεώσεις επιμέρους ή παροχών επιχειρήσεων

Δημιουργούνται

Αστυνομικές Ομάδες Επικρατείας και Ομάδες Π.Υ.Α. ή Ομάδες Επικρατείας και Ομάδες Π.Υ.Α. των αστικών συντάξεων.
Άρθρο 51

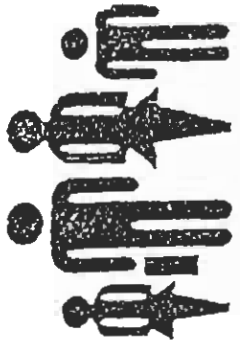
Συγκροτούνται

Μικτές Ομάδες Επικρατείας των Π.Υ.Α. και των Π.Υ.Α. και Βασικών Ομάδων Π.Υ.Α. για την προστασία των Π.Υ.Α. και άλλων υπαλλήλων δημοσίων.
Άρθρο 52

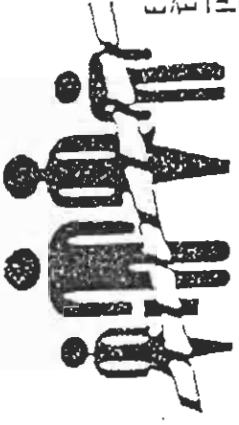
Αυξάνεται

Η οργανική δύναμη της αστυνομίας και των λιμενικών υπηρεσιών, η επιμελέωσή τους, ο έλεγχος και το αστυνομικό δίκτυο των ομογενών.
Άρθρο 54

Στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και η κατανομή των Αλλοδαπών.
Άρθρο 111

Αλλοδαπός

Είκοσι στη χώρα και Εξοδός από αυτή μόνο από τις ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΣΤΙΣ ΒΑΡΕΕΣ (Άρθρο 50)

Αστυνομικός έλεγχος (Άρθρο 50)

Ερωτήσεις αστυνομικού

Έχετε βεβαίωση ή άλλα τελεωκείμενα έγγραφα που καλύπτουν αυτό; Αριθμός //

Από πού έχετε πρόσβαση σε μια διεύθυνση στο MISI από την οποία ελπίζετε να πάρετε ένα Έχεις; Αριθμός //

Έχετε ελληνική ιδιότητα; Αν όχι, ποια είναι η επένδυση; Αριθμός //

Απαντήσεις αλλοδαπού ... Συνέπεια

ΝΑΙ ...

ΟΧΙ ...

ΟΧΙ, αλλά είναι πρόσφατος ...

Καλώς ήρθατε στην Ελλάδα

Αναγκάζεται η είσοδος

Είμαι πρόσφυγας

Εκείνη είναι η κατάσταση στην Ελλάδα

Αν μέγα σου ενδιαφέρει να είσαι πρόσφυγας, βεβαιωθείς ότι ο αλλοδαπός μπορεί να φέρει στην Ελλάδα την οικογένειά του και να μείνει εκεί για τουλάχιστον 5 χρόνια. Αν όχι, τότε μπορεί να είναι πρόσφυγας. Αλλά αν ο αλλοδαπός είναι πρόσφυγας, τότε μπορεί να μείνει στην Ελλάδα για τουλάχιστον 5 χρόνια. Αν ο αλλοδαπός είναι πρόσφυγας, τότε μπορεί να μείνει στην Ελλάδα για τουλάχιστον 5 χρόνια. Αν ο αλλοδαπός είναι πρόσφυγας, τότε μπορεί να μείνει στην Ελλάδα για τουλάχιστον 5 χρόνια.

Επιπλέον απαγορεύεται η είσοδος αλλοδαπού στο ελληνικό έδαφος εάν:

1. Πόσει από ασθένεια, η οποία μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία
2. Δεν διαθέτει εξέδωτο εισιτήριο ή εισιτήριο του σιδηροδρόμου και δεν έχει εισιτήριο, δεν έχει εγγράφιο
3. Όταν διερχόμενος (IRANSI) δεν έχει βεβαίωση εισιτηρίου MISI, εφόσον ο εισιτηρίου, ο εισιτηρίου για τη συνέχιση του ταξιδιού του
4. Περιλαμβάνεται στο Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών
5. Έρχεται για να εργαστεί και δεν έχει σχετική βεβαίωση του ελληνικού κράτους στην χώρα του, στην οποία να πραγματοποιείται ειδικά το ατομικό της σχετικής πρόσφρασης
6. Όταν πρόκειται δείχνουν ότι αυτοσκέλει να παραμείνει στην χώρα ως με τον ίδιο τρόπο εδωθήναι αυτό εφικτή ότι
7. Το χιρροκοκοκίμνο εκδωκίμνο εγγράφο δεν εδοκίμνι η επένδυση του στην χώρα η εκδωκίμνο η εκδωκίμνο

Τιμωρούνται

Με φυλάκιση τουλάχιστον 3 μηνών

Με φυλάκιση τουλάχιστον 3 μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον 100.000 Ευρώ

Με φυλάκιση τουλάχιστον 1 έτους και χρηματική ποινή 100.000 - 1.000.000 Ευρώ

Με φυλάκιση τουλάχιστον 2 ετών και χρηματική ποινή 500.000 - 5.000.000 Ευρώ

Όποιος επιχειρεί να εέλθει στο έδαφος με όποιον τρόπο ή εισέρχεται σε αυτό χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις Αριθμός 4.3.

Όσοι διακεκολλημένοι η εισβολή στο έδαφος ή εισβολή αλλοδαπών χωρίς να είναι βεβαίωση εισιτηρίου εισιτηρίου Αριθμός 3.3.21

Όσοι διακεκολλημένοι η εισβολή στο έδαφος ή εισβολή αλλοδαπών χωρίς να είναι βεβαίωση εισιτηρίου εισιτηρίου Αριθμός 3.3.21

Όσοι διακεκολλημένοι η εισβολή στο έδαφος ή εισβολή αλλοδαπών χωρίς να είναι βεβαίωση εισιτηρίου εισιτηρίου Αριθμός 3.3.21

Όσοι διακεκολλημένοι η εισβολή στο έδαφος ή εισβολή αλλοδαπών χωρίς να είναι βεβαίωση εισιτηρίου εισιτηρίου Αριθμός 3.3.21

Όσοι διακεκολλημένοι η εισβολή στο έδαφος ή εισβολή αλλοδαπών χωρίς να είναι βεβαίωση εισιτηρίου εισιτηρίου Αριθμός 3.3.21

Όσοι διακεκολλημένοι η εισβολή στο έδαφος ή εισβολή αλλοδαπών χωρίς να είναι βεβαίωση εισιτηρίου εισιτηρίου Αριθμός 3.3.21

Όσοι διακεκολλημένοι η εισβολή στο έδαφος ή εισβολή αλλοδαπών χωρίς να είναι βεβαίωση εισιτηρίου εισιτηρίου Αριθμός 3.3.21

Όσοι διακεκολλημένοι η εισβολή στο έδαφος ή εισβολή αλλοδαπών χωρίς να είναι βεβαίωση εισιτηρίου εισιτηρίου Αριθμός 3.3.21

Όσοι διακεκολλημένοι η εισβολή στο έδαφος ή εισβολή αλλοδαπών χωρίς να είναι βεβαίωση εισιτηρίου εισιτηρίου Αριθμός 3.3.21

Παράρτημα ΙΧ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 83 της 16/19-3-1993

Διαδικασία εξέτασης αιτήσεως αλλοδαπού για την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα, ανάκληση της αναγνώρισης και τρόπος συνεργασίας και ενημέρωσης του Εκπροσώπου της Υπάτης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα (ΦΕΚ Α' 36).

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 του Ν. 1975/1991 «Είσοδος, έξοδος, παραμονή, εργασία, απέλαση αλλοδαπών, διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων κ.λπ.» (Α' -184).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/1985, όπως προσετέθη με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992.

3. Τις διατάξεις της υπ' αριθμ. Π.31 15853/ΑΣ 8177 από 4.9.1991 απόφασης Πρωθυπουργού και Υπουργού Εξωτερικών «Καθορισμός αρμοδιοτήτων της Υφυπουργού Εξωτερικών Τσουδερού Βιργινίας» (Β' -728).

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις αυτού του Διατάγματος προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού ύψους ένδεκα εκατομμυρίων (11.000.000) δραχμών περίπου για το έτος 1993 και για καθένα από τα επόμενα έτη. Η δαπάνη έτους 1993 έχει προβλεφθεί στον Κρατικό Προϋπολογισμό εξόδων έτους 1993, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4310/1929 και θα καλυφθεί από τις πιστώσεις των Κ.Α.Ε. 0721, 0822, 0873 και η δαπάνη για καθένα από τα επόμενα έτη θα προβλεφθεί και θα καλυφθεί από τις πιστώσεις των αντιστοίχων προϋπολογισμών εξόδων του Ε.Φ. 43-210 Ελληνικής Αστυνομίας.

5. Την υπ' αριθμ. 584/1992 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και της Υφυπουργού Εξωτερικών, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1:

1. Η αίτηση αλλοδαπού για την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα, εφ' όσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, υποβάλλεται, με την επιφύλαξη των ορισμών της παρ. 2 του άρθρου 25 του Ν. 1975/1991, είτε στο μεθοριακό σημείο ελέγχου, κατά την άφιξή του στη χώρα, είτε, σε περίπτωση παράνομης εισόδου, στην πλησιέστερη δημόσια αρχή στην ο-

ποία παρουσιάζεται ή από την οποία αποκαλύπτεται. Σε περίπτωση που η αίτηση υποβάλλεται σε άλλη, εκτός των υπηρεσιών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης (Υ.Δ.Τ.) αρχή, αυτή οφείλει να διαβιβάσει αμέσως την σχετική αλληλογραφία στην κατά τόπο αρμόδια αστυνομική υπηρεσία ασφαλείας. Αν το αίτημα υποβληθεί στην άλλη αυτή αρχή προφορικά, ειδοποιείται η τοπική αστυνομική αρχή με τον προσφορότερο τρόπο. Η κατά τα ανωτέρω αρμόδια αστυνομική αρχή προβαίνει σε εξέταση του αιτούντος προκειμένου να διαπιστωθεί το παραδεκτό της αιτήσεως, κατά το άρθρο 25 του Νόμου 1975/1991, με την επιφύλαξη εφαρμογής των ορισμών της παρ. 3 του άρθρου αυτού, αν συντρέχει νόμιμη περίπτωση.

2. Αν συντρέχει λόγος απαραδέκτου η αίτηση για την αναγνώριση του ενδιαφερομένου ως πρόσφυγα απορρίπτεται με απόφαση του οικείου αστυνομικού διευθυντή ή προκειμένου για τους νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης με απόφαση του προϊσταμένου της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών της αντίστοιχης Διεύθυνσης Ασφαλείας. Στο απόσπασμα της αποφάσεως το οποίο κοινοποιείται αυθημερόν στον ενδιαφερόμενο μνημονεύονται και η προθεσμία για την άσκηση πρόσφυγής καθώς και οι συνέπειες της άπρακτης παρόδου της προθεσμίας. Κατά της απορριπτικής απόφασης ο αλλοδαπός δικαιούται να προσφύγει εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δύο (2) ημερών από της κοινοποίησής της, ενώπιον του Προϊσταμένου του Κλάδου Αστυνομίας Ασφάλειας και Τάξης του Υ.Δ.Τ. ο οποίος αποφαινεται εντός πενημέρου από της ασκήσεως της πρόσφυγής. Αν η αίτηση απορριφθεί οριστικά εφαρμόζονται για τον αλλοδαπό οι ισχύουσες διατάξεις.

3. Κατά το χρόνο που διαρκούν οι ανωτέρω διαδικασίες ο αλλοδαπός παραμένει στη διάθεση των Αρχών.

4. Η αίτηση του αλλοδαπού για την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα περιλαμβάνει και τα προστατευόμενα μέλη της οικογενείας του, εφόσον εισέρχονται ταυτόχρονα στο Ελληνικό έδαφος. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, ως μέλη οικογενείας θεωρούνται μόνο ο/η σύζυγος του αιτούντος, τα κάτω των 18 ετών άγαμα τέκνα του και οι γονείς του εφόσον αποδεικνύεται ότι συνοικούσαν και συντηρούντο από αυτόν, ή σε περίπτωση που ο αιτών είναι άγαμος κάτω των 18 ετών, ο πατέρας και η μητέρα του.

Άρθρο 2.

Αν η κατά το προηγούμενο άρθρο αίτηση του αλλοδαπού κριθεί κατ' αρχήν παραδεκτή παρουσιάζεται ο ίδιος ενώπιον του διοικητού της Υπηρεσίας ή άλλου αρμοδίου βαθμοφόρου για συνέντευξη. Ειδικότερα καλείται και με τη συνδρομή διερμηνέα, να εκθέσει προφορικά το αίτημά του και να καταθέσει, όλα τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία που κατέχει, ώστε να δικαιολογείται, σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις, η αναγνώρισή του ως πρόσφυγα.

Άρθρο 3.

1. Ο αλλοδαπός που υπέβαλε σχετική αίτηση αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης ύστερα από γνώμη 3μελούς Επιτροπής αξιωματικών εκ των υπηρετούντων στη Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας/Υ.Δ.Τ., η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

2. Η επιτροπή εκτός από την εξέταση των στοιχείων του φακέλλου συλλέγει κάθε χρήσιμη πληροφορία που έχει σχέση με την υπόθεση. Επίσης δύναται να ζητεί τις απόψεις άλλων δημοσίων αρχών και να καλεί τον ενδιαφερόμενο να παρουσιασθεί αυτοπροσώπως για παροχή διευκρινίσεων ή να καταθέσει συμπληρωματικά στοιχεία και με τη συνδρομή διερμηνέα αν απαιτείται.

3. Ο αλλοδαπός υποχρεούται να παραμένει, καθ' όλη τη διάρκεια της ανωτέρω διαδικασίας, στον τόπο διαμονής που δήλωσε ή του καθορίστηκε. Σε περίπτωση που ο αλλοδαπός απομακρυνθεί αυθαίρετα από τον ανωτέρω τόπο διακόπτεται αμέσως η διαδικασία αναγνώρισής του ως πρόσφυγα και δεν δικαιολογείται η συνέχιση αυτής με την επανεμφάνισή του, εκτός αν αποδείξει ότι η απουσία του οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας.

Άρθρο 4.

1. Η κατά το προηγούμενο άρθρο απόφαση του Γενικού Γραμματέα επιδίδεται στον ενδιαφερόμενο από την κατά τόπο αρμόδια αστυνομική αρχή.

2. Αν αποφασισθεί η αναγνώριση του αλλοδαπού ως πρόσφυγα εφοδιάζεται ο ίδιος, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 27 της Σύμβασης της Γενεύης με ειδική ταυτότητα, με την προσκόμιση της οποίας στις αρμόδιες αρχές, επιτρέπεται η χορήγηση στον ενδιαφερόμενο, ατελώς, ετήσιας άδειας παραμονής με δυνατότητα ανανέωσης.

3. Στην περίπτωση που απορριφθεί το αίτημα για την αναγνώριση του αλλοδαπού ως πρόσφυγα ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να προσφύγει εντός ανατρεπτικής προθεσμίας πέντε (5) ημερών από της κοινοποιήσεως της αποφάσεως στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης. Στο απόσπασμα της αποφάσεως που κοινοποιείται στον αλλοδαπό μνημονεύονται η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής καθώς και οι συνέπειες της παρόδου άπρακτης της προθεσμίας. Επί της προσφυγής αποφαινεται, ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης εντός εξήντα (60) ημερών από της ασκήσεώς της, ύστερα από γνώμη 4μελούς επιτροπής, αποτελούμενης από τον νομικό σύμβουλο του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, ως προέδρου, ενός ανωτέρου υπαλλήλου του διπλωματικού κλάδου της Διεύθυνσης Διοικητικών και Δικαστικών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, ενός ανώτερου μέλους του επιστημονικού προσωπικού της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας του ιδίου Υπουργείου και ενός ανώτερου αξιωματικού της Ελληνικής Αστυνομίας, ως μελών, οι οποίοι ορίζονται με τους νόμιμους αναπληρωτές τους από τους οικείους Υπουργούς. Σε περίπτωση ισοψηφίας κατά τη λήψη αποφάσεως της ανωτέρω επιτροπής υπερισχύει η ψήφος του προέδρου.

4. Η ως άνω επιτροπή δύναται να προσκαλεί τον ενδιαφερόμενο να παρουσιασθεί ενώπιόν της, για παροχή διευκρινήσεων ή υποβολή τυχόν συμπληρωματικών στοιχείων και με τη συνδρομή διερμηνέα. Κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής δύναται να παρίσταται με την ιδιότητα του παρατηρητού ο εκπρόσωπος της Υπάτης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα ή εξουσιοδοτημένος νομίμως απ' αυτόν υπάλληλος.

5. Από την έναρξη εφαρμογής του παρόντος Διατάγματος ο αλλοδαπός, του οποίου το αίτημα για αναγνώρισή του ως πρόσφυγα απορρίπτεται αλλά του έχει εγκριθεί η υπό ανοχή παραμονή του στη χώρα μας σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 25 του Ν. 1975/1991, εφοδιάζεται με ειδικό δελτίο δμηνης διάρκειας η ισχύς του οποίου δύναται ν' ανανεώνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υ.Δ.Τ. μέχρι να καταστεί δυνατή η αναχώρησή του στο εξωτερικό. Το ανωτέρω δελτίο σε καμία περίπτωση δεν επέχει θέση αδειας παραμονής και ο κάτοχός του δεν αποκτά κανένα επιπλέον δικαίωμα.

Άρθρο 5.

Ο Γενικός Γραμματέας του Υ.Δ.Τ. δύναται κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου να διατάξει την εξυπαρχής εξέταση της υπόθεσης αν προσκομίζονται απ' αυτόν νέα κρίσιμα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία αν ήταν γνωστά κατά το χρόνο της διαδικασίας που προβλέπεται από το προηγούμενο άρθρο θα επέβαλαν την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα.

Άρθρο 6.

Η διαδικασία που καθορίζεται από τα άρθρα 3 και 4 του παρόντος Διατάγματος εφαρμόζεται ανάλογα και στην περίπτωση ανάκλησης της απόφασης αναγνώρισης του αλλοδαπού ως πρόσφυγα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. Γ εδάφ. 1 έως 5 της Σύμβασης της Γενεύης του 1951.

Άρθρο 7.

1. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης ενημερώνουν τον εκπρόσωπο της Υπάτης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. στη χώρα μας, αναφορικά με τις αιτήσεις που υποβάλλουν οι αλλοδαποί για την αναγνώρισή τους ως προσφύγων. Επίσης ενημερώνεται εγγράφως για την αναγνώριση των αιτούντων ως προσφύγων και του παρέχονται τα στοιχεία που ορίζονται από το άρθρο 35 παρ. 2 της Σύμβασης της Γενεύης.

2. Ο ανωτέρω εκπρόσωπος δύναται να επισκέπτεται, αυτοπροσώπως ή δια νομίμως εξουσιοδοτημένου προς τούτο αντιπροσώπου, τον αλλοδαπό που ζητεί την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα για σχετικές με το αίτημά του πληροφορίες.

Άρθρο 8.

1. Λεπτομέρειες που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή του παρόντος Διατάγματος ρυθμίζονται με διαταγή του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας.

2. Από της ενάρξεως ισχύος του παρόντος καταργείται η υπ' αριθμ. 5401/1-166958 της 10/28 Μαΐου 1977 απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης (Β' -500).

Άρθρο 9.

Η ισχύς του Διατάγματος αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Διατάγματος.

Αθήνα, 16 Μαρτίου 1993

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΒΙΡΓΙΝΙΑ ΤΣΟΥΔΕΡΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ

ΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
31 ΜΑΪΟΥ 1991

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
83

τυπογραφικού σφάλματος διορθώνεται ο αριθμός του Π. Δ/τος που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 77 τ. Α' / 22.5.91 από το εσφαλμένο «284» στο ορθό «199α»).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΙ

Μουσείο Ελληνικών Λαϊκών Μουσικών Οργάνων - Κέντρο
Εθνομουσικολογίας 1

Κύρωση σύμβασης για την πρόληψη των βασανιστηρίων και
της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμω-
ρίας 2

ΝΟΜΟΙ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1948

(1)

Για Ελληνικών Λαϊκών Μουσικών Οργάνων - Κέντρο Εθνο-
μουσικολογίας

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Σύσταση

Συνιστάται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία
Μουσείο Ελληνικών Λαϊκών Μουσικών Οργάνων - Κέντρο Εθνομου-
σικολογίας (Μ.Ε.Λ.Μ.Ο.Κ.Ε.), που έδρεύει στην Αθήνα και υπάγεται
εποπτεία του Υπουργείου Πολιτισμού.

Στο Μ.Ε.Λ.Μ.Ο.Κ.Ε. περιέρχεται η συλλογή ελληνικών λαϊκών
μουσικών οργάνων και η μουσικολογική βιβλιοθήκη που έχει δωρήσει
ο Δημόσιος για λογαριασμό του Υπουργείου Πολιτισμού ο Φοίβος
εϊανάκης. Η δωρεά αυτή έχει γίνει αποδεκτή σύμφωνα με τις δια-
τάξεις του άρθρου 6 του α.ν. 2039/1939 (ΦΕΚ 455 Α') με την υπ'
Π. 6282/1599/29-6-1978 πράξη του Υπουργού Οικονομικών
Π. 48 τ. Παράρτημα/15-7-1978).

Για τη στέγαση και λειτουργία του Μ.Ε.Λ.Μ.Ο.Κ.Ε.
προχωρείται σε αυτό κατά χρήση και χωρίς αντάλλαγμα το ακίνητο
ημίσιου στην οδό Διογένους 1, Πλάκα, στην Αθήνα, γνωστό με το
παιχνίδι Λασαάνη, όπου θα εκτεθεί η παραπάνω συλλογή με την
επωνυμία «Συλλογή Ελληνικών Λαϊκών Μουσικών Οργάνων Φοίβου
εϊανάκη».

Άρθρο 2

Σκοπός

Ο σκοπός του Μ.Ε.Λ.Μ.Ο.Κ.Ε. είναι:

Η συλλογή, συντήρηση και έκθεση λαϊκών μουσικών οργάνων και
κάθε υλικού χρήσιμου για την έρευνα, μελέτη και προβολή της
λαϊκής λαϊκής μουσικής παράδοσης.

Η προώθηση της έρευνας και της μελέτης σε θέματα εθνομουσικο-
λογίας, ως και η τεκμηρίωση και η διάδοση της λαϊκής και παραδοσια-
κής μουσικής.

γ. Η διάσωση, μελέτη, προβολή και διάδοση, με κάθε πρόσφορο
μέσο, της ελληνικής λαϊκής και βυζαντινής μουσικής παράδοσης, τόσο
στον ελληνικό όσο και στο διεθνές χώρο.

δ. Η δημιουργία και λειτουργία ειδικής εθνομουσικολογικής βιβλιο-
θήκης και οπτικοακουστικού αρχείου.

ε. Η συνεργασία με Α.Ε.Ι. και άλλα ερευνητικά κέντρα.

Άρθρο 3

Περιουσία - Πόροι

1. Η περιουσία του Μ.Ε.Λ.Μ.Ο.Κ.Ε. αποτελείται από τη συλλογή
ελληνικών λαϊκών μουσικών οργάνων και τη μουσικολογική βιβλιο-
θήκη όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 παρ. 2 του παρόντος νόμου, καθώς
και από οιοδήποτε άλλο περιουσιακό στοιχείο αποκτηθεί.

2. Πόροι του Μ.Ε.Λ.Μ.Ο.Κ.Ε. είναι:

α. Η τακτική επιχορήγηση που εγγράφεται, κατ' έτος, στον προϋπο-
λογισμό του Υπουργείου Πολιτισμού, για την κάλυψη των πάγιων λει-
τουργικών δαπανών του Μ.Ε.Λ.Μ.Ο.Κ.Ε., της μισθοδοσίας του προ-
σωπικού, των πρόσθετων αμοιβών του και κάθε άλλης δραστηριότητας,
που έχει σχέση με την εκπλήρωση των σκοπών του.

β. Πρόσθετες κατ' έτος επιχορηγήσεις από το πρόγραμμα δημοσίων
επενδύσεων του Υπουργείου Πολιτισμού ή άλλου φορέα.

γ. Πόροι προερχόμενοι από διεθνείς οργανισμούς (UNESCO, ΕΟΚ
κ.λπ.).

δ. Κληρονομίες, κληροδοσίες, δωρεές και κάθε άλλου είδους επιχο-
ρηγήσεις προς αυτό.

ε. Έσοδα προερχόμενα από τα εισιτήρια εισόδου στο Μουσείο και από
τα πωλούμενα είδη (καταλόγους, εκδόσεις, διαφάνειες, φωτογραφίες
και γενικά κάθε είδους αντικείμενα που εκδίδει, κατασκευάζει ή πωλεί
το Μ.Ε.Λ.Μ.Ο.Κ.Ε., καθώς και από τη λειτουργία κυλικείου).

στ. Έσοδα από τη διοργάνωση εκδηλώσεων (συναυλιών, σεμινα-
ρίων, προβολών κ.λπ.).

ζ. Έσοδα προερχόμενα από την παροχή υπηρεσιών στο Δημόσιο, σε
νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου και ιδιώτες.

η. Πρόσοδοι από την κινητή και την ακίνητη περιουσία του.

θ. Έσοδα από οποιαδήποτε άλλη πηγή.

Άρθρο 4

Όργανα Διοίκησης

Όργανα διοίκησης του Μ.Ε.Λ.Μ.Ο.Κ.Ε. είναι:

α. το διοικητικό συμβούλιο, β. ο διευθυντής.

Άρθρο 5

Διοικητικό συμβούλιο

1. Το διοικητικό συμβούλιο του Μ.Ε.Λ.Μ.Ο.Κ.Ε. είναι πενταμελές,
διορίζεται μετά των αναπληρωτών με απόφαση του Υπουργού Πολιτι-
σμού με τριετή θητεία και απαρτίζεται:

α. Από έναν καθηγητή Τμήματος Μουσικών Σπουδών Ελληνικού
Α.Ε.Ι..

β. Από δύο πρόσωπα με προσφορά στους τομείς της μουσικής, της επιστήμης και της τέχνης, που χαίρουν γενικής αναγνώρισης.

γ. Από τον προϊστάμενο της αρμόδιας διεύθυνσης του Υπουργείου Πολιτισμού ή το νόμιμο αναπληρωτή του.

δ. Από ένα νομικό.

Με την ίδια υπουργική απόφαση ορίζονται ο πρόεδρος και αντιπρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου.

2. Καθόροντα γραμματέα του διοικητικού συμβουλίου εκτελεί υπάλληλος του Μ.Ε.Α.Μ.Ο.Κ.Ε., που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από το διοικητικό συμβούλιο.

Άρθρο 6

Λειτουργία διοικητικού συμβουλίου

1. Το διοικητικό συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά μια φορά κάθε δύο μήνες και έκτακτα όταν το ζητήσουν τρία μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή ο διευθυντής.

2. Βρίσκεται σε απαρτία, όταν παρίστανται τουλάχιστον τρία μέλη.

3. Χρέη εισηγητή ασκεί ο διευθυντής του Μ.Ε.Α.Μ.Ο.Κ.Ε., που μετέχει στις συνεδριάσεις χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Άρθρο 7

Διευθυντής

1. Ως διευθυντής του Μ.Ε.Α.Μ.Ο.Κ.Ε. ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και μετά από γνώμη του διοικητικού συμβουλίου μουσικολόγος με ειδικές πανεπιστημιακές σπουδές στην εθνομουσικολογία και κατά προτίμηση διδακτορικό δίπλωμα, με συγγραφικό έργο κατά προτίμηση στον τομέα των λαϊκών μουσικών οργάνων και τουλάχιστον πενταετή έρευνα στην εθνομουσικολογία.

2. Ο διευθυντής διορίζεται με τριετή θητεία και λαμβάνει τις αποδοχές υπαλλήλου ειδικών θέσεων Α' βαθμού.

Άρθρο 8

Διαχείριση

Διαχείριση των πόρων του Μ.Ε.Α.Μ.Ο.Κ.Ε. γίνεται κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν.δ. 496/1974 «περί λογιστικού των ν.π.δ.δ.». Ο έλεγχος της διαχείρισης ασκείται, κατ' έτος, από τριμελή επιτροπή ελέγχου, που διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και αποτελείται από αρμόδιους κρατικούς λειτουργούς.

Άρθρο 9

Προσωπικό

Το μόνιμο προσωπικό του Μ.Ε.Α.Μ.Ο.Κ.Ε. υπάγεται στις διατάξεις περί καταστάσεως δημοσίων υπαλλήλων, έχει όλα τα δικαιώματα των μόνιμων δημοσίων υπαλλήλων και υπόκειται στις υποχρεώσεις αυτών.

Άρθρο 10

Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού δύναται να ανατίθεται η έκδοση ή κατασκευή αντικειμένων, που αναφέρονται στο εδάφιο ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, στο Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων, εφ' όσον δεν λειτουργεί ανάλογη υπηρεσία στο Μ.Ε.Α.Μ.Ο.Κ.Ε..

Η σχετική δαπάνη έκδοσης ή κατασκευής των ανωτέρω αντικειμένων βαρύνει το Μ.Ε.Α.Μ.Ο.Κ.Ε..

Άρθρο 11

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Οικονομικών και Πολιτισμού, καθορίζονται οι θέσεις του προσωπικού, η οργάνωση και γενικά η λειτουργία του Μ.Ε.Α.Μ.Ο.Κ.Ε., οι αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησής του, η διαδικασία πραγματοποίησης των εσόδων και οι τρόποι διαχείρισής.

2. Για την προσωρινή λειτουργία του Μ.Ε.Α.Μ.Ο.Κ.Ε., μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος, επιτρέπεται η απόσπαση προσωπικού από το Υπουργείο Πολιτισμού ή εποπτευόμενους οργανισμούς ή η πρόσληψη από το διοικητικό συμβούλιο υπαλλήλων με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου ή ημερομισθίων.

Άρθρο 12

1. Στο άρθρο 2 του ν. 736/1977 (ΦΕΚ 316 Α') η πρώτη παράγραφος αριθμείται 1 και μετά το η' εδάφιο προστίθεται παράγραφος 2 ως εξής:

«2. Το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων (Τ.Α.Π.) αναλαμβάνει την είσπραξη, διαχείριση και διάθεση των πόρων του Μουσείου Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης (Μ.Ε.Λ.Τ.), που ορίζονται στην περίπτωση ι' του άρθρου 8, προκειμένου να συμβάλλει στην εκπλήρωση των σκοπών του».

2. Στο άρθρο 8 του ν. 736/1977 προστίθεται εδάφιο ι' ως εξής:

«ι) Στο Τ.Α.Π. περιέρχονται οι εξής πόροι του Μ.Ε.Λ.Τ.:

α) Τα έσοδα από τα εισιτήρια εισόδου στο Μουσείο.

β) Τα έσοδα από την πώληση αναπαραγωγών λαογραφικών ειδών (κεραμικά, κεντήματα, κοσμήματα, ζωγραφικοί πίνακες, ξυλόγλυπτα κ.λπ.), διαφανειών, δισκογραφικών και άλλων εκδόσεων, καθώς και κάθε άλλου αντικειμένου, το οποίο παράγεται ή εκδίδεται από το Τ.Α.Π. ή με εντολή του.

γ) Τα έσοδα από την επιβολή τέλους κινηματογράφησης ή λήψης φωτογραφιών μέσα στο Μουσείο.

Ο καθορισμός των εσόδων γίνεται σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 9 του ν. 736/1977, μετά από γνώμη της Επιτροπής του Μ.Ε.Λ.Τ. (άρθρο 2 του από 18/22-11-1939 β.δ/τος.» 3. Στο άρθρο 10 του ν. 736/1977 η πρώτη παράγραφος αριθμείται 1 και μετά το ιγ εδάφιο προστίθεται παράγραφος 2 ως εξής:

«2. Το Τ.Α.Π. προβαίνει στις εξής δαπάνες, προκειμένου να συνεισφέρει στην εκπλήρωση των σκοπών του Μ.Ε.Λ.Τ.:

α) Στην καταβολή της ειδικής αποζημίωσης στο φυλακτικό προσωπικό του Μουσείου (μόνιμο, με σύμβαση ορισμένου ή αορίστου χρόνου έργου), της οποίας το ύψος καθορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις, για κάθε ημέρα απασχόλησης πλέον του πενθημέρου την εβδομάδα.

β) Στα έξοδα υπηρεσιακής ένδυσης του φυλακτικού προσωπικού του Μουσείου.

γ) Στην εκτύπωση των εισιτηρίων.

δ) Στην καταβολή των εξόδων παραγωγής των εις το άρθρο 2 εδ. ι' του παρόντος νόμου αναφερόμενων αντικειμένων.

ε) Στην κατασκευή, οργάνωση και συντήρηση εκθετηρίων πωλήσεων των ειδών, που παράγονται ή πωλούνται από το Τ.Α.Π.»

Άρθρο 13

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 26 του ν. 1646/1986 (ΦΕΚ 12 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 1904/1990 (ΦΕΚ 143 Α'), τροποποιείται και συμπληρώνεται ως εξής:

«4. Οι ακαθάριστες εισπράξεις του αριθμολαχείου (ΛΟΤΤΟ) και τ. ΠΡΟ-ΤΟ, αφού αφαιρεθεί το ποσοστό προμήθειας των πρακτόρων διατίθενται κατά ποσοστό, ως εξής:

- 45% στους νικητές, - 29% στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού για την εκπλήρωση των σκοπών της, - 15% στο Υπουργείο Πολιτισμού για την ενίσχυση του προγράμματος πολιτιστικής ανάπτυξης και 11% για τα έξοδα λειτουργίας του Οργανισμού Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου (Ο.Π.Α.Π.).

Από το αναλογούν κατά τα ανωτέρω στο Υπουργείο Πολιτισμού ποσοστό μπορεί να επιχορηγούνται, μέχρι να δημιουργηθεί ειδικός διαπιστωτικός φορέας, από τον Ο.Π.Α.Π., με αποφάσεις του Υπουργού Πολιτισμού ή Αναπληρωτή Υπουργού Πολιτισμού, φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, δημόσιες υπηρεσίες ή οργανισμοί για εκδηλώσεις ή έργα, που συμβάλλουν στην πολιτιστική ανάπτυξη χώρας, κατ' εξαίρεση από τις κείμενες διατάξεις. Η απόφαση μπορεί να καθορίζει επίσης τους όρους, με τους οποίους γίνεται η χρηματοδότηση.

Οι ανωτέρω διατάξεις ισχύουν από της δημοσίευσής του ν. 1904/1990..

Άρθρο 14

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετική άλλη διάταξη.

φαγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της επίσημης και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 30 Μαΐου 1991

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΖ. ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Μ. ΕΒΕΡΤ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΣΧΩΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΜΑΡ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΙΩ. ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΣΑΣ

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΑΝ. ΨΑΡΟΥΔΑ-ΜΠΕΝΑΚΗ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 31 Μαΐου 1991

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΘ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1949

(2)

Ύψωση σύμβασης για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, η οποία υπογράφηκε στο Στρασβούργο στις 26.11.1987, της οποίας το κείμενο σε πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

Les Etats membres du Conseil de l' Europe, signataires de la présente Convention, Vu les dispositions de la Convention de sauvegarde des Droits de l' Homme et des Libertés fondamentales;

Rappelant qu' aux termes de l' article 3 de la même Convention, nul ne peut être soumis à la torture ni à des peines ou traitements inhumains ou dégradants;

Constatant que les personnes qui se prétendent victimes de violations de l' article 3 peuvent se prévaloir du mécanisme prévu par cette Convention;

Convaincus que la protection des personnes privées de liberté contre la torture et les peines ou traitements inhumains ou dégradants pourrait être renforcée par un mécanisme non judiciaire, à caractère préventif, fondé sur des visites, Sont convenus de ce qui suit:

CHAPITRE I

Article 1er

Il est institué un Comité européen pour la prévention de la torture et des peines ou traitements inhumains ou dégradants (ci-après dénommé: «le Comité»). Par le moyen de visites, le Comité examine le traitement des personnes privées de liberté en vue de renforcer, le cas échéant, leur protection contre la torture et les peines ou traitements inhumains ou dégradants.

Article 2

Chaque Partie autorise la visite, conformément à la présente Convention, de tout lieu relevant de sa juridiction où des personnes sont privées de liberté par une autorité publique.

Article 3

Le Comité et les autorités nationales compétentes de la Partie concernée coopèrent en vue de l' application de la présente Convention.

CHAPITRE II

Article 4

1. Le Comité se compose d' un nombre de membres égal à celui des Parties.

2. Les membres du Comité sont choisis parmi des personnalités de haute moralité, connues pour leur compétence en matière de droits de l' homme ou ayant une expérience professionnelle dans les domaines dont traite la présente Convention.

3. Le Comité ne peut comprendre plus d' un national du même Etat.

4. Les membres siègent à titre individuel, sont indépendants et impartiaux dans l' exercice de leurs mandats et se rendent disponibles pour remplir leurs fonctions de manière effective.

Article 5

1. Les membres du Comité sont élus par le Comité des Ministres du Conseil de l' Europe à la majorité absolue des voix, sur une liste de noms dressée par le Bureau de l' Assemblée Consultative du Conseil de l' Europe; la délégation nationale à l' Assemblée Consultative de chaque Partie présente trois candidats dont deux au moins sont de sa nationalité.

2. La même procédure est suivie pour pourvoir les sièges devenus vacantes.

3. Les membres du Comité sont élus pour une durée de quatre ans. Ils ne sont rééligibles qu' une fois. Toutefois, en ce qui concerne les membres désignés à la première élection, les fonctions de trois membres prendront fin à l' issue d' une période de deux ans. Les membres dont les fonctions prendront fin au terme de la période initiale de deux ans sont désignés par tirage au sort effectué par le Secrétaire Général du Conseil de l' Europe immédiatement après qu' il aura été procédé à la première élection.

Article 6

1. Le Comité siège à huis clos. Le quorum est constitué par la majorité de ses membres. Les décisions du Comité sont prises à la majorité des membres présents, sous réserve des dispositions de l' article 10, paragraphe 2.

2. Le Comité établit son règlement intérieur.

3. Le Secrétariat du Comité est assuré par le Secrétaire Général du Conseil de l' Europe.

CHAPITRE III

Article 7

1. Le Comité organise la visite des lieux visés à l' article 2. Outre des visites périodiques, le Comité peut organiser toute autre visite lui paraissant exigée par les circonstances.

2. Les visites sont effectuées en règle générale par au moins deux membres du Comité. Ce dernier peut, s' il l' estime nécessaire, être assisté par des experts et des interprètes.

Article 8

1. Le Comité notifie au gouvernement de la Partie concernée son intention d' effectuer une visite. A la suite d' une telle notification, le Comité est habilité à visiter, à tout moment, les lieux visés à l' article 2.

2. Une Partie doit fournir au Comité les facilités suivantes pour l' accomplissement de sa tâche:

a. accès à son territoire et le droit de s' y déplacer sans restrictions;

b. tous renseignements sur les lieux où se trouvent des personnes privées de liberté;

c. la possibilité de se rendre à son gré dans tout lieu où se trouvent

ces personnes privées de liberté, y compris le droit de se déplacer sans entrave à l'intérieur de ces lieux;

d. toute autre information dont dispose la Partie et qui est nécessaire au Comité pour l'accomplissement de sa tâche. En recherchant toute information, le Comité tient compte des règles de droit et de déontologie applicables au niveau national.

3. Le Comité peut s'entretenir sans témoin avec les personnes privées de liberté.

4. Le Comité peut entrer en contact librement avec toute personne dont il pense qu'elle peut lui fournir des informations utiles.

5. S'il y a lieu, le Comité communique sur-le-champ des observations aux autorités compétentes de la Partie concernée.

Article 9

1. Dans des circonstances exceptionnelles, les autorités compétentes de la Partie concernée peuvent faire connaître au Comité leurs objections à la visite au moment envisagé par le Comité ou au lieu déterminé que ce Comité a l'intention de visiter. De telles objections ne peuvent être faites que pour des motifs de défense nationale ou des intérêts publics ou en raison de troubles graves dans les lieux où des personnes sont privées de liberté, de l'état de toute personne ou d'un interrogatoire urgent, dans une enquête en cours, en relation avec une infraction pénale grave.

2. Suite à de telles objections, le Comité et la Partie se consultent immédiatement afin de clarifier la situation et pour parvenir à un accord sur des dispositions permettant au Comité d'exercer ses fonctions aussi rapidement que possible. Ces dispositions peuvent comprendre le transfert dans un autre endroit de toute personne que le Comité a l'intention de visiter. En attendant que la visite puisse avoir lieu, la Partie fournit au Comité des informations sur toute personne concernée.

Article 10

1. Après chaque visite, le Comité établit un rapport sur les faits constatés à l'occasion de celle-ci en tenant compte de toutes observations éventuellement présentées par la Partie concernée. Il transmet à cette dernière son rapport qui contient les recommandations qu'il juge nécessaires. Le Comité peut entrer en consultation avec la Partie en vue de suggérer, s'il y a lieu, des améliorations dans la protection des personnes privées de liberté.

2. Si la Partie ne coopère pas ou refuse d'améliorer la situation à la lumière des recommandations du Comité, celui-ci peut décider, à la majorité des deux tiers de ses membres, après que la Partie aura eu la possibilité de s'expliquer, de faire une déclaration publique à ce sujet.

Article 11

1. Les informations recueillies par le Comité à l'occasion d'une visite, son rapport et ses consultations avec la Partie concernée sont confidentiels.

2. Le Comité publie son rapport ainsi que tout commentaire de la Partie concernée, lorsque celle-ci le demande.

3. Toutefois, aucune donnée à caractère personnel ne doit être rendue publique sans le consentement explicite de la personne concernée.

Article 12

Chaque année, le Comité soumet au Comité des Ministres, en tenant compte des règles de confidentialité prévues à l'article 11, un rapport général sur ses activités, qui est transmis à l'Assemblée Consultative et rendu public.

Article 13

Les membres du Comité, les experts et les autres personnes qui l'assistent sont soumis, durant leur mandat et après son expiration, à l'obligation de garder secrets les faits ou informations dont ils ont connaissance dans l'accomplissement de leurs fonctions.

Article 14

1. Les noms des personnes qui assistent le Comité sont indiqués dans la notification faite en vertu de l'article 8, paragraphe 1.

2. Les experts agissent sur les instructions et sous la responsabilité du Comité. Ils doivent posséder une compétence et une expérience

propres aux matières relevant de la présente Convention et sont liés par les mêmes obligations d'indépendance, d'impartialité et de disponibilité que les membres du Comité.

3. Exceptionnellement, une Partie peut déclarer qu'un expert ou une autre personne qui assiste le Comité ne peut pas être admis à participer à la visite d'un lieu relevant de sa juridiction.

CHAPITRE IV

Article 15

Chaque Partie communique au Comité le nom et l'adresse de l'autorité compétente pour recevoir les notifications adressées à son gouvernement et ceux de tout agent de liaison qu'elle peut avoir désigné.

Article 16

Le Comité, ses membres et les experts mentionnés à l'article 7, paragraphe 2, jouissent des privilèges et immunités prévus par l'annexe à la présente Convention.

Article 17

1. La présente Convention ne porte pas atteinte aux dispositions de droit interne ou des accords internationaux qui assurent une plus grande protection aux personnes privées de liberté.

2. Aucune disposition de la présente Convention ne peut être interprétée comme une limite ou une dérogation aux compétences des organes de la Convention européenne des Droits de l'Homme ou aux obligations assumées par les Parties en vertu de cette Convention.

3. Le Comité ne visitera pas les lieux que des représentants ou délégués de puissances protectrices ou du Comité international de la Croix-Rouge visitent effectivement et régulièrement en vertu de Conventions de Genève du 12 août 1949 et de leurs Protocoles additionnels du 8 juin 1977.

CHAPITRE V

Article 18

La présente Convention est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe. Elle sera soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 19

1. La présente Convention entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date laquelle sept Etats membres du Conseil de l'Europe auront exprimé leur consentement à être liés par la Convention conformément aux dispositions de l'article 18.

2. Pour tout Etat membre qui exprimera ultérieurement son consentement à être lié par la Convention, celle-ci entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 20

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera la présente Convention.

2. Tout Etat peut, à tout autre moment par la suite, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, étendre l'application de la présente Convention à tout autre territoire désigné dans la déclaration. La Convention entrera en vigueur à l'égard de ce territoire le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la déclaration par le Secrétaire Général.

3. Toute déclaration faite en vertu des deux paragraphes précédents pourra être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général. Le retrait prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expir

n d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 21

Aucune réserve n'est admise aux dispositions de la présente convention.

Article 22

1. Toute Partie peut, à tout moment, dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La dénonciation prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de douze mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 23

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil de l'Europe:

- toute signature;
- le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation;
- toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention conformément à ses articles 19 et 20;
- tout autre acte, notification ou communication ayant trait à la présente Convention, à l'exception des mesures prévues aux articles 8 et 10.

ANNEXE

Privileges et immunités
(articles 16)

1. Aux fins de la présente annexe, les références aux membres du Comité incluent les experts mentionnés à l'article 7, paragraphe 2.

2. Les membres du Comité jouissent, pendant l'exercice de leurs fonctions ainsi qu'au cours des voyages accomplis dans l'exercice de leurs fonctions, des privilèges et immunités suivants:

- immunités d'arrestation ou de détention et de saisie de leurs bagages personnels et, en ce qui concerne les actes accomplis par eux en leur qualité officielle, y compris leurs paroles et écrits, immunités de toute juridiction;
- exemption à l'égard de toutes mesures restrictives relatives à leur liberté de mouvement: sortie de et rentrée dans leur pays de résidence et entrée dans le et sortie du pays dans lequel ils exercent leurs fonctions, ainsi qu'à l'égard de toutes formalités d'enregistrement des étrangers, dans les pays visités ou traversés par eux dans l'exercice de leurs fonctions.

3. Au cours des voyages accomplis dans l'exercice de leurs fonctions, les membres du Comité se voient accorder, en matière de douane et de contrôle des changes:

- par leur propre gouvernement, les mêmes facilités que celles reconnues aux hauts-fonctionnaires se rendant à l'étranger en mission officielle temporaire;
- par les gouvernements des autres Parties, les mêmes facilités que celles reconnues aux représentants de gouvernements étrangers en mission officielle temporaire.

4. Les documents et papiers du Comité sont inviolables, pour autant qu'ils concernent l'activité du Comité.

La correspondance officielle et autres communications officielles du Comité ne peuvent être retenues ou censurées.

5. En vue d'assurer aux membres du Comité une complète liberté de parole et une complète indépendance dans l'accomplissement de leurs fonctions, l'immunité de juridiction en ce qui concerne les paroles ou les écrits ou les actes émanant d'eux dans l'accomplissement de leurs fonctions continuera à leur être accordée même après que le mandat de ces personnes aura pris fin.

6. Les privilèges et immunités sont accordés aux membres du Comité, non pour leur bénéfice personnel, mais dans le but d'assurer en toute indépendance l'exercice de leurs fonctions. Le Comité a seul qualité pour prononcer la levée des immunités: il a non seulement le droit, mais le devoir de lever l'immunité d'un de ses membres dans tout les cas où, à son avis, l'immunité empêcherait que justice ne soit

faite et où l'immunité peut être levée sans nuire au but pour lequel elle est accordée.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ
ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΑΝΘΡΩΠΗΣ
Ή ΤΑΠΕΙΝΩΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ή ΤΙΜΩΡΙΑΣ

Τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που υπογράφουν αυτήν τη Σύμβαση,

Έχοντας υπόψη τις διατάξεις της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Βασικών Ελευθεριών

Υπενθυμίζοντας ότι σύμφωνα με το άρθρο 3 της ίδιας Σύμβασης «ουδείς επιτρέπεται να υποβληθεί σε βασανιστήρια ούτε σε ποινές ή μεταχείριση απάνθρωπη ή εξευτελιστική»

Διαπιστώνοντας ότι τα πρόσωπα που ισχυρίζονται ότι είναι θύματα παραβιάσεων του άρθρου 3 μπορούν να επικαλεσθούν το μηχανισμό που προβλέπεται στη Σύμβαση αυτή

Με την πεποίθηση ότι η προστασία από τα βασανιστήρια και την απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία των προσώπων που έχουν στερηθεί την ελευθερία τους θα μπορούσε να ενισχυθεί με ένα μη δικαστικό μηχανισμό προληπτικού χαρακτήρα ο οποίος θα στηρίζεται σε επισκέψεις,

Συμφώνησαν τα ακόλουθα:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Άρθρο 1

Συνιστάται Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (στο εξής θα αποκαλείται «Επιτροπή»).

Η Επιτροπή μέσω επισκέψεων, εξετάζει τη μεταχείριση προσώπων που έχουν στερηθεί την ελευθερία τους, με σκοπό την ενίσχυση, αν υπάρχει ανάγκη, της προστασίας τους από βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία.

Άρθρο 2

Κάθε Μέρος επιτρέπει επισκέψεις σύμφωνα με τη Σύμβαση αυτή σε κάθε περιοχή της δικαιοδοσίας του, όπου κρατούνται πρόσωπα, τα οποία με εντολή δημόσιας αρχής, έχουν στερηθεί την ελευθερία τους.

Άρθρο 3

Η Επιτροπή και οι αρμόδιες εθνικές αρχές του ενδιαφερόμενου Μέρους συνεργάζονται για την εφαρμογή της Σύμβασης αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

Άρθρο 4

1. Η Επιτροπή απαρτίζεται από μέλη, ο αριθμός των οποίων είναι ίσος με τον αριθμό των Μερών.

2. Τα μέλη της Επιτροπής επιλέγονται μεταξύ προσωπικοτήτων υψηλού ήθους, αναγνωρισμένων για την ειδικεισή τους στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή για την επαγγελματική τους εμπειρία σε τομείς, οι οποίοι καλύπτονται από την παρούσα Σύμβαση.

3. Η Επιτροπή δεν μπορεί να έχει ως μέλη της, περισσότερους από έναν υπηκόους του ίδιου Κράτους.

4. Τα μέλη μετέχουν με την προσωπική τους ιδιότητα, είναι ανεξάρτητα και αμερόληπτα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και διαθέσιμα για να εκπληρώσουν κατά τρόπο αποτελεσματικό τα καθήκοντά τους.

Άρθρο 5

1. Τα μέλη της Επιτροπής εκλέγονται από την Επιτροπή των Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης με απόλυτη πλειοψηφία, από κατάλογο ονομάτων που έχει καταρτίσει το Γραφείο της Συμβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η εθνική αντιπροσωπεία κάθε Μέρους στη Συμβουλευτική Συνέλευση προτείνει τρεις υποψηφίους από τους οποίους δύο τουλάχιστον είναι υπήκοοί της.

2. Η ίδια διαδικασία ακολουθείται για την συμπλήρωση των θέσεων που θα κενωθούν.

3. Τα μέλη της Επιτροπής εκλέγονται για χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών. Δεν επανεκλέγονται παρά μόνο μία φορά. Η θητεία όμως τριών από τα μέλη που εκλέγονται κατά την πρώτη εκλογή λήγει μετό παρελευση δύο ετών. Τα μέλη των οποίων η θητεία λήγει στο τέλος της

ρχικής περιόδου των δύο ετών, ορίζονται με κλήρωση, που πραγματοποιείται από το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης εντός μετά την ολοκλήρωση της πρώτης εκλογής.

Άρθρο 6

1. Οι συνεδριάσεις της Επιτροπής είναι μυστικές. Η πλειοψηφία των μελών αποτελεί απαραίτητη. Οι αποφάσεις της Επιτροπής λαμβάνονται με την πλειοψηφία των παρόντων μελών, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 10 παράγραφος 2.

2. Η Επιτροπή καταρτίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.

3. Η Γραμματεία της Επιτροπής ορίζεται από το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Άρθρο 7

1. Η Επιτροπή οργανώνει επισκέψεις στις περιοχές που αναφέρονται στο άρθρο 2. Εκτός από περιοδικές επισκέψεις, η Επιτροπή μπορεί να οργανώσει κάθε άλλη επίσκεψη που, κατά τη γνώμη της, απαιτείται από τις περιστάσεις.

2. Κατά γενικό κανόνα οι επισκέψεις πραγματοποιούνται από δύο τουλάχιστον μέλη της Επιτροπής. Η Επιτροπή μπορεί, αν το κρίνει απαραίτητο, να βοηθείται από εμπειρογνώμονες και διερμηνείς.

Άρθρο 8

1. Η Επιτροπή θα γνωστοποιεί στην κυβέρνηση του ενδιαφερόμενου Μέρους την πρόθεσή της να πραγματοποιήσει επίσκεψη. Μετά τη γνωστοποίηση αυτήν, η Επιτροπή μπορεί να επισκεπτεται, οποτεδήποτε, τις περιοχές που αναφέρονται στο άρθρο 2.

2. Το Μέρος οφείλει να παρέχει στην Επιτροπή τις ακόλουθες διευκολύνσεις για την εκπλήρωση του σκοπού της:

α. πρόσβαση στο έδαφός του και το δικαίωμα να μετακινείται σ' αυτό χωρίς περιορισμούς β. πλήρεις πληροφορίες σχετικά με τους τόπους όπου κρατούνται πρόσωπα, τα οποία έχουν στερηθεί την ελευθερία τους γ. απεριόριστη πρόσβαση σε κάθε χώρο όπου κρατούνται πρόσωπα τα οποία έχουν στερηθεί την ελευθερία τους, συμπεριλαμβανομένου του δικαστηρίου να μετακινείται στο εσωτερικό των χωρών αυτών χωρίς περιορισμούς δ. κάθε άλλη πληροφορία, την οποία διαθέτει το Μέρος, και η οποία είναι αναγκαία στην Επιτροπή για την εκπλήρωση του σκοπού της. Αναζητώντας τις πληροφορίες αυτές, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της τους κανόνες δικαίου και δεοντολογίας που εφαρμόζονται σε εθνικό επίπεδο.

3. Η Επιτροπή μπορεί να συνομιλεί ιδιαίτερος με τα πρόσωπα που έχουν στερηθεί την ελευθερία τους.

4. Η Επιτροπή μπορεί να επικοινωνεί ελεύθερα με κάθε πρόσωπο, το οποίο πιστεύει ότι μπορεί να της δώσει χρήσιμες πληροφορίες.

5. Εάν συντρέχει περίπτωση η Επιτροπή μπορεί να ανακοινώνει αμέσως τις παρατηρήσεις της στις αρμόδιες αρχές του ενδιαφερόμενου Μέρους.

Άρθρο 9

1. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι αρμόδιες αρχές του ενδιαφερόμενου Μέρους μπορούν να γνωστοποιούν στην Επιτροπή αντιρρήσεις τους ως προς την επίσκεψη, όσον αφορά το χρόνο πραγματοποίησής της, ή το συγκεκριμένο χώρο, τον οποίο η Επιτροπή προτίθεται να επισκεφθεί. Τέτοιες αντιρρήσεις δεν μπορούν να προβάλλονται παρά μόνο για λόγους εθνικής άμυνας ή δημόσιας ασφάλειας ή λόγω σοβαρών ταραχών στους χώρους όπου κρατούνται πρόσωπα, τα οποία έχουν στερηθεί την ελευθερία τους ή λόγω της κατάστασης της υγείας ενός προσώπου, ή σε περίπτωση που βρίσκεται σε εξέλιξη επείγουσα εξέταση σε διενεργούμενη ανάκριση, για σοβαρή ποινική παράβαση.

2. Μετά από τις αντιρρήσεις αυτές, η Επιτροπή και το Μέρος συνέρχονται αμέσως σε διαβουλεύσεις, προκειμένου να διευκρινιστεί η κατάσταση και να καταλήξουν σε συμφωνία όσον αφορά τις διευθετήσεις που θα επιτρέπουν στην Επιτροπή να ασκήσει τα καθήκοντά της το ταχύτερο δυνατό. Οι διευθετήσεις αυτές, μπορεί να περιλαμβάνουν τη μεταφορά σε άλλο χώρο κάθε προσώπου, το οποίο η Επιτροπή προτίθεται να επισκεφθεί. Μέχρις ότου πραγματοποιηθεί η επίσκεψη, το Μέρος παρέχει

στην Επιτροπή πληροφορίες για κάθε πρόσωπο για το οποίο ενδιαφέρεται.

Άρθρο 10

1. Μετά από κάθε επίσκεψη, η Επιτροπή συντάσσει έκθεση για τα γεγονότα που διεκρίτωσε κατά τη διάρκειά της, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις παρατηρήσεις, οι οποίες ενδεχομένως έχουν διατυπωθεί από το ενδιαφερόμενο Μέρος. Διαβιβάζει σ' αυτό την έκθεσή της, που περιέχει τις συστάσεις, τις οποίες κρίνει απαραίτητες.

Η Επιτροπή μπορεί να αρχίσει διαβουλεύσεις με το Μέρος για να υποδείξει, εάν υπάρχει ανάγκη, βελτιώσεις στην προστασία των προσώπων, που έχουν στερηθεί την ελευθερία τους.

2. Εάν το Μέρος δεν συνεργάζεται ή αρνείται να βελτιώσει την κατάσταση σύμφωνα με τις συστάσεις της Επιτροπής, η τελευταία μπορεί, με πλειοψηφία των δύο τρίτων των μελών της και αφού δώσει τη δυνατότητα στο Μέρος να εκθέσει τις απόψεις του, να αποφασίσει να κάνει δημόσια δήλωση σχετικά με το θέμα αυτό.

Άρθρο 11

1. Οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται από την Επιτροπή με τη ευκαιρία μιας επίσκεψης, η έκθεσή της και οι διαβουλεύσεις της με το ενδιαφερόμενο Μέρος είναι απόρρητες.

2. Η Επιτροπή δημοσιεύει την έκθεσή της καθώς και κάθε σχόλιο το ενδιαφερόμενου Μέρους, εάν αυτό το ζητήσει.

3. Σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να δημοσιευθούν προσωπικά στοιχεία χωρίς τη ρητή συγκατάθεση του προσώπου, το οποίο αφορούν

Άρθρο 12

Κάθε χρόνο, η Επιτροπή υποβάλλει στην Επιτροπή Υπουργών, τιρώντας τους κανόνες απορρήτου, που προβλέπονται στο άρθρο 11, μια γενική έκθεση για τις δραστηριότητές της, η οποία διαβιβάζεται σε Συμβουλευτική Συνέλευση και δημοσιεύεται.

Άρθρο 13

Τα μέλη της Επιτροπής, οι εμπειρογνώμονες και τα άλλα πρόσωπα που τη βοηθούν, έχουν υποχρέωση κατά τη διάρκεια της θητείας τους και μετά τη λήξη της, να τηρούν εχεμύθεια για τα γεγονότα ή τις πληροφορίες που περιήλθαν σε γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 14

1. Τα ονόματα των προσώπων που βοηθούν την Επιτροπή πρέπει να αναφέρονται στη γνωστοποίηση που γίνεται σύμφωνα με το άρθρο παράγραφος 1.

2. Οι εμπειρογνώμονες ενεργούν σύμφωνα με τις οδηγίες και με τη θύνη της Επιτροπής. Πρέπει να έχουν ειδικές γνώσεις και εμπειρία σε θέματα που καλύπτονται από τη Σύμβαση αυτή, δεσμεύονται με ίδιες υποχρεώσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας και είναι διαθέσιμα να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους όπως και τα μέλη της Επιτροπής.

3. Κατ' εξαίρεση, ένα Μέρος μπορεί να δηλώσει ότι ένας εμπειρογνώμονας ή άλλο πρόσωπο που βοηθά την Επιτροπή, δεν θα λάβει μέριμνα στην επίσκεψη μιας περιοχής που ανήκει στη δικαιοδοσία του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Άρθρο 15

Κάθε Μέρος ανακοινώνει στην Επιτροπή το όνομα και τη διεύθυνση της αρχής, που είναι αρμόδια να δέχεται τις κοινοποιήσεις εγγράφων που απευθύνονται στην κυβέρνησή του, καθώς και κάθε άλλου σιμίου που μπορεί να έχει ορίσει για το σκοπό αυτόν.

Άρθρο 16

Η Επιτροπή, τα μέλη της και οι εμπειρογνώμονες που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 2, απολαμβάνουν των προνομίων και ελευθεριών, που προβλέπονται στο παράρτημα αυτής της Σύμβασης.

Άρθρο 17

1. Η Σύμβαση αυτή δεν θίγει τις διατάξεις της εσωτερικής νομοθεσίας ή τις διεθνείς συμφωνίες, που εξασφαλίζουν μεγαλύτερη προστασία στα πρόσωπα που έχουν στερηθεί την ελευθερία τους.

2. Καμιά διάταξη αυτής της Σύμβασης δεν μπορεί να ερμηνευθεί

ρίζει ή μειώνει τις αρμοδιότητες των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή τις υποχρεώσεις που έχουν ηφθεί από τα Μέρη σύμφωνα με τη Σύμβαση αυτή.

Η Επιτροπή δεν θα επισκέπτεται τις περιοχές τις οποίες αντιπρόσωποι ή εκπρόσωποι προστατευτικών δυνάμεων ή της Διεθνούς Επιτροπής Ερυθρού Σταυρού επισκέπτονται αποτελεσματικά και σε τακτικά διαστήματα, δυνάμει των Συμβάσεων της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949 και των πρόσθετων Πρωτοκόλλων της 8ης Ιουνίου 1978.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Άρθρο 18

1. Σύμβαση αυτή είναι ανοικτή για υπογραφή από τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης. Υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή ρητή. Τα όργανα επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 19

1. Η Σύμβαση αυτή θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα μετά τη λήξη μιας περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία επτά Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης θα συν εκφράσει τη συγκατάθεσή τους να δεσμευθούν από τη Σύμβαση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18.

2. Για κάθε Κράτος μέλος που θα εκφράσει μεταγενέστερα τη συγκατάθεσή του να δεσμευθεί από τη Σύμβαση, αυτή θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα μετά τη λήξη μιας περιόδου 3 μηνών από την ημερομηνία καταθέσεως του οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης.

Άρθρο 20

1. Κάθε Κράτος μπορεί κατά τη στιγμή της υπογραφής ή της κατάθεσης του οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, να ορίσει την ή τις περιοχές στις οποίες θα εφαρμόζεται η Σύμβαση αυτή.

2. Κάθε Κράτος μπορεί, οποτεδήποτε μεταγενέστερα, με δήλωσή του προς το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να επεκτείνει την εφαρμογή της Σύμβασης αυτής, σε κάθε άλλη περιοχή που θα ορίξει στην δήλωσή του.

3. Η Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει, ως προς την περιοχή αυτήν, την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα μετά τη λήξη μιας περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία λήψης από το Γενικό Γραμματέα της γνωστοποίησης αυτής.

4. Κάθε δήλωση που γίνεται σύμφωνα με τις δύο προηγούμενες παραγράφους μπορεί να αποσύρεται, ως προς κάθε περιοχή που καθορίζεται σ' αυτήν, με γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα. Η ανάκληση θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα μετά τη λήξη μιας περιόδου τριών μηνών από την ημερομηνία λήψης από το Γενικό Γραμματέα της γνωστοποίησης αυτής.

Άρθρο 21

Καμιά επιφύλαξη δε γίνεται δεκτή στις διατάξεις της Σύμβασης αυτής.

Άρθρο 22

1. Κάθε Μέρος μπορεί, οποτεδήποτε, να καταγγείλει την παρούσα Σύμβαση απευθύνοντας μια γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2. Η καταγγελία θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του επόμενου μήνα μετά τη λήξη μιας περιόδου δώδεκα μηνών από την ημερομηνία λήψης από το Γενικό Γραμματέα της γνωστοποίησης αυτής.

Άρθρο 23

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα γνωστοποιεί στα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης:

α. κάθε υπογραφή β. την κατάθεση κάθε οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης γ. κάθε ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Σύμβασης σύμφωνα με τα άρθρα 19 και 20 δ. κάθε άλλη πράξη, γνωστοποίηση ή ανακοίνωση που σχετίζεται με την παρούσα Σύμβαση, εκτός από τα μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 8 και 10.

Για να πιστοποιηθούν τα ανωτέρω, οι υπογράφωντες, νόμιμα εξουσιοδοτημένοι για το σκοπό αυτόν, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

Έγινε στο Στρασβούργο, στις 26 Νοεμβρίου 1987 στα γαλλικά και αγγλικά, δύο κείμενα που είναι εξ ίσου αυθεντικά, σε ένα μόνο αντίτυπο

που θα κατατεθεί στα αρχεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Συμβούλιο της Ευρώπης θα διαβιβάζει αντίγραφα σε καθένα από τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**Προνόμια και ασυλίες
(άρθρο 16)**

1. Για τους σκοπούς αυτού του παραρτήματος, οι αναφορές στα μέλη της Επιτροπής, περιλαμβάνουν και τους εμπειρογνώμονες που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 2.

2. Τα μέλη της Επιτροπής απολαμβάνουν των ακόλουθων προνομίων και ασυλιών κατά τη διάρκεια της άσκησης των καθηκόντων τους, καθώς επίσης και κατά τη διάρκεια των ταξιδιών που πραγματοποιούν για την άσκηση των καθηκόντων τους:

α) ασυλίες έναντι σύλληψης ή κράτησης και κατάσχεσης των προσωπικών τους αποσκευών και ασυλίες έναντι οιασδήποτε δικαιοδοσίας σε σχέση με ενέργειες που έκαναν με την επίσημη ιδιότητά τους, συμπεριλαμβανομένων των λόγων και των γραπτών κειμένων β) απαλλαγή από κάθε περιοριστικό μέτρο σχετικό με την ελευθερία κινήσεώς τους: στην έξοδο από και στην επιστροφή στη χώρα διαμονής τους και στην είσοδο και έξοδο από τη χώρα στην οποία ασκούν τα καθήκοντά τους, καθώς επίσης και ως προς οποιεσδήποτε διατυπώσεις δήλωσης αλλοδαπών στις χώρες τις οποίες επισκέπτονται ή από τις οποίες διέρχονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

3. Κατά τη διάρκεια των ταξιδιών που πραγματοποιούν για την άσκηση των καθηκόντων τους, παρέχονται στα μέλη της Επιτροπής, σε θέματα δασμών και ελέγχου συναλλάγματος:

α. από την κυβέρνηση τους, οι ίδιες διευκολύνσεις με αυτές που αναγνωρίζονται στους ανώτατους υπαλλήλους που μεταβαίνουν στο εξωτερικό σε επίσημη προσωρινή αποστολή β. από τις κυβερνήσεις των άλλων Μερών, οι ίδιες διευκολύνσεις με αυτές που αναγνωρίζονται σε εκπροσώπους ξένων κυβερνήσεων σε επίσημη προσωρινή αποστολή.

4. Τα έγγραφα και οι σημειώσεις της Επιτροπής, εφ' όσον αφορούν τη δραστηριότητά της, είναι απαραβίαστα.

Η επίσημη αλληλογραφία και άλλες επίσημες κοινοποιήσεις της Επιτροπής δεν μπορούν να παρακρατούνται ή να λογοκρίνονται.

5. Προκειμένου να εξασφαλισθεί στα μέλη της Επιτροπής πλήρης ελευθερία λόγου και πλήρης ανεξαρτησία στην άσκηση των καθηκόντων τους, ασυλία έναντι δικαιοδοσίας, θα συνεχίσει να τους παρέχεται ακόμη και μετά τη λήξη της θητείας τους όσον αφορά λόγους, γραπτά κείμενα ή ενέργειες που έκαναν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

6. Τα προνόμια και οι ασυλίες των μελών της Επιτροπής έχουν σκοπό όχι το προσωπικό τους όφελος, αλλά να τους διασφαλίσουν ανεξαρτησία στην άσκηση των καθηκόντων τους. Η Επιτροπή είναι μόνη αρμόδια να απαγγέλλει την άρση των ασυλιών. Έχει επίσης όχι μόνο το δικαίωμα αλλά το καθήκον να άρει την ασυλία ενός των μελών της σε περίπτωση που, κατά τη γνώμη της, η ασυλία θα εμπόδιζε την απομονή της δικαιοσύνης και όταν η άρση δεν θα προξενήσει βλάβη στο σκοπό για τον οποίο παραχωρήθηκε η ασυλία.

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, της δε κυρουμένης Σύμβασης, από την ολοκλήρωση των προϋποθέσεων που καθορίζονται στο άρθρο 19 αυτής.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 30 Μαΐου 1991

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΑΘΑΝ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΙΩ. ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΑΝ. ΣΑΜΑΡΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΣΩΤ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΜΑΡ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΙΩ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 31 Μαΐου 1991

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΘ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΜΒΑΣΗ

ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΤΟΥ SCHENGEN ΤΗΣ 14ης
ΙΟΥΝΙΟΥ 1985 ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΩΝ
ΚΡΑΤΩΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΒΕΝΕΛΟΥΧ,
ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ
ΣΤΑΔΙΑΚΗ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΣΤΑ ΚΟΙΝΑ
ΣΥΝΟΡΑ

Το Βασίλειο του Βελγίου, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου και το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, στο εξής καλούμενα «τα συμβαλλόμενα μέρη»,

• βασιζόμενα στη συμφωνία του Schengen της 14ης Ιουνίου 1985 σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα,

• έχοντας αποφασίσει να εκπληρώσουν την εκφρασμένη σ' αυτή τη συμφωνία θέληση να επιτύχουν την κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα κατά την κυκλοφορία των προσώπων και να διευκολύνουν τη μεταφορά και την κυκλοφορία των εμπορευμάτων,

• εκτιμώντας ότι η συνθήκη για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όπως συμπληρώθηκε με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, προβλέπει ότι η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα,

• θεωρώντας ότι ο στόχος που επιδιώκουν τα συμβαλλόμενα μέρη συμπίπτει με αυτόν τον αντικειμενικό σκοπό, χωρίς να προδικάζουν τα μέτρα που θα ληφθούν κατ' εφαρμογή των διατάξεων της Συνθήκης,

• θεωρώντας ότι η εκπλήρωση της θέλησης αυτής απαιτεί τη λήψη μίας σειράς κατάλληλων μέτρων και τη στενή συνεργασία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών,

συμφώνησαν τα ακόλουθα:

Η συμφωνία του Σένγκεν

Άρθρο 1

Κατά την έννοια της παρούσης Συμβάσεως, νοούνται ως:

Εσωτερικά σύνορα: τα κοινά χερσαία σύνορα των συμβαλλομένων μερών, καθώς επίσης και τα αεροδρόμια προκειμένου περί των εσωτερικών πτήσεων και τα θαλάσσια λιμάνια προκειμένου περί των κανονικών συνδέσεων πλοίων μεταφορτώσης, που προέχονται ή κατευθύνονται αποκλειστικώς σε άλλο λιμάνι στο έδαφος των συμβαλλόμενων μερών, χωρίς να προσεγγίσουν λιμάνια εκτός των εδαφών αυτών.

Εξωτερικά σύνορα: τα χερσαία και θαλάσσια σύνορα καθώς επίσης και τα αεροδρόμια και τα θαλάσσια λιμάνια των συμβαλλόμενων μερών, εφόσον δεν αποτελούν εσωτερικά σύνορα.

Πτήση εσωτερικού: κάθε πτήση προερχόμενη ή κατευθυνόμενη αποκλειστικώς στο έδαφος των συμβαλλόμενων μερών χωρίς προσγείωση στην επικράτεια τρίτου κράτους.

Τρίτο κράτος: κάθε κράτος άλλο από τα συμβαλλόμενα μέρη.

Αλλοδαπός: κάθε πρόσωπο που δεν είναι υπήκοος των κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Αλλοδαπός που έχει καταχωρηθεί ως ανεπιθύμητο άτομο: κάθε αλλοδαπός που έχει καταχωρηθεί ως ανεπιθύμητος στο σύστημα πληροφοριών Schengen, συμφωνώς προς τις διατάξεις του άρθρου 96.

Σημείο συνοριακής διέλευσης: κάθε επιτρεπόμενο σημείο διέλευσης από αρμόδιες αρχές για την διέλευση των εξωτερικών συνόρων.

Συνοριακός έλεγχος: ο έλεγχος στα σύνορα ο οποίος, ανεξάρτητα από κάθε άλλο αίτιο, στηρίζεται μόνο στην πρόθεση διέλευσης των συνόρων.

Μεταφορέας: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εκτελεί κατ'επάγγελμα, τη μεταφορά ατόμων διά ενάερας, θαλάσσιας ή χερσαίας οδού, κάθε άδεια οιασδήποτε μορφής, εκδιδομένη από ένα συμβαλλόμενο μέρος που παρέχει το δικαίωμα διαμονής στο έδαφός του. Δεν περιλαμβάνεται σε αυτό τον ορισμό η προσωρινή άδεια διαμονής στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους, που αποβλέπει στην εξέταση μιας αιτήσεως παροχής ασύλου ή μιας αιτήσεως εκδόσεως τίτλου διαμονής.

Αίτηση παροχής ασύλου: κάθε αίτηση, έγγραφη, προφορική, ή κατ'άλλο τρόπο, αλλοδαπού, στα εξωτερικά σύνορα ή στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους, προκειμένου να επιτύχει την αναγνώρισή του ως πρόσφυγα, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951, σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967 και να τύχει, υπό αυτή την ιδιότητά του, δικαίωματος διαμονής.

Αιτών ασύλου: κάθε αλλοδαπός ο οποίος υπέβαλε αίτηση ασύλου κατά το πνεύμα της παρούσας Συνθήκης και η οποία δεν έχει κριθεί ακόμη οριστικά.

Εξέταση μιας αίτησης ασύλου: το σύνολο των διαδικασιών εξέτασης της λήψης αποφάσεων και των μέτρων που λαμβάνονται κατ'εφαρμογή των οριστικών αποφάσεων σχετικά με μια αίτηση ασύλου, με εξαίρεση τον καθορισμό του υπεύθυνου συμβαλλόμενου μέρους για την εξέταση της αίτησης ασύλου, δύναμει των διατάξεων της παρούσας Συνθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Διέλευση των εξωτερικών συνόρων

Άρθρο 3

1. Κατά κανόνα, η διέλευση των εξωτερικών συνόρων μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο στα σημεία συνοριακής διέλευσης και κατά τη διάρκεια των καθορισμένων ωρών λειτουργίας. Οι αναλυτικότερες διατάξεις και οι εξαιρέσεις, ο τρόπος διεξαγωγής της μικρής διασυνοριακής κυκλοφορίας, καθώς επίσης και οι εφαρμοζόμενοι κανόνες σε ειδικές κατηγορίες της θαλάσσιας κυκλοφορίας όπως η ναυσιπλοΐα αναψυχής ή η παράκτια αλιεία, αποφασίζονται από την εκτελεστική επιτροπή.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να θεσπίσουν κυρώσεις για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων η οποία γίνεται χωρίς άδεια, εκτός των σημείων συνοριακής διέλευσης και των καθορισμένων ωρών λειτουργίας.

Άρθρο 4

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη εγγινώνται ότι από το 1993 οι ταξιδιώτες πτήσεως προερχόμενης από τρίτο κράτος, που επιβιβάζονται σε πτήσεις εσωτερικού θα υπόκεινται προηγουμένως κατά την είσοδο στο αεροδρόμιο αφίξεως της εξωτερικής πτήσεως σε έλεγχο προσώπων και έλεγχο χειραποσκευών. Οι ταξιδιώτες πτήσεως εσωτερικού που επιβιβάζονται σε πτήση με προορισμό τρίτο κράτος θα υπόκεινται προηγουμένως, κατά την έξοδο, σε έλεγχο προσώπων και σε έλεγχο χειραποσκευών στο αεροδρόμιο αναχώρησης της εξωτερικής πτήσεως.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα, ώστε οι έλεγχοι να μπορούν να πραγματοποιηθούν σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1.
3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 δεν επηρεάζουν τον έλεγχο των καταγεγραμμένων αποσκευών· ο έλεγχος αυτός διεξάγεται στο αεροδρόμιο τελικού προορισμού ή, αντιστοίχως, στο αεροδρόμιο της αρχικής αναχώρησης.
4. Μέχρι την προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 ημερομηνία τα αεροδρόμια θεωρούνται, κατά παρέκκλιση από τον ορισμό των εσωτερικών συνόρων, ως εξωτερικά σύνορα προκειμένου για πτήσεις εσωτερικού.

ΤΙΤΛΟΣ II

Κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα και κυκλοφορία των προσώπων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Διέλευση των εσωτερικών συνόρων

Άρθρο 2

1. Η διέλευση των εσωτερικών συνόρων μπορεί να γίνει σε οποιοδήποτε σημείο, χωρίς να πραγματοποιηθεί έλεγχος προσώπων.
2. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί, εντούτοις, μετά από σύμφωνη γνώμη και των άλλων συμβαλλόμενων μερών, όταν το επιβάλει η δημόσια τάξη ή εθνική ασφάλεια, να αποφασίσει ότι για μία περιορισμένη χρονική περίοδο θα πραγματοποιηθούν στα εσωτερικά του σύνορα εθνικοί συνοριακοί έλεγχοι, προσωρινό-σιμνοι στην κατάσταση. Εάν η δημόσια τάξη ή η εθνική ασφάλεια απαιτούν μια άμεση δράση, το ενδιαφερόμενο μέρος λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα και πληροφορεί το ταχύτερο δυνατό τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη.
3. Η εξάλειψη του ελέγχου προσώπων στα εσωτερικά σύνορα δεν θίγει ούτε τις διατάξεις του άρθρου 22, ούτε την άσκηση των αστυνομικών αρμοδιοτήτων εκ μέρους των αρμοδίων αρχών στο σύνολο της επικράτειας κάθε συμβαλλόμενου μέρους· δύναμι της νομοθεσίας του, ούτε τις υποχρεώσεις κατοχής, μεταφοράς και εμφανίσεως τίτλων και εγγράφων, που προβλέπονται από τη νομοθεσία του συμβαλλόμενου μέρους.
4. Οι έλεγχοι εμπορευμάτων διενεργούνται σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις της παρούσας Σύμβασως.

Άρθρο 5

1. Μπορεί να επιτραπεί η είσοδος στο έδαφος των συμβαλλομένων μερών, για διαμονή που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες, σε αλλοδαπούς που ανταποκρίνονται στις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Είναι κάτοχοι εγγύρου εγγράφου ή εγγράφων, επιτηρούντων τη διεύθυνση των συνόρων, καθοριζομένων από την εκτελεστική επιτροπή.

β. Είναι κάτοχοι μιας έγχυρης θεωρήσεως, εάν αυτή απαιτείται.

γ. Προσκομίζουν, αν παραστεί ανάγκη, έγγραφα που δικαιολογούν το σκοπό και καθορίζουν τις συνθήκες της προβλεπόμενης παραμονής τους, διαθέτουν δε τα αναγκαία μέσα διαβιώσεως, τόσο για την προβλεπόμενη παραμονή τους όσο και για την επιστροφή στη χώρα πολεμεισώς τους ή τη διεύθυνση προς τρίτο κράτος στο οποίο είναι εξασφαλισμένη η είσοδος τους ή είναι σε θέση να εξασφαλίσουν νομίμως τα μέσα διαβιώσεώς τους.

δ. Δεν είναι καταχωρημένοι στους καταλόγους ανεπιθυμητών.

ε. Δεν θεωρούνται ικανοί να διαταράξουν τη δημόσια τάξη, την εθνική ασφάλεια ή τις διεθνείς σχέσεις ενός από τα συμβαλλόμενα μέρη.

2. Πρέπει να απαιτηρευεται η είσοδος στο έδαφος των συμβαλλομένων μερών στους ξένους που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές στο σύνολό τους, εκτός εάν ένα από τα μέρη κρίνει απαραίτητο να παρεκκλίνει από την αρχή αυτή για λόγους ανθρωπιστικούς ή εθνικού συμφέροντος ή λόγω διεθνών υποχρεώσεων. Στην περίπτωση αυτή, η είσοδος θα περιορίζεται στο έδαφος του ενδιαφερόμενου συμβαλλόμενου μέρους, το οποίο θα πρέπει να ειδοποιήσει τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη.

• Οι κανόνες αυτοί δεν εμποδίζουν την εφαρμογή των ιδιαίτερων διατάξεων περί δικαιώματος ασύλου ούτε και των διατάξεων του άρθρου 18.

3. Επιτρέπεται η διεύθυνση ξένων που είναι κάτοχοι άδειας διαμονής ή θεωρήσεως επιστροφής που έχει χορηγήσει ένα από τα μέρη, εάν αυτό είναι απαραίτητο, και των δύο αυτών εγγράφων, εκτός και αν έχουν καταχωρηθεί στον εθνικό πίνακα ανεπιθυμητών του συμβαλλόμενου μέρους στα εξωτερικά σύνορα του οποίου παρουσιάζονται.

Άρθρο 6

1. Η διασυννοριακή κυκλοφορία στα εξωτερικά σύνορα υπόκειται

στον έλεγχο των αρμοδίων αρχών. Ο έλεγχος διεξάγεται σύμφωνα με ομοιομορφες αρχές, από τις αρμόδιες εθνικές αρχές και μέσα στα πλαίσια της εθνικής νομοθεσίας, λαμβάνοντας υπόψη το συμφέρον όλων των μερών και για το έδαφος των συμβαλλομένων μερών.

2. Ο ομοιομορφες αρχές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 είναι οι ακόλουθες:

α. Ο έλεγχος προσώπων περιλαμβάνει όχι μόνο την εξακρίβωση των ταξιδιωτικών εγγράφων και των άλλων προϋποθέσεων εισόδου, διαμονής, εργασίας και εξόδου, αλλά επίσης και την έρευνα και την πρόληψη των απειλών κατά της εθνικής ασφαλείας και της δημόσιας τάξεως των μερών. Ο έλεγχος αυτός αφορά επίσης τα οχήματα και τα αντικείμενα που βρίσκονται στην κατοχή των προσώπων που διασχίζουν τα σύνορα. Διεξάγεται από κάθε συμβαλλόμενο μέρος σύμφωνα με τη νομοθεσία του, ιδίως όσον αφορά την έρευνα.

β. Όλα τα πρόσωπα πρέπει να αποτελέσουν το αντικείμενο ενός ταυτίσιτου ελέγχου, ο οποίος θα επιτρέπει την επιβεβαίωση της ταυτότητάς τους δια της προσκομίσεως ή της επιδείξεως των ταξιδιωτικών τους εγγράφων.

γ. Κατά την είσοδο, οι αλλοδαποί πρέπει να υποβάλλονται σε ενδελεγή έλεγχο, σύμφωνα με τις διατάξεις του σημείου α.

δ. Κατά την έξοδο, ο απαιτούμενος έλεγχος διεξάγεται με γνώμονα το συμφέρον όλων των συμβαλλομένων μερών δυνάμει της νομοθεσίας περί αλλοδαπών και για τις ανάγκες της έρευνας και της προληψίμως των απειλών κατά της εθνικής ασφαλείας και της δημόσιας τάξεως των μερών. Ο έλεγχος αυτός διενεργείται ενπίση περιπτώσει έναντι των αλλοδαπών.

ε. Εάν, λόγω υπάρξεως ειδικών συνθηκών, δεν μπορούν να διεξαχθούν αυτοί οι έλεγχοι, πρέπει να καθορίζονται προτεραιότητες. Στη συνάρτηση αυτή, ο έλεγχος της κυκλοφορίας κατά την είσοδο έχει κατ' αρχήν προτεραιότητα έναντι του ελέγχου κατά την έξοδο.

3. Οι αρμόδιες αρχές επιτηρούν με κινήτες μονάδες τα ενδιάμεσα διαστήματα των εξωτερικών συνόρων μεταξύ των συνοριακών σημείων διελεύσεως. Το ίδιο ισχύει και για τα σημεία διελεύσεως των συνόρων, εκτός των κανονικών ωρών λειτουργίας. Ο έλεγχος αυτός γίνεται κατά τρόπο ώστε να μην ωθεί τα άτομα στην αποφυγή των ελέγχων στα σημεία διελεύσεως. Οι όροι της επιτηρήσεως καθορίζονται, κατά περίπτωση, από την εκτελεστική επιτροπή.

4. Τα συμβαλλόμενα μέρη υποχρεούνται να διαθέσουν προσωπικό κατάλληλο και επαρκές σε αριθμό για την άσκηση του ελέγχου και της επιβλέψεως των εξωτερικών συνόρων.
5. Στα εξωτερικά σύνορα ασκείται έλεγχος αντιιστοίχου επιπέδου.

Άρθρο 7

Τα συμβαλλόμενα μέρη παρέχουν αμοιβαία συνδρομή και συνεργάζονται στενά, προκειμένου να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική διεξαγωγή των ελέγχων και της επιβλέψεως. Θα προσβούν κυρίως στην ανταλλαγή κάθε είδους κατάλληλων και σημαντικών πληροφοριών, με εξαιρεση τα ονομαστικά στοιχεία προσωπικού χαρακτήρα, πλην αντιθέτων διατάξεων της παρούσας Συμβάσεως, σε μία – κατά το μέτρο του δυνατού – εναρμόνιση των οδηγιών προς τις υπηρεσίες που είναι επιφορτισμένες με τους ελέγχους και στην παροχή ομοιόμορφης εκπαίδευσής και ανακωκλώσεως του προσωπικού που υπηρετεί στην υπηρεσία ελέγχων. Η συνεργασία αυτή μπορεί να πάρει τη μορφή ανταλλαγής υπαλλήλων - συνδέσμων.

Άρθρο 8

Η εκτελεστική επιτροπή λαμβάνει όλες τις αναγκαίες αποφάσεις σχετικά με τους πρακτικούς όρους εφαρμογής των ελέγχων και της επιτήρησης των συνόρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Θεωρήσεις

ΤΜΗΜΑ 1

Θεωρήσεις σύντομης διάρκειας

Άρθρο 9

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να ακολουθήσουν κοινή πολιτική, όσον αφορά την κυκλοφορία των προσώπων και ειδικά το καθεστώς θεωρήσεων. Προς το σκοπό

αυτό, παρέχουν αμοιβαία συνδρομή. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να επιδιώξουν από κοινού την εναρμομόνιση της πολιτικής τους ως προς τις θεωρήσεις.

2. Προκειμένου περί υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι υποκεινται, κατά την υπογραφή της παρούσας Συμβάσεως ή κατόπιν αυτής, σε καθεστώς θεωρήσεως κοινής για όλα τα συμβαλλόμενα μέρη, το καθεστώς αυτό μπορεί να μεταβληθεί μόνο με κοινή συμφωνία όλων των συμβαλλομένων μερών. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί, σε εξαιρετική περίπτωση, να παρεκκλίνει από το κοινό καθεστώς θεωρήσεων έναντι τρίτου κράτους για σημαντικούς λόγους εθνικής πολιτικής οι οποίοι επιβάλλουν να ληφθεί επείγουσα απόφαση. Οφείλει προηγουμένως να συμβουλευθεί τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη και, κατά την απόφασή του, να λάβει υπόψη τα συμφέροντά τους καθώς και τις επιπτώσεις αυτής της απόφασης.

Άρθρο 10

1. Θεσπίζεται μία ομοιόμορφη θεώρηση, ισχύουσα στο σύνολο του εδάφους των συμβαλλομένων μερών. Η θεώρηση αυτή, η διάρκεια ισχύος της οποίας διέπεται από το άρθρο 11, μπορεί να εκδοθεί για τριμηνιαία διαμονή κατ' ανώτατο όριο.

2. Μέχρι την υλοποίηση της θεώρησης αυτής, τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τις αντίστοιχες εθνικές τους θεωρήσεις, εφόσον η χορήγησή τους πραγματοποιείται βάσει των κοινών όρων και κριτηρίων που καθορίζουν οι σχετικές διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.

3. Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2, κάθε συμβαλλόμενο μέρος διατηρεί το δικαίωμα να περιορίσει την εδαφική ισχύ της θεωρήσεως, σύμφωνα με τους κοινούς κανόνες που ορίζονται στα πλαίσια των σχετικών διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου.

Άρθρο 11

1. Η θεώρηση που θεσπίζεται από το άρθρο 10 μπορεί να είναι:

- α. Θεώρηση ταξιδίου ισχύουσα για μία ή περισσότερες εισόδους, χωρίς ούτε η διάρκεια συνεχούς διαμονής, ούτε η συνολική διάρκεια των αλληλεπληλών διαμονών να δύνανται να υπερβούν τους τρεις μήνες ανά εξάμηνο, από την ημερομηνία της πρώτης εισόδου.

καταχωρούμενη θεώρηση περιορίζεται σε αυτό ή αυτά τα συμβαλλόμενα μέρη.

2. Σε περίπτωση που η ισχύς του ταξιδιωτικού εγγράφου δεν ανανewρίζεται από ένα ή περισσότερα συμβαλλόμενα μέρη, η θεώρηση μπορεί να εκδοθεί υπό μορφήν αδείας, η οποία επέχει θέση θεωρήσεως.

Άρθρο 15

Οι θεωρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 10 εκδίδονται, κατά κανόνα, μόνο αν ο αλλοδαπός ανταποκρίνεται στους όρους εισόδου που ορίζει το άρθρο 5 παράγραφος 1, σημεία α, γ, δ και ε.

Άρθρο 16

Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος κρίνει αναγκαίο να παρεκκλίνει, για μία από τις αιτίες που απαριθμούνται στο άρθρο 5 παράγραφος 2, από την αρχή που ορίζει το άρθρο 15, εκδίδοντας θεώρηση σε αλλοδαπό που δεν πληροί το σύνολο των προϋποθέσεων εισόδου του άρθρου 5 παράγραφος 1, η ισχύς αυτής της θεωρήσεως περιορίζεται στο έδαφος του συμβαλλόμενου αυτού μέρους, το οποίο οφείλει να ενημερώσει τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη.

Άρθρο 17

1. Η εκτελεστική επιτροπή εκδίδει κοινούς κανόνες για την εξέταση των αιτήσεων θεωρήσεως, φροντίζει για την ορθή εφαρμογή τους και τους προσαρμόζει στις νέες καταστάσεις και περιστάσεις.

2. Επιπλέον, η εκτελεστική επιτροπή ορίζει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η χορήγηση θεωρήσεως υπόκειται σε διαβουλεύσεις με τις κεντρικές αρχές του συμβαλλόμενου μέρους, στο οποίο εκφραμεί η αίτηση καθώς και, κατά περίπτωση, με τις κεντρικές αρχές των άλλων συμβαλλόμενων μερών.

3. Η εκτελεστική επιτροπή λαμβάνει, επιπλέον, τις απαραίτητες αποφάσεις σχετικά με τα ακόλουθα σημεία:

α. Τα ταξιδιωτικά έγγραφα, στα οποία μπορεί να καταχωρούνται θεωρήσεις.

β. Τις αρχές που είναι επιφορτισμένες με την χορήγηση των θεωρήσεων.

β. Θεώρηση διελεύσεως που επιτρέπει στον κάτοχό της να διέλθει μία, δύο ή – σε εξαιρετικές περιπτώσεις – περισσότερες φορές από το έδαφος των συμβαλλόμενων μερών, προκειμένου να μεταβεί σε ένα τρίτο κράτος, χωρίς η διάρκεια της διελεύσεως να δύναται να υπερβαίνει τις πέντε ημέρες.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 δεν εμπεδίζουν ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη να χορηγήσει, σε περίπτωση ανάγκης, μία νέα θεώρηση κατά τη διάρκεια του υπό εξέταση εξαμήνου, η ισχύς της οποίας θα περιορίζεται στο έδαφός του.

Άρθρο 12

1. Η ομοιόμορφη θεώρηση που θεσπίζεται με το άρθρο 10 παράγραφος 1, χορηγείται από τις διπλωματικές και προξενικές αρχές των συμβαλλόμενων μερών και, σε ορισμένες περιπτώσεις, από τις αρχές των συμβαλλόμενων μερών που ορίζονται στα πλαίσια του άρθρου 17.

2. Αρκόδιο συμβαλλόμενο μέρος για τη χορήγηση αυτής της θεωρήσεως είναι, κατά κανόνα, αυτό του κύριου προορισμού. Εάν ο προορισμός αυτός δεν μπορεί να καθορισθεί επακριβώς, η χορήγηση της θεωρήσεως ανήκει, κατά κανόνα, στο διπλωματικό ή προξενικό γραφείο του συμβαλλόμενου μέρους της πρώτης εισόδου.

3. Η εκτελεστική επιτροπή ορίζει τον τρόπο εφαρμογής και ιδίως τα κριτήρια καθορισμού του κύριου προορισμού.

Άρθρο 13

1. Δεν μπορεί να καταχωρηθεί θεώρηση σε ταξιδιωτικό έγγραφο, του οποίου η ισχύς έχει λήξει.

2. Η διάρκεια ισχύος του ταξιδιωτικού εγγράφου πρέπει να υπερβαίνει τη διάρκεια ισχύος της θεωρήσεως, λαμβάνοντας υπόψη την προθεσμία χρησιμοποίησώς της. Πρέπει να επιτρέπει την επιστροφή του αλλοδαπού στη χώρα καταγωγής του ή την είσοδό του σε τρίτη χώρα.

Άρθρο 14

1. Δεν μπορεί να καταχωρηθεί θεώρηση σε ταξιδιωτικό έγγραφο το οποίο δεν ισχύει για κανένα από τα συμβαλλόμενα μέρη. Αν το ταξιδιωτικό έγγραφο ισχύει μόνο για ένα ή περισσότερα μέρη, η

γ. Τους όρους χορηγήσεως των θεωρήσεων στα σύνορα.
δ. Τη μορφή, το περιεχόμενο, τη διάρκεια ισχύος των θεωρήσεων και τα τέλη που εισπραττονται για τη χορήγησή τους.
ε. Τους όρους παράτασης και άρνησης των θεωρήσεων που αναφέρονται στα σημεία γ και δ, προκειμένου να προστατευθούν τα συμφέροντα του συνόλου των συμβαλλόμενων μερών.
στ. Τον τρόπο περιορισμού της εδαφικής ισχύος των θεωρήσεων.
ζ. Τις αρχές που διέπουν την καταρτιση ενός κοινού καταλόγου ανεπιθύμητων αλλοδαπών, με την επιφύλαξη του άρθρου 96.

ΤΜΗΜΑ 2

Θεωρήσεις για διαμονή μακράς διαρκείας

Άρθρο 18

Οι θεωρήσεις για διαμονή άνω των τριών μηνών είναι εθνικές θεωρήσεις που εκδίδονται από ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία του. Παρόμοια θεώρηση επιτρέπει στον κάτοχό της να διέλθει από το έδαφος των άλλων συμβαλλόμενων μερών προκειμένου να εισέλθει στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους που χορήγησε τη θεώρηση, εκτός αν δεν πληρεί τις προϋποθέσεις εισόδου που προβλέπεται το άρθρο 5 παράγραφος 1, σημεία α, δ, και ε ή αν αναγράφεται στον εθνικό κατάλογο ανεπιθύμητων του συμβαλλόμενου μέρους, από το έδαφος του οποίου επιθυμεί να διέλθει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Όροι κυκλοφορίας των αλλοδαπών

Άρθρο 19

1. Αλλοδαποί κάτοχοι ομοιόμορφης θεωρήσεως, οι οποίοι εισέρχονται κανονικά στο έδαφος ενός από τα συμβαλλόμενα μέρη, μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στο έδαφος του συνόλου των συμβαλλόμενων μερών κατά τη διάρκεια ισχύος της θεωρήσεώς τους, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις εισόδου που προβλέπεται

το άρθρο 5 παράγραφος 1, σημεία α, γ, δ και ε.

2. Μέχρι την υλοποίηση της ομοιόμορφης θεωρήσεως, οι αλλοδαποί κάτοχοι θεωρήσεως που έχει χορηγηθεί από ένα συμβαλλόμενο μέρος, οι οποίοι έχουν εισέλθει κανονικά στο έδαφος ενός από αυτά, μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στο έδαφος του συνόλου των συμβαλλόμενων μερών κατά τη διάρκεια ισχύος της θεωρήσεως και κατ' ανώτατο όριο επί τρεις μήνες από την ημερομηνία της πρώτης εισόδου, εφόσον πληρούν τους όρους εισόδου όπως προβλέπονται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, σημεία α, γ, δ και ε.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν έχουν εφαρμογή προκειμένου για θεωρήσεις των οποίων η ισχύς αποτελεί το αντικείμενο εδαφικού περιορισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου 3 του παρόντος τίτλου.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 22.

Άρθρο 20

1. Αλλοδαποί μη υποκείμενοι στην υποχρέωση θεωρήσεως μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στο έδαφος των συμβαλλόμενων μερών επί τρεις μήνες κατ' ανώτατο όριο, εντός περιόδου έξι μηνών από την ημερομηνία της πρώτης εισόδου, εφόσον πληρούν τους όρους εισόδου που προβλέπονται από το άρθρο 5, παράγραφος 1, σημεία α, γ, δ και ε.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 δεν παρακαλύπτουν το δικαίωμα κάθε συμβαλλόμενου μέρους να παρατείνει την παραμονή αλλοδαπού στο έδαφός του πέραν των τριών μηνών, κάτω από ειδικές συνθήκες ή κατ' εφαρμογή των διατάξεων διμερούς συμφωνίας η οποία έχει συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας Συμβάσεως.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 22.

Άρθρο 21

1. Αλλοδαποί κάτοχοι θεωρήσεως που έχει χορηγηθεί από ένα εκ των συμβαλλόμενων μερών, μπορούν με την κάλυψη του τίτλου αυτού καθώς και ενός ταξιδιωτικού εγγράφου, η ισχύς των οποίων δεν έχει λήξει, να κυκλοφορούν ελεύθερα επί τρεις μήνες κατ'

ανώτατο όριο, στο έδαφος των άλλων μερών εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις εισόδου που προβλέπονται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, σημεία α, γ και ε και δεν περιλαμβάνονται στους εθνικούς πίνακες ανεπιθυμητών του οικείου συμβαλλόμενου μέρους.

2. Η παράγραφος 1 έχει επίσης εφαρμογή σε αλλοδαπούς κατοίκους προσωρινής αδειας διαμονής που έχει χορηγηθεί από ένα συμβαλλόμενο μέρος και ενός ταξιδιωτικού εγγράφου που έχει εκδοθεί από ένα συμβαλλόμενο μέρος.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη ανακινούν στην εκτελεστική επιτροπή τον κατάλογο των εγγράφων που εκδίδουν και τα οποία επέχουν θέση τίτλου διαμονής ή αδειας προσωρινής διαμονής και ταξιδιωτικού εγγράφου κατά την έννοια του παρόντος άρθρου.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 22.

Άρθρο 22

1. Αλλοδαποί εισερχόμενοι κανονικά στο έδαφος ενός εκ των συμβαλλόμενων μερών οφείλουν να δηλώνουν την παρουσία τους στις αρμόδιες αρχές του συμβαλλόμενου μέρους, στο έδαφος του οποίου εισέρχονται υπό τους όρους που καθορίζει κάθε συμβαλλόμενο μέρος. Η δήλωση αυτή μπορεί να πραγματοποιείται, κατ' επιλογή κάθε συμβαλλόμενου μέρους, κατά την είσοδο ή εντός προθεσμίας τριών ημερών από της εισόδου στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους.

2. Αλλοδαποί οι οποίοι κατοικούν στο έδαφος ενός εκ των συμβαλλόμενων μερών και εισέρχονται στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους υπόκεινται στην υποχρέωση δηλώσεως που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος αποφασίζει τις εξαιρέσεις από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 και τις ανακινώνει στην εκτελεστική επιτροπή).

Άρθρο 23

1. Αλλοδαπός ο οποίος δεν πληροί ή δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις σύντομης παραμονής που ισχύουν στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους, πρέπει κατά κανόνα να εγκαταλείψει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τα εδάφη των συμβαλλόμενων μερών.

2. Αλλοδαπός ο οποίος διαθέτει προσωρινό τίτλο ή προσωρινή άδεια διαμονής που έχει εκδοθεί από ένα συμβαλλόμενο μέρος, η ισχύς της οποίας δεν έχει ακόμα λήξει, πρέπει να κατευθυνθεί χωρίς υπαίτια καθυστέρηση στο έδαφος του συμβαλλόμενου αυτού μέρους.

3. Όταν η αναχώρηση αλλοδαπού ο οποίος εμπύπτει στις ανωτέρω περιπτώσεις δεν πραγματοποιείται εθελοντικώς ή όταν μπορεί να εκληφθεί ότι η αναχώρηση αυτή δεν θα πραγματοποιηθεί ή εάν η αναχώρηση του αλλοδαπού επιβάλλεται για λόγους εθνικής ασφαλείας ή δημόσιας τάξεως, ο αλλοδαπός πρέπει να απομακρυνεται από το έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους στο οποίο συλλαμβάνεται υπό τους όρους που προβλέπει η εθνική νομοθεσία του συμβαλλόμενου μέρους. Εάν η εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής δεν επιτρέπει την απομάκρυνση, τότε το οικείο συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να επιτρέψει στον αλλοδαπό τη διαμονή στο έδαφός του.

4. Η απομάκρυνση του προσώπου αυτού από το έδαφος του οικείου κράτους μπορεί να γίνει προς τη χώρα προέλευσής του ή προς κάθε άλλο κράτος στο οποίο είναι δυνατή η είσοδος του, κατ' εφαρμογή κυρίως των σχετικών διατάξεων των συμφωνιών επανεισοχής που έχουν συναφθεί μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

5. Οι διατάξεις της παραγράφου 4 δεν παρακαλούν την εφαρμογή των εθνικών διατάξεων περί ασύλου, ούτε την εφαρμογή της Συμβάσεως της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 περί του καθεστώτος των προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, ούτε την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και του άρθρου 33, παράγραφος 1 της παρούσας Συμβάσεως.

Άρθρο 24

Υπό την επιφύλαξη εκ μέρους της εκτελεστικής επιτροπής του ορισμού, των κριτηρίων και της κατάλληλης πρακτικής διαδικασίας, τα συμβαλλόμενα μέρη συμφιλιώνουν μεταξύ τους τις οικονομικές ανισορροπίες που μπορούν να προκύψουν από την υποχρέωση απομακρύνσεως που προβλέπεται στο άρθρο 23, όταν η απομάκρυνση αυτή δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί με έξοδα του αλλοδαπού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Τίτλοι διαμονής και χαρακτηρισμός προσώπων ως ανεπιθυμητών

Άρθρο 25

1. Όταν ένα συμβαλλόμενο μέρος πρόκειται να χορηγήσει τίτλο διαμονής σε αλλοδαπό που έχει καταχωρηθεί ως ανεπιθύμητος, συμβουλευτείται προηγουμένως το καταχωρούν συμβαλλόμενο μέρος και λαμβάνει υπόψη τα συμφερόντά του. Ο τίτλος διαμονής θα εκδοθεί μόνο για σοβαρούς λόγους, κυρίως ανθρωπιστικούς ή λόγους που απορρέουν από διεθνείς υποχρεώσεις.

• Εάν ο τίτλος διαμονής χορηγηθεί, το συμβαλλόμενο μέρος που καταχώρησε τον αλλοδαπό προβαίνει στην ανάκληση της καταχώρησης, αλλά ωστόσο μπορεί να εγγράψει τον αλλοδαπό στον εθνικό του πίνακα ανεπιθυμητών.

2. Όταν προκύπτει ότι αλλοδαπός, κάτοχος ενός ισχύοντος τίτλου διαμονής που έχει χορηγηθεί από ένα εκ των συμβαλλόμενων μερών, έχει καταχωρηθεί ως ανεπιθύμητος, το συμβαλλόμενο μέρος που τον έχει καταχωρήσει συνεννοείται με το μέρος που χορήγησε τον τίτλο διαμονής, προκειμένου να αποφασισθεί αν υφίστανται επαρκείς λόγοι για να ανακληθεί ο τίτλος διαμονής.

• Εάν ο τίτλος διαμονής δεν ανακληθεί, το καταχωρούν συμβαλλόμενο μέρος προβαίνει στην ανάκληση της καταχώρησής, αλλά μπορεί να εγγράψει τον αλλοδαπό στον εθνικό του κατάλογο ανεπιθυμητών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Συνοδευτικά μέτρα

Άρθρο 26

1. Υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που απορρέουν από την προσχώρησή τους στη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 σχετικά με το καθεστώς προστασίας των προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υπο-

χρέωση να εισάγουν στην εθνική τους νομοθεσία τους ακόλουθους κανόνες:

α. Αν απαγορευθεί η είσοδος στο έδαφος ενός εκ των συμβαλλόμενων μερών σε αλλοδαπό, ο μεταφορέας που τον έφερε με ενάγρια, θαλάσσια ή οδική συγκοινωνία στα εξωτερικά σύνορα υποχρεούται να τον αναλάβει και πάλι χωρίς υπαίτια καθυστέρηση. Κατόπιν αιτήσεως των αρχών επιτήρησης των συνόρων οφείλει να επαναφέρει τον αλλοδαπό στο τρίτο κράτος από το οποίο τον μετέφερε στο τρίτο κράτος που εξέδωσε το ταξιδιωτικό έγγραφο με το οποίο ταξίδευσε ή σε κάθε άλλο τρίτο κράτος στο οποίο είναι εξασφαλισμένη η εισόδός του.

β. Ο μεταφορέας οφείλει να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για να βεβαιωθεί ότι ο αλλοδαπός που μεταφέρεται με ενάγρια ή θαλάσσια συγκοινωνία είναι κάτοχος των ταξιδιωτικών εγγράφων που απαιτούνται για την είσοδό του στην επικράτεια των συμβαλλόμενων μερών.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη υποχρεούνται, υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που απορρέουν από την προσχώρησή τους στη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951, τη σχετική με το καθεστώς προστασίας των προσφύγων, όπως έχει τροποποιηθεί από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967 και τηρώντας την συνταγματική νομοθεσία τους, να θεσπίσουν κυρώσεις κατά των μεταφορέων που διοχετεύουν από ένα τρίτο κράτος προς το έδαφός τους με ενάγριες ή θαλάσσιες συγκοινωνίες αλλοδαπούς που δεν κατέχουν τα απαιτούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα.

3. Ο διατάξεις της παραγράφου 1, σημείο β και της παραγράφου 2 εφαρμόζονται στους μεταφορείς ομάδων που εξασφαλίζουν διεθνείς οδικές συνδέσεις με τουριστικά λεωφορεία, με εξαίρεση την συντοριακή κυκλοφορία.

Άρθρο 27

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να θεμοθετήσουν τις αρμόζουσες κυρώσεις κατά οιουδήποτε ο οποίος για κερδοσκοπικούς λόγους βοηθά ή επιχειρεί να βοηθήσει αλλοδαπό να εισέλθει ή να διαμείνει στο έδαφος ενός εκ των συμβαλλόμενων μερών, κατά παράβαση της νομοθεσίας του συμβαλλόμενου αυτού μέρους της σχετικής με την είσοδο και διαμονή αλλοδαπών.

2. Αν ένα συμβαλλόμενο μέρος ενημερωθεί για πράξεις αναφερό-

μενες στην παράγραφο 1, οι οποίες αποτελούν παρέρχηση της νομοθεσίας ενός άλλου συμβαλλόμενου μέρους, ενημερώνει σχετικά το τελευταίο αυτό μέρος.

3. Το συμβαλλόμενο μέρος που ζητεί από άλλο συμβαλλόμενο μέρος να ασκήσει δίωξη λόγω παραβίασής της νομοθεσίας του, για πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, οφείλει να αιτιολογήσει διά επισήμου καταγγελίας ή βεβαιώσεως των αρμοδίων αρχών τις διατάξεις νόμου οι οποίες παραβιάστηκαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Ευθύνη για την εξέταση των αιτήσεων παροχής ασύλου

Άρθρο 28

Τα συμβαλλόμενα μέρη επαναβιβάζουν τις υποχρεώσεις τους εκ της Συμβάσεως της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951, περί του καθεστώτος των προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, χωρίς κανένα γεωγραφικό περιορισμό του πεδίου εφαρμογής των κειμένων αυτών, καθώς και την υποχρέωσή τους να συνεργαστούν με τις υπηρεσίες του Υπατού Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες, για την εφαρμογή των εν λόγω πράξεων.

Άρθρο 29

1) Τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να εξασφαλίσουν την εξέταση κάθε αιτήσεως παροχής ασύλου που κατανέμει από έναν αλλοδαπό στο έδαφος ενός εξ αυτών.

2) Η υποχρέωση αυτή δεν συνεπάγεται ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει πάντοτε στον αιτούντα άσυλο την είσοδο ή τη διαμονή στο έδαφός του.

3) Κάθε συμβαλλόμενο μέρος, βάσει των εθνικών του διατάξεων και σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις του, διατηρεί το δικαίωμα να επαναπροωθήσει ή να απομακρύνει τον αιτούντα άσυλο προς ένα τρίτο κράτος.

3. Όποιο κι αν είναι το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο ο αλλοδαπός απευθύνει την αίτηση παροχής ασύλου, ένα μόνο συμβαλλο-

λόμνο μέρος είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεώς του. Το συμβαλλόμενο αυτό μέρος καθορίζεται σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 30.

4. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, κάθε συμβαλλόμενο μέρος διατηρεί το δικαίωμα – για ιδιαίτερους λόγους που ανάγονται ιδίως στην εθνική νομοθεσία του – να εξετάσει μία αίτηση παροχής ασύλου έστω και αν η ευθύνη, κατά την έννοια της παρούσας Συμβάσεως, ανήκει σε άλλο συμβαλλόμενο μέρος.

Άρθρο 30

1. Το συμβαλλόμενο μέρος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως παροχής ασύλου ορίζεται ως εξής:

α. Αν ένα συμβαλλόμενο μέρος χορήγησε στον αιτούντα άσυλο οποιαδήποτε μορφής θώρηση ή τίτλο διαμονής, έχει και την ευθύνη εξέτασής της αιτήσεως. Αν η θώρηση χορηγήθηκε ύστερα από εξουσιοδότηση άλλου συμβαλλόμενου μέρους, υπεύθυνο είναι το συμβαλλόμενο μέρος που έδωσε την εξουσιοδότηση.

β. Αν περισσότερο συμβαλλόμενα μέρη χορήγησαν στον αιτούντα άσυλο οποιαδήποτε μορφής θώρηση ή ένα τίτλο διαμονής, το συμβαλλόμενο μέρος που είναι υπεύθυνο είναι αυτό που χορήγησε την άδεια διαμονής ή τον τίτλο διαμονής με την πλέον μακρά λήξη.

γ. Εφόσον ο αιτών άσυλο δεν εγκατέλειψε το έδαφος των συμβαλλόμενων μερών, η κατά τα σημεία α και β ευθύνη παραμένει, έστω και αν έχει λήξει η διάρκεια ισχύος της οποιασδήποτε μορφής θωρήσεως ή του τίτλου διαμονής. Αν ο αιτών άσυλο εγκατέλειψε το έδαφος των συμβαλλόμενων μερών μετά τη χορήγηση της θωρήσεως ή του τίτλου διαμονής, τα έγγραφα αυτά θεμελιώνουν την ευθύνη σύμφωνα με τα σημεία α και β, εκτός αν στο μεταξύ έληξε η ισχύς τους δυνάμει εθνικών διατάξεων.

δ. Αν ο αιτών άσυλο έχει απαλλαγεί από την υποχρέωση χορήγσεως θωρήσεως από τα συμβαλλόμενα μέρη, υπεύθυνο είναι το συμβαλλόμενο μέρος από τα εξωτερικά σύνορα του οποίου εισήλθε ο αιτών άσυλο στο έδαφος των συμβαλλόμενων μερών.

• Εφ' όσον χρόνο δεν θα έχει ολοκληρωθεί η εναρμόνιση των αδειών διαμονής και αν ο αιτών το άσυλο έχει απαλλαγεί από την υποχρέωση θεωρήσεως από ορισμένα μόνο συμβαλλόμενα μέρη, υπεύθυνο, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων των σημείων α, β και γ, είναι το συμβαλλόμενο μέρος από τα εξωτερικά σύνορα του οποίου εισήλθε ο αιτών άσυλο στα εδάφη των συμβαλλο-

μένων μερών, επωφελομένους της απαλλαγής από την υποχρέωση χρηρησιμώς θεωρήσεως.

● Αν η αίτηση παροχής σύλου υποβληθεί σε ένα συμβαλλόμενο μέρος το οποίο έχει χορηγήσει στον αιτούντα θεώρηση διελεύσεως – σαχέτως του αν ο αιτών πέφασε ή όχι από τον έλεγχο διαβατηρίων – και αν η θεώρηση διελεύσεως χορηγήθηκε αφού η χώρα διελεύσεως βεβαιώθηκε από τις προξενικές ή διπλωματικές αρχές του συμβαλλόμενου μέρους προορισμού ή ο αιτών σύλου ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις εισόδου στο έδαφός της, υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως είναι το συμβαλλόμενο μέρος προορισμού.

ε. Αν ο αιτών σύλο εισηγήθε στο έδαφος των συμβαλλόμενων μερών χωρίς να διαστέθει ένα ή περισσότερα έγγραφα επιτρέποντα τη διέλευση των συνόρων, όπως τα έχει καθορίσει η εκτελεστική επιτροπή, υπεύθυνο είναι το συμβαλλόμενο μέρος από τα εξωτεροικά σύνορα του οποίου εισήλθε ο αιτών σύλο στο έδαφος των συμβαλλόμενων μερών.

στ. Αν ένας αλλοδαπός, η αίτηση παροχής σύλου του οποίου εξετάζεται ήδη από ένα εκ των συμβαλλόμενων μερών, καταθέσει νέα αίτηση, υπεύθυνο είναι το συμβαλλόμενο μέρος που ήδη εξετάζει την αίτησή του.

ζ. Αν ένας αλλοδαπός, του οποίου μια προηγουμένη αίτηση παροχής σύλου αποτέλεσε αντικείμενο οριστικής αποφάσεως από ένα εκ των συμβαλλόμενων μερών, καταθέσει νέα αίτηση, υπεύθυνο είναι το συμβαλλόμενο μέρος που εξέτασε την προηγουμένη αίτηση, εφόσον ο αλλοδαπός δεν εγκατέλειψε το έδαφος των συμβαλλόμενων μερών.

2. Αν ένα συμβαλλόμενο μέρος ανέλαβε την εξέταση αιτήσεως παροχής σύλου κατ' εφαρμογή του άρθρου 29, παράγραφος 4, το υπεύθυνο συμβαλλόμενο μέρος δύναται της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου απαλλάσσεται των υποχρεώσεών του.

3. Αν το υπεύθυνο συμβαλλόμενο μέρος δεν μπορεί να οριοθετήσει τις κριτηρίων που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2, υπεύθυνο είναι το συμβαλλόμενο μέρος ενώπιον του οποίου κατατέθηκε η αίτηση παροχής σύλου.

Άρθρο 31

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη θα προσπαθήσουν να καθορίσουν το ταχύτερο δυνατόν ποιο μεταξύ αυτών είναι υπεύθυνο για την εξέταση μιας αιτήσεως παροχής σύλου.

2. Αν αίτηση παροχής σύλου απευθύνεται προς μη υπεύθυνο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 30, συμβαλλόμενο μέρος από αλλοδαπό που διαμένει στο έδαφός του, το συμβαλλόμενο αυτό μέρος μπορεί να ζητήσει από το υπεύθυνο συμβαλλόμενο μέρος να αναλάβει τον αιτούντα σύλο, προκειμένου να διεκπεραιώσει την εξέταση της αιτήσεως του για την παροχή σύλου.

3. Το υπεύθυνο συμβαλλόμενο μέρος υποχρεούται να αναλάβει τον αιτούντα το σύλο που αναφέρεται στην παράγραφο 2, αν το σχετικό αίτημα προβλήθει εντός έξι μηνών από την ημερομηνία καταθέσεως της αιτήσεως παροχής σύλου. Αν το αίτημα δεν προβλήθει εντός αυτής της προθεσμίας, υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως παροχής σύλου είναι το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο υπεβλήθη η αίτηση αυτή.

Άρθρο 32

Η εξέταση της αιτήσεως παροχής σύλου γίνεται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του υπεύθυνου συμβαλλόμενου μέρους.

Άρθρο 33

1. Όταν ο αιτών το σύλο, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας παροχής σύλου, βρισκείται πασανόμως στο έδαφος ενός άλλου συμβαλλόμενου μέρους, το υπεύθυνο μέρος υποχρεούται να τον αναλάβει εκ νέου.

2. Η παράγραφος 1 δεν έχει εφαρμογή, όταν το άλλο συμβαλλόμενο μέρος έχει χορηγήσει προς τον αιτούντα το σύλο τίτλο διαμονής με ισχύ μεγαλύτερη ή ίση του ενός έτους. Στην περίπτωση αυτή η ευθύνη για την εξέταση της αιτήσεως μεταφέρεται στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος.

Άρθρο 34

1. Το υπεύθυνο συμβαλλόμενο μέρος υποχρεούται να αναλάβει εκ νέου τον αλλοδαπό του οποίου η αίτηση παροχής σύλου απορρίφθηκε οριστικώς και ο οποίος μετέβη στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους, χωρίς να έχει άδεια διαμονής.

2. Εν τούτοις η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται όταν το υπεύθυνο συμβαλλόμενο μέρος είχε απομακρύνει τον αλλοδαπό εκτός του εδάφους των συμβαλλόμενων μερών.

1. Το συμβαλλόμενο μέρος που αναγνώρισε σε ένα αλλοδαπό το καθιερώς του πρόσφυγα και του χορήγησε δικαίωμα διαμονής υποχρεούται, με την προϋπόθεση ότι συμφωνούν οι ενδιαφερόμενοι, να αναλάβει την ευθύνη της εξέτασης της αιτήσεως παροχής ασύλου ενός μέλους της οικογένειάς του.

2. Το αναφερόμενο στην παράγραφο 1 μέλος της οικογένειας είναι ο σύζυγος ή το άγαμο τέκνο του πρόσφυγα, ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ ετών ή, αν ο πρόσφυγας είναι άγαμο τέκνο μικρότερο των δεκαοκτώ ετών, ο πατέρας ή η μητέρα του.

Άρθρο 36

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως παροχής ασύλου μπορεί, για ανθρωπιστικούς λόγους που σπριζόνται ιδίως σε οικογενειακούς ή πολιτιστικούς λόγους, να ζητήσει από ένα άλλο συμβαλλόμενο μέρος να αναλάβει την ευθύνη αυτή, εφόσον το επιθυμεί ο ενδιαφερόμενος. Το συμβαλλόμενο μέρος προς το οποίο υποβάλλεται το σχετικό αίτημα εκτιμά κατά πόσον να ανταποκριθεί σε αυτό.

Άρθρο 37

1. Οι αρμόδιες αρχές των συμβαλλόμενων μερών ανεκκρινώνουν αμοιβαίως, το ταχύτερο δυνατόν, πληροφορίες στα εξής θέματα:

α. Κανονισμούς ή νέα μέτρα που λαμβάνονται στον τομέα του δικαίωματος ασύλου ή τη μεταχείριση των αιτούντων άσυλο το αργότερο κατά την έναρξη ισχύος τους.

β. Στατιστικά δεδομένα που αφορούν τις μηνιαίες αφίξεις των αιτούντων άσυλο, σημειώνοντας τις κυριότερες χώρες προελεύσεως, καθώς και τις συνακόλουθες αποφάσεις επί των αιτήσεων παροχής ασύλου, στο μέτρο που είναι διαθέσιμες.

γ. Εμφάνιση ή σημαντική αύξηση ορισμένων ομάδων που ζητούν άσυλο καθώς και τις υφιστάμενες πληροφορίες σε αυτό το θέμα.

δ. Θεμελιώδεις αποφάσεις στον τομέα του δικαίωματος ασύλου.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη εξασφαλίζουν, επιπλέον, στενή συνεργασία όσον αφορά τη συγκέντρωση πληροφοριών, ως προς την κατάσταση στις χώρες προελεύσεως των αιτούντων άσυλο, προκειμένου να καταληξούν σε κοινή εκτίμηση.

3. Κάθε επιθυμία που εκφράζεται από ένα συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με την εμπιστευτική επεξεργασία των πληροφοριών που ανακινούνται πρέπει να γίνεται σεβαστή από τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη.

Άρθρο 38

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διαβιβάζει σε κάθε άλλο μέρος που ζητεί τα στοιχεία που διαθέτει σχετικά με ένα αιτούντα άσυλο, τα οποία είναι απαραίτητα για

- τον καθορισμό του συμβαλλόμενου μέρους που είναι υπεύθυνο για την επεξεργασία της αιτήσεως παροχής ασύλου,
- την εξέταση της αιτήσεως παροχής ασύλου,
- την υλοποίηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το παρόν κεφάλαιο.

2. Τα στοιχεία αυτά μπορούν να αφορούν αποκλειστικά:

α. Την ταυτότητα (όνομα και επώνυμο, ενδεχομένως προηγουμένα ονόματα, προωνυμίες ή ψευδώνυμα, χρόνο και τόπο γεννήσεως, παρούσα και προηγούμενη ιθαγένεια του αιτούντος άσυλου και, κατά περίπτωση, των μελών της οικογένειάς του).

β. Τα έγγραφα ταυτότητας και ταξιδίου (αριθμό, διάρκεια ισχύος, ημερομηνία έκδοσης, εκδούσα αρχή, τόπο έκδοσης κ.λπ.).

γ. Τα λοιπά στοιχεία που είναι αναγκαία για την διαπίστωση της ταυτότητας του αιτούντος.

δ. Τους τόπους διαμονής και τα δρομολόγια των ταξιδιών.

ε. Τους τίτλους διαμονής ή τις θεωρήσεις που έχουν χορηγηθεί από ένα συμβαλλόμενο μέρος.

στ. Τον τόπο καταθέσεως της αιτήσεως παροχής ασύλου.

ζ. Κατά περίπτωση, την ημερομηνία καταθέσεως μιας προηγουμένης αιτήσεως παροχής ασύλου, την ημερομηνία καταθέσεως της παρούσας αιτήσεως, την κατάσταση προόδου της διαδικασίας, το κείμενο της αποφάσεως.

3. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί, επιπλέον, να ζητήσει από άλλο συμβαλλόμενο μέρος να του κοινοποιήσει τους λόγους που επικατέστηκε ο αιτών άσυλο, προκειμένου να θεμελιώσει την αίτησή του και, ενδεχομένως, την αιτιολογία της ληφθείσης αποφάσεως που τον αφορά. Το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο υποβλήθηκε το σχετικό αίτημα εκτιμά κατά πόσον μπορεί να δώσει συνήχεια στο αίτημα αυτό. Η ανακίνωση αυτών των πληροφοριών υπόκειται, σε κάθε περίπτωση, στην συναίνεση του αιτούντος το άσυλο.

4. Η ανταλλαγή στοιχείων πραγματοποιείται μετά από σχετικό αίτημα ενός συμβαλλόμενου μέρους και μόνο μεταξύ των αρχών που κάθε συμβαλλόμενο μέρος έχει ανακoinώσει προς την εκτελεστική επιτροπή.
5. Τα ανταλλασσόμενα στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για τους προβλεπόμενους στην παράγραφο 1 σκοπούς. Τα στοιχεία αυτά μπορούν να ανακoinωθούν μόνο προς διοικητικές και δικαστικές αρχές οι οποίες είναι αρμόδιες
 - για τον καθορισμό των συμβαλλόμενου μέρους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως παροχής ασύλου,
 - για την εξέταση της αιτήσεως παροχής ασύλου,
 - την υλοποίηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το παρόν κεφάλαιο.
6. Το συμβαλλόμενο μέρος που διαβιβάζει τα στοιχεία μεριμνά ώστε τα στοιχεία αυτά να είναι ενημερωμένα και ακριβή.
- Αν προκύψει ότι αυτό το συμβαλλόμενο μέρος χρησιμοποίησε ανακριβή στοιχεία ή στοιχεία που δεν έπρεπε να διαβιβαστούν, τα συμβαλλόμενα μέρη προς τα οποία σπειθύνονται ειδοποιούνται αμέσως. Υποχρεούνται να διορθώσουν αυτές τις πληροφορίες ή να τις καταστρέψουν.
7. Ο αιτών ασύλου έχει το δικαίωμα να ζητήσει με αίτησή του, να του ανακoinωθούν οι ανταλλαγείσες πληροφορίες που τον αφορούν, εφ' όσον χρονο είναι διαθέσιμες.
- Αν διαπιστώσει ότι οι πληροφορίες αυτές είναι ανακριβείς ή ότι δεν έπρεπε να διαβιβαστούν, έχει το δικαίωμα να απαιτήσει την διόρθωση ή την καταστροφή τους. Οι διορθώσεις πραγματοποιούνται υπό τις συνθήκες της παραγράφου 6.
8. Σε κάθε ενδιαφερόμενο μέρος, η διαβίβαση και η αποδοχή των πληροφοριών που ανταλλάσσονται καταχωρούνται.
9. Τα διαβιβασθέντα στοιχεία φυλάσσονται για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει το απαραίτητο για τους σκοπούς για τους οποίους έχουν ανταλλαγή. Η ανάγκη διατήρησώς τους πρέπει να εξεταστεί την κατάλληλη στιγμή από το ενδιαφερόμενο συμβαλλόμενο μέρος.
10. Τα διαβιβαζόμενα στοιχεία τυγχάνουν, σε κάθε περίπτωση, της ίδιας τουλάχιστον προστασίας με αυτήν που προβλέπεται από το δέκατο του παραλαμβάνοντος συμβαλλόμενου μέρους για πληροφορίες παρομοίας φύσεως.
11. Αν η επεξεργασία των στοιχείων δεν γίνει αυτομάτως, αλλά κατ' άλλο τρόπο, κάθε συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να λάβει τα

αριμόζοντα μέσα για να εξασφαλίσει την τήρηση του παρόντος άρθρου με αποτελεσματικά μέσα ελέγχου. Αν ένα συμβαλλόμενο μέρος διαθέτει μία υπηρεσία του ιδίου τύπου προς αυτόν που αναφέρεται στην παράγραφο 12, μπορεί να αναθέσει σε αυτήν την υπηρεσία τα καθήκοντα ελέγχου.

12. Αν ένα ή περισσότερα συμβαλλόμενα μέρη επιθυμούν να διεξάγουν την επεξεργασία όλων ή μέρους των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 και 3 μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή, η ηλεκτρονική επεξεργασία επιτρέπεται μόνον αν τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν θεσπίσει νομοθεσία σχετική με την επεξεργασία αυτή, η οποία ότεi σε εφαρμογή τις αρχές της Συμβάσεως του Συμβουλίου της Ευρώπης της 28ης Ιανουαρίου 1981, για την προστασία των ατόμων έναντι της αυτόματης επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και αν ανέθεσαν σε αρμόδια εθνική αρχή τον ανεξάρτητο έλεγχο της επεξεργασίας και αξιολόγησης των δεδομένων που διαβιβάζονται σύμφωνα προς την παρούσα Σύμβαση.

θώς και η ταχτική ή ευκαιριακή ανταλλαγή πληροφοριών από δικαστικά αρχεία γίνεται μέσω των Υπουργείων Δικαιοσύνης.

4. Σύμφωνα με το πνεύμα της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για δικαστική συνδρομή σε ποινικές υποθέσεις της 20ής Απριλίου 1959, ως Υπουργείο Δικαιοσύνης σχετικά με τη Γερμανία εννοούμε τον Ομοσπονδιακό Υπουργό Δικαιοσύνης και τους Υπουργούς ή Γερουσιαστές Δικαιοσύνης των Ομοσπονδών Κρατιδίων.

5. Μηνύσεις ή καταγγελίες επί σχολικό ποινικής διώξεως, σύμφωνα με το άρθρο 21 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως δικαστικής συνδρομής σε ποινικές υποθέσεις της 20ής Απριλίου 1959 ή σύμφωνα με το άρθρο 42 της Συνθήκης Benelux για έκδοση και δικαστική συνδρομή σε ποινικά θέματα της 27ης Ιουνίου 1962 όπως διατυπώθηκε στο Πρωτόκολλο της 11ης Μαΐου 1974 λόγω παραβάσεως των διατάξεων περί οδηγήσεως και αναπαύσεως, δύνανται να διαβιβάζονται απευθείας από τις δικαστικές αρχές του εκζητούντος στις δικαστικές αρχές του εκζητουμένου κράτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Εφαρμογή της αρχής Ne bis in idem

Άρθρο 54

Όποιος καταδικάσθηκε αμετάκλητα από ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν μπορεί να διωχθεί από ένα άλλο συμβαλλόμενο μέρος για τα ίδια πραγματικά περιστατικά, υπό τον όρο όμως ότι, σε περίπτωση κατάδικης, η ποινή έχει ήδη εκτιθεί ή εκτιέται ή δεν μπορεί πλέον να εκτιθεί σύμφωνα με τους νόμους του συμβαλλόμενου μέρους που επέβαλε την καταδίκη.

Άρθρο 55

1. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί, κατά το χρόνο της κυρώσεως, αποδοχής ή εγκρίσεως της παρούσας Συμβάσεως, να δηλώσει ότι δεν δεσμεύεται από το άρθρο 54 σε μια ή περισσότερες από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Όταν τα πραγματικά περιστατικά τα οποία έλαβε υπόψη της η αλλοδαπή δικαστική απόφαση έλαβαν χώρα είτε εν όλω είτε εν μέρει στο έδαφός του, στην τελευταία όμως αυτή περίπτωση η εξαίρεση

αυτή δεν εφαρμόζεται, εάν τα πραγματικά αυτά περιστατικά έλαβαν χώρα εν μέρει στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους όπου εκδόθηκε η δικαστική απόφαση.

β. Όταν τα πραγματικά περιστατικά τα οποία είχε λάβει υπόψη η αλλοδαπή δικαστική απόφαση συνιστούν αξιοποιήσιμη πράξη κατά της ασφαλείας του κράτους ή εναντίον άλλων εξίσου ουσιαστικών συμφερόντων αυτού του συμβαλλόμενου μέρους.

γ. Όταν τα πραγματικά περιστατικά τα οποία είχε λάβει υπόψη η αλλοδαπή δικαστική απόφαση διετράχθησαν υπό δημόσιο υπάλληλο αυτού του συμβαλλόμενου μέρους, κατά παράβαση των καθηκόντων της θέσεώς του.

2. Συμβαλλόμενο μέρος που προέβη στη δήλωση εξαίρεσεως που προβλέπεται στην παράγραφο 1 εδάφιο β. προσδιορίζει τις κατηγορίες των αξιοποιούντων πράξεων στις οποίες μπορεί να εφαρμοσθεί αυτή η εξαίρεση.

3. Συμβαλλόμενο μέρος έχει τη δυνατότητα ανά πάσα στιγμή να ανακαλεί μια τέτοια δήλωση σχετική με μία ή περισσότερες από τις εξαίρεσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

4. Οι εξαίρεσεις, που αποτελούν αντικείμενο μιας δηλώσεως κατά την παράγραφο 1 δεν εφαρμόζονται όταν το ενδιαφερόμενο συμβαλλόμενο μέρος έχει ζητήσει από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος την ποινική δίωξη για τα ίδια πραγματικά περιστατικά ή συναινέσει στην έκδοση του εν λόγω προσώπου.

Άρθρο 56

Εάν ακήθηκε νέα ποινική δίωξη από ένα συμβαλλόμενο μέρος εναντίον προσώπου, το οποίο καταδικάσθηκε αμετάκλητα για τα ίδια πραγματικά περιστατικά από ένα συμβαλλόμενο μέρος, ο χρόνος στερήσεως της ελευθερίας που εκτίθηκε στο έδαφος του τελευταίου τούτου συμβαλλόμενου μέρους εξ αιτίας αυτών των πραγματικών περιστατικών πρέπει να εκπίπτει από την κύρωση που ενδεχομένως θα επιβληθεί. Θα λαμβάνονται επίσης υπόψη, στο μέτρο που οι εθνικές νομοθεσίες το επιτρέπουν, οι οποιεσδήποτε άλλες κυρώσεις πέραν των στερητικών της ελευθερίας ποινών.

Άρθρο 57

1. Όταν κάποιος κατηγορείται για μία αξιοποιήσιμη πράξη από ένα συμβαλλόμενο μέρος και οι αρμόδιες αρχές αυτού του μέρους έχουν

Άρθρο 60

Στις σχέσεις μεταξύ δύο συμβαλλόμενων μερών, από τα οποία το ένα δεν είναι μέρος της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως Εκδόσεως της 13ης Σεπτεμβρίου 1957, εφαρμόζονται οι διατάξεις της Συμβάσεως αυτής, λαμβανομένων υπόψη των επιφυλάξεων και των δηλώσεων που κατατέθηκαν είτε κατά την επικύρωσή της εν λόγω Συμβάσεως είτε – για τα συμβαλλόμενα μέρη που δεν είναι μέρη της Συμβάσεως – κατά την επικύρωσή, την κύρωση ή την εφαρμογή της παρούσας Συμβάσεως.

Άρθρο 61

Η Γαλλική Δημοκρατία υποχρεούται, κατόπιν αιτήσεως ενός άλλου συμβαλλόμενου μέρους, να εκδώσει τα πρόσωπα που διώκονται ποινικώς για αξιόποινες πράξεις, οι οποίες τιμωρούνται από τη γαλλική νομοθεσία με ποινή ή μέτρο ασφαλείας στερητικό της ελευθερίας τουλάχιστον δύο ετών καθώς και από το δίκαιο του εκζητούμενου συμβαλλόμενου μέρους με ποινή ή μέτρο ασφαλείας στερητικό της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους.

Άρθρο 62

1. Ως προς τη διακοπή της παραγραφής εφαρμόζονται αποκλειστικά οι διατάξεις του εκζητούμενου συμβαλλόμενου μέρους.
2. Αμνηστία χορηγούμενη από το εκζητούμενο συμβαλλόμενο μέρος δεν εμποδίζει την έκδοση, εκτός εάν η αξιόποινή πράξη υπάγεται στη δικαιοδοσία του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους.
3. Η έλλειψη μηνύσεως ή επίσημης αδείας που επιφέρει την ποινική δίωξη, οι οποίες είναι απαραίτητες μόνο με βάση τη νομοθεσία του εκζητούμενου συμβαλλόμενου μέρους, δεν θίγει την υποχρέωση προς έκδοση.

Άρθρο 63

Τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση, σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Συνθήκη που μνημονεύθηκαν στο άρθρο 59, να εκδίδουν μεταξύ τους τα πρόσωπα που διώκονται ποινικώς από τις δικαστικές αρχές του εκζητούμενου συμβαλλόμενου μέρους για μία από τις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται στο άρθρο 50 παράγραφος 1 ή εκζητούνται για τις τελευταίες με σκοπό την εκτέλεση

λόγους να πιστεύουν ότι η κατηγορία αφορά τα ίδια πραγματικά περιστατικά, για τα οποία δικάσθηκε ήδη αμετάλητα από ένα συμβαλλόμενο μέρος, οι αρχές αυτές θα ζητήσουν, εάν το θεωρούν αναγκαίο, τις κατάλληλες πληροφορίες από τις αρμόδιες αρχές του συμβαλλόμενου μέρους, στο έδαφος του οποίου έχει ήδη εκδοθεί μια απόφαση.

2. Οι ζητούμενες πληροφορίες θα χορηγούνται όσο το δυνατόν συντομότερα και λαμβάνονται υπόψη περαιτέρω κατά την εκκρεμή διαδικασία.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος υποδεικνύει κατά το χρόνο της κυρώσεως, αποδοχής ή εγκρίσεως της παρούσας Συμβάσεως τις αρχές που είναι αρμόδιες να ζητούν και να δέχονται τις πληροφορίες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 58

Οι προηγούμενες διατάξεις δεν εμποδίζουν την εφαρμογή ευρύτερων εθνικών διατάξεων που αφορούν την εφαρμογή της αρχής «*Ne bis in idem*», η οποία συνδέεται με τις δικαστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί στο εξωτερικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Έκδοση

Άρθρο 59

1. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου αποσκοπούν στη συμπλήρωση της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως Εκδόσεως της 13ης Σεπτεμβρίου 1957 καθώς και το Κεφάλαιο I στις σχέσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, τα οποία είναι μέλη της Οικονομικής Ενώσεως Βελγίου, της Συνθήκης Βελγίου για την έκδοση και τη δικαστική συνδρομή επί ποινικών υποθέσεων της 27ης Ιουνίου 1962, όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της 11ης Μαΐου 1974. Ακόμη, οι εν λόγω διατάξεις απεβλέπουν στη διευκόλυνση της εφαρμογής αυτών των συμφωνιών.

2. Η παράγραφος 1 δεν επηρεάζει την εφαρμογή ευρύτερων διατάξεων που ισχύουν με βάση διμερείς συμφωνίες μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

ποινής ή μέτρου ασφαλείας που έχει επιβληθεί για μία τέτοια αξιόποινη πράξη.

Άρθρο 64

Ένα σήμα στο Σύστημα Πληροφοριών Schengen, διαβιβαζόμενο σύμφωνα με το άρθρο 95, έχει το ίδιο αποτέλεσμα με μία αίτηση προσωρινής συλληψής υπό την έννοια του άρθρου 16 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως Εκδόσεως της 13ης Σεπτεμβρίου 1957 ή του άρθρου 15 της Συνθήκης Benelux για την έκδοση και τη δικαστική συνδρομή για ποινικές υποθέσεις της 27ης Ιουνίου 1962, όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της 11ης Μαΐου 1974.

Άρθρο 65

1. Επιφυλασσομένης της δυνατότητας προσφυγής μέσω της διπλωματικής οδού οι αιτήσεις εκδόσεως και διαμεταγωγής απευθύνονται από το αρμόδιο Υπουργείο του εκζητούμενου συμβαλλομένου μέρους στο αρμόδιο Υπουργείο του εκζητούμενου συμβαλλομένου μέρους.
2. Αρμόδια Υπουργεία είναι:
 - Για το Βασίλειο του Βελγίου: το Υπουργείο Δικαιοσύνης.
 - Για την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας: το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Δικαιοσύνης και οι Υπουργοί ή οι Γερουσιαστές Δικαιοσύνης των Ομοσπονδών κρατών.
 - Για τη Γαλλική Δημοκρατία: το Υπουργείο Εξωτερικών.
 - Για το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου: το Υπουργείο Δικαιοσύνης.
 - Για το Βασίλειο των Κάτω Χωρών: το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Άρθρο 66

1. Αν η έκδοση ενός εκζητούμενου προσώπου δεν απαγορεύεται ρητώς βάσει του δικαίου του εκζητούμενου συμβαλλομένου μέρους, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να επιτρέψει την έκδοση χωρίς την τήρηση της τυπικής διαδικασίας εκδόσεως, υπό τον όρο ότι το εκζητούμενο πρόσωπο συνανεί με έκθεση που συντάσσεται ενώπιον δικαστή και μετά από ακρόαση από τον τελευταίο, ώστε να τον πληροφορήσει για το δικαίωμά του σε τυπική διαδικασία εκδόσεως. Το εκζητούμενο πρόσωπο μπορεί να παρίσταται με δικηγόρο κατά τη διάρκεια της ακροασίας του.

2. Στην περίπτωση εκδόσεως βάσει της παραγράφου 1, το εκζητούμενο πρόσωπο που δηλώνει ρητώς παραίτηση της προστάσις που του παρέχει η αρχή της ειδικότητας, δεν μπορεί να ανακαλέσει τη δήλωσή αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Μεταβίβαση εκτελέσεως ποινικών αποφάσεων

Άρθρο 67

Για τα συμβαλλόμενα μέρη που προσχώρησαν στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης της 21ης Μαρτίου 1983 για τη μεταφορά καταδικών ισχύουν συμπληρωματικά οι ακόλουθες διατάξεις.

Άρθρο 68

1. Ένα συμβαλλόμενο μέρος, στο έδαφος του οποίου υπήκοος ενός άλλου συμβαλλομένου μέρους καταδικάσθηκε αμετάκλητα σε ποινή περιοριστική της ελευθερίας ή σε μέτρο ασφαλείας, μπορεί εάν ο περὶ ου ο λόγος προσπαθήσει να αποφύγει την έναρξη ή τη συνέχιση εκτελέσεως της ποινής ή του μέτρου ασφαλείας καταφεύγοντας στην πατρίδα του, να απευθύνει αίτηση προς το κράτος, στο έδαφος του οποίου ευρίσκεται ο φυγόδικος, να αναλάβει την εκτέλεση της ποινής ή του μέτρου ασφαλείας.

2. Εν αναμονή των εγγράφων που θεμελιώνουν την αίτηση αναλήψεως της εκτελέσεως της ποινής ή των μέτρων ασφαλείας ή του μέτρου της ποινής που δεν έχει εκτιθεί ακόμη και της εκδόσεως της σχετικής αποφάσεως, το εκζητούμενο συμβαλλόμενο μέρος δύναται, μετά από αίτηση του εκζητούμενου μέρους, να διατάξει την προσωρινή κράτηση του καταδίκου ή να λάβει άλλα μέτρα που θα διασφαλίζουν την διαμονή του στο έδαφος του εκζητούμενου κράτους.

Άρθρο 69

Η μεταβίβαση της εκτελέσεως της ποινής κατά το άρθρο 68 δεν προϋποθέτει τη συναινέση του προσώπου που καταδικάσθηκε σε ποινή ή μέτρο ασφαλείας. Οι άλλες διατάξεις της Συμβάσεως του Συμβουλίου της Ευρώπης της 21ης Μαρτίου 1983 σχετικά με τη μεταφορά των καταδικών εφαρμόζονται ανάλογα.

ΤΙΤΛΟΣ ΙV

Σύστημα πληροφοριών Schengen

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Δημιουργία του συστήματος πληροφοριών Schengen

Άρθρο 92

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη δημιουργούν και συντηρούν ένα κοινό σύστημα πληροφοριών ονομαζόμενο στο εξής σύστημα πληροφοριών Schengen, αποτελούμενο από ένα εθνικό τμήμα σε καθένα από τα συμβαλλόμενα μέρη και από ένα τμήμα τεχνικής υποστηρίξεως. Το σύστημα πληροφοριών Schengen παρέχει τη δυνατότητα στις αρχές που ορίστηκαν από τα συμβαλλόμενα μέρη, χάρι σε μια αυτόματη διαδικασία υποβολής ερωτήσεων, να έχουν στη διάθεσή τους τους πίνακες καταχωρήσεως προσώπων και αντικειμένων, κατά τη διενέργεια συνφοριακών ελέγχων και διαπιστώσεων καθώς και άλλων αστυνομικών και τελωνειακών ελέγχων πραγματοποιούμενων στο εσωτερικό της χώρας σύμφωνα με την εθνική της νομοθεσία καθώς και, μόνον για την κατηγορία των πινάκων καταχωρήσεως που αναφέρονται στο άρθρο 96 προς το σκοπό της διαδικασίας χορήγησης θεωρήσεων και τίτλων διαμονής και της διοικητικής παρακολούθησης των αλλοδαπών, μέσα στα πλαίσια της εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας Συμβάσεως για την κυκλοφορία των προσώπων.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημιουργεί και συντηρεί, για ίδιο λογαριασμό και με δική του ευθύνη, το εθνικό του τμήμα του συστήματος πληροφοριών Schengen, του οποίου το αρχείο δεδομένων καθίσταται ουσιαστικά όμοιο με τα αρχεία δεδομένων των εθνικών τμημάτων όλων των άλλων συμβαλλόμενων μερών δια της προσφιλής στο τμήμα τεχνικής υποστηρίξεως. Προκειμένου να γίνει δυνατή η ταχεία και αποτελεσματική διαβίβαση των δεδομένων, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 3, κάθε συμβαλλόμενο μέρος συμμορφώνεται, κατά τη σύσταση του εθνικού του τμήματος, με τα πρωτόκολλα και τις διαδικασίες που θεσπίστηκαν από κοινού από τα συμβαλλόμενα μέρη για την υπηρεσία τεχνικής υποστηρίξεως. Το αρχείο

δεδομένων κάθε εθνικού τμήματος χρησιμοποιεί στην αυτόματη αναζήτηση στοιχείων στην επικράτεια καθενός από τα συμβαλλόμενα μέρη. Η εξέταση των αρχείων δεδομένων των εθνικών τμημάτων των άλλων συμβαλλόμενων μερών δεν θα είναι δυνατή.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη δημιουργούν και συντηρούν, για λογαριασμό όλων των μερών και αναλαμβάνοντας από κοινού τους κινδύνους, την υπηρεσία τεχνικής υποστήριξης του συστήματος πληροφορικών Schengen, για την οποία είναι υπεύθυνη η Γαλλική Δημοκρατία. Η εν λόγω υπηρεσία τεχνικής υποστήριξης εγκαθίσταται στο Στρασβούργο. Η υπηρεσία τεχνικής υποστήριξης περιλαμβάνει ένα αρχείο δεδομένων με τη βοήθεια του οποίου εξασφαλίζεται η ομοιοτιπία των αρχείων δεδομένων των εθνικών μερών μέσω της άμεσης διαβίβασης πληροφοριών. Στο αρχείο δεδομένων της υπηρεσίας τεχνικής υποστήριξης θα περιλαμβάνονται οι πίνακες σημάνσεως προσώπων και αντικείμενων, εφόσον αυτά αφορούν όλα τα συμβαλλόμενα μέρη. Το αρχείο της υπηρεσίας τεχνικής υποστήριξης δεν περιέχει άλλα στοιχεία εκτός από αυτά που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο και στην παράγραφο 2 του άρθρου 13.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Λειτουργία και χρησιμοποίηση του συστήματος πληροφορικών Schengen

Άρθρο 93

Το σύστημα πληροφοριών Schengen έχει ως αντικείμενο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Συμβάσεως, την προστασία της δημοσίας τάξεως και ασφαλείας, περιλαμβανομένης και της κρατικής ασφαλείας, και την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Συμβάσεως για την κυκλοφορία των προσώπων στην επικράτεια των συμβαλλόμενων μερών, χρησιμοποιώντας πληροφορίες που διαβιβάζεται μετ' αυτού εν λόγω συστήματος.

Άρθρο 94

1. Το σύστημα πληροφοριών Schengen περιλαμβάνει αποκλειστικά τις κατηγορίες δεδομένων που παρέχονται από τα συμβαλλόμενα μέρη και είναι απαραίτητα για τους σκοπούς που προβλέπονται στα

άρθρο 95 ως 100. Το συμβαλλόμενο μέρος που παρέχει τις πληροφορίες ελέγχει αν η σπουδαιότητα της συγκεκριμένης περιπτώσεως αιτιολογεί την εισαγωγή τους στο σύστημα πληροφοριών Schengen.

2. Οι κατηγορίες των δεδομένων είναι οι ακόλουθες:

α. Καταχωρούμενα πρόσωπα.

β. Αντικείμενα που αναφέρονται στο άρθρο 100 και τα οχήματα που αναφέρονται στο άρθρο 99.

3. Για τα πρόσωπα, μπορούν να εισάγονται κατ' ανώτατο όριο τα ακόλουθα στοιχεία:

α. Το επώνυμο και το όνομα· ενδεχόμενα συναφή στοιχεία καταγράφονται ξεχωριστά.

β. Τα ιδιαίτερα, αντικειμενικά και αναλλοίωτα φυσικά χαρακτηριστικά.

γ. Το πρώτο γράμμα του δευτέρου ονόματος.

δ. Η ημερομηνία και ο τόπος γεννήσεως.

ε. Το φύλο.

στ. Η ιδιγένεια.

ζ. Η ένδειξη ότι τα υπόψη πρόσωπα είναι οπλιόμενα.

η. Η ένδειξη ότι τα υπόψη πρόσωπα είναι βίαια.

θ. Ο λόγος της σημασεως.

ι. Η στάση που ενδέχεται να τηρηθεί.

• Άλλες αναφορές και ειδικότερα τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 6, πρώτο εδάφιο της Συμβάσεως του Συμβουλίου της Ευρώπης της 28ης Ιανουαρίου 1981 για την προστασία των προσώπων έναντι της αυτόματης επεξεργασίας στοιχείων προσωπικού χαρακτήρα, δεν επιτρέπονται.

4. Στο μέτρο που ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη εκτιμά ότι μία καταχώρηση σύμφωνα με τα άρθρα 95, 97 ή 99 είναι ασύμβατη με την εθνική του νομοθεσία, τις διεθνείς υποχρεώσεις του ή τα ζωτικά του εθνικά συμφέροντα, μπορεί, εκ των υστέρων, να συνοδεύσει την καταχώρηση αυτή στο αρχείο του εθνικού τμήματος του συστήματος πληροφοριών Schengen με μια ένδειξη στην οποία να αναφέρεται ότι η τήρηση της ενδεδειγμένης στάσεως δεν αιτιολογείται στο εδαφός του εξαιτίας της καταχωρήσεως. Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να γίνονται σχετικές διαβουλεύσεις με τα λοιπά συμβαλλόμενα μέρη. Αν το συμβαλλόμενο μέρος που προέβη στην καταχώρηση δεν την επεξεργάζεται, τότε αυτή διατηρείται σε πλήρη εφαρμογή για τα λοιπά συμβαλλόμενα μέρη.

ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

Κατά την υπογραφή της Συμβάσεως εφαρμογής της Συμφωνίας του Schengen της 14ης Ιουνίου 1985 μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της οικονομικής Ενώσεως του Βελιούχ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με την σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, τα συμβαλλόμενα μέρη υιοθέτησαν τις ακόλουθες δηλώσεις:

1. Κοινή δήλωση σχετικά με το άρθρο 139.

- Τα υπογράφοντα κράτη ενημερώνονται αμοιβαίως, πριν ακόμη από την έναρξη ισχύος της Συμβάσεως, για όλες τις περιπτώσεις που είναι σημαντικές για τα θέματα που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση καθώς και για την έναρξη ισχύος της.

- Η Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει μόνο όταν θα έχουν πληρωθεί στα υπογράφοντα κράτη οι όροι που προσαπαιτούνται για την εφαρμογή της Συμβάσεως, οι δε έλεγχοι στα εξωτερικά σύνορα θα είναι αποτελεσματικοί.

2. Κοινή δήλωση σχετικά με το άρθρο 4.

- Τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να πράξουν ό,τι είναι δυνατόν προκειμένου να τηρηθεί ταυτόχρονα αυτή η προθεσμία και να προληφθεί κάθε ανεπάρκεια όσον αφορά την ασφάλεια. Η Εκτελεστική Επιτροπή θα εξετάσει πριν την 31η Δεκεμβρίου 1992 την πραγματοποιηθείσα πρόσδο. Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών υπογραμμίζει ότι δεν πρέπει να αποκλεισθούν δυσχέρειες προθεσμίας σε ένα συγκεκριμένο αεροδρόμιο, χωρίς όμως να προκαλέσουν κενά στην ασφάλεια. Τα άλλα συμβαλλόμενα μέρη θα λάβουν υπόψη τους την κατάσταση αυτή, χωρίς να μπορούν εξ αυτού να προκύψουν δυσχέρειες για την εσωτερική αγορά.

- Σε περίπτωση δυσχερειών, η Εκτελεστική Επιτροπή θα εξετάσει τις καλύτερες δυνατές συνθήκες ταυτόχρονης εφαρμογής των μέτρων αυτών στα αεροδρόμια.

3. Κοινή δήλωση σχετικά με το άρθρο 71 παράγραφος 2.

- Εφόσον ένα συμβαλλόμενο μέρος παρεκκλίνει από την αρχή του άρθρου 71 παράγραφος 2, στα πλαίσια της εθνικής πολιτικής του πρόβλεψης και θεραπείας της εξάρτησης από τα ναρκωτικά και τις ψυχοτρόπες ουσίες, όλα τα συμβαλλόμενα μέρη παίρνουν τα αλα-

ραίτητα διοικητικά και ποινικά μέτρα προκειμένου να προβλέψουν και καταστείλουν την παράνομη εισαγωγή και εξαγωγή των εν λόγω προϊόντων και ουσιών, κυρίως προς το έδαφος των άλλων συμβαλλόμενων μερών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

1. ΟΔΗΓΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
2. ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ - ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΑΜΕΝΟΥΝ ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

1. ΟΔΗΓΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

A. ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

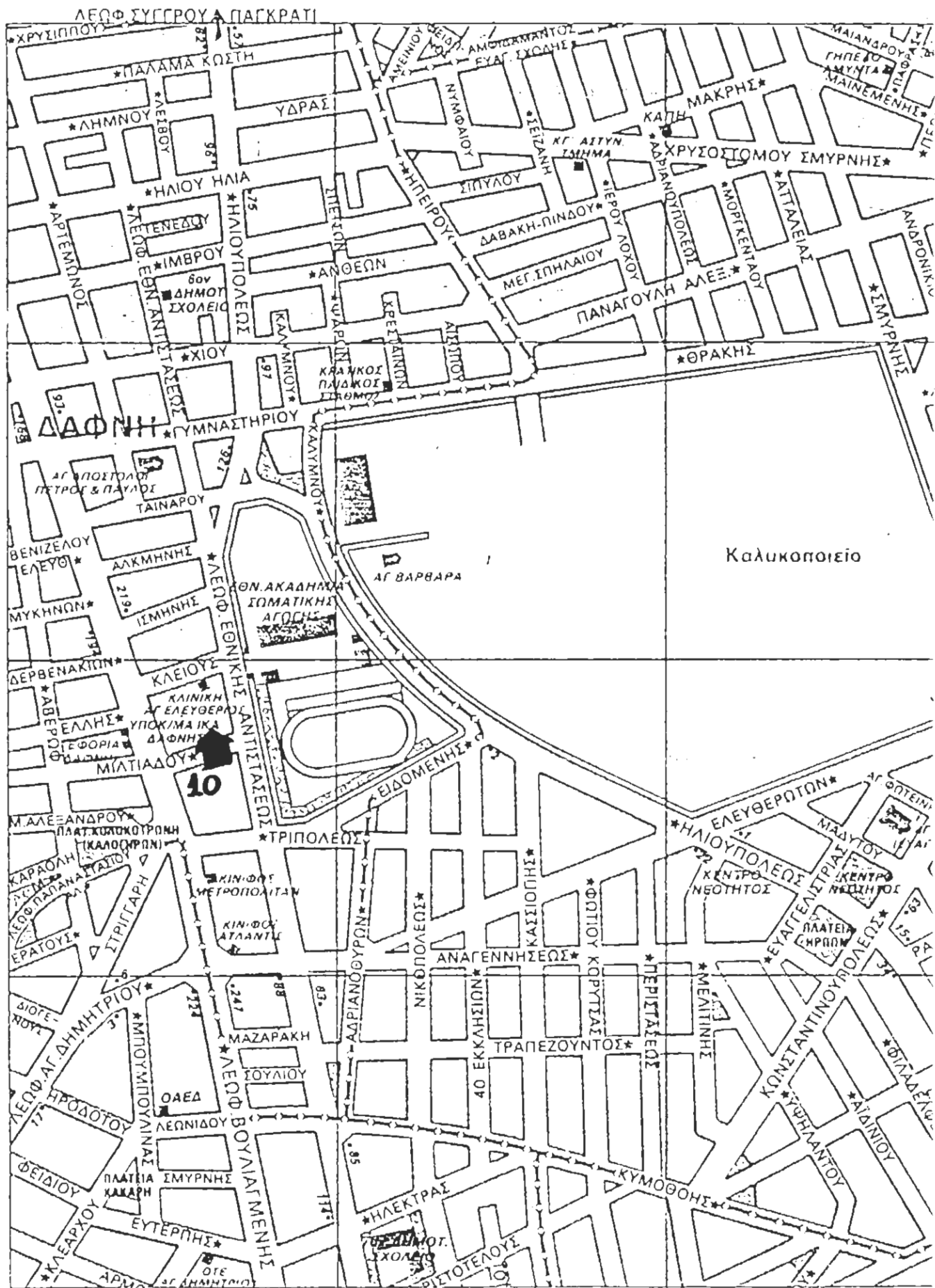
- 1 ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΟΙΝ. ΥΠΗΡΕΣΙΑ - ΜΑΤΖΑΡΟΥ 6 4ος
ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΜΑΤΖΑΡΟΥ 6 2ος
- 2 ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
ΑΡΑΧΩΒΗΣ 39
- 3 ΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
ΘΥΜΑΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ
ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ 9
- 4 ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΝΕΑΝΙΔΩΝ
ΑΜΕΡΙΚΗΣ 11
- 5 ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ 1
- 6 ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΜΝΗΣΤΕΙΑ - ΣΙΝΑ 30
- 7 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΩΝ Ε.Ε.Σ.
Γ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 5' ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ
- 8 Caritas ΕΛΛΑΔΕ - ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 52
- 9 ΟΡΓΑΝΩΣΗ « ΟΜΗΣΙΜΟΣ » - ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 60

A

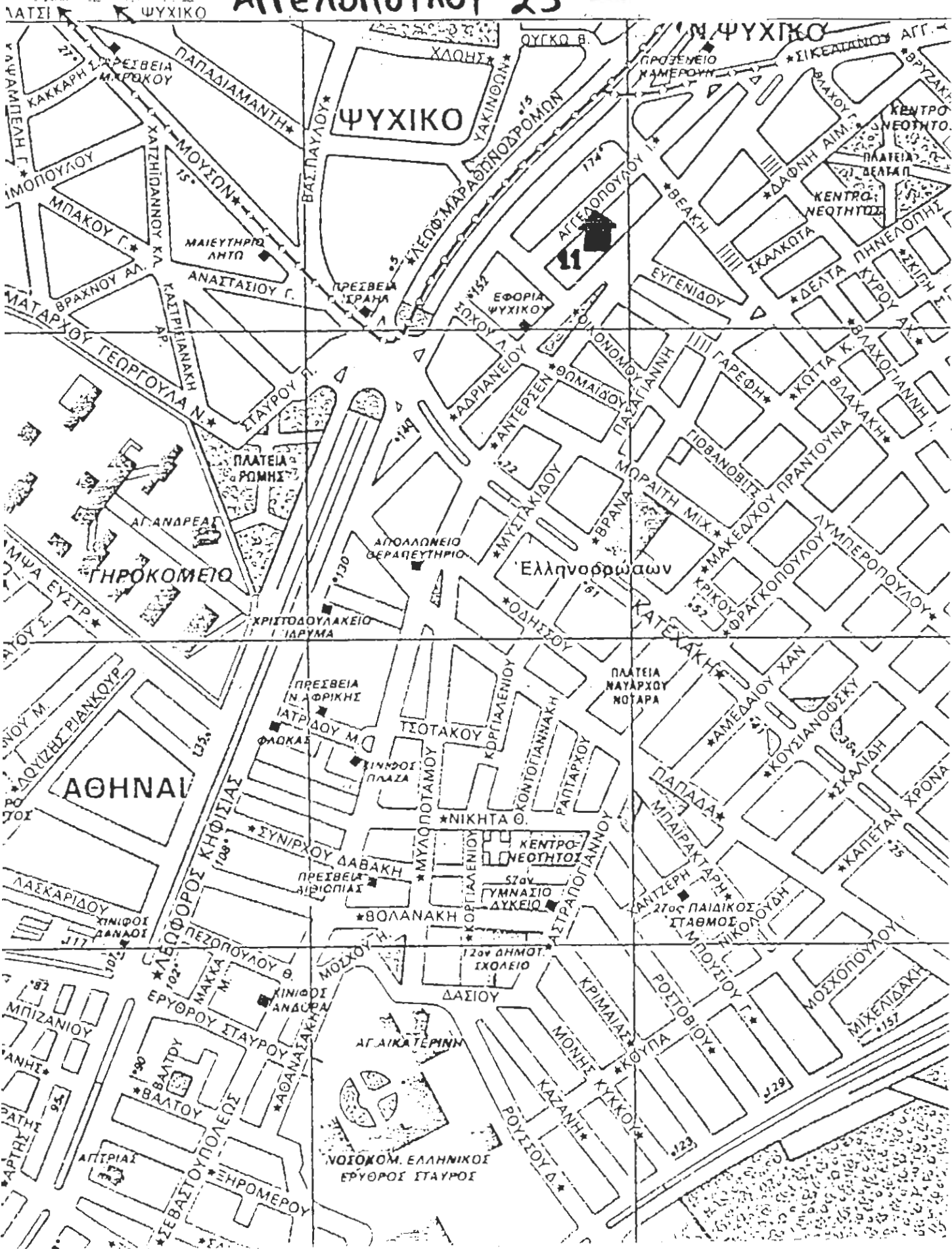

B 10 ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΑΦΝΗΣ

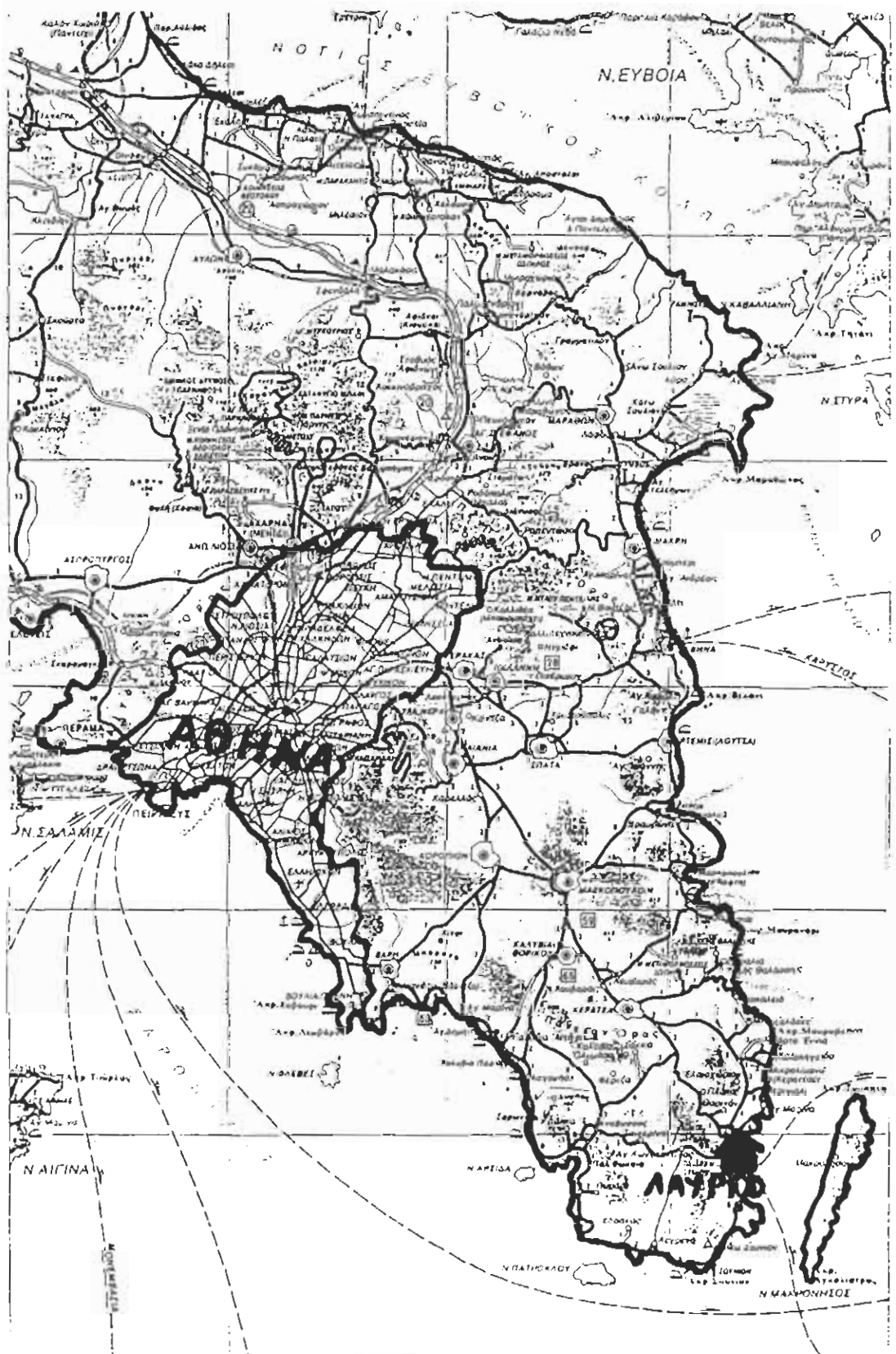
ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ 5 - ΔΑΦΝΗ

11 ΕΛΛ. ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠ. ΑΡΜΟΣΤΕΙΑΣ Ο.Η.Ε.
ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ 23

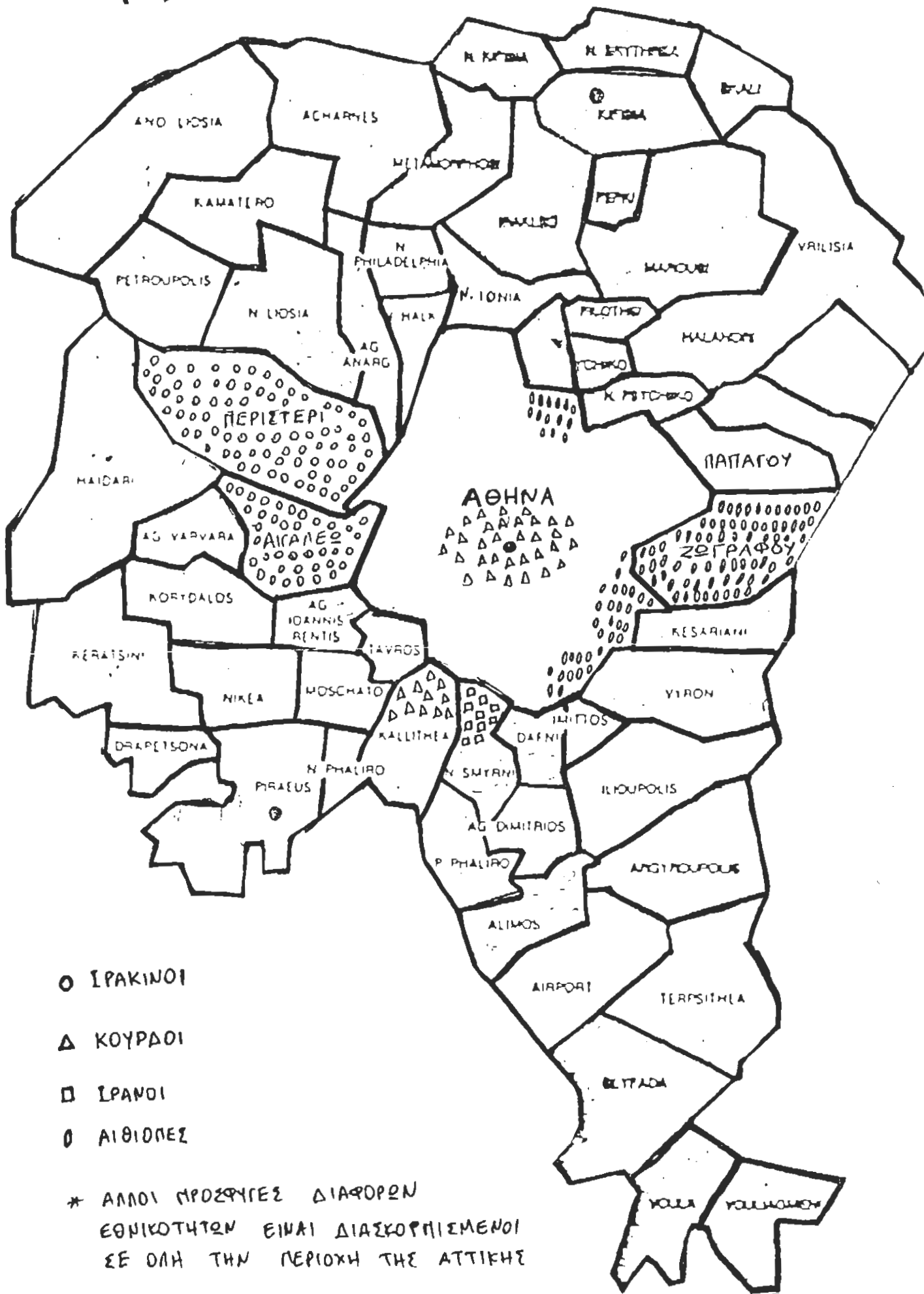
Δ 12 ΚΕΝΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΛΑΥΡΙΟΥ

Ε ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ
ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

- 13 ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ
(Δ.Ο.Μ.) ΠΡΩΗΝ Δ.Ε.Μ.Ε.
- 14 ΟΡΓΑΝΩΣΗ « S.O.S. ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ »
- 15 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ

2. ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ - ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΑΜΕΝΟΥΝ ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ

1. ΑΡΘΡΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
2. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Τι να ρωτήσω τα παιδιά...

Της Wendy Discoll*

Όταν κάποιος φέρνει στο νου του την εικόνα ενός πρόσφυγα, βλέπει δεκάδες σκηνές που τρέχουν σαν κινηματογραφική ταινία: αποστεωμένα πρόσωπα, άνδρες και γυναίκες που προχωρούν σε ατέλειωτες γραμμές. Έχοντας περάσει τρεις εβδομάδες στη Ρουάντα, μπορώ να πω ότι άλλαξε η καθιερωμένη εικόνα που είχα για πρόσφυγες.

Εδώ, στους ήρεμους λόφους της «Ελβετίας της Αφρικής», όπου περισσότεροι από μισό εκατομμύριο άνθρωποι πέθαναν μέσα σε ένα χρόνο, η εικόνα ενός πρόσφυγα ταυτίζεται με την εικόνα ενός παιδιού. Τα παιδιά είναι τα πρώτα θύματα του πολέμου, τα πρώτα θύματα της καταστροφής. Υπολογίζεται ότι οι μισοί πρόσφυγες στα στρατόπεδα του Ζαΐρ είναι παιδιά: χωρίς πατέρα, χωρίς μητέρα, μάρτυρες ενός αφάνταστου τρόμου.

Οδήγησα πρόσφατα από τη Ρουάντα στο Ζαΐρ για να μπορέσω να εκτιμήσω την έκταση της εξόδου των κατοίκων της Ρουάντα από το νοτιοδυτικό τμήμα της χώρας. Ο γραφικός δρόμος είναι πολύ καλά στρωμένος. Περνά μέσα από ένα πυκνό δάσος, αποκαλύπτοντας σε κάθε στροφή του μια εξαιρετική θέα. Η γη είναι πολύ γόνιμη και αυτό φαίνεται από τα πανύψηλα δέντρα που ξεπερνούν τα έξι μέτρα. Έχεις την αίσθηση ότι όλα τα πλάσματα θα μπορούσαν να αναπτυχθούν σε τέτοια μεγέθη. Όλα, εκτός από τα παιδιά.

Μικροί, κουρελήδες πρόσφυγες βρίσκονται σε κάθε σημείο του δρόμου. Ορισμένα είναι νεογέννητα, τυλιγμένα στο μαντίλι της μητέρας τους. Άλλα είναι νήπια με τα μάτια να κοιτούν στο κενό. Είναι καταπληκτικό με πόσο γλυκό τρόπο εκφράζουν την επιφυλακτικότητά τους. Ένα μωρό που έκλαιγε καθώς προσπαθούσε να προχωρήσει με μικρά βήματα σταμάτησε ξαφνικά και έκανε προσπάθεια να χαμογελάσει όταν είδε τον φωτογράφο που με συνόδευε να το σημαδεύει με τη φωτογραφική μηχανή.

Στην πραγματικότητα δεν επρόκειτο για χαμόγελο. Περισσότερο ήταν ένα είδος γκριμάτσας που έλεγε «ναι, είμαι κουρασμένο και πεινασμένο και άρρωστο, έχω χάσει τους γονείς μου, δεν ξέρω πού θα με οδηγήσει αυτός ο δρόμος, αλλά θα κάνω ό,τι περνάει από το χέρι μου να σε ευχαριστήσω» να ευχαριστήσω εμένα!».

Οι ανθρωπιστικές οργανώσεις σαν την CARE λειτουργούν για να βοηθούν όσους έχουν ανάγκη, αλλά κοιτάζοντας αυτά τα παιδιά συνειδητοποιείς πόσο μεγάλο έργο έχουμε μπροστά μας. Θα τους δώσουμε φαγητό, ρούχα και θα τους προσφέρουμε ένα καταφύγιο στο τέλος του ταξιδιού τους, αλλά μπορούμε άραγε να αντικαταστήσουμε όλα όσα άφησαν πίσω τους;

Εκεί που τέλειωνε το δάσος σταμάτησαμε και ρωτήσαμε ένα μικρό κορίτσι, που κουβαλούσε στην πλάτη του ένα ακόμη μικρότερο αγόρι, από πού ερχόταν. Από κει, απάντησε, δείχνοντας τον δρόμο πίσω μας. Και προς τα πού πηγαίνεις, την ρωτήσαμε. Μπροστά, μας είπε, δείχνοντας τον μαύρο δρόμο που απλωνόταν μπροστά της.

Δεν την καθηστερήσαμε άλλο με περισσότερες ερωτήσεις. Τι άλλο να την ρωτήσεις;

* Η κυρία Wendy Discoll εργάζεται στην ανθρωπιστική οργάνωση CARE.

Φιλόδοξο πρόγραμμα του Δήμου Αθηναίων προβλέπει σίτιση, ρουχισμό, περίθαλψη και στέγαση των 350 περίπου αστέγων που ζουν στους δρόμους του κλεινού άστεως

Κλοσάρ της Αθήνας

Των ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΜΟΛΩΣΗ
ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ
ΜΠΟΥΜΠΟΥΚΑ

Αποφάγια, κουρέλια και μια θέση ίση με το μπόι τους στο δρόμο: Αυτή είναι η «περιουσία» μερικών εκατοντάδων αστέγων της πρωτεύουσας.

Ηλικιωμένοι, τοξικομανείς, νέοι προερχόμενοι από διαλυμένες οικογένειες και οικονομικοί πρόσφυγες συχάζουν στις πλατείες και στους σταθμούς του ηλεκτρικού, κυρίως τους υπόγειους. Υπολογίζεται ότι στο λεκανοπέδιο της Αττικής είναι περίπου 350, χειμώνα - καλοκαίρι. Τα «στέκια» τους βρίσκονται μεταξύ Ομόνοιας, Μητροπόλεως, πλ. Κουμουνδούρου, σταθμού Λαρίσης, Βικτωρίας και Εξαρχείων.

Κανένας κρατικός φορέας έως σήμερα δεν έχει καταγράψει με ακρίβεια τις αιτίες που γεννούν το φαινόμενο και κανείς δεν έχει δείξει τη διάθεση να τις εκριζώσει.

Το κενό αυτό θα ελιχειρήσει να καλύψει ο Δήμος Αθηναίων, με την ίδρυση φορέα στο πλαίσιο ενός φιλόδοξου προγράμματος που περιλαμβάνει φαγητό, ρουχισμό, καθημερινή υγιεινή, περίθαλψη και στέγαση και το οποίο ο δήμος ευελπιστεί ότι θα φέρει εις πέρας ως το τέλος του χρόνου.

Στην πρώτη φάση του προγράμματος, στο οποίο συμμετέχουν η Εκκλησία και ο Ερυθρός Σταυρός, προβλέπεται η λειτουργία ε-

στιατορίου στο κέντρο της Αθήνας, στο οποίο οι άστεγοι θα σιτίζονται δωρεάν καθημερινά, και η παροχή ρουχισμού. Για την ατομική τους καθαριότητα και το πλύσιμο των ρούχων τους θα αξιοποιηθούν τα παλιά λουτρά του Σεράφει, δίπλα στο Σεράφειο κολυμβητήριο, στη συμβολή Πειραιώς και Ιεράς Οδού, όπου θα εγκατασταθούν κοινόχρηστα πλυντήρια - στεγνωτήρια. Παράλληλα θα συγκροτηθεί μια ομάδα από κοινωνικούς

λειτουργούς, ψυχολόγους και νομικούς, ενώ την περίθαλψή τους θα αναλάβουν τα επτά δημοτικά ιατρεία.

Στη δεύτερη φάση του προγράμματος ο Δήμος Αθηναίων θα μισθώσει δωμάτια σε φθηνά ξενοδοχεία για την παροχή προσωρινής στέγασης.

Σύμφωνα με σχετική μελέτη της Ε.Ε., οι άστεγοι στην Ελλάδα, με την ευρεία έννοια του όρου, υπολογίζεται ότι φτάνουν τους 15.000, χωρίς τους εποχιακούς οικονο-

μικούς πρόσφυγες. Σε αυτούς περιλαμβάνονται και δυνητικά άστεγοι, άνθρωποι δηλαδή που δεν έχουν τη δυνατότητα αγοράς ή ενοικίησης κατοικίας, αλλά φιλοξενούνται είτε από το κράτος και την Εκκλησία είτε από διώτες, κυρίως συγγενείς.

Όπως λέει ο αντιδήμαρχος Αθηναίων Γ. Πιερροτσάκος, το πρόβλημα στη Ελλάδα έχει οξυνθεί ιδιαίτερα τα τελευταία πέντε χρόνια, ως απόρροια αφενός της αύξησης της ανεργίας και των γενικότερων κοινωνικών οικονομικών προβλημάτων και αφετέρου του κύματος μεταναστευσης από το εξωτερικό.

«Το ανησυχητικό είναι ο μέσος όρος ηλικίας των στέγων μετατοπίζεται με χρόνια προς τα κάτω», συμπληρώνει. «Γι' αυτό και δήμος αποφάσισε να βάλει το μαχαίρι στο κόκαλο. Διεπιδιώκουμε να δημιουργήσουμε άσυλα - γκέτο για τους "κλοσάρ" της Αθήνας. Σκοπός μας είναι να το βοηθήσουμε καταρχήν να σταθούν στα πόδια τους, φαγητό, ρούχα και στέγη και στη συνέχεια να επιλύσουν τα όποια προσωπικά προβλήματα τους έβγαλε στο δρόμο».

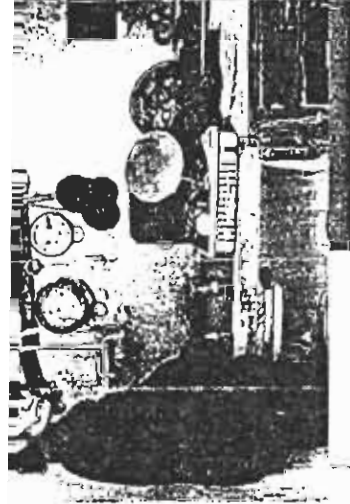
Για την επανένταξη των στέγων στον κοινωνικό ιστό ο δήμος προσβλέπει στη βοήθεια του κράτους. Ελπίζει, παράλληλα, ότι θα ευευσθητοποιηθούν και οι πολίτες και για το λόγο αυτό νοίξε λογαριασμό στην Ισπανική Τράπεζα με τον αριθμό 82900101. Για όσους δεν παναπαύονται στα ζεστά κρεβάτια τους...

Τοξικομανείς, ηλικιωμένοι και πρόσφυγες βρίσκουν καταφύγιο σε πλατείες και ηλεκτρικούς σταθμούς.

"Όταν παίρνεις
το δρόμο **της ξενιτιάς**,
νοιώδεις σα νά'σαι στον αέρα,
χωρίς δεμέλια στα πόδια σου
και χωρίς τίποτα
για να στηριχτείς."

"Τον αδελφό μου
τον εκτέλεσαν
μπαράτα στα μάτια μας
και μας υποχρέωσαν
να πληρώσουμε τις σφαίρες.
Εμείς ξημέγημε
αλλά δεν μπορούμε να ξεχάσουμε
αυτόν τον **φίλαγγο**."

"Έχουν περάσει
επτά χρόνια από το **διωγμό**
που μας ανάγκασε
να ξημερώσουμε
Εγώ όμως
βλέπω ακόμα μπαράτα που
τις σκάνε της φρίκης
να τρέχουμε
μέσα στα πλατόνερα
για να **αγιάσουμε** από
τα **εγκολλημένα** τα γυαλιά."

"Πώς να στανιδέντω
από τη μικρή πράξη που
θα καταφέρω να διασκάσω
το γιοκλιμένο βουρλί
για να φτάσω
πέρα από τα σιρόνια;
Εφτάσα δύο καρδιάδες,
έβαλα μέσα τα πατάκια,
τα κρέμασα στο μουλάρι μας
και **φύγαμε**.
Ευτυχώς τα καταφέραμε."

"Ο μπαμπάς και η μαμά
μου λένε: Μακάρι να μπορούσαμε
να **γυμναστούμε** στο σπίτι μας.
Όμως, πώς να γυμνα-
στούμε αφού μας κυνήγανε."

Οι 8.000 πρόσφυγες στη σημερινή Ελλάδα

Της **Καίτης Κεχαγιόγλου**

Υπεύθυνη επιμέλειας του Γραφείου Πρόσφυγών της Υπηρεσίας Αρμόστειας του ΟΗΕ στην Ελλάδα

Η ΕΛΛΑΔΑ ήταν μια από τις πρώτες χώρες που επεκύρωσαν την Σύμβαση της Γενεύης του 1951 και το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1957 που ορίζουν το καθεστώς των προσφύγων. Το γραφείο της Υπηρεσίας Αρμόστειας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Αθήνα άνοιξε το Μάρτιο του 1952. Όμως τριάντα χρόνια νωρίτερα ο πρώτος Υπάτος Αρμόστης για τους Πρόσφυγες, ο Νορβηγός εξερευνητής Δρ. Φρίντζοφ Νανσεν είχε ήδη αρχίσει μια μεγάλη επιχείρηση για την αποκατάσταση των πλέον του ενός εκατ. προσφύγων από τη Μικρά Ασία, υπό την αιγίδα της Κοινωνίας των Εθνών.

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1950 είχαν καταγραφεί στην Ελλάδα περίπου 20.000 πρόσφυγες Αρμενιοί, Λευκορώσοι, Ρουμάνοι, Αλβανοί, Βούλγαροι και Γιουγκοσλάβοι. Το 1955 η ελληνική κυβέρνηση και η Υπατη Αρμόστεια ξεκίνησαν την εφαρμογή ενός προγράμματος για την αποκατάσταση των προσφύγων, το οποίο συνεχίστηκε με επιτυχία και στη δεκαετία του 1960. Σπίτια και διαμερίσματα από

τη Μακεδονία μέχρι την Κρήτη, νέμισαν με πρόσφυγες στους οποίους δόθηκε η δυνατότητα να ζήσουν αυτοδύναμοι, με αξιοπρέπεια και χωρίς την αγνία για επιβίωση.

Στη δεκαετία του 1970 το γραφείο της Αθήνας ασχολείτο κάθε χρόνο με αρκετές εκατοντάδες προσφύγων που έφθαναν από την Ανατολική Ευρώπη. Οι περισσότεροι απ' αυτούς έγιναν αργότερα δεκτοί από «παράδοσιακές» χώρες μετανάστευσης, όπως η Αυστραλία, οι Η.Π.Α και ο Καναδάς.

Το 1976 περίπου 3.000 Ιρακινοί Χριστιανοί, Ασυριακής καταγωγής, μεταφέρθηκαν στην Ελλάδα και το Λίβανο. Αργότερα έγιναν και αυτοί δεκτοί από τρίτες χώρες. Προς το τέλος της δεκαετίας του 1970 αρχίσε να φθάνει ένας μικρός αριθμός Αιθίοπων που εγκατέλειπαν τη χώρα τους μετά την αλλαγή του καθεστώτος.

Την ίδια περίοδο η πτώση του καθεστώτος της Σαϊγκόν το 1975 είχε ως αποτέλεσμα τη μαζική έξοδο Βιετναμέζων προσφύγων που διέσχισαν τις επικινδύνες θάλασσες της Ν. Α. Ασίας. Τον Ιούλιο του 1979 περισσότεροι από 200.000 Βιετναμέζοι, «άνθρωποι των πλοιαρίων», όπως τους ατεκάλεσαν, μαράζωναν σε προσωπικά κέντρα γειτονικών

ΥΠΗΚΟΟΙ ΞΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΟΥ ΕΚΑΝΑΝ ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΑΒΑΝ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ 1980-91		
Εθνικότητα	Αριθμός στομών	Ελαβαν την προσφυγική ιδιότητα
1. Τούρκοι	4.056	1.705
2. Ιρακινοί	1.789	41
3. Πολωνοί	1.162	681
4. Ιρανοί	813	48
5. Ρουμάνοι	781	128
6. Αλβανοί	589	16
7. Λοιποί	2.444	183
ΣΥΝΟΛΟ		2.805

Πηγή: Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, Διεύθυνση Κοινοτικής Αρωμίας, Έγγραφο 81003-15970, 30 Ιαν. 1992. (Από το βιβλίο «Η μεταστροφή προς την Ελλάδα» της Σοφίης Πετρινιάτη, εκδ. «Οδυσσέας», 1983).

χωρών. Τότε, σε μια Διεθνή Συνδιάσκεψη στη Γενεύη, η Ελλάδα δέχτηκε 200 Βιετναμέζους πρόσφυγες για μόνιμη εγκατάσταση. Σήμερα ζουν στην Αθήνα και στη Ρόδο.

Στα μέσα της δεκαετίας του 1980 παρατηρήθηκε μια αύξηση των αιτήσεων που ζητούσαν άσυλο από τη Μέση Ανατολή, την Τουρκία, την Πολωνία και την Αιθιοπία.

Το τέλος του ψυχρού πολέμου και η ρευστότητα που ακολούθησε δη-

μιούργησαν νέα προσωπικά κύματα. Στην Ελλάδα το τέλος του 1990 και οι πρώτοι μήνες του 1991 σημειώθηκαν από τη μαζική άφιξη Αλβανών. Παρ' όλο που οι περισσότεροι δεν ήταν πρόσφυγες σύμφωνα με τη Σύμβαση του 1951, η Υπατη Αρμόστεια παρέιχε τεχνική βοήθεια μέσα στα πλαίσια της προσφοράς καλών υπηρεσιών. Τους παρασχέθηκε διαμονή από τις ελληνικές αρχές, κυρίως σε Κέντρα Υποδοχής στη Βόρειο Ελλάδα. Μετά τις εκλογές στην Αλβανία, το Μάρτιο του 1992, τα Κέντρα έκλεισαν.

Με το τέλος του Πολέμου στο Περσικό Κόλπο, παρατηρήθηκε μια αύξηση του αριθμού των Ιρακιών -Χριστιανών και Κούρδων- που έφθαναν μέσω Τουρκίας. Κατά την ίδια περίοδο έχουμε και αφίξεις από την πρώην Γιουγκοσλαβία.

Σήμερα ο συνολικός αριθμός των προσφύγων στην Ελλάδα είναι περίπου 8.000. Προέρχονται κυρίως από το Ιράκ, το Ιράν, την Τουρκία και λιγότερο από την πρώην Γιουγκοσλαβία, τη Συρία, τη Σομαλία, το Σουδάν και τη Σρι Λάνκα. Η Υπατη Αρμόστεια χρηματοδοτεί τρεις μη κυβερνητικές οργανώσεις, το Ίδρυμα Κοινωνικής Εργασίας, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και τη Διεθνή Κοινωνική Υπηρεσία.

Βουλιάζει η Κάλυμνος από λαθρομετανάστες

της Π. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΟΥ

ΙΑΝΙΚΟΣ στην Κάλυμνο. Κάτω από άθλιες συνθήκες διαμονής και με ορατούς τους κινδύνους για τη δημόσια υγεία βρίσκονται εκεί 99 λαθρομετανάστες, ανάμεσά τους και πολλά παιδιά, η και νήπια. Με την εμφάνιση στο νησί μόνο μέσα στο Σαββατοκύριακο, 56 λαθρομεταναστών, δήμος, αρχές και κάτοικοι αισίστηκαν.

«Τους στείλω πακέτο αύριο (σήμερα) με αυτό πλοίο της γραμμής στον Πειραιά, να φροντίσουν τα συναρμόδια υπουργεία τους πάρουν για να σωθεί το νησί», δηλώνει κατηγορηματικά στο «Εθνος» ο δήμαρχος Κάλυμνου Δημήτρης Διακομιχάλης.

«Εγκληματική χαρακτήριζαν την κατάσταση που δημιουργηθεί στο νησί ο δήμαρχος και οι αστυνομικές και λιμενικές, και... εκπέμπουν σήμα κινδύνου. Από την αρχή του χρόνου μέχρι και χθες, το κύκλωμα των Τούρκο-δουλεμπόρων και εμπόρων ναρκωτικών έλε στην Κάλυμνο 340 λαθρομετανάστες. Ο δήμος Κάλυμνου μόνο για την σίτισή τους ξοδεύει περίπου 6 εκατομμύρια δραχμές. Πράτις συνεχείς εκκλήσεις, επιστολές και

99 λαθρομετανάστες στο έλεος του Θεού... Πανικός στην Κάλυμνο.

τηλεφωνικές επαφές του δημάρχου με τα υπουργεία Εθνικής Αμυνας, Εξωτερικών, Εσωτερικών, Υγείας και Πρόνοιας και Αιγαίου, η Κάλυμνος παραμένει το πιο προσοδοφόρο νησί για τους αδιάστατους Τούρκους δουλεμπόρους. Και όχι μόνο. Ο δήμαρχος υπενθυμίζει ότι οι δύο Τούρκοι δουλεμπόροι που συνελήφθησαν πρόσφατα και είχαν πνίξει πέρσι 24 λαθρομετανάστες, διακίνησαν

μέσω Κάλυμνου και 15 κιλά ηρωίνης.

Κι ενώ στο νησί από προηγούμενες δουλεμπωρικές αποβιβάσεις παρέμεναν μέχρι τη Παρασκευή 46 λαθρομετανάστες, χθες και προχθές υπήρξε φοβερή έξαρση.

Στις περιοχές Παλσώνησος και Δροσόν εμφανίστηκαν, στις 2, στις 3 και στις 5 τα ξημερώματα του Σαββάτου, 32 λαθρομετανάστες από Ρουάντα Ιράκ, Ιράν και Πακιστάν. Από αυτούς, οι 13 είναι άνδρες, οι 8 γυναίκες και 11 παιδιά (σ.σ. 6 αγόρια και 5 κορίτσια, ανάμεσά τους ακόμα και βρέφη).

Ο διοικητής του Αστυνομικού Τμήματος Δημήτρης Πανατζής, είπε στο «Εθνος»:

«Τους έφεραν Τούρκοι με δύο ταχύπλοα και πήραν 800 δολάρια από τον καθένα. Στο τμήμα διαμένουν 75 λαθρομετανάστες. Κοιμούνται στο προαύλιο και φυσικά δεν υπάρχει δυνατότητα να γίνει υγειονομικός έλεγχος. Υπάρχουν κίνδυνοι και οι συνθήκες εδώ δεν επιτρέπουν να φιλοξενοούνται τόσοι άνθρωποι και μάλιστα και παιδιά».

Χθες, στις 5 τα ξημερώματα, δύο Τούρκοι δουλεμπόροι έβγαλαν άλλους 24 λαθρομετανάστες στην Ψέριμο. Απ' αυτούς οι 18 είναι από Ρουάντα, οι 5 από Ιράκ και 1 από Λιβερία. Ανάμεσά τους και μία γυναίκα με 3 ανήλικα παιδιά 3, 7 και 10 χρόνων.

Πρόσφυγας στην Ελλάδα: «Όταν παίρνεις το δρόμο της ξενιτειάς, νοιώθεις σα να 'σαι στον αέρα, χωρίς θεμέλια στα πόδια σου και χωρίς τίποτε για να στηριχτείς». (Φωτ: Μ. Οικονόμου)

ΕΓΚΛΗΜΑ

Πέταξε λαθρομετανάστες στη θάλασσα

Αποτρόπαιη πράξη τούρκου δουλέμπορου.
Πνίγηκαν μητέρα και τα δύο παιδιά της

ΤΡΑΓΙΚΟ τέλος είχε τα ημερώματα της περασμένης Τετάρτης άλλη μία υπόθεση μεταφοράς λαθρομεταναστών στη χώρα μας από τούρκο «δουλέμπορο». Μια ιρακινή και τα δύο ανήλικα αγοράκια της πνίγηκαν στα ανοικτά της Κω, όταν ο τούρκος κυβερνήτης ενός ταχύπλουου πέταξε στη θάλασσα και τους 15 λαθρομετανάστες που μετέφερε, για να μη συλληφθεί από άνδρες του λιμενικού που τον είχαν εντοπίσει και τον κατεδίωξαν με περιπολικό σκάφος. Οι υπόλοιποι 12 ιρακίνοι λαθρομετανάστες περισυνελέγησαν στη θαλάσσια περιοχή Ψαλίδι. Στην ίδια περιοχή άλλος τούρκος «δουλέμπορος» είχε πετάξει στη θάλασσα 25 λαθρομετανάστες, το φθινόπωρο του 1993, με αποτέλεσμα να πνιγούν όλοι. Συνολικά, σύμφωνα με τα στοιχεία του λιμενικού Σώματος, τα τελευταία 3,5 χρόνια η «μαφρία» των τούρκων μεταφορέων λαθρομεταναστών ευθύνεται για τον θάνατο 57 ανθρώπων, που ζητούσαν μια «καλύτερη ζωή».

Το τελευταίο διάστημα παρουσιάζεται μια έξαρση της λαθρομετανάστευσης προς την Ελλάδα, ενώ η «διάβαση» από τα τουρκικά παράλια προς τα νησιά του Αιγαίου θεωρείται ακόμη ένας σχετικά εύκολος δρόμος. Τα θύματα

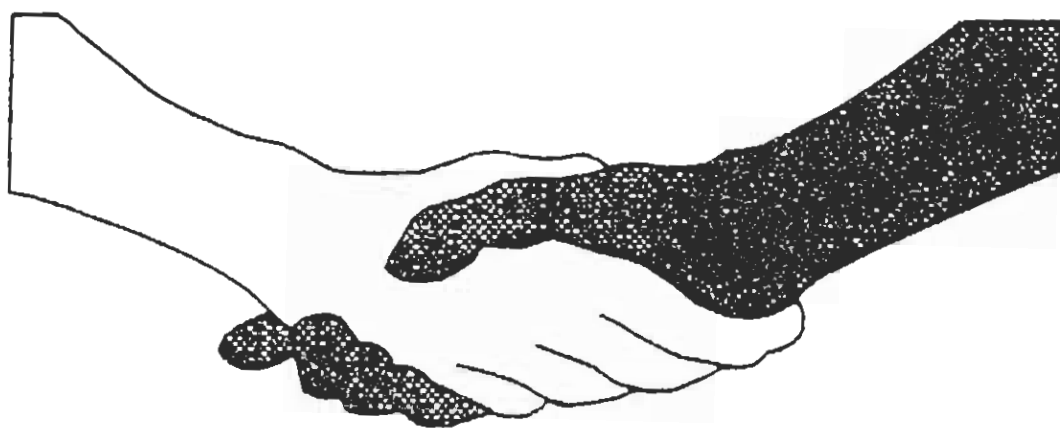
των σύγχρονων δουλεμπόρων καταβάλλουν «εισιτήριο» που μπορεί να φθάσει ακόμη και σε 2.000 δολάρια κατά κεφαλήν. Τα δύο τελευταία χρόνια έχουν συλληφθεί από τους λιμενικούς περισσότεροι από 1.500 λαθρομετανάστες και 44 δουλέμποροι. Πάντως, συχνές είναι και οι μεταφορές λαθρομεταναστών από τη Β. Ελλάδα και από την παραμεθόριο με την Αλβανία.

Ο πραγματικός αριθμός των λαθρομεταναστών που έχουν καταφέρει να περάσουν στην Ελλάδα δεν είναι γνωστός. Πάντως, φαίνεται ότι ξεπερνούν τις 600.000. Σύμφωνα με στοιχεία του Πανεπιστημίου Πανειστήμιου, στη χώρα μας ζουν περισσότεροι από 300.000 αλβανοί λαθρομετανάστες, ενώ οι Πολωνοί ανέρχονται σε 100.000. Ακολουθούν οι λαθρομετανάστες από την Αίγυπτο, που φθάνουν σε 55.000, από τις Φιλιππίνες (35.000), το Ιράκ (14.000), την Ιορδανία, τη Συρία κ.ο.κ.]

SOS ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ

ΤΟ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ

Τώρα ζω σε μια σκηνή
-το Νο 50 στ' αριστερά -
αλλά είναι τόσο στενή
για να χωρέσει το μέλλον.
"Ξέχνα" μου λένε.
Αλλά πως μπορώ να ξεχάσω;
Όταν σταματήσουν τη νύχτα τα όνειρα
να μου θυμίζουν το χωριό μου,
όταν σταματήσει ο άνεμος
να μου φέρνει το άρωμα των φρούτων του κήπου μου
όταν σταματήσει να βρέχει ο ουρανός,
τότε μόνο θα μπορώ
να σταματήσω να σκέφτομαι
την Πατρίδα....

ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

ΕΤΟΣ	ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ	ΑΛΛΟΓΕΝΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1980	72	168	240
1981	959	186	1.145
1982	4.996	336	5.332
1983	2.776	470	3.246
1984	1.444	367	1.811
1985	1.483	126	1.609
1986	807	397	1.204
1987	1.937	279	2.216
1988	1.313	258	1.571
1989	845	372	1.217
1990	691	399	1.090
1991	688	198	886
1992	857	347	1.204
1993	1.273	531	1.804
	20.141	4.434	24.575

(Πηγή: υπουργείο Εσωτερικών)

Κανείς δεν μπορεί να καταλάβει πως αισθανόμουν τότε. Κι εγώ ο ίδιος τώρα δεν μπορώ να πιστέψω ότι πέρασα τέτοιο δρόμο. Ήταν τρομαχτικό. Τώρα που το σκέφτομαι ανατριχιάζω, αλλά, τέλος πάντων, πέρασα. Πάντα είναι στο μυαλό μου αυτοί που έχουν κάνει την ίδια διαδρομή, και αυτοί που θα την κάνουν. Είναι ένας δρόμος που ποτέ δεν τελειώνει. Δεν ήμουν ούτε ο πρώτος ούτε ο τελευταίος που τον πέρασε. Ένα δρόμο ανάμεσα σε δύο χώρες που δεν ήταν δικές μου, δεν με είχαν γεννήσει. Για κάποιους λόγους όμως έπρεπε να περάσω.

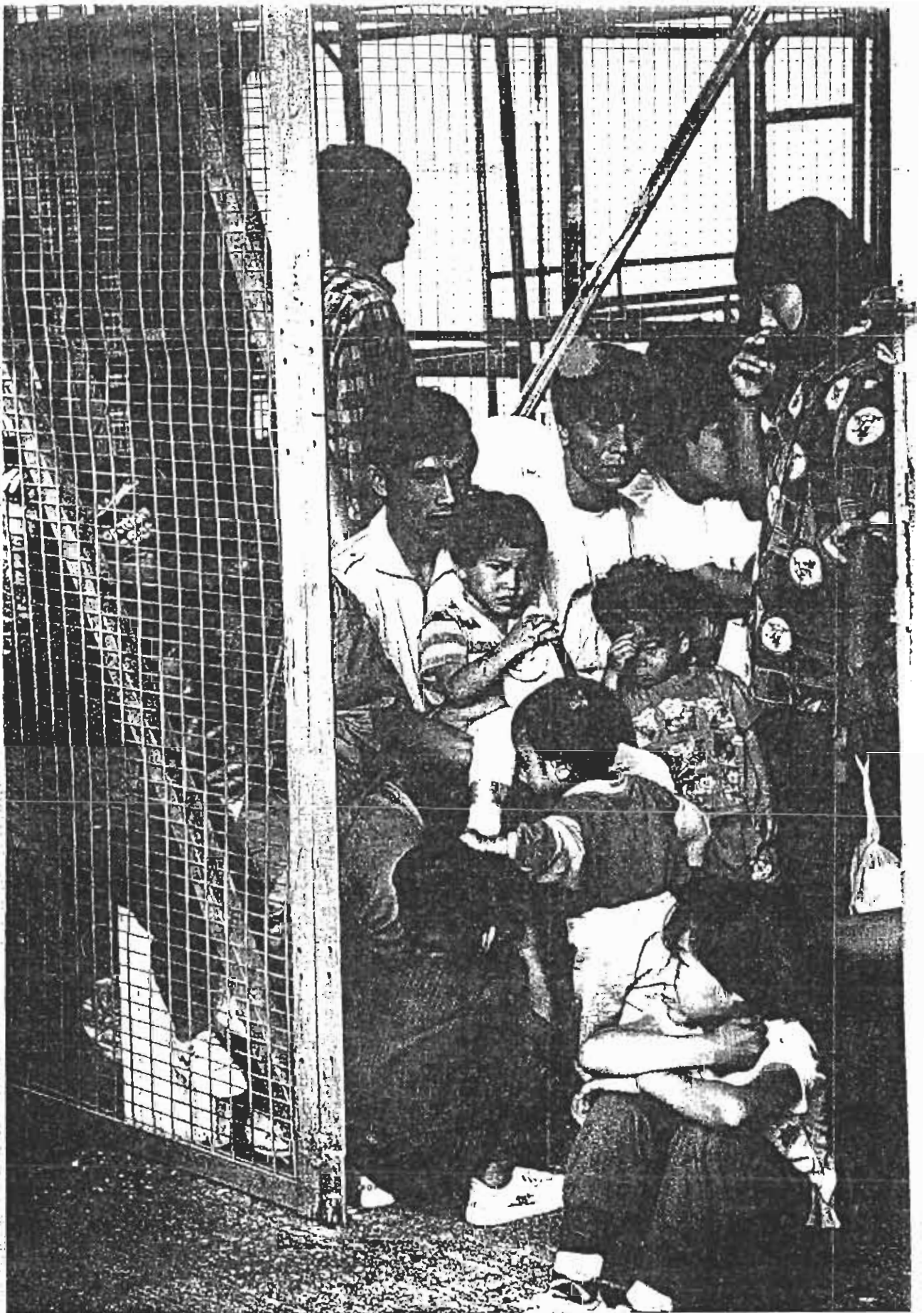
Έκανε πάρα πολύ κρύο, τόσο κρύο που ένιωθα να παγώνω. Τα πόδια μου νόμιζα πως δεν θα τα βγάζανε πέρα. Κι εγώ δεν ξέρω πως πέρασε αυτή η στιγμή. Ήταν αλήθεια θαύμα που η ψυχή μου βγήκε αλώβητη. Αγνώστο, από που πήρα τη δύναμη: ίσως απ' την ελπίδα ότι κάποτε θα 'ρθει μια μέρα που θα ζήσω μια κανονική ζωή, μια ζωή που την είχα, αλλά την έχασα, ή, ας πούμε, την εγκατέλειπα προσωρινά, για κάποιους λόγους πολύ σημαντικούς.

Ποτέ δεν μπορούσα να φανταστώ ότι θα ευχηθώ κάποτε να πεθάνει το φεγγάρι, ένα φεγγάρι τόσο όμορφο που χωρίς αυτό η ζωή ίσως να μην είχε σήμερα το νόημα που έχει για τον άνθρωπο. Θυμάμαι όμως καθαρά μια στιγμή που ήθελα να πεθάνει το φεγγάρι, να μη βγει, γιατί το φως του θα με πρόδινε και θα με πιάνανε. Εκείνη την ώρα ένιωσα μίσος για το φεγγαρόφωτο, κάτι που ποτέ δεν θυμάμαι να είχα νιώσει. Ποτέ δεν είχα αιστανθεί μίσος για κάτι τόσο όμορφο. Ήταν ίσως ο φόβος του θανάτου. Ίσως γιατί ο δρόμος πίσω μου ήταν συνώνυμος με το θάνατο που με περίμενε αν δεν κατάφερνα να περάσω.

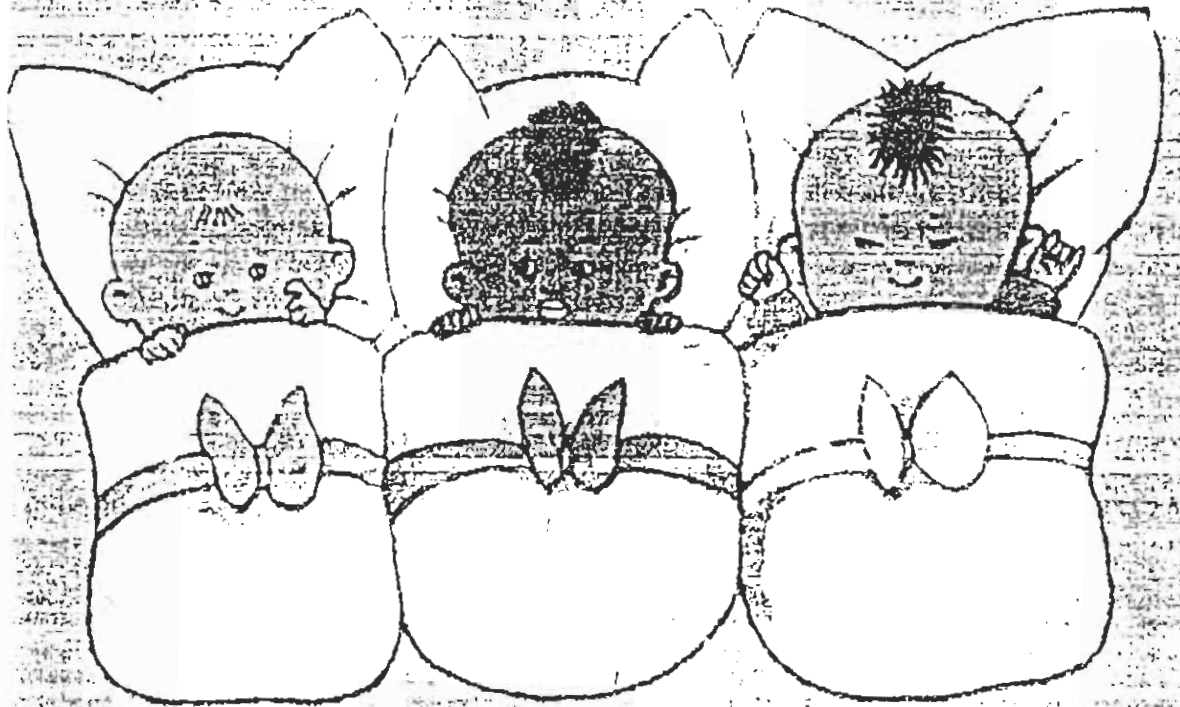
.....

Έκανε τόσο κρύο που αν μ' έπαιρνε ο ύπνος έστω και για ένα λεπτό, δεν θα ξαναξυπνούσα. Μέσα στο σκοτάδι, με τεντωμένα αυτιά, προσπαθούσα να μη χάσω τη φωνή του οδηγού που πήγαινε μπροστά.

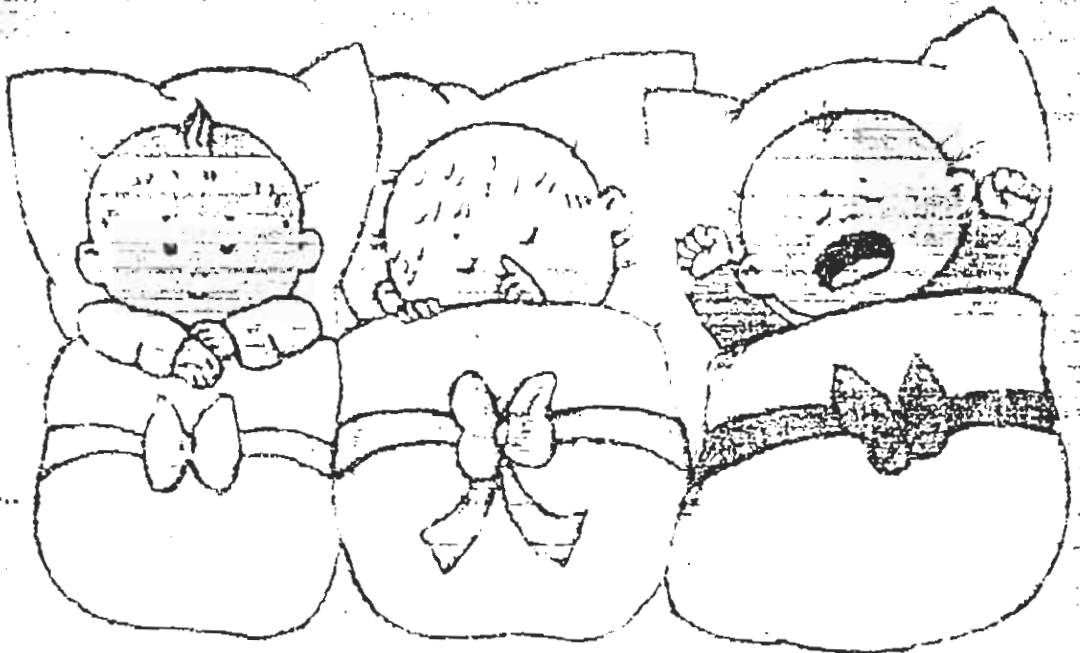
Μαρτυρία ενός πρόσφυγα

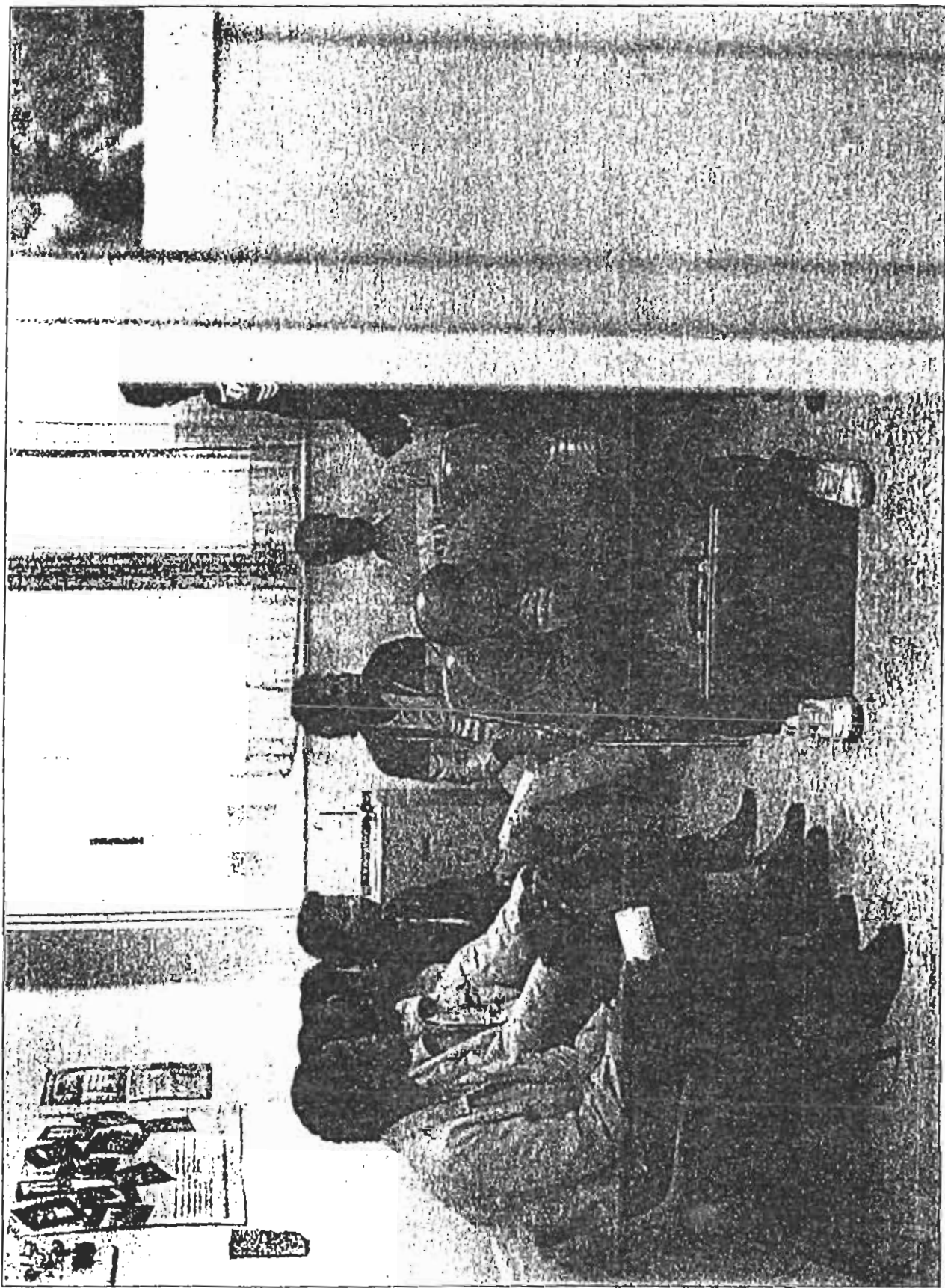

Vietnamese asylum-seekers head home from Hong Kong's Whitehead camp.

Bewahrt ihnen den Frieden

Σε αναμονή συνέντευξης για εξέταση του αιτήματος αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας. Ποιοι θα είναι οι τυχεροί; Αριόδιο για την παραχώρηση σούλου είναι το υπουργείο Δημοσίας Τάξης. Το 1994 κατατέθηκαν 1.287 αιτήσεις. Την προσφυγική ιδιότητα έλαβαν 170.

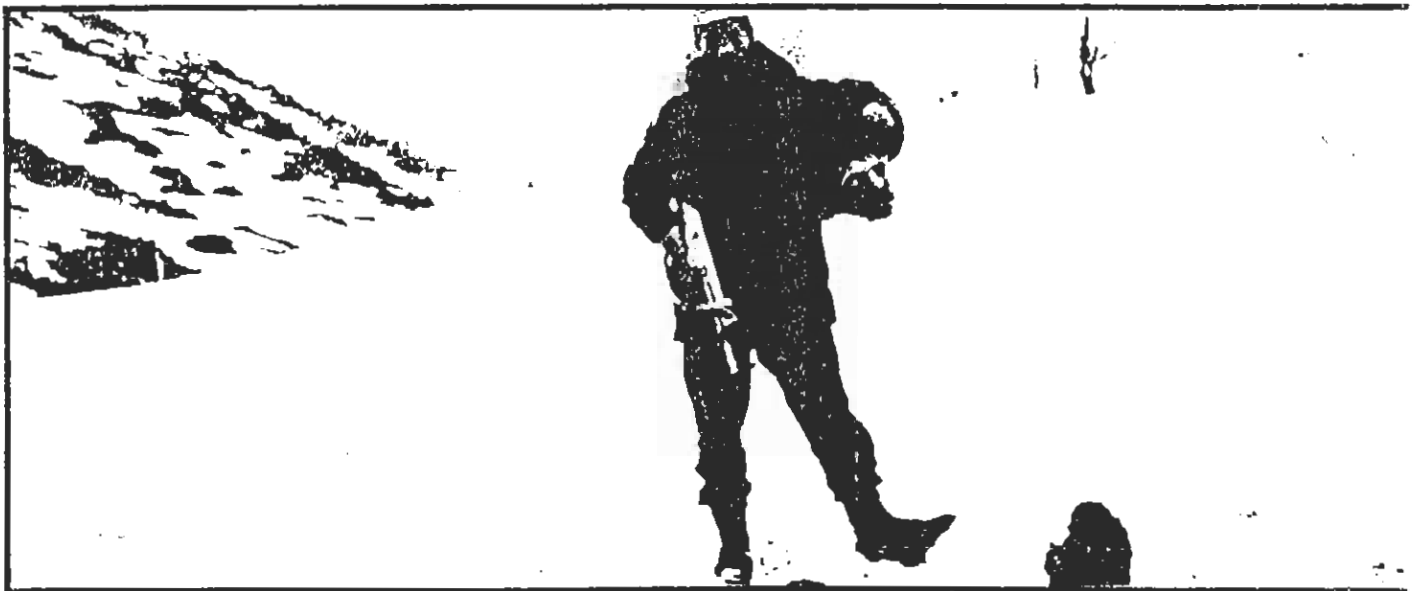
ΣΤΟ ΦΩΣ ΝΕΕΣ ΒΑΡΒΑΡΟΤΗΤΕΣ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΠΟΖΑΡΕΙ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΦΑΚΟ ΚΡΑΤΩΝΤΑΣ ΤΑ ΚΟΜΜΕΝΑ ΚΕΦΑΛΙΑ 2 ΚΟΥΡΔΩΝ ΑΝΤΑΡΤΩΝ

Μετά τη σφαγή 7 βρεσκών το Μάρτιο, αυτή είναι άλλη μια απόδειξη της τουρκικής θηριωδίας. Στη φωτογραφία φαίνονται οι 4 νεκροί με τα κομμένα κεφάλια τους. Αυτουργοί αυτής της θηριωδίας είναι ο στρατιώτης των Ειδικών Δυνάμεων Χασάν Ντονέρ και η ομάδα του. Ενώ υπηρετούσε στη ταξιαρχία Χακκαρί, ο Ντονέρ πήρε 500 διαφορετικές φωτογραφίες από αυτή τη θηριωδία. Τώρα πωλά κάθε φωτογραφία για 50 μέχρι 100 χιλιάδες τουρκικές λίρες (περίπου 1 με 1,5 δολλάριο), δηλώνοντας: "Ας δουν όλοι τι κάναμε αυτά τα σκυλιά, και αυτό να γίνει μόνθημα για όλους τους Κούρδους. Θα έχουν την ίδια τύχη."

Η φωτογραφία αυτή δόθηκε από ένα στρατιώτη (λέγεται Mahir και είναι από την Αντιόχεια), μαζί με ένα σύντομο γράμμα με τις παραπάνω πληροφορίες.

Αυτή η φωτογραφία είναι το εισιτήριο της Τουρκίας για την Ευρώπη;

ΧΘΕΣ ΕΛΛΗΝΕΣ
ΑΡΜΕΝΙΟΙ, ΠΟΝΤΙΟΙ,
ΣΗΜΕΡΑ ΚΟΥΡΔΟΙ

ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

ΟΜΠΙΟΙΕΣ

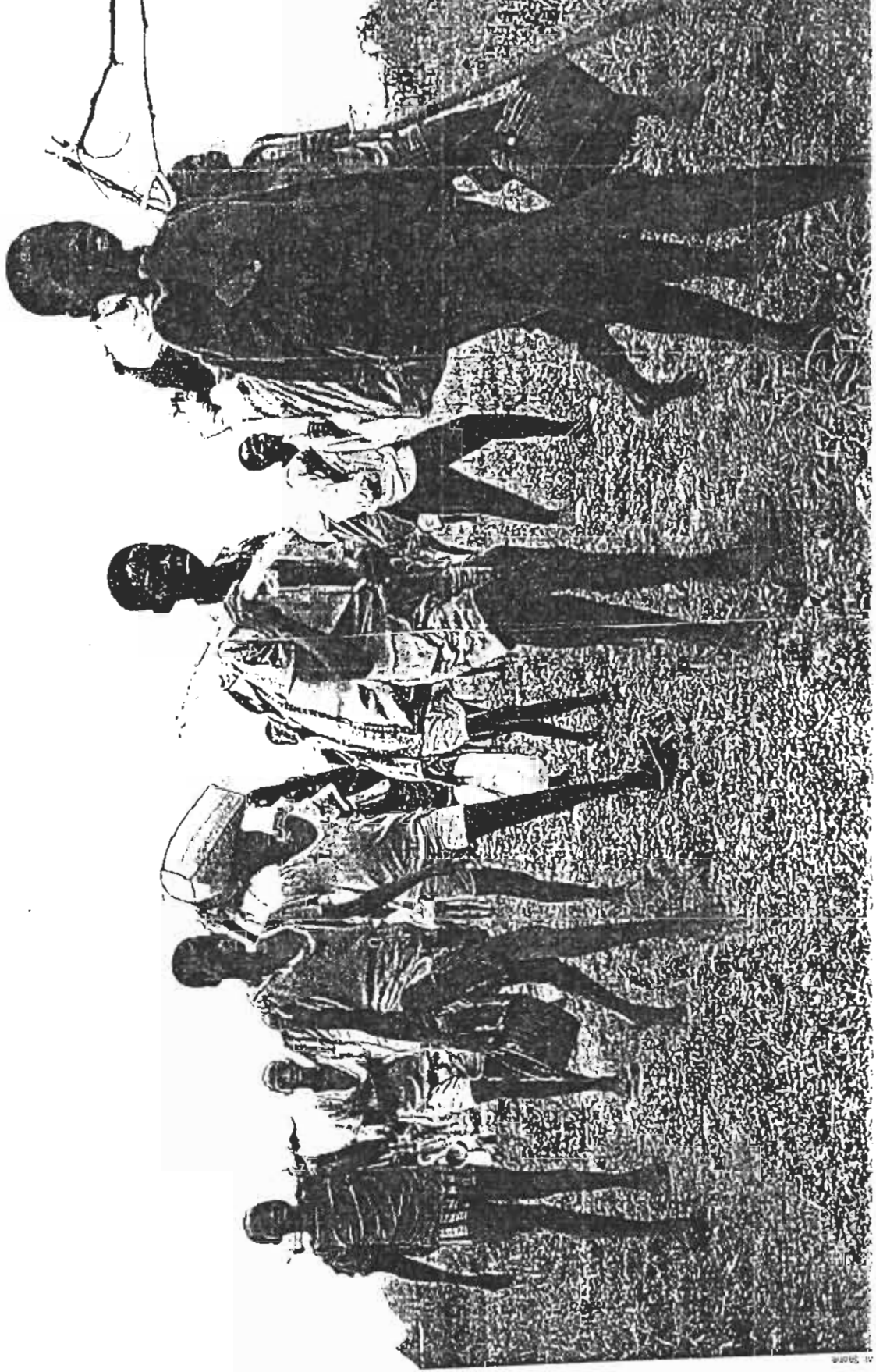

**Οι άκαρδοι αυτοί που κινεποιούνται
κατασπαράσσοντας ανθρώπους, μπορούν ν' αγαπήσουν
Εσείς μπορείτε ν' αγαπήσετε αυτούς τους θύμους;**

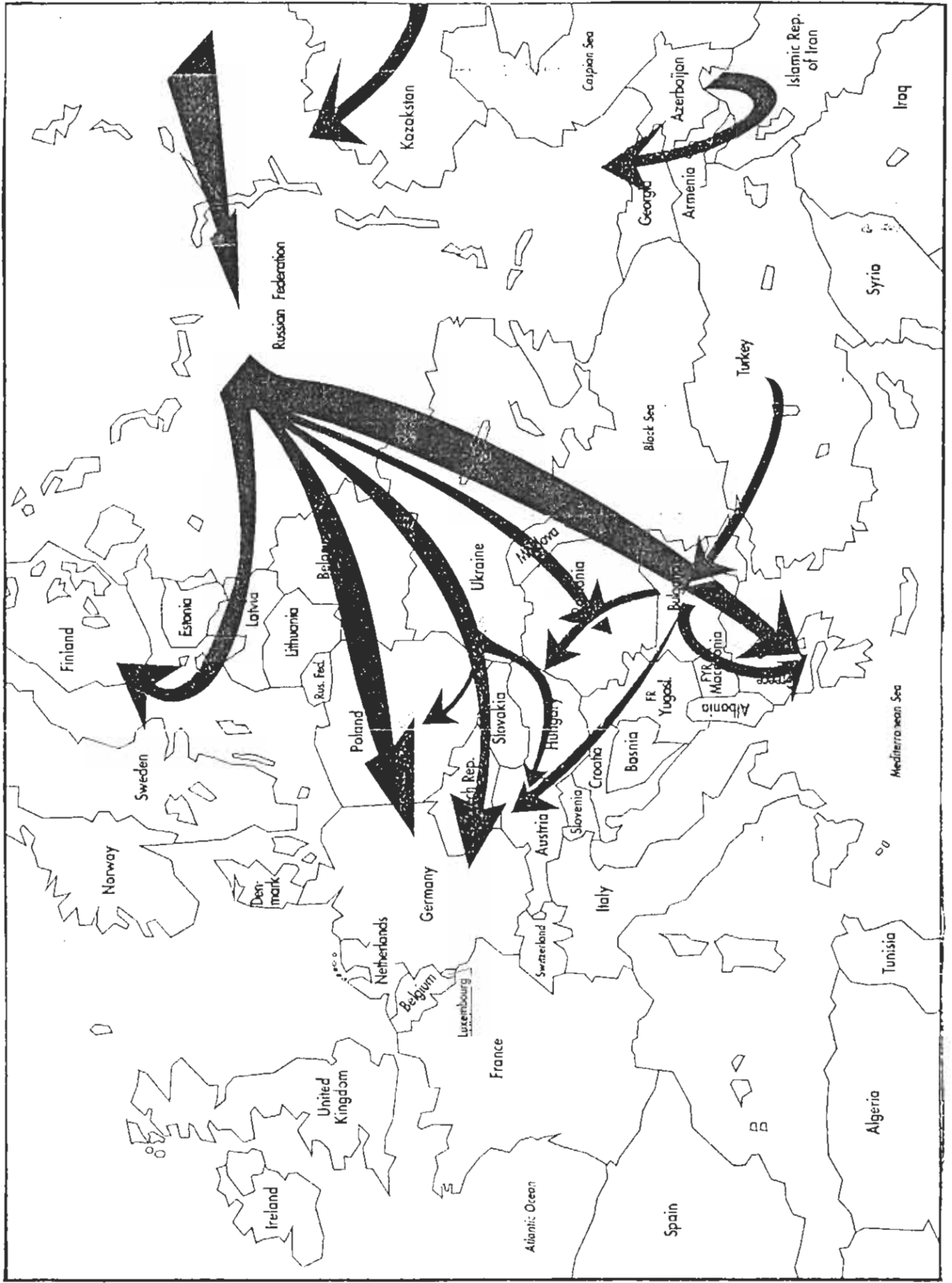

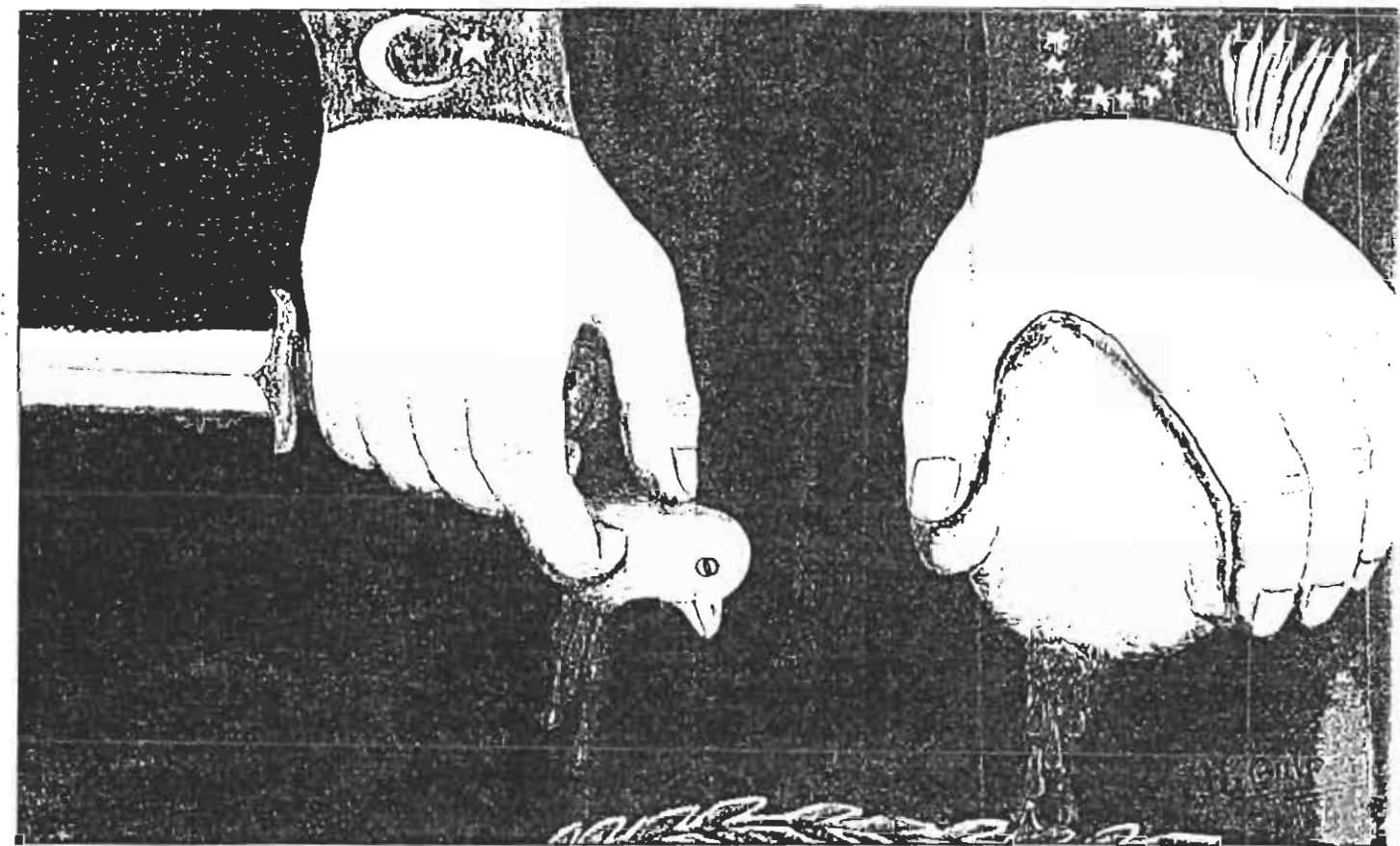
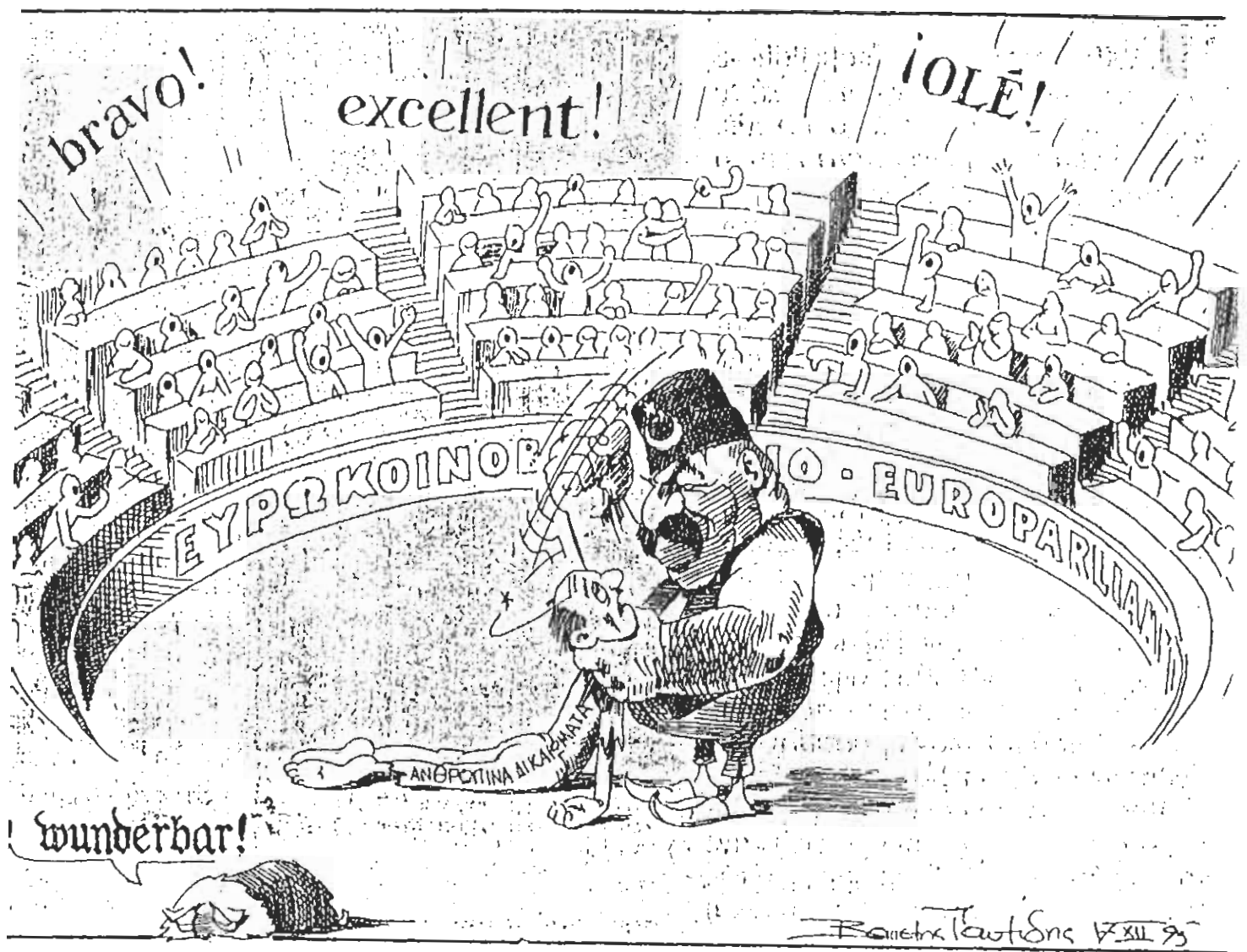
Thousands of boys
roamed between Sudan,
Ethiopia and Kenya after
fleeing from fighting
in southern Sudan.
Gradually they met up and
formed into large groups.
Some stayed
on the road for years,
crossing thousands

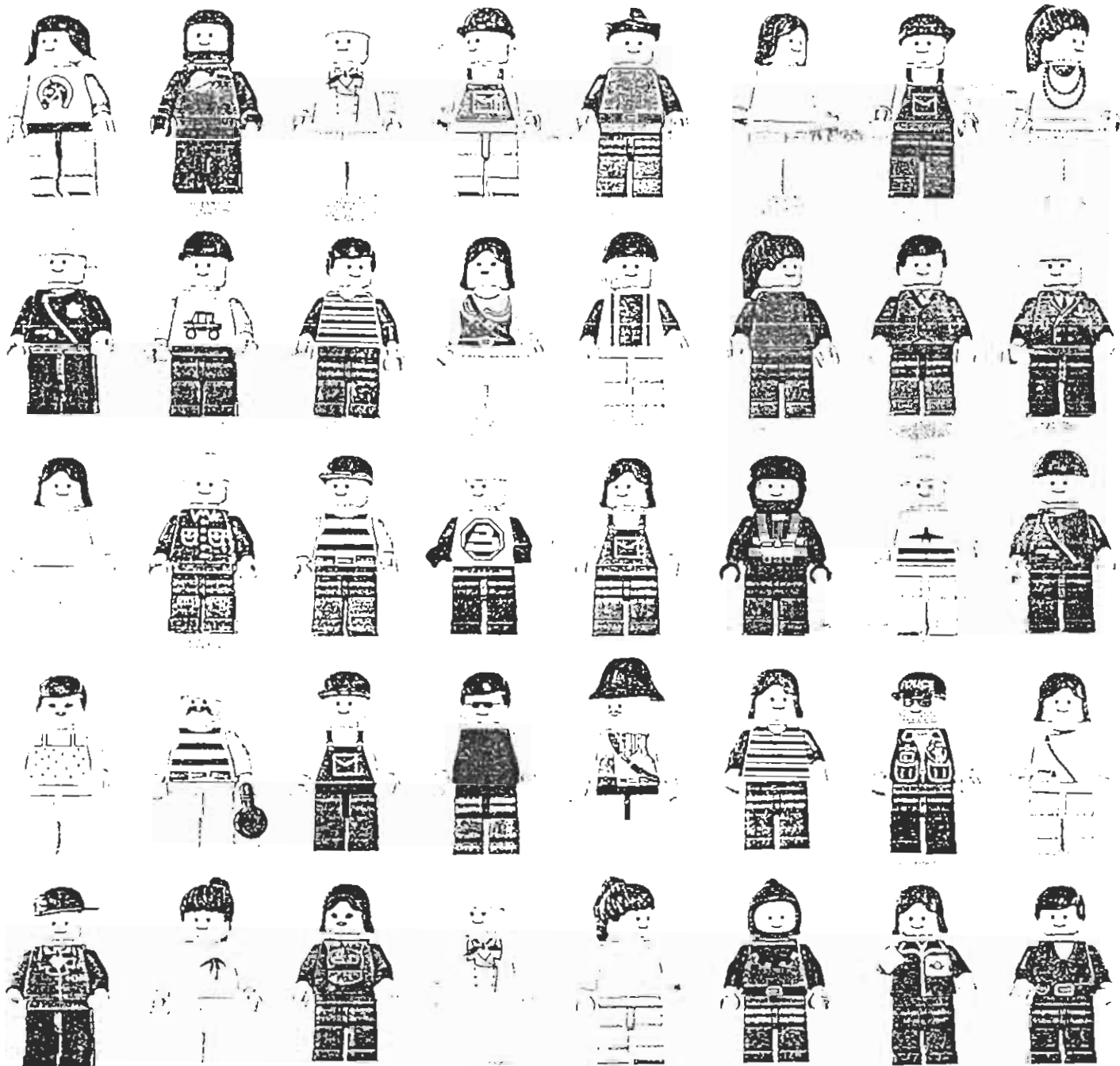

AP Wirephoto

Smuggling routes through

SPOT THE REFUGEE

There he is. Fourth row, second from the left. The one with the moustache. Obvious really.

Maybe not. The unsavoury-looking character you're looking at is more likely to be your average neighbourhood slob with a grubby vest and a weekend's stubble on his chin.

And the real refugee could just as easily be the clean-cut fellow on his left.

You see, refugees are just like you and me.

Except for one thing.

Everything they once had has been left behind. Home, family,

possessions, all gone. They have nothing.

And nothing is all they'll ever have unless we all extend a helping hand.

We know you can't give them back the things that others have taken away.

We're not even asking for

money (though every penny certainly helps).

But we are asking that you keep an open mind. And a smile of welcome.

It may not seem much. But to a refugee it can mean everything.

UNHCR is a strictly humanitarian organization funded only by voluntary contributions. Currently it is responsible for more than 27 million people around the world.

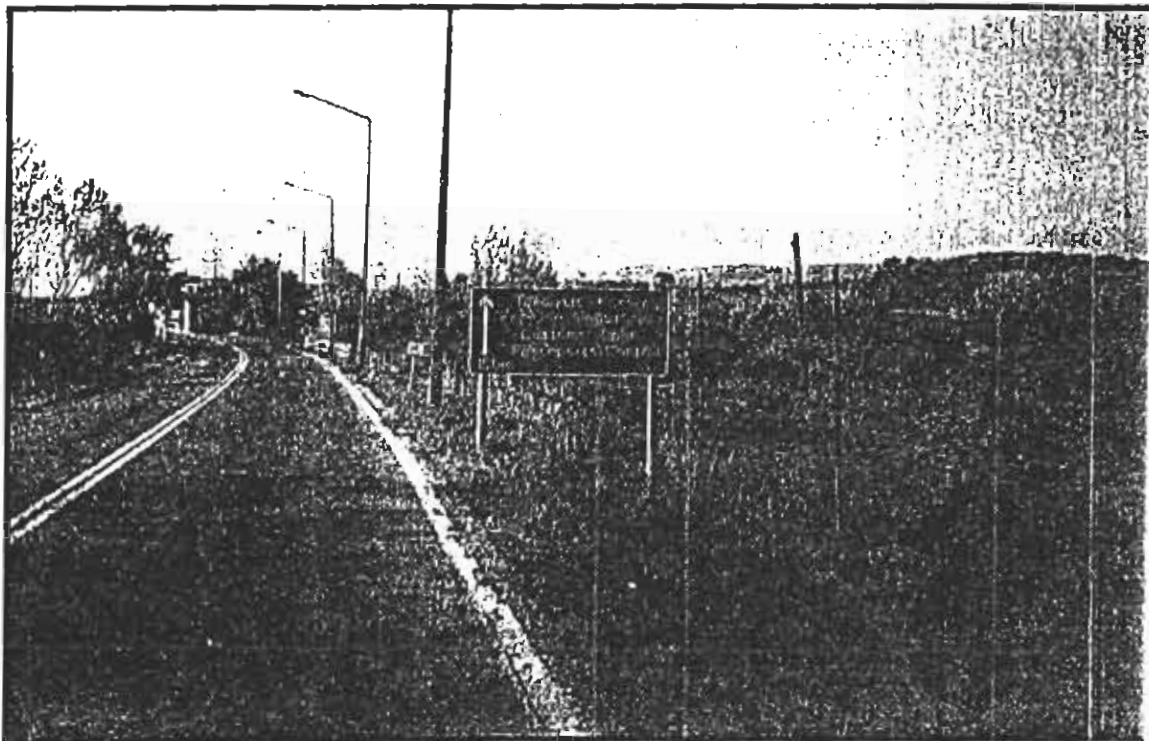
UNHCR

United Nations High Commissioner for Refugees

UNHCR Public Information
P.O. Box 2500
1211 Geneva 2, Switzerland

«Πόλεμος» στον Εβρο

Κάθε μέρα
ουλάχιστον
20 λαθρο-
μετανάστες
ερνούν τον
οταμό, ενώ
η επίσημη
οδός, το
τελωνείο
κλήπων, έχει
μείνει χωρίς
παλληλούς
και ρημάζει

Το προσφυγικό δράμα

23 εκατομμύρια άνθρωποι σ' ένα διαρκή αγώνα επιβίωσης

Καταδικάσθηκαν οι δουλέμποροι

Σε φυλάκιση 4 ετών και χρηματική ποινή 900.000 δραχμών καταδικάσθηκε από το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αλεξανδρουπόλης ο δουλέμπορος Βιπάνης Κεκρανατζίδης ο οποίος αυνελήφθει να μεταφέρει 5 πακιστανούς λαθρομετανάστες.

Το ίδιο δικαστήριο καταδίκασε σε φυλάκιση 3 ετών και χρηματική ποινή 800.000 δραχμών τον Βούλγαρο δουλέμπορο Νικόλα Νικόλωφ που αυνελήφθει να μεταφέρει στα αυτοκίνητά του 3 πακιστανούς λαθρομετανάστες.

Όσον αφορά τους συνολικά 8 πακιστανούς καταδικάσθηκαν σε φυλάκιση 3 μηνών ο καθένας, ποινή που ανεστάθει επ' αόριστον καθώς το δικαστήριο διάταξε την απέλαση τους από τη χώρα.

26/11/95 ΕΛΕΥΘΕΡΟ «Πληρώσαν» τους λαθρομετανάστες

ΡΟΔΟΣ, 26.

Δύο Ροδίτες πλοιοκτήτες καταδικάσθηκαν χθες συνολικά σε φυλάκιση 90 μηνών, από το τοπικό Τριμελές Πλημμελειοδικείο, επειδή την περασμένη Δευτέρα μετέφεραν στη Ρόδο 16 Πακιστανούς και ένα Ρουμάνο, λαθρομετανάστες.

Είναι οι Ηλίας Βαλμάς, 46 χρόνων και Δημήτρης Διακουμής, 27 χρόνων, πλοιοκτήτες του φορτηγού «Μυρσίνη». Το πλοίο τους κατασχέθηκε και οι ίδιοι οδηγήθηκαν στις φυλακές.

Οι 17 λαθρομετανάστες αθώωθηκαν και θα απελαθούν.

"Κουβαλούσε" λαθρομετανάστες

Χθες τα ξημερώματα στο 7ο χλμ. της Εθνικής οδού ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ - Κομοτηνής αυνελήφθει από άνδρες του Τμήματος Τροχαίας ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ ο ΣΑΠΡΑΝΙΔΗΣ Ηλίας του Δημητρίου ετών 41 κατ. Περάματος Αττικής, διότι κατελήφθει να μεταφέρει με το υπ' αριθ. ΥΑΡ - 5094 Επιβατικό Ι.Χ. αυτ/τό του δώδεκα (12) αλλοδαπούς λαθρομετανάστες υπηκόους Μπαγκλαντές.

Τους ανωτέρω αλλοδαπούς παρέλαβε από την πορέβρια περιοχή κατ ους μετέφερε με προορισμό την Αθήνα έναντι αμοιβής 100 δοληαρίων κατ' άτομο που θα εισέπραττε μετα τη μεταφορά.

Τόσο ο ανωτέρω όσο και οι συλληφθέντες αλλοδαποί θα παραπεμφθούν στον κ. Εισαγγελέα Πλημ/κών ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ.

Το αυτ/το κατασχέθηκε.

Προανάκριση ενεργεί η Υποδ/ση Ασφαλείας ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ.

Διακίνηση Λαθρομεταναστών Εξαρθρώθηκε Κύκλωμα στην Αλεξ/πολη

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Λάθρα στην Ελληνική όχθη τους τρεις (3) λαθρομετανάστες με βάρκα μέσω του ποταμού Έβρου, την 22-10-1995 και ώρα 22.00 και στη συνέχεια ο ΜΕΗΜΕΤΟΝ τους κατηύθυνε πεζή στο συμφωνημένο σημείο στο ύψος του 61ου χλ/τρου Ε.Ο. Αλεξ/πόλεως - Ορεστιάδος όπου τους ανέμενε με το ελληνικό αυτοκίνητό του ο ΝΙΚΟΛΟΝ.

Για τη μεταφορά των λαθρομεταναστών στην Αθήνα ο ΝΙΚΟΛΟΝ θα εσέπραττε στη Βουλγαρία αμοιβή το ύψος της οποίας δεν εξακριβώθηκε.

Ο ΜΕΗΜΕΤΟΝ και οι τρεις (3) λαθρομετανάστες εισήλθαν παράνομα στη Χώρα και κινήθηκαν σε απαγορευμένη περιοχή.

Το Ι.Χ.Ε. αυτ/το που χρησιμοποιήθηκε για τη μεταφορά των λαθρομεταναστών κατασχέθηκε.

Όλοι οι συλληφθέντες θα αποσταλούν στον κ. Εισαγγελέα Πλημ/κών Αλεξ/πόλεως.

Συνεχίζεται η Διακίνηση Λαθρομεταναστών

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Τους ανωτέρω αλλοδαπούς παρέλαβε από την πορέβρια περιοχή και τους μετέφερε με προορισμό την Αθήνα, έναντι αμοιβής 100 δοληαρίων κατ' άτομο, που θα εισέπραττε μετά τη μεταφορά.

Τόσο ο ανωτέρω, όσο και οι συλληφθέντες αλλοδαποί θα παραπεμφθούν στον κ. Εισαγγελέα Πλημ/κών Αλεξ/πόλεως.

Το αυτ/το κατασχέθηκε.

Προανάκριση ενεργεί η Υποδ/ση Ασφαλείας Αλεξ/πόλεως.

2 Παρασκευή 22 Δεκεμβρίου 1995

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ "ΕΛΛΗΝΙΚΗ"
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ

Στον Έβρο

ΕΞΑΡΘΡΩΣΗ ΚΥΚΛΩΜΑΤΟΣ

Την 21-12-1995 και ώρα 01.00 στο 32ο χλ/τρο της επαρχιακής οδού Μάνδρας - Δερείου - Αρριανών, από άνδρες του Μεταβ. Αποσπάσματος Αλεξανδρουπόλης, αυνελήφθει ο υπηκόος Ιταλίας PALUMBO PIETRO του GIORGIO, ετών 28, κάτοικος Ιταλίας και προσωρινά Κυψέλης Αττικής, διότι οδηγώντας το υπ' αριθ. κυκλοφορίας ΥΟΙ-820δ Ι.Χ. κλειστό αυτοκίνητο, τύπου MERCEDES, ιδιοκτησίας Βιομηχανίας τυποποιημένων τροφίμων PIERO A.E.B.E. μετέφερε 14 Πακιστανούς λαθρομετανάστες, προκειμένου να τους προωθήσει στο εσωτερικό της χώρας (Αθήνα), για ανεύρεση εργασίας έναντι αμοιβής, το ύψος της οποίας δεν εξακριβώθηκε.

Από την προανάκριση που ενεργεί η Υ.Α. Αλεξανδρούπολης διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

α. Οι λαθρομετανάστες εισήλθαν λάθρα στο Ελληνικό έδαφος την 20-12-1995 και ώρα 17.00 με βάρκα, μέσω του ποταμού Έβρου, από την περιοχή Σουφλίου και κινήθηκαν σε απαγορευμένη περιοχή. Στην προωπία ειά τους αυτή βοηθήθηκαν από τον Τούρκο υπήκοο HASAN (α.λ.σ.), κάτοικο Τουρκίας, ο οποίος τους κατηύθυνε πεζός στο συμφωνημένο σημείο έναντι αμοιβής 5600 δοληαρίων ΗΠΑ, την οποία κατέβαλαν στην Τουρκία.

Στο συμφωνημένο σημείο τους ανέμενε ο PALUMBO που τους επιβίβασε στο κλειστό φορτηγό, ενώ ο Τούρκος επέστρεψε στην Τουρκία.

Το φορτηγό καθώς και ένα κινητό τηλέφωνο κατασχέθηκαν. Ο διακινητής και οι 14 Πακιστανάι λαθρομετανάστες θα αποσταλούν στον Εισαγγελέα Πλημ/κών Αλεξανδρούπολης.

ΕΡΕΥΝΟΙ ΓΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥΣ

Εκστρατεία κατά της εκμετάλλευσης αλλοδαπών (παράνομη απασχόλησή τους σε νοσηλευσιακές μονάδες) άρχισε χθες με ελέγχους στα καρνάγια της ευρύτερης περιοχής Πειραιά, μετά την απόφαση του υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας Κασίμ Σφύριου να μπει «τέρμα» στη «μαύρη» εργασία. Από προχθες ελέγχθηκαν 7 ελληνικά πλοία, όπου βρέθηκαν να εργάζονται παράνομα συνολικά 70 Έλληνες και αλλοδαποί, που οδηγήθηκαν στον εισαγγελέα, όπως και οι υπεύθων: εργολάβοι. Στην προσπάθεια του υπουργείου συμμετείχαν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων στη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη.

ΕΡΕΥΝΗ ΜΙΑ
3/3/96
ΔΑΔΕΧΤΟ

20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ '95

Ο τούρκος συγγραφέας Γιοσάρ Κερόλ χαρακτηρίζεται «εχθρός του έθνους» και καλείται από τις τουρκικές αρχές να απολογηθεί στον εισαγγελέα, έπειτα από δημοσίευση άρθρου του στα γερμανικό περιοδικό *Der Spiegel*, όπου καταδίκασε την πολιτική της χώρας του απέναντι στους Κούρδους.

26 ΜΑΡΤΙΟΥ '95

Μπαίνει σε εφαρμογή η συνθήκη Σένγκεν. Οι πολίτες του Βελγίου, της Ολλανδίας, του Λουξεμβούργου, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας θα μπορούν στο εξής να κυκλοφορούν στις παραπάνω χώρες δίχως καμία διατύπωση στα σύνορα. Η Ελλάδα, προς το παρόν, δεν υπέγραψε τη συνθήκη. Εξάλλου, λίγες μέρες αργότερα η Γαλλία ανέστειλε τη συμμετοχή της.

25 ΜΑΙΟΥ '95

Την πρωτεύουσα των οερβοβόσνιων Πάλε βομβαρδίζουν τα νατοικά αεροκάφη, κατόπιν εντολής που έδωσε ο ειδικός απεσταλμένος του ΟΗΕ στη Βοσνία Γιοσάοι Ακάσι.

6 ΙΟΥΝΙΟΥ '95

Το Ανώτατο Δικαστήριο της Νότιας Αφρικής καταργεί τη θανατική ποινή.

26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ '95

Το Εφετείο της Αγκυρας επικυρώνει την ποινή δεκαπενταετούς φυλάκισης σε 6 από τους 8 κούρδους βουλευτές.

13 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ '95

Η τελωνειακή ένωση της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι γεγονός. 343 ευρωβουλευτές ψηφίζουν υπέρ και 149 κατά (μεταξύ αυτών όλοι οι Έλληνες πλην ενός - λευκό ψήφισε ο Μιχ. Παπαγιαννάκης). Στην Ελλάδα, τα κόμματα της αντιπολίτευσης χαρακτηρίζουν το γεγονός ήττα και βόλλουν κατά της κυβέρνησης για την άρση του βέτο στις 6 Μαρτίου. Κατά το άλλα, η Τουρκία θα εισπράξει 450 δισ. δρχ. τα επόμενα πέντε χρόνια. Όσα για τη γενοκτονία των Κούρδων και την κατοχή του 1/3 της Κύπρου, αυτά φαίνεται πως στο Ευρωκοινοβούλιο θεωρήθηκαν ζητήματα ήσσονος σημασίας.

13 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ '95

Καταδικάζουμε, αλλά ψηφίζουμε! Ορθόνοητη ανοίγει την αγκαλιά της στην Τουρκία η Ευρώπη, μετά την έγκριση της τελωνειακής της σύνδεσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση από την ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία συναδεύεται παράλληλα από την κατάδική της Τουρκίας για την καταπίεση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων! Για το καλωσόρισμα, το Κοινοβούλιο ετοιμάζει και την αποστολή άκρας γενναϊότητας οικονομικής βοήθειας, που φτάνει τα 460 δισεκατομμύρια δραχμές!

12 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ '95

Δραματικές σκηνές εκτυλίσσονται στη Σρεμπρένιτσα, καθώς οι Σέρβοι της Βοσνίας εκπατρίζουν διά της βίας τον μουσουλμανικό πληθυσμό της πόλης.

ΘΥΜΗΣΟΥ ΤΟ 1995

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

● **Adjudication
of Asylum
Applications
in Europe — 1990-1994**

Country of Asylum Application	1990			1991			1992			1993			1994		
	Acc.	Rej.	Allow.	Acc.	Rej.	Allow.	Acc.	Rej.	Allow.	Acc.	Rej.	Allow.	Acc.	Rej.	Allow.
Austria	900	11,800	—	2,500	17,200	—	2,300	21,200	—	1,200	14,200	—	700	8,300	—
Belgium	700	1,200	—	600	1,700	—	800	2,000	—	1,000	2,500	—	1,500	3,300	—
Denmark	700	—	1,400	1,000	—	2,000	800	—	2,000	700	—	2,100	500	—	1,400
Finland	20	300	100	20	600	1,700	10	1,300	600	10	1,400	2,100	20	500	300
France	13,500	74,500	—	16,000	65,800	—	10,800	27,600	—	9,900	25,600	—	6,200	23,800	—
Germany	6,500	116,300	—	11,600	128,800	—	9,200	163,800	—	16,400	348,000	—	25,800	238,400	—
Greece	200	2,300	—	120	5,200	—	100	1,700	—	40	700	—	90	700	—
Italy	800	600	—	800	15,700	—	300	6,600	—	100	1,300	—	300	1,400	—
Netherlands	700	9,800	900	800	14,500	1,900	4,900	20,300	6,900	10,300	15,800	4,700	6,700	32,200	12,700
Norway	100	2,100	1,200	100	2,300	1,700	60	2,900	1,000	50	4,700	500	20	3,000	1,800
Portugal	40	50	—	10	50	—	20	0	—	40	600	—	10	1,700	40
Spain	400	3,000	—	200	5,500	—	500	10,600	—	1,300	16,300	—	600	12,200	—
Sweden	2,200	4,500	9,200	1,400	4,300	15,500	600	8,200	8,800	1,100	41,400	34,700	800	10,300	36,600
Switzerland	600	11,200	—	900	28,500	—	1,500	30,100	—	3,800	18,700	—	2,900	18,800	—
United Kingdom	1,600	900	3,600	800	5,400	3,000	1,900	35,500	21,700	2,900	18,600	15,500	1,400	20,900	5,400
Total	29,000	238,000	16,000	37,000	296,000	26,000	34,000	332,000	41,000	49,000	510,000	60,000	47,000	376,000	58,000

● **Submission
of Asylum
Applications
in Europe — 1987-1994**

Country of Asylum Application	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
Austria	11,400	15,800	21,900	22,800	27,300	16,200	4,800	5,100
Belgium	6,000	5,100	8,100	13,000	15,200	17,700	26,900	14,400
Denmark	2,800	4,700	4,600	5,300	4,600	13,900	14,400	6,700
Finland	100	100	200	2,700	2,100	3,600	2,000	800
France	24,800	31,600	61,400	53,100	46,500	26,900	27,600	26,000
Germany	57,400	103,100	121,300	193,100	256,100	438,200	322,600	127,200
Greece	7,000	8,400	3,000	6,200	2,700	1,900	800	1,300
Italy	11,100	1,300	2,300	3,200	23,300	2,500	1,500	1,400
Netherlands	13,500	7,500	13,900	21,200	21,600	17,500	35,400	52,600
Norway	8,600	6,600	4,400	4,000	4,600	5,200	12,900	3,400
Portugal	500	400	200	100	200	700	2,100	700
Spain	2,500	3,300	2,900	8,600	8,100	11,700	12,300	12,000
Sweden	18,100	19,600	30,300	29,400	27,400	84,000	37,600	18,600
Switzerland	10,900	16,800	24,400	35,800	41,600	18,100	24,100	16,100
United Kingdom	5,900	5,700	16,800	38,200	73,400	32,300	28,000	42,200
Total	180,600	230,000	315,700	436,700	554,700	690,400	553,000	328,500

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε

1. ΕΝΤΥΠΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΑΣΥΛΟ (ΥΠ. ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ)
3. ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΑΘΡΟΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΥΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Γ/ΙΙ/

Αριθ. Φακέλ. 95/25349

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ
ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ
ΦΥΓΑΔΑ

Επώνυμο.....

Όνομα.....

Όνομα πατέρα Α......

Όνομα μητέρας Ρ......

Όνομα συζύγου.....

Έτος γέννησης 2-4-1960

Τόπος γέννησης ΒΟΥΛΑΡ Κ. ΑΦΡ.

Θρήσκευμα Α.Κ.....

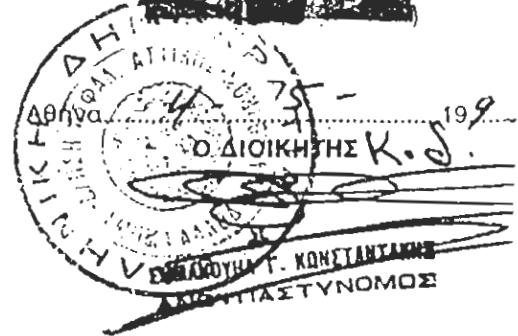
Εθνικότητα ΓΙΑΚΟΥΜΑ.....

Υπηκοότητα ΚΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ.....

Επάγγελμα στην Αλλοδαπή ΙΟΠΙΛΕ

Ημερομηνία εισόδου στην Ελλάδα 11-8-91

Τόπος διαμονής στην Ελλάδα ΚΙΤΣΕΛΗ

**INSTRUCTIONS
FOR THE CARD HOLDER**

- 1) THIS CARD DOESN'T STAND IN THE PLACE OF RESIDENCE PERMIT AND DOESN'T CREATE ANY ADDITIONAL RIGHT TO THE HOLDER (ART. 4 & 5 P.D. 83/93), WHO IS OBLIGED TO:
 - a) HAVE ALWAYS IN HIS/HER POSSESSION THE PRESENT AND SHOW IT TO THE COMPETENT AUTHORITIES WHEN REQUESTED
 - b) NOT TO HAND IT OVER ANOTHER PERSON AND REPORT TO THE COMPETENT POLICE AUTHORITY ANY LOSS, DAMAGE OR THEFT.
 - c) REPORT ANY CHANGE OF THE RESIDENCE ADDRESS TO THE AUTHORITIES
 - d) TAKE CARE OF THE OF THE PROMPT RENEWAL AND DELIVER IT, AT THE PLACE OF DEPARTURE
- 2) EXCEPT FROM THE ABOVE MENTIONED, THE CARD HOLDER HAS TO HAVE IN MIND THAT HIS/HER RESIDENCE IN GREECE IS TEMPORARY AND HE/SHE HAS TO LEAVE IN A SHORT TIME

Κατηγορία από τη Τυπογραφία	Συντάσσεται από τις αρμοδίες Υπηρεσίες	Υποδείγμα ΚΑ-140
Υποδείγμα: «Ειδικό Δελτίο υπό ανοχή διαμονής αλλοδαπού»		

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΕΩΣ
HELLENIC REPUBLIC
MINISTRY OF PUBLIC ORDER

☆☆☆
ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟ ΑΝΟΧΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ
ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΘΕΙ ΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ
SPECIAL DOCUMENT UNDER TOLERANCE
RESIDENCE OF AN ALIEN WHO HAS NOT
GRANTED THE STATUS OF REFUGEE

(Τίτλος Υπηρεσίας που εξέδωσε την άδεια)

Αρ. Αδ.
No

Κωδ. Αρ.Δ.
F.N.

Σελ. 0 ΥΑΤ

4135 / 23130

SEE INSTRUCTIONS ON THE BACK OF THIS

ΥΠΟΠ. ΚΑΤΟΧΟΥ

ΕΠΩΝΥΜΟ
SURNAME

ΟΝΟΜΑ
NAME(S)

ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ
FATHER'S NAME

ΜΗΤΡΩΝΥΜΟ
MOTHER'S NAME

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΥΖΥΓΟΥ
HUSBAND'S NAME

ΗΜΕΡ. ΓΕΝ.
DATE OF BIRTH

ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ
CITIZENSHIP

ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΤΑΓΩΓΗ
NATIONALITY

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΜΟΝΗΣ
ADDRESS IN GREECE

(Οδός - Street)

(Αρ.θ. - No)

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΙΣΧΥΕΙ - THIS IS VALID

ΑΠΟ 24 2 95 ΜΕΧΡΙ 27 3 95
FROM 24 2 95 TILL 27 3 95

Ο Δ/ΤΗΣ Κ. ΣΤΗΜΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΓΑΘΗΝΩΝ

ΤΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗ

(Signature)
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΗΣ
ΑΝΕΥΠΑΣΤΥΝΟΜΟΣ

ΑΝΑΝΕΩΣΗ - RENEWAL

ΑΝΑΝΕΩΝΕΤΑΙ ΑΠΟ 24 2 95 ΜΕΧΡΙ 27 3 95
RENEWED FROM 24 2 95 TILL 27 3 95

Ο Δ/ΤΗΣ Κ. ΣΤΗΜΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΓΑΘΗΝΩΝ

ΤΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗ

(Signature)
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΗΣ
ΑΝΕΥΠΑΣΤΥΝΟΜΟΣ

ΒΕΒΑΙΩΣΗ - ΑΙΤΗΣΗ ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

Ε. 8 - 71

Π ρ ό ς

ΕΠΩΝΥΜΟΝ :

ΟΝΟΜΑ :

ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ :

ΟΝΟΜΑ ΜΗΤΡΟΣ :

ΕΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ :

ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ :

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ :

Δ/ΝΣΙΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ :

.....

.....

ΑΡΙΘ. ΔΕΛΤ. ΤΑΥΤ/ΤΟΣ :

ΕΚΔΟΥΣΑ ΑΡΧΗ :

Τ

Σ

Παρακαλώ να ενεργήσετε ό,τι πρέπει δια να χορηγηθῆ
 άδεια εργασίας εις τόν άλλοδαπών υπήκοον

.....

τόν όποιο άποσκοπῶ να άπασχολήσω επί

..... εις τήν οικία μου ή τήν επιχείρησή μου

ώς

διότι οί υπηρεσίες του είναι απαραίτητες.

Σχετικά σῶς γνωρίζω ότι :

- α) 'Η επιχείρηση ή 'Εταιρεία, ιδρύθηκε κατόπιν τῆς υπ
 αριθ. αποφάσεως ή Νόμου
- β) 'Υπάρχει στις εύεργετικές διατάξεις του
- γ) 'Υπάρχει ή υπ' αριθ. σύμβασ
 μεταξύ έμου και τ
- δ) Τώρα άπασχολοῦνται άλλοδαπο
 επί συνόλου εργαζομένων.
- ε) 'Υπό καθορίζεται σε
 ποσοστό άπασχολήσεως άλλοδαπών
- ζ)

19.....

... ΑΙΤ.....

Χορηγείται από το Τυπογραφείο	Συντάσσεται από τον ενδιαφερομένο	Υπόδειγμα ΚΑ-48 Ε. 8 -
Υπόδειγμα: «Δελτίο Πληροφοριών - αίτηση εργασίας»		Ισχύει μέχρι 199.....*

Χώρος Χαρτοσήμου
STAMPS

ΔΕΛΤΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ - ΑΙΤΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

.....19'

ΠΡΟΣ: ΝΟΜΑΡΧΙΑ.....

..... εργο

.....

Παρακαλώ να μου χορηγήσετε - ανανεώσετε το υπ' αριθ.

..... δελτίο εργασίας, για α:

Γνωρίζοντας τις συνέπειες του Νόμου, δηλώνω υπεύθυνα τα παρακάτω :

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΟΥ

ΕΠΩΝΥΜΟ ΟΝΟΜΑ.....

ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ ΟΝΟΜΑ ΜΗΤΕΡΑΣ

ΟΝΟΜΑ ΣΥΖΥΓΟΥ..... ΕΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ

ΚΑΤΑΓΩΓΗ (έθνικότητα) ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ

ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ (Ειδικότητα)

ΔΙΝΣΗ ΤΩΡΙΝΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ :

Βρίσκομαι στην Ελλάδα απο (εκ του διαβατηρίου) :

Σκοπός ταξιδιού μου :

Εργοδότης (ονοματεπώνυμο, Τίτλος Επιχείρησης, τηλέφωνο):

.....

Ειδικότητα εργοδότη :

Τόπος εργασίας (Πόλη, οδός, αριθ.) :

Εισόδημα-μισθός-ημερομίσθιο : Ζήτησα την Ελληνική

γένεια (Ναι ή Όχι) : Πρόκειται για αρχική άδεια εργ

(Ναι ή Όχι) :Λήξη προηγούμενης άδειας :

.....ΑΙΤ.....

Θ Ε Ω Ρ Η Θ Η Κ Ε

και βεβαιώνεται η ακρίβεια των
παραπάνω στοιχείων.

* Γραφεται ο χρονος ισχύος από την Υπηρεσία υποδοχής.

Συμπληρώνεται από τον αλλοδαπό

(Έντυπο αίτησης για χορήγηση άδειας παραμονής αλλοδαπού)

STAMPS (10+3+3)

Π Ρ Ο Σ

19

ΑΙΤΗΣΗ — APPLICATION — DEMANDE

ΕΠΩΝΥΜΟ
SURNAME
NOM

ΟΝΟΜΑ
FORNAME
PRENOM

ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ
FATHER'S NAME
PRENOM DU PERE

ΟΝΟΜΑ ΜΗΤΕΡΑΣ
MOTHER'S NAME
PRENOM DE LA MERE

ΟΝΟΜΑ ΣΥΖΥΓΟΥ
HUSBAND'S NAME
PRENOM DU MARI

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ
DATE AND PLACE OF BIRTH
LIEU DE NAISSANCE ET DATE

ΚΑΤΑΓΩΓΗ
ORIGIN
ORIGINE

ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ
NATIONALITY
NATIONALITE

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ
PROFESSION
PROFESSION

ΕΡΓΑΖΕΣΤΕ Ή ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΕΡΓΑΣΘΗΤΕ;
DO YOU WORK OR ARE YOU GOING TO WORK;
TRAVAILLEZ-VOUS, OU VOUS VOULEZ TRAVAIL-
LER EN GRECE

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ
PRESENT ADDRESS
ADRESSE ACTUELLE

ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ Ή ΠΑΡΑΤΑΣΗ
FOR ISSUE OF RESIDENCE PERMIT OR EXTENSION
DE PERMIS DE SEJOUR OU PROLONGATION

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΦΙΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.
DATE OF THE LAST ARRIVAL IN GREECE.
DATE DELA DERNIERE ENT REE EN GRECE

ΣΚΟΠΟΣ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.
REASON FOR VISIT IN GREECE.
RAISON DE VOTRE VISITE EN GREECE.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ.
DURATION OF STAYING IN GREECE
DUREE DU SEJOUR EN GRECE.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
DATE (TO-DAY)
DATE.

Υπογραφή
SIGNATURE

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Ταχ. Δ/ση: Βούλαρη 2
 Ταχ. Κωδ.:
 Πληροφορίες:
 Τηλέφωνο:

ΑΤΕΛΟΣ
 Αριθ. Πρωτ. ...
 Νομάρχης Πρόεδρος

ΑΔΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ

1. Στοιχεία αλλοδαπού:

Όνοματεπώνυμο
 Φύλο Χρόνος Γεννήσεως 1972 Υπηκοότητα ΟΥ ΕΞΣΔ
 Δ/ση κατοικίας: Πόλη ... Αθηνών ... οδός Καλλιμασιάς Αριθ. 52

2. Στοιχεία χορηγούμενης άδειας:

- α) Αρχική 1
- β) Ανανέωση λόγω:
 - Λήξη προηγούμενης άδειας 2
 - Αλλαγή εργοδότη 3
 - Αλλαγή είδους εργασίας 4
 - Έτερος λόγος 5

3. Ημερομηνία: Έναρξη 1-2-95 Λήξη 1-2-96

4. Εργοδότης: ΔΙΑΦΟΡΟΙ
 (Όνοματεπώνυμο ή Επωνυμία της Επιχείρησης)

Κωδ. Κλάδου
 (Κλάδος Οικονομικής Δραστηριότητας)

5. Είδος εργασίας Διαφορα

6. Περιοχή που ισχύει η άδεια Ν. Ασσινύ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

- Κ.Α.Α. / 149632
- Υπηρεσία Στατιστικής
- Ενδιαφερόμενο

Αθήνα, 13-7-1995

Μ.Ε.Ν.
 Η Διαφοροί
 Μ. ΤΟΥΣΙΟΥΝΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΑΣΥΛΟ

Με την ευκαιρία της άφιξής σου στην Ελλάδα θέλουμε να σε καλωσορίσουμε και να σε ενημερώσουμε σχετικά με τι ισχύει στη χώρα μας για άτομα τα οποία ενδιαφέρονται να υποβάλλουν αίτημα προς αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας και παροχή ασύλου.

Η Ελλάδα είναι επιφυλακτική ως προς την είσοδο μεταναστών αλλά θέλει να είναι φιλόξενη στους πρόσφυγες. Είμαστε μία χώρα μικρή με ένα αξιοσημείωτο ποσοστό ανεργίας και έλλειψη στέγης. Αυτό σημαίνει ότι έχουμε αυστηρούς νόμους για τους αλλοδαπούς που απσκοπούν να εγκατασταθούν εδώ.

- Πότε πρέπει να υποβληθεί το αίτημά σου;

Αμέσως με την άφιξή σου στην Ελλάδα.

- Πού πρέπει να υποβληθεί το αίτημά σου;

Στην Αστυνομία, στο μεθοριακό σημείο ελέγχου (αεροδρόμιο, λιμάνι, συνοριακό Αστυνομικό Τμήμα) ή σε οποιαδήποτε Δημόσια Υπηρεσία που βρίσκεται πλησιέστερα στο σημείο εισόδου σου.

Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης θα κρίνει την αίτησή σου. Αξιωματούχοι του Υπουργείου θα σου πάρουν μία συνέντευξη και χρειάζονται όλες οι πληροφορίες από εσένα για να είναι σε θέση να λάβουν μία σωστή απόφαση. Σε διαβεβαιώνουμε ότι οι αρχές της χώρας σου δεν θα μάθουν απολύτως τίποτα για το αίτημά σου.

Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης (Υ.Δ.Τ.) εξετάζει κάθε αίτηση εξατομικευμένα. Οποσδήποτε η αίτησή σου θα κριθεί βάσει κανόνων και αρχών που στηρίζονται:

- Στη Διεθνή Σύμβαση της Γενεύης για τους πρόσφυγες του 1951.

- Στον Ελληνικό Νόμο (1975/1991) περί αλλοδαπών.

Ο εκπρόσωπος του Υπάτου Αρμοστή Ηνωμένων Εθνών (UNHCR) βρίσκεται στην Αθήνα (οδός Αμφιπόλων 23 Πύλη 3) όπου μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να αιτευθουν. Επίσης νομική βοήθεια παρέχεται και από το Φιλανθρωπικό Σωματείο «Ελληνικό Συμβούλιο για τους πρόσφυγες» (G.C.R.) οδός Αραχώβης 39 τηλ. 3607645, 3605029 και 3606404.

Κατά την καταγραφή θα πρέπει να μας πεις ποιος είσαι, από που κατάγεται, και να μας εξηγήσεις τους λόγους που ζητάς άσυλο. Εξυπακούεται ότι αυτά θα πρέπει να είναι αληθή και όχι ψευδή. Για εξυπηρέτησή σου υπάρχει διερμηνέας να μεταφέρει ακριβώς ότι δηλώσεις.

Μαζί με την αίτησή σου θα πρέπει να καταθέσεις και τυχόν αποδεικτικά στοιχεία που αφορούν το αίτημά σου.

Σε ερωτήσεις που θα σου υποβληθούν θα πρέπει να δώσεις περισσότερες λεπτομέρειες για επεξήγηση και τεκμηρίωση των στοιχείων που δήλωσες.

Ταυτόχρονα με την συνέντευξη θα πρέπει να φωτογραφηθείς, δακτυλοσκοπηθείς για εξακρίβωση της ταυτότητάς σου και να υποβληθείς σε υγειονομικό έλεγχο.

Εφ' όσον ήρθες μαζί με άλλα μέλη της οικογενείας σου θα πρέπει να τ'α συμπεριλάβεις στην αίτησή σου.

Όταν τελειώσει η συνέντευξη θα σου χορηγήσουμε μία κάρτα, την οποία θα έχεις μαζί σου μέχρι να ληφθεί η τελική απόφαση στην αίτησή σου.

Για το χρονικό διάστημα αυτό θα πρέπει:

Να μην εγκαταλείψεις τον τόπο διαμονή σου ή να δηλώσεις έγκαιρα κάθε αλλαγή κατοικίας, επειδή σύμφωνα με το Νόμο θα διακοπεί η διαδικασία εξέτασης της αίτησής σου.

Οποσδήποτε πολλές αιτήσεις απορρίπτονται, εξ αιτίας του ότι δεν ανταποκρίνονται στα κριτήρια του υφισταμένου νομικού καθεστώτος, για παράδειγμα: δεν είναι δυνατόν να χορηγηθεί άσυλο στους λεγόμενους οικονομικούς μετανάστες.

Θα λάβης γνώση για την απόφαση αμέσως μετά τη λήψη της.

Εάν ικανοποιηθεί το αίτημά σου θα σου χορηγηθεί:

- Δελτίο Πελιτικού Πρόσφυγα.

- Άδεια Παραμονής και Εργασίας για ένα (1) χρόνο ατελώς με δυνατότητα ανανέωσης.

Εάν απορριφθεί το αίτημά σου σαν απαράδεκτο έχεις δικαίωμα να προσφύγεις εντός:

- Δύο (2) ημερών προκειμένου να εξηγήσεις γιατί νομίζεις ότι η απόφαση απόρριψης είναι λανθασμένη.

Στη συνέχεια το αίτημα ασύλου εξετάζεται σε 1^ο βαθμό και η απόφαση υπογράφεται από τα Γενικά Γραμματέα του Υπουργείου μας.

Σε περίπτωση απόρριψης έχεις το δικαίωμα να προσφύγεις ενώπιον του κ. Υπουργού (εξέταση αιτήματος σε 2^ο βαθμό) οπότε θα κληθείς ενώπιον Διυπουργικής Επιτροπής να υποστηρίξεις την αίτησή σου.

Εάν η τελευταία απόφαση είναι απορριπτική και έχεις πλέον διαφορετική άποψη με ισχυρά στοιχεία προσβολής, δύνασαι να προσφύγεις στο Ανώτατο Δικαστήριο, το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Όταν το αίτημα ασύλου έχει απορριφθεί σε 1^ο και σε 2^ο βαθμό με την παραπάνω διαδικασία θα πρέπει να γνωρίζεις τα ακόλουθα:

Οι αιτησαντες άσυλο θεωρούνται πλέον κοινοί αλλοδαπαί και τυγχάνουν της ίδιας μεταχείρισης, δηλαδή οφείλουν να μεριμνήσουν το ταχύτερο για νόμιμη αναχώρησή τους σε χώρα που ήθελαν επιλέξει.

Οι αιτούντες άσυλο, όπως και οι αναγνωρισμένοι πρόσφυγες οφείλουν να τηρούν τους Νόμους του Κράτους. Η παράβασή τους μπορεί να αποτελέσει λόγο απομάκρυνσης (απέλασης) από το Ελληνικό έδαφος σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ. 2 της Διεθνούς Σύμβασης της Γενεύης του 1951 για τους πρόσφυγες.

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΕΛΕΓΧΟΥ ΛΑΘΡΟΜΕΤΑΝΑΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΥΤΩΝ

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΦΥΓΑΔΩΝ

1. Πρέπει να γίνει κατανοητό απ' όλους ότι οι φυγάδες είναι άτομα που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους και πρέπει να αντιμετωπίζονται με διάθεση διευκολύνσεως μέσα στα πλαίσια ωφελιμενών υποκινήσεων της χώρας μας είναι τριών κρατών.
2. Η συμπεριφορά των οργάνων προαγωγής προς τους λαθρομετανάστες πρέπει να είναι άγρια, βροχική και να επιβάλλει τον σεβασμό.

ΕΠΕΡΓΕΙΕΣ ΟΡΓΑΝΩΝ (ΠΕΡΙΠΟΛΟΣ - ΣΤΑΣΜΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΙΝΗΣΕΩΝ)

1. Συλλαμβάνουν τους φυγάδες που διέρχονται από τον τομέα εδάφους του και τους αιχμαλωτίζουν.
2. Εάν μεταξύ των συλληφθέντων διαπιστωθεί η ύπαρξη καυσιμότητας ατόμων να παραδίδονται επισημαστές μαρτυρίες καταθέσεις από τους ίδιους ή από τυχόν άλλους μαρτυρες πριν διεξέλθουν τον τρόπο καυσιμότητας των. Μετά τη λήξη των εξετάσεων, να υποβάλλεται έκθετική αναφορά στη Μερarchία.
3. Ειδοποιούν απέναντι τον αρχιφύλακα του ενάστοτε φυλακίου ο οποίος μεταβαίνει στο σημείο συλλήψεως, εξετάζει και αφαιρεί τυχόν οπλισμό ή οποιοδήποτε αντικείμενο.
4. Μετά τη σύλληψη, εξετάζεται με προσωπική ή περιοχική μονάδα στο σημείο ειδοδόν για τυχόν αποδυνάμει εδών που μητέραν λαθροει.
5. Οδηγούνται στις εγκαταστάσεις των φυλακίων.
6. Ειδοποιείται ο Διοικητής του Λόκου προαγωγής ο οποίος μεταβαίνει στο φυλάκιο για επανέλεγκο των συλληφθέντων και στη συνέχεια επισημαίνεται ο Διοικητής τόπου προαγωγής, ο Αρχιμαρκισός του επιτελικού γραφείου των συμπεριφορών και της Μερarchίας.

Ειδοποιούνται οι κατά τόπου Αστυνομικές αρχές και εντός 24ωρου με την υπογραφή πρωτοκόλλου στο οποίο γράφονται όλα τα στοιχεία που είχαν στην κατοχή τους, παραδίδοντας εαυτές οι λαθρομετανάστες

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ

1. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΛΑΠΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
2. ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
3. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΥΠ. ΑΡΜΟΣΤΕΙΑΣ Ο.Η.Ε. ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

- Πληθυσμός κατά φύλο και υπηκοότητα
Σύνολο Ελλάδος
Απογραφή Πληθυσμού της 17ης Μαρτίου 1991.

Υπηκοότητα	Σύνολο	Άρρενες	Θήλειες
ΣΥΝΟΛΟ	10,259,900	5,055,408	5,204,492
Υπηκοότητες ΕΟΚ : ΣΥΝΟΛΟ	10,125,224	4,979,657	5,145,567
Εκ των οποίων :			
Βελγική	1,690	742	956
Δανική	590	214	376
Γερμανική	8,525	3,757	4,768
<u>Ελληνική</u>	<u>10,092,624</u>	<u>4,965,792</u>	<u>5,126,832</u>
Ισπανική	831	367	464
Γαλλική	3,415	1,445	1,970
Ιρλανδική	335	120	215
Ιταλική	4,156	2,101	2,055
Λουξεμβούργου	47	19	28
Ολλανδική	1,770	652	1,118
Πορτογαλική	235	93	142
Αγγλική	10,998	4,355	6,643
Άλλες Ευρωπαϊκές Υπηκοότητες : ΣΥΝΟΛΟ	68,515	39,913	28,602
Εκ των οποίων :			
Κεντρικής & Ανατολικής Ευρώπης (Σύνολο)	48,497	30,106	18,391
Εκ των οποίων :			
Βουλγαρική	2,413	1,373	1,040
Τσεχοσλοβακική	738	451	287
Ουγγρική	291	138	153
Πολωνική	9,624	6,204	3,420
Ρουμανική	1,923	968	955
Ρωσική (ΕΣΣΔ)	12,918	6,517	6,401
Αλβανική	20,556	14,438	6,120
Άλλες Ευρωπαϊκές Υπηκοότητες (Σύνολο)	20,010	9,807	10,211
Εκ των οποίων :			
Αυστριακή	1,132	450	682
Φινλανδική	491	66	425
Νορβηγική	308	99	209
Ισλανδική
Σουηδική	1,081	387	694
Ελβετική	883	311	572
Γιουγκοσλαβική	1,334	906	428
Κυπριακή	14,651	7,522	7,129

Πληθυσμός κατά φύλο και υπηκοότητα
 Συνολό Ελλάδος
 Απογραφή Πληθυσμού της 17ης Μαρτίου 1991.

Υπηκοότητα	Σύνολο	Άρρενες	Θήλειες
Αφρικάνικες Υπηκοότητες : ΣΥΝΟΛΟ Εκ των οποίων :	8,726	5,869	2,857
Βόρειου Αφρικής (Σύνολο) Εκ των οποίων :	5,220	4,013	1,207
Αλγερινή	65	38	27
Αιγυπτιακή (Η.Α.Δ.)	4,012	3,150	862
Μαροκινή	245	180	65
Τυνησιακή	170	138	32
Άλλες Αφρικανικές Υπηκοότητες (Σύνολο) Εκ των οποίων :	3,506	1,856	1,650
Καμερουνική	503	356	147
Ζάϊρ	211	122	89
Αμερικάνικες Υπηκοότητες : ΣΥΝΟΛΟ Εκ των οποίων :	20,872	9,767	11,105
Λατινικής Αμερικής (Σύνολο) Εκ των οποίων :	2,136	672	1,464
Βραζιλιανή	469	145	324
Μεξικανική	122	28	94
Βόρειου Αμερικής (Σύνολο) Εκ των οποίων :	18,736	9,095	9,641
Αμερικανική (Η.Π.Α.)	13,927	6,836	7,091
Καναδική	4,717	2,212	2,505
Ασιατικές Υπηκ. (Περιλαμβανομένης της Ωκεανίας) : ΣΥΝΟΛΟ Εκ των οποίων :	35,318	19,483	15,835
Ασιατικές Υπηκοότητες (Σύνολο) Εκ των οποίων :	28,812	16,607	12,205
Ινδική	1,720	1,580	140
Πακιστανική	1,911	1,740	171
Ινδονησιακή	63	12	51
Φιλιππινέζικη	3,605	914	2,591
Ιαπωνική	381	184	197
Τουρκική	11,088	5,415	5,673
Ιρακινή	2,131	1,280	851
Λιβανική	1,856	1,200	656
Συριακή	2,104	1,722	382
Ωκεανία (Σύνολο) Εκ των οποίων :	6,506	2,876	3,630
Αυστραλιανή	6,313	2,800	3,513
Χωρίς Υπηκοότητα	1,245	719	526

Πίνακας 19: Άδειες Εργασίας Αλλοδαπών, κατά φύλο και χώρα υπηκοότητας

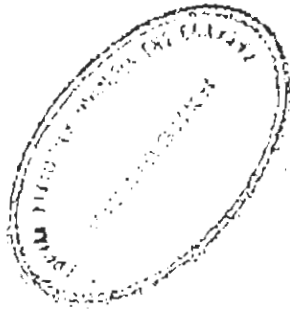
Β' τρίμηνο 1995

Χώρες	Χορηγήσεις κατά τη διάρκεια του τριμήνου			Ισχύουν στα τέλ. του τριμήνου
	Σύνολο	Αρχικές	Ανανεώσεις	
<u>ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ</u>				
Σ Υ Ν Ο Λ Ο	4852	2526	2326	27453
Χώρες Ευρώπης	2396	1672	724	16228
Από τις οποίες : Χώρες ΕΟΚ	1200	1181	19	11200
Τουρκία	177	57	120	1162
Χώρες Αφρικής	826	434	392	2491
Χώρες Αμερικής	252	79	173	1452
Από τις οποίες : Ην. Πολιτείες	137	45	91	825
Καναδάς	27	11	16	195
Χώρες Ασίας	1338	319	1019	6946
Από τις οποίες : Κύπρος	233	156	77	1749
Αυστραλία - Ωκεανία	39	22	17	307
Χώρες ακαθορίστες	1	-	1	29
<u>ΑΡΡΕΝΕΣ</u>				
Σ Υ Ν Ο Λ Ο	2943	1442	1501	16967
Χώρες Ευρώπης	1240	746	494	9738
Από τις οποίες : Χώρες ΕΟΚ	499	487	12	6319
Τουρκία	153	45	108	924
Χώρες Αφρικής	776	423	353	2288
Χώρες Αμερικής	121	34	87	705
Από τις οποίες : Ην. Πολιτείες	81	24	57	447
Καναδάς	16	6	10	103
Χώρες Ασίας	777	223	554	4028
Από τις οποίες : Κύπρος	155	101	54	1230
Αυστραλία - Ωκεανία	28	16	12	182
Χώρες ακαθορίστες	1	-	1	26

Π(νακας 19: (συνέχεια)

Β' τρίμηνο 1995

Χώρες	Χορηγήσεις κατά τη διάρκεια του τριμήνου			Ισχύουν στο τέλος του τριμήνου
	Σύνολο	Αρχικές	Ανανεώσεις	
		ΘΗΛΕΙΣ		
ΣΥΝΟΛΟ	1909	1084	825	10486
Χώρες Ευρώπης	1156	926	230	6490
Από τις οποίες : Χώρες ΕΟΚ	701	694	7	4881
Τουρκία	24	12	12	238
Χώρες Αφρικής	50	11	39	203
Χώρες Αμερικής	131	45	86	747
Από τις οποίες : Ην. Πολιτείες	56	22	34	378
Καναδάς	11	5	6	92
Χώρες Ασίας	561	96	465	2918
Από τις οποίες : Κύπρος	78	55	23	519
Αυστραλία - Ωκεανία	11	6	5	125
Χώρες ακαθόριστες	-	-	-	3

Πίνακας 20: Αδείες εργασίας αλλοδαπών κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και ομάδες επαγγελματιών

Β' τρίμηνο 1995

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Χρηρηγσεις κατά τη διάρκεια του τριμήνου			Ισχύουν στο τέλος του τριμήνου		
	Σύνολο	Άρρενες	θήλειες	Σύνολο	Άρρενες	θήλειες
Α' ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ						
ΣΥΝΟΛΟ	4852	2943	1909	27453	16967	10486
Γεωργία	608	564	44	1584	1438	146
Ορυχεία	11	11	-	102	99	3
Βιομηχανία - Βιοτεχνία	405	333	72	3261	2610	651
Ηλεκτρισμός - Φωταέρια	14	14	-	56	54	2
Οικονομικά - Δημοσία έργα	240	232	8	1336	1286	50
Εμπόριο-Εστιατόρια-Ξενοδοχεία ..	1059	639	420	7785	4793	2992
Μεταφορές - Επικοινωνίες	1060	538	522	3915	2346	1569
Τράπεζες - Ασφάλειες	37	26	11	685	469	216
Υπηρεσίες	1416	586	830	8685	3846	4839
Λοιποί και όσοι δεν δήλωσαν	2	-	2	44	26	18
ΚΑΤΑ ΟΜΑΔΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ						
ΣΥΝΟΛΟ	4852	2943	1909	27453	16967	10486
Επιστήμ. & ελεύθ. επαγγέλματα ..	1194	486	708	7731	3736	3995
Διευθ. & ανωτ. διοικ. στελ.	136	117	19	1728	1468	260
Υπάλληλοι γραφείου	514	237	277	4609	2328	2281
Εμπόροι και πωλητές	434	312	122	3115	2039	1076
Απασχόληση στην παραχή υπηρ.	989	377	612	3585	1602	1983
Απασχόληση στη Γεωργία	581	541	40	1485	1349	136
Τεχνίτες και εργάτες	1004	873	131	5200	4445	755
Δεν δήλωσαν	-	-	-	-	-	-

2. ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ Ε.Σ.Π.

Greek Council for Refugees

Influx by Nationality and Ethnic Origin
January - December 1995

Country	Cases	Persons	Country	Cases	Persons
AFG	5	13	LKA	7	7
ALB	1	4	PHI	1	3
ARE	1	1	RSA	1	1
BDI	5	6	RWA/HUT	3	3 Hutu
CHI	2	2	RWA/TUS	5	5 Tutsi
CUB	1	1	SAL	1	2
ETH	2	5	SLE	6	6
IND	1	1	SOM	2	2
Kashmiri IND/KSH	1	1	SUN	2	4
IRN	32	55	SYR	2	2
Kurd IRN/KRD	25	48	SYR/KRD	1	1
IRQ	35	115	SYR/PAL	2	2
Armenian IRQ/ARM	6	16	TUR	22	29
Assyrian IRQ/ASS	27	65	TUR/ARM	1	1
Chaldean IRQ/CHA	122	410	TUR/KRD/ARM	1	1
Kurd IRQ/KRD	35	64	TUR/KRD	61	124
Syrian IRQ/SYR	2	2	YUG	1	1
Palestinian ISR/PAL	1	1	YUG/ROM	1	ROMANIAN + 2
JOR	1	4	YUG/SER	62	serbian 90
LBR	7	8	ZRE	1	1
LEB/PAL	1	5	TOTAL	496	1114

Greek Council for Refugees

Influx by Nationality
January - December 1995

Country	Cases	Persons
AFG Afghanistan	5	13
ALB Albania	1	4
ARE Egypt	1	1
BDI Rwanda	5	6
CHI China	2	2
CUB Cuba	1	1
ETH Ethiopia	2	5
IND India	2	2
IRN Iran	57	103
IRQ Iraq	229	672
ISR Israel	1	1
JOR Jordan	1	4
LBR Liberia	7	8
LEB Lebanon	1	5
LKA Sri Lanka	7	7
PHI Philippines	1	3
RSA South Africa	1	1
RWA Rwanda	8	8
SAL El Salvador	1	2
SLE Sierra Leone	6	6
SOM Somalia	2	2
SUN former USSR	2	4
SYR Syria	5	5
TUR Turkey	85	155
YUG Yugoslavia	64	93
ZRE Zaire	1	1
TOTAL	496	1114

BRANCH OFFICE FOR GREECE

DELEGATION POUR LA GRECE

ΗΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ
ΥΠΑΤΗ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

TELEX: 222650
CABLE ADDRESS: HICOMREF
TELEPHONES: 6726.462/6726.463
6856.801/6856.802
FAX: 6726.417
PI FAX: 6856.800
INTERNET: GREAT@UNHCR.CH

23. ANGELOPOULOU STREET
NEO PSYCHICO
115 25 ATHENS

Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες
Αριθμητικά δεδομένα
1η Ιανουαρίου 1995

Ο συνολικός αριθμός ατόμων που υπάγονται στην αρμοδιότητα της Ύπατης Αρμοστείας έχει αυξηθεί από 17 εκ. το 1991, σε 23 εκ. το 1993 και σε περισσότερα από 27 εκ. την 1η Ιανουαρίου 1995 - αριθμός που αναλογεί στον έναν ανά 205 ανθρώπους του πλανήτη. Στον αριθμό αυτό συμπεριλαμβάνονται πρόσφυγες και άλλοι σε παρεμφερή κατάσταση όπως επίσης επιστρέφοντες στις εστίες τους και άνθρωποι οι οποίοι υπέστησαν μετακίνηση εντός των συνόρων της πατρίδας τους.

Διάφοροι φορείς υπολογίζουν τον αριθμό των ατόμων που μετακινήθηκαν εντός των συνόρων της πατρίδας τους σε τουλάχιστον 26 εκ. παγκοσμίως (η Ύπατη Αρμοστεία παρέχει βοήθεια σε περίπου 5,4 εκ. από αυτούς). Ο συνολικός αριθμός των ανθρώπων που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους πλησιάζει έτσι τα 50 εκ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΥΠΟΛΟΓΙΖΟΜΕΝΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΥΠΑΤΗΣ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑΣ ΤΟΥ Ο.Η.Ε. ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΑΝΑ ΗΠΕΙΡΟ

ΗΠΕΙΡΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΟ 1994	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΟ 1993
ΑΦΡΙΚΗ	11.816.000	7.450.100
ΑΣΙΑ	7.921.500	8.009.500
ΕΥΡΩΠΗ	6.520.100	6.101.300
ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ	184.600	130.800
ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ	925.500	1.290.800
ΩΚΕΑΝΙΑ	51.200	50.400
ΣΥΝΟΛΟ	27.418.900	23.033.000

(Οι συνολικοί αριθμοί υπόκεινται σε στρογγυλοποίηση. Για το λόγο αυτό, τα αθροίσματα ενδέχεται να εμφανίζουν αποκλίσεις)

Η Ύπατη Αρμοστεία έχει σαν στόχο το να παρέχει προστασία και να εξασφαλίζει το σεβασμό των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων όσων εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της. Στην περίπτωση των προσφύγων - οριζομένων ως των ατόμων τα οποία βρίσκονται εκτός της πατρίδας τους και δεν προστατεύονται από το κράτος του οποίου είναι πολίτες-, η βασικότερη ανάγκη είναι η προστασία τους από την επαναπροώθηση ή τον εξαναγκασμό τους σε επιστροφή σε μια χώρα στην οποία έχουν βάσιμους λόγους να φοβούνται ότι θα γίνουν θύματα διωγμού ή επίθεσης.

Η Ύπατη Αρμοστεία επίσης παρέχει υποστήριξη σε ανθρώπους οι οποίοι δεν μπορούν να ανταποκριθούν σε βασικές ανάγκες επιβίωσης και δεν υπάρχουν άλλοι φορείς που να διατίθενται να επιληφθούν. Τα είδη βοήθειας συμπεριλαμβάνουν επείγουσα βοήθεια για μείζονες κρίσεις, εκπόνηση και υποστήριξη προγραμμάτων διαρκούς παροχής υπηρεσιών για εξασφάλιση ζωτικών αναγκών, εδελοντικούς επαναπατρισμούς, υποστήριξη προσπαθειών για να καταστεί δυνατή η εγκατάστασή τους και η ενσωμάτωση στις κοινωνίες που τους φιλοξενούν και επανεγκατάσταση σε τρίτες χώρες για πρόσφυγες που δεν μπορούν να επιστρέψουν στις πατρίδες τους και αντιμετωπίζουν οξυμένα προβλήματα ασφάλειας στις χώρες που κατέφυγαν για να βρουν άσυλο.

Το 1994, η Ύπατη Αρμοστεία παρέσχε υλική βοήθεια σε 17,6 εκ. - έναντι 13,8 εκ. το 1993. Στον αριθμό αυτό συμπεριλαμβάνονται 8,9 εκ. στην Αφρική, 5 εκ. στην Ασία, 3,5 εκ. στην Ευρώπη και 115.000 στη Λατινική Αμερική.

Άτομα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ύπατης Αρμοστείας

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΕΜΠΙΠΤΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΥΠΑΤΗΣ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑΣ, ΜΕΤΡΗΘΕΝΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1995, ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ	ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΠΟΥ ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΖΟΝΤΑΙ	ΑΛΛΟΙ	ΕΚΤΟΠΙΣΜΕΝΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 1η ΙΑΝ. 1995
ΑΦΡΙΚΗ	6.752.200	3.084.000	6.700	1.973.100	11.816.000
ΑΣΙΑ	5.018.300	831.800	309.800	1.761.500	7.921.500
ΕΥΡΩΠΗ	1.876.400	-----	2.963.300	1.680.400	6.520.100
ΛΑΤ. ΑΜΕΡΙΚΗ	109.000	67.400	100	8.000	184.600
ΒΟΡ. ΑΜΕΡΙΚΗ	681.400	-----	244.100	-----	925.500
ΩΚΕΑΝΙΑ	51.200	-----	-----	-----	51.200
ΣΥΝΟΛΟ	14.488.700	3.983.200	3.524.100	5.423.000	27.418.900

(Όπου δεν σημειώνεται αριθμός, το αντίστοιχο μέγεθος είναι μηδέν).

Οι επείγουσες ανθρωπιστικές κρίσεις σε παγκόσμιο επίπεδο είναι ιδιαίτερα σύνθετες. Παρά το ότι αποστολή της Ύπατης Αρμοστείας είναι η παροχή προστασίας και βοήθειας σε πρόσφυγες, αυξάνονται διαρκώς οι περιπτώσεις κατά τις οποίες καλείται να βοηθήσει ομάδες ανθρώπων που αντιμετωπίζουν παρόμοιες με τους πρόσφυγες καταστάσεις. Τέτοιες περιπτώσεις συμπεριλαμβάνουν ανθρώπους που εκτοπίστηκαν μέσα στην πατρίδα τους, πρόσφυγες που επαναπατρίστηκαν και στους οποίους παρέχεται βοήθεια και επιτήρηση από την Ύπατη Αρμοστεία, κατοίκους πολιορκημένων περιοχών όπως το

Σαράγεβο και ανθρώπους στους οποίους για διάφορους λόγους δεν αναγνωρίστηκε τυπικά η ιδιότητα του πρόσφυγα - αν και είναι πρόσφυγες - και βρίσκονται σε καθεστώς προσωρινής προστασίας εκτός της πατρίδας τους.

ΣΕ ΠΟΙΟΥΣ ΠΑΡΕΧΕΙ ΒΟΗΘΕΙΑ Η ΥΠΑΤΗ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑ

ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ: 14,5 ΕΚ.

Κατά τους ισχύοντες διεθνώς νόμους, ο όρος "πρόσφυγας" περιγράφει ανθρώπους οι οποίοι έφυγαν από την πατρίδα τους ή βρίσκονται στο εξωτερικό διότι έχουν βάσιμους λόγους να φοβούνται ότι θα γίνουν θύματα δίωξης ή διότι η ασφάλεια τους απειλείται από μείζονες βίαιες αντιπαραθέσεις. Το μέγεθος που αναφέρει η Ύπατη Αρμοστεία βασίζεται στον ορισμό αυτό. Πρόσφυγες σύμφωνα με αυτό, είναι άνθρωποι οι οποίοι αναγνωρίζονται σαν τέτοιοι από τις κυβερνήσεις των κρατών που υπέγραψαν τις Συμβάσεις είτε των Ηνωμένων Εθνών, είτε περιφερειακών οργανισμών που σχετίζονται με το νομικό καθεστώς των προσφύγων, είτε της Ύπατης Αρμοστείας, σύμφωνα με τον ορισμό που περιέχεται στο ιδρυτικό της καταστατικό (είναι γνωστοί σαν "πρόσφυγες εντολής").

ΑΛΛΟΙ: 3,5 ΕΚ.

Στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν άνθρωποι οι οποίοι ενώ βρίσκονται σε παρόμοια με τους πρόσφυγες κατάσταση, δεν τους αναγνωρίζεται επίσημα η ιδιότητα του πρόσφυγα. Στον αριθμό των 3,5 εκ. περιλαμβάνονται και άνθρωποι οι οποίοι θεωρήθηκαν πρόσφυγες κατόπιν εξέτασης των ατομικών τους περιπτώσεων. Στην Ευρώπη και στη Βόρειο Αμερική, η κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνει άτομα στα οποία χορηγήθηκε ομαδικά καθεστώς προστασίας (παραδείγματος χάριν, άτομα που βρίσκονται υπό προσωρινή προστασία) καθώς και άτομα τα οποία προστατεύονται σε καθαρά ανθρωπιστική βάση.

Επιπροσθέτως, η κατηγορία καλύπτει τα θύματα πολέμου στην πρώην Γιουγκοσλαβία που δεν έχουν κατ' ανάγκην εκτοπιστεί αλλά τους παρέχεται βοήθεια από την Ύπατη Αρμοστεία, στο πλαίσιο του ρόλου της σαν κύριου φορέα των προσπαθειών ανθρωπιστικού χαρακτήρα των Ηνωμένων Εθνών στην περιοχή. Επίσης περιλαμβάνονται μεικτοί πληθυσμοί εκτοπισμένων ρωσικής εθνικότητας, παλιννοστούντων και εσωτερικά εκτοπισμένων μέσα στην Κοινοπολιτεία Ανεξαρτήτων Κρατών (πρώην ΕΣΣΔ). Όπου θεωρήθηκε ότι εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ύπατης Αρμοστείας, έχουν συμπεριληφθεί και άτομα τα οποία ζήτησαν άσυλο, αλλά η ιλιουσιότητα των ατόμων που κατέφυγαν στην Ευρώπη και στη Βόρειο Αμερική δεν περιλαμβάνεται στον αριθμό αυτό. Και, καταλήγοντας, συμπεριλαμβάνονται και τα άτομα από το Βιετνάμ και το Λάος που οι αιτήσεις τους χορήγησης ασύλου απερρίφθησαν και η Ύπατη Αρμοστεία έχει αναλάβει την παροχή βοήθειας σε αυτούς με το Οριστικό Σχέδιο Δράσης.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΕΚΤΟΠΙΣΜΕΝΟΙ: 5,4 ΕΚ.

Σαν εσωτερικά εκτοπισμένοι ορίζονται όλοι όσοι αν και βρίσκονται σε μία προσφυγική κατάσταση, δεν έχουν περάσει διεθνή σύνορα. Είτε ανταποκρινόμενη σε αιτήματα κυβερνήσεων, είτε με τη συγκατάθεσή τους - και κατόπιν εντολής του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών ή της Γενικής Συνέλευσης ή του Γενικού Γραμματέα -, η Ύπατη Αρμοστεία παρέχει προστασία και βοήθεια σε ένα μέρος από αυτούς.

Από διάφορες πηγές, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται η Επιτροπή για τους Πρόσφυγες των Ηνωμένων Πολιτειών και ο Αντιπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για τους εκτοπισμένους, υπολογίζεται σε τουλάχιστον 26 εκ. ο αριθμός των εσωτερικά εκτοπισμένων.

ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΕΣ: 4 ΕΚ.

Το πρόβλημα των προσφυγικών κυμάτων μπορεί να επιλυθεί. Οι περισσότεροι πρόσφυγες εγκατέλειψαν την πατρίδα τους μόνον υπό συνθήκες ακραίου εξαναγκασμού και αδημονούν να επιστρέψουν αμέσως μόλις αυτό καταστεί δυνατόν. Η Ύπατη Αρμοστεία παρέχει βοήθεια στους πρόσφυγες τόσο για να επιστρέψουν στην πατρίδα τους - εθελοντικά και υπό καθεστώς που να εγγυάται την ασφάλεια και την αξιοπρέπειά τους -, όσο και για να επανενταχθούν. Επίσης, ελέγχει μέσω παρατηρητών τις συνθήκες

επαναπατρισμού τους. Ο χρόνος ο οποίος διατίθεται στις περιπτώσεις αυτές ποικίλλει αναλόγως των ειδικών συνθηκών κάθε επιχείρησης. Τα 4 εκ. των προσφύγων που επιστρέφουν και τα οποία η Ύπατη Αρμοστεία εξακολουθεί να βοηθά ενεργά, δεν είναι παρά ένα μέρος του συνολικού αριθμού των ανθρώπων που επέστρεψαν στην πατρίδα τους τα τελευταία σαράντα χρόνια. Οι μείζονες περιπτώσεις επαναπατρισμού από το 1990 περιλαμβάνουν το Αφγανιστάν, τη Μοζαμβίκη, την Αιθιοπία, τη Σομαλία, το Τατζικιστάν, το Μιανμάρ και την Καμπότζη.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΟΙ ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΥΠΟ ΠΑΡΟΜΟΙΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΟΙ ΕΙΚΟΣΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΟΜΑΔΕΣ /1

ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ /2	ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΧΩΡΕΣ ΑΣΥΛΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ
Αφγανιστάν	Ιράν, Πακιστάν	2.745.200
Ρουάντα	Ζαΐρ, Τανζανία, Μπουρούντι	2.257.000
πρώην Γιουγκοσλαβία /3	Κροατία, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της, Γιουγκοσλαβίας, Γερμανία	843.900
Λιβερία	Ακτή Ελεφαντοστού, Γουϊνέα	794.200
Ιράκ	Ιράν	702.100
Σομαλία	Αιθιοπία, Κένυα	546.000
Ερυθραία	Σουδάν	422.400
Σουδάν	Ουγκαντά, Ζαΐρ	398.600
Μπουρούντι	Τανζανία, Ζαΐρ	389.200
Βιετνάμ	Κίνα, Χονγκ Κόνγκ	341.600
Αζερμπαϊτζάν	Αρμενία	299.000
Λυγκόλα	Ζαΐρ, Ζάμπια	283.900
Σιέρρα Λεόνε	Γουϊνέα, Λιβερία	275.100
Μοζαμβίκη	Νότιος Αφρική	234.500
Τσάντ	Σουδάν	211.900
Μιανμάρ	Ταϊλάνδη, Μπαγκλαντές	203.900
Αρμενία	Αζερμπαϊτζάν	201.500
Αιθιοπία	Σουδάν	188.100
Μαλί	Μαυριτανία, Αλγερία, Μπουργκίνα Φάσο	172.700

1/ Περίπου 2,9 εκ. Παλαιστίνιοι εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της UNRWA (Οργάνωσης για την Αποκατάσταση και την Βοήθεια των Ηνωμένων Εθνών) στη Μέση Ανατολή και ως εκ τούτου δεν συμπεριλαμβάνονται στον πίνακα. Οι Παλαιστίνιοι οι οποίοι δεν βρίσκονται στην ακτίνα αρμοδιότητας της UNRWA, όπως οι διαμένοντες στο Ιράκ, θεωρούνται ως υπαγόμενοι στην αρμοδιότητα της Ύπατης Αρμοστείας.

2/ Δεν είναι γνωστή η ακριβής προέλευση σημαντικού αριθμού προσφύγων, ιδιαίτερα όσων διαμένουν σε ανεπτυγμένες χώρες.

3/ Λόγω των δυσχερειών στην απόκτηση στοιχείων για την ακριβή προέλευση ορισμένων ομάδων, ο πίνακας περιλαμβάνει ανθρώπους που έφυγαν από τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, την Κροατία και την

Όμοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας. Δεν συμπεριλαμβάνει τα θύματα πολέμου και τα άτομα τα οποία μετακινήθηκαν μέσα στα σύνορα της χώρας τους. Επιπρόσθετα, δεν συμπεριλαμβάνει χιλιάδες ανθρώπους από τις χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας που βρήκαν καταφύγιο σε κράτη τα οποία δεν αναφέρουν στην Ύπατη Αρμοστεία την προέλευση των προσφύγων που φιλοξενούν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΟΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΕΚΤΟΠΙΣΜΕΝΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΩΝ ΤΗΝ 1^η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1995, ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΒΟΗΘΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΑΤΗ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑ ΑΦΟΡΑ ΟΜΑΔΕΣ ΠΟΥ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΥΝ ΤΙΣ 100.000 ΑΤΟΜΑ)

ΧΩΡΑ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΕΚΤΟΠΙΣΜΕΝΟΙ
Βοσνία-Ερζεγοβίνη	1282.600
Σιέρρα Λεόνε	782.000
Αζερμπαϊτζάν	663.100
Αφγανιστάν	332.200
Ανγκόλα	303.800
Κροατία	307.000
Ρουάντα	300.000
Γεωργία	280.000
Κύπρος	265.000
Γκάνα	174.400
Καμπότζη	124.100

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΤΑ ΜΕΙΖΟΝΑ ΝΕΑ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΤΟ 1994 (ΟΙ ΔΕΚΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ)

ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ	ΧΩΡΑ ΑΣΥΛΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΤΟ 1994
Ρουάντα	Ζαΐρ	1.200.000
Ρουάντα	Τανζανία	673.500
Ρουάντα	Μπουρούντι	260.000
Λιβερία	Ακτή Ελεφαντοστού	127.200
Σομαλία	Αιθιοπία	50.000
Μαλί	Μπουρκίνα Φάσο	43.500
Μαλί	Μαυριτανία	30.500
Μπουρούντι	Τανζανία	29.000
Αφγανιστάν	Πακιστάν	25.300
Τουρκία	Ιράκ	10.800

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΟΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΙ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΖΟΜΕΝΟΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΙ ΤΟ 1994 (ΟΙ ΔΕΚΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ)

ΠΡΟΣ: (χώρα προέλευσης)	ΑΠΟ: (χώρα ασύλου)	ΣΥΝΟΛΟ
Μοζαμβίκη	Μαλάουϊ	624.500
Μπουρούντι	Τανζανία	285.900
Αφγανιστάν	Ιράν	229.000
Ρουάντα	Ζαΐρ	158.800
Μοζαμβίκη	Ζιμπάμπουε	102.800
Αφγανιστάν	Πακιστάν	102.700
Τόνγκο	Μπενίν	92.700
Μιανμάρ	Μπαγκλαντές	85.300
Ρουάντα	Μπουρούντι	81.100
Σομαλία	Κένυα	76.300

Βασικά δεδομένα

- . Αριθμός γραφείων της Ύπατης Αρμοστείας ανά τον κόσμο: 207 γραφεία σε 115 χώρες
- . Αριθμός μελών προσωπικού της Ύπατης Αρμοστείας, συμπεριλαμβανομένων και των επί συμβάσε: ορισμένου χρόνου: 4.976
- . Αριθμός υπαλλήλων της Ύπατης Αρμοστείας: σε αποστολές 4.001 (το 80% του συνόλου)
- . Αναλογία υπαλλήλων ανά άτομα υπό την εποπτεία της Ύπατης Αρμοστείας: 1 για 5.500
- . Συνολικός προϋπολογισμός της Ύπατης Αρμοστείας για το 1995: 1.278.200.000 \$ δολάρια ΗΠΑ.
- . Συνολικός προϋπολογισμός της Ύπατης Αρμοστείας για το 1994: 1.307.031.000 \$ δολάρια ΗΠΑ.
- . Αριθμός συνεργαζομένων (μη κυβερνητικών) οργανώσεων το 1995 : 495
- . Αριθμός συνεργαζομένων (μη κυβερνητικών) οργανώσεων το 1994 : 459
- . Αριθμός κρατών που έχουν κυρώσει τη Σύμβαση του 1951 ή και το Πρωτόκολλο του 1967 : 128

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Η συλλογή αριθμητικών δεδομένων ακριβείας για τους πρόσφυγες και τα άτομα που ζητούν άσυλο είναι συχνά προβληματική. Η επακριβής γνώση των δεδομένων όμως είναι απαραίτητη για το σχεδιασμό, τον οικονομικό προγραμματισμό και την εξεύρεση πόρων. Παρά το γεγονός αυτό, συχνά αναφέρονται διαφορές αντίληψης και πρακτικά εμπόδια κατά τη συλλογή των στοιχείων. Τα δεδομένα των διαφόρων κρατών για τους προσφυγικούς πληθυσμούς που φιλοξενούν είναι συχνά ανακριβή. Για παράδειγμα, μπορεί να βασίζονται στο συνολικό αριθμό ατόμων που δηλώθηκαν σαν πρόσφυγες μετά από μια συγκεκριμένη ημερομηνία - συχνά, την ημερομηνία κατά την οποία οι πρόσφυγες κατόρθωσαν να έλθουν σε επαφή με τους επίσημους φορείς - και όχι σε μια πρόσφατη απογραφή ή μίαν απογραφή που έγινε με βάση ένα ακριβές σύστημα.

Σε πολλές περιπτώσεις προσφάτων κρίσεων, το προσωπικό της Ύπατης Αρμοστείας ήρθε αντιμέτωπο με πολυάριθμα κύματα προσφύγων, διασκορπισμένα σε αχανείς περιοχές, συχνά απροσπέλαστες, με εξαιρετικά χαλαρή κρατική ή άλλη επίβλεψη και από τις πλέον εχθρικές του πλανήτη. Η προσπάθεια που απαιτείτο για την απογραφή του αριθμού και την καταγραφή στοιχείων για τους πληθυσμούς αυτούς πολλές φορές υπερέβαινε κατά πολύ τις επιχειρησιακές δυνατότητες τόσο της Ύπατης Αρμοστείας, όσο και της φιλοξενούσας χώρας.

Ακόμα και στις βιομηχανικές χώρες, όπου οι διαδικασίες καταγραφής κάθε ατόμου είναι ο κανόνας και η συλλογή στοιχείων παρουσιάζει σαφώς λιγότερα προβλήματα, οι αριθμοί που αφορούν πρόσφυγες υπόκεινται σε αντιφάσεις και ανακρίβειες.

Οι πίνακες που παρουσιάζονται, βασίζονται σε δεδομένα που ίσχυαν κατά την 1η Ιανουαρίου 1995. Για το λόγο αυτό, δεν καλύπτουν πρόσφατες εξελίξεις, όπως η επιχείρηση παροχής βοήθειας της Ύπατης Αρμοστείας σε Τσετσένους που εκτοπίστηκαν στο γειτονικό Νταγκεστάν, τη Βόρειο Οσετία και την Ινγκουσετία. Επίσης, δεν συμπεριλαμβάνουν τη συνεχιζόμενη μαζική ροή προσφύγων από τη Σιέρα Λεόνε και τη Λιβερία. Ο αριθμός των προσφύγων και των ατόμων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ύπατης Αρμοστείας αυξάνει διαρκώς. Η στατιστική αυτή σύννομη στοιχεία είναι η καταγραφή ενός στιγμιότυπου - δεν αποδίδει την πραγματικότητα και τα γεγονότα την ξεπερνούν την αμέσως επόμενη στιγμή, ελπίζεται όμως ότι αυτό δεν την καθιστά μη χρήσιμη.

Πρώτη σελίδα :

Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες
Αριθμητικά δεδομένα

Οπισθόφυλλο:

Έκδοση του Τμήματος Ενημέρωσης Κοινού

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επικοινωνήστε με :

Τηλ. (01) 672 64 62-63

675 68 01

Fax 675 68 00

672 64 17

Διεύθυνση : Αγγελούπουλου 23
115 25 - ΑΘΗΝΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ

1. ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΤΕΛΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΔΙΑΣΚΕΨΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
2. ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ
3. ΕΙΛΗ ΚΑΙ ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ
4. Η ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ: ΕΙΔΗ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ

Ιατρικό Κέντρο
Αποκατάστασης
Θυμάτων Βασανιστηρίων

Δ. ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ
ΤΕΛΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΔΙΑΣΚΕΨΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΒΙΕΝΝΗ, ΑΥΣΤΡΙΑ

14 - 25 ΙΟΥΝΙΟΥ 1993

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ

Η Παγκόσμια Διάσκεψη καλοσωρίζει την επικήρωση από πολλά Κράτη-Μέλη της Συνθήκης ενάντια στα Βασανιστήρια και άλλες Οδυνηρές, Απάνθρωπες ή Υποβιβαστικές Μεταχειρίσεις ή Τιμωρίες και ενθαρρύνει την γρήγορη επικήρωση τους από όλους και από άλλα Κράτη-Μέλη.

Η Παγκόσμια Διάσκεψη τονίζει ότι μια από τις πλέον ωμές πυραυβιάσεις κατά της ανθρώπινης αξιοπρέπειας είναι η επιβολή των βασανιστηρίων οι επιπτώσεις των οποίων καταστρέφουν την αξιοπρέπεια και βλάπτουν την ικανότητα των θυμάτων να συνεχίσουν τις ζωές τους και τις δραστηριότητές τους.

Η Παγκόσμια Διάσκεψη επιβεβαιώνει ότι κάτω από τον νόμο για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τον ανθρωπιστικό νόμο η απαλλαγή από τα βασανιστήρια είναι ένα δικαίωμα που πρέπει να προστατεύεται κάτω από κάθε περίπτωση συμπεριλαμβάνοντας και καιρούς εσωτερικών ή διεθνών αναταραχών ή ενόπλων επιθέσεων.

Η Παγκόσμια Διάσκεψη γι' αυτό τον λόγο παρακινεί όλα τα Κράτη να θέσουν ένα άμεσο τέλος στην πρακτική των βασανιστηρίων και να εξαλείψουν αυτή την μύστιγα για πάντα διαμέσου της εφαρμογής της Οικουμενικής Δήλωσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα καθώς και όλων των σχετικών Συνθηκών και όπου αυτό είναι απαραίτητο διαμέσου της ενίσχυσης των ήδη υπάρχοντων μηχανισμών. Η Παγκόσμια Διάσκεψη καλεί όλα τα Κράτη να συνεργαστούν πλήρως με τον Ειδικό Εισηγητή για την εκπλήρωση αυτής της εντολής.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί για να εξασφαλιστεί ο παγκόσμιος σεβασμός και η αποτελεσματική εφαρμογή των "Αρχών της Ιατρικής Δεοντολογίας σχετικής με τον Ρόλο του Υγειονομικού Προσωπικού, ειδικά των Ιατρών στην Προστασία των Φυλακισμένων και Κρατουμένων ενάντια στα Βασανιστήρια και άλλες Οδυνηρές, Απάνθρωπες ή Υποβιβαστικές Μεταχειρίσεις ή Τιμωρίες" που έχουν υιοθετηθεί από την Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών.

Η Παγκόσμια Διάσκεψη τονίζει την σημασία περαιτέρω συγκεκριμένων ενεργειών μέσα στα πλαίσια των Ηνωμένων Εθνών με την προοπτική να προσφερθεί βοήθεια στα θύματα βασανιστηρίων και την εξασφάλιση περισσότερο αποτελεσματικών θεραπειών για την σωματική τους, την ψυχολογική τους και την κοινωνική τους αποκατάσταση. Η προσφορά των απαραίτητων πόρων γι' αυτό τον σκοπό πρέπει να έχει άμεση προτεραιότητα μεταξύ άλλων, με πρόσθετες συνεισφορές στο Εθελοντικό Ταμείο για τα Θύματα των Βασανιστηρίων.

Τα Κράτη πρέπει να καταργήσουν την νομοθεσία που οδηγεί σε ατιμωρησία τους υπεύθυνους για σοβαρές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως είναι τα βασανιστήρια και να καταδιώξουν τέτοιου είδους παραβιάσεις έτσι ώστε να δημιουργήσουν μια σταθερή βάση για τους κανόνες του δικαίου.

Η Παγκόσμια Διάσκεψη επιβεβαιώνει ότι οι προσπάθειες να εξαλειφθούν τα βασανιστήρια πρέπει πρώτα απ' όλα και κυριώτερα να επικεντρωθούν στην πρόληψη και γι' αυτό τον λόγο καλεί για γρήγορη και άμεση υιοθέτηση του Προεραιτικού Πρωτοκόλλου της Συνθήκης που σκοπεύει να εγκάθιδρύσει ένα προληπτικό σύστημα επισκέψεων σε τόπους κατακράτησης.

ΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΘΥΜΑΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ

Βασανιστήρια

STOP!!!

Μία κραυγή πού περιμένει απάντηση

Τό Ιατρικό Κέντρο Αποκατάστασης Θυμάτων Βασανιστηρίων πού δημιουργήθηκε πρίν δύο χρόνια καί στήν χώρα μας, αποτελεί μία απόπειρα απάντησης.

Αυτό τό Κέντρο έχει μία ιδιαίτερη μορφή. Πρέπει νά εύχεται από τήν στιγμή τής δημιουργίας του κίολας νά μήν είναι χρήσιμο(νά μήν έχει πελατεία). Είναι κατά κάποιον τρόπο ένα κέντρο υπό αίρεσιν. Παρ' όλα αυτά διαπιστώνουμε όλοι ότι δυστυχώς πρέπει νά υπάρχει.

Αυτή τήν στιγμή η χώρα μας ζεί μιιά "ειδυλιακή" περίοδο σέ σχέση μέ τό παρελθόν τής δικτατορίας όπου τά βασανιστήρια εγίνοντο σέ συστηματική βάση. Ωστόσο Υπάρχουν σήμερα πέντε(5) μεμονωμένες περιπτώσεις βασανιστηρίων οί οποίες είναι εξ' ίσου καταδικαστέες καί πρέπει νά γίνονται ευρύτερα γνωστές, γιατί σέ μιιά δημοκρατική περίοδο, υποτίθεται πώς λειτουργούν θεσμοί αποτρεπτικοί τέτοιων φαινομένων καί τίποτα δέν δικαιολογεί τήν απόκρυψή τους.

Μέ τήν εμπειρία λοιπόν τού παρελθόντος, γνωρίζουμε καλά τί σημαίνουν τά βασανιστήρια καί πόσο διαδεδομένα είναι στόν κόσμο όλο. Η χώρα μας πού αποτελεί γεωπολιτική θύρα τής Ευρώπης υποδέχεται συχνά πρόσφυγες μεταξύ τών οποίων υπάρχουν καί άτομα τά οποία έχουν υποστεί βασανιστήρια καί είναι πολλές φορές κατεστραμμένα τόσο σωματικά όσο καί ψυχικά.

Ετσι δυστυχώς, ήταν απαραίτητη ή δημιουργία καί η ύπαρξη αυτού τού κέντρου, πού θά υπάρχει όσο υπάρχουν θύματα βασανιστηρίων καί μακάρι νά αποδειχθεί άχρηστο τό συντομότερο δυνατόν(αύριο κίολας). Αλλά η πραγματικότητα δέν ακολουθεί από μόνη της τήν πορεία τών ευχών μας καί δέν εκτυλίσσεται πάντα σύμφωνα μέ τίς ελπίδες μας... Ετσι λοιπόν, τό κέντρο ξεκινάει τήν ζωή του μέ μιιά αρνητική έκκληση.

Η εμπειρία τών γιατρών πού συμμετέχουν στό κέντρο προέρχεται από τήν συμμετοχή τους σέ ιατρικές ομάδες τής Διεθνούς Αμνηστίας πού αγωνίζεται γιά τήν

κατάργηση τών βασανιστηρίων καί πολλές φορές αναγκάζεται νά περιθάλλει τά θύματά τους(οί ιατρικές ομάδες εργάζονται ενάντια στά βασανιστήρια μέ εκστρατείες, επείγουσες ενέργειες καί πολλές φορές καί ιατρική βοήθεια στά θύματα βασανιστηρίων.). Ομάδα γιατρών τού Δανέζικου Τμήματος της Διεθνούς Αμνηστίας είχε επισκεφθεί τήν χώρα μας αμέσως μετά τήν δικτατορία, εξέτασε θύματα βασανιστηρίων για πρώτη φορά καί περιέγραψε κλινικό σύνδρομο μετά από "φάλαγγα".

Επειδή όμως η Διεθνής Αμνηστία δέν αναλαμβάνει καί τήν συνολική θεραπευτική αντιμετώπιση τών θυμάτων βασανιστηρίων, δημιουργήθηκε από τήν Δανέζα γιατρό INGE GENEFKE καί τούς συνεργάτες της τό πρώτο Κέντρο Αποκατάστασης Θυμάτων Βασανιστηρίων στήν Κοπεγχάγη. Μέ τήν βοήθεια τού κέντρου τής Κοπεγχάγης έγινε δυνατή η δημιουργία τού δικού μας Κέντρου.

Αντίστοιχα κέντρα υπάρχουν σέ 30 ακόμη χώρες τά οποία συντονίζονται από τήν Διεθνή Επιτροπή Κέντρων Αποκατάστασης Θυμάτων Βασανιστηρίων καί τής οποίας Πρόεδρος είναι ο κ. OLE ESPERSEN, μέλος τού Συμβουλίου τής Ευρώπης. Στήν Διεθνή Επιτροπή συμμετέχει η διευθύντρια τού δικού μας κέντρου, γιατρός Μαρία Πίνιου Καλλή. Η ζωή τού δικού μας κέντρου διάγει τόν δεύτερό της χρόνο.

Ως ιδρυτικά μέλη τού κέντρου υπέγραψαν προσωπικότητες τής επιστήμης καί τής κοινωνικής ζωής τού τόπου, γνωστές για τήν ευαισθησία τους σέ ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Πρόεδρος τού Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο κ. Φώτης Κουβέλης, πρώην υπουργός Δικαιοσύνης καί τώρα βουλευτής, Αντιπρόεδρος είναι ή κ. Πόπη Νικολάου, πρώην Ευρωβουλευτής καί επίτιμος αντιπρόεδρος ο κ. ERIC MARCUSSEN από τό Κέντρο Αποκατάστασης τής Κοπεγχάγης, γενικός γραμματέας ο κ. Νικήτας Κακλαμάνης, πρώην γενικός γραμματέας τού Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου καί τώρα βουλευτής, ειδικός γραμματέας η κ. Ιωάννα Μπαμπασίκα, νομικός σύμβουλος τού κέντρου, ταμίας η κ. Ηρώ Βαρσαμή, μικροβιολόγος καί μέλη οί κ.κ. Κώστας Κούτρας, ποινικολόγος, Κωνοταντίνος Φιδετζής, ψυχίατρος καί ή κ. Μαρία Πίνιου Καλλή, δερματολόγος καί ιατρικός διευθυντής τού Κέντρου.

Μετα τήν υπογραφή τής συνθήκης κατά τών βασανιστηρίων καί τής Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τήν πρόληψη τών βασανιστηρίων πού επικυρώθηκαν από τήν Ελλάδα, η πρώτη τό 1984-85 καί η δεύτερη τό 1991 είμαστε υποχρεωμένοι σάν χώρα νά υλοποιούμε τίς αποφάσεις για τήν αποκατάσταση τών θυμάτων βασανιστηρίων. Η αποκατάσταση αυτή έχει πρώτο στόχο τήν έρευνα-διαπίστωση τού γεγονότος τών βασαν-

νιστηρίων πού υπέστη τό θύμα καί δεύτερο τήν θεραπεία του.

Η έρευνα αποτελεί σημαντικό καθήκον τού Κέντρου επειδή υπάρχουν αρκετά θύματα πού δέν μπορούν νά αποδείξουν ότι έχουν υποστεί βασανιστήρια. Η απόδειξη πού προκύπτει από τήν μελέτη τών επακολούθων τών βασανιστηρίων είναι μία από τίς δουλειές τού γιατρού στό Κέντρο μας.

Η έρευνα καί η απόδειξη τού γεγονότος τών βασανιστηρίων καθώς καί η δημοσιοποίησή τους μπορεί νά συντελέσει στήν πρόληψή τους πού αποτελεί γιά τό Κέντρο φιλοσοφικό προσανατολισμό καί κύριο σκοπό τής ύπαρξής του.

Σύμφωνα μέ αυτό τόν προσανατολισμό πρέπει νά μελετήσουμε τό PROCESS τών βασανιστηρίων. Ποιές είναι οί αιτίες, τί οδηγεί κάποια άτομα νά υποβάλλουν συνανθρώπους τους σέ βασανιστήρια, ποιά είναι η εξέλιξή τους, καί κυρίως ποιά είναι η ψυχολογική προετοιμασία τής μεταστροφής τού ατόμου από απλό πολίτη σέ βασανιστή. Η μελέτη αυτής τής διαδικασίας θά μάς επιτρέψει νά πραγματοποιήσουμε παρέμβαση μέ προτάσεις πρός τούς διάφορους διεθνείς οργανισμούς ώστε νά θεσπίσουν τέτοια μέτρα, πού θά οδηγήσουν σέ ουσιαστική κατάργηση τών βασανιστηρίων.

Ομως όσο τά θύματα υπάρχουν θά πρέπει νά βοηθήσουμε τά άτομα αυτά νά ξαναβρούν τήν χαμένη τους εμπιστοσύνη πρός τήν κοινωνία καί τήν ζωή.

Τό Ιατρικό Κέντρο Αποκατάστασης Θυμάτων Βασανιστηρίων δέχθηκε καί περιέθαλψε 67 επιβιώσαντες από βασανιστήρια στά δύο χρόνια ζωής του.

Τά άτομα αυτά προέρχονταν από διάφορες χώρες, ιδιαίτερα από τήν Μέση Ανατολή καί τήν Αφρική. Αναλυτικότερα:

Τουρκία	24 (Τουρκικό Κουρδιστάν 13)
Σομαλία	11
Λιθιοπία	9
Ιράν	12
Ιράκ	5
Παλαιστίνη	2

Αυτά τά άτομα ήταν μεταξύ 20 καί 48 ετών καί στήν μεγάλη τους πλειοψηφία ήταν

άνδρες.

Οί μέθοδοι βασανιστηρίων πού χρησιμοποιήθηκαν ήταν:

Συστηματικοί καί μή συστηματικοί ξυλοδαρμοί, (54)

Φάλαγγα, (24)

Σεξουαλικά βασανιστήρια, (6)

Πρόκληση εγκαυμάτων, (16)

Εκπαραθυρώσεις, (3)

Εικονικές εκτελέσεις, (8)

Φαρμακευτικά βασανιστήρια, (2)

Ψυχολογικά βασανιστήρια, (52)

Ειδικά βασανιστήρια, (2)

Η θεραπεία πού προσφέρει η ομάδα τών γιατρών τού Κέντρου σέ σύνδεση μέ συναδέλφους σέ διάφορα νοσοκομεία, αλλά καί ελευθεροεπαγγελματίες γιατρούς πού προσφέρουν τίς υπηρεσίες τους δωρεάν, συνίστανται σέ κλινικές καί παρακλινικές εξετάσεις, όπου βεβαίως συμπεριλαμβάνονται οί ψυχολογικές καί ψυχιατρικές εξετάσεις καί θεραπείες.

Επίσης σέ συνεργασία μέ κοινωνικές οργανώσεις γίνεται προσπάθεια γιά τήν όσο τό δυνατόν καλύτερη αντιμετώπιση τών θυμάτων. Γι αυτό τό σκοπό εξάλλου, έχουμε στενή συνεργασία μέ τήν Υπάτη Αρμοστία τών Ηνωμένων Εθνών, καθώς επίσης μέ άλλες μή κυβερνητικές οργανώσεις.

Η οικονομική ενίσχυση τού Κέντρου γιά τήν ώρα είναι πολύ πενιχρή καί μέρος τών εξόδων αντιμετωπίζεται από οικονομικές προσφορές διεθνών οργανισμών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Γίνεται προφανές ότισποιαδήποτε βοήθεια είτε επιστημονική είτε οικονομική είναι ευπρόσδεκτη από τό κέντρο καί θά συνέβαλε στήν παραπέρα ανάπτυξή του.

Αυτή τή στιγμή υπάρχει ένα σχέδιο ερευνητικής εργασίας γιά τά παιδιά πού ζούν στό Λαύριο, τό κατ' ευφημισμό αποκαλούμενο στρατόπεδο υποδοχής προσφύγων καί

καί πού φιλοξενεί περίπου 60 παιδιά τά οποία ζούν σέ πολύ δύσκολες συνθήκες.

Οί επιπτώσεις τής εξορίας στήν ψυχο-σωματική ανάπτυξη αυτών τών παιδιών αποτελεί τό αντικείμενο τής έρευνας αυτής η οποία εντάσσεται στά πλαίσια μιάς ευρύτερης διεθνικής έρευνας μέ τόν τίτλο: "Παιδιά σέ κατάσταση κρίσης" (CHILDREN IN CRISIS).

Η απόφαση γιά τήν εργασία αυτή ελήφθη κατά τό διεθνές σεμινάριο στήν Μανίλα τών Φιλιππίνων, τό Νοέμβριο τού 1989 πού οργάνωσαν τό Κέντρο Αποκατάστασης γιά Παιδιά τών Φιλιππίνων καί τό Κέντρο Αποκατάστασης Θυμάτων Βασανιστηρίων τής Κοπεγχάγης.

Αυτή τήν έρευνα τήν αναφέρουμε ενδεικτικά γιά νά γίνει αντιληπτό τό εύρος τού πεδίου, στό οποίο οφείλει νά παρέμβει τό Κέντρο προκειμένου νά αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τούς στόχους πού έχει θέσει.

Πιστεύουμε ότι σέ πείσια τών οδυνηρών καί ανεπίτρεπτων φαινομένων τής καταπάτησης τών ανθρωπίνων δικαιωμάτων στίς μέρες μας, ο σεβασμός τους αποτελεί τόν ακρογωνιαίό λίθου τής ύπαρξής μας ως ελευθέρων ανθρώπων. Συναμα ο σεβασμός τών ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελεί τό πλέον αδιάψευστο κριτήριο τού επιπέδου τής δημοκρατίας μιάς χώρας καί τού επιπέδου πολιτισμού ενός λαού.

Ξεκινήσαμε μέ αισιοδοξία καί εξακολοθούμε νά είμαστε αισιόδοξοι, όσο αισιόδοξος μπορεί νά είναι κανείς όταν εμπλέκεται καθημερινά μέ τά αποτωπώματα πού αφήνει στήν ανθρωπίνη ύπαρξη η βαρβαρότητα καί η πολιτική υστέρηση τής εποχής μας. Ελπίζουμε ότι καί στήν χώρα μας αυτό τό εγχείρημα θά βρεί συμπαροστάτες.

Είναί ένα εγχείρημα βαθύτατα πολιτικό, όσο είναί πολιτική η ανθρωπίνη ευαισθησία, όσο είναί πολιτική η κάθε πράξη πού αγγίζει τόν κόσμιο γιά νά τόν αλλάξει.

Μαρία Πίνιου-Καλλή
Ιατρικός Διευθυντής

3. ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ
ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΑΛΛΗ ΣΚΛΗΡΗ ΑΠΑΝΘΡΩΠΗ ΚΑΙ
ΕΞΕΥΤΕΛΙΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ Η ΠΟΙΝΗ

Στις 9 Δεκεμβρίου 1975 η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών ψήφισε μια Διακήρυξη που καταδικάζει κάθε πράξη βασανισμού ή οποιαδήποτε άλλη σκληρή, απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση, ως προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Σύμφωνα με τους όρους αυτής της Διακήρυξης, κανένα κράτος δεν μπορεί να επιτρέψει ή να ανέχεται βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση. Όλα τα κράτη καλούνται να πάρουν αποτελεσματικά μέτρα για να εμποδίσουν την εφαρμογή τέτοιων μεθόδων μεταχείρισης στην περιοχή της δικαιοδοσίας τους.

Η Διακήρυξη είχε ψηφιστεί αρχικά από το 5^ο Συνέδριο του ΟΗΕ για την Πρόληψη της Εγκληματικότητας και τη Μεταχείριση των Ενόχων, που συνήλθε στη Γενεύη τον Σεπτέμβριο του 1975 και στη συνέχεια είχε υποβληθεί στη Συνέλευση. Υιοθετώντας τη Διακήρυξη χωρίς τη διαδικασία ψηφοφορίας, η Συνέλευση υπογράμμισε ότι τόσο η Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, όσο και η Διεθνής Σύμβαση για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, προβλέπουν ότι κανείς δεν μπορεί να υποβληθεί σε βασανιστήρια ή σε σκληρή, απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση ή ποινή.

Η Συνέλευση συνέστησε να αποτελέσει η Διακήρυξη την κατευθυντήρια αρχή για όλα τα κράτη και για κάθε άλλη αρχή που ασκεί πραγματική εξουσία.

Το κείμενο της Διακήρυξης:

Άρθρο πρώτο

1. Σύμφωνα με το πνεύμα αυτής της Διακήρυξης, ο όρος 'βασανιστήρια' σημαίνει κάθε πράξη με την οποία ισχυροί πόνοι και μακροχρόνιες, σωματικές ή πνευματικές, επιβάλλονται εσκεμμένα σ' ένα πρόσωπο από δημόσιο όργανο ή με την προτροπή του, με σκοπό να αποσπάσει από αυτό ή από τρίτο πρόσωπο πληροφορίες ή ομολογίες, να το τιμωρήσει για μια πράξη που έκανε ή που υπάρχουν υποψίες ότι έχει κάνει ή να το εκφοβίσει ή να εκφοβίσει άλλα πρόσωπα. Στην έννοια αυτή δεν περιλαμβάνονται ήνοι ή μακροχρόνιες που προέρχονται αποκλειστικά από την επιβολή νομίμων κυρώσεων είτε είναι το περιεχόμενό τους είτε το αποτέλεσμά τους, στο μέτρο που οι κυρώσεις αυτές είναι σύμφωνες με τους ελάχιστους Κανόνες Μεταχείρισης των Κρατουμένων.

2. Τα βασανιστήρια αποτελούν μια εσκεμμένη και επιδεινωμένη μορφή σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας.

Άρθρο 2

Κάθε πράξη βασανισμού ή άλλη σκληρή, απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία είναι μια προσβολή της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και θα καταδικάζεται ως άρνηση των σκοπών του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιώδων ελευθεριών που εξαγγέλλονται στην Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Άρθρο 3

Κανένα κράτος δεν μπορεί να επιτρέπει ή να ανέχεται βασανιστήρια ή άλλη σκληρή, απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία. Ειδικές περιστάσεις, όπως η κατάσταση πολέμου ή η απειλή πολέμου, η εσωτερική πολιτική αστάθεια ή οποιαδήποτε άλλη δημόσια κατάσταση ανάγκης, δεν μπορούν να προβληθούν ως δικαιολογία για βασανιστήρια ή άλλη σκληρή, απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία.

Άρθρο 4

Κάθε κράτος, σύμφωνα με τους όρους αυτής της Διακήρυξης, θα λάβει αποτελεσματικά μέτρα για να αποτρέψει την άσκηση βασανιστηρίων και άλλης σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, μέσα στα όρια της δικαιοδοσίας του.

Άρθρο 5

Κατά την εκπαίδευση του προσωπικού του επιφορτισμένου με την εφαρμογή των νόμων καθώς και κάθε άλλου δικαιοδικού όργανου που είναι υπεύθυνο για τα πρόσωπα που έχουν στερηθεί την ελευθερία τους, πρέπει να διασφαλίζεται ότι λαβαίνουν πλήρη γνώση της απαγόρευσης των βασανιστηρίων και κάθε άλλης σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας. Η απαγόρευση αυτή πρέπει επίσης να περιλαμβάνεται, με τον κατάλληλο τρόπο, μέσα στους γενικούς κανόνες και τις οδηγίες που εκδίδονται σχετικά με τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες όλων εκείνων που είναι πιθανό ν' ασχοληθούν με τη φρούρηση ή τη μεταχείριση τέτοιων προσώπων.

Άρθρο 6

Κάθε κράτος πρέπει να ασκεί συνεχή και συστηματική επίβλεψη της πρακτικής και των μεθόδων ανάκρισης, καθώς και των κανονισμών για για τη φρούρηση και μεταχείριση των προσώπων που έχουν στερηθεί την ελευθερία τους μέσα στο έδαφός του, με σκοπό να αποτραπεί οποιαδήποτε περίπτωση βασανιστηρίων ή άλλης σκληρής, απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης.

Άρθρο 7

Κάθε κράτος πρέπει να διασφαλίζει ότι όλες οι πράξεις βασανισμού, όπως ορίζονται στο άρθρο 1, αποτελούν αδικήματα κατά την ποινική του νομοθεσία. Το ίδιο θα ισχύει και για τις πράξεις εκείνες που αποτελούν συμμετοχή, συνεννοχή ή παρακίνηση σε βασανιστήρια ή απόπειρα να τελεσθούν βασανιστήρια.

Άρθρο 8

Κάθε πρόσωπο που ισχυρίζεται ότι υπημιλήθησε σε βασανιστήρια ή άλλη σκληρή, απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση από ένα δημόσιο όργανο ή με την παρακίνησή του, έχει το δικαίωμα να προσφύγει στις αρμόδιες αρχές του ενδιαφερόμενου κράτους και να ζητήσει μια αμερόληπτη εξέταση της περίπτωσης του.

Άρθρο 9

Σε περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές του κράτους έχουν βάσιμο λόγο να πιστεύουν ότι έχει διαπραχθεί μια πράξη βασανισμού, όπως ορίζεται στο άρθρο 1, προβαίνουν αυτεπάγγελα σε μια αμερόληπτη εξέταση, έστω και αν δεν έχει γίνει προσφυγή.

Άρθρο 10

Εάν μετά από έρευνα που έγινε, κατά το άρθρο 8 ή 9, αποδειχθεί πράγματι έχει διαπραχθεί πράξη βασανισμού, όπως ορίζεται στο Άρθρο 1, κινείται ποινική διαδικασία εναντίον του υποτιθέμενου δράστη ή δραστών, σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής ποινικής νομοθεσίας. Εάν αποδειχθεί βάσιμος ένας ισχυρισμός για άλλες μορφές σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, ο υποτιθέμενος δράστης ή οι δράστες θα υπαχθεί σε ποινική πειθαρχική ή άλλη αρμόζουσα διαδικασία.

Άρθρο 11

Όταν αποδειχθεί ότι έγινε μια πράξη βασανισμού ή άλλη σκληρή, απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση από δημόσιο όργανο ή με την προτροπή του, το θύμα έχει δικαίωμα να ζητήσει επανόρθωση και αποζημίωση, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Άρθρο 12

Οποιαδήποτε δήλωση αποδειχθεί ότι έγινε κάτω από συνθήκες βασανισμού ή άλλης σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μαρτυρία εναντίον του ενδιαφερομένου προσώπου ή εναντίον άλλου προσώπου, σε οποιαδήποτε διαδικασία.

3. ΕΙΔΗ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ

- Ξυλοδαρμός
- Φάλαγγα
- Ηλεκτροσόκ
- Βύθισμα σε κρύο νερό
- Καυτό σίδερο
- Ξιφολόγχη στον τράχηλο
- Καθετηριασμός στην ουρήθρα
- Κρέμασμα
- Λέσιμο
- Θάψιμο στο χιόνι
- Τσιγάρο στα νύχια
- Ορθοστασία
- Βίαιη σίτιση
- Ενέσεις
- Ομαδικός ξυλοδαρμός
- Βασανιστήρια συντρόφου
- Έγχυση νερού στο κρανίο
- Απόσπαση νυχιών
- Εκπαραθυρώσεις
- Κτυπήματα με καλώδιο
- Ραβδισμοί
- Βασανισμοί στο δέρμα
- Βασανισμοί στο στομάχι
- Βασανισμοί στα γεννητικά όργανα
- Ξυραφίες και κάλυψή τους με αλάτι

ΕΠΙΑΚΟΛΟΥΘΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ

1. Ψυχολογικές επιπτώσεις 2. Σωματικές επιπτώσεις

3. Ψυχοσωματικές επιπτώσεις

4. Προβλήματα στην Κοινωνική ζωή

1. - Επαναβίωση του τραυματικού γεγονότος
 - Διαταραχή προσοχής, μνήμης, ύπνου
 - Δυσκολία συγκέντρωσης
 - Κατάθλιψη
 - PTSD (Μετατραυματικό σύνδρομο άγχους)
2. - Στομαχικές διαταραχές
 - Βλάβες στα δόντια
 - Ορθοπεδικά προβλήματα
 - Βλάβες στα αυτιά
 - Δερματολογικά προβλήματα
3. - Πονοκέφαλοι
 - Διαταραχές της Libido
 - Πόνος σε όλο το σώμα
4. - Δυσκολίες στη δουλειά τους
 - Προβλήματα στις διαπροσωπικές σχέσεις
 - Ενδοοικογενειακά προβλήματα

Η ποικιλία

Τις ημέρες αυτές αναμένεται η απόφαση του δικαστηρίου της Αγκυρας για τους συγγραφείς ενός βιβλίου με πληροφορίες για τα βασανιστήρια στη σημερινή Τουρκία. Πρόκειται για τον **Γιαβούζ Ονέν**, πρόεδρο του Ιδρύματος Ανθρώπινων Δικαιωμάτων της Τουρκίας, και τον **Φεβζι Αργκούν**, μέλος του διοικητικού συμβουλίου του ίδιου ιδρύματος.

Τα βασανιστήρια, ωστόσο, συνεχίζουν να αποτελούν καθημερινή πρακτική στην Τουρκία. Η ευρύτατη διάδοσή τους, αλλά και η διαστραμμένη ποικιλία τους, περιγράφεται σε αφήγημα του **Μικαέλ Σουφι** με τον τίτλο «Fetras», που εκδόθηκε προ μηνών στο Βέλγιο. Γιος τούρκων μεταναστών, γεννημένος στις Βρυξέλλες, ο Σουφι βρέθηκε στην Τουρκία το 1987 για να υπηρετήσει τη στρατιωτική του θητεία. Εκεί κατέληξε μέλος της υπηρεσίας CDA, τμήματος της MIT (Εθνικής Οργάνωσης Πληροφοριών) και διδάχθηκε τις τεχνικές βασανισμού των κρατουμένων. Η λιποταξία ήταν τα επόμενα βήματα του νεαρού Σουφι. Αποφοσιωμένος να εκδώσει έπειτα από καιρό το βιβλίο με τις εμπειρίες του, ο Σουφι ξέρει ότι κινδυνεύει.

Από τον -κατό πολύ πλουσιότερο- κατάλογο του Μ. Σουφι μεταφέρουμε εδώ τα οκτώ και τις επεξηγήσεις του συγγραφέα για δεκαεπτά τύπους βασανισμού:

1. Μουχλιασμένο τυρί (Bayat Peynir)

Ο φυλακισμένος δένεται σε μια καρέκλα με τα μάτια κλειστά. Του γεμίζουν το στόμα με μουχλιασμένα τυρί και αφήνουν τη βρύση να τρέχει. Ο φυλακισμένος θέλει να πλύνει το στόμα του με νερό αλλά του είναι αδύνατον. Υπάρχουν παραλλαγές και με άλλες αφηισιαστικές τραφές.

2. Η κρεμάλα του χασόπη (Kasap Asma)

Ο κρατούμενος κρεμάται από τα πόδια. Συνδυασμός κτυπημάτων και ηλεκτροσόκ.

3. Βόθρος (Pislik Dibi) Το θύμο βυθίζεται μέχρι το πηγούνι σε κάδο γεμάτο ιερπητώματα.

4. Το βασανιστήριο της κάκα κόλα (Coca Cola Iskence) Δύο βασανιστές αναγκάζουν τον ύποπτο να κάτσει πάνω σε ένα μπουκάλι κάκα κόλα. Το μπουκάλι εισχωρεί στον πρωκτό. Έπειτα από ένα διάστημα, το μπουκάλι έχει γεμίσει με το αίμο του βασανιζόμενου.

5. Φάρμακα (Uyusturucu Madde)

Με ένεση χορηγούνται στον κρατούμενο ειδικά φάρμακα, ορισμένα από τα οποία προκαλούν φρικτούς πόνους. Στο τέλος της «θεραπείας», ο κρατούμενος έχει χάσει κάθε επικοινωνία με το περιβάλλον.

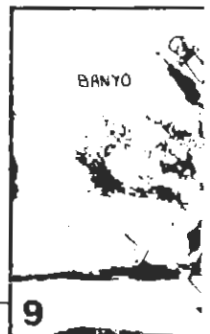
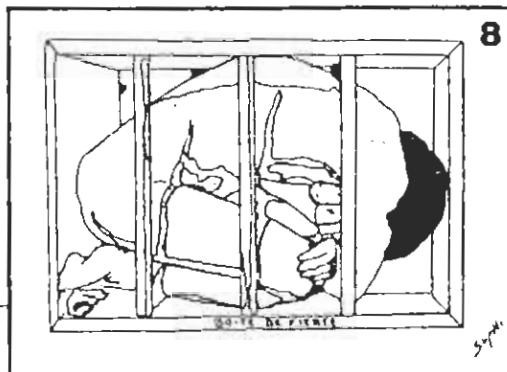
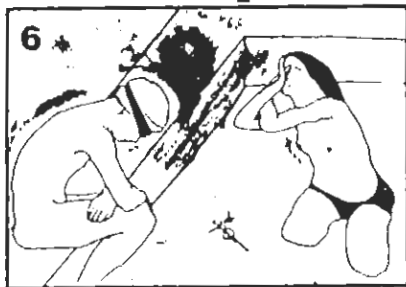
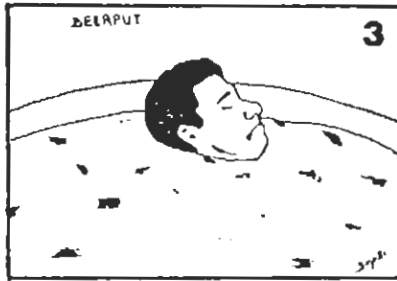
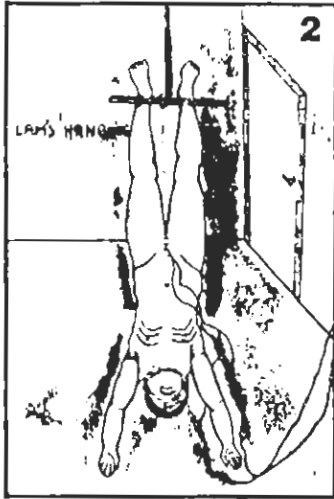
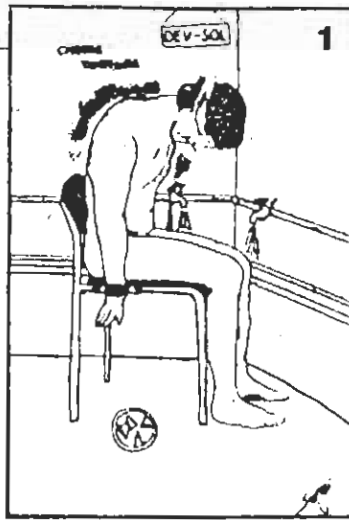
6. Απειλές κατά της οικογένειας (Aylaye Tehdit) Ο φυλακισμένος υποχρεώνεται να συνεργαστεί κάτω από την απειλή: «Αν αρνηθείς, θα περιποιηθούμε την οικογένειά σου». Η απειλή πραγματοποιείται συχνά.

7. Εικονική εκτέλεση (Olum Oyunu)

Ο κρατούμενος οδηγείται σε μια έρημη τοποθεσία. Εκεί, του βάζουν την κάνη στον κρόταφο. Πιέζουν τη σκανδάλη αλλά το όπλο δεν

Ο Ιός
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

του τρόμου

είναι γεμάτο. Κάποιες φορές, ωστόσο, το όπλο έχει σφαίρες, όπως στην περίπτωση του δεκαεξάχρονου Μπισνένγκ Ανικ.

8. Κλουβί για σκυλιά (Gurur Odasi of Köpek Odasi) Ο κρατούμενος κλείνεται επί πολύ χρόνο σε ένα μικρό κελί, όπου δεν μπορεί να κινηθεί σχεδόν καθόλου.

9. Κρύο ντους (Soguk Dus) Το θύμα, γυμνό, δέχεται πίδακα παγωμένου νερού. Μερικές φορές το νερό είναι ζεματιστό. Άλλοτε, πάλι, το θύμα τοποθετείται γυμνό σε έναν κάδο με παγωμένο νερό σπαρμένο με κομμάτια γυαλι. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να μην κινείται καθόλου, ώστε να μην κοπεί.

10. Σταύρωση του Χριστού (Carmiha Garmek) Το θύμα κρεμιέται στον τοίχο με αλυσίδες στα χέρια και το λαιμό, με τρόπο που θυμίζει σταύρωση. Τα χέρια σηκώνουν έτσι όλο το βάρος του σώματος. Το μαρτύριο συμπληρώνεται με ηλεκτροσόκ.

11. Χειρουργικό τραπέζι (Operation Masasi) Ο κρατούμενος δένεται πάνω σε ένα τραπέζι. Πολύ συχνά, το βασανιστήριο αυτό συνοδεύεται από ηλεκτροσόκ.

12. Παλαιστινιακή αψίδα (Palestin Asilma) Πρόκειται για το πιο επώδυνο μαρτύριο. Επιστήθηκε από την ισραηλινή Μοσάντ και σήμερα εφαρμόζεται σε πολλά κράτη. Το κρέμασμα αυτό δεν υποφέρει περισσότερο από 15 λεπτό. Τα χέρια είναι δεμένα πίσω από την πλότη με δερμάτινα λουριά. Από τον κόμπο των λουριών περνά μια μεταλλική μπάρα. Το θύμα ανεβαίνει σε μια καρέκλα. Στη συνέχεια, η μπάρα στερεώνεται στο ταβάνι. Η καρέκλα τροβιέται κάτω από τα πόδια και το θύμα κρέμεται στον αέρα. Ο αφόρητος πόνος στα πλευρά και η πίεση στους πνεύμονες προκαλούν λιποθυμία. Το θύμα ανακτά τις αισθήσεις του με ηλεκτροσόκ στα γεννητικά όργανα και σε άλλα σημεία του σώματος. Πολλοί έχουν «οπάοει» με αυτό το βασανιστήριο.

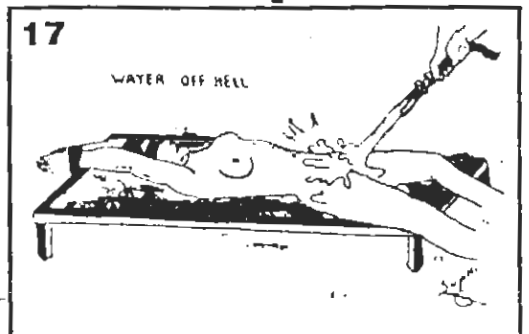
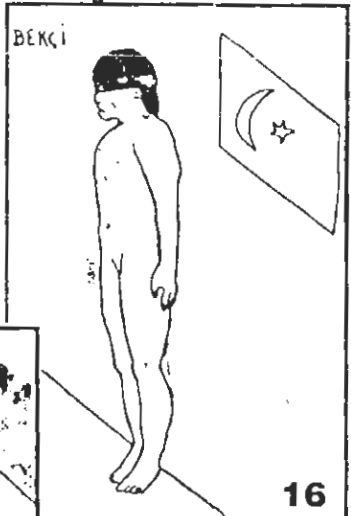
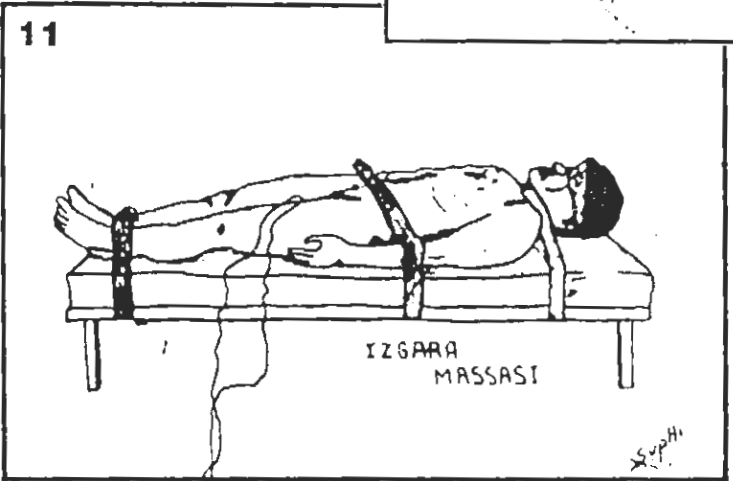
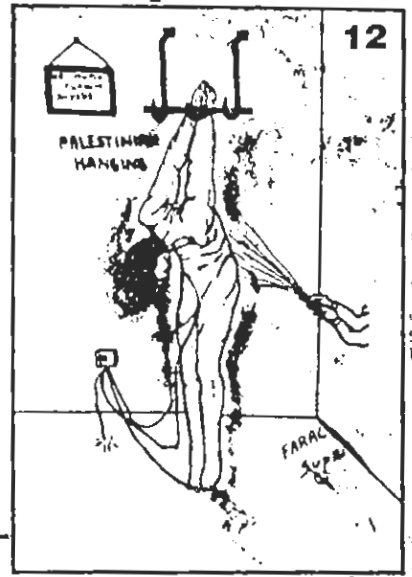
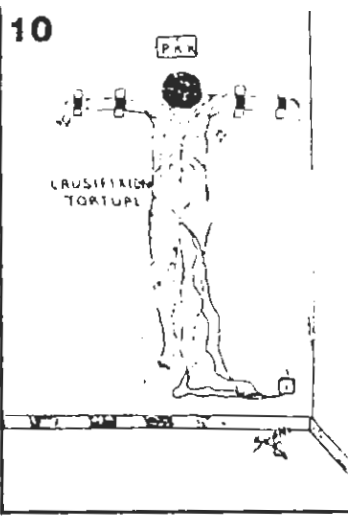
13. Τσιγάρο (Sigara) Ένα αναμμένο τσιγάρο πιέζεται πάνω στο σώμα.

14. Φάλογγος (Falaka) Το θύμα ξαπλώνει στο δόπεδα και τα πόδια του ακινητοποιούνται με τη βιχήθεια της καρέκλας. Ακολουθούν κτυπήματα στα πέλματα. Στη συνέχεια, το θύμα υποχρεώνεται να περπατήσει σε αλατισμένα νερό. Το μαρτύριο αυτό προκαλεί συχνά αιματουρία. Άλλοτε πάλι οδηγεί σε ακρωτηριασμό του ποδιού.

15. Βιασμός (Tecavüz) Βιασμός ανδρών, γυναικών και παιδιών. Μερικές φορές οι γυναίκες βιάζονται ενώπιον των συζύγων ή των παιδιών τους.

16. Φρουρός (Nöbetçi) Ο κρατούμενος πρέπει να παραμείνει επί ώρες ακίνητος. Αν κινηθεί, τον κτυπούν.

17. Βιασμός με νερό (Su Tecavuz - Cehennem Su) Η κρατούμενη δένεται ξαπλωμένη ανάσκελα σε ένα τραπέζι με κλειστά μάτια. Ένας ισχυρός πίδακας νερού κατευθύνεται στον κόλπο της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η

1. ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΩΝΤΑΣ ΤΟ ΜΙΣΟΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΦΑΝΙΣΜΟ
ΕΝΑΣ ΟΔΗΓΟΣ ΛΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ

UNITED NATIONS
HIGH COMMISSIONER
FOR REFUGEES
BRANCH OFFICE FOR GREECE

NATIONS UNIES
HAUT COMMISSARIAT
POUR LES RÉFUGIÉS
DÉLÉGATION POUR LA GRÈCE

ΗΝΩΜΕΝΑ ΕΘΝΗ
ΥΠΑΤΗ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

TELEX: 22.2650
CABLE ADDRESS: HICOMREF
TELEPHONES: 361.0295/362.3608
363.3607/361.0298
FAX: 362.8440

59, SKOUFA ST
ATHENS-10672

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΩΝΤΑΣ "ΤΟ ΜΙΣΟΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΦΑΝΙΣΜΟ"

ΕΝΑΣ ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Θορυβημένη από τις αυξανόμενες πράξεις βίας, λόγω της Ξενοφοβίας και του ρατσισμού σε ολόκληρο τον κόσμο, η Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες ξεκίνησε μια εκστρατεία για την ενημέρωση και την αφύπνιση της κοινής γνώμης με στόχο την αναχαίτιση αυτής της τρομακτικής τάσης.

Η ειρωνεία είναι ότι, ενώ η φυλετική καταπίεση είναι μια από τις κυριότερες αιτίες της φυγής των προσφύγων, ο ρατσισμός και η βία που συχνά τη συνοδεύουν, συνήθως κυνηγούν τους πρόσφυγες ακόμη και όταν τους έχει δοθεί άσυλο.

Σε μερικά κράτη, οι πράξεις εγκληματικής βίας εναντίον ανθρώπων που ζητάνε άσυλο, δηλαδή ανθρώπων που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις χώρες τους από φόβο για τη ζωή και την ελευθερία τους, έχουν παρουσιάσει αύξηση έως και 400%. Η πλειοψηφία αυτών των επιθέσεων γίνονται από νεαρά άτομα.

Δυστυχώς, πολλοί από τους καθοδηγητές της κοινής γνώμης, που συχνά αποτελούν πρότυπα για τους εύπλαστους εφήβους, δε θεωρούν πλέον απαράδεκτη την δημόσια επίδειξη ρατσιστικών αισθημάτων. Επομένως, ένας από τους σκοπούς αυτής της εκστρατείας είναι να πείσει τους νέους ανθρώπους ότι δεν είναι "της μόδας" να μισούν άλλους ανθρώπους επειδή απλά είναι διαφορετικοί.

Η εχθρότητα της κοινής γνώμης προς αυτό που φαίνεται σαν ένα ατελείωτο ρεύμα προσφύγων έχει πείσει τους υπεύθυνους στα κέντρα αποφάσεων, σε πολλές χώρες, ότι οι ψηφοφόροι τους έχουν βαρεθεί τους ξένους. Αυτό έχει οδηγήσει πολλές χώρες στη υιοθέτηση αυστηρότερης πολιτικής για την παροχή ασύλου, πράγμα που προκαλεί φόβους ότι μια παράδοση 3,500 ετών απειλείται με κατάρρευση, σε μια στιγμή μάλιστα που είναι περισσότερο αναγκαία.

./..

Κυβερνήσεις και διεθνείς οργανισμοί έχουν καθήκον να προστατεύουν τις βασικές αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να μην υποχωρούν στον πανικό της κοινής γνώμης που υποβάλλεται από φανατικούς.

Συνειδητοποιώντας αυτή την υποχρέωση, η Υ. Α. του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες ζήτησε από το Βρετανικό ποπ συγκρότημα "Soul II Soul" και τον κινηματογραφιστή Eugene "Rebbles" Ακίωμι να δημιουργήσουν ένα μουσικό VIDEO που θα προκαλέσει τους νέους ανθρώπους να σκεφτούν τους κινδύνους από το μίσος και την δυσανεξία.

Ελπίζουμε ότι αυτό το VIDEO θα αποδειχθεί ένα αποτελεσματικό εργαλείο διδασκαλίας και θα προκαλέσει συζητήσεις μέσα στην τάξη σας γι' αυτές τις ανησυχητικές τάσεις.

ΤΟ VIDEO

Η σκηνή ξεκινάει με ένα Παιδί που ταξιδεύει μέσα σε ένα φορτηγό, φοβισμένο από τη βέα ενός απειλητικού Νέου Ανθρώπου. Σε μία αναδρομή στο παρελθόν, ο Νέος Ανθρώπος εμφανίζεται να διαδίδει πομπώδη μηνύματα μίσους, υποκινώντας τύς οπαδούς του σε δολοφονική επίθεση εναντίον ενός αλλοδαπού. Το Παιδί και η μητέρα του γίνονται μάρτυρες αυτής της δολοφονίας.

Η σκηνή μεταφέρεται μετά σε μια σειρά από απρόσωπες, σιωπηλές ανθρώπινες μορφές, που δέχονται παθητικά την πράξη του Νέου Ανθρώπου. Αυτές οι μορφές συμβολίζουν όλους αυτούς που δεν έχουν την τόλμη να φωνάξουν εναντίον της κοινωνικής μικροφυχίας και επομένως γίνονται συνεργοί στην διάπραξη των εγκλημάτων ρατσιστικής βίας.

Οι πρόσφυγες πλησιάζουν τις Απρόσωπες Μορφές και τους προσφέρουν έργα τέχνης, μουσική και λογοτεχνία, δείγματα της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς που φέρνουν στις νέες τους χώρες. Η χειρονομία αυτή των προσφύγων ξυπνά μια ακτίδα ελπίδας και κατανόησης στις Απρόσωπες Μορφές, οι οποίες σιγά-σιγά ανοίγουν τα μάτια και βλέπουν αυτό που οι πρόσφυγες έχουν να προσφέρουν. Η προθυμία τους να ανοίξουν το πνεύμα τους προκαλεί την αντίδραση του Νέου Ανθρώπου, που συμβολικά καίει ένα βιβλίο, απορρίπτοντας την πολυμορφία των ιδεών.

Με τόσο μίσος να αιωρείται στην ατμόσφαιρα, ξεσπά ο πόλεμος. Ο Νέος Ανθρώπος, πρόσφυγας πια και ο ίδιος, φεύγει κυνηγημένος μέσα στο ίδιο φορτηγό με αυτούς που κάποτε καταδίωκε.

"Κι εσύ μπορεί να καταλήξεις
στη καρότσα ενός φορτηγού.
Μόνο με τα ρούχα που φοράς
'Ένας πρόσφυγας."

Θέματα για έρευνα από τους μαθητές

- Γιατί παρουσιάζονται σε πολλές χώρες ακροδεξιές ρατσιστικές ομάδες;
- Γιατί οι άνθρωποι νοιώθουν να απειλούνται από τους ξένους;
- Περιγράψτε πως το εθνικό ή φυλετικό μίσος έχει συμβάλει στη φυγή των προσφύγων πρόσφατα (π.χ. Αζερμπαϊτζάν, Μπουρούντι, Γεωργία, Λιβερία, Μυανμάρ, Τατζικιστάν, πρώην Γιουγκοσλαβία).
- Αναγκάστηκαν ποτέ μέλη της οικογένειάς σας να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους από φόβο καταδίωξης; Ρωτήστε τους συγγενείς σας να σας πουν τις δικές τους ιστορίες.

Ερωτήσεις για συζήτηση από τους μαθητές

- Τι μπορούν να προσφέρουν οι πρόσφυγες στις νέες τους χώρες; Μπορείτε, αν θέλετε, να εξετάσετε το παράδειγμα ενός διάσημου πρόσφυγα, όπως του Albert Einstein, του Sigmund Freud, Aleksandr Solzhenitsyn, Marc Chagall, Marlene Dietrich ή Rudolf Nureyev.
- Τι πρόσφεραν στην Ελλάδα οι πρόσφυγες που ήρθαν από τη Μικρά Ασία το 1922;
- Πως θα μπορούσε να ενθαρρυνθεί μια ευρύτερη αποδοχή της πολιτιστικής και εθνικής πολυμορφίας;
- Μέλη ρατσιστικών πολιτικών κομμάτων θέλουν να κάνουν ομιλίες και να δημοσιεύουν φυλλάδια τα οποία υποκινούν τους ανθρώπους να μισήσουν άλλους ανθρώπους οι οποίοι είναι διαφορετικοί. Πρέπει οι κυβερνήσεις να επιτρέπουν τέτοιες δραστηριότητες; Το δικαίωμα της ελευθερίας του λόγου επιδέχεται τέτοιους περιορισμούς;
- Γνωρίζετε κάποια ρατσιστική ομάδα στη χώρα μας; Είναι δραστηριοποιημένη στο σχολείο μας; Τι μπορεί να γίνει στο σχολείο μας για να προωθηθεί η επικοινωνία και η κατανόηση των νεοφερμένων;

Εάν αυτό το VIDEO καταφέρει να υποκινήσει τους νέους ανθρώπους να σκεφτούν, να συζητήσουν πάνω σ' αυτά τα θέματα θα έχει εκπληρώσει το σκοπό του που είναι η ενθάρρυνση της ελεύθερης σκέψης που όλοι χρειαζόμαστε αν θέλουμε να αποκαλούμαστε πολιτισμένοι.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΩΝ

Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων των Δημωτών της Ελλάδος με την οποία η SOS ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ παρενέβη στις δημοτικές εκλογές του 1990 αποτέλεσε την πρώτη εκλογική παρέμβαση της οργάνωσης. Η Διακήρυξη είχε γίνει αποδεκτή από τους δύο βασικούς διεκδικητές του δημορχιακού αξιώματος στην Αθήνα εκείνης της εποχής τον Α. Τρίτση και τη Μελίνα Μερκούρη.

Όμως ο πρόωρος θάνατος του πρώτου και η μη εκλογή της δεύτερης, δεν επέτρεψαν την εφαρμογή της πολιτικής ενσωμάτωσης των κοινωνικών μειονοτήτων, που αποτελούσε την ουσία της Διακήρυξης. Τέσσερα χρόνια μετά, τα προβλήματα των κοινωνικών μειονοτήτων κυρίως στα μεγάλα αστικά κέντρα έχουν διογκωθεί και σηματοδοτούν μελλοντικές κοινωνικές εκρήξεις, των οποίων το μέγεθος και τα αποτελέσματα δεν μπορούν να υπολογισθούν.

Επειδή μέχρι τώρα οι κρατικές και τοπικές αρχές δεν έχουν δείξει την πρέπουσα δραστηριοποίηση και το χάσμα ανάμεσα στην κοινωνική μειονότητα και την πλειονότητα διευρύνεται συνεχώς, η SOS ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ επεξεργάστηκε ένα προγραμματικό πλαίσιο αρχών και προτάσεων το οποίο τίθεται στη διάθεση των συνδυασμών που θα κατέλθουν στις τοπικές εκλογές του Οκτωβρίου, προκειμένου να το υιοθετήσουν δημόσια δείχνοντας έμπρακτα την πρόθεσή τους να ακολουθήσουν την πολιτική ανθρωπιότητας και αλληλεγγύης που απαιτούν οι καιροί.

Για άλλη μια φορά επαναλαμβάνουμε ότι ανάμεσά μας ζουν χιλιάδες άνθρωποι που δεν έχουν δικαίωμα ψήφου όμως το αποτέλεσμα αυτών των εκλογών θα επηρεάσει τη ζωή τους στις τοπικές κοινωνίες. Τέτοιοι είναι οι πρόσφυγες, οι μετανάστες, οι απολιτογράφητοι Τσιγγάνοι, οι παλιννοστούντες οι οποίοι σε αρκετές περιοχές της χώρας είναι καταδικασμένοι να ζουν σε συνθήκες που θυμίζουν επικίνδυνα τα ghetto που δημιουργήθηκαν σε άλλες χώρες.

Υπάρχουν επίσης κοινωνικές μειονότητες που αποτελούνται από Έλληνες πολίτες με ειδικές ανάγκες οι οποίες κατά τρόπο ανεπίτρεπτο γίνονται εμπόδια για την ισότιμη ένταξη και αποδοχή τους από το τοπικό και κοινωνικό σύνολο.

Αυτές οι εκλογές επίσης είναι οι πρώτες στις οποίες οι πολίτες καλούνται να εκλέξουν και τους εκπροσώπους τους στον β' Βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ένα θεσμό που πολλαπλασιάζει τις δυνατότητες εφαρμογής της ανθρωπιστικής πολιτικής που είναι το ζητούμενο.

Γι' αυτό το πρόγραμμά μας απευθύνεται κατά πρώτο λόγο στους νομαρχιακούς συνδυασμούς οι οποίοι παρέχουν τη δυνατότητα εφαρμογής ενιαίας πολιτικής κυρίως στα μεγάλα αστικά κέντρα της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, όπου κατακεί ο μισός πληθυσμός της χώρας και οι πολυπληθέστερες κατηγορίες κοινωνικών μειονοτήτων, μοιρασμένες σε διαφορετικούς δήμους και κοινότητες με πολιτικά ανομοιογενείς δημοτικές και κοινοτικές ηγεσίες.

Είναι λοιπόν πρωτεύον για την SOS ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ να υιοθετηθεί το πρόγραμμά της από νομαρχιακές πολιτικές κινήσεις που θα πλειοψηφίσουν ή θα το περιλάβουν σε ενδεχόμενη προγραμματική σύγκλιση με άλλους συνδυασμούς προκειμένου να δημιουργηθεί νομαρχιακή πλειοψηφία.

Το αυξημένο ενδιαφέρον μας για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση οφείλεται και στην ανησυχία μας για την επιτυχή πορεία της διεύρυνσης του δημοκρατικού πολιτεύματος που επιχειρείται με την εισαγωγή του θεσμού αυτού σε μια περίοδο γενικότερων αιφνιδοβιών και δυσπιστίας ως προς την πολιτική συμμετοχή. Ως οργάνωση πολιτών για την υπεράσπιση των δημοκρατικών θεσμών θεωρούμε ότι ο β' βαθμός Αυτοδιοίκησης πρέπει να πετύχει, γι' αυτό και στρατευόμαστε στον αγώνα για την οικοδόμησή του σε ασφαλή θεμέλια και ως τέτοια λογίζουμε πάνω απ' όλα το ενδιαφέρον και τη συμμετοχή των πολιτών για τα τοπικά κοινά.

Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται και στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση η οποία μπορεί να προσφέρει ανεκτίμητες υπηρεσίες στον αγώνα για την κοινωνική ενσωμάτωση των μειονοτήτων.

Ένας Δήμος ή μια Κοινότητα με αυξημένη κοινωνική ευαισθησία μπορεί να καταστήσει δραστικότερη και πληρέστερη την εφαρμογή μιας ανθρωπιστικής νομαρχιακής πολιτικής ή να αποτελέσει ανθρωπιστική όαση σε ένα νομό με ηγεσία μειωμένης κοινωνικής ευαισθησίας. Γι' αυτό καλούμε εξίσου τους δημοτικούς και κοινοτικούς συνδυασμούς να ανταποκριθούν στο κάλεσμα κοινωνικής αλληλεγγύης που τους απευθύνουμε. Το Πρόγραμμα Τοπικής Ενσωμάτωσης των Κοινωνικών Μειονοτήτων θα είναι για την SOS ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ το κριτήριο συμπαράταξης με συνδυασμούς αυξημένης κοινωνικής ευαισθησίας.

Η Τοπική Ενσωμάτωση των κοινωνικών μειονοτήτων θα διευκολυνόταν κατά πολύ εάν σε εθνικό επίπεδο λαμβάνονταν μέτρα όπως η νομιμοποίηση των ξένων μεταναστών, η μεταρρύθμιση του κώδικα ιθαγένειας, η παροχή δικαιώματος ψήφου στις τοπικές εκλογές στους μόνιμα εγκατεστημένους αλλοδαπούς, η κατάργηση του Ν1975/91 και η τροποποίηση του 927/79, αλλά ακόμη και χωρίς αυτές τις ρυθμίσεις, με τα μέσα που ήδη διαθέτει η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορούν να γίνουν πολύ ουσιαστικά βήματα, ικανά να βελτιώσουν το βιοτικό επίπεδο σημαντικών κοινωνικών ομάδων.

Ελπίδες επιτυχίας θα έχει η πολιτική εκείνη που θα αποδέχεται ότι ο πληθυσμός της χώρας αποτελείται από **κοινωνικές μειονότητες αλλοδαπών** (μετανάστες, πρόσφυγες) οι οποίες πρέπει να αναπτυχθούν παράλληλα με τις **κοινωνικές μειονότητες ημεδαπών** (Τσιγγάνοι, παλιννοστούντες, άτομα με ειδικές ανάγκες) ώστε να αποφευχθούν οι έριδες και οι διαμάχες μεταξύ τους και πολύ περισσότερο να γίνουν σταδιακά και οι δύο αποδεκτές ως ίσες **από την κοινωνική πλειονότητα**, στην κατεύθυνση της οποίας πρέπει να ακολουθηθεί μία παιδαγωγική στρατηγική.

Γίνεται αντιληπτό λοιπόν ότι μία ρεαλιστική πολιτική ενσωμάτωσης αποτελείται από πολλές ξεχωριστές πολιτικές που οφείλουν να καλύπτουν πολλές ξεχωριστές ανάγκες πολλών ξεχωριστών κοινωνικών ομάδων, χωρίς να είναι δυνατό να αναλυθούν στα στενά πρακτικά πλαίσια ενός συνοπτικού προγράμματος που φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα κοινό παρανομαστή για ξεκίνημα.

Είναι όμως διεθνώς αποδεκτό ότι μια πολιτική ενσωμάτωσης των σύγχρονων κοινωνικών μειονοτήτων πρέπει να καλύπτει τους εξής πέντε (5) τομείς που αποτελούν ισάριθμα κεφάλαια του παρόντος προγράμματος: Εκπαίδευση, Πολιτισμός, Πολιτική Συμμετοχή, Κοινωνική Πρόνοια.

Οι προτάσεις που ακολουθούν αποτελούν μία προσπάθεια σύνθεσης και προσαρμογής στα ελληνικά δεδομένα **πολιτικών που εφαρμόστηκαν** κατά τις τελευταίες δεκαετίες στη Γαλλία, τη Βρετανία, τη Γερμανία, τη Σουηδία, την Ολλανδία και το Βέλγιο.

Δ. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Ιδιαίτερα στις τοπικές κοινωνίες υπάρχουν κοινότυπα προβλήματα που είναι κοινά σε Έλληνες και αλλοδαπούς κατοίκους της χώρας. Ανάμεσα στους αλλοδαπούς κατοίκους υπάρχουν άνθρωποι μόνιμα εγκατεστημένοι εδώ και πολλά χρόνια, οι οποίοι έχουν πολλές υποχρεώσεις (τέλη, εισφορές) αλλά κανένα δικαίωμα να εκφραστούν με τη ψήφο τους για θέματα απλά και συνηθισμένα (π.χ. τα σκουπίδια).

Είναι βέβαια καιρός ν'ακολουθήσει και η Ελλάδα το παράδειγμα αρκετών ευρωπαϊκών χωρών, που έχουν ήδη παραχωρήσει το δικαίωμα ψήφου στις τοπικές εκλογές στους μετανάστες. Όμως μέχρι να γίνει πραγματικότητα ένας τέτοιος θεσμός, η ενσωμάτωση μέσω της ισότιμης συμμετοχής σε υποθέσεις που είναι κοινές και το ίδιο κρίσιμες για αλλοδαπούς και ημεδαπούς, μπορεί να προωθηθεί με την εισαγωγή του θεσμού των νομαρχιακών/δημοτικών συμβούλων-παρατηρητών οι οποίοι θα εκλέγονται από τους επίσης αλλοδαπούς συμπολίτες τους και θα τους εκπροσωπούν (χωρίς δικαίωμα ψήφου) στις συνεδριάσεις του νομαρχιακού/δημοτικού συμβουλίου. Για τον ίδιο λόγο οι τοπικές οργανώσεις των κομμάτων θα ήταν χρήσιμο (για όσα κόμματα δεν επιτρέπεται καταστατικώς να εγγράφουν ως μέλη αλλοδαπούς) να θεσπίσουν και αυτά το θεσμό του μέλους-παρατηρητή και να εντάξουν στους πολιτικούς τους σχεδιασμούς και τους αλλοδαπούς κατοίκους της περιοχής. Αυτό το μέτρο συμπληρώνει το προηγούμενο, διότι απομακρύνει το ενδεχόμενο να διεξάγονται οι εκλογές για την ανάδειξη των νομαρχιακών/δημοτικών συμβούλων-παρατηρητών μεταξύ εθνικών ή θρησκευτικών συνδυασμών.

Η συμμετοχή είναι δικαίωμα και ευθύνη που κάνει όσους τα έχουν, αναπόσπαστα κομμάτια του συνόλου, απωθώντας έτσι την πιθανότητα να στραφούν ενάντια στο σύνολο νιώθοντας "ριγμένοι".

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Θ

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΛΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

Ο Ελληνικός Κώδικας

Ο πρώτος κώδικας των Κοινωνικών Λειτουργιών Ελλάδας ψηφίσθηκε από την Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργιών Ελλάδος (ΣΚΛΕ) τον Οκτώβριο του 1959. Στην συνέχεια ο Κώδικας αυτός τροποποιήθηκε όπως αυτός παρατίθεται πιο κατω, και εφηφίσθηκε από την Ολομέλεια του Συνδέσμου τον Ιούλιο του 1976.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Κ.Ε. είναι εφαρμοσμένη Κοινωνική Επιστήμη που βασίζεται στα ανθρωπιστικά ιδεώδη και στην δημοκρατική φιλοσοφία. Αναγνωρίζει:

α) Ότι κάθε κοινωνία οφείλει να λειτουργεί με τέτοιο τρόπο ώστε να παρέχει τα μεγαλύτερα δυνατά οφέλη σε όλα της τα μέλη και,

β) Ότι κάθε άνθρωπος έχει τα δικαιώματά του και τις ευθύνες τους, καθώς και το υπέρτατο δικαίωμα να εκλέγει μόνος τους τον τρόπο της ζωής του στο βαθμό που δεν προσκρούει στο ίδιο δικαίωμα που έχουν οι άλλοι, δεδομένου ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν ίσα δικαιώματα και πρέπει να απολαμβάνουν ίση δικαιοσύνη.

Η Κ.Ε. αποσκοπεί στην κάλυψη των ανθρωπίνων αναγκών και στην αντιμετώπιση των δυσκολιών που προκύπτουν κυρίως από τις προσωπικές-κοινωνικές σχέσεις και από τις ελλείψεις ή τα μειονεκτήματα των κοινωνικών συστημάτων. Με επιστημονικές τεχνικές βοηθούνται τα άτομα, οι οικογένειες, οι ομάδες, οι κοινότητες-ανεξάρτητα από καταγωγή, κοινωνική θέση, φυλο, ηλικία, πιστεύω, θρησκεία ή συνεισφορά στην κοινωνία-να αναπτύξουν τις δυνατότητές τους για να προλάβουν ή να αντιμετωπίσουν ή να επιλύσουν τα προβλήματά τους καθώς και να βελτιώσουν τις μεταξύ τους σχέσεις

τους και να ερμηνεύει την φύση των ατομικών,ομαδικών καθώς και των προβλημάτων επι κοινοτικού και εθνικού επιπέδου.

4)Ο Κοινωνικός Λειτουργός διαχωρίζει την επαγγελματική γνώση από την προσωπική αντίληψη και αποφεύγει πράξεις ή μέσα που αντίκεινται στις αρχές της κοινωνικής εργασίας.

5) Έχει υποχρέωση να διευκρινίζει ως ποιο σημείο δημόσιες δηλώσεις του ή ενέργειές του αντιπροσωπεύουν την προσωπική του γνώμη,την υπηρεσία του,ή τον επαγγελματικό σύλλογο.

6)Κάθε παρασκηνιακή ενέργεια κοινωνικού λειτουργού για ανάδειξη, ή κατάληψη θέσεως είναι αντίθετη προς τις αρχές του Κώδικα Δεοντολογίας.

7)Ο Κοινωνικός Λειτουργός οφείλει να ανήκει στον επαγγελματικό του σύλλογο,να συμμετέχει ενεργά στις δραστηριότητές του και να βοηθάει στην επίτευξη των σκοπών του.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός και ο εξυπηρετούμενος.

1)Ο Κοινωνικός Λειτουργός σέβεται την προσωπικότητα του εξυπηρετούμενου,διαφυλάσσει την αξιοπρέπειά του και διασφαλίζει τα δικαιώματά του.

2)Ο Κοινωνικός Λειτουργός αναγνωρίζει και σέβεται τους στόχους, τις ευθύνες και την ατομικότητα των εξυπηρετούμενων ενθαρρύνοντας τους στην πραγματοποίηση των σκοπών τους και στην προσπάθεια να χρησιμοποιήσουν στο έπακρο τις δυνατότητές τους. Η επαγγελματική βοήθεια θα πρέπει να δίνεται έτσι ώστε να βοηθά τους εξυπηρετούμενους να αναλαμβάνουν την ευθύνη των πράξεών τους,να αυτενεργούν και να βρίσκουν λύσεις για τα προβλήματά τους μέσα σε ρεαλιστικά πλαίσια. Όπου η παροχή επαγγελματικής

Ο Κοινωνικός Λειτουργός και ο Εργοδοτικός Οργανισμός.

1) Ο Κοινωνικός Λειτουργός είναι πλήρως ενημερωμένος γύρω από τα προγράμματα, τις αρχές και τις κατευθύνσεις του Εργοδοτικού Οργανισμού και εργάζεται υπεύθυνα για την εφαρμογή τους.

2) Αναπτύσσει μέσα στην Υπηρεσία κατάλληλες συνθήκες εργασίας και συνεργασίας που να του επιτρέπουν να συμβάλει στην βελτίωση και επέκταση των προγραμμάτων καθώς και στην χάραξη της γενικότερης πολιτικής του Οργανισμού.

3) Κρατά υπεύθυνη στάση ως προς το είδος των προγραμμάτων, τον τρόπο και την ποιότητα της εξυπηρέτησής τους, προτείνοντας αλλαγές στις διαδικασίες, στον τρόπο πορείας ή στην γενικότερη πολιτική, όπου χρειάζεται, χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα κανάλια που παρέχονται από τον Οργανισμό. Όταν εξαντλήσει όλες τις καθιερωμένες διαδικασίες και η αναγκαία αλλαγή δεν επιτυγχάνεται, ο ίδιος δε εξακολουθεί να πιστεύει ότι η αλλαγή είναι αναγκαία, τότε μπορεί να προσφύγει στις ανώτερες αρχές ή στο ευρύτερο κοινό ενημερώνοντας και τον εργοδοτικό οργανισμό.

4) Ο Κοινωνικός Λειτουργός κατά την άσκηση της εργασίας του σέβεται την προσωπικότητα, τις ικανότητες, την ιεραρχική θέση, την εκπαίδευση, την πείρα των συναδέλφων του και των άλλων επαγγελματιών. Οφείλει να δέχεται και να κάνει καλόπιστη κριτική.

5) Ο Κοινωνικός Λειτουργός αποφεύγει την προσφορά των υπηρεσιών του σε Οργανισμούς που οι σκοποί και οι τρόποι εργασίας δεν εγγυώνται την εφαρμογή της φιλοσοφίας και των αρχών της Κοινωνικής Εργασίας.

ατομικών και κοινωνικών συγκρούσεων και τις συνέπειές τους.

5) Ο επαγγελματίας Κοινωνικός Λειτουργός έχει ένα πρωταρχικό καθήκον, το να είναι η προσφερόμενη εργασία του αντικειμενική, πράγμα που πρέπει να έχει προτεραιότητα και να είναι πάνω από προσωπικά ενδιαφέροντα, στόχους ή οράματα.

Κανόνες ηθικής διαγωγής

Γενικά

- 1) Να αναζητήσετε και να καταλάβετε την αξία του κάθε ατόμου και τα στοιχεία του, τοιό η συμπεριφορολογική του κατάσταση και την υπηρεσία που ζητείται να προσφέρετε.
- 2) Να υποστηρίζετε και να προάγετε τις αξίες, τις γνώσεις και τη μεθοδολογία του επαγγέλματος, αποφεύγοντας κάθε συμπεριφορά που καταστρέφει τη λειτουργία του επαγγέλματος.
- 3) Αποσαφηνίστε όλες τις δημόσιες δηλώσεις ή πράξεις είτε σε ατομική βάση είτε σαν κάτι αντιπροσωπευτικό κάποιου επαγγελματικού συνδέσμου, γραφείου ή οργανισμού.
- 4) Αναγνωρίστε τα επαγγελματικά και προσωπικά όρια και ενθαρρύνετε τη χρησιμοποίηση όλων των σχετικών γνώσεων και τεχνικών και εφαρμόστε επιστημονικές μεθόδους για τη ζήτηση πληροφοριών (ερευνα).
- 5) Συμβάλλετε με την επαγγελματική σας πείρα στην ανάπτυξη υγιών πολιτικών συστημάτων και προγραμμάτων για να βελτιώσετε τη ποιότητα ζωής σε κάθε κοινωνία.
- 6) Προσδιορίστε και ερμηνεύστε τις κοινωνικές ανάγκες, το επίπεδο και τη φύση του ατόμου, της ομάδας της κοινότητας, τα εθνικά και διεθνή κοινωνικά προβλήματα και τη λειτουργία του κοινωνικού επαγγέλματος.

επιθυμιών και ενδιαφερόντων του.

Σχετικά με τις Υπηρεσίες (γραφεία) και τους Οργανισμούς

- 1) Ο Κοινωνικός Λειτουργός εργαζεται με αυτές τις υπηρεσίες και οργανισμούς των οποίων η πολιτική, οι διαδικασίες και οι λειτουργίες τους έχουν εφαρμογή της πρακτικής του επαγγέλματος σύμφωνα με τους κανόνες της ηθικής.
- 2) Με υπευθυνότητα εκτελεί τους καθορισμένους στόχους και τα καθήκοντα της υπηρεσίας ή του οργανισμού συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη της σωστής πολιτικής, πορείας και πρακτικής, για να εξασφαλίσει το καλλίτερο δυνατόν επίπεδο υπηρεσιών.
- 3) Να διατηρεί την μεγαλύτερη δυνατή υπευθυνότητα προς το πελάτη εισάγοντας επιθυμητές αλλαγές στην πολιτική, τις διαδικασίες και τη πρακτική μέσω της κατάλληλης υπηρεσίας και της οργανωτικής οδού.
Εαν οι ανάγκες θεραπείας δεν επιτεύχθηκαν ακόμη και όταν όλοι οι τρόποι έχουν εξαντληθεί τότε πρέπει να γίνουν οι κατάλληλες εκκλήσεις προς τις υψηλότερες ιστάμενες αρχές, ή προς την ευρύτερη κοινότητα ενδιαφέροντος.
- 4) Σιγουρέψτε την επαγγελματική σας ευθύνη προς το πελάτη και τη κοινότητα για ικανότητα και αποτελεσματικότητα μέσα από περιοδική αναθεώρηση (κριτική) του πελάτη, της υπηρεσίας και των οργανωτικών προβλημάτων και της αυτο-παρουσίας.

Σχετικά με τους συναδέλφους

- 1) Να σέβεστε την εκπαίδευση και την επαγγελματική υπόσταση των συναδέλφων των άλλων επαγγελματιών εξαντλώντας όλη την απαραίτητη συνεργασία που θα μπορούσε να αποδώσει αποτελεσματικές εξυπηρετήσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

1. ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
2. ΑΠΑΝΤΗΣΗ Ε.Σ.Υ.Ε.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ (Τ.Ε.Ι.)
ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Βαθμός Ασφαλείας

Πάτρα, 23 - 4 - 1996

Αριθ. Πρωτ. ΔΥ Βαθμός Προτεραιότητας:

ΠΡΟΣ: Οιονούηποτε αφορά.

ΤΑΧ. Δ/ση : 263 34 Κουκούλι Πάτρας

Πληροφορίες :

Τηλέφωνο : 329.943

ΘΕΜΑ :

Β Ε Β Α Ι Ω Σ Η

Βεβαιούται ότι οι Κωνσταντινίδης Αμ. και Νικολοπούλου Βασ. είναι επί πτυχίω σπουδαστές του Τμήματος.

Παρακαλούμε για την διευκόλυνση των ανωτέρω στην έρευνα η οποία διεξάγεται στα πλαίσια της πτυχιακής τους εργασίας με θέμα : "Οι πρόσφυγες της Γενεύης στην Ελλάδα και οι υπηρεσίες εξυπηρέτησής τους".

Υπεύθυνος πτυχιακής είναι η κα Αλεξοπούλου Ουρ., Καθηγήτρια Εφαρμογών.-

Προϊστάμενος του Τμήματος

Παπαδημητρίου
Επίκ. Καθηγητής

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αθήνα, 30 Απριλίου 1996

Δ/ΝΣΗ ΣΤΑΤ. ΠΛΗΡ. & ΕΚΤΥΠΩΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ Β'

Αριθ. Πρωτ. 4086/ΠΓ-1013

ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 14-16,
101 66 ΑΘΗΝΑ

Π Ρ Ο Σ

ΠΛΗΡΟΦ.: Ν. ΤΣΙΛΙΓΚΑΚΗ
ΤΗΛ.: 3244 748

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΣΧΕΣΕΩΝ
ΥΠΟΨΗ κ. ΓΕΡΟΠΑΝΤΑ

FAX: 3241 102

ΘΕΜΑ: Παροχή στοιχείων.

Απαντώντας στο FAX σας με ημερομηνία 29.4.1996, σας στέλνουμε συνημμένα (5) πέντε σελίδες με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από την Υπηρεσία μας.

Παρακαλούμε εξαφλήσετε συνημμένο τιμολόγιο Νο. Α79/29.4.1996, ποσού 500 δραχ., που καλύπτει το κόστος παροχής των ζητούμενων στοιχείων με ταχυδρομική επιταγή στο όνομα της Γ.Γ.ΕΣΥΕ.

Συνημμένα:

(5) σελίδες

(1) τιμολόγιο σε δύο αντίγραφα

Η Προϊσταμένη της Δ/σης

Α. ΠΑΠΑΚΥΡΙΑΚΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΒΙΒΛΙΑ
- ΕΝΧΕΙΡΙΔΙΑ - ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΕΝΤΥΠΑ
- ΑΡΘΡΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ - ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ - ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ
- ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ - ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΗΜΕΡΙΔΕΣ
- ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ
- ΑΔΗΜΟΣΙΕΥΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
- ΛΕΞΙΚΑ
- ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ
- ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ

1. Eco Umberto, Πως γίνεται μία διπλωματική εργασία, Εκδόσεις ΝΗΣΟΣ, ΑΘΗΝΑ, 1994.
2. Ευριγένης Δημήτριος, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Εξεταστική επιτροπή για την άνοδο του ρατσισμού και τον ρατσισμό στην Ευρώπη, Εκδόσεις Αν. Ν. ΣΑΚΟΥΛΑ, ΑΘΗΝΑ, 1987.
3. Ζωγράφου Ανδρέας, Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα, ΠΑΤΡΑ, 1992.
4. Θεοδωρόπουλος Χρήστος - Καλατζή Ερρίκα, Η ένταξη των πολιτικών προσφύγων στην Ελλ. κοινωνία, Ι.Δ.Μ.Α. και UNHCR, ΑΘΗΝΑ, 1995.
5. Κανελλοπούλου Κ.Ν., Επιστημονικές μελέτες - εισοδήματα και φτώχεια στην Ελλάδα προσδιοριστικοί παράγοντες, ΑΘΗΝΑ, 1986.
6. Καντάς Αριστοτέλης, Οργανωτική Βιομηχανική Ψυχολογία, εκδ. "ΕΛΛ. ΓΡΑΜΜΑ", ΑΘΗΝΑ, 1995.
7. Καραντινός, Ιωάννου, Καβουνίδης, Οι κοιν. υπηρεσίες και η Κοιν. πολιτική καταπολέμησης του κοιν. αποκλεισμού, Εκδόσεις Δακτυλογραφική Ε.Π.Ε., ΑΘΗΝΑ, 1992.
8. Κοντογιάννη Χ., Κοινωνικά και οικογενειακά προβλήματα των μεταναστών, ΑΘΗΝΑ, 1992.
9. Μανωλοπούλου - Βαρβατσιώτη Κατερίνα, Η Διεθνής προστασία των Ανθρωπίνων δικαιωμάτων, Εκδόσεις ΕΙΡΗΝΗ ΕΠΕ, ΑΘΗΝΑ, 1993.
10. Πανουτσοπούλου Κασσιανή, 33 χρόνια Κοιν. Λειτουργός, Εκδόσεις ΓΡΗΓΟΡΗ, ΑΘΗΝΑ, 1985.
11. Πανουτσοπούλου Κασσιανή, Η Ελληνίδα στην Μετανάστευση, ΑΘΗΝΑ - ΜΕΡΒΟΥΡΝΗ, 1988.
12. Παπαϊωάννου Κώστας, Η Συμφωνία του Σένγκεν, Εκδόσεις "ΤΟ ΠΟΝΤΙΚΙ", ΑΘΗΝΑ, 1995.
13. Παρασκευόπουλος Ν. Ιωάννης, Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας, Τόμος Α' και Β', ΑΘΗΝΑ.
14. Perlman Harris Helen, Κοιν. Εργασία με Άτομα - μια διεργασία λύσης προβλημάτων, Εκδόσεις Ατλαντίς, ΣΙΚΑΓΟ, 1957.

15. Στασινοπούλου Β. Όλγα, Κράτος Πρόνοιας, Εκδόσεις GUTENBERG, ΑΘΗΝΑ, 1992.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ - ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΑ ΕΝΤΥΠΙΑ

1. Γραφείο του Υπατου Αρμοστή του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες, εγχειρίδιο για τις διαδικασίες και τα κριτήρια καθορισμού του καθεστώτος των προσφύγων, ΓΕΝΕΥΝΗ, Αύγουστος 1989.
2. Λιακύρηξη των Βαλκανίων - Του Βαλκανικού δικτύου των Κέντρων Αποκατάστασης θυμάτων Βασανιστηρίων, ΑΘΗΝΑ, 1996.
3. Ελληνικό τμήμα Διεθνούς Αμνηστείας, Έκθεση, ΑΘΗΝΑ, 1993.
4. Ελληνικό Γραφείο Υπ. Αρμοστείας Ο.Η.Ε., Οι αιτούντες άσυλο για αναγνώριση της προσφυγικής ιδιότητας, απολογισμός Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου 1991.
5. Ενημ. Έντυπο, Ανθρώπινα, Έκδοση Ι.Κ.Θ.Β. Τεύχος 1ο, ΑΘΗΝΑ, ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1996.
6. Ενημ. Έντυπο, Ι.Κ.Θ.Β., Ψυχολογικές επιπτώσεις των βασανιστηρίων, ΑΘΗΝΑ, 1996.
7. Ενημ. Έντυπο, Διεθνούς Αμνηστείας, ΑΘΗΝΑ, 1994.
8. Ενημ. Έντυπο, ΔΟΜ, ΑΘΗΝΑ, 1996.
9. Ενημ. Έντυπο, Ίδρυμα Μαραγκοπούλου, ΑΘΗΝΑ, 1995.
10. Ενημ. Έντυπο, Κάριτας Ελλάς, ΑΘΗΝΑ, 1995.
11. Ενημ. Έντυπο, ΧΕΝ ΑΘΗΝΩΝ, ΑΘΗΝΑ, 1996.
12. Ενημ. Έντυπο, Ι.Κ.Θ.Β., ΑΘΗΝΑ, 1996.
13. Ενημ. Έντυπο, Διεθνούς Κοιν. Υπηρεσίας, ΑΘΗΝΑ, 1996.
14. Ενημ. Έντυπο, Ε.Σ.Π., ΑΘΗΝΑ, 1995.
15. Ενημ. Έντυπο, Ι.Κ.Ε., ΑΘΗΝΑ, 1995.
16. Ενημ. Έντυπο, Ε.Ε.Σ., ΑΘΗΝΑ, 1996.
17. Ενημ. Φυλλάδιο, Τι κάνει η Διεθνής Αμνηστεία, Διεθνής Αμνηστεία, Παράρτημα Πάτρας, 1994.
18. Ερυθρός Σταυρός και Ερυθρά Ημισέληνος - το πορτρέτο ενός διεθνούς κινήματος, ΑΘΗΝΑ, 1996.
19. Καταστατικό Κάριτας Ελλάς, ΑΘΗΝΑ, 1996.

20. Κοκκέβη Ε., Πρόσφυγες επιβιώσαντες βασανιστηρίων - εμπειρία του, Ι.Κ.Α.Θ.Β., ΑΘΗΝΑ, 1995.
21. Μπαμπασίκα Ι. Νομικός Σύμβουλος, Νομικά προβλήματα προσφύγων, μία επιλεκτική καταγραφή, ΑΘΗΝΑ, 1996.
22. Πανταζής Δ., Βασανιστήρια, μια μικρή αναφορά σ' ένα μεγάλο πρόβλημα, ΑΘΗΝΑ, 1993.
23. U.N.H.C.R., Γυναίκες Πρόσφυγες, ΑΘΗΝΑ, 1996.

ΑΡΘΡΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ - ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ - ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΗΕΣ

1. Αλτάνης Παναγιώτης, Ευρωπαϊκή Ένωση και Κοιν. Πολιτική, οδηγίες, κανονισμοί, συστάσεις, προγράμματα, Περ. "ΚΟΙΝ. ΕΡΓΑΣΙΑ" τεύχος 36, ΑΘΗΝΑ, 1994.
2. ADAMS M. NATHAN, Οι Ιρανοί Αγιατολάχ του τρόμου, READERS OIGEST, Εφημ. "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", φύλλο 23/9/1985.
3. Βάγια Χριστίνα, Νομοσχέδιο για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία των προσωπικών πληροφοριών, Εκλογή, τεύχος 75, Δεκέμβριος 1987.
4. BOGERT CARROLL, NEWSWEEK, O.H.E.: "Η κρίση της μέσης ηλικίας, Εφημ. "ΤΟ ΒΗΜΑ", φύλλο 29/10/95.
5. Βουλελής Νικόλαος, Ενιαίο Σεράγεβο - Διαιρεμένη Σερβία, Εφημ. "ΤΟ ΒΗΜΑ", φύλλο 24/4/96.
6. Γουέλγουντ Ρουθ, "Ο.Η.Ε.", Εφημ. "ΤΟ ΒΗΜΑ", φύλλο 29/10/95.
7. Δελαστίκ Γιώργος, Η Τουρκία στον κατήφορο προς τον Τρίτο κόσμο, Εφημ. "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", φύλλο 22/10/95.
8. Δημητριάδου Βαρβάρα, Διαδικασίες και συνέπειες του καθορισμού της προσφυγικής ιδιότητας, Περιοδικό "ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ", τεύχος 2, Ιούλιος 1989.
9. Ζιουμπέρ Αϊντάρ, Το Κουρδικό πρόβλημα, Περιοδικό "ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ", Εφημ. "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", 18/6/95.
10. Καστριώτης Δημήτρης, Καμπότζη του Βιετνάμ: Η μεγάλη έξοδος!, "ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ", Εφημ. "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", φύλλο 18/6/95.

11. Καστριώτης Δημήτρης, Σομαλοί: Όμηροι της πείνας και της βίας, περιοδικό "ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ", Εφημ. "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", φύλλο 18/6/95.
12. Καστριώτης Δημήτρης, Το προσφυγικό δράμα, περιοδικό "ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ", Εφημ. "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", φύλλο 18/6/95.
13. Καστριώτης Δημήτρης, Παλαιστίνιοι: χωρίς πατρίδα, περιοδικό "ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ", Εφημ. "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", φύλλο 18/6/95.
14. Κατσέλλη Λούκα, Έκθεση Οικονομολόγων Παντείου Πανεπιστημίου 1995, Εφημ. "ΕΠΑΡΧ. ΤΥΠΟΣ", φύλλο 22/3/96.
15. Κοκκέβη - Ανδρέου Ευγενία, Θύματα βασανιστηρίων, περιοδικό "ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ", Εφημ. "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", φύλλο 18/6/95.
16. Κουβέλης Φώτης, Εφημ. "ΤΟ ΒΗΜΑ", φύλλο 12/1/96.
17. Κουφουδάκης Βαγγέλης, Ο.Η.Ε. ένας Παγκόσμιος Οργανισμός, Εφημ. "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", φύλλο 12/11/95.
18. Κωστόπουλος Τάσος, Τρίμης Δημήτρης, Ψαρράς Δημήτρης, Η φυλή των κυανόκρανων, ιός της Κυριακής, περιοδικό "ΕΨΙΛΟΝ", Εφημ. "ΚΥΡ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ", φύλλο 6/12/92.
19. Λακόπουλος Τ., Γκασταρμπαϊτερ στην Αθήνα, Εφημ. "ΤΟ ΒΗΜΑ", φύλλο 3/12/91.
20. Μαρνέλλος Γιώργος, Πόλεμος στον Έβρο, Εφημ. "ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ" φύλλο 2/11/95.
21. Μεγαλομάτης Κ., Οι Κούρδοι και ο κόσμος τους, Εκδόσεις "ΕΠΙΛΟΓΕΣ", τεύχος 11, ΑΘΗΝΑ, ΜΑΙΟΣ 1987.
22. Μπαλάσκας Στρατής, Στην καλύβα της αδιαφορίας, Εφημ. "ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" φύλλο 12/2/95.
23. Νάσκου Μαρούλα, Δικαιώματα και υποχρεώσεις στα πλαίσια της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων, περιοδικό "ΚΟΙΝ. ΕΡΓΑΣΙΑ" τεύχος 26, 1992.
24. Πανέρα Ελπίδα, Παροχές, περιοδικό "ΚΟΙΝ. ΕΡΓΑΣΙΑ" τεύχος 26, 1992.
25. Πανταζής Λ. - Τζερούν Ρ., Ερευνητικά προγράμματα του Ι.Κ.Α.Θ.Β. σε εξέλιξη, ΕΚΛΟΓΗ Απρίλιος - Σεπτέμβριος 1996.
26. Πανταζής Λ., ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ: Μία μικρή αναφορά σ' ένα μεγάλο πρόβλημα, ΕΚΛΟΓΗ Απρίλιος - Σεπτέμβριος 1996.

27. Πίνη Μαίρη, Βασανιστήρια πολιτών στην Παλαιστίνη, συνέντευξη με την Μαρία Πινίου - Καλλή, Εφημ. "ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" φύλλο 4/10/93.
28. Πινίου - Καλλή Μαρία, Ριντμάτεν Ζανβιέ - Υπατος Αρμοστής Ο.Η.Ε. στην Ελλάδα, συνέντευξη στην εμπομπή του Δημοσιογράφου Πολυδεύκη Παπαδόπουλου, "ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΑΝΟΡΑΜΑ", παραγωγή: τμήμα ενημερωτικών εκπομπών Ετ2, 2/4/96, ΩΡΑ 21:00 - 22:00 μ.μ.
29. Πουλοπούλου - Εμκε Ήρα, Μετανάστες και πρόσφυγες στην Ελλάδα, περιοδικό "ΕΚΛΟΓΗ" τεύχος 85,86, Απρίλιος - Σεπτέμβριος 1990.
30. Ροντ Σμιθ, Ειδησ. Πρακτορείο, Εφημ. "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ" φύλλο 29/6/1992.
31. Ρουσόπουλος Θεόδωρος, Και συνοριακή αστυνομία αν χρειαστεί, Εφημ. "ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ" φύλλο 22/12/95.
32. Σελαμαζίδης Μάκης, Οι Αρμένιοι πρόσφυγες σήμερα, Εφημ. "ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" φύλλο 15/1/1992.
33. Σπάθη Ρουμπίνα, "Αμφιλεγόμενος ο ρόλος και η χρησιμότητα του Ο.Η.Ε.", Εφημ. "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ" φύλλο 22/10/1995.
34. Σωμερίτης Ριχάρδος, "50 χρόνια Ο.Η.Ε.", Εφημ. "ΤΟ ΒΗΜΑ" φύλλο 29/10/1995.
35. Σωτηροπούλου Μ., Ιατρικό Κέντρο Αποκατάστασης Θυμάτων Βασανιστηρίων, ΕΚΛΟΓΗ, Απρίλιος - Σεπτέμβριος 1994.
36. Ταύρη Αλέκα, Ηλικιωμένοι πρόσφυγες και ο ρόλος του Κοιν. Λειτουργού, περιοδικό "ΕΚΛΟΓΗ", τεύχος 100, 1994.
37. Τράϊου Ελένη, Το πρόβλημα των λαθρομεταναστών, περιοδικό "ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ", Εφημ. "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", φύλλο 18/6/95.
38. Τράϊου Ελευθερία, Αρμένιοι: Το δράμα συνεχίζεται, περιοδικό "ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ", Εφημ. "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", φύλλο 18/6/95.
39. Τρίμης, Ψαρράς, Ψαρρά, Βασανιστήρια 1995, Ο ιος της Κυριακής, περιοδικό "ΕΨΙΛΟΝ", Εφημ. "ΚΥΡ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ", φύλλο 15/1/95.
40. FISK ROBERT "THE INDEPENDENT", Ο θάνατος παραμονεύει στο Αλγέρι, Εφημ. "ΤΟ ΒΗΜΑ", φύλλο 12/3/95.
41. Φρέρης Γιώργος, Ρουτίνα οι βασανισμοί ανηλίκων στην Τουρκία, Εφημ. "ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ", φύλλο 27/1/92.

42. Χριστοδουλίδου Π., Βουλιάζει η Κάλυμνος από λαθρομετανάστες, Εφημ. "ΕΘΝΟΣ", φύλλο 9/10/95.
43. Χριστοφορίδου Δανάη, Κοινωνικές Υπηρεσίες της Λιθουανίας - Ελλ. κλάδος στο κέντρο περίθαλψης Αλλοδαπών πολιτικών προσφύγων Λαυρίου, περιοδικό "ΚΟΙΝ. ΕΡΓΑΣΙΑ", τεύχος 26 ΑΘΗΝΑ, 1992.
44. Αστυνομική Διεύθυνση Αλ/πολης, Απολογισμός για το 1995, Εφημ. "ΓΝΩΜΗ", φύλλο 23/1/96.
45. ΑΙΘΙΟΠΙΑ - ΕΡΥΘΡΑΙΑ: Ο Γολγοθάς δύο χωρών που αφανίστηκαν από κατακτητές, βασιλιάδες, ιδεολογίες, λιμούς, Εφημ. "ΠΟΝΤΙΚΙ", φύλλο 31/5/91.
46. Δολοφονία: πέταξε λαθρομετανάστες στη θάλασσα, Εφημ. "ΤΟ ΒΗΜΑ", φύλλο 14/1/96.
47. Ετήσια έκθεση 1993, Παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε 161 χώρες, έκδοση Ελλ. τμήματος Διεθνούς Αμνηστείας, ΑΘΗΝΑ, 1993.
48. Ελλ. τμήμα Διεθνούς Αμνηστείας, Εγκλήματα χωρίς τιμωρία - πολιτικές δολοφονίες και εξαφανίσεις στην 10ετία του '90, ΑΘΗΝΑ, 1993.
49. Ειδησεογραφικό πρακτορείο Ασσοσιέντεντ πρεσς, Ρημάζουν οι Τούρκοι στρατιώτες τη δυτική βοήθεια στους Κούρδους, Εφημ. "ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ", φύλλο 2/5/94.
50. Τούρκοι καταγγέλλουν τη βία των Τούρκων, Εφημ. "ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ", φύλλο 21/5/95.
51. Ματιές στον κόσμο, Εφημ. "ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟΣ", (Αλεξανδρούπολη), φύλλο 14/1/96.
52. Ναι στα βασανιστήρια, Εφημ. "ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ", φύλλο 2/9/95.
53. Ο φονικός Όλμος, περιοδικό "ΑΜΥΝΑ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ" Σεπτέμβριος 1995.
54. Οξύνεται το πρόβλημα με τους λαθρομετανάστες, Εφημ. "ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟΣ", φύλλο 16/12/96.
55. TIMES N. ΥΟΡΚΗΣ, Στο επίκεντρο των μεγάλων γεγονότων του έθνους του, αφιέρωμα εφημ. "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", φύλλο 12/11/95.
56. Φωνή του Κουρδιστάν, περιοδικό του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου (Ε.Α.Μ.) του Κουρδιστάν, τεύχος 49 Ιανουάριος 1996.
57. Χάος στη Ρουάντα, Εφημ. "ΤΑ ΝΕΑ", φύλλο 3/4/96.

ΑΔΗΜΟΣΙΕΥΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

1. Γιαννακού Αναστασία, Η εμπειρία του Ε.Σ.Π. σε σχέση με τις δραστηριότητες εμπυχωτών, Φεβρουάριος - Δεκέμβριος, ΑΘΗΝΑ 1992.
2. Κωνσταντινίδης Μάνος - Νικολοπούλου Βασιλική, Προβλήματα των λαθρομεταναστών κατά την είσοδό τους στον Έβρο, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ, Μάρτιος 1996.
3. Κωνσταντινίδης Μάνος, Το σταυροδρόμι της εξάρτησης εκπέμπει S.O.S., εργασία αντί σχεδιαγράμματος για το μάθημα Προγράμματα Κοιν. Προστασίας, Α' εξαμήνου, τμήμα Κοιν. Εργασίας, Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ, Απρίλιος 1992.

ΛΕΞΙΚΑ

1. Γιοβάνης Χρήστος, Θησαυρός της Ελληνικής γλώσσας, εκδόσεις ΓΙΟΒΑΝΗ Α.Ε.Β.Ε, ΑΘΗΝΑ 1988.
2. Τεγόπουλος - Φυτράκης, Ελληνικό Λεξικό, εκδόσεις ΑΡΜΟΝΙΑ Α.Ε., έκδοση Α', ΑΘΗΝΑ 1991.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

1. Γκίνη Ευαγγελία, Κοιν. Λειτουργός Λάφνης, ΑΘΗΝΑ, Απρίλιος 1996.
2. Θεοδωρόπουλος Χρήστος, Υπεύθυνος νομικής προστασίας του Ελληνικού γραφείου της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Π.Ε., ΑΘΗΝΑ, Απρίλιος 1996.
3. Θεοδωροπούλου, Κοιν. Λειτουργός Ε.Ε.Σ. Αθηνών, ΑΘΗΝΑ Απρίλιος 1996.
4. Καλατζή Έρρικα, Νομικός Ε.Σ.Π., ΑΘΗΝΑ, Απρίλιος 1996.
5. Κεχαγιόγλου Μαίρη, Υπεύθυνη ενημέρωσης του Ελληνικού γραφείου της Ύπατης Αρμοστείας το Ο.Π.Ε., ΑΘΗΝΑ, Απρίλιος 1996.
6. Κοκκέβη Ευγενία, Κοιν. Λειτουργός Ι.Κ.Α.Θ.Β. Αθηνών, ΑΘΗΝΑ, Απρίλιος 1996.
7. Κοντογιάννη Χρυσούλα, Λιευθόντρια - Κοιν. Λειτουργός Λιεθνής Κοινωνικής Υπηρεσίας, ΑΘΗΝΑ, Απρίλιος 1996.
8. Λουκαδοίνου Ε., Λιευθόντρια - Κοιν. Λειτουργός Ε.Σ.Π., ΑΘΗΝΑ, Απρίλιος 1996.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ - ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΗΜΕΡΙΔΕΣ

1. Θεοδωρόπουλος Χρήστος, Το πρόβλημα των προσφύγων στην Ελλάδα, εισήγηση σε εκδήλωση της Ένωσης Ποντίων "ΟΙ ΑΡΓΟΝΑΥΤΕΣ", Νομού Κιλκίς, 14/5/95.
2. Σαραντίδης Δημόκριτος, Θύματα βασανιστηρίων μια νέα ομάδα ασθενών, Ημερίδα, ΚΟΝΙΤΣΑ, 22/9/95.
3. Σωτηροπούλου Βάσω, Δικαιώματα προσφύγων, Ημερίδα, "Ανθρώπινα δικαιώματα και Κοιν. Εργασία", ΑΘΗΝΑ, 15/4/94.
4. Τρισελιώτης Γιάννης, Διαπολιτισμική Κοιν. Εργασία
Χαλίφε - Μπαμπαγιώργη Σοφία, Η συναισθηματική διάσταση της Μετακινούμενης οικογένειας
Σταθόπουλος Π., Ελλάδα: Σύγχρονο Σταυροδρόμι Μετακινούμενων πληθυσμών, στο Σεμινάριο Ψυχοκοινωνικής Αντιμετώπισης Μετακινούμενων Πληθυσμών - Προβλήματα, Λεξιότητες, Τεχνικές, διοργάνωση Συμβούλιο Επιμορφώσεων στην Κοινωνική Εργασία (Σ.Ε.Κ.Ε.), Πρακτικά Σεμιναρίου, 20-23 Μαΐου εκδόσεις "ΕΛΛΗΝ", ΑΘΗΝΑ 1996.
5. Πίνιου - Καλλή Μαρία, Βασανιστήρια και άλλες μορφές κακομεταχείρισης, Ιατρική, Νομική και Κοινωνική Διάσταση, Λιαβαλκανικό Συνέδριο 1-3 Δεκεμβρίου 1995, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1995.
6. Πίνιου - Καλλή Μαρία, Στον αγώνα ενάντια στα βασανιστήρια και στον ρόλο των Κέντρων Αποκατάστασης, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 20-21 Δεκεμβρίου 1993, ΒΡΥΞΕΛΕΣ 1993.
7. Πίνιου - Καλλή Μαρία, Παγκόσμια Διάσκεψη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, 19-25 Ιουνίου 1993, ΒΙΕΝΝΗ - ΑΥΣΤΡΙΑ 1993.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Johnson - Τουρνα Αμαλία, Μέθοδοι Κοιν. Εργασίας, Σημειώσεις Β' εξαμήνου τμήματος Κοιν. Εργασίας του Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ.
2. Ζωγράφου Ανδρέας, Η Διαπολιτισμική αγωγή, Σημειώσεις ΣΤ' εξαμήνου τμήματος Κοιν. Εργασίας, Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ, 1995.
3. Μουζακίτης Χρήστος, Λεοντολογία, Σημειώσεις Ε' εξαμήνου τμήματος Κοιν. Εργασίας, Τ.Ε.Ι. ΑΘΗΝΩΝ, 1994.

9. Ματαθία Παυλίνα, Κοιν. Λειτουργός Ε.Σ.Π., ΑΘΗΝΑ, Απρίλιος 1996.
10. Μπιλίρη Άννα - Μαρία, Κοιν. Λειτουργός Χ.Ε.Ν. Αθηνών, ΑΘΗΝΑ, Απρίλιος 1996.
11. Μπότα Α., Κοιν. Λειτουργός Δ.Ο.Μ. Αθηνών, ΑΘΗΝΑ, Απρίλιος 1996.
12. Πρέκα Ε., Κοιν. Λειτουργός Κάριτας Ελλάς, ΑΘΗΝΑ, Απρίλιος 1996.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ ΒΙΒΛΙΑ

1. Ang. Shen Ryan & Irwin Epstein, "Mental health training for Southeast Asian refugee resettlement workers", International Social Work v. 30, 1987.
2. K. Mc Innis, "Working with political refugees: new challenges to international social work", International Social Work, v. 29, 1986.
3. Nicolas Baker, "Social Work through an interpreter", Social Work, September 1981.
4. Rob. G. White, "Refugee case management by objectives for durable solutions", UNHCR, Branch Office Cairo, August 1982.
5. Mary Ann Bromley, "New beginnings for Cambodian Refugees - or further disruptions?", Social Work, May-June 1987.